

**УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА:
літературні постаті, твори,
біобібліографічні відомості**

Упорядкування Віри Просалової

Донецьк
«Східний видавничий дім»
2012

ББК
УДК
У

Українська діаспора: літературні постаті, твори, біобібліографічні відомості / Упорядк. В. А. Просалової. - Донецьк: Східний видавничий дім, 2012. - 480 с.

ISBN 978-966-317-145-6

*Книга видана відповідно до результатів конкурсу проектів
Донецької облдержадміністрації у 2012 році*

У книзі подано відомості про українських письменників діаспори: біографічні факти, творчу діяльність, довідкові та літературно-критичні матеріали, що допоможуть в опрацюванні необхідної літератури та осмисленні їхньої багатогранної ху-дожньої творчості. Видання має науково-популярний характер і призначене як для фахівців-філологів, так і широких кіл чита-чів, які цікавляться художньою літературою, розмаїтим літера-турним процесом діаспори.

На обкладинці використано картину О. Богомазова "Монтер".

ISBN 978-966-317-145-6

- © Просалова Віра Андріївна, 2012
- © Український культурологічний центр, 2011
- © Наукове товариство ім. Шевченка, 2012

УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ЦВІТУ - ПО ВСЬОМУ СВІТУ...

У книзі подано біобібліографічні відомості про українських літераторів, які з різних причин - суспільно-політичних, економічних, етнічних чи особистих - потрапили за межі України і змогли себе творчо реалізувати в інонаціональних умовах - усупереч (за висловом Є.Маланюка) "піскам емігрантських Сахар". Необхідність цього довідкового видання зумовлена відсутністю точних біографічних відомостей про літераторів, потребою введення нових імен у науковий і літературний обіг, усунення цілої низки неточностей, що стосуються як біографічних подробиць, так і ідентифікації художніх творів і письменників, які друкувалися під різними літературними іменами в багатьох куточках світу: Австралії, Бразилії, Аргентині, Канаді, США, Австрії, Польщі, Німеччині, Румунії.

У виданні "Українська діаспора: літературні постаті, твори, біобібліографічні відомості" зібрано і систематизовано біографічні факти, наведено перелік художніх творів тих літераторів, які розпочали чи продовжили творчу діяльність за межами країни, художнім словом служили їй, виявляючи свою відмінність від співвітчизників, даючи неупереджену оцінку суспільно-політичним процесам, що мали місце в Україні та призвели до їх вимушеної чи добровільної еміграції. У виданні подаються відомості й про тих літераторів, які виявилися чужинцями, але прислужилися українській культурі.

Від часу видання "Енциклопедії українознавства" (за редакцією В.Кубійовича) минуло чимало часу, тому назріла потреба в довідкових виданнях спеціального типу, що містили б інформацію з певних галузей знань, дозволяли зорієнтуватися в недавно відкритому для України колі тих письменників, яким довелося працювати за її межами.

Зі здобуттям Україною незалежності відбулося відкриття цілого масиву художніх творів, які викликали подив, захоплення вже тим, що були написані українською мовою і видані нашими співвітчизниками за кордоном, нерідко за власні кошти. Не-

обхідність укладення такого довідника зумовлена відсутністю низки імен у літературному обігу: Павлини Андрієнко-Данчук, Івана Арделяна, Пилипа Бака, Ореста Барчинського, Миколи Букшованого, Маргарити Борзаківської-Медведюк, Петра Кізка, Олеся Квітневого, Івана Кедрина-Рудницького та інших. Це лише незначна часточка айсберга, який ще треба відкривати. Фрагментарність і неповнота осмислення літературних явищ діаспори - характерні ознаки сучасного літературознавчого дискурсу, що потребує опрацювання значного фактичного матеріалу, встановлення аутентичного авторства, публікації багатьох художніх творів.

Доводиться враховувати свідоме приховування чи перекручення самими письменниками деталей своєї біографії, приписування собі вигаданих життєписів, щоб уникнути репатріації чи не наражати на небезпеку рідних, які лишилися в Україні. Потребує пильної уваги і свідоме спотворення власних прізвищ (В.Гайворонський), творення вигаданих імен і навіть біографій (Порфирій Горотак), ревне приховування родинних коренів, що ускладнює можливість ознайомлення широких кіл читачів із багатьма цікавими фактами українського літературного процесу діаспори. Особливо відчутна потреба репрезентації тих письменників, чії твори ще не видані в Україні, хоч заслуговують пильної читацької уваги.

У дослідженні української літератури діаспори мала місце наукова кон'юнктурність, що виявлялася в перебільшенні значення письменника в літературному процесі країни поселення, суперлативах на адресу значної кількості діаспорних видань, зумовлених відкриттям своєрідності художнього мислення цих письменників. Крім того, доводиться зважати і на рецидиви колоніального мислення: все написане в Радянському Союзі чи соціалістичних країнах донедавна вважалося художньо вартісним, а створене в державах з іншим суспільним ладом ставилося під сумнів чи вважалося ідейно спотвореним, художньо недосконалим, тому неупередженість оцінок щодо літераторів діаспори набуває особливої актуальності.

Маємо на меті, наскільки це можливо, врахувати ступінь збереження національної ідентичності, подаючи твори українських

письменників, напи-сані вже, наприклад, англійською мовою, що підтверджують процеси асиміляції, авторські спроби розширити коло читачів у країні поселення. "Немає "чистих" українців та асимільованих, - вважає В.Маркусь. - Останні, якщо й існують, то вже не є українцями. Таких "американців" чистої води є всього 13%, а решта якоюсь мірою утотожнюють себе з країною чи народом свого походження, може бути хіба різний ступінь зберігання етнічності" ¹.

Довідник допоможе у пошуках художніх і мемуарно-публіцистичних творів, необхідної довідкової та критичної літератури про українських письменників діаспори. Автор-упорядник свідомий того, що цей довідник не може адекватно відбити всю строкатість літературного життя в діаспорі. Відсутність біографічних відомостей, неточності, хронологічні неузгодженості, без сумніву, позначаться і на цьому виданні. Хочеться сподіватися, що з часом їх завдяки спільним зусиллям буде виявлено й усунуто.

Якщо не вдалося встановити точних відомостей про народження чи смерть автора чи трапляються відмінності у різних джерелах, то зазначаються обидві дати (перша найбільш вірогідна) з метою подальшого їх уточнення. Відомості подаються унормовано: спочатку біографічні факти, потім перелік художніх творів, а вже після них - літературознавчі праці про письменника і його творчість.

Віра Просалова

**Аверченко
Аркадій Тимофійович** (1881-

1925) – російський письменник, сатирик, гуморист, видавець.

Народ. 13 (27) березня 1881 р. у Севастополі в родині купця. Рано почав трудовий шлях. У 1896 р. приїхав працювати у Донбас на Брянський рудник. На початку 1900-х рр. переїхав у Харків.

У Харкові заснував сатиричний журнал „Штык” (1906), редагував журнал „Меч”. У 1908 р. виїхав до Санкт-Петербурга, працював секретарем сатиричного журналу „Стрекоза”. Радянської влади він не прийняв, повернувся у Севастополь. У 1920 р. вплив із частинами врангелівської армії до Константинополя. Потім перебрався до Софії, згодом Белграда, потім Праги (Чехословаччина). Після операції 13 березня 1925 р. помер у Празі. Похований на Ольшанському цвинтарі.

Аверченко А. Т. „Сатирикон” возвращается. – Х.: Фолио, 2009. – 288 с.

Абліцов В. Аверченко Аркадій // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 227.

Казак В. Лексикон русской литературы XX века. – М.: РИК „Культура”, 1996. – 492 с.

Левицкий Д. А. Жизнь и творческий путь Аркадия Аверченко. – М.: Русский путь, 1999. – 552 с.

Алексович Клавдія (1830-1916) – письменниця, громадська діячка. Народ. 20 лютого 1830 р. у с. Красній поблизу Коросна (Польща). Рано втратила батьків.

Росла у м. Перемишлі, закінчила педагогічні курси, розгорнула громадсько-освітню діяльність. Заснувала товариство „Руських дам” у м. Львові, брала активну участь у товаристві ім. М. Качковського та товаристві „Муза”. Померла 15 жовтня 1916 р. у Львові. Похована на Личаківському кладовищі.

Автор творів „Пісня Ольдини” (1860), „Народні повір'я на Великій Русі”, казки „Заклятий ведмідь”, п'єси „Запаморочена”, „Дві сестрички”, „Орендар” та інших творів.

Андієвська Емма Іванівна (1931) – поетеса, прозаїк, художник. Автонім – Андієвська, прізвище вітчима Євгена – Кандієвський. Народ. 19 березня 1931 р. у м. Донецьку (Сталіно). У 1936 р. родина переїхала до Вишгорода, потім до Києва. Батько (хімік-винахідник) був репресований. Мати з дітьми емігрувала. З 1943 р. перебувала в еміграції. Закінчила гімназію та університет у Німеччині, жила в Парижі (Франція), потім у США. Працювала на радіостанції „Свобода”. Наприкінці 60-х років повернулася до Мюнхена. Член ПЕН-клубу, Національної Спілки письменників України (1992), Спілки професійних митців Німеччини, автор понад 13 тис. малярських картин.

Автор поетичних збірок „Поезії” (1951), „Народження ідола” (1958), „Риба і розмір” (1961), „Кути опостінь” (1962), поеми „Первні” (1964), „Базар” (1967), „Пісні без тексту” (1968), „Наука про землю” (1975), „Кав'ярня” (1983), „Спокуси св. Антонія” (1985), „Вігілії” (1964), „Архітектурні ансамблі”

(1989), „Знаки. Тарок” (1995), „Межиріччя” (1998), „Сегменти сну” (1998), „Вілли над морем” (2000), „Атракціони з орбітами й без” (2000), „Хвилі” (2002), „Хід конем” (2004), „Півкулі і конуси” (2006), сонетів „Погляд з кручі” (2006); прозових творів „Подорож” (1955), „Тигри” (1962), „Джалапіта” (1987), романів „Герострати” (1970), „Роману про добру людину” (1977, 1993), „Роману про людське призначення” (1982); новел „Проблема голови” (2000), „Казок Емми Андіївської” (2000). Лауреат Міжнародної літературної премії „Тріумф”. За „Роман про людське призначення” (1984) відзначена премією Фундації Омеляна й Тетяни Антоновичів.

Андіївська Е. Архітектурні ансамблі. Сонети. – Мюнхен: Сучасність, 1989. – 238 с.

Андіївська Е. Атракціони з орбітами й без. – Львів, 2000.

Андіївська Е. Вірші // Кур’єр Кривбасу – 2001. – №5. – С. 75-92.

Андіївська Е. Вігілії. – Мюнхен: Сучасність, 1987. – 250 с.

Андіївська Е. Вілли над морем. Сонети. – Львів, 2000. – 120 с.

Андіївська Е. Герострати. – Мюнхен: Логос, 1970. – 500 с.

Андіївська Е. Джалапіта. – Львів: Піраміда, 2006. – 160 с.

Андіївська Е. Каварня. Вірші. – Мюнхен: Сучасність, 1983. – 126 с.

Андіївська Е. Кути опостінь. Поезії. – Нью-Йорк: Вид-во Нью-Йоркської Групи, 1962. – 68 с.

Андіївська Е. Межиріччя. Сонети. – К., 1998.

Андіївська Е. Мутанти. Соне-

ти. – К.: Видавничий дім „Всесвіт”, 2010. – 248 с.

Андіївська Е. Наука про землю. Вірші. – Мюнхен: Сучасність, 1975. – 126 с.

Андіївська Е. Півкулі і конуси. Сонети. – К.: Видавничий дім „Всесвіт”, 2006. – 168 с.

Андіївська Е. Погляд з кручі. Сонети. – К.: Видавничий дім „Всесвіт”, 2006. – 176 с.

Андіївська Е. Подорож. Новели. – Мюнхен, 1955. – 101 с.

Андіївська Е. Проблема голови. Новелі. – Л.: НВФ „Українські технології”, 2000. – 59 с.

Андіївська Е. Рожеві казани. Сонети. – К.: Видавничий дім „Всесвіт”, 2007. – 220 с.

Андіївська Е. Роман про добру людину. – К.: УКСП „Кобза”, 1993. – 272 с.

Андіївська Е. Роман про людське призначення. – К.: Вид-во „Орій” при УКСП „Кобза”, 1992. – 516 с.

Андіївська Е. Спокуси святого Антонія. – Б. м.: Сучасність, 1985. – 222 с.

Андіївська Е. Твори: У 10 т. / Емма Андіївська. – Т. 1. – Мюнхен – Хмельницький: Поділля, 2004. – 240 с.; Т. 2. – Хмельницький: Поділля, 2006. – 288 с.; Т. 3. – Дрогобич: Святослав Сурма, 2007. – 352 с.

Андіївська Е. Хвилі. Поезії. – К.: Всесвіт, 2002. – 160 с.

Андіївська Е. Хід конем. Поезії. – К.: Вид. дім „Всесвіт”, 2004. – 167 с.

Бойчук Б. Фантасмагоричний портрет Емми Андіївської // Слово і час. – 2000. – № 1. – С. 87-89.

Бойчук Б., Рубчак Б. Емма Ан-

дієвська // Кур'єр Кривбасу. – 2004. – № 174. – С. 117-123.

Водолазька С. А. Антологія трансцендентної самотності Емми Андієвської // Слово і час. – 2004. – № 1. – С. 49-53.

Возняк Т. „Небуття хамелеон” в поезії Емми Андієвської // Сучасність. – 1992. – № 5. – С. 144-147.

Гусар-Струк Д. Як читати поезії Емми Андієвської // Укр. слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття. – К.: Аконіт, 2001. – Кн. 3. – С. 511-515.

Державин В. Поезія Емми Андієвської // Кур'єр Кривбасу. – 2004. – № 170. – С. 96-107.

Дроздовський Д. Сонети Емми Андієвської як вияв катахретичної свідомості // Слово і час. – 2009. – № 10. – С. 28-38.

Емма Андієвська: Альбом. – Мюнхен, 2003.

Емма Андієвська: Проблеми інтерпретації. Збірник наукових статей. – Донецьк: Норд-Прес, 2011. – 160 с.

Жінка як текст: Емма Андієвська, Соломія Павличко, Оксана Забужко: фрагменти творчості і контексти / Упоряд. Л. Таран. – К.: Факт, 2002. – 207 с.

Жодані І. М. Емма Андієвська і Віра Вовк: тексти в контексті інтерсеміотики. – К.: ВДК „Університет „Україна”, 2007. – 116 с.

Зборовська Н. Прозові рефлексії над мисленням // Кур'єр Кривбасу. – 2004. – № 178. – С. 117-124.

Зборовська Н. Про романи Емми Андієвської // Кур'єр Кривбасу. – 2004. – № 176. – С. 143-148.

Зимомря М. Поліфонізм прози

Емми Андієвської. – Дрогобич: Коло, 2004. – 148 с.

Карабович Т. Авторський підхід до створення сонетарія // Кур'єр Кривбасу. – 2009. – № 234-235 – С. 364-368.

Лавріненко Ю. Дві течії в поезії Емми Андієвської // Кур'єр Кривбасу. – 2004. – № 173. – С. 113-116.

Ледер К. Емма Андієвська – письменниця і малярка // Всесвіт. – 1995. – № 10-11. – С. 145-147.

Лисенко Т. Мікро- і макросвіти у творчості Емми Андієвської // Слово і час. – 2004. – № 1. – С. 45-49.

Лисенко Т. Океанічний лабіринт, або феномен Емми Андієвської // Сучасність. – 2003. – № 11. – С. 142-147.

Микита Л. Прозова творчість Емми Андієвської у світлі трьох її творів / Лариса Микита // Сучасність. – 1976. – № 4 (184). – С. 36-51.

Митрович К. Поезія Емми Андієвської: міт і містика // Кур'єр Кривбасу. – 2004. – № 174 – С. 93-94.

Нікула М. Мова в поезії Нью-Йоркської групи // Слово і час. – 1995. – № 2. – С. 42-48.

Осадчук П. Поезія перестворює світ // Андієвська Е. Твори: У 12 т. – Мюнхен – Хмельницький, 2004. – Т. 1. – С. III-XIII.

Райс Е. Поезія Емми Андієвської // Сучасність. – 1963. – Ч. 2. – С. 43-51.

Ревакович М. Еротика в поезії Нью-Йоркської групи: декілька семіотичних і рецептивних міркувань // Слово і час. – 2000. – № 2. – С. 28-32.

Смерек О. Романи Емми Андієвської: художньо-філософські шукання. Міфологізм. Поетика образності. – Львів, 2007. – 191 с.

Сорока П. Емма Андієвська. Літературний портрет. – Тернопіль: Стар Софт, 1998. – 240 с.

Стех М.-Р. Пошуки істини кризь інтелектуальну візію Всесвіту: дещо про поезії Емми Андієвської // Сучасність. – 1989. – № 2. – С. 27-41.

Тарнашинська Л. Емма Андієвська: „Все моє життя – це ходіння кризь стіни” / Людмила Тарнашинська // Закон піраміди: діалоги про літературу та соціокульт. клімат довкола неї. – К.: Унів. видво „Пульсари”, 2001. – С. 131-139.

Тарнашинська Л. Гіпертекст Емми Андієвської як індивідуалізований світовияв // Всесвіт. – 2006. – № 5-6 – С. 149-154.

Фізер В. Нагорода ФОТА Емми Андієвській // Кур'єр Кривбасу. – 2004. – № 178. – С. 178-182.

Шаф О. Поезія та живопис Емми Андієвської /Ольга Шаф // Кур'єр Кривбасу. – 2010. – № 252-253. – С. 395-402.

Шаф О. Жанрова поліфонія поезії Емми Андієвської // Шаф О. Еволюція жанрів української лірики рубежу ХХ-ХХІ століть: навч. посібник – К.: ВЦ „Просвіта”, 2012. – С. 142-203.

Шаф О. Сонет Емми Андієвської в західноєвропейському контексті. – Дніпропетровськ: Вид-во „Овсянніков Ю. С.”, 2008. – 171 с.

Андрієнко-Данчук Павлина Тихонівна (1925) – літературознавець, публіцист. Дівоче прізвище – Андрійчук. Народ. 8 травня 1925 р. у с. Вівсяники Козятинського

району Вінницької обл., після закінчення школи до початку війни навчалася у Житомирському педінституті. У 1943 р. емігрувала на Захід. Закінчила філософський факультет Мюнхенського університету (1986). Працювала редактором молодіжного журналу „Крилаті” (1991-1993), секретарем комісії українського шкільництва у США. Друкувалася у журналах „Нові дні”, „Слово”, „Крилаті”. Досліджує сучасний літературний процес.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 11.

Андрійчук Михайло Миколайович (1894-1938) – письменник, журналіст, редактор, громадський діяч. Псевдонім – М. Ган. Народ. 30 листопада 1894 р. у с. Слобідка Городенківського повіту (Галичина). У 1909 р. емігрував до Німеччини, у 1911 р. – до США. Спочатку працював на шахті поблизу м. Катовіце, потім – на фабриці в м. Рочестер (США). Брав участь у соціалістичному русі. Був обраний секретарем Української федерації соціалістичної партії США, редагував її орган „Робітник” (Клівленд, Нью-Йорк). Співпрацював із часописами „Робітниця”, „Сміх і правда”, „Світло”, був співзасновником газети „Українські щоденні вісті” (1920). Помер 28 листопада 1938 р. у Нью-Йорку.

Автор нарисів, оповідань, фейлетонів, п'єс.

Андрійчук М. Вибрані твори. – Нью-Йорк, 1953.

Арсенич П. І. Андрійчук Михай-

ло Миколайович // Енциклопедія сучасної України. – К., 2001. – С. 497.

Маркусь В. Андрійчук Михайло // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 14.

Тарновський М. Співець заокеанського робітництва: До 70-річчя з дня народження М. Андрійчука / Літературна Україна. – 1964. – 1 грудня.

Шевченко А. Книга нашого співвітчизника // Вітчизна. – 1958. – № 4.

Антонович Ірина (1941) – маляр, письменниця, дружина Б. Антоновича. Народ. 20 лютого 1941 р. у м. Львові. У 1949 р. потрапила з родиною до Канади. З 1963 р. – у США: спочатку оселилася в Лос-Анджелесі, потім – у Чикаго (з 1979 р.). Здобула ступінь бакалавра, потім магістра з театрального мистецтва (1974). У 1974-1980 рр. – продюсер та режисер серії фільмів „Мистецтво в Америці”, який отримав багато нагород.

Маркусь В. Антонович Ірина // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 19.

Антонович Роман (1909-1987) – письменник, журналіст, член літературної групи „Дванадцятка”. Народ. 3 жовтня 1909 р. у м. Долина (Галичина). Навчався в університетах Львова, Кракова і Познані (Польща), Праги (Чехословаччина), Грацу (Австрія). Працював

журналістом у видавничій спілці „Українська преса” (1933), у фірмі І. Тиктора у Львові, входив до літературної групи „Дванадцятка”. Був співробітником щоденника „Українські вісті”, тижневика „Батьківщина”. У 1937-1939 рр. очолював видавництво „Батьківщина”. Після війни емігрував з України. З 1952 р. жив у Канаді, потім у США. Писав оповідання, нариси, вірші. Був власником торговельного підприємства. Помер у січні 1987 р. в Атлантик Ситі (США).

Автор віршів, збірки подорожніх нарисів „Бурлацьким шляхом” (1935, 1950) та історичної повісті „Як говорив Бескид” (1938).

Маркусь В. Антонович Роман / Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 19-20.

Нижанківський Б. „Дванадцятка”. Наймолодша львівська богема тридцятих років // Сучасність. – 1986. – Ч. 1.

Романенчук Б. Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1969. – Т. 1. – С. 123.

Антонович-Рудницька Маріна Дмитрівна (1911-1997) – літературознавець, критик, дочка Дмитра Антоновича, дружина Ярослава Рудницького. Народ. 23 грудня 1911 р. у м. Києві в родині Д. Антоновича. Закінчила гімназію у Чехословаччині. Студіювала мистецтво і філологію в Берліні (1929-1931), у Карловому й Українському вільному університетах (Прага). Захистила дисертацію (1940). Викладала в Українській

реальній гімназії у Ржевницях, Модржанах (1937-1945). Переїхала до Канади. З 1949 р. мешкала у Вінніпезі, вела фізичне виховання (1953-1977). Професор мистецтва в Колегії св. Андрея, викладач української та російської мов і літератур у Манітобському університеті. Член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Автор праць „Франкіяна в Канаді”, „Олекса Стефанович” та ін.

Антонович-Рудницька М. Олекса Стефанович. – Вінніпег – Едмонтон: УВАН, 1970. – 20 с.

Антонович-Рудницька М. Франкіяна в американських і канадійських бібліотеках. – Вінніпег: УВАН, 1957. – 32 с.

Ардан Іван (1871-1940) – український публіцист, редактор, видавець, священик. Народ. 4 лютого 1871 р. у м. Трускавці на Львівщині. Гімназію закінчив у Дрогобичі, студіював теологію у Львові. У 1885 р. був висвячений на священика. У 1895 р. емігрував до США, включився в організацію церковного і громадського життя. Був священиком у Джерзі-Ситі, потім в Оліфанті. У 1900-1907 рр. був редактором часопису „Свобода”, у 1912-1919 рр. – „Народної волі”. У 1920 р. став радником Першої української дипломатичної місії у Вашингтоні, керівником Пресового бюро. Брав активну участь в організації життя емігрантів. З 1925 р. відійшов від громадської діяльності. Помер 14 вересня 1940 р. у Вілкс-Беррі (США).

Автор англомовної праці „Рутенці в Америці” (1904).

Маркусь В. Ардан Іван // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 21.

Арделян Іван (1942) – український поет. Народ. 1942 р. у с. Кречунів на Мараморщині (Румунія). Дебютував збіркою „Дорога” (1987), друкувався у збірнику „Обрії”.

Автор збірок „Дорога” (1987), „На зустріч вікнам” (2000), „За порогами неба” (2001), „Срібlistі думи” (2005), „Іржаві сліди” (2006).

Арделян І. Вірші // Обрії / Упоряд. М. Михайлюк. – Бухарест: Критеріон, 1985. – С. 79-81.

Арделян І. За порогами неба. – Бухарест: Мустанг, 2001. – 182 с.

Арделян І. Іржаві сліди. – Бухарест: RCK Print, 2006. – 264 с.

Арделян І. Срібlistі думи. Поезії. – Бухарест: Мустанг, 2005. – 222 с.

Аркас Микола Миколайович (1898-1980) – письменник, перекладач, філолог, син історика М. Аркаса. Народ. 14 вересня 1898 р. у м. Миколаєві Херсонської губ., закінчив Миколаївську гімназію. Пристав до козацтва, був мобілізований до білої армії. З іншими вояками потрапив до Чехословаччини, студіював в Українському вільному університеті. Захистив дисертацію „Історія північної Чорноморщини”. У 1948-1958 рр. жив у Франції, перекладав Гомера. Потім емігрував до США. Помер 27 лютого 1980 р. у м. Гарденер.

Автор „Повісті про наш степ широкополий”, спогадів „Родинна

хроніка”, „Велике лихоліття”, переспіву „Слова о полку Ігоревім”.

Романенчук Б. Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1969. – Т. 1. – С. 149.

Старовойт І. Аркас Микола // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 22.

Амшер Оксана Михайлівна (1925) – літературознавець, поетеса, перекладач, дочка М. Драй-Хмари. Народ 20 березня 1925 р у м. Кам’янці-Подільському. Середню освіту здобула в Україні, потім навчалася в консерваторії при Карловому університеті (Прага, 1942-1945). У повоєнний час перебувала в Німеччині, потім переїхала до США. У 1951-1952 рр. викладала українську мову в університеті (Ітака, США). Закінчила аспірантуру слов’янського відділу Колумбійського університету в Нью-Йорку (1955), захистила дисертацію про творчість Михайла Драй-Хмари в Сорбонському університеті (1967). Викладала російську мову та літературу, була професором Лонг-Айлендського університету (1970-1972), Корнельського університету, потім політехнічного інституту (1972-1974) у Нью-Йорку. Дійсний член Української вільної академії наук і Наукового товариства ім. Шевченка в США.

Автор праць „A Ukrainion poet in the Soviet Union” (1959), „Draj-Chmara et L’ecole „neo-classique” ukrainienne” (1975), співавтор

„Безсмертні” (1963), співредактор „Letters from the Gulag” (1983), спогадів про батька.

Ашер О. Фатальна ніч // Сучасність. – 1965. – № 7. – С. 24-27.

Asher Oksana. Draj-Chmara et L’ecole „neo-classique” ukrainienne. – Winnipeg – New York, 1975. – 324 p.

Asher O. A Ukrainion poet in the Soviet Union. – New York, 1959.

Asher Draj-Chmara O. Letters from the Gulag. – New York, 1983. – 164 p.

Драй-Хмара О. Його любов’ю зігріта: Спогади про батька // Дзвін. – 1993. – № 4-6. – С. 147-151.

Драй-Хмара О. Переклади поезій Михайла Драй-Хмари на французьку мову // Всесвіт. – 1995. – № 1. – С. 155-158.

Драй-Хмара О. Про батька // Сучасність. – 1991. – № 7-8. – С. 184-192.

Драй-Хмара О. Промінь крізь хмари. Збірка поезій / Передм. Н. Ксьондзик. – К.: Смолоскип, 2010. – 96 с.

Гординський С. Поезія Михайла Драй-Хмари і її переклади французькою мовою // Сучасність. – 1976. – Ч. 1 (181). – С. 18-28.

Маркусь В. Ашер Оксана Драй-Хмара // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 30.

Славутич Яр. Дочка, гідна свого батька (Д-р Оксана Ашер) // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 257-258.

Бабай – див. Нижанківський Богдан.

Бабій Олесь / Олекса / (1897-1975) – український письменник, літературознавець, публіцист, критик. Народ. 17 березня 1897 р. у с. Середнє тепер Калуського району Івано-Франківської обл. у багатодітній селянській родині. Навчався у гімназіях Чорткова і Львова. Перша світова війна перервала навчання. Служив в австрійській армії, воював у лавах Січових Стрільців (1918-1919), в Армії УНР. У 1922 р. разом із В. – Бобинським, Р. Купчинським, Ю. Шкрумеляком, Л. Лепким організував групу поетів-символістів „Митуса”. Переслідування польською владою змусило виїхати до Чехословаччини. Вищу освіту здобув в Українському педагогічному інституті у Празі (1924-1929), здобув ступінь доктора філософії. У 1926-1928 рр. – головний редактор „Національної думки”. У 1931 р. повернувся до Львова і був заарештований польською владою за так звану „антидержавну діяльність”, перебував у в'язниці. У 1939-1941 рр. працював учителем літератури в українській гімназії в Холмі.

У роки Другої світової війни емігрував спочатку до Західної Європи (1944), під час перебування у таборах учителював у Карльсфельді і Фраймані, потім виїхав до США (1949). Працював в університеті м. Чикаго, в редакції українського часопису. Помер 2 березня 1975 р. у м. Чикаго (США), по-

хований на цвинтарі св. Миколая.

Автор поетичних збірок „Ненависть і любов” (1921), „Поезії” (1923), „Прамати” (1923), „Під шум Прута” (1923), „За щастя оману” (1930), „Перехрестя” (1930), „Остання офіра цісареві” (1937), „Пожнив'я” (1939), „Світ і людина” (1947); поем „Гуцульський курінь” (1927), „Жнива” (1946), „Повстанці” (1956); збірок малої прози „Шукаю людини” (1921), „Гнів” (1922); повістей „Перші стежки” (1937), „Дві сестри” (1938), „Останні” (1938); драматичних творів „Родинна тайна”, „Воєнна любов”, „Олена Степанівна” (1966); досліджень про творчість М. Шашкевича, Ю. Федьковича, Б. І. Антонича та інших письменників.

Бабій О. Вибране з творів. – Чикаго: Друкня В. Бернацького, 1969. – 112 с.

Бабій О. Гуцульський курінь. – Прага, 1927. – 154 с.

Бабій О. Дві сестри. Повість зі записок старшини УГА. – Чикаго, 1978.

Бабій О. Жнива. Поєми. – Авсбург, 1946. – 64 с.

Бабій О. Зродились ми великої години. – Дрогобич: Відродження, 1997. – 208 с.

Бабій О. Олена Степанівна. П'єса в одній дії. – Чикаго, 1966. – 76 с.

Бабій О. Повстанці. Поема. – Чикаго: Літературне видавництво, 1956. – 180 с.

Бабій О. Світ і людина. – Чикаго, 1969. – 48 с.

Бабій Олесь // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 79.

Жулинський Г. Бабій Олесь // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1988. – Т. 1. – С. 105.

Луців Л. Ол. Бабій „Останні”. Рецензія // Література і життя. Літературні оцінки. – Джерзі Сіті – Нью-Йорк: Свобода, б. р. – С. 428-429.

Роздольська О. Бабій Олесь (Олекса) // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 31.

Сирота Л. Літературна група „Митуса” (1921-1922): О. Бабій, В. Бобинський, Р. Купчинський, Ю. Шкрумеляк: Бібліографічний покажчик / НДЦ періодики ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України. – Львів, 2004. – 190 с.

Утриско О. Присутність Олесья Бабія у „Літературно-науковому вістнику” – „Вістнику” Дмитра Донцова: бібліографічний та біографічний аспекти // Вісниківство: Літературна традиція та ідеї. Науковий збірник. – Вип. 2. – Дрогобич: Посвіт, 2012. – С. 277-287.

Бабовал Роман Олександрович (1950-2005) – український і бельгійський поет, перекладач. Народ. 2 вересня 1950 р. у м. Льєж (Бельгія). Навчався у семінарії в Римі (1962-1968). Студіював медицину в Лювєнському університеті (1968-1975). Працював лікарем у м. Шарлеруа (Бельгія). Перекладав із французької та італійської мов на українську, з української – на французьку. Писав українською та французькою мовами. Помер 15 червня 2005 р. Член

Спілки письменників України (з 1992), член Асоціації українських письменників (з 1998).

Автор поетичних збірок українською мовою: „Навіщо про те згадую?” (1969), „Подорож поза форми” (1972), „Омана молока і листи до коханок” (1985), „Нічні перекази” (1987), „Мандрівники ймовірного” (1993), „Пам’ять фрагментарна” (1994) та ін. Писав також французькою мовою.

Бабовал Р. Випадкові стежки / / Сучасність. – 1970. – Ч. 5 (113). – С. 29-33.

Бабовал Р. Замість відповіді // Світо-вид. – 1996. – Ч. II. – С. 112-115.

Бабовал Р. Навіщо про те згадую? – Лювєн: Зоря, 1969.

Бабовал Р. Подорож поза форми. – Нью-Йорк: В-во Нью-Йоркської Групи, 1972. – 57 с.

Бабовал Р. Омана молока і Листи до коханок – Шарлеруа (Бельгія), 1985.

Бабовал Р. Нічні перекази – Брюссель (Бельгія), 1987.

Бабовал Р. Мандрівники ймовірного. – К.: Дніпро, 1993.

Бабовал Р. Пам’ять фрагментарна. Поезії. – Шарлеруа (Бельгія), 1994. – 159 с.

Бабовал Р. Розповідь про памороч. З недрукованої збірки „Коли земля коли жевріє” // Сучасність. – 1975. – Ч. 6 (174). – С. 3-6.

Бойчук Б. Навіщо про те згадую? // Сучасність. – 1970. – № 1. – С. 50-54.

Івашко В. Однокрилий янгол // Бабовал Р. Мандрівники ймовірного. – К.: Дніпро, 1993. – С. 5-17.

Ревакович М. Кризь іншу при-

зму (Про феномен і поезію Нью-Йоркської групи) // Півстоліття напівтиші: Антологія поезії Нью-Йоркської групи / упоряд. М. Реваковіч. – К.: Факт, 2005. – С. 17-40.

Сорока П. Роман Бабовал або однокрилий янгол. – Тернопіль, 1998. – 160 с.

Багрянний Іван (1906-1963) – поет, прозаїк, драматург, публіцист, маляр, основоположник УРДП. Справжнє ім'я – Іван Павлович Лозов'яга, зросійщене – Лозов'ягін. Народ. 19 вересня (2 жовтня) 1906 р. у с. Куземині на Полтавщині (тепер Сумська обл.) у родині муляра. Навч. у церковно-парафіяльній школі в Охтирці, у вищій початковій школі, технічній школі слюсарного ремесла, яку добровільно залишив, у Краснопільській художньо-керамічній школі, а також у Київському художньому інституті.

Друкується з 1926 р. Належав до літературних угруповань „Ланка”, „МАРС”. У 1932 р. був заарештований і засланий на Далекий Схід. Після 5 років БАМЛАГУ був повторно заарештований, звільнений у 1940 р. через хворобу.

У роки Другої світової війни перебував у складі народного ополчення, був мобілізований на фронт. У 1944 р. емігрував: спочатку до Словаччини, згодом Австрії, потім до Баварії (Новий Ульм). Займався громадською та журналістською діяльністю. У 1948 р. заснував Українську Револьюційну Демократичну партію, газету „Українські вісті”. Помер 25 серпня 1963 у Шварцвальді (Західна Німеччина) і похований у Но-

вому Ульмі. Посмертно удостоєний Державної премії ім. Тараса Шевченка (1991).

У 1975 р. у штаті Пенсільванія (США) засновано Фундацію ім. І. Багрянного. Першим головою Фундації був М. Воскобойник, з 1982 р. – А. Лисий. Фундація видавала до 2000 р. газету „Українські вісті” у м. Детройті.

У 1996 р. Фундацією ім. І. Багрянного, Спілкою письменників України та Всеукраїнським товариством ім. Т. Шевченка „Просвіта” засновано щорічну премію ім. І. Багрянного за визначний внесок у розбудову державної незалежності України. Перші лауреати премії – І. Дзюба, О. Шугай.

Автор збірок віршів „До меж заказаних” (1929), „Золотий Бумеранг” (1946), роману у віршах „Скелька” (1930), поем „Монголія” (1927) і „Аве Марія” (1929), романів „Тигролови” (1947), „Сад Гетсиманський” (1950), „Людина біжить над прірвою” (1948-1949), повістей „Морітурі” (1947), „Розгром” (1948), „Огненне коло” (1953), комедії „Генерал” (1948), віршованого памфлету „Антон Біда – герой труда” (1956), багатьох статей.

Багрянний І. Автобіографія // Слово і час. – 1994. – № 2. – С. 6-8.

Багрянний І. Буйний вітер. Роман. – Б. м.: Україна, 1957. – 422 с.

Багрянний І. Вірю!.. Хрестоматія. – Детройт – Харків: Фундація ім. І. Багрянного, 2000. – 545 с.

Багрянний І. Золотий бумеранг та інші поезії. – К.: Рада, 1999. – 679 с.

Багрянний І. Листування: У 2 т. – К.: Смолоскип, 2002. – Т. 1. – 706 с.; Т. 2. – 556 с.

Багрянний І. Людина біжить над прірвою. – К.: Укр. письменник, 1992. – 320 с.

Багрянний І. Огненне коло. Повість. – К.: Варта, 1992. – 128 с.

Багрянний І. Під знаком Скорпіона: З творчої спадщини письменника: Поезія, проза, публіцистика / Упор. та авт. передм. О. Шугай. – К.: Смолоскип, 1994. – 240 с.

Багрянний І. Публіцистика: Доповіді, статті, памфлети, рефлексії, есе / Упоряд. О. Коновал. – К.: Смолоскип, 2006. – 856 с.

Багрянний І. Розгром. Повість-вертеп. – Б. м.: Прометей, 1948. – 125 с.

Багрянний І. Сад Гетсиманський. – К.: Дніпро, 1992. – 528 с.

Абліцов В. Г. Багрянний Іван // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 230-231.

Балаклицький М. „Нова релігійність” Івана Багряного. – К.: Смолоскип, 2005. – 167 с.

Беспутна С. Драматургія І. Багряного та І. Костецького: своєрідність художніх кодів // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Сер.: Філологія. – 2006. – № 742, вип. 48. – С. 81-88.

Войчишин Ю. Іван Багрянний. Літературно-біографічна студія. – Вінніпег, 1968. – 87 с.

Гришко В. Живий Багрянний // Багрянний І. Під знаком скорпіона. – К., 1994. – С. 220-237.

Гришко В. Невгасна віра в людину // Слово і час. – 1981. – № 1. – С. 13-15.

Дзюба І. Громадянська снага і політична прозорливість // Дивослово. – 1996. – № 10.

Загребельний П.А. Багрянний

Іван // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1988. – Т. 1. – С. 108.

Качуровський І. Творчість Івана Багряного // Променисті силъвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Киево-Могилянська академія”, 2008. – С. 446-466.

Клочек Г. Д. Романи Івана Багряного „Тигролови” і „Сад Гетсиманський”: Навчальний посібник. – Кіровоград: Степова Еллада, 1998. – 77 с.

Костюк Г. Іван Багрянний // Зустрічі і прощання: Спогади. – К.: Смолоскип, 2008. – Кн. 1. – С. 237-255.

Мариненко Ю. „Воєнна” проза Івана Багряного // Дивослово. – 2001. – № 12. – С. 9-12.

Наддніпрянець В. На літературному базарі: Поезія, проза і публіцистика Івана Багряного. – Мюнхен – Нью-Йорк, 1963. – 163 с.

Сподарець М. П. Іван Багрянний – письменник і громадянин. – Харків: ХГУ, 1996. – 106 с.

Сподарець М. П. Творчість І. Багряного в літературному, публіцистичному та соціальному контекстах // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – № 742. – Вип. 48. – Харків, 2006. – С. 3-13.

Ткачук М. Художній нарратив прозових текстів Івана Багряного // Наративні моделі українського письменства. – Тернопіль: ТНПУ, Медобори, 2007. – С. 365-383.

Турута Т. Вивчення творчості Івана Багряного в школі. Посібник для вчителя. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. – 80 с.

Шугай О. Іван Багрянний або

Через терни Гетсиманського саду. Роман-дослідження. – К.: Рада, 1996. – 480 с.

Бажанський Михайло (1910-1994) – письменник, публіцист, журналіст, видавець, громадський діяч, меценат. Псевдоніми: Кудеяр, Михайло Вірпиний. Народ. 6 лютого 1910 р. у м. Снятині на Покутті (тепер Івано-Франківської обл.) в селянській родині. Закінчив Коломийську гімназію. Був ув'язнений за участь у революційному русі. У 1929 р. після звільнення прибув до Чехословаччини. Студіював українську мову і літературу в УВУ, вчився у Вищій політичній школі у Празі і в 1933 р. закінчив її. Як член ОУН потрапив до німецького концтабору в Саксенгаузені. Після звільнення перебував у Ашафенбурзі (Німеччина), був культурно-освітнім референтом у таборі ДП. У 1949 р. переїхав до Детройта (США), у 1954 р. був обраний головою літературно-мистецького клубу. З 1967 р. видавав історико-краєзнавчий журнал „Снятин”, організував видавництво з такою ж назвою. Помер 17/18 січня 1994 р. у Детройті.

Автор повісті „Емігрант” (1930), збірки оповідань „У вирі життя” (1941), спогадів „Як загинула Ольга Басарабова”, сатиричних творів „Гордіївський вузол розтято” (1941), мемуарів „Мозаїка кадрів в'язничних” (1946); збірки спогадів, статей і нарисів „Моя Карпатська Україна” (посм., 1995).

Бажанський М. Віки говорять: Матеріали до історії Снятинщини від найдавніших часів. – Детройт, 1981. – 96 с.

Бажанський М. Вічно жити-муть: Постаті від зарання історії аж до найновіших часів. Біографічний словник. – Детройт, 1984. – 524 с.

Бажанський М. Краса Снятинщини: Ріки, потоки, ліси, сади, міста і села та висока матеріальна і духовна культура їхніх жителів. – Детройт, 1982. – 272 с.

Бажанський М. Мемуарна мозаїка: Спогади / Підгот. О. Рибалко та ін. – К.: СП „Часопис „Критика”, 1998. – 334 с.

Бажанський М. О. Ольжич і його батьки. – Детройт, 1986. – 64 с.

Бажанський М. Творчий динамізм патріотизму моїх земляків: Гаслова енциклопедія. – Детройт, 1983. – 261 с.

Бажанський Михайло // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 82.

Бажанський Михайло // Українські письменники діаспори. Матеріали до біобібліографічного словника/ Авт.-упор.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 18-19.

Погребенник Ф. Михайло Бажанський – видавець, публіцист-дослідник і письменник // Погребенник Ф. З Україною в серці. Нариси-дослідження про творчість письменників-прикарпатців у діаспорі. – К., 1995. – С. 56-59.

Романенчук Б. Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1969. – Т. 1. – С. 211.

Семчишин М. Бажанський Михайло // Енциклопедія української

діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 33.

Байков Микола (1872-1958) – письменник, мандрівник. Народ. 29 листопада 1872 р. у Києві в родині генерала. Здобув медичну освіту в Київському університеті, природничо-історичну – в Петербурзькому. Після смерті батька продовжив навчання в Тифліському (нині Тбіліському) військовому училищі, військову службу відбував на Кавказі, продовжив – у Заамурському окрузі. Займався літературною, дослідницькою та науковою діяльністю. Академія наук присвоїла йому почесне звання „Співробітник-кореспондент”. Брав участь у Першій світовій війні, в роки громадянської війни в Росії воював на боці білогвардійців. Емігрував, жив у Єгипті, мандрував по Африці та Індії. У 1922 р. повернувся до Владивостока, пізніше – до Маньчжурії. Був одним із засновників Товариства вивчення Маньчжурії. Твори письменника видавалися в Китаї, Японії, Англії, Франції. У радянський час вони були вилучені з бібліотек. У 1956 р. письменник емігрував до Австралії. Помер 6 березня 1958 р. у Брісбені (Австралія).

Автор нарисів „В горах та лісах Маньчжурії” (1914), „Великий Ван” (1936), „Білим світом” (1937).

Абліцов В. Аверченко Аркадій // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 232-233.

Бак Пилип (1886-1956) – письменник, журналіст. Народ. 1886 р.

у с. Олександрівка Чигиринського повіту (тепер районний центр Кіровоградської обл.). Закінчив Новобузьку педагогічну семінарію, був вільним слухачем Київського університету. Працював у газеті „Рада”, самостійно вивчав іспанську мову. У 1909 р. емігрував до Аргентини, там заснував українську школу. Потім переїхав до Бразилії, вчителював у штаті Парана. Потім працював кореспондентом часописів „Погода й життя”, „Метеорологічний вісник”. Помер 1956 р. у м. Вальоес (штат Санта Каталіна).

Автор „Щоденника”, спогадів про В. Короліва-Старого, С. Петлю-ру, В. Самійленка.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 13-14.

Бакула Богуслав (1954) – літературознавець, доктор, професор. Народ. 1954 р. у Варшаві. Працює в Університеті ім. А. Міцкевича в Познані, очолює Лабораторію літературної компаративістики. З 90-х рр. цікавиться українським літературним процесом. Ректор Познанської вищої школи „Кадри для Європи” (з 2005). У 2003 р. удостоєний звання почесного доктора Київського славістичного університету.

Автор праць „Лики автотематизму (авторерфлексійної тенденції в польській прозі після 1956 року)” (1991), „Людина як витвір мистецтва. До проблеми мистецької авторерфлексії” (1994), „Історія і компаративістика. Нариси про літературу і культуру Центрально-Східної Європи ХХ століття” (2000), „Крило Дедала. Нариси,

розмови про українську літературу та культуру 50-90-х років ХХ століття” (2000), „Анти-Світлотінь та інші літературознавчі й публіцистичні нариси” (2001).

Бакула Б. У напрямі до інтегральної компаративістики // Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. / Упоряд. Б. Бакули: За заг. ред. В. Моренця: Пер. з польськ. С. Яковенка. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 503-515.

Балан Ярослав Ігор (1952) – поет, літературознавець, перекладач. Народ. 10 червня 1952 р. у м. Торонто. Навчався у Торонтському й Альбертському університетах. Викладав у Альбертському університеті (1978-1979). Продюсер радіопрограм. Пише здебільшого англійською мовою.

Балан Я. Зорова поезія // Хрестоматія української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 164-168.

Balan Jars. Salt and Braided Bread: Ukrainian Life in Canada. – Toronto: Oxford University Press, 1984.

Балей Петро Несторович (1912-) – письменник, перекладач, журналіст. Народ. 29 січня 1912 р. у с. Ощеві Грубешівського повіту на Холмщині (Західна Україна). Закінчив Сокальську гімназію (1932). Навчався на правничо-економічному факультеті Люблінського університету, здобув диплом магістра (1939). У 1934 р. був заарештований і засланий до концтабору в Березі Картуській, вийшов

на волю в січні наступного року. Відбув практику в Белзі. У 1941 р. був ув'язнений у Кракові, перебував у німецькому концтаборі в Авшвіці (1941-1944). У повоєнний час працював у видавництві тижневика „Українська трибуна” директором і співредактором (1946-1948, Мюнхен). У 1949 р. виїхав до США, оселився у Каліфорнії. Заробляв спочатку фізичною працею, потім відкрив власне бюро земельного планування та інженерних робіт, очолював будівельний кооператив (1977-1985). Друкувався в часописах і газетах „Сучасність”, „Визвольний Шлях”, „Арка”, „Свобода”, „Америка”, „Українські вісті”. Після переїзду до США відійшов від літературного життя.

Автор книги „Альбом політв'язня” (1946), збірки оповідань і повістей „Пан” (1948, 1984); науково-публіцистичних праць „Фронда Степана Бандери в ОУН 1940 р.” (1996), „Голос із діаспори в Україні” (1997), „Без ідеологічного самодурства” (1992) та ін.

Балей П. Без ідеологічного самодурства. – Лос-Анджелес – Балтимор: Смолоскип, 1992. – 765 с.

Балей П. Голос із діаспори в Україну. – Лас-Вегас, 1997. – 224 с.

Балей П. Марксизм: утопія в теорії і терор у практиці. 2-е вид. – К.: Смолоскип, 2003. – 728 с.

Балей П. Обезвласнене суспільство. – Лос-Анджелес: Вид. укр. культ. осередку, 1981. – 686 с.

Балей П. Фронда Степана Бандери в ОУН 1940 р.: Причини і наслідки. – К., 1996. – 244 с.

Балей Петро // Енциклопедія

Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 85.

Бурлакова І. Потенціал біблійних образів та сюжетів в інтерпретації проблеми зради (на матеріалі оповідання Петра Балея „Антошко”) // Актуальні проблеми української літератури і фольклору. – Донецьк, 2010. – Вип. 14. – С. 140-150.

Романенчук Б. Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1969. – Т. 1. – С. 230.

Семчишин М Балея Петро // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 37.

Барабаш Юрій Якович (1931) – літературознавець, критик, доктор філологічних наук. Народ. 10 серпня 1931 р. у м. Харкові. Закінчив Київський державний університет (1955), працював у редакції газети „Вечірній Київ”, секретарем і головним редактором журналу „Прапор” (1961-1965). У 1965-1973 рр. перебував на партійній роботі. У 1975-1977 рр. очолював Інститут світової літератури ім. О. М. Горького АН СРСР. Був першим заступником міністра культури СРСР (1977-1983), головним редактором газети „Советская культура” (1983-1986).

Автор праць „Поет і час” (1958), „Крилатий реалізм” (1961), „Чисте золото правди” (1963), „За” і „проти” (1965), „Я єсть народ” (1967), „Довженко” (1968), „Про народність” (1970), „Питання есте-

тики і поетики” (1973), „Алгебра і гармонія” (1977), „Світовий революційний процес і література наших днів” (1979), „Гоголь і Шевченко. Порівняльно-типологічні студії” (2001)

Барабаш Ю. Вибрані студії. Сковорода. Гоголь. Шевченко / Передмова В. Панченка. – К.: Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – 744 с.

Барабаш Ю. Вопросы эстетики и поэтики. – М.: Современник, 1983. – 416 с.

Барабаш Ю. Гоголівський трикутник (Маланюк – Донцов – Ю. Липа) // Гоголь у літературній свідомості українського зарубіжжя (Нариси сприйняття та інтерпретацій). – Сімферополь, 2004. – Вип. 1 (12). – С. 17-28.

Барабаш Ю. Гоголь і Шевченко. Порівняльно-типологічні студії. – Харків: Акта, 2001.

Барабаш Ю. Я. Довженко. Некоторые вопросы эстетики и поэтики. – М.: Худ. лит-ра, 1968. – 271 с.

Барабаш Ю. Нью-Йоркская группа // Дружба народов. – 2002. – № 8. – С. 201-212.

Барабаш Ю. Під знаком „кривавого лихоліття”. Євген Маланюк і Ніколай Гумільов: схоже у несхожому // Сучасність. – 1997. – № 5. – С. 106-122.

Барабаш Ю. Причинки до теми „Гоголь і українське літературне бароко (генезис і типологія)” // Слово і час. – 1992. – № 9. – С. 77-109.

Барабаш Ю. Поет і час. Статті та літературні портрети. – К.: Рад. письменник, 1958. – 197 с.

Барабаш Ю. Український Єре-

мія: Євген Маланюк і парадигма малоросійства // Слово і час. – 1997. – № 1. – С. 15-24.

Барабаш Ю. Я. Я есть народ... Роздуми, суперечки, портрети. – К.: Дніпро, 1967.

Волинський К.П. Барабаш Юрій Якович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. - Бажана, 1988. – Т. 1. – С. 125.

Логвиненко О. Наш повперед // Літературна Україна. – 2006. – 7 грудня. – С. 4.

Барагура Володимир (1910-2000) – письменник, редактор, критик, журналіст. Народ. 8 листопада 1910 р. у м. Немирові Рава-Руського повіту (Галичина) у родині судового урядовця. Закінчив українську гімназію в Яворові (1928), потім студював славистику у Львівському університеті (1934), у 1944-1946 рр. навчався у Віденському університеті. Працював учителем у Яворові та Стрию (1936-1939). Друкувався в Україні у виданнях „Нова зоря”, „Життя і знання”, „Рідна мова”, „Наша культура”. Журналістську діяльність продовжив у еміграції: спочатку в Німеччині, потім у США. Був співредактором журналу для дітей „Веселка” (1954-1984). Член Спілки українських журналістів Америки. Помер 2 грудня 2000 р. у м. Овідю (Флорида).

Автор збірки історичних і біографічних оповідань „Меч і книга” (1954, 1980), збірок спогадів „На калиновому мості” (1982, 1989), „Як я став журналістом”, статей у пресі.

Барагура В. Зустріч з русалкою

у хвилях океану: Крихти з мого життя – дійсність і вигадка. – Jersey City: Свобода, 1996. – 64 с.

Барагура В. Калиновий міст: Збірка споминів-розповідок з дитячих років у Немирові і з життя учнів Яворівської гімназії в 1914-1928 рр. – Нью-Йорк, Джерзі Сіті: Свобода, 1982. – 218 с.

Барагура В. Меч і книга. – Торонто: Добра книжка, 1980. – 112 с.

Барагура В. Як я став журналістом: Спогади зі студентських років 1928-1934. – Торонто: Українська книжка, б. р. – 103 с.

Барагура Володимир // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 90.

Романенчук Б. Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1969. – Т. 1. – С. 238.

Семчишин М. Барагура Володимир // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 42.

Баран Степан (1879-1953) – літературознавець, публіцист. Народ. 25 січня 1879 р. у с. Крукениця тепер. Мостиського району Львівської обл., закінчив юридичний факультет Львівського університету (1906). Захистив дисертацію, здобув ступінь доктора філософії (1913). У 1922-1923 рр. очолював товариство „Просвіта” в Тернополі. Був професором права українського таємного університету у Львові (1921-1925). Редагував і видавав тижневик „Подільський голос” (1928-1930). У

1941 р. виїхав до Холма (Польща), видавав тижневик „Холмська хвиля” (1942-1944). Наприкінці війни перебрався до Німеччини. Помер 4 червня 1953 р. у Мюнхені (Німеччина). Дійсний член НТШ.

Автор літературно-критичних праць, спогадів „3 моїх спогадів про Івана Франка” (1952).

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 14.

Барвінський Павло Якович (1862-1908) – український прозаїк, драматург, актор, культурний діяч. Народ. 1862 р. у с. Борисівка на Слобожанщині (тепер смт. Белгородської обл.) у багатій родині. Навчався у гімназіях Белгорода і Москви, потім учився співу в Московській консерваторії. Виступав на сценах театрів України, Росії, Польщі у складі труп М. Кропивницького, М. Старицького, М. Садовського, Руського народного театру в Галичині. Був антрепренером власної театральної трупи (1900), ставив свої п'єси у власному театрі. Втомлений театральними мандрями, працював у міській управі в Белгороді. Останні роки жив у с. Борисівці. Помер 21 серпня (4 вересня) 1908 р. у рідному селі.

Автор п'єс „За віру” (1897), „Каторжна”, „Загублений вік” (обидві 1898), „Орли України” (1895), „Сучасний дон Кіхот” та ін., нарисів і оповідань.

Барвинский П. Избранное. – Белгород: Белгородская областная типография, 2001. – 371 с.

Барвинский П. Мазепа // Уроки правди і добра / Упоряд. та ав-

тор біогр. нарисів В. В. Оліфіренко. – Донецьк: Донбас, 2001. – С. 85-95.

Барвінський Павло // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 93.

Кирчів Р. Ф. Барвінський Павло Якович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1988. – Т. 1. – С. 130.

Романенчук Б. Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1969. – Т. 1. – С. 246.

Барка Василь (1908-2003) – український поет, прозаїк, есеїст, літературознавець, перекладач. Справжнє прізвище – Очерет, псевдоніми – Василь Барка, Іван Вершина. Народ. 16 липня 1908 р. у с. Солониця на Полтавщині. Навчався у духовній школі, реорганізованій у „трудоу” школу. Закінчив педагогічний технікум у Лубнах, викладав фізику і математику у шахтарському виселку Сьома Рота (с. Нижнє). У 1928 р. через конфлікт із місцевим партійним керівництвом виїхав у Краснодарський край, навчався на філологічному факультеті Краснодарського педагогічного інституту, потім в аспірантурі Московського педінституту. У 1940 р. захистив кандидатську дисертацію про стиль „Божественної комедії” Данте.

Перша збірка „Шляхи” (1930) була піддана нищівній критиці й оцінена як „класово-ворожа вилазка в поезії”. У 1942 р. був поранений, потрапив у полон, був відправлений до Берліна як „ос-

тарбайтер". Перебував у таборах ДіПі (Авгсбург).

У 1950 р. виїхав до США. Спочатку заробляв фізичною працею в Нью-Йорку. Деякий час працював редактором українського відділу радіо „Свобода”. Помер 11 квітня 2003 р. у Глен-Сплей неподалік від Нью-Йорка, похований на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку.

Автор збірок „Шляхи” (1930), „Цехи” (1932), „Апостоли” (1946), „Білий світ” (1947), „Псалом голу-биного поля” (1958), „Океан” (1959, 1979, 1992), „Лірник” (1968), „Свідок для сонця шестикрилих” (1981), романів „Рай” (1953), „Жовтий князь” (1962), „Спокутник і ключі землі” (1992); літературознавчих праць „Увага про поезію старовинну і сучасну” (1958), „Правда Кобзаря” (1961), „Хліборобський Орфей, або кларнетизм” (1961), „Творчість” (1961), „Вершник неба” (1965), „Земля садівничих” (1977). Переклав „Короля Ліра” В. Шекспіра, „Божеественну комедію” А. Данте.

Барка В. Вершник неба. Ессе. – Львів: Свічадо, 1998.

Барка В. Жовтий князь. – К.: Наукова думка, 1999.

Барка В. Зібрання творів: У 3 т. / Упоряд., передм. Р. В. Мовчан. – К.: Сакцент-плюс, 2008. – Т. 1. – 704 с.

Барка В. Лірник. Вибрані поезії. – Нью-Йорк, 1968. – 301 с.

Барка В. Океан. Лірика: В 3 т. / В. Барка – К.: Орій, 1992. – Т. 3. – 322 с.

Барка В. Правда Кобзаря. – Нью-Йорк: Пролог, 1961. – 288 с.

Барка В. Поезія. Повесть „Жов-

тий князь”. – К.: Наук. думка, 2000. – 304 с.

Барка В. Рай. Роман. – Джерзі Сіті – Нью-Йорк: Свобода, 1953. – 309 с.

Барка В. Спокутник і ключі землі. Роман-притча. – К.: Орій, 1992. – 428 с.

Барка В. Хліборобський Орфей або кларнетизм. – Мюнхен – Нью-Йорк, 1961. – 87 с.

Барка Василь // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 94.

Бойчук Б. Барка Василь // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. – Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 44-45.

Бойчук Б. Василь Барка // Спомини в біографії. – К.: Факт, 2003. – С. 83-89.

Вірний М. При відсвітах безсмертя: Деякі факти з життя і творчості Василя Барки з нагоди 75-ліття // Нові дні. – 1983. – № 10. – С. 5-9; № 11. – С. 5-8.

Драч І. Ф. Барка Василь // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1988. – Т. 1. – С. 131.

Кейс В. Про „Свідка для сонця шестикрилих” (3 промови на святкуванні Василя Барки 22-го червня 1996 р.) // Світо-Вид. – 1996. – Ч. 4. – С. 68-72.

Ковалів Ю. Василь Барка // Слово і час. – 1992. – № 2. – С. 11-12.

Мариненко Ю. „Світ осяяний і свіжий”. Роман Василя Барки „Рай” // Дивослово. – 2002. – № 6. – С. 2-5.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модуси в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дереза І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Плющ Л. Заразар-заказар // Сучасність. – 1987. – Ч. 10. – С. 13-25.

Полтава Л. Триумф українського роману у Франції // Визвольний шлях. – 1982. – № 7. – С. 887-888.

Пушко В. Страдницька доля В. Барки // Слово і час. – 2000. – № 9. – С. 65-71.

Слабошпицький М. Білий монах (Василь Барка) // Не загублена українська людина (55 портретів з української діаспори). – К.: Ярославів Вал, 2004. – С. 414-429.

Тарнавський О. Поет, одержимий ідеєю // Відоме й позавідоме. – К.: Час, 1999. – С. 371-382.

Шевельов Ю. Поезія ясновишнього вечора („Батько й син” Василя Барки // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 1012-1028.

Шерех Ю. Образ світу: між сном і статистикою (Василь Барка. „Рай”. Роман) // Друга черга. Література. Театр. Ідеології. – Сучасність, 1978. – С. 191-203.

Барчинський Орест (1923) – український письменник, гуморист. Псевдонім – Опанас Бритва. Народ. 17 серпня 1923 р. у Золочеві на Галичині. Навчався у Золочівській, закінчив Холмську гімназію (1941). У 1950 р. прибув до Австралії, продовжив творчу діяльність як гуморист, фейле-

тоніст, прозаїк, автор радіопрограм.

Автор збірки оповідань „Самотність” (1988), збірки гуморесок і фейлетонів „І таке буває” (1980).

Барчинський О. Самотність. – Сідней: Русалка, 1988. – 121 с.

Барчинський О. Самотність. Лист з України. Щастя Валюхів // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та передм. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 122-156.

Барчинський Орест // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – Т. 4 (Австралія – Азія – Африка). – С. 41.

Бача Юрій (1932) – письменник, літературознавець, публіцист. Псевдоніми – Андрій Калина, Юрій Андрійович. Народ. 13 травня 1932 р. у с. Кечківцях у селянській родині. Закінчив Торгівельну академію у Пряшеві, заочно педагогічний факультет Словацького університету (1954). Працював асистентом кафедри російської мови та літератури Пряшівського педінституту, захистив кандидатську дисертацію (1960).

У 1973 р. був засуджений на 4 роки арешту за поширення книги І. Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація”, відбув рік ув’язнення. Потім працював робітником, шофером.

З 1990 р. – доцент кафедри української літератури Університету ім. Шафарика в Пряшеві, з 1995 р. – професор.

Автор збірки оповідань „А матері твоєї завиджу” (1991), роману „Олекса” (1993), книги публіци-

стичних і художніх творів „Листи самому собі” (1997).

Бача Ю. А матері твоєї завиджу. – Братислава, 1991. – 253 с.

Бача Ю. Добрий день, Україно! Вибрані статті про Україну. – Пряшів: IMPRESO, 2002. – 97 с.

Бача Ю. За і проти. Про умови розвитку української літератури в Чехословаччині після 1945 р. – Кошиці, 1990. – 148 с.

Бача Ю. З історії української літератури Закарпаття та Чехо-Словаччини. – Presov, 1998. – 277 с.

Бача Ю. Літературний рух на Закарпатті середини ХІХ ст. – Пряшів, 1961. – 271 с.

Бача Ю. Листи самому собі: Документарна та інша проза. – Братислава – Пряшів, 1997. – 325 с.

Бача Ю. На правах рукопису. Поезії. – Париж; Л.; Цвікау: Зерна, 2002. – 105 с.

Бача Ю. Хто він такий? / Упоряд. Т. Мурчинко. – Пряшів, 2002. – 87 с.

Ільницький М. Книжка писана 18 років [Рецензія на кн.: Бача Ю. За і проти: Про умови розвитку української літератури в Чехословаччині після 1945 року. Кошице, 1990] // Дзвін . – 1991. – № 5. – С. 139-141.

Бачинська-Донцова Марія (1891-1978) – поетеса, громадська діячка, журналістка, дружина Д. Донцова. Народ. 26 липня 1891 р. (за ЕУ – 1892) у с. Сможе тепер. Сколівського району Львівської обл., закінчила лицей у Перемишлі, потім вищу торгівельну школу у Відні (1910). Жила в Берліні, з 1921 р. – у Львові. У 1922-1939 рр. допомагала Д. Донцову у виданні

„Літературно-наукового вісника” („Вісника”), друкувалася у закордонній пресі. Редагувала журнал „Громадянка” (Авгсбург, 1950). Емігрувала до США. Померла 30 грудня 1978 р. у м. Нью-Йорку.

Бачинська-Донцова М. Теліги (Жмут спогадів) // Теліга О. Спогади / Упоряд. Н. Миронець. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2004. – С. 261-270.

Бачинський Леонід Васильович (1896-1989) – письменник, громадський діяч, педагог, журналіст. Народ. 28 лютого 1896 р. у м. Катеринославі (нині Дніпропетровськ). Закінчив природничий факультет Київського університету. Воював у лавах Армії УНР, був сотником. Після поразки національно-визвольних змагань перебував у таборі для інтернованих осіб у Тарнові, потім учителював у Севлюші, Ужгороді (Закарпаття). У 1929 р. змушений був виїхати до Галичини, заснував курінь ім. О. і С. Тисовських, активно працював із молоддю. У 1939 р. переїхав до Ярослава, заснував музей ім. князя Ярослава, був директором торгівельної школи. У роки Другої світової війни був директором української гімназії в таборі ДП (Гайденав). У 1950 р. емігрував до США. У 1952 р. у Клівленді заснував перший пластовий музей, започаткував серію пластових видань. Був відзначений найвищими пластовими нагородами: орденom св. Юрія, Срібним Хрестом Карпатської Січі. Дійсний член НТШ. Помер 25 червня 1989 р. у м. Денвері (США).

Автор книг „Перші кроки”

(1949), „Українська преса в Клівленді” (1957), „Шевченкіана в США і Канаді в роках 1960 і 1962” (1962), „Покажчик видань Шевченкових творів та праць різних авторів про життя та творчість Т. Г. - Шевченка” (1964).

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 15.

Семчишин М. Бачинський Леонід // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 47.

Башкирцева Марія Костянтинівна (1858-1884) – письменниця, художниця. Народ. 11[23] листопада 1858 р. у с. Гавронці тепер. Диканського району на Полтавщині в заможній родині. Після розлучення батьків перебувала в маєтку матері в с. Черняківці. Разом із матір'ю виїхала за кордон, побувала в Австрії, Німеччині, Швейцарії та Італії, зупинилися у Франції. Навчалася живопису в Студії Жульєна в Парижі. У 1876 р. відвідала Гавронці. У 1879 р. на конкурсі творчих робіт була удостоєна золотої медалі. Померла 31 жовтня у Парижі (Франція), похована на цвинтарі Пассі. Посмертна виставка картин відбулася в Парижі (1885). Твори зберігаються в музеях Франції, Голландії, США, Росії та України. У Ніцці в музеї Шере створено експозицію Башкирцевої.

Автор віршів, „Щоденника” (1873-1884) франц. мовою, мистецтвознавчих статей, художніх полотен.

Башкирцева М. Дневник. – М.:

изд. Захаров, 2003. – 688 с.

Абліцов В. Башкирцева Марія // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 382.

Донцов Д. Звихнена слава (пам'яті Марії Башкирцевої) // Літературно-науковий вісник. – 1925. – Кн. 1. – С. 46-65.

Слабошпицький М. Башкирцева Марія // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1988. – Т. 1. – С. 139.

Слабошпицький М. Марія Башкирцева. Роман-есе. – К.: Ярославів Вал, 2009. – 240 с.

Безушко Володимир (1894-1980) – літературознавець, перекладач, педагог. Народ. 22 серпня 1894 р. у с. Корчині Стрийського повіту (Галичина). Навчався в Українському вільному університеті, здобув ступені доктора філософії (1925) і педагогіки (1953). Воював у складі австрійської армії в роки 1-ї світової війни, потім у складі корпусу Українських січових стрільців. Почав друкуватися у газетах і журналах „Діло”, „Рідна школа”, „Учитель”. У 1922-1925 рр. учителював на Закарпатті, до 1929 р. – у Галичині. У роки 2-ї світової війни емігрував до Німеччини, у 1947 р. – до США. Навчався у Пенсільванському університеті (1967-1970), працював викладачем німецької мови в університеті Ксав'єра. Дійсний член НТШ і УВАН. Помер 24 червня 1980 р. у Філадельфії.

Автор праць „Шекспір і Шевченко” (1948), „Нова польська шкільна реформа”, перекладів творів В. Шекспіра.

Безушко В., Рудницький Я. Видання УВАН у першому десятилітті 1945-1955. – Вінніпег : Накладом УВАН, 1955. – 22 с.

Ленцик В. Безушко Володимир // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 48.

Бендер Віталій Петрович (1923-1991) – письменник, мемуарист, публіцист, журналіст, громадсько-політичний діяч. Псевдоніми і криптоніми: В. Дончак, В. - Токар, Ол. Райт, Студент, Обсерватор, П. Р. Бендя та ін. Народ. 5 січня 1923 р. в селищі Слов'яно-сербське Луганської обл. Напередодні війни здобув середню освіту, почав навчатися у педагогічному інституті. У 1941 р. був мобілізований на фронт, двічі поранений, потрапив до німецького полону. Вступив до дивізії „Галичина” (1944), наприкінці війни здався в англійський полон, перебував у таборі для військовополонених у Ріміні (Італія). У 1947 р. полонених переправили до Англії, згодом звільнили (1949). З 1949 р. член УРДП, з 1953 р. – побратим І. Багряного. У 1954-1957 рр. був головним редактором „Українських вістей” у Новому Ульмі (Німеччина). Потім працював у британській радіокорпорації БіБіСі як радіо-журналіст-перекладач. Помер 30 жовтня 1991 р. у м. Лондоні.

Автор повістей „Марко Бурджа” (1946), „Навздогін за ворогом” (1947), „Вечірній гість” (1984); збірки оповідань „Минулі дні” (1947); романів „Марш молодости” (1954), „Станція Пугаловська”

(1984), „Фронтіві дороги” (1987).

Бендер В. Марш молодости. – К.: Юніверс, 2005. – 883 с.

Бендер В. Станція Пугаловська. – Торонто: СУЖЕРО, 1984. – 201 с.

Бендер В. Фронтіві дороги. – Торонто – Нью-Йорк: Сужеро, Добрус, 1987. – 278 с.

Бендер В. Фронтіві дороги. Марш молодости // Уроки правди і добра / Упоряд. та автор біогр. нарисів В. В. Оліфіренко. – Донецьк: Донбас, 2001. – С. 229-247.

Василенко Р. Ех, дороги... // Життя в гримі та без (шляхами діаспори): Мемуари, поезії, публіцистика. – К.: Рада, 1999. – С. 366-369.

Дальний Мар'ян. Прощай, Віталію-друже! // Дальний М. Вибране: Люди – події – коментарі. – К.: Вид. дім „Кієво-Могилянська академія”, 2007. – С. 230-232.

Качуровський І. Покоління Другої світової війни в літературі української діаспори // Променисті силуети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Кієво-Могилянська академія”, 2008. – С. 514-531.

Коновал О. Віталій Бендер про „Огненне коло” Івана Багряного // Літературна Україна. – 2011. – 10 листопада. – С. 11.

Коновал О. Жив з Україною в серці // Бендер В. Марш молодости. – К.: Юніверс, 2005. – С. 5-9.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дерепа І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Бентов Міртала (1929-1984) – поетеса, скульптор, дочка репресованого письменника Сергія Пилипенка. Народ. 29 квітня 1929 р. в м. Харкові. У 1943 р. разом із матір'ю Т. Кардиналовською виїхала з України, через Німеччину й Італію потрапила до США. Закінчила мистецьку школу в Бостоні, навчалася у Парижі, працювала в ательє Задкіна і Ла Гранд Шомієр, в університеті Тафтс у Медфорді. Виставляла свої твори в Канаді, США, Україні.

Автор віршів українською, російською та англійською мовами: „Стихи” (1972), „Thoughts-Forms” (1976), „Райдужний міст” (1976, 1992), підсумкової „Шлях до себе – Путь к себе – Path to Self” (1998).

Маркусь В. Бентов Міртала // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 51.

Бережан Зіновій (1920-1968) – письменник, бандурист. Справжнє ім'я та прізвище – Зіновій Павлович Штокалко. Народ. 1920 р. у с. Калане (Галичина). Вчився грати на бандурі в Ю. Клевчуцького в Бережанах та в Ю. Сінгалеви́ча у Львові. Здобув медичну освіту в Мюнхені (1951), був редактором тижневика „Студентські вісті” (1946-1948). У 1951 р. емігрував до США. Був членом управи капели бандуристів ім. Шевченка в США, визначним бандуристом. Помер 28 червня 1968 р. у Нью-Йорку.

Автор книги „На окраїнах ночі” (1977), статей із проблем лікування зляканих пухлин.

Бережан З. Майже проза // Сучасність. – 1968. – Ч. 7. – С. 9-11.

Бережан З. Повішення // Термінус. – 1988. – Ч. 3. – С. 61.

Штокалко З. Кобзарський підручник. – Едмонтон-Київ, 1992. – 346 с.

Бойчук Б. Юрій Лавріненко // Спомини в біографії. – К.: Факт, 2003. – С. 120-124.

Костецький І. Зіновій Бережан // Кур'єр Кривбасу. – 2001. – № 145. – С. 111-162.

Майстренко Л. Зіновій Штокалко – бандурист-віртуоз // Бандура. – 1981. – № 3-4. – С. 2-7.

Мішалов В. В пам'яті невмирущої слави бандуриста // Бандура. – 1981. – Ч. 3-4.

Павличко С. Зіновій Бережан – дискурс невдачі // Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Вид. друге. – К.: Либідь, 1999. – С. 376-380.

Берест Борис (1924-2001) – кіноповістяр, кінознавець, журналіст. Справжнє прізвище – Ковалів. Народ. 1 жовтня 1924 р. в Україні, закінчив Вищу театральну школу у Львові, потім – Український вільний університет у Празі. Помер 16 вересня 2001 р. у Нью-Йорку.

Автор кіноповісті „Оксана”, монографії про фільми О. Довженка (1961), „Історії українського кіна” (1962), численних оглядів, рецензій.

Савицький Р. Берест Борис // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 53.

Бєля Михайло (1877-дата невідома) – письменник. Народ. 1877 р. у Ланцютському повіті (Галичина). У 1902 р. прибув до США, працював на шахтах і фабриках. Брав активну участь у житті емігрантів. У 1906-1910 рр. був головним радним Українського Народного Союзу, друкував оповідання і статті у „Свободі”.

Маркусь В. Бєля Михайло // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 54.

Бжеський Роман Степанович (1894-1982) – письменник, публіцист, маляр. Псевдоніми – Р. Гармаш, Дажбожич, Роман Десняченко, Роман Задеснянський, Роман Задніпрянський, Іван Мазепинець, Р. Млиновецький, Р. Орликі-вець, Роберт Паклен, Характерник та ін. Народ. 5 квітня [за ін. даними – 23 березня] 1894 р. у Ніжині Чернігівської губернії в родині інженера Стефана Бжеського. Закінчив Чернігівську гімназію. Брав участь у національно-визвольній боротьбі, захищав Київ від військ Муравйова. Після окупації Києва більшовиками повернувся на Чернігівщину і в березні 1918 р. організував повстанський загін. У 1920 р. був заарештований більшовиками, після визволення втік на Волинь і поселився в Крем'янци, працював директором української книгарні товариства „Просвіта”. У 1934 р. потрапив до польського концтабору в Березі Картузькій. Після приєднання Західної України до СРСР у 1939 р. разом із дружиною перебрався до Кракова. У

1941 р. повернувся до Крем'янця, стає заступником редактора газети „Волинь”. У 1943 р. на запрошення О. Ольжича разом із родиною виїхав до Праги, працював на замовлення видавництва УНО. Перебував у таборах для переміщених осіб, мешкав у Мюнхені (1946-1950). У 1950 р. емігрував до США. Помер 4 квітня 1982 р. в Детройті (США).

Автор збірки віршів „Говорить серце” (1962); публіцистичних праць з історії України „Гетьман Мазепа” (1955), „Нариси з історії українських визвольних змагань 1917-1918 рр.”, „Національно-політичні погляди Драгоманова” (1980) та ін.

Бжеський Р. Апостол української національної революції. – Мюнхен, 1969. – 394 с.

Бжеський Р. Бібліографія друкованих праць / Укл. Н. Бжеська. – Торонто: б. в., 1988. – 46 с.

Бжеський Р. Біла книга. Національна і соціальна політика совітів на службі московського імперіялізму. – Прага, 1943. – 220 с.; К.: Українська видавнича спілка ім. Ю. Липи, 2008. – 216 с.

Бжеський Р. Гетьман Мазепа у світлі фактів і дзеркалі „історій”. – Торонто, 1976. – 376 с.

Бжеський Р. Голод на Україні і „таємнича рука”. – Торонто, 1982. – 308 с.

Бжеський Р. Переяславська умова в плянах Б.Хмельницького та „Переяславська легенда”. – Торонто, 1954. – 32 с.

Бжеський Р. Що нам дав Хвилювий? – Торонто, 1979. – 266 с.

Дашкевич Я. Роман Бжеський, життя й історико-публіцистична

діяльність // Українські проблеми. – 1998. – № 1. – С. 122-127.

Маркусь В. Бжеський Роман // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 53.

Роман Бжеський. Бібліографія друкованих праць // Укл. Н. Бжеська. – Торонто, 1988. – 44 с.

Биковський Лев (Левко) Устимович (1895-1992) – журналіст, бібліограф. Народ. 10 квітня 1895 р. у с. Вільхівці Звенигородського повіту на Черкащині. Навчався у комерційній школі у Звенигородці (1905-1912), студіював металургію в Петербурзькому політехнічному інституті (1912-1917), потім (з 1915) – у Лісовому інституті. Відбував військову службу в Трапезунті (Туреччина). У 1918 р. повернувся до Києва, працював із перервами урядовцем міністерства закордонних справ та в Національній бібліотеці України. У 1921-1922 рр. закінчив курс бібліотекарства у Варшаві, потім навчався в Українській господарській академії в Чехословаччині (1922-1927), викладав економічну географію. У 1928-1944 рр. перебував у Варшаві, потім потрапив до Німеччини. Пізніше переїхав до США: спочатку до Нью-Йорка, потім – до Денвера (1954). Тут організував відділ УВАН, був його незмінним секретарем. Помер 11 січня 1992 р. в Денвері (США).

Автор книг „Книгознавство” (1933), „Департамент книги України” (1942), „На службах українській книжці” (1972), „Книгарні – бібліотеки – академія” (1971),

„Ваймарські часи” (1970) та ін.

Биковський Л. Апостол новітнього українства (Юрій Липа). – Женева: Укр. Морський Інститут, 1946. – 8 с.

Биковський Л. Від привороття до Трапезунди: Спомини (1916-1918). – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1969. – 115 с.

Биковський Л. На Кавказько-турецькому фронті. – Вінніпег – Денвер, 1968. – 152 с.

Биковський Лев. У службах українській книжці. – Львів – Нью-Йорк: Інститут українознавства НАН, Українське історичне товариство, 1997. – 328 с.

Винар Б. Биковський Лев // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 54.

Казакова Н. Лев Биковський // Наука і культура. Україна: Щорічник. – К., 1996. – Вип. 29. – С. 250-252.

Било Йосип (1923-1995) – поет, сатирик. Справжнє ім'я та прізвище – Ігор Федорович Дігтяр. Народ. 15 вересня 1923 р. у с. Мікілка Котелевського району на Полтавщині. У 1937 р. його батька було репресовано і заслано на Колиму. У 1943 р. потрапив до Австрії, потім – Баварії. У 1948 р. емігрував до Англії, працював у копальні Брадсфорда. У 1953 р. поселився в Донкастері. 9 жовтня 1995 р. помер у Донкастері. Член Спілки українців Британії, українських літераторів Англії.

Автор сатиричних віршів, спогадів.

Ротач П. Розвіяні по чужині.

Полтавці на еміграції. Короткий біо-бібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 21-22.

Битинський Микола (1893-1972) – поет, прозаїк, публіцист, нумізматик, мистецтвознавець, художник. Псевдонім – Микола Оверкович. Народ. 24 листопада 1893 р. у м. Літині на Поділлі. Закінчив педагогічні курси, здобув мистецьку освіту в художньо-промисловій школі в м. Кам'янці-Подільському. Військову службу почав у царській армії, брав участь у боях. У 1919 р. перейшов на бік УНР, потім емігрував до Польщі. У Празі закінчив Український високий педагогічний інститут ім. М. Драгоманова. Учителював на Закарпатті. У 1939 р. вступив до Карпатської Січі. Після війни перебував у таборах у Німеччині, викладав історію, малювання. У 1951 р. прибув до Канади, поселився у м. Торонто, викладав на курсах українознавства. Помер 24 грудня 1972 р. у м. Торонто.

Битинський М. Сузір'я лицарів. Зібрані твори. – Торонто: Накладом Н. Битинської, 1975. – 192 с.

Филонович В. Микола Битинський // Битинський М. Сузір'я лицарів. Зібрані твори. – Торонто: Накладом Н. Битинської, 1975. – С. 7-8.

Бичинський Зигмунд (Зигмунт) (1880-1947) – прозаїк, драматург, критик, громадський діяч. Псевдоніми – Анин, Ганин. Народ. 8 грудня 1880 р. у с. Урмані в Галичині. Студював право у Львівському університеті. У 1904 р. емігрував до США, працював у часописі „Свобода”, навчався у

духовній семінарії. У 1907 р. переїхав до Канади, продовжив студії у Манітобському коледжі. Редагував „Канадійський фермер”, організував Ліберальний клуб у Вінніпезі, учителював у Альберті. У 1910 р. повернувся до США, був редактором газети „Союз”, проповідником. Помер 10 липня 1947 р.

Автор драми „В старім і новім краю” (1910), повісті „Ключ журавлів”, розвідок „Мартин Лютер”, „Іван Гус”, „Історія і суть протестантизму”, багатьох оповідань.

Бичинський З. Ключ журавлів // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 235-239.

Марунчак М. Бичинський Зигмунт // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 56.

Біда Костянтин (1916-1979) – літературознавець, перекладач. Народ. 24 вересня 1916 р. у Львові. Вивчав слов'янські літератури, філософію і німецьку філологію у Львівському і Віденському університетах, у 1946-1947 рр. продовжував навчання у Берні. Працював науковим співробітником Віденського університету. У 1952 р. прибув до Канади, працював лектором, із 1957 р. – професором, головою Департаменту слов'янських студій Оттавського університету. Був засновником Канадської асоціації порівняльної літератури, Канадської асоціації етнічних студій, президентом Українського шекспірівського товариства, головою Асоціації ка-

надських славістів. Дійсний член УВАН, професор-гість УВУ (Мюнхен). Помер у 1979 р.

Автор праць з української літератури, порівняльного літературознавства, слов'янської шекспіриани: „Релігійні мотиви в наукових творах Івана Франка” (1956), „На вершинах ідеї і форми” (1958), „Союз Гетьмана Мазепи з Карлом XII” (1959).

Марунчак М. Біда Костянтин // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 57-58.

Біднов Василь (1874-1935) – літературний критик, богослов. Народ. 2 січня 1874 р. у містечку Широкому Херсонського повіту (нині районний центр Дніпропетровської обл.). Навчався у Херсонському духовному училищі (1885-1889). Закінчив Одеську духовну семінарію (1896), Київську духовну академію (1902). Був викладачем духовної семінарії в Астрахані, Катеринославі, професором богословського факультету Кам'янець-Подільсько-го університету (1919-1920), з 1922 р. – Українського вільного університету (Прага). У 1920 р. емігрував до Польщі, в 1922 – до Чехословаччини. Був одним із засновників Українського історико-філологічного товариства, виконував обов'язки його секретаря (1923-1929). У 1929 р. переїхав до Варшави, був професором Варшавського університету. Працював радником Міністерства ісповідань уряду УНР. Помер 1 квітня 1935 р. у Варшаві. Похований на православно-

му цвинтарі у Варшаві (Польща).

Автор книги „Спомини про Андріана Кащенко”, багатьох наукових праць, рецензій.

Біднов В., Антонович Д. Українська церква // Українська культура: Лекції за ред. Д. Антоновича / Упор. С. В. Ульяновська; Вст. ст. І. М. Дзюби; Перед. слово М. Антоновича. – К.: Либідь, 1993. – С. 197-221.

Біднов Василь // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. К., 1993. – Т. 1. – С. 126.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 15-16.

Білецька Текля (1899-1965) – письменниця. Народ. 7 грудня 1899 р. в Тернополі. Закінчила вчительську семінарію у Львові (1919), працювала в різних школах Галичини. У 1945 р. потрапила до табору ДП в Інгольштадті (Німеччина). У 1949 р. прибула до США, оселилася в Чикаго, працювала урядовцем. Померла 26 серпня 1965 р. у Чикаго.

Автор збірок „Бабусині казки” (1959), „Квітка щастя” (посм., 1967).

Романенчук Б. Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1969. – Т. 1. – С. 341-342.

Білецький Леонід Тимофійович (1882-1955) – історик української літератури, автор праць із теорії української критики, учень і послідовник В. М. Перетца. Народ. 5 травня 1882 р. у с. Литвинівці тодішнього Липовецького

повіту (тепер Києво-Святошинський район) Київської губернії у дрібній шляхетській родині. Після закінчення двокласної школи навчався в механічно-технічній школі (Петербург). Закінчив історико-філологічний факультет Київського університету (1907-1913). У 1918 р. став доцентом Кам'янець-Подільського університету, викладав літературу і фольклор. Емігрував у 1923 р. до Чехословаччини, був ректором Українського високого педагогічного інституту ім. М. Драгоманова (1923-1926). Працював професором в Українському вільному університеті (1932-1945), здобув ступінь доктора філософії Карлового університету (1938). У 1945 р. емігрував до Німеччини, в Ульмі працював у Відділі культури й освіти. З 1949 р. мешкав у Канаді. У Вінніпезі був заступником президента, потім (після смерті Д. Дорошенка) президентом УВАН. Помер 5 лютого 1955 р. у Вінніпезі.

Автор книжок „Марко Вовчок та її творчість” (1948), „Віруючий Шевченко” (1949), „Перспектива в літературній критиці” (1925), „Принципи в літературному дослідженні і критиці” (1927), „Три силуети” (1951), „Українські піонери в Канаді” (1951), автор шкільних підручників, редактор шести томів „Кобзаря” Т. Шевченка.

Білецький Л. Віруючий Шевченко. – Вінніпег : УВАН, 1949. – 30 с.

Білецький Л. Дмитро Дорошенко. – Вінніпег, 1949. – 24 с.

Білецький Л. Історія української літератури: Курс лекцій. – Подєбради, 1937. – 104 с.

Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики. – Прага, 1925.

Білецький Л. Перспективи літературно-наукової критики. – Прага; Берлін: Нова Україна, 1924. – 80 с.

Білецький Л. Поезія та її критика. – Львів, 1921.

Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики / Упоряд., авт. іст.-біогр. нарису та приміт. М. М. Ільницький. – К.: Либідь, 1998. – 408 с.

Білецький Л. Тарас Шевченко в Яготині. – Авсбург : УВАН, 1949. – 48 с.

Білецький Л. Три силуетки: Марко Вовчок – Ольга Кобилянська – Леся Українка. – Вінніпег, 1951. – 127 с.

Білецький Леонід // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 129.

Ільницький М. М. Леонід Білецький – історик українського літературознавства // Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики. – К.: Либідь, 1998. – С. 7-26.

Ільницький М. Історик українського літературознавства (Леонід Білецький) // Критики і критерії: Літературно-критична думка в Західній Україні 20-30-х рр. ХХ ст. – Львів: ВНТЛ, 1998. – С. 32-51.

Мандрика М. Леонід Білецький. – Вінніпег, 1957. – 23 с.

Романенчук Б. Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1969. – Т. 1. – С. 342-344.

Біловус Йосип (1901-1987) – письменник, публіцист, меценат. Народ. 1 січня 1901 р. у Монреалі (Канада). Студіював у Йорктоні (Саскачеван) і на філософському факультеті в Університеті МекГілл у Гамільтоні. У Йорктоні заснував журнал „Сяйво”, був засновником журналу „Нова ера”. Разом із дружиною у Детройті заснував журнал „Жінка”, видавав часопис „Новий час” (1938). У 1940 р. переїхав до Сент-Пітерсбургу (Флорида), був співфундатором Богоявленської церкви. Довголітній голова Товариства українських сеньйорів у Сент-Пітерсбургу. Помер 1 червня 1987 р. у Сент-Пітерсбургу.

Семчишин М. Біловус Йосип // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 62.

Білокозович Василь Трохимович (1899-1981) – поет. Народ. 14 грудня 1899 р. у родині селянина у с. Видово, що було передмістям Більська (Польща). Закінчив міське училище у Більську, служив у полку стрільців у Острові біля Ломжи. Працював у сільському господарстві. Почав друкуватися з 1957 р. на сторінках „Нашого слова”. За життя поета вірші окремою збіркою не були видані. Помер 28 лютого 1981 р. у рідному селі.

Трачук Ю. Райські двері: Поезії / Ред. В. Білокозович. – Більськ-Підляський: Вид. Союзу українців Підляшшя, 1995. – 64 с.

Білопольський Андрій (1892-1986) – публіцист, громадський

діяч. Псевдонім – Білополе. Народ. 1 грудня 1892 р. на Херсонщині. Закінчив Київський комерційний інститут (1918), брав участь у визвольних змаганнях. Член Центральної Ради, один із засновників Українського союзу хліборобів-державників. У 1930 р. прибув у Аргентину, видавав журнал „Плуг та меч”, був головою „Просвіти” (1935-1936). У 1956 р. емігрував до США. Помер 30 вересня 1986 р.

Маркусь В. Білопольський Андрій // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 64.

Білоус-Гарасевич М. – див. Гарасевич Марія.

Білоусенко О. – див. Лотоцький Олександр.

Біляїв Володимир Іванович (1925-2006) – український поет, радіожурналіст, громадсько-політичний діяч. Псевдонім – В. Білик. Народ. 25 червня 1925 р. у м. Моспине (передмістя теперішнього Донецька) в родині гірника. У 17 років був вивезений на примусові роботи до Німеччини (1943), перебував у таборах. У 1949 р. із західної Німеччини емігрував до Австралії, працював на металургійному заводі у Ньюкастелі, згодом на металеобробному підприємстві у Сіднеї. З 1954 р. мешкав у Філадельфії (США). Працював на будівництві (1954-1960), заснував власне підприємство, навчався у Пенсільванському університеті в Філадельфії (1956-1960). Очолю-

вав Представництво уряду УНР у США (1978-1980), обирався його головою, був відповідальним редактором місячника „Мета” (1982-1984). Працював в українському відділі радіо „Голос Америки” (1984-1998). Член Об'єднання українських письменників „Слово”, член Спілки письменників України, член-кореспондент УВАН (США), лауреат Української Могиллянсько-Мазепинської Академії Наук. Помер 12 лютого 2006 р. у Норт Палм Біч (Флорида).

Автор поетичних збірок „Поліття” (1970), „По той бік щастя” (1979), „Осіння обнова” (2003), „Доля і шлях” (2005), книги нарисів „На неокраїні крилі” (2003), монографії „Олена Шишацька – оперна зірка” (1981).

Біляїв В. Доля і шлях. – Донецьк: Укр. культурологічний центр, Східний видавничий дім, 2005.

Біляїв В. „На неокраїні крилі...”. Штрихи до літературних портретів західної діаспори. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – 348 с.

Костюк Г. Дещо про поезію як створення світу людини (Про В. - Біляїва) // Сучасність. – 1991. – № 4. – С. 144-147.

Маркусь В. Біляїв Володимир // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 64.

Проненко В. „Excelsior!” // Доля і шлях. – Донецьк: Укр. культурологічний центр, Східний видавничий дім, 2005. – С. 5-6.

Слово і відгомін: Збірник рецензій на поетичну творчість Во-

лодимира Біляїва. – Донецьк: Укр. культурологічний центр, Східний видавничий дім, 2006. – 152 с.

Бісс Ева (Сва) Федорівна (1920) – прозаїк, драматург, художник. Народ. 18 червня 1920 р. у с. Орябина Старолюбівнянського округу (Східна Словаччина). Закінчила вчительську семінарію у Пряшеві (1938), вчителювала у 1968-1970 рр. у Свиднику. Закінчила Вищу школу образотворчого мистецтва у Празі (1953). За серію антивоєнних картин стала лауреатом премії Миру (1956). Була головним редактором газети „Пряшівщина” (1945-1948). Працювала режисером української редакції чехословацького радіомовлення у Пряшеві. Зазнала переслідувань за „український націоналізм”. З 1951 р. почала друкуватися, спочатку писала російською мовою, пізніше – українською. З 1964 р. пише прозу. Член Спілки письменників Чехословаччини, редакційної колегії журналу „Дукля”.

Автор драматичних творів „На стала весна” (1954), „Барліг” (1952), „Білий вовк” (1962), „Естер” (1965); збірок новел та оповідань „Сто сім модних зачісок” (1967), „Апартамент з вікном на головну вулицю” (1969), „Перше чудо”, „Шинок під лелечим гніздом” (1993).

Бісс Е. На другому березі // Світо-Вид. – 1990. – Вип. 1. – С. 43-57.

Бісс Е. Шинок під лелечим гніздом. – Братислава: Словацьке педагогічне видавництво, 1993. – 159 с.

Мишанич О. В. Бісс Ева Федо-

рівна // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1988. – Т. 1. – С. 192.

Мишанич О. В. Бісс Єва Федорівна // Енциклопедія сучасної України. – Т. 3: Біо-Бя. – К., 2004. – С. 52.

Романенчук Б. Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1969. – Т. 1. – С. 371.

Блаватська Олена Петрівна (1831-1891) – письменниця, художниця, музичний виконавець, дослідник стародавніх релігій, донька відомої російської письменниці О. А. Ган. Псевдонім – Радда-Бай. Народ. 12 серпня (31 липня) 1831 р. у Катеринославі (нині Дніпропетровськ) у заможній родині, рано втратила матір. У 17 років вийшла заміж за віце-губернатора Єревану М. В. Блаватського, щоб уникнути опіки рідних. Через кілька місяців втекла від нього до Стамбулу, мандрувала. У 1859 р. повернулася в Росію, потім жила в північній Індії (1879-1886), вивчала мови. Мандрувала по Єгипту, Франції, Мексиці, Греції та інших країнах. У 1875 р. заснувала Теософське товариство. Померла 8 травня (26 квітня) 1891 р. у Лондоні. Її тіло було спалене, розділене на три частини, що зберігаються в урнах у Нью-Йорку, Адіарі й Лондоні.

Автор праць „Розкрита Ізіда”, „Тасмна Доктрина”, „Ключ до теософії”, „Перли Сходу”, „Словник теософічних термінів”, „Голос мовчання” та ін.

Блаватська О. Євангельський езотеризм // Хроніка 2000. Український культурологічний альманах. – К.: Довіра, 1992. – Вип. 2. – С. 148-156.

Аліванцева О. Родом з Катеринослава // Хроніка 2000. Український культурологічний альманах. – К.: Довіра, 1992. – Вип. 2. – С. 140-147.

Близнак Уляна (1952) – поетеса, новеліст. Народ. 7 травня 1952 р. у м. Нью-Йорку (США). Закінчила факультет англійської та російської літератури Нью-Йоркського університету. Друкується в журналах „Сучасність”, „Юнак”, „Веселка” та ін.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 16.

Блок Марія – див. Галун-Блок Марія.

Бобикевич-Сора Клавдія Ізидорівна (1896-1971) – письменниця, громадсько-культурна діячка. Псевдонім – Кабе. Народ. 10 листопада 1896 р. у м. Вижниця нині Чернігівської обл., мешкала у с. Вікторів та інших селах тепер. Івано-Франківської обл. Вийшла заміж за офіцера російської армії, разом із ним переїхала до Румунії (1918). Після розлучення повернулася на поч. 40-х рр. до Буковини. У 1944 р. залишила Чернівці, перебралася до Румунії, зупинилася в Прісаках, потім кілька разів переїздила. Померла 28 серпня 1971 р. у м. Орадя (Румунія).

Дем'ян Г. В. Бобикевич-Сора Клавдія Ізидорівна // Енциклопедія сучасної України. – Т. 3: Біо-Бя. – К., 2004. – С. 91.

Богацький Павло Олександрович (1883-1962) – український письменник, літературознавець, журналіст, редактор, літературний і театральний критик, бібліограф, видавець. Псевдонім – Ян Стоколос. Народ. 4 (17) березня 1883 р. у м. Купині Подільської губернії (тепер Хмельницька обл.) в родині священика. Навчався в духовній семінарії у м. Кам'янці-Подільському, проте був звільнений (1903) за причетність до діяльності соціал-демократичного гуртка. Закінчив офіцерську школу у Вільно (1906). За революційну діяльність був звільнений з війська. Провчився кілька років на агрономічному факультеті Київського політехнічного інституту, але не закінчив. Видавав і редагував журнали „Хрін” (1908), „Українська хата” (1909-1914). За політичні переконання був засланий царським урядом до Сибіру (1914-1917). Після повернення із заслання працював у міліції, в УНР був отаманом, потім воював у лавах Січових стрільців.

У 1920 р. емігрував спочатку до Польщі, де редагував щоденник „Українська Трибуна”; потім до Чехословаччини (1922), там редагував „Нову Україну” (1922-1923). У 1929 р. став членом Українського соціологічного інституту, керував кабінетом шевченкознавства при цьому інституті. У 1930 р. став професором кафедри українознавства Українського соціологічного інституту, був обраний членом його дирекції. У 1940 р. емігрував до Німеччини, співпрацював із „Українським вісником” (Берлін), викладав українську літературу в

гімназії та учительській семінарії у Міттенвальді.

У 1949 р. прибув до Австралії, поселився у м. Тірулі, працював на фабриці, продовжував творчу діяльність. Помер 22 (за ін. даними – 23) грудня 1962 р. у м. Тірула (штат Новий Південний Уельс, Австралія). Дійсний член НТШ ім. Шевченка (з 1953), Українського історико-філологічного товариства у Празі

Автор збірок оповідань „Камелії” (1918), „Під баштою зі слонної кості” (1923); повісті-хроніки „На горбах Поділля”; спогадів „З пережитого”; розвідок „Сучасний стан світового мистецтва” (1923), „До історії критичного видання „Кобзаря” Т. Шевченка” (1925), „Нове про Шевченка” (1929), „Кобзар” Тараса Шевченка за сто років. 1840-1940” (1942) та ін.

Богацький П. Матеріали до критичного видання творів Грицька Чупринки. – Прага, 1926. – 185 с.

Богацький П. Мій дім, мій край, моє життя: Хроніка життя родини Богацьких. – Міттенвальд, 1947. – 50 с.

Богацький П. Сьогочасні літературні прямування. – Прага: Нова Україна, 1923. – 88 с.

Богацький П. Чесний робітник: Оповідання // Дзвін. – 1990. – № 7. – С. 26-27.

Богацький Павло // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 143.

Богацький Лев. Павло Богацький // Альманах українського часопису „Вільна думка” та Фондації

українознавчих студій в Австралії. – Сідней, 1994. – С. 926-928.

Романенчук Б. Богацький Павло // Романенчук Б. Азбуковник: Енциклопедія української літератури. – Філадельфія, 1969. – Т. 1. – С. 380-381.

Прокопчук В. С. Павло Богацький – учений, краєзнавець // Історія України: Маловідомі імена, події, факти. – К., 1999. – Вип. 9. – С. 357-364.

Погребенник Ф. Письменник і видавець // Дзвін. – 1990. – № 1. – С. 28.

Богачевська-Хом'як Марта Данилівна (1939) – письменниця, публіцист. Народ. 24 червня 1938 р. у м. Сокалі Львівської обл., з 1944 р. – в еміграції. Потрапила до Німеччини. У 1949 р. емігрувала до США. Закінчила Пенсільванський університет (1960). У 1968 р. захистила докторську дисертацію в Колумбійському університеті. Викладала історію Східної Європи в університетах Нью-Йорка, Вашингтона, Гарварда. Директор Програми академічних обмінів ім. Фулбрайта в Україні (з 2003), заступник голови Союзу українок Америки. Лауреат премії імені Тетяни й Омеляна Антоновичів (1989). Дійсний член НТШ, УВАН.

Автор книги „Білим по білому: Жінки у громадському житті України” (1995), дослідження „Леся Українка й українська діаспора” та ін.

Богачевська М. Білим по білому: Жінки у громадському житті України 1884-1939. – К.: Либідь, 1995. – 424 с.

Богачевская-Хомяк М. Нацио-

нализм и феминизм // Дайджест теоретических материалов информации „Посиделки” 1996-1998 гг. – Санкт-Петербург, 1998. – С. 44-47.

Богачевська Марта. Націоналізм та фемінізм – одна монета спільного вжитку // Незалежний культурологічний часопис. – Ч. 17. – Львів, 2000. – С. 4-13.

Богачевська М. Сміх і жах еміграції, внутрішньої та звичайної // Критика. – 2003. – Ч. 11. – С. 27-28.

Богачевська-Хомяк Марта. Націоналізм и феминизм // Гендерные исследования: Феминистская методология в социальных науках. Материалы 2-й междунар. летней школы по гендерным исследованиям. – Харьков, 1998. – С. 150-160.

Маркусь В. Богачевська-Хом'як Марта // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 68.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 17.

Богуславець Леся (1931) – псевдонім Олександри Ткач, письменниці, доньки Д. Нитченка. Народ. 23 червня 1931 р. у м. Зінькові Полтавської обл., навчання розпочала в Харкові. З родиною в 1943 р. емігрувала до Німеччини, закінчила українську гімназію в Еттлінгені. У 1949 р. переїхала до Австралії, поселилася в Мельбурні, працювала у шпиталі, потім на фабриці. З 1978 р. працює в українському відділі австралійського державного радіо в Мельбурні,

з 1989 р. очолює українську програму радіостанції С.Б.С. у Мельбурні. З 1996 р. член Спілки письменників України, член літературно-мистецького клубу ім. В. Симоненка. Лауреат літературної премії „Тріумф” (2001).

Автор гуморесок „Який Сава, така й слава” (1979), репортажів „На прощу до рідної землі” (1984, 2005), „Від Находки до Чернівців” (1988), „Моя австралійська кума”, „За рідним краєм і в раю скучно” (1998).

Богуславець Леся. На прощу до рідної землі. – Мельбурн, 1984. – 137 с.

Богуславець Леся. На прощу до рідної землі. Десять подорожей в Україну та інші країни. – К.: Ярославів Вал, 2005. – 396 с.

Богуславець Л. Подорож до Італії (або подорож у юність) // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 83-92.

Ротач П. П. Богуславець Леся // Енциклопедія сучасної України. – Т. 3: Біо-Бя. – К., 2004. – С. 153.

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 23.

Слабошпицький М. Нитченкові доньки (Леся Ткач і Галина Кошарська) // Не загублена українська людина (55 портретів з української діаспори). – К.: Ярославів Вал, 2004. – С. 300-308.

Боднар Володимир (1915-2002) – журналіст, співак. Народ. 20 березня 1915 р. у с. Никловичі Мостиського повіту (Галичина). Навчався у Львові, потім студював економіку у Віденському уні-

верситеті (1947), навчався у музичній академії у Відні. Був солістом в українському хорі „Ватра”, виступав із концертами в Австрії, Німеччині, Швейцарії. У 1947 р. прибув до США, оселився у Клівленді, був банковим урядовцем, кооперативним діячем, кореспондентом. Помер 8 квітня 2002 р. у Пармі.

Автор спогадів „3 моїх життєвих доріг” (1999, 2001).

Семчишин М. Боднар Володимир // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 70.

Боднарук Віра (1939) – письменник, мистецтвознавець, громадський діяч. Дівоче прізвище – Лукаш. Народ. 22 жовтня 1939 р. у Донбасі (Україна). З 1943 р. в еміграції, з 1950 – у США. Здобула ступінь бакалавра у коледжі Монмавт (1961), потім ступінь магістра зі славістики і літератури в Чикаго (1963), з мистецтвознавства – в університеті Говернорса (1983). Викладала українську мову в університеті в Чикаго. Була вчителем українознавчих шкіл, директором „Рідної школи” (1986-1988), працює в Інституті модерного мистецтва в Чикаго. З 1990 р. виконує обов'язки інспектора „Рідної школи”, голова Товариства української мови в Чикаго.

Автор підручника „Conversational Ukrainian” (1971-1974, у співавт.), статей, репортажів.

Лукаш-Боднарук В. По Південній Америці // Молода Україна. – 1969. – Ч. 170. – С. 13-14, 16-18.

Маркусь Д. Боднарук Віра // Ен-

циклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. - Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 70.

Боднарук Іван Лазарович (1903-1990) – український письменник, есеїст, журналіст. Народ. 8 грудня 1903 р. у с. Білявинці біля Бучача (Галичина) в родині священика. Закінчив гімназію в Бучачі, студював слов'янську філологію в Львівському університеті, здобув диплом магістра (1928). У 1928-1944 рр. учителював у школах Стрия, потім у 1945 р. емігрував. Перебував у таборі в Бургдорфі, був управителем школи в таборі. У 1949 р. виїхав до Бразилії (1948), вчителював у м. Прудентополі (штат Парана) і Курітібі (з 1954). З 1959 р. оселився у США: спочатку в Чикаго, потім Детройті. Працював у школі українознавства, видавництва, музеї тощо. У 1974 р. повернувся до Чикаго. Помер 31 грудня 1990 р. в Кларендон Гіллз (околиця Чикаго).

Автор спогадів про митрополита Шептицького „Великий чернець і народолюбець” (1955), підручників для школярів, статей про українських письменників: В. Вовк, Г. Журбу, Р. Завадовича, У. Самчука, М. Понеділка та інших.

Боднарук І. Між двома світами: Вибрані статті про українських письменників. – Донецьк: Укр. культурологічний центр, 1996. – 176 с.

Лаврів П. І. Боднарук Іван Лазарович // Енциклопедія сучасної України. – Т. 3: Біо-Бя. – К., 2004. – С. 164.

Маркусь Д. Боднарук Іван // Ен-

циклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. - Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 70.

Боднарчук Іван Іриней (1910-1990) – письменник, педагог, активний громадський діяч. Справжнє ім'я та прізвище – Іван Чабанрук. Народ. 21 грудня 1910 р. у с. Чернятин на Станіславщині (нині – Івано-Франківщина), навчався в українській гімназії в Городенці, педагогічному інституті. Працював повітовим організатором, диригентом і режисером у Косівщині. З 1937 р. почав друкуватися. У роки Другої світової війни емігрував, перебував у таборах (Німеччина), брав участь у діяльності МУРу. У 1948 р. емігрував до Канади. Працював у Інституті Петра Могили в Саскатуні, вчителем і диригентом (Онтаріо). З 1956 р. мешкав у Торонто, учителював, заснував журнал для молоді „Сумківець”, був директором школи ім. М. Грушевського. У 1958 р. організував літні курси українознавства. Член Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради при Світовому Конгресі Вільних Українців, член Об'єднання українських письменників „Слово”, голова літературно-мистецького товариства „Козуб”. Помер 5 травня 1990 р. у Торонто. Відзначений Українським літературним фондом ім. І. Франка в Чикаго (1978, 1983), нагороджений Шевченківською медаллю (1983).

Автор повісті „Покоління зійдуться” (1974), збірок оповідань „На перехресних шляхах” (1954), „Кладка” (1957), „Знайомі облич-

ча” (1961), „Друзі моїх днів” (1967), „Далекі обрії” (1968), „Замрячені ранки” (1978), п’єс, читанок для дітей.

Боднарчук І. Далекі обрії. – Торонто, 1968. – 54 с.

Боднарчук І. Друзі моїх днів. – Торонто, 1967. – 96 с.

Боднарчук І. Замрячені ранки: Оповідання, новели, нариси. – Едмонтон – Вінніпег – Торонто, 1978. – 88 с.

Боднарчук І. За Збруч. – Торонто, 1994.

Боднарчук І. Знайомі обличчя. – Вінніпег – Торонто, 1961. – 109 с.

Боднарчук І. Квіточка прибраній матусі. – Toronto, 1993.

Боднарчук І. Кладка. – Торонто, 1982. – 41 с.

Боднарчук І. Над Черемошем: Драма на три дії з життя УПА. – Торонто, 1992. – 54 с.

Боднарчук І. Покоління зійдуться. Повесть. – Едмонтон – Торонто – Вінніпег: Слово, 1974. – 151 с.

Боднарчук І. Розквітлі сузір’я. Повесть. – Торонто: Тризуб, 1987. – 159 с.

Боднарчук І. У вікнах життя. – Торонто, 1990. – 89 с.

Боднарчук І. У дорозі життя: Повесть з життя еміграційної молоді. – Торонто, 1986. – 71 с.

Зуєвський О. Видатний український письменник та громадський діяч Іван Боднарчук (1920-1970) // Слово: Збірник українських письменників. - 1996. – Вип. 13. – С. 8.

Романенчук Б. Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1969. – Т. 1. – С. 386-387.

Романюк С. З. Іван Боднарчук: Життя і педагогічна діяльність. – Чернівці: Зелена Буковина, 1999. – 207 с.

Сорока П. Іван Боднарчук: Літ. портрет. – Тернопіль: Тайп, 1998. – 143 с.

Божик Пантелеймон (1879-1942) – український поет, прозаїк, редактор, громадський діяч. Народ. 26 квітня 1879 р. у с. Онуг Заставецького повіту на Буковині. Початкову освіту здобув у рідному селі, потім продовжив навчання у Чернівцях. У 1900 р. емігрував до Канади, поселився у Вінніпезі. Потім переїхав до США, здобув теологічну освіту в Мінеаполісі, висвятився на православного священника (1919) і виконував ці обов’язки у Вінніпезі, Альберті. У 1924 р. прийняв греко-католицьку віру і виконував обов’язки священника в Онтаріо, Манітобі. Помер 20 листопада 1942 р. у м. Вінніпег (Канада).

Божик П. Канадійська муза. – Йорктон: Голос Спасителя, 1936. – 190 с.

Божик П. Канадійські оповідання. – Йорктон: Накладом Українсько-католицького видавництва, 1933.

Божик Пантелеймон // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 148.

Гай-Головко О. Пантелеймон Божик // Українські письменники в Канаді: Літературно-критичні нариси. – Вінніпег: Волинь, 1980. – С. 165-171.

П’ядик Ю.В. Божик Пантелей-

мон // Енциклопедія сучасної України. – Т. 3: Біо-Бя. – К., 2004. – С. 173.

Бойко Юрій Гаврилович (1909-2002) – відомий літературознавець, філософ, політичний і громадський діяч, чільний діяч ОУН. Справжнє прізвище та ім'я – Блохин Юрій Григорович. Народ. 25 березня 1909 р. у м. Миколаєві. Навчався в російськомовній школі, був активістом „Просвіти”, заснував організацію „Гарт юнаків”. Звинувачувався у причетності до діяльності „Союзу визволення України”. Закінчив Одеський університет (1931), був аспірантом і співробітником Інституту літератури ім. Т. Шевченка, виступав як літературний критик.

У роки Другої світової війни вступив до лав ОУН, емігрував до Німеччини (1943). У Мюнхені займався науковою, викладацькою і політичною діяльністю, отримав звання німецького професора, очолював кафедру в Людвіг-Максимиліанс-університеті. У 1992 р. приїздив в Україну. 17 травня 2002 р. помер у Мюнхені. Дійсний член УВАН, Наукового товариства ім. Шевченка; член ОУП „Слово”, Національної Спілки письменників України.

Автор праць „Творчість Тараса Шевченка на тлі західноєвропейської літератури” (1956), „Тарас Шевченко, його життя і творчість” (1965, у співавт. з Е. Кошмідером), „Куліш – класик українського письменства” (1998), багатьох праць про український літературний процес XIX-XX ст., творчість поетів-„вісниківців”.

Бойко Ю. Вибране. – Мюнхен, 1971. –Т. 1 – 312 с.; Мюнхен, 1974. – Т. 2.

Бойко Ю. Вибрані праці. – К.: Медекол, 1992. – 380 с.

Бойко Ю. Куліш – класик українського письменства. – К., 1998. – 50 с.

Бойко Ю. Літературознавча та літературно-критична методологія Сергія Єфремова // Сучасність. – 1976. – Ч. 10 (190). – С. 33-51.

Бойко Ю. Творчість Тараса Шевченка на тлі західноєвропейської літератури. – Мюнхен: Вид-во УВУ, 1956. – 79 с.

Бойко Ю. Теорія III Риму в московській православній церкві після останньої війни. – Париж, 1957. – 114 с.

Бойко Ю. Шевченко і Москва. – На чужині: УВУ. – 64 с.

Бойко Ю. Шлях нації. – Львів: Українське слово, 1992. – 126 с.

Мельник В. Відродження майбутнього // Слово і час. – 1992. – № 7. – С. 16-17.

Олійник О. До 90-річчя Ю.Бойка-Блохіна // Слово і час. – 1999. – № 3. – С. 41-43.

Скорина Л. Юрій Бойко-Блохин // Література та літературознавство української діаспори. – Черкаси: Брама, 2005. – С. 339-341.

Бойко Юрій // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 151.

Сіяк Д. Джерельні наукові праці // Нові дні. – 1976. – № 316. – С. 24-25.

Тетерина –Блохина Д. Нестор у ролі Юрія Переможця: Пам'яті

Юрія Бойка-Блохіна // Березіль. – 2004. – № 12. – С. 148-160.

Тетерина Д. Життя і творчість Юрія Бойка-Блохіна: До 70-річчя діяльності. – Мюнхен – Київ: Видво ім. Олени Теліги, 1998. – 271 с.

Тетерина Д. Інтелектуальний портрет Ю. Бойка-Блохіна // Об'єднання Українських Письменників „Слово” на еміграції в Європі. – Т. 1. – К. – Мюнхен: МВЦ „Медінформ”, 2005. – С. 11-79.

Тетерина Д. Короткі штрихи історії ОУН та політична діяльність Юрія Бойка-Блохіна. – Мюнхен – Київ, 1999. – Т. 2. – 352 с.

Чуб Д. Творчість видатного літературознавця // Визвольний шлях. – 1983. – № 10. – С. 1254-1263.

Чуб Д. Третій том „Вибраного” проф. Ю. Бойка // Нові дні. – 1982. – № 4 – С. 22-24.

Бойчук Богдан (1927) – поет, прозаїк, драматург, перекладач, літературознавець, редактор. Народ. 11 жовтня 1927 р. в с. Бортники Бучацького повіту (тепер Лісове Монастирського району Тернопільської обл.). У 1944 р. потрапив до Німеччини на примусову працю. Закінчив гімназію в таборах Ді-Пі (Ашаффенбург). У 1949 р. прибув до Нью-Йорка, спочатку працював посудомийником. У 1953-1957 рр. студював електроніку в Нью-Йорку. Працював інженером до 1992 р. Редактор збірок Нью-Йоркської групи, журналів „Сучасність”, „Світо-вид”. Член Національної Спілки письменників України, лауреат літературної премії „Тріумф” (1998).

Автор поетичних збірок „Час болю” (1957), „Земля була пустошня” (1959), „Спомини любови” (1963), „Вірші для Мехіко” (1964), „Мандрівка тіл” (1967), „Подорож з учителем” (1976), „Вірші, вибрані і передостанні” (1983), „Третя осінь” (1991), „Вірші кохання й молитви” (2002); мемуарів „Спомини в біографії” (2003); прозових творів „Дві жінки Альберта” (2002), „Три романи” (2004); п'єс „Голод – 1933” (1963), „Приречені” (1963), „Регіт”, „Друга смерть Лазаря”, „Поламани стежки”, „Розмова телефоном”, „Ритуал без назви” і „Змієдід” (для дітей). Разом із Б. Рубчаком упорядкував антологію сучасної української поезії на Заході „Координати” (1969), пізніше – антологію „Поза традиції” (1993).

Бойчук Б. Декілька думок про Нью-Йоркську групу і декілька задніх думок // Сучасність. – 1979. – № 1. – С. 23-31.

Бойчук Б. Дві жінки Альберта. Роман. – К.: Факт, 2002. – 166 с.

Бойчук Б. Зібрані вірші: У 2 т. – К.: Факт, 2007. – Т. 1. – 288 с.; Т. 2. – 304 с.

Бойчук Б. Перекладницькі конфронтації і компроміси // Studia Ucrainica. – 1988. – № 4. – Р. 6-14.

Бойчук Б. Спомини в біографії. – К.: Факт, 2003. – 200 с.

Бойчук Б. Третя осінь. Поезії. – К.: Дніпро, 1991. – 286 с.

Бойчук Б. Три романи. Краєвиди підглядника. Аліпій II і його наречена. Життя з Алісою поза дзеркалом. – К.: Факт, 2004.

Бойчук Б. Час болю : Поезії. – Нью-Йорк: ОУП „Слово”, 1957. – 63 с.

Астаф'єв О. Художні координа-

ти поезії Богдана Бойчука // Слово і час. – 2002. – № 12. – С. 20-24.

Барабаш Ю. Нью-Йоркская группа // Дружба народів. – 2002. – № 8. – С. 201-212.

Гумецька А. Поезія Богдана Бойчука // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – Ч. 2. – С. 229-233.

Ільницький М. Любов і біль Богдана Бойчука // Слово і час. – 2002. – № 12. – С. 25-27.

Костецький І. Прогулянка книгарнею // Кур'єр Кривбасу. – 2007. – Ч. 214-215. – С. 263-267.

Маркусь Д. Бойчук Богдан // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 72-73.

Моренець В. Богдан Бойчук // Слово і час. – 1997. – № 10. – С. 32-33.

Ревакович М. Кризь іншу призму (Про феномен і поезію Нью-Йоркської групи) // Півстоліття напівтиші: Антологія поезії Нью-Йоркської групи / упоряд. М. Ревакович. – К.: Факт, 2005. – С. 17-40.

Ткачук М.П. У річищі гуманізму (Богдан Бойчук) // Інтерпретації: Літературно-критичні статті, творчі портрети українських поетів ХХ століття. – Тернопіль, 1999. – С. 99-122.

Бондар Володимир (1915-2002) – мемуарист, журналіст, співак. Народ. 20 березня 1915 р. у с. Никловичі Мостиського повіту в Галичині. Навчався у вищій торгівельній школі у Львові, продовжив студії у Віденському університеті, здобув ступінь доктора з економіки (1947). Навчався співу у

Відні, був солістом українського хору „Ватра”, виступав із концертами в Австрії, Німеччині, Швейцарії. У 1949 р. емігрував до США, поселився у Клівленді, працював банковим урядовцем, кореспондентом газет „Свобода”, „Америка”. Помер 8 квітня 2002 р. у м. Пармі (США).

Автор двотомника спогадів „З моїх життєвих доріг” (1999, 2001).

Семчишин М. Бондар Володимир // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 70.

Бора Богдан (1920 - дата невідома) – український поет, прозаїк, публіцист. Справжнє ім'я та прізвище – Борис Шкандрій. Народ. 11 квітня 1920 р. у с. Павелча на Станіславщині (Західна Україна) у селянській родині. Початкову освіту здобув у рідному селі, а педагогічну – в Станіславі та Коломиї. Почав писати ще під час навчання у гімназії. Учителював. У 1943 р. вступив до лав Першої Української Дивізії, у чині хорунжого зустрів кінець війни. Потрапив до табору в Ріміні (Італія), у 1947 р. прибув до Великої Британії, працював на педагогічній ниві. Був головою Спілки Українських Учителів і Виховників у Великобританії, членом Товариства українських літераторів. Помер і похований в Англії.

Автор збірок поезій „В дорозі” (1946), „У вирію” (1947), „Буремні дні” (1982); праці „Нарис методики викладання української мови” (Лондон, 1970), численних статей педагогічного спрямування.

Бора Б. Буремні дні: Поезії. – Торонто – Лондон: Накладом Братства кол. вояків 1-ої укр. дивізії УНА, 1982. – 257 с.

Бора Б. В дорозі. – Ріміні, 1946. – 94 с.

Бора Б. Два вірші // Північне саяво. Альманах V. – Едмонтон: Славута, 1971. – С. 129.

Бора Б. Крутянці // Крути: Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор. О. Зінкевич, Н. Зінкевич – К.: Смолоскип, 2008. – С. 342-343.

Бора Б. Твердість і ніжність. Література і мистецтво. – Лондон, 1972. – 286 с.

Бора Б. У вирію: Поезії. – Ріміні, 1947. – 97 с.

Бора Б. Ювілейний збірник. – Кліфтон: б. в., 1993.

Качкан В. А., Качкан О. В. Діач високої офіри (українське соборництво Бориса Шкандрія) // Нев'януха галузка калини: Українські літератори, вчені, громадські діячі – в діаспорі. – К., 2011. – С. 243-263.

Качуровський І. Покоління Другої світової війни в літературі української діаспори // Променисті силвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 514-531.

Борзаківська-Медведюк Маргарита Георгіївна (1924) – поетеса. Народ. 1924 р. у Варшаві (Польща). Дитячі роки минали в с. Лисець Дунаєвецького району на Хмельниччині. Навчалася у Київському медичному інституті. Емігрувала на Захід, потім до США. У 1947-1949 рр. працювала у театрі В. Блавацького. Закінчила ме-

дичний факультет Темпльського університету, працювала в лабораторії цього університету. Мешкає у Філадельфії (США).

Член Національної Спілки поетів США. Пише англійською та українською мовами.

Автор поем „Після революції – Україна 1921” (англ.), „Штучний голод в Україні 1932-1933 років” (англ.).

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 19.

Боровець Тарас – див. Бульба-Боровець Тарас.

Борзак Ілько (1892-1959) – публіцист, літературознавець, історик. Народ. 19 липня 1892 р. у родині директора початкової школи поблизу Херсона. Закінчив Херсонську гімназію, потім Новоросійський університет (Одеса). Студіював класичну філологію у Петербурзькому університеті, право та історію – в Київському. У 1914 р. був відряджений до Гааги (Нідерланди) для наукової роботи. Брав участь у Першій світовій війні, у становленні УНР. На початку 20-х рр. емігрував до Франції. У 1926-1929 рр. редагував двотижневик „Українські вісті” (Париж), згодом у 1949–1953 рр. видавав науковий журнал „Україна”. У роки гітлерівської окупації Франції був ув'язнений за участь у русі Опору (1940-1943). У 1949 р. був обраний дійсним членом НТШ, директором „Архіву української еміграції у Франції”. У 1939-1957 рр. викладав українську мову й українознавство у Державній

школі східних мов. Писав українською, англійською та французькою мовами. Помер 11 жовтня 1959 р. у Парижі (Франція).

Автор близько 400 наукових праць: „Козаки Б. Хмельницького” (1922); „Гетьман Пилип Орлик і Франція” (1924), „Вольтер і Україна” (1926), „Шведи на Україні і французька дипломатія” (1928), „Мазепа” (співавтор Р. Мартель, 1931), „Шевченко у Франції” (1933), „Наполеон і Україна” (1937), „Історична легенда України. Історія русів” (1944); „Слідами гетьмана К. Розумовського у Франції” (1957) та ін.

Борщак І. Наполеон і Україна: З невідомих документів із тогочасними ілюстраціями. / Передм. Е. Дріо. – Львів, 1937. – 127 с.

Борщак І. Іван Мазепа: Життя й пориви великого гетьмана / Авториз. пер. і передм. М. Рудницького. – Львів: Накладом „Червоної калини”, 1933. – 179 с.

Борщак І., Мартель Р. І. Мазепа. Життя й пориви великого гетьмана. – К., 1991.

Голобуцький В. Запорозьке козацтво. – К., 1994. – С. 46-47.

Голобородько Я. Ю. Південний ареал. Консорціум літературної Таврії. Роман-монографія. – К.: Факт, 2007. – С. 369.

Матвійшин В. Науково-публіцистична діяльність Ілька Борщака у Франції // Український літературний європеїзм. – К.: ВЦ „Академія”, 2009. – С. 244-253.

Бризгун-Шанта Леся (1920-2011) – українська письменниця, художник, мистецтвознавець. Народ. 8 квітня 1920 р. в Загалі на

Брацлавщині. Дитячі роки минули в Гуменному (Східна Словаччина). Закінчила середню школу в Брациславі, потім університет. У 1945 р. переїхала до м. Регенсбург.

Після переїзду до Канади (1948) навчалася на курсах дитячої творчості при Університеті Раєрсон та Джордж Бравн Коледж у Торонтському університеті. Вчителювала у м. Торонто. Потім закінчила бібліотечарські курси про Торонтському університеті, працювала бібліотекарем.

Мешкала в Торонто (Канада), перекладала з англійської та французької мов. Член Співки письменників України, лауреат літературних премій імені Лесі Українки (1997), ім. Дмитра Нитченка, ім. Олекси Гірника. Упродовж багатьох років секретар управи Об'єднання працівників літератури для дітей і молоді ім. Леоніда Глібова, була секретарем Об'єднання українських письменників „Слово”. Лауреат літературної премії „Тріумф” (2001). Померла в 2011 р. у Торонто.

Автор книжок „Родина бобрів” (1984, 1992), „Родина Качуровських” (1987), „Моя таємниця” (1988), „Мандрівка курчатко-жовтенятка” (1989), „Курчатко-жовтенятко вчиться рідної мови” (1993), „Слава курчатку-жовтенятку” (1990), „На хуторі дядька Марка” (1990), „Галло! Галло! Галло! Отож слухайте” (1992), „Родина Вивірковських” (1997), „Родина Ведмедів” (1998); повісті „Чорні хмари над золотистим полем” (2005); збірки казок і оповідань „Золотий горішок” (1997).

Бризгун-Шанта Л. Моя таємни-

ця. – Торонто: Карпати, 1988. – 182 с.

Бризгун-Шанта Л. На хуторі дядька Марка. – Торонто: Карпати, 1990. – 39 с.

Бризгун-Шанта Л. Слава курчатку-жовтенятку. – Торонто, 1990. – 39 с.

Бризгун-Шанта Л. Чорні хмари над золотистим полем. Повесть. – К.: Ярославів Вал, 2005. – 109 с.

Бризгун-Шанта Л. XXV – 337: Оповід. для молоді. – Торонто: Карпати, 1991. – 80 с.

Слабошпицький М. Людина глибокого серця: Пам'яті Лесі Бризгун-Шанти // Літературна Україна. – 2011. – 22 грудня. – С. 15.

Слабошпицький М. Саме той випадок (Шанти) // Не загублена українська людина (55 портретів з української діаспори). – К.: Ярославів Вал, 2004. – С. 134-143.

Сорока П. І. Леся Бризгун-Шанта, або в пошуках золотого горішка. – Тернопіль: Star Soft, 1999. – 123 с.

Будний Борис Любомир (1941) – драматург, диктор. Народ. 18 вересня 1941 р. у Німеччині, у 1951 р. разом із батьками емігрував до Канади. Середню освіту здобув у Монреалі, вищу – у Сент Джордж Вілльямс університеті (1962), ступінь магістра – у Мек-Гил (1969). З 1966 р. перебував на федеральній службі Канади. Брав участь у радіопрограмах, українському хорі (1959-1967), драматичних виставах. Був активним членом драматичного клубу (1963-1969). Видавав журнал „За-зулька”, співпрацював із „Лисом Микитою”.

Автор драматичних творів „Санта Клявс” (1967), „Лицар на Білому

Коні” (1968), „Артист” (1970), „Рок-соляна” (1973), „Viva Бойко” (1981) та ін.

Будний Всеволод (1920-1986) – поет, журналіст, диригент. Народ. 1 січня 1920 р. у Тернополі. У 1930-1939 рр. здобував музичну освіту. Воював у складі дивізії „Галичина”, брав участь у бою під Бродами. Перебував у таборі в Ріміні (Італія). Працював диригентом в Англії та США. Керував хором „Трембіта” в Ньюарку, писав підручники. Помер 15 квітня 1986 р. у Лівінгстоні (США).

Автор збірки „Ріміні. 1945-1947” (1979).

Савицький Р. Будний Всеволод // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 83.

Буковинець П. – див. Савчук Павло.

Букшований Микола (1892-1944) – поет, видавець. Народ. 22 березня 1892 р. у с. Беседівка тепер. Недригайлівського району Сумської обл., навчався у Полтавській духовній семінарії. Воював у лавах УНР (1918-1920), після поразки національно-визвольної боротьби перебував у Польщі. Разом із М. Вороним видавав тижневик „Сон України”. Медичну освіту здобув у Празькому університеті (1929). У 1930 р. емігрував до Бразилії, там працював лікарем. Помер 22 червня 1944 р. у м. Ерешін (Бразилія).

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 19.

Бульба-Боровець Тарас (1908-1981) – поет, драматург, публіцист, засновник УПА. Справжнє ім'я та прізвище – Тарас Дмитрович Боровець. Псевдоніми: Тарас Бульба, Чуб, Гонта. Народ. 9 березня 1908 р. у с. Бистричі на Волині, працював каменярем. У роки польської окупації Західної України проводив пропагандистську роботу на Поліссі. У 1930 р. заснував організацію Українське Національне Відродження. Декілька разів заарештовувався польськими спецслужбами, у 1934-1935 рр. був ув'язнений у Березі Картузькій.

У 1939-1941 рр. під час більшовицької окупації організував націоналістичне підпілля на Поліссі й Волині, очолював партизанську боротьбу Поліської Січі в м. Олевську. У листопаді 1943 р. [за ін. даними – 1 грудня] був заарештований гестапо у Варшаві, ув'язнений у концтаборі Заксенгаузен. У вересні 1944 р. вийшов на волю. Друкувався у газетах „Гайдамаки”, „Українські вісті” та ін. виданнях.

Після війни жив у Німеччині, співпрацював із Українським національним об'єднанням. У 1948 р. емігрував до Канади. Помер 15 травня 1981 р. у м. Торонто [за ін. даними 5 травня у Нью-Йорку], похований у Бавнд Бруку (США).

Автор спогадів „Армія без держави: слава і трагедія українсько-го повстанського руху” (1981).

Бульба-Боровець Т. Армія без держави. – Львів: Поклик сумління, 1993. – 168 с.

Бульба-Боровець Т. Армія без держави: Слава і трагедія українського повстанського руху: Спо-

гади. – К. та ін.: Фундація ім. О. Ольжича; Фундація ім. С. Петлюри, 1996. – 270 с.

Боровець Тарас // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Перевид. в Україні. – К.: Глобус, 1993. – Т. 1. – С. 161.

Гриневич В.А. Бульба Тарас // Енциклопедія сучасної України. – Т. 3: Біо-Бя. – К., 2004. – С. 586-587.

Літерат Максим „Він же й поет ... і драматург” // Літературна Україна. – 2009. – 12 лютого. – С. 4.

Маркусь В. Боровець-Бульба Тарас // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 75.

Бура Л. – див. Бурачинська Лідія.

Бурачинська Лідія (1902-1999) – публіцист, журналіст, громадський діяч. Дівоче прізвище – Рудик, псевдонім – Л. Бура. Народ. 28 грудня 1902 р. у с. Гринєва Косівського повіту тепер. Івано-Франківської обл. (Галичина). Навчалася у гімназіях Вишниці (1916-1917), Чернівців (1918-1921). Здобула економічну освіту в Празі (1929). Мешкала у Львові, у 1932-1939 рр. редагувала журнал „Нова хата”. У 1941 р. прибула до Кракова. В роки Другої світової війни працювала в Українському Центральному Комітеті у Кракові. У 1944 р. емігрувала до Австрії, у 1949 р. – до США. Редагувала журнал „Наше життя”, була головою Союзу українок Америки (1971-1974), Світової Федерації Українських Жіночих Організацій

(1977-1982). Дійсний член НТШ, почесний голова СУА і СФУЖО. Померла 9 січня 1999 р. в Філадельфії, похована на цвинтарі св. Марії в Фокс Чейсі (Пенсільванія).

Автор праць „Українське жіноцтво Детройту” (1956), „У 75-ліття українського жіночого руху” (1959), „У поклоні Л. Українці” (1977), „Український народний одяг” (1992) та ін.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 19-20.

Семчишин М. Бурачинська Лідія // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 84-85.

Бурггардт Вольфрам (1935) – поет, перекладач, літературознавець, редактор. Народ. 19 жовтня 1935 р. у Мюнстері (Німеччина) в родині письменника Освальда Бурггардта (Юрій Клен). У 1957 р. закінчив Торонтський університет, потім навчався в університеті Висконсин (1963-1964). Працював у Ньюфавндлендському університеті (1958-1960), з 1960 р. – у Західноонтарійському університеті (провінція – Онтаріо). Був редактором і співредактором журналу „Сучасність” з 1967 р. Упорядкував збірку „Поезія Квебеку” (1972). Перекладав з іспанської та німецької мов.

Без Еспанії чи без значення? (Інтерв'ю Вольфрама Бурггардта з Юрієм Тарнавським) // Сучасність. – 1969. – № 12. – С. 13-29.

Бурггардт В. Відповідь // Сучасність. – 1976. – № 4 (184). – С. 125-126.

Стус В. Свіча в свічаді / Упоряд. М. Царинника і В. Бурггардта.

– Мюнхен: Сучасність, 1977. – 122 с.

Буревій Кость (1888-1934) – поет, драматург, літературний і театральний критик, пародист. Псевдоніми – Едвард Стріха, Кость Соколовський, Варвара Жукова, Нахтенборген, Кость Орлинський. Народ. 2 серпня 1888 р. у с. Велика Меженка (Євстратівка) на півдні Воронежчини. Закінчив сільську школу, навчався на вищих комерційних курсах у Петербурзі. Був членом партії есерів, учасником революційних подій 1905 і 1917 рр., у 1907 р. очолював Раду робітничих, солдатських і селянських депутатів у Воронежі, потім брав участь у поволзькому повстанні проти більшовиків (1922).

У 1922 р. відійшов від політичної діяльності, вийшов на пенсію через хворобу і розпочав активну літературну діяльність. У Москві заснував українське видавництво „СІМ” („Село і місто”), українську драматичну студію. У 1929 р. переїхав до Харкова. Був звинувачений у підготовці терористичних актів і 15 грудня 1934 р. розстріляний. Реабілітований посмертно (1957).

Автор історичної драми „Павло Полуботок” (1928), сатиричних п'єс „Хами”, „Мертві петлі”, „Опортунія”, „Чотири Чемберлені”; поеми „Зозендропія”; монографій „Три поети”, „Амвросій Бучма”; багатьох пародій, театральних ревію.

Стріха Едвард. Пародези. Зозендропія. Автоекзекуція. – Нью-Йорк: Слово, 1955. – 268 с.

Буревій К. Павло Полуботок (скорочено) // Оліфіренко В. В., Оліфіренко С. М. Слобожанська хвиля: Навчальний посібник-хрестоматія з української літератури Північної Слобожанщини. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2005. – С. 138-164.

Буревій Кость // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 194.

Драч І. Кость Буревій // Українська літературна енциклопедія: В 5 т. – К.: Голов. ред. УРЕ ім. М. П. Бажана, 1988. – С. 724-726.

Лаврінченко Ю. Кость Буревій – Едвард Стріха (літературна сільвета) // Розстріляне Відродження. Антологія 1917-1933. Поезія-проза-драма-есеї. – Мюнхен, 1959. – С. 380-386.

Миронець Н. Людина трьох життів (Кость Буревій) // На тлі трагічної історії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2003. – С. 77-79.

Просалова В. Кость Буревій – містифікатор // Проблеми сучасного підручника середньої і вищої школи. Збірник наукових праць. – Вип. 4. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2007. – С. 98-103.

Бурко Демид (1894-1989) – український письменник, церковний діяч. Народ. 29 серпня 1894 р. на Поділлі. Закінчив церковно-учительську школу. Воював у лавах Армії УНР, був ув'язнений більшовиками. Після закінчення Кам'янець-Подільського інституту народної освіти працював учителем, потім інструктором споживчої кооперації. У роки Другої світової війни перебував у Полтаві, був на-

стоятелем Миколаївської церкви. Емігрував, перебував у таборах Ді-Пі. Був настоятелем парафії в Інгольштадті та Новому Ульмі. З 1956 р. працював у церковному управлінні УАПЦ. Помер 9 червня 1989 р. у Штутгарті (Німеччина).

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 24-25.

Буряківець Юрій Дмитрович (1922-1996) – український поет, прозаїк. Народ. 26 квітня 1922 р. у родині службовців у м. Чорнобилі на Поліссі (нині Київська обл.). У 1929 р. переїхав до Києва, закінчив середню школу (1941). У 1943 р. став членом Спілки українських письменників. Як оstarбайтер потрапив у Баварію, довелося виконувати сільськогосподарську роботу. Перебував у таборах для переміщених осіб в Авсбурзі. Після війни навчався в Українському вільному університеті (Мюнхен). У 1949 р. емігрував до США. Працював фізично і навчався в Дебюцькому і Пенсільванському університетах, здобув ступінь магістра філософії. Потім викладав німецьку й іспанську мови у військовому інституті Уейн поблизу Філадельфії. Друкувався в журналах „Визвольний Шлях”, „Фенікс”, „Світанок”, у газетах „Новий шлях”, „Українські вісті”, „Вільний світ”. Помер 18 січня 1996 р. у Нью-Йорку, похований на православному цвинтарі в Бавнд Бруку. Член Об'єднання українських письменників „Слово”, Спілки письменників України.

Автор поетичних збірок „Сло-

во про Україну” (1946), „До вершин духа” (1948), „Зірниці” (1950), „Виноградник” (1955), „Листки соняшника” (1959), „Перелоги” (1960, 1974), „Серця палкого тепло” (1967), „Мого життя межінь” (1984), „Рідного краю галузка” (1985), „Співучі дощечки” (1987); романів „Паспорт на Україну” (1970), „Право на велику дорогу” (1972), „Ластів’яню трасою” (1977), „Рум’яний Влес” (1982), двох томів роману „Нездоланні” (1958-1962).

Буряківець Ю. Виноградник: Поезії. – Буенос-Айрес: Перемога, 1955. – 315 с.

Буряківець Ю. До вершин духа. – Авґсбург, 1948. – 38 с.

Буряківець Ю. Ластів’яню трасою: Роман. – Нью-Йорк, 1989. – 320 с.

Буряківець Ю. Зірниці: Поезії. – Нью-Йорк, 1950. – 45 с.

Буряківець Ю. Листки соняшника: Поезії. – Нью-Йорк, 1971. – 288 с.

Буряківець Ю. Мого життя межінь: Поезії. – Нью-Йорк: Вільна думка, 1984. – 638 с.

Буряківець Ю. Нездоланні: Роман. – Торонто, 1960. – 328 с.

Буряківець Ю. Пашпорт на Україну: Роман. – Нью-Йорк: Накладом В. Пустовіта, 1970. – 287 с.

Буряківець Ю. Право на велику дорогу: Роман. – Нью-Йорк, 1972. – 316 с.

Буряківець Ю. Рум’яний Влес: Поема. – Нью-Йорк, 1982. – 452 с.

Буряківець Ю. Співучі дощечки. – Нью-Йорк: Вільна думка, 1987. – 467 с.

Буряківець Ю. Вірші // Слово і зброя: Антологія української поезії, присвяченої УПА і револю-

ційно-визвольній боротьбі 1942-1967 / Упоряд. Л. Полтава. – Торонто – Онтаріо, 1968. – С. 17-18.

Буряківець Юрій // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 198.

Іщук-Пазунок Н. До 70-річчя Юрія Буряківця // Вибрані студії з історії, лінгвістики, літературознавства і філософії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2010. – С. 339-352.

Кухар Р. Творчість Юрія Буряківця // Визвольний Шлях. – 1972. – Кн. 2. – С. 287-288.

Овечко І. Автор і поезії, що варті уваги (з нагоди появи збірки Юрія Буряківця: „Серця п’яного тепло” // Вибрані поезії, нариси, оповідання, статті, рецензії. – Лос-Анджелес: Батурин, 1970. – С. 163.

Романенчук Б. Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1969. – Т. 1. – С. 465.

Семчишин М. Буряківець Юрій // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 86.

Бутович Микола (1895-1961) – поет, автор епіграм, графік. Псевдонім – Бутумбас. Народ. 1 [за ін. даними – 6] грудня 1895 р. у с. Петрівка Гадяцького повіту на Полтавщині. Навчався у Полтавському кадетському корпусі (1906-1913). У роки Першої світової війни потрапив до австрійського полону, де почав ілюструвати „Енеїду” І. Котляревського. Як воїн армії УНР потрапив до

Польщі, звідки перебрався до Праги. Навчався в мистецьких закладах Берліна і Ляйпціга. У міжвоєнний період жив у Празі та Львові, оформляв книжкові видання, написав лібрето до балету „Ладо” та віршовану казку для дітей. У роки Другої світової війни викладав графіку у Львові, потім потрапив до табору в Зальцбурзі.

У 1947 р. емігрував до США, оселився у м. Риджфілд-Парк поблизу Нью-Йорка, займався проектуванням узорів для текстильної фірми. Брав участь у художніх виставках, писав епіграми про українських письменників, акторів, скульпторів, видавців. Помер 21 грудня 1961 р. у м. Гакензак (США), похований на українському цвинтарі у Бавнд Бруку.

Автор „Автобіографії” (Нью-Йорк, 1956), спогадів „Кадетський корпус” (1959), „Повстання проти гетьмана (Сіра дивізія)” (1959), збірки епіграм „Епіграми Бутумбаса” (1995, посм.).

Мистецтво України: Біографічний довідник / За редакцією А. В. Кудрицького. – К., 1997. – С. 93.

Маркусь Д. Бутович Микола // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 86-87.

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 25-26.

Самчук У. На білому коні. Спомини і враження // Дзвін. – 1993. – № 1.

Федорук Олесь. Епіграми Миколи Бутовича // Епіграми Бутумбаса. – К., 1995. – С. 3-26.

Федорук О. К. Бутович Микола Григорович // Енциклопедія сучасної України. – Т. 3. – К., 2004. – С. 657.

Федорук О. К. Микола Бутович: Життя і творчість. – Київ, Нью-Йорк: Видавництво М. П. Коця, 2002. – 431 с.

Бутумбас – див. Бутович Микола.

Бучинський Дмитро (1913- дата невідома) – редактор, журналіст, видавець. Народ. 1913 р. у Галичині. У 1944 р. емігрував до Іспанії. Друкувався в українській та іспанській пресі. У Мадриді видав студії про Г. Сковороду, І. Франка.

Бучинський Дмитро // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Перевид. в Україні. – К.: Глобус, 1993. – Т. 1. – С. 200.

Вагилевич**Кость** (1892-1974)

– український поет, нащадок І. Вагилевича. Народ. в 1892 р. у с. Ясін поблизу Калуша (тепер Івано-Франківська обл.). Закінчив Карловий університет (Прага), учителював у селах Закарпаття: Новоселиці, Нересниці, Дубовому, Бедевлі та Рахові. Був заарештований угорськими окупантами (1939). Працював асистентом кафедри педагогіки Українського вільного університету. Наприкінці Другої світової війни емігрував на Захід: спочатку до Німеччини, потім до США, а в 1973 р. – знову до Праги. У 1974 р. помер.

Автор збірок “Україна непоборна” (1941), “Триєдиність” (1968), “Казки про золоту рибку” (1945).

Вагилевич К. Казка про золоту рибку. – Мюнхен: Вовченята, 1945. – 16 с.

Вагилевич К. Триєдиність. – Детройт, 1968. – 111 с.

Вагилевич К. Україна непоборна // Науковий збірник державного музею українсько-руської культури у Свиднику. – Пряшів, 1995. – № 20. – С. 467-524.

Балега Ю. І. Життя і творчість Костя Вагилевича // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія. – Ужгород, 2000. – Вип. 4. – С. 75-80.

Балега Ю. І. Література Закарпаття двадцятих-тридцятих років ХХ століття. – К.: Радянський письменник, 1962. – 249 с.

Вакуленко Пилип (1923) – український поет, прозаїк, ілюстра-

тор, видавець. Народ. 21 липня 1923 р. в с. Новософіївка Богодухівського району на Харківщині. Закінчив середню школу в Богодухові, вчительські курси у Вовчанську. Учителював у початковій школі, у 1942 р. був вивезений на примусові роботи до Німеччини. Учителював у таборах для переміщених осіб у Західній Німеччині. Навчався у Регенсбурзі. З 1948 (за ін. даними – 1949) р. в Австралії, працював у залізничному депо в Порт Августі. Заочно закінчив Інститут прикладного мистецтва (Мельбурн), у 1962 р. заснував власне підприємство фотонабору. Очолював Товариство української мови в Аделаїді. У 1991 р. відвідав Полтаву. З 1997 р. член Спілки письменників України.

Автор книжок „В джунглях Нової Гвінеї” (1952), „Весела кукабара” (1955), „Мої австралійські сороки” (1956, 1970), „У царстві коралів” (1977), „Папуа Нова Гвінея” (1979), „Романтика і дикі квіти” (1987), творів для дітей.

Вакуленко П. В джунглях Нової Гвінеї: Життя і пригоди українського дослідника Миклухи-Маклая. – Аделаїда: Єдність, 1952. – 78 с.

Вакуленко П. Оповідання і казки; вірші // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та передм. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 46-56; 179-183.

Вакуленко П. Романтика і дикі квіти. – Аделаїда: Австраліяна, 1987. – 48 с.

Вакуленко П. У царстві коралів. – Аделаїда; Мельбурн: Австраліяна, 1997. – 38 с.

Нитченко Д. Калинові голоси Австралії // Київ. – 1991. – Ч. 7.

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 26-27.

Варрава Олекса – див. Кобець Олекса.

Василева Олена (1899-1981) – письменник, перекладач, бібліограф. Дівоче прізвище – Кловацька. Народ. 20 травня 1899 р. у м. Срібне на Полтавщині. Студювала романську філологію на вищих педагогічних курсах у Петрограді, Харківському інституті іноземних мов. Викладала в Харківському інституті, перекладала.

У роки Другої світової війни емігрувала до Німеччини, викладала в Українському технічно-господарському інституті в Мюнхені (1947-1949). З 1950 р. оселилася у Нью-Йорку, викладала французьку мову. Перекладала з англійської й французької мов. Померла 18 березня 1981 р. у Нью-Йорку.

Автор повісті „Море житейське” (1962), роману „Коли орбіти схрещуються” (1968), оповідань і новел. Уклала „Українську наукову бібліографію пореволюційної доби” (1958).

Василева О. Від Абатства поетів до П'ятірного ґрона // Сучасність. – 1970. – Ч. 5 (113). – С. 34-39.

Василева О. Море житейське. – Нью-Йорк: Життя, 1962. – 70 с.

Василева О. Видатний поет сучасности (Сен Жон Перс) // Слово. Збірник 3. – Нью-Йорк: ОУП, 1968. – С. 421-436.

Романенчук Б. Василева Олена // Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1973. – Т. 2. – С. 30-31.

Скальчук І. Василева Олена // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 91.

Василенко-Волош П. – див. Василенко Петро.

Василенко Петро (1921-1946) – поет, публіцист, редактор підпільних видань. Псевдоніми – Василенко-Волош П., Гетьманець Петро, Полтавець Петро. Справжнє прізвище – Василенко. Народ. 1921 р. у с. Війтовці тепер. Яготинського р-ну Київської обл. у селянській родині. У 1936 р. був репресований батько. Здобув педагогічну освіту, почав учителювати у м. Любачів (Західна Україна). З початком війни повернувся до м. Яготина, став членом ОУН. Редагував підпільне видання УПА „Лісовик”, друкувався в журналі „На чатах” (1946). 21 травня 1946 р. загинув у боротьбі з польсько-більшовицьким військом у Закерзонні (Польща), похований у с. Новий Люблинець.

Автор збірки віршів „Мої повстанські марші”, один із упорядників збірки „Під бойовими прапорами УПА у боротьбі за волю”.

Василенко П. Мої повстанські марші / Ред.-упоряд. М. Дубас, М. Петренко. – Львів: б. в., 1996. – 55 с.

Корецька В. Добра пам'ять не вмирає // Літературна Україна. – 1996. – 17 жовтня.

Осадчий М. Слово, обпалене вогнем зброї // Шлях перемоги. – 1991. – 6 жовтня. – № 40.

Ротач П. Поет УПА, полтавець Петро Васишин // Полтавський вісник. – 1996. – 9-16 травня.

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 27.

Сеник Л. Подвиг нескореного духу // Повстанська лірика. – Львів, 1993. – С. 6-7.

Ротач П. Поет УПА, полтавець Петро Василенко // Полтавський вісник. – 1996. – 9-16 травня.

Василенко Ростислав Миколайович (1920) – поет, актор, режисер, журналіст. Народ. 27 червня 1920 р. у м. Києві. Навчався у школі в Гурові та інших селах поблизу Києва, потім закінчив студію при театрі ім. І. Франка (1936-1941). Почав театральну діяльність на Полтавщині, потім переїхав до Києва. Емігрував у роки війни (1943), перебував у таборах у Німеччині, брав участь у театральних виставах в Інгольштадті, виступав із трупю В. Блавацького.

У 1949 р. прибув разом із дружиною до Австралії, працював кондуктором, водієм в Аделаїді. Там організував Театр малих форм, ставив твори І. Багряного, К. Шенхера, Л. Ленца. У 1957 р. переїхав до Канади, здобув педагогічну освіту в Оттавському університеті (ступінь бакалавра – у 1965, магістра – в 1968), вів педагогічну діяльність, працював заступником директора, потім директором школи. У 1968 р. захистив

дисертацію „Талановиті учні – майно держави”. У 1967 р. відвідав Україну. З 1997 р. мешкає у США. У 2003 р. отримав звання „Заслужений діяч України”.

Автор збірки віршів „Порвані струни” (1947), поеми „Сиві століття” (1945), книги про себе „Життя в гримі та без” (1999), статей.

Василенко Р. Життя в гримі та без (шляхами діаспори): Мемуари, поезії, публіцистика. – К.: Рада, 1999. – 628 с.

Дальний Мар'ян. Ростислав Василенко – майстер художнього слова // Вибране: Люди – події – коментарі. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – С. 230-232.

Маркусь Д. Василенко Ростислав // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 91-92.

Васильківська-Осгуд Жєня (Євгенія) (1929) – поет, перекладач, аналітик-політолог. Прізвище по чоловікові – Осгуд. Народ. 6 січня 1929 р. у м. Ковелі на Волині в родині митця. Емігрувала з України в 1944 р. спочатку до Австрії, потім до Німеччини. Середню освіту здобула в Лінці (Німеччина), вищу – в США. У Колумбійському університеті студіювала романські мови, здобула ступінь магістра з французької літератури, потім доктора філософії, написавши дисертацію про творчість Сент-Жона Перса. Викладала російську й іспанську мови в університеті в Нью-Йорку, в університеті Мериленд. Здобула ступінь магістра у стратегічних дослідженнях (1984),

працювала політичним консультантом, заснувала фірму для консультацій із політично-мілітарних відносин США і країн колишнього Радянського Союзу. Переїхала на південь і втратила зв'язок із поетами Нью-Йоркської групи.

Автор лише однієї поетичної збірки „Короткі віддалі” (1959), перекладів „Антигони” Жана Ануя та творів С.-Ж. Перса, статей про радянську стратегію.

Васильківська Ж. Вірші // Півстоліття напівтиші. Антологія поезії Нью-Йоркської групи / Упоряд. М. Ревакович. – К.: Факт, 2005. – С. 102-113.

Маркусь Д. Васильківська-Осґуд Жєня (Євґєнія) // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. - Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 96.

Ревакович М. Кризь іншу призму (Про феномен і поезію Нью-Йоркської групи) // Півстоліття напівтиші: Антологія поезії Нью-Йоркської групи / упоряд. М. Ревакович. – К.: Факт, 2005. – С. 17-40.

Вассиян Юліан (1894-1953) – публіцист, громадсько-культурний і політичний діяч. Псевдонім: Чорний. Народ. 12 січня 1894 р. у с. Колоденце Жовківського повіту (тепер. Кам'янсько-Бузького р-ну Львівської обл.), навчався у рідному селі, потім в академічній гімназії у Львові (1905-1913). Студював філософію у Львівському університеті. Вступив до лав січових стрільців, брав участь у національно-визвольній боротьбі. У 1920-1922 рр. перебував у польському таборі військовополо-

нених у Домб'є. Вийшовши на волю, став слухачем Українського таємного університету (Львів). У 1924 р. у зв'язку із закриттям університету переїхав до Праги і продовжив навчання. Брав участь у роботі „Групи української державницької націоналістичної молоді”, що виникла за кордоном. У 1926-1928 рр. очолював журнал „Національна думка”, брав участь у Першій конференції українських націоналістів. Здобув ступінь доктора філософії в Карловому університеті (1930).

У 1930 р. повернувся до Західної України, у Перемишлі редагував тижневик „Український голос” (1930-1932). За участь у Конгресі українських націоналістів був заарештований польською владою. Відбувши покарання, жив у батька у Бродах. Знову був заарештований і відбував покарання у Березі Картузькій (1932-1935). У 1939 р. вийшов на волю і переїхав до Кракова. У роки Другої світової війни повернувся у Броди, працював перекладачем, вів підпільну діяльність. У 1944 р. був заарештований і вивезений до концтабору поблизу Берліна (Брець). Після звільнення переїхав до Австрії, потім Баварії. Вчителював у гімназіях Авґсбурґу та Діллінгена. У 1950 р. емігрував до США, поселився у м. Чикаго. Був головою Крайової Екзекутиви ОУН. Помер 3 жовтня 1953 р. у Чикаго.

Автор праць із філософії і проблем українського націоналізму „Рефлексії” (1927), „До головних засад націоналізму” (1928), „Ідеологічні основи українського націоналізму” (1928), „Змаг основ”

(1947), „Листопадові рефлексії” (1950), „Воююча Україна” (1951), „Завзяття чи самовиправдання” (1956, посм.).

Вассиян Ю. Бо вже чекає четверта домовина: Політично-філософські роздуми // Слово і час. – 1994. – № 2. – С. 56-60.

Вассиян Ю. Два обличчя націоналізму // ОУН: Минуле і майбуття / Відп. ред. С. Таран. – К., 1993. – С. 154-156.

Вассиян Ю. Земля – міт українського життя (Про Т. Г. Шевченка) // Українська мова і література в школі. – 1993. – № 3. – С. 25-27.

Вассиян Ю. Одиниця й суспільність: Суспільно-філософські нариси. – Торонто: Золоті Ворота, 1957. – 91 с.

Вассиян Ю. Суспільно-філософські нариси. – Чикаго, 1998.

Вассиян Ю. Твори: У 2 т. – Торонто: Накладом „Євшан-Зілля”, 1972-1974. – Т. 1-2.

Вассиян Юліан // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 217-218.

Вассиян Юліан // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. – Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 37-39.

Квітковський Д. Співець української ідеї життя // Мої міркування: Збірник публіцистичних творів. 1970-1977 рр.: У 2 ч. / Упоряд. і зред. В. Верига. – К., 1998. – Ч. 2. – С. 155-159.

Маркусь В. Вассиян Юліан // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред.

Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 97.

Сніцарчук Л. Вассиян Юліан Іванович: біогр. довідка // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. / За ред. М. М. Романюка. – Львів, 1995. – Вип. 2. – С. 52-54.

Васьків Володимир (1930) – письменник, пісняр, співак-бандурист, журналіст, маляр, графік. Народ. 25 грудня 1930 р. у м. Шепетівка на Волині. У роки війни емігрував до Німеччини, потім до США. Закінчив гімназію в Ашафенбурзі, потім навчався у Нью-арку. Малював олією, укладав картини зі шматочків дерева, складав пісні.

Автор повісті „Повстанець Шугай”, переспіву „Слова о полку Ігоревім”, багатьох пісень, малюнків.

Савицький Р. Васьків Володимир // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 97.

Ващенко Григорій Григорович (1878-1967) – письменник, педагог, психолог. Псевдоніми і криптоніми: Г. Васьківський, Г. В-о. Народ. 23 квітня [6 травня – за н. ст.] 1878 р. у с. Богданівка поблизу Прилук Полтавської губ. [тепер – Черніг. обл.] у селянській родині. Закінчив Роменське духовне училище, потім – Полтавську духовну семінарію (1898). У 1899-1903 рр. навчався в Московській богословській академії. Викладав у Полтавському єпархіяльному училищі, потім у Кутаїській гімназії. У 1911 р. повернувся в Україну, вчи-

телював у Тульчині та Ромнах. За оприлюднення статті антиурядового змісту був висланий до Новгородської губ.

Був організатором учительських курсів та шкіл, працював у Полтавському учительському інституті, директором учительської семінарії. У 1918 р. був заарештований денікінцями, деякий час жив і працював у с. Біликах Кобеляцького повіту. Потім викладав педагогіку в Полтавському інституті народної освіти. У 1933 р. лишився без посади, згодом переїхав до Сталінграда, працював там у педінституті. У 1940 р. повернувся в Полтаву на попереднє місце роботи. В роки війни редагував „Голос Полтавщини”, емігрував до Німеччини. Поселився у Людвігсфельді поблизу Мюнхена, працював в Українському вільному університеті, православної богословської академії. Друкувався в газетах і журналах: „Українська трибуна”, „Шлях перемоги”, „Авангард”, „Визвольний шлях” та ін. Помер 2 травня 1967 р. в Людвігсфельді поблизу Мюнхена. У 1993 р. у Полтаві засновано Педагогічне товариство ім. Григорія Ващенка, в 1995 р. у Києві – Всеукраїнське педагогічне товариство ім. Григорія Ващенка.

Автор збірок творів „Пісня в кайданах” (1907), „До ґрунту” (1912); спогадів „3 часів німецької окупації України”; праць „Загальні методи навчання” (1929, 1948), „Виховання волі і характеру”, „Основи естетичного виховання”, „Система освіти в самостійній Україні” (1957), „Виховання любові до Батьківщини”, „Український рене-

санс ХХ століття” (1957) та ін.

Ващенко Г. Виховання волі і характеру. Ч.1. Психологія волі і характеру. – Лондон: Вид-во укр. молоді, 1952. – 256 с.

Ващенко Г. Виховання волі і характеру: Підруч. для педагогів / Передм. В. Герасименка; Редкол.: А. Алексюк та ін. – К.: Школяр, 1999. – 383 с.

Ващенко Г. Український ренесанс ХХ століття. – Торонто: На варті, 1953. – 80 с.

Видатний національний педагог Григорій Ващенко: Зб. матеріалів до 125-річчя від дня народж. / Авт.-упоряд., наук. ред. А. Погрібний; Всеукр. т-во „Просвіта” ім. Тараса Шевченка. Всеукр. пед. т-во ім. Григорія Ващенка. – К., 2003. – 64 с.

Г. Г. Ващенко – видатний педагог національного відродження України: 36. наук. пр. – Черкаси, 2003. – 165 с.

Григорій Ващенко. Моя автобіографія // Наукові записки (УВУ). – Мюнхен, 1963. – Ч. 7. – С. 5-9.

Коваль О. Передмова (Про Г. - Ващенка і його виховний ідеал) // Ващенко Г. Виховний ідеал. – Полтава: Полт. вісник, 1994. – С. 6-8.

Мизак Н.С. За „виховний ідеал” // Добром нагріте серце. Петро Гой – ректор Українського Вільного Університету, громадський і політичний діяч. – Нью-Йорк – Чернівці: Золоті литаври, 2003. – С. 204-206.

Вдовиченко Максим Іванович (1876-1928) – поет, перекладач. Справжнє ім'я та прізвище – Максим Гаврилюк. Народ. 14 травня 1876 р. у с. Зазівка тепер.

Липовецького р-ну Вінницької обл., навчався у дяка. Закінчив міську школу в Липівці. У 1897 р. переїхав до Києва. Був службовцем. Друкувався в журналах та антологіях „Літературно-науковий вісник“, „Нова громада“, „Розвага“, „Шершень“, „Акорди“ та ін. Був учасником національно-визвольних змагань українського народу, воював у армії С.Петлюри. У 1920 р. емігрував до Польщі, працював на хімічній фабриці в Гайнівці. Переїхав до Франції, брав активну участь у житті української громади. Помер 2 січня 1928 р. у Франції.

Автор збірки віршів „На хвилях смутку“ (1911), друкованих у періодиці віршів, перекладів.

Вдовиченко М. І. Вірші // Акорди: Антол. укр. лірики від смерті Шевченка / Упоряд. І. Франко. Репринт. вид. – К.: Веселка, 1991. – С. 318.

Вдовиченко М. На хвилях смутку: Зб. віршів. – К.: Хвилі, 1911. – 94 с.

Вдовиченко Максим: біогр. довідка // Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Репринт. відтворення вид. 1955-1984. – К., 1993. – Т. 1. – С. 219.

П'ядик Ю. В. Вдовиченко Максим Іванович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. – Бажана, 1988. – Т. 1. – С.281.

Вдовиченко Максим // Українська муза: Поет антол. / За ред. О. Коваленка. – К., 1908. – Ст. 993-994.

Погребенник Ф. Невідомий поет Максим Гаврилюк-Вдовичен-

ко: Пошуки за його біогр. і творами // Березіль. – 1997. – № 7/8. – С. 186-189.

Погребенник Ф. Поет і воїн Максим Гаврилюк-Вдовиченко // Слово і час. – 1999. – № 6. – С. 56-57.

Венгринович Степан (1897-1954) – мемуарист. Народ. 7 квітня 1897 р. у с. Хиринці поблизу Перемішля в родині священика. Закінчив гімназію. Воював у складі УГА (1918-1919). Закінчив теологічний факультет Львівського університету, працював у школах м. Дрогобича. У 1927-1939 рр. працював у Сяноці. У роки німецької окупації був шкільним інспектором у Сяніцькому повіті. У 1946 р. переїхав із родиною до с. Ваньовичі поблизу Самбора, а потім до Самбора. У 1948 р. був заарештований разом із дружиною і відправлений до Хабаровського краю. 19 червня 1954 р. помер у с. Джонці Нанайського району (Хабаровський край).

Автор спогадів „Добровільно“ (посм., 1989).

Венгринович С. Добровільно. – Мельбурн, 1989. – 207 с.

Верес Микола (1917) – український поет, драматург, журналіст, актор. Народ. 1 січня 1917 р. на Уманщині. Батько загинув у роки громадянської війни у боротьбі з більшовиками, мати незабаром померла. Виховувався хрещеною матір'ю. Закінчив школу в Умані, потім навчався в Київському лісотехнічному інституті. Напередодні війни через переслідування за соціальне походження емігрував на Захід, у роки Другої світової

війни працював у Тернопільському театрі. Потім перебував у таборах для переміщених осіб, брав участь у театральних виставах. У 1948 р. емігрував до Англії. Був співредактором „Української Думки” в Лондоні.

Автор збірки віршів „В чужинних припливах” (1967), драматичного твору „Сосни шумлять”, репортажів.

Верес М. В чужинних припливах: Вибрані поезії. – Лондон, 1967. – 292 с.

Верес М. Вірші // Слово і зброя: Антологія української поезії, присвяченої УПА і революційно-визвольній боротьбі 1942-1967 / Упоряд. Л. Полтава. – Торонто – Онтаріо, 1968. – С. 261-264.

Верес М. Крути // Крути: Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор. Зінкевич О., Зінкевич Н. – К.: Смолоскип, 2008. – С. 338.

Романенчук Б. Верес Микола / Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1973. – Т. 2. – С. 70-71.

Славутич Яр. Між стихією і майстерністю (М. Верес) // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славутич, 1992. – С. 186-188.

Фостун С. Поезія Миколи Вереса // Верес М. В чужинних припливах: Вибрані поезії. – Лондон, 1967. – С. 9-16.

Веретельник Андрій (дати народження і смерті невідомі) – письменник, етнограф, перекладач. Псевдоніми і криптоніми: Ветерильник Андрій; а; А. В.; В.; (в). Навчався в Києві. З 90-х рр. ХІХ

ст. жив у Львові, Кам'янці-Струмиловій, працював журналістом. Друкувався у „Літературно-науковому віснику”, газетар „Буковина”, „Руслан”. На початку ХХ ст. виїхав із Галичини до Росії. Детальніших відомостей про його життєвий шлях немає.

Автор епічних творів „Маруся Богуславка” (1903), „Для своїх рідних” (1907). Перекладав українською мовою твори О. Купріна, Д. Маміна-Сибіряка, Л. Толстого, А. Чехова.

Веретельник Андрій // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. -Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 41-42.

Веретенченко Олекса Андрійович (1918-1993) – український поет, перекладач. Псевдонім – Олекса Розмай. Народ. 25 жовтня 1918 р. в с. Білий Колодязь Вовчанського повіту на Харківщині. У 1925 р. батьки переїхали до Харкова. Тут здобув середню освіту, закінчив Харківський педагогічний інститут, працював на обласному радіо, почав друкуватися. У 1939 р. був прийнятий до Спілки письменників України.

У роки Другої світової війни потрапив у оточення, перебував у полоні. Вдалося врятуватися, прибув до Львова, знайшов роботу в „Українському видавництві”. У 1944 р. емігрував до Німеччини, перебував у таборах. У 1949 р. емігрував до США, поселився у Детройті. Був одним із засновників ОУП „Слово”. Працював на заводі „Дженерал Моторс” до виходу на

пенсію. Помер 15 березня 1993 р. у Детройті.

Автор збірок поезій „Перший грім” (1941), „Чорне гніздо” (1943), „Дим вічності” (1951), „Заморські вина” (1974), поеми „Чорна долина” (1953), перекладу поеми Байрона „Мазепа” (1959).

Веретенченко О. Вірші // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 71-73.

Веретенченко О. Дим вічності. – Детройт, 1951. – 60 с.

Веретенченко О. Дві поезії // Літературно-науковий збірник – 1. – Нью-Йорк: Укр.-американське видавництво, 1952. – С. 102.

Веретенченко О. Із збірки „Заморські вина” // Сучасність. – 1974. – Ч. 3 (159). – С. 16-18.

Веретенченко О. Повстанці // Слово і зброя: Антологія української поезії, присвяченої УПА і революційно-визвольній боротьбі 1942-1967 / Упоряд. Л. Полтава. – Торонто – Онтаріо, 1968. – С. 265-268.

Веретенченко О. Чорна долина: Поема. – Детройт, 1953. – 32 с.

Боровий В. Олекса Веретенченко // Березіль. – 1993. – № 1. – С. 11-14.

Веретенченко Олекса // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 231.

Гарасевич М. Олекса Веретенченко // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 183-207.

Луцій С., Павловська Н. З погляду сучасності (роздуми над книжкою О. Веретенченка „Нагорода моя – свобода”) // Слово і

час. – 2005. – № 12. – С. 8-11.

Романенчук Б. Веретенченко Олекса // Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1973. – Т. 2. – С. 71-72.

Семчишин М. Веретенченко Олекса // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 102.

Слабошпицький М. „Я словом нації служив...”. Олекса Веретенченко // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 555-580.

Oleksa Veretenchenko // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. l. : s. n.]. – P. 160.

Верига Василь Іванович (1922-2009) – письменник, журналіст, публіцист, історик, редактор, громадський діяч. Псевдонім – Василь Журбенко. Народ. 3 січня 1922 р. у с. Колодрібі Заліщицького повіту тепер. Тернопільської обл. (Галичина). Навчався у гімназіях у Заліщиках і Коломиї (1936-1942). У роки війни вступив добровольцем до дивізії „Галичина” і воював у її складі, був підхорунжим (1943-1945). Потім перебував у таборах в Італії й Англії. У 1951 р. емігрував до Канади, оселився у м. Торонто. Працював на фабриці та пошті. Навчався у Торонтському (ступінь бакалавра філософії – 1959, бакалавра бібліотечних наук – 1961) та Оттавському університетах (ступінь магістра – 1968). Отримав звання доктора філософії в Українському вільному університеті за працю „Конфіскація церковних

цінностей в Україні в 1922 р.” (1990).

З 1961 р. працював професійним бібліотекарем у Торонтському університеті. Був редактором журналу „Вісті комбатанта” (1966-1973), викладав історію України на курсах українознавства ім. Григорія Сковороди. Писав українською та англійською мовами. У 1976 р. став головою Слов'янської секції Асоціації бібліотекарів американських коледжів та університетів. З 1987 р. перебував на відпочинку. З 1998 р. член президії Української всесвітньої координаційної ради. Дійсний член НТШ і Української Вільної Академії Наук, віце-президент Світового Конгресу вільних українців. Був нагороджений за самовіддану працю Шевченківською медаллю Конгресу українців Канади (1986), орденом Христа Спасителя Патріарха УПЦ КП Філарета (2000). Помер 2009 р. у м. Торонто.

Автор праць „Там, де Дністер круто в'ється” (1974), „Дорогами Другої світової війни” (1980, 1981), монографії „Під сонцем Італії” (1984), книг „Втрати ОУН в Другій світовій війні” (1991), „Галицька Соціалістична Республіка 1920” (1986), „Визвольні змагання в Україні 1914-1923 рр.” (Львів, 1998. – Т. 1-2), „Листопадовий рейд” (1995), „Конфіскація церковних цінностей в Україні 1922 року” (1996), „Слово і чин. Вибрані статті, доповіді, розвідки” (2002), „За межами батьківщини. Збірник наукових статей і доповідей” (2002).

Верига В. Галицька Соціалістична Республіка.

Перша большевицька окупація Галичини. – Нью-Йорк – Торонто – Париж – Мельбурн, 1986.

Верига В. „Книги – морська глибина” // Збірник наукових праць Канадського НТШ / За ред. Б. Стебельського. – Торонто, 1993. – С. 366-378.

Верига В. Там, де Дністер круто в'ється: іст. нарис виховно-освітньої політики в Галичині на прикладі учительської семінарії та гімназії в Заліщиках. – Торонто: Срібна сурма, 1974. – 278 с.

Василь Верига // Українського цвіту по всьому світу. – К.: ТОВ „Світ Успіху”, 2008. – С. 68-69.

Кузьменко С. Публіцистична творчість Василя Вериги // Новий шлях. – 2001. – липень.

Слабошицький М. Зуміти не марнувати життя // Не загублена українська людина: 55 портретів з української діаспори. – К.: Ярослав Вал, 2004. – С. 43-48.

Слабошицький М. Пам'яті Василя Вериги // Літературна Україна. – 2009. – 15 січня. – С. 2.

Верхівський-Варакута Олександр (прибл. 1891-1952) – громадсько-політичний діяч, літератор. Народ. приблизно 1891 р. у с. Аврамівка Омельницької волості Кременчуцького повіту в родині священика. Навчався в Полтавській духовній семінарії, познайомився з С. Петлюрою, разом із ним брав участь у революційній роботі. У Полтаві розповсюджував нелегальну літературу, був заарештований і засуджений до тривалого перебування у Сибірському дисциплінарному батальйоні (1912). Перед засланням втік до

Швейцарії. Видав рос. мовою кілька памфлетів та збірку поезій (Женева, 1915). Повернувся до СРСР, потім у 1944 р. емігрував до Німеччини, пізніше – до США. Редагував „Вільне слово демократа” в Мюнхені, пізніше у Клівленді. Помер не раніше 1952 р. у м. Скрантон (США).

Маркусь В. Верхівський-Варакута Олександр // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. - Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 103.

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біо-бібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 29-30.

Верховинець Андрій (рік народження і смерті невідомі) – письменник. Псевдоніми: Бродяга Андрій, Комар. Народ. у с. Мшанець тепер. Старосамбірського р-ну Львівської обл., закінчив гімназію та університет у Львові. Відбув службу в австро-угорській армії, працював на прикордонній митниці. Друкувався у „Літературно-науко-вому віснику”, газетах „Діло”, „Буковина”.

У 1903 р. нелегально перейшов кордон, мандрував по Росії, жив у Астрахані, Чорному Яру. Працював рибалкою, водієм, пас-тухом, візником. Потім прибув в Україну, поселився в Одесі. Відомості про письменника обриваються після того, як він записався в іноземний легіон, відправлений до Персії.

Автор новел та оповідань, ескізів.

Верховинець А. Потомки Мар-

са: Образки з військового життя. – Нью-Йорк: Накладом Української книгарні ім. Т. Шевченка, б. р. – 128 с.

Погребенник Ф. Андрій Верховинець // Визвольний Шлях. – 1995. – Кн. 7. – С. 852-853.

Погребенник Ф. Андрій Верховинець – письменник-бурлака // Кур'єр Кривбасу. – 1995. – № 37/38. – С. 43-44.

Верховинець Андрій // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. - Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 42-43.

Веселовський Ярослав (1881-1917) – поет, прозаїк, перекладач, критик, журналіст, громадсько-політичний і культурний діяч. Псевдоніми і криптоніми: Охрім Бодяк, Олег Сартр, Олег Сатир, Ярослав Громовий; В., О. Б., ОС., Я. В., Яр. Вес., Яр. Вський, В-ий Яр. та ін. Народ. 20 лютого 1881 р. у с. Молодятин тепер. Коломийського р-ну Івано-Франківської обл., навчався у Коломийській гімназії, на юридичному факультеті Львівського університету. Редагував тижневик „Поступ” (1902-1904, м. Коломия), газету „Буковина” (1904-1906, м. Чернівці), часопис „Письмо з „Просвіти” (м. Львів). У 1910-1911 рр. був відповідальним редактором газети „Діло”.

У роки Першої світової війни виїхав до Відня. Був референтом у Міністерстві закордонних справ Австрії, віденським кореспондентом газети „Діло”. Був заступником голови Товариства ім. І. Котлярев-

ського. Помер 21 червня 1917 р. у м. Віллішгоф поблизу Відня (Австрія).

Веселовський Я. Воздушними шляхами. Розвідка. – Львів, 1907. – 32 с.

Веселовський Ярослав // Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В. - Кубійович. – Репринт. відтворення вид. 1955-1984. – К., 1993. – Т. 1. – С. 236.

Веселовський Ярослав // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. - Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 43-46.

Дисяк Ф. Веселовський Ярослав: біогр. довідка, бібліографія // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. / За ред. М. М. Романюка. – Львів, 1996. – Вип. 3. – С. 340-342.

Качкан В.А. Веселовський Ярослав: біогр. довідка // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. / За ред. М. М. Романюка. – Львів, 1994. – Вип. 1. – С. 29-33.

Качкан В.А. „Як гарно на світі жити”: До життєпису Я. Веселовського // Качкан В. А. Українське народознавство в іменах: Навч. посіб. : У 2 ч. – К., 1994. – Ч. 1. – С. 271-281.

Погребенник Ф. П. Веселовський Ярослав // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. / Ін-т лри ім. Т. Г. Шевченка АН України; Редкол.: І. О. Дзевєрін та ін. – К., 1988. – Т. 1. – С. 300.

Погребенник Ф. „Славко” // Визвольний Шлях. – 2000. – № 6. – С. 73-75.

Винницька Ірина (1906-1990) – українська письменниця, журналістка, громадська діячка, дружина Є. Ю. Пеленського. Народ. 8 листопада 1906 р. у с. Грабовець тепер Богородчанського району Івано-Франківської обл., закінчила Стрийську гімназію, потім філологічний факультет Львівського університету (1933). Друкувалася у журналах „Молоде життя”, „Нова хата”, „Дажбог” та інших.

У роки війни родина Пеленських потрапила до Кракова, потім перебралася до Німеччини. У 1949 р. прибула до Австралії, заснувала Об'єднання українських жінок, пластові гуртки у Коврі. Редагувала жіночу сторінку в тижневику „Вільна Думка” (Сідней). Обиралася головою Союзу українок Австралії, заступником голови Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Потім емігрувала до США (1962), мешкала спочатку в Філадельфії, потім Детройті. Видавала журнал „Українка в світі”, працювала в редакції газети „Америка”, брала активну участь у громадському житті. Померла 4 січня 1990 р. у м. Детройті. Член Об'єднання українських письменників „Слово”, Наукового Товариства ім. Шевченка.

Автор повістей „Христина” (1939), „Музика” (1944), збірок новел „Кам'яна сокира” (1948), „Горіхове лушпиння” (1949), творів для дітей, праць про нову українську літературу.

Винницька І. З воєнного нотатника (Відбитка з „Краківських вістей”). – Краків, 1940. – 38 с.

Винницька І. Кам'яна сокира. Оповідання. – Нью-Йорк, 1967. – 71 с.

Винницька І. Музика: Повість. – Буенос-Айрес: Вид-во М. Денисюка, 1954. – 211с.

Винницька-Пеленська І. Стихії // Слово. Збірник 7. – Едмонтон, 1978. – С.71-73.

Винницька Ірина // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 248.

Пеленська-Прокоп Лада. Бл. п. Ірина Пеленська // Альманах українського часопису „Вільна думка” та Фундації українознавчих студій в Австралії. – Сідней, 1994. – С. 804-805.

Романенчук Б. Винницька Ірина // Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1973. – Т. 2. – С. 107-108.

Винниченко Володимир Кирилович (1880-1951) – прозаїк, драматург, публіцист, політичний і державний діяч. Народ. 26 липня 1880 р. у с. Великий Кут Єлисаветградського повіту на Херсонщині у родині наймита. За революційну поему і участь у революційній організації був виключений із Єлисаветградської гімназії. Екстерном склав іспити в Златопільській гімназії, вступив на юридичний факультет Київського університету (1901). Вступив до Революційної української партії (РУП), активно вів агітаційно-пропагандистську роботу. Неодноразово заарештовувався (1902, 1903). Відбув покарання у дисциплінарному батальйоні. Помилуваний у 1904 р. У 1906 р. втретє був заарештований. Звільнившись,

емігрував, жив під чужим ім'ям. На початку Першої світової війни повернувся до Росії.

Був обраний заступником голови Центральної Ради (1917), очолював Генеральний секретаріат і виконував обов'язки генерального секретаря внутрішніх справ. Згодом вийшов з уряду і очолив опозиційну до гетьманського режиму Директорію. У 1919 р. емігрував за кордон. У 1920 р. востаннє побував у Радянському Союзі, востаннє виїхав і поселився в м. Целлендорф під Берліном. У 1925 р. переїхав до Франції: жив у Парижі, потім – у Мужені. Під час німецької окупації Франції його було кинуте до концтабору за відмову від співробітництва з нацистами. Помер 6 березня 1951 р. Похований у м. Мужен (Франція).

Винниченко В. Краса і сила. Повісті та оповідання / Упоряд., авт. приміт. Федченко П., авт. передм. І. Дзевєрін. – К.: Дніпро, 1989. – 752 с.

Винниченко В. К. Вибрані твори. Оповідання. Повість. На той бік. Романи. Записки Кирпатого Мефістофеля. Сонячна машина / Володимир Винниченко ; [передм. Л. С. Дем'янівської]. – К. : Грамота, 2005. – 924 с.

Винниченко В. З подружнього листування (1914) / Володимир і Ро-залия Винниченки; вст. ст., підгот. тексту й прим. Володимира Кузьменка // Слово і час. – 2000. – № 7 (475). – С. 65–80.

Винниченко В. Нова заповідь. Роман : у 2 ч. / В. Винниченко. – Торонто : Україна, 1950. – Ч. 1. – 242 с. ; Ч. 2. – 261 с.

Винниченко В. Оповідання.

Роман „Слово за тобою, Сталіне!”, п'єса „Чорна Пантера і Білий Медвідь”. – К. : Наук. думка, 2001. – 438 с.

Винниченко В. Поклади золота. – К. : Книга роду, 2008. – 253 с.

Винниченко В. К. „По-свій!” // Капрійські сюжети. „Італійська” проза Михайла Коцюбинського та Володимира Винниченка / упор. Володимир Панченко. – К. : Факт, 2003. – С. 222–382.

Винниченко В. Невідомі листи до Олеся // Слово і час. – 1992. – Ч. 1. – С. 28-32.

Винниченко В. Заповіт борцям за визволення. – К.: Криниця, 1991. – 128 с.

Винниченко В. Слово за тобою, Сталіне! – Нью-Йорк, 1971. – 374 с.

Винниченко В. Щоденник. Т.1. 1911-1920 / ред., вст. ст. і прим. Г. Костюка. – Едмонтон – Нью-Йорк, 1980. – 500 с.; Т. 2. 1921-1925. – Едмонтон – Нью-Йорк, 1980. – 700 с.

Абліцов В. Г. Винниченко Володимир // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 234-237.

Багрій Р. „Записки Кирпатого Мефістофеля”, або Секс, подружжя і ще деякі проблеми / Романа Багрій // Всесвіт. – 1990. – № 11 (743). Листопад. – С. 166–171.

Баран Г. Роман-пантопія В. Винниченка „Сонячна машина” : проблематика, особливості поетики / Галина Баран ; [літ. ред. Мирон Борецький]. – Дрогобич: Вимір, 2001. – 194 с.

Баран Г. П. „Сонячна машина” В. Винниченка у зіставленні з творами Є. Замятіна „Ми”, О. Гакслі

„Чудовий новий світ”, Дж. Орвелла „1984” / Г. П. Баран // Всесв. літ. в сер. навч. закл. України. – 1996. – № 10. – С. 36–39.

Васьків М. Романістика В. Винниченка: між особистим і загальним, національним і загальнолюдським // Український еміграційний роман 1930-50-х років. – Кам'янець-Подільський: ПП „Медобори-2006”, 2011. – С. 7-15.

Васьків М. Функціональні ідеї романістики В. Винниченка / Микола Васьків // Винниченкознавчі зошити / [відп. ред. В. П. Хархун ; гол. ред. ради О. Г. Ковальчук]. – Ніжин : НДУ, 2005. – Вип. 2. – С. 56–61.

Гуменюк В. Сила краси. Проблеми поетики драматургії Володимира Винниченка. – Симферополь, 2001. – 304 с.

Дем'янівська Л., Гнідан О. Д. Володимир Винниченко. Життя, діяльність, творчість : навч. посібн. для студ.-філол. / Гнідан - О. Д., Дем'янівська Л. С. – К. : Четверта хвиля, 1996. – 256 с.

Качуровський І. Штрихи до портрета великого майстра (Володимир Винниченко та його прозова творчість) // В. Променисті сільвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 134-175.

Ковальчук О. Краса і сила у практиках повсякдення (творчість В. Винниченка 1902 – 1920 рр.). – Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2008. – 166 с.

Костюк Г. Володимир Винниченко та його доба: Дослідження, критика, полеміка. – Нью-Йорк, 1980. – 283 с.

Костюк Г. Проблеми рятування архіву Винниченка та його збереження // Зустрічі і прощання: Спогади. – К.: Смолоскип, 2008. – Кн. 2. – С. 272-312.

Костюк Г. Сергій Єфремов і Володимир Винниченко // Сучасність. – 1976. – Ч. 11 (191). – С. 25-40.

Крижанівський С. „Намисто” та його автор // Винниченко В. Намисто. – К., 1989. – С. 5-10.

Українка Леся [Винниченко] // Винниченко В. К. Раб краси. – К., 1994. – С. 351-372.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дерепа І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Миронець Н. Таємниці кохання Володимира Винниченка // Кур'єр Кривбасу. – 2001. – № 138. Травень. – С. 92–130 ; № 139. Червень. – С. 96–137 ; № 140. Липень. – С. 54–93 ; № 141. Серпень. – С. 78–116.

Михальчук Н. І. Мала проза В. Винниченка: метафізичні та естетичні інтенції. – Ніжин: Ніжинський державний університет ім. Миколи Гоголя, 2007. – 128 с.

Мишида С. Слідами його експериментів: змістові доміанти та поетика конфлікту в драматургії Володимира Винниченка. – Кіровоград: Центральноукраїнське вид-во, 2002. – 192 с.

Мороз Л. Загадки Володимира Винниченка // Слово і час. – 1993. – Ч. 5. – С. 40-46.

Панченко В. Володимир Винниченко: парадокси долі і творчості. Книга розвідок та мандрівок.

– К.: Твім інтер, 2004. – 288 с.

Петрів О. В. Володимир Винниченко: філософський дискурс. Монографія. – Дрогобич: Вимір, 2007. – 164 с.

Погорілий С. Неопубліковані романи Володимира Винниченка. – Нью-Йорк, 1981. – 212 с.

Ревакович М. Сексуальність, логос і сила (зображення жінок у романі „Чесність з собою” Володимира Винниченка // Володимир Винниченко : у пошуках естетичної, особистої і суспільної гармонії : зб. ст. / гол. ред. Лариса - Залеська-Онишкевич. – Нью-Йорк : УВАН у США, комісія дослід. життя і творч. В. Винниченка, 2005. – С. 74–87.

Свербілова Т. Персонажі Винниченкових п'єс – кати чи жертви? // Слово і час. – 1993. – Ч. 5. – С. 32-40.

Сиваченко Г. М. Пророк не своєї вітчизни. Експатріантський „метароман” Володимира Винниченка: текст і контекст. – К.: Альтернативи, 2003. – 280 с.

Федченко П. Останній роман Володимира Винниченка // Вітчизна. – 1989. – № 6. – С. 38–42.

Українка Леся. Винниченко // Укр. літературознавство. – 1989. – Вип. 53. – С. 113–132.

Виноградова Марія Олександрівна (1878 – рік і місце смерті невідомі) – письменниця, перекладач. Псевдоніми і криптоніми: Козачка М., Ясна Маруся, Маруся Полтавка, Козачка; М. П.; М. Я-а. Народ. 1878 р. на Харківщині. Жила у Полтаві. Друкуватися почала з 1901 р., перекладала твори російських письменників, писа-

ла вірші й оповідання. У 1903 р. переїхала до Швейцарії, підтримувала зв'язки з І. Франком.

Виноградова М. Вірші // Акорди: Антологія української лірики / Укл. І. Франко. – Львів, 1903. – С. 310.

Виноградова Марія: біогр. довідка // Тридцять українських поетес: Антологія / Упоряд. Л. Міщенко. – К., 1968. – С. 188-189.

Виноградова Марія // Романенчук Б. Азбуковник: Енцикл. укр. лри. – Філадельфія, 1973. – Т. 2. – С. 121.

Міщенко Л. І. Виноградова Марія Олександрівна // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1988. – Т. 1. – С. 309.

Вислоцький Дмитро (1888-1968) – письменник, журналіст, громадський діяч. Псевдонім – Ванько Гунянка. Народ. 4 листопада 1888 р. у с. Любова Ново-Санчеського повіту (Галичина). Закінчив гімназію в Новому Санчі, студював право у Львові. Був заарештований у роки Першої світової війни в Талергофі (Австрія), потрапив під амністію. У 1922 р. емігрував до Канади, потім до США (1927). У Клівленді видавав газету „Лемко” (1931-1939). У 1946 р. повернувся до Ужгорода, потім переїхав до Львова, співробітничав із радянською пресою, пропагував радянофільські погляди. Писав скаліченою мовою. Помер 27 грудня 1968 р. у Львові.

Автор оповідань і п'єс із життя лемків, шкільних підручників, статей.

Горбаль Б. Вислоцький Дмит-

ро // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 111.

Височенко Олександр (1909-доля невідома) – письменник, журналіст. Народ. 12 вересня 1909 р. у Києві в робітничій родині. Закінчив семирічку, потім механічно-професійну школу. Зачоно навчався в Інституті журналістики. У роки Другої світової війни потрапив у полон, незабаром утік із полону. Перебував у таборах Ді-Пі в м. Ганновері. У 1948 р. емігрував до Бразилії, працював у газеті „Хлібороб”.

Автор книг „СССР без маски” (1960), „На генеральній лінії” (1960).

Романенчук Б. Височенько Олександр // Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1973. – Т. 2. – С. 127.

Вишгородська Зоя – див. Воронин Олександр.

Вишиваний Василь (1895-1949) – поет, політичний діяч, внук імператора Австрії Франца-Йосифа І. Справжнє ім'я та прізвище – Вільгельм-Франц, фон Габсбург-Лотрінген. Народ. у 1895 р. у Пулі (Далмація). Навчався в імператорській військовій академії у Віннер Найштадті. У 1918 р. очолював Легіон Українських Січових Стрільців. У роки Другої світової війни співробітничав із французьким рухом Опору. У 1947 р. був заарештований радянською контррозвідкою у Відні. Помер у 1949

р. у Лук'янівській в'язниці в Києві.

Автор збірки віршів „Минають дні” (1921).

Абліцов В. Вишиваний Василь // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 571.

Вишневий Григорій (1919-2007) – поет, прозаїк, публіцист, перекладач. Справжнє ім'я та прізвище – Григорій Петрович Карпов. Народ. 1 січня 1919 р. на хуторі Займищі Блотницької волості Прилуцького повіту Полтавської губернії (тепер Талалаївського р-ну Чернігівської обл.) в селянській родині. Здобув філологічну освіту в Києві (1940), учителював у смт. Дмитрівка недалеко від Ічні. У роки Другої світової війни потрапив у полон під Смоленськом (1941), був вивезений до Німеччини, працював на бауера, у копальні, вчителював в українській гімназії м. Ганновер (Німеччина).

У 1949 р. емігрував до Австралії. Працював робітником, з 1963 р. – вчителем у школі. Студював журналістику в Мельбурні (1970), потім славистику – в Університеті ім. Монаша (1979). Був учителем і керівником українських суботніх шкіл у Мельбурні (1953-1973), координатором української програми в університеті модерних мов (1975-1992). Друкувався в журналі „Нові дні” (Канада), альманасі „Новий обрій” (Австралія), газеті „Українські вісті” (США). У 1994 р. приїздив в Україну, відвідав рідні місця. Помер 16 квітня 2007 р. у Австралії. Член Національної Спільноти письменників України (з 1996).

Автор збірок поетичних і про-

зових творів „Моя любов порання і вечорова” (1992), „Під чужим небом”, „На схилі віку”, „Золотий штурм”; наукових праць „Фонетика української мови” (1946), „Морфологія української мови” (1947); перекладів Алена Маршалла, Ерлі Вілсона, Генрі Тінглі та інших авторів.

Вишневий Г. Вірші // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 63-73.

Вишневий Г. Мова наша страдниця і звитяжниця // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 231-236.

Вишневий Г. Моя любов порання і вечорова. – Дніпропетровськ: Січ, 1992.

Вишневий Г. Мазепа. Поема // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та передм. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 218-219.

НитченкоД. Калинові голоси Австралії // Київ. – 1991. – Ч. 7.

Ротач П. І слово, і доля, і пам'ять: Статті, дослідження, спогади. – Полтава: Верстка, 2000. – 442 с.

Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції. Корот. біобібліогр. покажч. – Полтава: Верстка, 1998. – 164 с.

Сорока П. Вишневий Григорій: Літературний портрет. – Тернопіль, 2002. – 102 с.

Вишнівський Олександр (1890-1975) – військовий діяч, мемуарист. Народ. 12 серпня 1890 р. у с. Заливна Олександрівського повіту на Катеринославщині. Був офіцером російської армії у роки Першої світової війни, воював у лавах Армії УНР, командував пол-

ком Синьої дивізії, потім кінним полком Залізної стрілецької дивізії. Був поранений у бою під Вапняркою (1919). Перебував у Польщі, потім (у 50-х рр.) емігрував до США. Помер 12 жовтня 1975 р. у Детройті (США), похований на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку. Лицар ордена Залізного Хреста. Архів зберігається у військово-історичному музеї УВАН у Вінніпегу (Канада).

Автор спогадів „Трагедія 3-ої дивізії Армії УНР” (1963), „Повстанський рух і отаманія” (1973).

Старовойт І. Вишнівський Олександр // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В.Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 114.

Віго В. – див. Гришко Василь.

Вірляна М. – див. Тарновська Марія.

Вірний Микола (1923-2007) – поет, прозаїк, драматург, публіцист, радіожурналіст, псевдонім Миколи Олександровича Француженка. Інші псевдоніми і криптоніми: М. В-ний, МОФ, М. В., Вашингтонець. Народ 25 листопада 1923 р. в Краснокутську тепер. Сумської обл. в родині інженера. Рано втратив матір, батька неодноразово заарештовували. Середню школу закінчив у Житомирі. Вступив до Харківського медичного інституту, але встиг закінчити лише перший курс (1940-1941). З 1942 р. перебував на фронті, був поранений у боях за Харків, потрапив у полон. Здався британцям у

Австрії, як поет дебютував у таборах для військовополонених у Ріміні (Італія).

У вересні 1948 р. був звільнений в Англії. Заробляв фізичною працею. Здобув ступінь магістра мистецтва в Норвічському університеті (Вермонт). Викладав історію та літературу в суботній школі українознавства, брав участь у роботі вчительських семінарів. У 1962 р. емігрував до США. На радіо „Голос Америки” почав працювати з 1966 р.: перекладачем, диктором, керівником відділу.

Дійсний член УВАН і НТШ, лауреат премії Івана Кошелівця. Нагороджений „Золотим хрестом” Голловою радою ветеранів Української Національної Армії (Торонто).

Василь Стус. В житті, творчості, спогадах та оцінках сучасників / Упоряд. О. Зінкевич і М. Француженко. – Балтимор – Торонто: „Смолоסקип” ім. В. Симоненка, 1987. – 463 с.

Вірний М. Долі. Поезія, оповідання, драма. – К.: Смолоסקип, 1997. – 288 с.

Вірний М. Наша доля. – К.: Ярославів Вал, 2007.

Вірний М. Портрет поета (Про Василя Барку). – Рівне: Діва, 1998.

Вірний М. При відсвітах безсмертя: Деякі факти з життя і творчості Василя Барки з нагоди 75-ліття // Нові дні. – 1983. – № 10. – С. 5-9; № 11. – С. 5-8.

Француженко-Вірний М. З нагоди 22-го січня і Крут // Молода Україна. – Торонто, 1999. – Січень – березень. – С. 3-4.

Біляїв В. Вірний покликанню (Микола Вірний) // „На неокраїні

крилі...". – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – С. 41-57.

Слабошпицький М. Пам'яті Миколи Вірного (Француженка) // Літературна Україна. – 2007. – 15 листопада. – С. 2.

Вірхнянський Іван (1919-1996) – поет, публіцист. Друкувався під псевдонімом Вірх. Народ. 2 серпня 1919 р. у с. Гладішеві Новосандецького повіту (Польща). Закінчив школу в Гладішеві. У 1947 р. внаслідок акції „Вісла” був інтернований на західні землі Польщі. Повернувся в рідні місця після 1956 р., друкувався у тижневику „Наше слово”, в антології „Гомін”. Помер 12 вересня 1996 р. у Гневонєж.

Вітошинська Ольга (1908-2000) – письменниця, журналіст, перекладач, історик літератури. Дівоче прізвище – Гарашук. Псевдонім – Софія Наумович. Народ. 27 листопада 1908 р. у м. Перемишль (тепер Польща). Здобула освіту в Львові. У роки Другої світової війни була ув'язнена радянськими спецслужбами. Наприкінці війни, потрапивши на волю, емігрувала за кордон. Поселилася в Парижі, потім виїхала до Аргентини, згодом знову повернулася до Парижа. Брала активну участь у житті української громади в Парижі, досліджувала творчість І. Франка, Лесі Українки, О. Кобилянської та інших українських письменників, друкувала українською і французькою мовами. За дослідження про образ Дон Жуана у французькій та українській літературах Сорбонсь-

кий університет присвоїв їй звання доктора наук. Померла 5 квітня 2000 р. у Парижі, похована на цвинтарі Жамбвіль.

Автор повістей „Королева” (1969), в іншому варіанті „Анна Ярославна – королева Франції” (1990), „Непереможний Лев” (1991), перекладів, літературознавчих праць.

Вітошинська О. Неperеможний лев. – Лондон; Париж, 1991.

Вітошинська О. Подорожі Блаженішого Кир Йосифа VII (1968-1970) у світлі чужої преси. – Рим; Париж, 1972. – 143 с.

Вітошинська О. Сусіди й меншини. – Лондон; Париж: Українська видавнича спілка, 1994.

Наумович С. Анна Ярославна – королева Франції. – Париж – Мюнхен, 1990. – 163 с.

Наумович С. Арагон і Яновський // Визвольний Шлях. – 1961. – Кн. 4. – С. 379-384.

Наумович С. Винниченко, Грушевський, Сартр... // Визвольний Шлях. – 1972. – Кн. 8/9. – С. 1076-1081.

Наумович С. В'їзд У. Самчука ... до Києва // Визвольний шлях. – 1965. – № 12. – С. 1364-1366.

Наумович С. Два Дон Жуани: Про книги „Камінний господар” Лесі Українки і „Дон Жуан” Ж.-Б. Мольєра // Визвольний Шлях. – 1969. – Кн. 1. – С. 501-507.

Наумович С. Дві поетки-модерністки (Емма Андiєвська „Народження ідола”, Шуварська-Шумилович „Співуче світло”) // Визвольний шлях. – 1959. – № 7. – С. 837-838.

Наумович С. Децо про сучасну „літературу” в Західній Україні: Спроба характеристики // Виз-

вольний Шлях. – 1955. – Кн. 5. – С. 103-109.

Наумович С. З літературно-мистецької панорами: прозаїк, літературознавець // Визвольний шлях. – 1976. – № 1. – С. 116-121.

Погребенник Ф. „Мала історія української літератури” Ольги Вітошинської // Слово і час. – 1998. – № 8. – С. 20-22.

Штуль К. Ювілей Ольги Вітошинської // Літературна Україна. – 1995. – 12 січня.

Власенко-Бойцун Анна (1917-1997) – літературознавець, журналіст, освітній діяч. Народ. 15 лютого 1917 р. у с. Пониковиця Бродівського повіту (Галичина). Вивчала славистику у Львівському університеті (1936-1941). У 1944 р. потрапила до Братислави, перебувала у таборі у Пфаркірхен, у 1945-1949 рр. – у Німеччині. У 1950 р. емігрувала до США. Здобула ступінь магістра з порівняльного літературознавства в Сиракузькому університеті (1963), захистила дисертацію в Українському вільному університеті в Мюнхені (1965). Працювала співредактором газети „Америка” (1974-1978). Викладала в університеті св. Марії в Бісмарку, Норт-Дакоті (1965-1971), Українському католицькому університеті в Римі (1972-1986), Сіднейському і Мельбурнському університетах у Австралії (1979-1981). Померла 12 березня 1997 р. у Маямі Біч (Флорида).

Автор книги репортажів „Панорама України” (1984), багатьох наукових праць „Українські назви у США” (1977), „Назвознавчі праці” (1984).

Старовойт І. Власенко-Бойцун

Анна // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 121.

Власовський Іван (1883 – не раніше кінця 50-х рр. ХХ ст.) – український письменник, церковний і освітній діяч. Народ. 1883 р. на Харківщині. В 1908-1918 рр. учителював у полтавських гімназіях. Після поразки УНР емігрував до Польщі. Брав участь в українізації православної церкви на Волині, перекладав богословські книги. В 1935-1938 рр. редагував журнал „Церква і народ”. З 1948 в Канаді, професор Колегії св. Андрія та науково-богословського інституту УПЦ США. Помер у Канаді.

Автор численних праць на церковноісторичні та інші теми.

Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 31.

Вовк (Селянська) Віра Остапівна (1926) – поет, прозаїк, драматург, перекладач, видавець, доктор філософських наук, професор кафедри поезики і порівняльного літературознавства Державного університету Ріо-де-Жанейро. Народ. 2 січня 1926 р. у м. Бориславі Львівської обл., навчалася у гімназії м. Львова. Середню освіту закінчила у школі ім. Клари Шуманн у Дрездені. Студіювала германістику, порівняльне літературознавство у Тюбінгенському університеті. У 1945 р. під час бомбардування Дрездена загинув батько – доктор медичних наук Остап Селянський.

У 1949 р. разом із матір'ю емігрувала до Бразилії. Закінчила університет у Ріо-де-Жанейро (Бразилія), стажувалася в Колумбійському (Нью-Йорк) і Мюнхенському (Німеччина) університетах, отримала науковий ступінь доктора філософії (1952). З 1957 р. завідувала кафедрою порівняльного літературознавства в університеті Ріо-де-Жанейро. У 60-х роках двічі була в Україні, встановила творчі зв'язки з шістдесятниками. Активно популяризує творчість українських письменників у португальськомовному світі, багато перекладає.

Автор поетичних збірок „Юність” (1951, 1954), „Зоря провідна” (1955), „Елегії” (1956), „Чорні акації” (1961), „Любовні листи княжни Вероніки до кардинала Джованнібатісти” (1967), „Капа Христа” (1968), „Меандри” (1979), „Мандаля” (1980), „Триптих” (1982), „Святий гай” (1983), „Карнавал” (1986), „Жіночі маски” (1993), „Писані кахлі” (1999), „Віоля під вечір” (2000), „Ромен-зілля” (2007); прозових збірок „Легенди” (1954), „Казки” (1955), „Духи й дервіші” (1956), „Святий гай” (1989), „Карнавал” (1986), „Старі паньки” (1995), „Калейдоскоп” (1979-2001); роману „Вітражі” (1961); драматичних творів „Смішний святий” (1968), „Триптих” (1982), „Іконостас України” (1988, 1991), „Вінок троїстий” (1988), „Казка про вершника” (1992), „Зимове дійство” (1994), „Весняне дійство” (1995), „Настася Чагорова” (2001), „Козак Нетяга” (2001), „Крилата скрипка” (2001); наукових праць про Г. Сковороду, Т. Шевченка, Лесю Українку, М. Ко-

цюбинського, І. Франка, В. Стефаніка та ін. Упорядник „Антології української літератури” (1959), збірника українських поетичних творів „Соняшник” (1966), трьох збірників українських оповідань (1959, 1972, 1973). Перекладала португальською мовою твори І. Франка, Лесі Українки, М. Коцюбинського, В. Стефаніка, Валерія Шевчука, І. Драча; українською – твори португальських і бразильських поетів. Відзначена літературною премією ім. Івана Франка (1957, 1979, 1985, 1989), преміями „Благовість” (2000), „Триумф” (2003), премією ім. Олеса Гончара (2008). Лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка (2008).

Вовк В. Вікно навстіж. – Ріо-де-Жанейро – К.: Родовід, 2004. – 63 с.

Вовк В. Вінок троїстий: галицька жіноча міжвоєнна хроніка. – Ріо-де-Жанейро, Нью-Йорк, 1991. – 39 с.

Вовк В. Духи і дервіші: Оповідання. – Мюнхен: Укр. вид.-во, 1956. – 150 с.

Вовк В. Жіночі маски. – Ріо-де-Жанейро – Женева, 1993. – 84 с.

Вовк В. Зимове дійство. – Ріо-де-Жанейро, 1994. – 46 с.

Вовк В. Іконостас України: Містерія. – Ріо-де-Жанейро, 1991. – 52 с.

Вовк В. Казка про вершника: алегорія для лялькового театру. – Ріо-де-Жанейро, 1992. – 38 с.

Вовк В. Казки. – Мюнхен, 1956.

Вовк В. Карнавал. – Ріо-де-Жанейро, 1991. – 52 с.

Вовк В. Легенди. – Ріо-де-Жанейро: Молоде Життя, 1952. – 28 с.

Вовк В. Мандаля. – Ріо-де-Жанейро, 1980. – 110 с.

Вовк Віра. Поезії. – К.: Родовід, 2000.

Вовк В. Святий гай: оповід. до скульптур М. Дзіндри. – Ріо-де-Жанейро, 1983. – 52 с.

Вовк В. Спогади. – К.: Родовід, 2003. – 456 с.

Вовк В. Триптих до циліндрових картин Юрія Соловія / В. Вовк. – Ріо-де-Жанейро, 1982. – 72 с.

Абліцов В. Г. Вовк (Селянська) Віра // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 239-240.

Драч І. Бджола з-за океану // Літ. Україна. – 1967. – 26 листопада.

Віра Вовк як перекладач: Інтерв'ю з Л. М. Залеською-Онишкевич // Сучасність. – 1984. – Ч. 4.- С. 21-23.

Віра Вовк // Українського цвіту по всьому світу. – К.: ТОВ „Світ Успіху”, 2008. – С. 70-71.

Вовк Віра. Моя поезія // Березіль. – 2001. – № 1-2. – С. 22-24.

Селянська В. Іконстас України. – Ріо-де-Жанейро, 1991. – 52 с.

Селянська В. Чорні акації. – Ріо-де-Жанейро – Мюнхен: На горі, 1961. – 62 с.

Селянська В. Українські мотиви в бразилійській поезії // Studia Ucrainica. – 1988. – № 4. – Р. 106-119.

Бекішева О.І. Поєднання не-поєднуваного – екзотики та українськості – у літературних творах з колекції Віри Вовк // Особисті книжкові колекції та особові фонди діячів української діаспори в бібліотеках та архівах України: Зб. матеріалів конф. / Упоряд.: Н. Казакова, О. Мастипан. – К., 2004. – С. 90-97.

Жодані І. М. Емма Андіївська

і Віра Вовк: тексти в контексті інтерсеміотики. – К.: ВДК „Університет „Україна”, 2007. – 116 с.

Коцюбинська М. Метафорози Віри Вовк // Вовк Віра. Поезії. – К.: Родовід, 2000. – С. 5-33.

Коцюбинська М. Феномен Віри Вовк // Літературна Україна. – 2007. – 15 лютого. – С. 4.

Онишкевич Л. Різні світи Віри Вовк // Сучасність. – 1987. – Ч. 9.

Романенчук Б. Вовк Віра // Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1973. – Т. 2. – С. 226-229.

Степаненко О. Магічний коловорот буття // Слово і час. – 2001. – № 6. – С. 85-89.

Шевчук В. Проза Віри Вовк // Вовк В. Проза. – К.: Родовід, 2001. – С. 5-24.

Войчишин Юлія (1929) – літературознавець, громадський діяч. Народ. 17 березня 1929 р. в містечку Зорюк біля Житомира. Закінчила торгівельну школу в Самборі, потім гімназію в таборах для інтернованих (Гайденав, Гамбург – Німеччина). У 1948 р. прибула до Канади, у 1956 р. – отримала громадянство. Студіювала славістику в Оттавському університеті, потім учителювала (з 1970 р.), працювала асистентом в Оттавському університеті (1972-1976). Була головою Пласту (1971-1979), головою Комітету українок Канади (1973-1974). Очолювала курси українознавства. Захистила дисертацію (1982). Досліджувала творчість Івана Багряного, Є. Маланюка.

Войчишин Ю. Іван Багряний. Літературно-біографічна студія. –

Вінніпег, 1968. – 87 с.

Войчишин Ю. „...Ярий крик і біль тужавий...”: Поетична особистість Євгена Маланюка. – К.: Либідь, 1993. – 159 с.

Волиняк Петро Кузьмович (1907-1969) – письменник, літературний критик, журналіст, видавець. Справжнє прізвище – Чечет. Народ. 28 вересня 1907 р. у с. Гульськ поблизу м. Корець на Рівненщині. Закінчив початкову школу в Гульську, середню – у Новоград-Волинському. Професійну освіту здобув у Житомирі; педагогічну – почав у Середньоазійському державному університеті (Ташкент), продовжив в Українському інституті лінгвістичної освіти (Київ). Був ув'язнений (1933), перебував у таборах. Після повернення працював землеміром, учителем. У роки Другої світової війни працював у Дніпропетровському облземвідділі. Емігрував до Зальцбургу (Австрія), заснував там видавництво „Нові дні”, видавав журнал „Літаври”.

У 1948 р. прибув до Канади, поселився у Торонто. Спочатку працював робітником, потім у газеті „Гомін України”. У 1950 р. відновив видавництво „Нові дні” і видання журналу з тією ж назвою. У 1956-1960 рр. видавав і редагував журнал для дітей „Соняшник”. Помер 29 грудня 1969 р., похований на цвинтарі „Проспект” у Торонто.

Автор оповідань „Під Кизгуртом”, „Земля кличе”, „Мати”, „В тайзі”, незакінченого роману „Кам'яне місто”, незакінченого твору „Михайло Танцюра”, репортажів

„Кубань – земля українська, козака” (1948), збірника статей „Поговоримо відверто” (посм.).

Волиняк П. Поговоримо відверто. Вибрані статті й оповідання. – Торонто: Нові дні, 1975. – 662 с.

Волиняк Петро // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 303.

Клиновий Ю. Петро Волиняк // Північне сяйво. Альманах. – Едмонтон: Слаута, 1971. – С. 170-171.

Романенчук Б. Волиняк Петро // Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1973. – Т. 2. – С. 250-251.

Сварог Вадим. Велике серце Петра Волиняка // Волиняк П. Поговоримо відверто. Вибрані статті й оповідання. – Торонто: Нові дні, 1975. – С. IX-XIV.

Славутич Яр. Кубань – земля українська... // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Слаута, 1992. – С. 158-159.

Волков Віталій (1900-1973) – український прозаїк, автор фантастичних оповідань і повістей. Народ. 5 липня 1900 р. на Волині, закінчив Дубенську гімназію. У 1918 р. почав навчання на математичному відділенні Київського університету, потім вчився у Варшавському університеті. Закінчив курси книговодства і працював за цим фахом у Рівному. У 1949 р. емігрував до США, оселився у Філадельфії. Працював робітником, потім службовцем у банку. Помер 18 грудня 1973 р. у Філадельфії,

похований на українському православному цвинтарі у Бавнд Бруку (штат Нью-Джерсі). Лексикограф, член Науково-дослідного товариства української термінології та ОУП „Слово”.

Автор збірки оповідань „Загадковий перстень” (1951), „Перекусничок” (1970); романів „Довбуш” (1963), „Тасмича космосу” (1973).

Волков В. Загадковий перстень. Збірка оповідань. – Філадельфія: Америка, 1951. – 106 с.

Волков В. Здобуття Києва. Сповід // Слово: Збірник 3. – Нью-Йорк: ОУП, 1968. – С. 444-448.

Волков В. Довбуш. Роман. – Вінніпег: Тризуб, 1963. – 304 с.

Волков В. Перекусничок. Оповідання. Статті. Фейлетони. – Філадельфія: Накладом автора, 1970. – 216 с.

Тарнавська М. Волков Віталій // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 126.

Володимир (Шаян Володимир) (1908-1974) – український поет, прозаїк, перекладач, громадський діяч. Народ. у 1908 р. у Львові, закінчив гімназію, згодом Львівський університет (1939). У роки Другої світової війни перебував на окупованій території, потім емігрував.

В Англії здобув ступінь професора, розробляв теорію „українського генотезму”. Працював директором Лондонської бібліотеки ім. Т. Г. Шевченка. У 1969 р. був обраний президентом Європейської Української Вільної Академії Наук.

15 липня 1974 р. помер.

Автор віршів „Орден бога сонця” (1936); релігійно-філософських текстів „Гимни Гигведи” (польськ.), „Повстань, Перуне!”; „Слово золотої діядеми” (1963), „Священний героїзм” (1964), „Баллада про Святослава” (1965), „Баллада лісового шуму” (1965), „Гимни землі” (1967).

Шаян В. Етичні, соціологічні і педагогічні погляди Григорія Савича Сковороди. 3-є вид. / За ред. Л. Ромена, Н. Роговського, Л. Муровича. – Лондон – Торонто: Видво Ін-ту В. Шаяна, 1972. – 22 с. Шаян В. Найвище Світло: Студія про Сварога і Хорса. – Лондон – Торонто, 1969. – 54 с.

Шаян В. Священний героїзм як основа українського національного світогляду. Доповідь. – Б. м.: Легія українських повстанців у Великій Британії, 1958. – 20 с.

Шаян В. Слово золотої діядеми. – Лондон: Орден, 1963. – 22 с.

Шаян В. Терпіння молодого гуцула. – Львів: Накладом автора, б. р. – 48 с.

Шаян В. Українська символіка. – Гамільтон: Українське відродження, 1990. – 35 с.

Овечко І. Поет-філософ українського лицарства (До 30-ліття діяльності проф. В. Шаяна – Володимира) // Вибрані поезії, нариси, оповідання, статті, рецензії. – Лос-Анджелес: Батурин, 1970. – С. 159-160.

Романенчук Б. Володимир // Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1973. – Т. 2. – С. 254-256.

Володимир Р. (1920-2007) – український прозаїк, поет, літературознавець, перекладач, публі-

цист, співак. Справжнє ім'я та прізвище – Роман Михайлович Кухар. Народ. 21 лютого 1920 р. у Львові, закінчив філію Академічної гімназії у Львові (1938). Навчався у Львівському університеті (1939-1940), Музичному інституті ім. Лисенка (1941-1943). У 1943 р. емігрував. Навчався у Віденській консерваторії (1943-1945). Закінчив факультет славістики Гайдельберзького університету (1948, Німеччина), музикознавства Колорадського університету (1952), бібліотекознавства Інституту Пратта у Брукліні (1959, США). З 1951 р. мешкав у США. Захистив дисертацію „Драматичні поеми Лесі Українки” в Українському вільному університеті (1962, Мюнхен). Друкувався з 1951 р., з 1962 р. – професор Канзаського університету (штат Канзас, США). Викладав німецьку і слов'янські мови і літератури, був головою департаменту чужоземних мов у Стейтовому університеті. Був засновником і головним редактором квартальника „Верховина” (з 2000 р.). 24 червня 2007 р. помер у Канзасі (США).

Автор поетичних збірок „Палкі серця” (1964), „Височій, життя!” (1970), „Прапори думки” (1970); повістей „Прощавай, минуле!” (1977), „Манівцями” (1989), „Поцейбіч борсань” (1996), „Тиверська провесінь” (1997); роману „Нація на світанку” (1973-1979); збірки художніх нарисів „Простір і воля” (1972), „Записана книга”; збірки драматичних творів „Сучасний вертеп” (1973), перекладів „Поезії в перекладах” (1970); наукових праць „Віденська Січ” (1994), „До

джерел драматургії Лесі Українки” (2000), „Буття в літературі” (2002). Дійсний член Наукового товариства ім. Шевченка, член ОУП „Слово”, Національної спілки письменників України.

Володимир Р. Андрій Первозваний. Історична повість. – К.: Україна, 1997. – 220 с.

Володимир. Баляда лісового шуму. – Лондон: Орден, 1965.

Володимир. Гимни землі. – Лондон: Орден, 1967.

Володимир Р. Нація на світанку. – Мюнхен: Українське видавництво, 1973.

Володимир Р. Палкі серця. – Лондон, 1964. – 211 с

Володимир Р. Простір і воля. Нариси з мандрівок. – Лондон, 1972. – 104 с.

Володимир Р. Сучасний вертеп: Драматичні твори. – Мюнхен: Українське видавництво, 1973. – 171 с.

Кухар Р. До блакитних вершин. – Лондон: Об-ня абсолюентів Укр. Академічної гімназії у Львові ЗСА, 1981. – 146 с.

Кухар Р. В. Манівцями. Повість із сучасного побуту в Америці. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1989. – 247 с.

Астаф'єв О. „Довколишній світ відкривати – краса!” (Р. В. Кухар) / Слово і час. – 2001. – № 6. – С. 73-77.

Астаф'єв О. Лірична націософія Р. Володимира // Володимир Р. Поцейбіч борсань. Повість. – К.: Victoria, 1996. – С. 252-264.

Бабій О. Роман Володимир Кухар // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – С. 291-293.

Клак Р. Височій, життя! // Дзвін. – 1995. – № 3. – С. 14-15.

Маркусь В., Савицький Р. Кухар Роман // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 429-430.

Овечко І. Дві нові збірки Р. Володимира // Вибрані поезії, нариси, оповідання, статті, рецензії. – Лос-Анджелес: Батурин, 1970. – С. 139-140.

Романенчук Б. Володимир Р. // Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1973. – Т. 2. – С. 257-258.

Славутич Яр. Палке серце поета // Українська література в Канаді. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 181-182.

Скорина Л. Роман Володимир Кухар // Література та літературознавство української діаспори. – Черкаси: Брама, 2005. – С. 286-291.

Сорока П. Роман Кухар (Р. Володимир): Літ. портрет. – Тернопіль: Тайп, 1999. – 196 с.

Волокита Грицько – див. Масляк Ярослав.

Волошка Тетяна – див. Олександр Тетяна.

Волощук Михайло (1936) – поет, художник, композитор. Народ. 12 січня 1934 р. в с. Негостина Сучавського повіту (Румунія). Закінчив музичний та хореографічний відділення Сучавського ліцею. Живе і працює в рідному селі. Друкується у збірнику „Обрії”, газеті „Новий вік”. Член Спілки письменників Румунії

Автор поетичних збірок „Крок у безкінечність” (1985), „3 руїні і попелу”.

Волховський Фелікс Вадимович (1846-1914) – український і російський письменник, перекладач. Псевдоніми: Ф. Полтавчук, Ів. Брут, А. Чепа та ін. Народ. 3 (15) серпня 1846 р. на Полтавщині. Дитинство минуло на Волині та в Полтавській губернії. Гімназію закінчив в Одесі, вищу освіту – на правовому відділенні Московського університету. У 1863-1866 рр. був секретарем „Малоросійської громади”. Відбував ув'язнення в Петропавловській фортеці (1868-1869). Після звільнення керував гуртком в Одесі, випускав рукописний журнал „Вперед”. У 1874 р. був удруге заарештований. Упорядкував збірку віршів політв'язнів „Из-за решетки” (1877), видав книгу „Правдиве слово хлібороба до своїх земляків”. У 1878 р. був засуджений на довічне ув'язнення. Перебував у Тобольській губернії, займався фізичною працею, вивчав іноземні мови, виховував дітей. У 1885 р. опублікував під псевдонімом Ів. Брут казку „Передноворічна ніч”, у 1889 р. видав вірші про Сибір „Отголоски Сибири”. У 1882 р. перебрався до Томська, потім до Іркутська і Кяхти.

У 1889 р. втік за кордон. У Лондоні разом із С. Кравчинським заснував „Товариство друзів російської свободи”, керував „Фондом вільної російської преси”, друкував повідомлення з України в еміграційних виданнях. Листувався з І. Франком, М. Павликом, В. Гнатюком, Лесею Українкою; пере-

кладав російською мовою повість „Тіні забутих предків” М. Коцюбинського. Помер 21.07 (3.08) 1914 р. у Лондоні.

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 32.

Волчук Роман (1922) – громадський діяч, мемуарист. Народ. 22 лютого 1922 р. у м. Ланьцут (Польща). Навчався у Львові, Відні. У 1946 р. здобув диплом інженера у Граці (Австрія). У 1949 р. емігрував до США, працював будівничим дорадником у Нью-Йорку, заснував власну компанію (1963-1982). За його проектами побудовано чимало мостів у США. Був головою Товариства українських інженерів Америки (1955-1956), редактором „Вістей українського інженера” (1950-1960). Іноземний член Академії будівництва України, дійсний член НТШ (з 1988).

Автор наукових праць, спогадів „Спомини з передвоєнного Львова та воєнного Відня” (2002), „Спомини з повоєнної Австрії і Німеччини” (2004).

Старовойт І. Волчук Роман // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 129.

Волянська Людмила (1922-2001) – письменник, редактор, громадський діяч. Народ. 6 травня 1922 р. у с. Вереміївка на Полтавщині. Під час війни навчалася в Київському політехнічному інституті. З 1942 р. – в еміграції. Пере-

бувала в таборі ДП, працювала в редакції журналів „Дозвілля”, „Український доброволець”, „За Україну”. Вчилася в Берлінській консерваторії (1942-1944), потім – на відділі журналістики в Українському технічно-господарському інституті в Мюнхені (Німеччина). У 1950 р. емігрувала до США. Студювала математику в Нью-Йорку (1970-1973). Була членом редакції „Свобода”. Померла 22 червня 2001 р. у Кергонксоні, похована на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу.

Маркусь Д. Волянська Людмила // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 130.

Волянська Лідія Богданівна (1950) – письменниця, редактор. Народ. 14 вересня 1950 р. у м. Рейні (Німеччина). У 1952 р. родина переїхала до Оттави (Канада), потім до Вінніпегу, в 1957 р. – до Монреалу. Навчалася у школі-пансіонаті сестер-служебниць ордену Пренепорочної Діви Марії, студювала англійську літературу в Університеті МакГілл, вивчала бойове мистецтво айкідо. Вперше приїхала в Україну в 1991 р. з групою айкідодістів. З 1993 р. мешкає в Україні. У 1994 р. заснувала англomовний інвестиційний тижневик „Eastern Economist”, в 1995 – щоденний дайджест новин „EE Daily”. У 1994-2003 рр. брала участь у діяльності різних бізнес-організацій в Україні, викладала айкідо в різних містах України. З 2003 р. мешкає в Яремчі, займається редакторською справою, перекладами.

Волянська Лідія // Українсько-го цвіту по всьому світу. – К.: ТОВ „Світ Успіху”, 2008. – С. 76-77.

Вороний Микола Кіндратович (1871-1938) – поет, критик, історик і діяч українського театру, перекладач, актор, журналіст. Псевдоніми і криптоніми – Арлекін, Віщий Олег, Кіндратович, Микольчик, М.В., К-ич М., М-У-ко, Ното, Sirius. Народ. 6 грудня 1871 р. на Катеринославщині (тепер Дніпропетровщина). Навчався у Харківській, потім Ростовській гімназіях. Зачитувався заборонею літературою. Під час навчання в 7 класі у нього почалися обшуки.

Навчався у Віденському, потім Львівському університетах. Допомігав І. Франку у виданні часописів „Житє і слово”, „Громадський друг”, „Зоря”. Працював режисером у театрі, мандрував по різних містах у складі труп М.Кропивницького, П.Саксаганського. З 1897 р. жив у Східній Україні, з 1910 р. – у Києві, працював у театрі М. Садовського.

У 1920 р. емігрував до Польщі, перебував у Варшаві. У 1926 р. повернувся в Україну: спочатку мешкав у Харкові, потім у Києві. У 1928 р. громадськість широко відзначила 35-річчя його літературної діяльності. У 1934 р. був заарештований як білоемігрант, націоналіст і засуджений на 3 роки виправно-трудова таборів. Повернувся із заслання (1937), працював коректором. У 1938 р. знову був заарештований і розстріляний 7 червня 1938 р.

Автор збірок віршів „Ліричні

поезії” (1911), „В саяві мрій” (1913), „Євшан-зілля” (1917), „Поезії” (1920), „Поезії” (1929).

Вороний М. К. Твори / Упоряд., підгот. текстів, передм. Г. Д. Вервеса. – К.: Дніпро, 1989. – 687 с.

Вороний Микола // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 338.

Кузьменко В. Микола Вороний // Гроно нездоланих співців: Літературні портрети українських письменників ХХ століття. – К.: Укр. письменник, 1997. – С. 16-27.

Кузьменко В. Палімпсести Миколи Вороного // Дивослово. – 1996. – № 12.

Воловець Із-за брами невідомості: Творчість М. Вороного у 10 класі // Українська мова і література в школі. – 1991. – № 3.

Білецький О. Микола Вороний // Збір. праць: У 5 т. – К., 1965. – Т. 2. – С. 596-625.

Гундорова Т. “Fiat” Миколи Вороного // Слово і час. – 1994. – № 7. – С. 32-33.

Ільєнко І. Боже! За віщо?: Судний день Миколи Вороного // Українське слово: Хрестоматія. – К., 1994. – Кн. 1.

Воронин Олександр Олександрович (1926) – письменник, редактор, видавець, громадський діяч, син письменника О. Варрари. Псевдонім – Зоя Вишгородська. Народ. 27 грудня 1926 р. в м. Харкові. У 1944 р. потрапив до Німеччини, закінчив тут середню освіту, здобув ступінь магістра у Богословській академії УАПЦ у Мюнхені (1954). З 1950 р. перебу-

вав у США, працював редактором радіостанції „Голос Америки” (1971-1989), вів радіопрограму „Голос УАПЦ”, заснував видавництво „Воскресіння”. З 1990 р. – директор видавництва „Воскресіння” (Кенсінгтон).

Автор книжок для дітей „Квітка на камені”, „Ведмедикове свято”, п’єси „Пригоди Різдяної зірки”, численних праць про історію церкви.

Воронин О. О. Автокефалія Української Православної Церкви. – Кенігстон: Воскресіння, 1990. – 63 с.

Воронин О. Була, є і буде! – Саут Баунд Брук: Укр. Автокеф. Правосл. Церква у США, 1989. – 28 с.

Маркусь Д. Воронин Олександр // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 132.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 23.

Воропай Олекса (1913-1989) – письменник, фольклорист, етнограф. Народ. 9 листопада 1913 р. у м. Одеса. Студіював агрономію в Уманському сільськогосподарському інституті, проте був виключений із цього закладу. Закінчив Московську аграрну академію (1938). У 1940-1941 рр. навчався на філологічному факультеті Одеського університету. З 1944 р. в еміграції, спочатку перебував у Аусбурзі. Працював у бібліотеці Британського музею (Лондон). Помер 1999 р. у Лондоні.

Автор книг „В дев’ятому крузі” (1953), „Пригоди Марка Чубатого”

(1954), „В дорозі на Захід: щоденник утікача” (1970), наукових праць „Звичаї українського народу” (1958, 1986).

Воропай О. В дорозі на Захід: Щоденник утікача. – Лондон: Укр. вид. спілка, 1970. – 281 с.

Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. – Мюнхен: Українське видавництво, 1958-1986. – Ч. 1. – 456 с.; Ч. 2. – 446 с.

Воропай О. Пригоди Марка Чубатого: повість. – Лондон: Укр. думка, 1954. – 99 с.

Володимир Р. Видатний дослідник української етнографії й фольклору // Живі в мої пам’яті: Профілі відомих і невідомих громадян. – Victoria (Канзас) – Київ – Ніжин: Library of Congress, 1998. – С. 232-236.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 23.

Романенчук Б. Воропай Олекса // Романенчук Б. Азбуковник: Енциклопедія української літератури. – Філадельфія, 1973. – Т. 2. – С. 264.

Воррен Патриція – див. Килина Патриція.

Ворскло Віра (1926) – українська поетеса, перекладач, літературний критик. Справжнє ім’я – Юлія Трирог. Народ. 5 лютого 1926 р. в Києві у родині робітника. Дитинство минало в Україні, на Кубані та Кавказі. До початку війни встигла закінчити 9 класів. У Перемишлі склала іспити (1944). У 1951 р. прибула з батьками до Канади. У 1960 р. заочно закінчила

Нью-Йоркський асекураційний інститут, працювала канцеляристкою. Потім закінчила Торонтський університет (1964). Працювала службовцем у фірмах.

Автор збірок „Листи без адреси” (1967), „Лада” (1977).

Ворскло Віра. Листи без адреси. Вибрані поезії. – Торонто: Гомін України, 1967. – 68 с.

Ворскло Віра. Лада. Поезії. – Торонто: Видання автора, 1977. – 469 с.

Славутич Яр. Добре адресовані почуття (В. Ворскло) // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славутич, 1992. – С.175-176.

Черінь Г. Крила лебедині: Поетичний феномен Віри Ворскло // Літературна Україна. – 2007. – 4 жовтня. – С. 4.

Шанковський І. Листи віднаходять адресу // Визвольний Шлях. – 1969. – Кн. 2. – С. 243-247.

Воскобійник Михайло Григорович (1918-2001) – громадсько-політичний діяч, історик, публіцист. Народ. 21 листопада 1918 р. у м. Миргороді на Полтавщині. Батько був репресований і розстріляний у 1937 р. під Полтавою. В 1941 р. закінчив історичний факультет Харківського університету. У 1942-1943 редагував у Миргороді газету „Відродження” та „Миргородські вісті”. З матір'ю та братами емігрував до Німеччини, перебував у таборі для переміщених осіб у Новому Ульмі, познайомився з Іваном Багряним, був одним із ініціаторів створення Української революційно-демократичної

партії. В 1947-1948 рр. студював політичні науки в Гайдельберзькому університеті (Німеччина). У 1949-1950 рр. редагував „Українські вісті” в Новому Ульмі, був близьким співробітником І. Багряного. Працював заступником генерального секретаря УРДП, членом виконавчого органу УНРади та її президії (1951-1953), пізніше був головою президії УНР в екзилі (1989-1992), головою УРДП (1975-1995), реорганізованої зі здобуттям Україною незалежності в УДРП, її почесним головою (1995-2000).

В 1955-1957 рр. працював на радіостанції „Визволення” (згодом „Свобода”). У 1957 р. переїхав до США, студював у Сіракузькому та Пенсільванському університетах, викладав російську мову. В 1972 здобув докторат із філософії в Пенсільванському університеті. Викладав історію Східної Європи у Центральному Коннектикутському університеті. Був членом американських українських наукових організацій: УВАН, НТШ, УІТ та ін. В 1992 і 1997 роках був учасником Всесвітнього форуму українців у Києві. Жив у Невінгтоні (США). Помер 15 вересня 2001 р. в м. Корал-Спрінгс (Флорида), похований на цвинтарі св. Андрія у Савт-Бавнд-Бруку.

Воскобійник М. Україна – ХХ: національна ідея і чин. – К.: Ярославів Вал, 2011. – 486 с.

Жила В. Михайло Воскобійник // Українська Революційно-демократична Партія (УРДП-УДРП). Збірник матеріалів і документів. – Чикаго-Київ, 1997. – С. 201-203.

Ротач П. Розвіяні по чужині.

Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 33.

Коновал О. Він жив Україною / Літературна Україна. – 2011. – 26 травня. – С. 11.

Старовойт І. Воскобійник Михайло // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 134.

Вусатий Степан – див. Женецький Степан.

В'юн Галина Іванівна (1912-1972) – громадсько-культурна діячка, автор мемуарів. Дівоче прізвище – Гришко. Народ. 25 жовтня 1912 р. у м. Дубно на Волині в родині офіцера царської армії. Навчалася в педтехникумі, була відрахована як дочка петлюрівського офіцера. Проте заочно здобула педагогічну освіту. Перед Другою світовою війною жила в Харкові, потім у Полтаві, працювала бухгалтером. Під час окупації стала одним з організаторів, згодом головою Українського Черво-

ного Хреста Полтавщини.

Виїхала до Львова (1943), потім до Німеччини, згодом до США (1949). У 1945-1949 рр. працювала в Мюнхені для Українського Червоного Хреста. В еміграції продовжувала працювати в громадських організаціях. У США очолювала ДОБРУС, збирала кошти на видання „Білої книги про чорні діла Кремля” англ. мовою, брала участь у церковному житті. Організувала в Чикаго 77-й відділ Союзу українок ім. Алли Горської. Померла 28 грудня 1972 р. у м. Чикаго (США).

Автор книги „Під знаком Червоного Хреста в Полтаві (1941-1942): Спогад-звіт для історії” (Детройт, 1973).

Косогор Василь. Галина В'юн // Українська Револуційно-демократична Партія (УРДП–УДРП). Збірник матеріалів і документів. – Чикаго – Київ, 1997. – С. 500-501.

Старовойт І. В'юн Галина // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 136.

Габелко Федір

Павлович (1918) – громадсько-культурний діяч, літератор, актор, художник.

Псевдоніми – І. М. Мелетич, Ф. Лубенський, Федорко та ін. Народ. 1 березня 1918 р. у селищі Садчиківка Кустанайської обл. у родині, висланій із Полтавщини до Казахстану за участь у революційних подіях 1905 р. На поч. 1920 р. родина повернулася на хутір Гуляївка на Лубенщину. Навчався у школі с. Березоточі, потім на робітфаці Лубенського педінституту, проте не закінчив. У 1936-1938 рр. відновив навчання в Харківському інституті кінофікації, потім працював у Маріуполі.

На початку війни потрапив у полон, перебував у концтаборі „Мозах”, працював у дортмундській копальні, потім у бауера. Щоб уникнути повернення до СРСР, втік із репатріаційного табору в Чехії до м. Регенсбург (Німеччина). У таборі займався малярством і видавничою справою, виданням збірки „Три хрести”.

У 1949 р. емігрував до Австралії, видавав журнал „Український голос” в Аделаїді, керував вокально-музичною, драматичною і хореографічною студією. Переїхав до Мельбурна, потім до Канберри, заочно закінчив відділ креслярства та електроніки. Тут заснував Українсько-австралійське мистецьке товариство ім. М. Лисенка, видавав журнали „Основа” та „Голос громади”, популяризуючи українську культуру серед австралійців. Живе у Мельбурні в

родині сина. Нагороджений грамотою федерального міністра еміграції за діяльність на культурній ниві.

Автор гуморесок, статей, олійних портретів Т. Г. Шевченка (1987), Симона Петлюри (1987), пейзажних картин і аквалерей.

Федір Габелко // Українська революційно-демократична партія (УРДП-УДРП). Збірник матеріалів та документів. – Чикаго – Київ, 1997. – С. 502-503.

Гаврилюк Володимир

(1904 – дата невідома) – український поет, журналіст, художник. Народ. 1904 р. на Поділлі. Навчався у мистецькій школі Олекси Новаківського (Львів), Академії мистецтв (Краків). Входив до асоціації незалежних українських мистців (АНУМ), брав участь у художніх виставках. У 1938-1939 рр. працював у гімназії (м. Рівне). Після Другої світової війни переїхав до Канади (1949), мешкав у Монреалі, працював у рекламній фірмі (1950-1966). Помер у Торонто.

Автор збірок „Соло в тиші” (1935), „Тінь і мандрівник” (1969).

Гаврилюк В. Тінь і мандрівник. – Нью-Йорк, 1969. – 109 с.

Гаврилюк В. Вірші // Над рікою часу: Західноукраїнська поезія 20-30-х років / Упор., вступ. ст., приміт. М. Ільницького. – Харків: Фоліо, 1999. – С. 435-450.

Гаврилюк Володимир // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 338.

Славутич Яр. Передусім – образ // Українська література в Ка-

наді: Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 179-180.

Гаврилюк Ілько Дмитрович (1881-1947) – письменник, педагог. Псевдоніми і криптоніми: І. Горішній, І. Г. Народ. 1881 р. у с. Іспас тепер. Косівського р-ну Івано-Франківської обл., закінчив Коломийську гімназію (1900). Навчався у Львівському і Віденському університетах. Воював у лавах Січових стрільців. Після поразки національно-визвольних спроб українського народу повернувся до Коломиї, працював до 1944 р. в українській гімназії і викладав у жіночій семінарії товариства „Рідна школа”. З 1901 р. почав друкуватися, за життя вийшло кілька збірок творів. Помер 5 січня 1947 р. в Австрії. Доля спадщини невідома.

Автор збірок „По терню та кремінню” (1923), „3 днів лихоліття” (1940), новел „Влада темного” (1940).

Гаврилюк І. Вірші // Акорди: Антол. укр. лірики від смерті Шевченка / Упоряд. І. Франко. Репринт. вид. – К.: Веселка, 1991. – С. 306.

Гаврилюк І. Влада темного. Новели. – Чернівці: Власним накладом, 1933. – 126 с.

Гаврилюк І. 3 днів лихоліття: На емігрантські мотиви / Передм. М. Ковалевського. – Букарешт: Життя, 1940. – 52 с.

Гаврилюк І. Вірші // Стрілецька Голгофа: Спроба антології / Упоряд. Т. Ю. Салига. – Львів, 1992. – С. 346-351.

Гаврилюк Ілько // Енциклопедія Українознавства: Словник. ча-

стина / Голов. ред. В. Кубійович. – Репринт. відтворення вид. 1955-1984. – К., 1993. – Т. 1. – С. 332.

Гаврилюк Ілько // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. – Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 68-69.

Гаврилюк Юрій Іванович (1964) – український поет, прозаїк, публіцист, історик. Народ. 9 вересня 1964 р. у Більську Підляському (Польща). Закінчив лицей у Більську, потім історико-філологічний факультет Ягеллонського університету (Краків). Працював директором видавництва „Основи” (Підляшшя). Активний діяч Союзу українців Підляшшя, один із редакторів журналу „Над Бугом і Нарвою”. Член Національної спілки письменників України (з 2002 р.), лауреат премії імені Дмитра Нитченка.

Автор поетичних збірок „В непроминаючому поході” (Більськ, 1986), „Негербові генеалогії” (Більськ, 1988), „Голоси з Підляшшя” (Париж – Львів – Цвікау, 1999); історичних праць „Nechaj ŷuwe Podlasze. Z pereŷytoho i poredumanoho” (Більськ, 2001) „Історія Пудляша до 1321 року” (Більськ, 1987), „Dzieje Cerkwi prawosławnej na Podlasiu w X-XVII wieku” (Більськ, 1993), „Ruń podlaska” Podlasie w opisach romantykow (Більськ, 1995), „Kraje ruskie Bielsk, Mielnik, Drohiczyn” Rusini-Ukraicy na Podlasiu – fakty i kontrowersje (Краків, 1999; Більськ, 2001), Podlasze. ŷladami ruskiej przeszŷonci (Більськ, 2000).

Гаврилюк Ю. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 465-473.

Гаврилюк Ю. Негербові генеалогії: Збірка віршів. – Більськ: Думка, 1988. – 24 с.

Гаврилюк Ю. Підляські літературні дороги і бездоріжжя // Наша культура. – Варшава, 1991. – № 3 (312). – С. 1, 7-10.

Гаврилюк Ю. Пропозиції запису підляських діалектів. – Більськ: Думка, 1988. – 13 с.

Столярчук Б. Не наполюхай ранню тишу. – Рівне –Люблін, 2007.

Гасвська-Денес Лідія Степанівна (1909-1989) – письменниця, громадська діячка. Народ. 22 липня 1909 р. у Києві. Навчалася у Київській гімназії, музичному інституті ім. М. Лисенка, Київському інституті народної освіти. Перебувала в Німеччині, Австрії. З 1949 р. – в Австралії. Викладала в суботніх школах у Саншайні, потім у Мельбурні. Була головою Союзу українок Австралії (1964-1970, 1973-1983). У 1965 р. заснувала журнал Союзу українок Австралії „Наше слово”. Член Української Центральної Шкільної Ради Австралії та Методичної комісії, літературно-мистецького клубу ім. В. Симоненка. 15 серпня 1989 р. померла в Мельбурні (Австралія).

Автор оповідань, скечів для дітей.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 23.

Гасвський Степан Юхимович (1876-1975) – літературознавець, доктор філологічних наук, церковний діяч. Псевдоніми та криптоніми – С. Гай, С. Смілянець, С. Юхимич, Л. Гайка, С. Г-кий, С. Г-ій, С. Ю., Ст. Г-кий. Народ. 9 січня [за ін. даними – 9 січня] 1876 р. у с. Михиринці тепер. Теофіпольського району Хмельницької обл., навчався у духовній семінарії при Почаївській лаврі, закінчив Житомирську духовну семінарію (1900). У 1913 р. закінчив історико-філологічний факультет Київського університету, був учнем академіка В. Перетца. Захистив дисертацію про середньовічну повість „Александрія”. Працював у культурній референтурі уряду УНР, у секретаріаті Центральної Ради (1917), був професором Кам'янець-Подільського університету, потім Кременчуцького педінституту. Викладав у вищих навчальних закладах Харкова, Києва, Полтави, Кривого Рогу. У 1933 р. був репресований і висланий до Середньої Азії. У 1939-1941 рр. викладав у м. Кременчук.

У 1942 р. був хіротонізований на єпископа Лубенського УАЦП. У 1943 р. емігрував на Захід, у 1949 р. прибув до Австралії. Був єпископом у Сіднеї, у 1953-1975 рр. – архієпископом УАПЦ. Помер 9 вересня 1975 р. у Мельбурні (Австралія). Дійсний член НТШ.

Автор книг „Київські списки повісті „Александрія” (Київ, 1912), „Теорія поезії” (1924), „Літературна діяльність Ольги Кобилянської” (1928), „Александрія” в давній українській літературі (Вступ і тексти)” (Київ, 1929), „Церковний устрій в Ук-

раїні" (Новий Ульм, 1946), „Заповіт митрополита Петра Могили" (1947), „Франків „Мойсей": розвідка і текст поеми" (Нью-Йорк, 1948), „УАПЦ і партії для Батьківщини: Парафія св. Афанасія Лубенського в Сіднею" (Сідней, 1953), „Іван Франко: Основні ознаки творчості" (Мельбурн, 1956), „Берестейська Унія 1596" (1963) та ін.

Завальнюк О. М. Історія Кам'янець-Подільського державного українського університету в іменах (1918-1921 рр.). – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2006. – С. 386, 399.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 24.

Юркова О. В. Гаєвський Степан Юхимович // Енциклопедія історії України. – Т. 2. – К.: Наукова думка, 2005. – С. 16.

Гаєцька Ольга (1924) – громадська діячка, письменниця. Народ. 20 серпня 1924 р. в Стрию (Галичина). Закінчила українську гімназію в Перемишлі, у 1945-1949 рр. студіювала фармакологію в Граці (Австрія), медичну технологію в Філадельфії. У 1964 р. прибула до США, працювала медичним лаборантом у Нью-Йорку, була активною у громадському житті, співала в хорі „Думка". Редагувала дитячу сторінку в журналі „Наше життя". Лауреат премії ім. Олени Пчілки.

Автор книжок для дітей „Допоможіть ангеликові" (К., 1996), „Квітучий міст" (Львів, 1998).

Маркусь В. Гаєцька Ольга // Енциклопедія української діяспо-

ри / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 140.

Гайворонський Василь – див. Гайдарівський Василь.

Гай-Головко Олекса (1910-2006) – український поет, прозаїк, літературознавець. Справжнє ім'я та прізвище – Олекса Несторович Головко. Народ. 12 серпня 1910 р. в с. Писарівці тепер. Кодимського району Одеської обл. в родині священника. Закінчив агрономічну школу в Красносельці (1928), літературний факультет Ленінградського університету (1931). Працював редактором у Харківському радіокомітеті (1932-1933), виконував обов'язки відповідального секретаря журналу „Червоний шлях" (1933-1934). З 1935 р. мешкав у Києві, працював у київських часописах і видавництвах. З 1935 р. працював на посаді редактора сценарного відділу Київської кіностудії. У 1940 р. переїхав до Львова, був редактором літературно-мистецького відділу радіокомітету (1940-1941).

У роки Другої світової війни емігрував, перебував у таборах, працював редактором літературно-мистецького відділу журналу „Пу-гу" (Західна Німеччина, 1946-1947), 2 роки жив у Англії. У 1949 р. прибув до Канади, поселився у Вінніпезі. Був співредактором „Українського голосу" (1950-1952), займався науково-дослідницькою діяльністю (1956-1975). У 1987 р. переїхав до Суррі (Колумбія). Помер 17 серпня 2006 р.

Член МУРу, Об'єднання украї-

нських письменників „Слово”. Автор збірок поетичних творів „Штурмові балади” (Харків, 1934), „Сурмач” (Львів, 1942), трьох томів поетичних творів; збірок прозових творів „Світання” (Київ, 1936), „Десять новель” (Київ, 1937), „Одчайдушні” (Вінніпег, 1959); мемуарних повістей „Поєдинок з дияволом” (Вінніпег, 1950), „Смертельною дорогою” (Вінніпег, 1979; Тернопіль, 2001), „Їм дзвони не дзвонили” (Вінніпег, 1987); поем „Сон” (Вінніпег, 1984), „Коханіяда” (Авгсбург, 1947), „Скоропадський і Майдан св. Софії” (Тернопіль, 1999); літературно-критичних нарисів „Українські письменники в Канаді” (Вінніпег, 1980, 1997).

Гай-Головка О. Вірші // Хрестоматія української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 98-103.

Гай-Головка О. Воля без волі: Роман. – Тернопіль: Тайп, 2004. – 150 с.

Гай-Головка О. Їм дзвони не дзвонили. Повість. – Вінніпег: Видавнича Спілка Тризуб, 1987. – 215 с.

Гай-Головка О. Коханіяда: Поема. – Авгсбург, 1947. – 61 с.

Гай-Головка О. Одчайдушні. Оповідання. – Вінніпег, 1959. – 196 с.

Гай-Головка О. Поєдинок з дияволом. – Вінніпег: Видавець Іван Тиктор, 1950. – 2 т. – 160 с.

Гай-Головка О. Скоропадський: Трагедія. – Тернопіль: Тайп, 1999. – 65 с.

Гай-Головка О. Смертельною дорогою. Спогади. – Вінніпег, 1983. – 203 с.

Гай-Головка О. Сон: Поема. – Вінніпег, 1984. – 43 с.

Гай-Головка О. Сурмач. – Львів, 1942.

Гай-Головка Олекса // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 336.

Безпечник І. Олекса Гай-Головка і його смертельна дорога // Нові дні. – 1984. – № 5. – С. 13-15.

Гуралечко М. До 80-ліття Олекси Гай-Головка // Нові дні. – 1990. – № 7-8. – С. 3.

Сварог В. На висхідній дорозі // Нові дні. – 1971. – № 254. – С. 3-6.

Славутич Яр. Українська поезія в Канаді // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 97-98.

Сорока П. Літературно-творчий портрет Олекси Гай-Головка. – Тернопіль, 1996. – 144 с.

Oleksa Hai-Holovko // Ukraine a concise encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 161.

Гайдарівський Василь (1906-1972) – літературне ім'я Василя Андрійовича Гайворонського. Народ. 14 січня 1906 р. [за іншими даними – 1 грудня 1908 р.] у м. Костянтинівці теперішньої Донецької обл. у робітничій родині. З 1922 р. працював на заводі у Костянтинівці. Почав писати з 1925 р., друкувався у журналі „Забой”, місцевій пресі. Навчався у Художньо-технічному інституті в Москві (з 1927 р.), проте добровільно залишив його і повернувся в Костянтинівку. У 1929-1933 рр. очолював письменниць-

ку організацію Донбасу, був заступником головного редактора журналу „Літературний Донбас”. За звинувачення в троцькізмі був заарештований (1933) і висланий з України. Із заслання утік, переховувався на Кавказі.

У 1941 р. працював у редакції газети „Костянтинівські вісті” (Донеччина). У 1944 р. прибув до Львова, потім емігрував до Німеччини, пізніше – до США (1949). Поселився у Філадельфії, працював робітником. Друкувався у газеті „Свобода”, альманасі „Північне сьайво”, збірнику „Слово”. Наклав на себе руки 13 листопада 1972 р. у Філадельфії. Похований у Баунд-Бруці.

Автор збірок оповідань і новел „Пугачівська рудня” (1933), „Ще одне кохання” (1946), „А світ такий гарний...” (1962); повістей „Заячий пастух” (1962), „Циркачка” (1986), „Спокута” (1991).

Гайдарівський В. А світ такий гарний... – Буенос-Айрес: Видавництво Юліяна Середяка, 1962. – 238 с.

Гайдарівський В. Заячий пастух: Повість. – Нью-Йорк: Слово, 1962. – 164 с.

Гайдарівський В. Листи до Д. Нитченка // Нитченко Д. Листи письменників. – Мельбурн, 1992. – С. 53-61.

Гайворонський В. Сенсація знічев'я. Двоє друзів і містер Піт / Уроки правди і добра / Упоряд. та автор біогр. нарисів В. В. Оліфіренко. – Донецьк: Донбас, 2001. – С. 205-228.

Гайдарівський В. Спокута. – Філадельфія: Накладом С. Гайдарівської, 1991. – 253 с.

Гайдарівський В. Циркачка: Оповідання. – Грілей, 1986. – 285 с.

Гайдарівський В. Ще одно кохання. Повість. – Авґсбурґ, 1946. – 134 с.

Баса О. Гайдарівський Василь: біогр. довідка; бібліографія // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. / За ред. М. М. Романюка. – Львів, 1996. – Т. 3. – С. 73-74.

Біляїв В. Шукач гарного світу (Василь Гайдарівський) // „На неокраїнім крилі...”. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – С. 58-78.

Володимир Р. Василь і Софія Гайдарівські // Живі в моїй пам'яті: Профілі відомих і невідомих громадян. – Victoria (Канзас) – Київ – Ніжин: Library of Congress, 1998. – С. 247-249.

Гайдарівський Василь // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 338.

Гайдарівський Василь // Романенчук Б. Азбуковник: Енциклопедія української літератури. – Філадельфія, 1973. – Т. 2. – С. 316-317.

Кухар Р. Чому Донбас національно відстає // Визвольний шлях. – 1991. – Кн. 8. – С. 1014-1017.

Нитченко Д. Василь Гайдарівський // Нитченко Д. Листи письменників. – Мельбурн, 1992. – С. 52-53.

Овечко І. „А світ такий гарний...” // Вибрані поезії, нариси, оповідання, статті, рецензії. – Лос-Анджелес: Батурич, 1970. – С. 152-153.

Просалова В. Василь Гайво-

ронський: життєві і творчі перипетії // Вісник Черкаського університету. Серія Філологічні науки. – Черкаси, 2008. – Вип. 138. – С. 54-60.

Пустова Ф. Естетична функція міфологічних образів у творі „Мерехтливий зорі” В. Гайворонського / / Донецький вісник Наукового товариства ім. Шевченка. – Донецьк: Український культурологічний центр, Східний видавничий дім, 2008. – Т. 23. – С. 38-44.

Ром Б. Василь Гайдарівський / / Київ. – Філадельфія, 1964. – № 2. – С. 69.

Сварог В. Творчі шукання Василя Гайдарівського (Письменник, його час, люди і теми) // Нові дні. – 1967. – січень. – С. 6-11.

Скворцова Т. Невтомний шукач гарного світу (Про В.Гайворонського) // Бахмутський шлях. – 1998. – № 5. – С. 19-24.

Тарнавська М. Гайдарівський Василь // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркус, спів-ред. Д. Маркус. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 143.

Чапленко В. Привітаймо письменника: Про книжку В.Гайдарівського „А світ такий гарний...” // Нові дні. – 1963. – № 100. – С. 14-17.

Юриняк А. Шляхом власного стилю (про В.Гайдарівського) // Критичним пером. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 57-61.

Гак Анатоль (1893-1980) – прозаїк, драматург, гуморист, фейлетоніст, журналіст. Псевдоніми Івана Яковича Антипенка – Анатоль Гак, Мартин Задека, Оса, Антоша Ко. Народ. 20 червня 1893 р. [за ін. даними 1900] у селянській

родині на хуторі Запарчів поблизу Гуляй-Поля на Запоріжжі. Навчався у школі. Перший вірш був надрукований у 1909 р. у газеті „Рада”. Закінчив школу прапорщиків. У 1913 р. був ув'язнений за підпільну діяльність. Воював у роки Першої світової війни в російській армії. Вищу освіту здобув у Київському інституті народної освіти (1919-1922). Був членом літературної спілки „Плуг”, Українського товариства драматургів і композиторів, створеної у 1932 р. Спілки письменників.

У роки війни виявився на окупованій ворогом території, у 1941-1943 рр. працював фейлетоністом у газеті „Нова Україна” у Харкові. У 1943 р. виїхав до Західної України, потім емігрував до Німеччини. Поселився в Новому Ульмі, працював у редакції тижневика „Українські вісті” мовним редактором і фейлетоністом. У повоєнний час емігрував до США (1949), працював робітником у Філадельфії. Помер 4 грудня 1980 р. у Філадельфії, похований на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку. Член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Автор гумористичних творів „Лопанські раки” (1926), „Радіоінваліди” (1927), „Свиняче сальдо” (1927), „Головбухова борода” (1927), „Роман з партійкою” (1928), „Полотняні дзвони” (1929), „Тридцять гуморесок” (1930); оповідань і фейлетонів „На двох трибунах” (1966); романів „Молода напруга” (1933) та „Золоті Ворота” (1941); п'єс „Студенти” (1924), „Родина Пацюків” (1927), „Людина в окулярах” (1922); спогадів „Від Гуляй-

Поля до Нью-Йорку" (1973); драми „Тіль Уленшпігель” (1925) та інших творів.

Гак А. Від Гуляй-Поля до Нью-Йорку. Спогади. – Новий Ульм, 1973. – 328 с.

Гак А. Міжпланетні люди. Фейлетони. – Новий Ульм, 1947. – 31 с.

Гак А. На двох трибунах. Оповідання та фейлетони. – Новий Ульм – Філадельфія, 1966. – 319 с.

Гак А. Серед степу широкого. Оповідання // Слово. Збірник 2. – Нью-Йорк, 1964. – С. 16-31.

Гак Анатоль // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 339.

Костюк Г. „В костюмі прапрандіда Адама” // У світі ідей і образів. Вибране. – Сучасність, 1983. – С. 367-385.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дерепа І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Романенчук Б. Гак Анатоль // Романенчук Б. Азбуковник: Енциклопедія української літератури. – Філадельфія, 1973. – Т. 2. – С. 318-319.

Славутич Яр. Спогади Анатолія Гака // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 263-264.

Тарнавська М. Гак Анатоль // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 143-144.

Юриняк А. Анатоль Гак „горою”

над Мартином Задекою // Критичним пером. Літературно-критичні статті, нариси, нотатки. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 191-195.

Anatol Hak // Ukraine a concise encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 158.

Галайда Ілля (1931) – поет, прозаїк. Народ. 1 серпня 1931 р. у с. Чертіжне Гуменського округу (Словаччина) в селянській родині. Закінчив гімназію в Гуменному, потім (із 1952) навчався у Карловому університеті (Прага). Продовжив навчання у Саратовському (1953-1955) та Московському (1955-1958) університетах. Працював у редакції журналу „Дружно вперед”. Захистив кандидатську дисертацію. Працює доцентом на кафедрі російської мови та літератури у Пряшевському університеті ім. П. Шафарика.

Автор поетичних збірок „Спалахи” (1974), „Спрага серця і землі” (1987), „Безсоння” (1986), „Гори, сині гори”, „Балада про три сонця” (1991), „Печаль моя повсякденна” (1994), прозових книжок „Коли йдуть дощі” (1980), „Ще співає жайворонок” та ін.

Галайда І. Балада про три сонця. – Братислава: Словацьке педагогічне видавництво; Пряшів: Відділ укр. літератури, 1991– 126 с.

Галайда І. Безсоння. – Братислава: Словацьке педагогічне видавництво, 1986. – 139 с.

Галайда І. Моя печаль повсякденна. – Братислава: Словацьке педагогічне видавництво; Пряшів: Відділ укр. літератури, 1994. – 115 с.

Галайда І. Тривогами дорога

стелиться. – Пряшів: Вид-во ЕХСО, 2001. – 105 с.

Заверталоу Н. Поезія Іллі Галайди, письменника з Пряшівщини // Методичні рекомендації до вивчення теми „Українська література зарубіжжя”. – Дніпропетровськ, 1996. – С. 42-44.

Романенчук Б. Галайда Ілля // Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1973. – Т. 2. – С. 319-320.

Галактіон Чічка – див. Купчинський Роман.

Галамай Степан (1913-2004) – громадський діяч, мемуарист. Народ. 13 листопада 1913 р. у с. Івачів Зборівського повіту (Галичина). Навчався в гімназії у Золочеві й Тернополі, закінчив польську гімназію (1931). Студював право у Львівському університеті. Став членом ОУН. Був заарештований поляками. Здобув докторат в УВУ (1941). З 1950 р. у США, здобув ступінь магістра з бібліотекарства, працював у бібліотеці університету Сетон Гол в Оранж. Редагував журнал „Визвольний Шлях” (Лондон), газету „Шлях перемоги” в Мюнхені (1971-1979).

Автор спогадів „У боротьбі за Українську державу” (2003), досліджень з історії ОУН.

Маркусь В. Галамай Степан // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 144.

Галан Анатоль (1901-1987) – український поет, прозаїк, сатирик, гуморист, журналіст. Справжнє

ім'я та прізвище – Анатолій Васильович Калиновський. Псевдоніми – Іван Евентуальний, Анатоль Галан, Кость Галан, Василь Орлик, Колібри, Андрій Чечко. Народ. 22 серпня 1901 р. у с. Землянці [за ін. даними – в с. Гамаліївка] біля Глухова на Чернігівщині в родині священика. Навчався у Новгородсверській духовній семінарії, заочно закінчив Ніжинський педагогічний інститут (1929). Працював у „Вістях ВУЦВК”, потім учителем у середній школі. Був членом літературної організації „Забой”. З 1933 р. перестав друкуватися. У повоєнний час емігрував, перебував у Зальцбурзі (Австрія). Потім переїхав до Аргентини (1949), пізніше до США (1956). Співпрацював із редакціями журналів „Мітла”, „Пороги” в Буенос-Айресі, з газетою „Прометей” у Нью-Йорку. Помер 5 жовтня 1987 р. у м. Рочестері (шт. Нью-Йорк). Похований там же. Член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Автор збірок оповідань і новел „Чарівна дружина” (1947), „Пахощі” (1950), „Поразка маршала” (1956), „Невигадане” (1967), „Розмова з минулим” (1971), „Життя” (1976), „Танець на ливні” (1980), „З минулих днів” (1989); віршованої повісті „Хам” (1970); збірок сатиричних творів „Проти шерсти” (1962), „Сатири” (1971); збірки мініатюр „Міркування серйозні, не дуже серйозні і так собі” (1971), гуморесок „Про все потроху” (1978); драми „Володар – страх” (1955); спогадів „Будні советського журналіста” (1956), „Записки слідчого” (1964) та інших творів.

Галан Анатоль. Будні со-
ветського журналіста. – Буенос-
Айрес: Перемога, 1956. – 208 с.

Галан Анатоль. Володар
страх: Драма на 4 дії. – Буенос-
Айрес: Перемога, 1955. – 42 с.

Галан Анатоль. Життя: Опові-
дання. – Буенос-Айрес: Вид-во
Ю. Середяка, 1976. – 196 с.

Галан Анатоль. З минулих
днів: Оповідання. – Буенос-Айрес,
1989. – 157 с.

Галан А. Між двома смертями.
Повість. – Нью-Йорк: Наша Бать-
ківщина, 1966. – 144 с.

Галан А. Невгадане. Опові-
дання. – Буенос-Айрес: Вид-во
Ю. Середюка, 1967. – 319 с.

Галан Анатоль. Пахощі. – Буе-
нос-Айрес: Вид-во М. Денисюка,
1951. – 128 с.

Галан Анатоль. Поразка мар-
шала: Оповідання. – Буенос-Ай-
рес: Перемога, 1955. – 175 с.

Галан Анатоль. Пригоди Ру-
бенса. Повість. – Вінніпег: Тризуб,
1968. – 118 с.

Галан Анатоль. Про радість і
біль. – Філадельфія: Власна Хата,
1970. – 92 с.

Галан Анатоль. Розмова з ми-
нулим: Оповідання. – Буенос-Ай-
рес: Вид-во Ю. Середюка, 1971. –
196 с.

Галан Анатоль. Танець на
линії: Оповідання. – Буенос-Ай-
рес: Вид-во Ю. Середюка, 1980. –
225 с.

Галан Анатоль. Хам: Віршова
на повість. – Буенос-Айрес: Вид-
во Ю. Середюка, 1970. – 109 с.

Евентуальний І. Про все потро-
ху. Гумор і сатира. – Буенос-Айрес:
Вид-во Ю. Середяка, 1978. – 103 с.

Евентуальний І. Проти шерсті:

Сатира, гуморески, пародії. – Бу-
енос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка,
1962. – 208 с.

Евентуальний І. Сатири. – То-
ронтто, 1971. – 220 с.

Качуровський І. Проза Анато-
ля Галана // Променисті силъе-
ти: лекції, доповіді, статті, есеї,
розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Мо-
гилянська академія”, 2008. – С.
509-513.

Маркусь В. Галан-Калиновсь-
кий Анатоль // Енциклопедія украї-
нської діаспори / Гол. ред. В. Мар-
кусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-
Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С.
144.

Романенчук Б. Галан Анатоль
// Азбуковник. Енциклопедія украї-
нської літератури. – Філадельфія:
Київ, 1973. – Т. 2. – С. 320-321.

Скорупський В. Вмію життя і за
біль, і за радість любить (до 75-
річчя Анатолія Галана) // Слово.
Збірник 7. – Едмонтон, 1978. – С.
262-266.

Галіп Теодот Мелетійович
(1873-1943) – письменник, пол-
ітичний і культурний діяч. Псевдо-
німи і криптоніми: Немирич, Магін,
Грасснус, Аз, Т. Г., Ф. Г., Ф. М. Г.
Народ. 19 червня 1873 р. у с. Во-
лока тепер. Вишницького р-ну
Чернівецької обл., закінчив гімна-
зію. Вищу освіту здобув на юри-
дичному факультеті Чернівецько-
го університету. Працював адво-
катом у Чернівцях, брав активну
участь в організації товариства
„Січ”, у діяльності Української ра-
дикальної партії.

У 1918 р. залишив Буковину,
захоплену румунськими війська-
ми, і прибув до Галичини. Був при-

значений членом дипломатичної місії України до Італії. У 1920 р. прибув на Закарпаття, що входило до Чехословаччини, працював адвокатом у Хусті. Брав участь у культурному житті Закарпатської України. Після загибелі національно-визвольних спроб переїхав до Брно (Чехія). Помер 6 квітня 1943 р. у м. Брно.

Автор поетичних збірок „Думки і пісні” (1901), повістей „Перші зорі” (1895), „Нерівна гра”, публіцистичних статей. Доля архіву письменника невідома.

Галіп Т. Вірші // Акорди: Антол. укр. лірики від смерті Шевченка / Упоряд. І. Франко. Репринт. вид. – К.: Веселка, 1991. – С. 294-295.

Галіп Т. Думки і пісні. – Чернівці, 1901.

Галіп Т. Поезії // Українська муза: Поетична антологія од початку до наших днів / За ред. О. Коваленка. – К., 1993. – Вип. 9. – С. 27-30.

Галіп Теодот // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. – К., 1993. – Т. 1. – С. 351-352.

Галіп Теодот // Романенчук Б. Азбуковник: Енцикл. укр. л-ри. – Філадельфія, 1973. – Т. 2. – С. 328-329.

Галіп Теодот // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. - Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 71-74.

Колодій О. „Зазолотиться знову руське жито...” // Літературна Україна. – 2001. – 1 лютого. – С. 7.

Погребенник Ф. Галіп Теодот / Українська літературна енцикло-

педія: У 5 т. – К., 1988. – Т. 1. – С. 382.

Галун-Блок Марія (1910-1998) – американсько-українська письменниця, перекладач. Дівоче прізвище – Галун. Народ. 1 грудня 1910 р. в м. Комарно (Галичина). Перед Першою світовою війною з батьками виїхала з України до США. Здобула в Чиказькому університеті докторат з економіки (1935), працювала в департаменті праці у Вашингтоні. У воєнний час переїхала до Денвера. Померла 7 лютого 1998 р. в м. Кембріджі (Массачусетс), похована в Еванстоні.

Автор понад 20 книг: „Dunpy Duffer” (1946), „Herbert the Electrical Mouse” (1953), „Mare of Clark Avenue” (1957), „Aunt America” (1963), перекладів з української та ін.

Галун-Блок Марія // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 147.

Галчак Анна (1929) – письменниця. Народ. 11 квітня 1929 р. у Межилабірцях (Словаччина). Писати почала ще в школі, проте ранні твори загинули в роки війни. З 1952 р. мешкала у Чертижному, потім у Гуманному, Липанах. У 1963 р. повертається з родиною у Межилабірці, працює інженером. Записує фольклор, успішно працює над новими творами.

Автор збірок прозових творів „Лабірські оповідання” (1976), „Вдови і сироти” (1982); поетичних творів „Окрилені мрії” (1979), „Ба-

лади" (1985); книжки для дітей „Тисяча сонць" (1986).

Галчак А. Тисяча сонць. – Пряшів: Словацьке педагогічне видавництво в Братиславі, 1986. – 60 с.

Ганниченко Іван (1921 – у 1950-х рр.) – український літератор, журналіст, краєзнавець. Псевдоніми і криптоніми: Ганнич Іван, Ів. Г, Ів. Орчик та ін. Народ. 1921 р. в одному із сіл на Полтавщині. У 1942-1943 працював кореспондентом газети „Голос Полтавщини". Восени 1943 виїхав до Західної України, потім у 1944 р. до м. Трнов (Словаччина). Деякий час жив у Австрії, з 1945 – у Німеччині у таборі. На поч. 50-х емігрував до США. Друкувався у журналі „Нові дні" (Канада). Помер під час невдалої операції.

Автор збірки ліричних віршів „Моя муза" (1953).

Ротач П. І слово, і доля, і пам'ять: Статті, дослідження, спогади. – Полтава: Верстка, 2000. – 442 с.

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 36.

Гаран Євген (1926) – український письменник, перекладач, журналіст, педагог. Народ. 26 березня 1926 р. [за ін. даними – 1925] на Запоріжжі. Вчився у середній школі (м. Харків). У 1943 р. емігрував до Німеччини, студіював іноземні мови в Геттінгені. Друкувався у журналах „Дозвілля", „Арка". Емігрував до Австралії, поселився у Сіднеї. Закінчив педагогічний інститут, Сіднейський

університет (1966). Викладав у середніх школах, друкувався у часописах Німеччини, Канади, Австралії. Член Об'єднання українських письменників „Слово", сіднейського осередку ПЕН-клубу, редагував літературну сторінку в газеті „Вільна думка".

Гаран Євген. Євгеніка // Альманах українського часопису „Вільна думка" та Фондації українознавчих студій в Австралії. – Сідней, 1994. – С. 184.

Гаран Є. Знання мови // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та передм. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 57-58.

Гаран Є. Мовна електрика // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 97-99.

Гаран Євген // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 355.

Гаран Євген // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – Т. 4 (Австралія – Азія – Африка). – С. 59.

Гарасевич Андрій (1917-1947) – український поет. Псевдонім – Андрій Сурмач. Народ. 1917 р. у Львові, ріс на Закарпатті. Закінчив Ужгородську гімназію (1938). Навчався у Карловому й Українському вільному університетах (Прага). Наприкінці Другої світової війни виїхав на Захід, перебував у таборі для переміщених осіб у Берхтесгадені, вчителював. Загинув 13 серпня 1947 р., зірвавшись із гори Вацман.

Автор збірок „Сонети” (1941), „До вершин” (1959, посм.).

Гарасевич А. Сонети. – Прага: Пробоєм, 1941. – 47 с.

Боднарук І. Трагічно обірване життя (У 30-ті роковини трагічної смерті Андрія Гарасевича) // Між двома світами: Вибрані статі про українських письменників. – Донецьк: Укр. культурологічний центр, 1997. – С. 30-34.

Володимир Р. Андрій Гарасевич // Живі в моїй пам'яті: Профілі відомих і невідомих громадян. – Victoria (Канзас) – Київ – Ніжин: Library of Congress, 1998. – С. 187-189.

Гарасевич Андрій // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 355.

Кравців Б. Андрій Гарасевич і його поезія // Зібрані твори. – Нью-Йорк: В-во Нью-Йоркської групи, 1980. – Т. 2. – С. 346-351.

Гарасевич Марія Савівна (1918-2004) – українська письменниця, літературознавець, критик, журналіст. Дівоче прізвище – Білоус. Народ. 14 жовтня 1918 р. у м. Знам'янка на Єлисаветградщині. Закінчила середню школу (1936), потім філологічний факультет Київського університету (1941). Учителювала. В 1944 р. емігрувала до Німеччини, потім до США (1949). Поселилася у Детройті, викладала в школі українознавства. Друкувалася у часописах „Молода Україна”, „Новий шлях”, „Вільне слово” та ін. Очолювала Комітет сприяння українській демократичній пресі в Україні. Померла 27 грудня 2004 р. у Стерлінг Гайтс (штат

Мічиган).

Член Об'єднання українських письменників „Слово”, Національної Спілки письменників України (з 1995), засновниця і голова Комітету сприяння українській демократичній пресі в Україні, лауреат Фонду ім. Т. Шевченка (2003).

Гарасевич М. Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране 1952-1998. – Детройт, 1998. – 768 с.

Гарасевич М. „Слідами піонерів” Уласа Самчука // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 161-169.

Гарасевич М. Широкий письменницький діапазон У. Самчука // Дзвони. – 1978. – № 3-4. – С. 55-74.

Маркусь В. Гарасевич Марія // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 150.

Гармаш Міра (1926) – українська поетеса, журналістка, донька В. Дорошенка, дружина художника Романа Василичина. Ім'я та прізвище по чоловікові – Володимира Василичин, псевдонім – Ївга Жак. Народ. 3 січня 1926 р. у м. Львові, закінчила гімназію. У 1944 р. емігрувала на Захід, у 1949 р. переїхала до США. Медичну освіту здобула в Мюнхенському університеті, вчилася у Філадельфії. Вийшла заміж у 1955 р. Працювала в клінічній біохімічній лабораторії, потім у Дослідному інституті Гаймана у Філадельфії. Друкується з 1962 р., мешкає у Філадельфії (США). У 1991 і 1996 рр. приїздила в Україну.

Автор поетичних збірок „Віднайдені роки” (1968), „Райду-

га в п'їтми" (1972), „Срібна свиріль" (1978), „Розкритий вахляр" (1987); поеми „Марія Люїза" (1973), збірки для дітей „Журавлі" (1966). Нагороджена Літературним фондом ім. Івана Франка в Чикаго.

Гармаш Міра Віднайдені роки: Поезії. – Торонто: Гомін України, 1968. – 62 с.

Гармаш Міра. Вірші // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – Ч. 2 – С. 80-81.

Гармаш Міра. Марія Люїза: Поема. – Філадельфія, 1972. – 63 с.

Гармаш Міра. Райдуга в п'їтми. – Філадельфія, 1972. – 60 с.

Гармаш Міра. Срібна свиріль: Поезії. – Філадельфія, 1978. – 60 с.

Кудлик Р. І смїх, і слїози, і любов... // Дзвін. – 1991. – № 8. – С. 17.

Маркусь В. Гармаш Міра // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 152.

Пеленська І. Поетичне слово Міри Гармаш // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – С. 234-236.

Романенчук Б. Гармаш Міра // Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1973. – Т. 2. – С. 338-339.

Славутич Яр. Слово про Міру Гармаш // Українська література в Канаді: Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 151-152.

Харина М. Розмова з Мірою Гармаш // Українка в світі. – 1980. – № 2/3. – С. 22-24.

Гвась Іван (1950) – публіцист, критик. Народ. 1950 р. у с. Ряшів біля Бардейова. Навчався у

Римському університеті з 1968 р., потім студіював філософію, східноєвропейську історію та слов'янські літератури в університеті „Людвіг-Максимиліанеум" у Мюнхені. Працював в українській студії радіо „Свобода". У 1995-1998 рр. був провідним редактором на радіо „Свобода" в Києві, потім працював у Празі. Повернувся в рідне село Ряшів у 2003 р. (Словаччина), працює кореспондентом рубрики „Точка зору".

Автор багатьох статей про русинів, сучасний політичний стан в Україні.

Гердан (Заклинська) Олена (1916) – поетеса, художник, хореограф. Народ. 14 квітня 1916 р. у с. Жаб'є-Ільці (тепер смт. Верховина Івано-Франківської обл.) у селянській родині. У роки Першої світової війни потрапила у табір для переселенців у Гмінді. Початкову освіту здобула в с. Великому Бичкові на Закарпатті. Студіювала музику, виступала як танцюристка. У першій половині 30-х рр. виїхала до Перемишля. Закінчила гімназію (1934), продовжила навчання у Вищому музичному інституті (Львів), потім у Відні. У 1939 р. у Брюсселі за виконання українських народних танців стала лауреатом Міжнародного фестивалю. У роки Другої світової війни виступала в театрі „Заграва". Через Польщу, Словаччину, Австрію, Німеччину емігрувала до Канади (1948), у Вінніпезі відкрила школу танців. З 1956 р. мешкала у Нью-Йорку (США). Подальша доля невідома.

Гердан О. Ритми полонин.

Збірка віршів. – Нью-Йорк: б. в., 1964. – 128 с.

Гердан Оленка // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. - Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 76-77.

Гетьманець Петро – див. Василенко Петро.

Гец Ольга – див. Мак Ольга.

Гіммельрайх Костянтин Павлович (1912-1991) – поет, прозаїк, вчений-гідробіолог, громадський і політичний діяч. Народ. 22 грудня 1912 р. в Івангороді на Чернігівщині. Закінчив аспірантуру в Гідробіологічному Інституті АН УРСР (1940), працював старшим науковим співробітником Академії наук України. Співробітничав з ОУН (з 1942 р.), був полковником УПА, начальником штабу Р. Шухевича. Емігрував до Німеччини (1946), у 1951 р. – до Австралії. Поселився в Мельбурні, був чільним діячем українського громадського життя, засновником газети „Українець в Австралії” (1956). Помер 6 вересня 1991 р. в Австралії, похований у Мельбурні. Член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Гіммельрейх Кость. Вірші // З-під евкалиптів. Поезії. – Мельбурн: Просвіта, 1976. – С.21-26.

Гіммельрайх К. Ганна // Новий обрій. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 45-53.

Болюх М. Гіммельрайх К. // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – Київ – Нью-Йорк – Чикаго

– Мельбурн, 1995. – Т. 4. – С. 60.

Гірний Василь (1902-1981) – письменник, гуморист, перекладач, журналіст. Псевдоніми і криптоніми – Федь Триндик, Щипавка, В. Г., Г. В., Ф. Т. Народ. 14 березня 1902 р. у с. Залізна Воля Яворівського району Львівської обл., закінчив гімназію в Перемишлі. Працював на шахтах у Франції (1926-1927). Навчався на філософському факультеті Львівського університету (1927-1932). Працював у видавничому концерні Івана Тиктора „Українська преса”. У 1948 р. виїхав до Польщі й поселився в Леборку поблизу Гданська. Помер 5 липня 1981 р. у Леборку.

Автор збірок „Світ глядить на Україну” (1937), „Літературні пародії: Шаржі, епіграми, гуморески” (1937), „Розгублені сили” (1943); повісті „Патріот” (1985).

Гірний В. Літературні пародії. Боягуз // „Дванадцятка”. Наймолодша львівська літературна богема 30-х років ХХ ст.: Антологія урбаністичної прози. – Львів: ЛА „Піраміда”, 2006. – С. 242-260.

Гірний В. Розгублені сили. Роман. – Краків – Львів: Укрвидав, 1943. – 191 с.

Гірний Василь // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 383.

Романенчук Б. Гірний Василь // Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1973. – Т. 2. – С. 366.

Глобенко Микола (1902-1957)

– літературознавець, педагог. Справжнє прізвище – Оглоблин. Народ. 19 лютого 1902 р. у с. Ново-Єгорівка тепер Дворічанського району Харківської обл. Дійсний член НТШ, професор УВУ, заступник редактора „Енциклопедії українознавства”. Помер 29 травня 1957 р. у м. Мужені (Франція).

Автор досліджень „1845 рік у творчості Т. Шевченка”, „Новітній етап боротьби за Шевченка”, „Забронена правда”, „Оповідання в українській прозі 20 століття”, багатьох статей в „Енциклопедії українознавства”.

Глобенко Микола // Енциклопедія Українознавства: Словник частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Перевид. в Україні. – К., 1996. – Т. 1. – С. 388.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 13-14.

Гнатишак Микола Леонтійович (1902-1940) – теоретик та історик літератури, літературний критик, журналіст. Народ. 5 грудня 1902 р. у м. Перемишлі в родині вчителя гімназії. Середню освіту здобув у Бродах і Станіславі. Брав участь у визвольних змаганнях українського народу. Закінчив Карловий університет у Празі (1927), працював асистентом Українського наукового інституту в Берліні. У 1931 р. переїхав до Львова, викладав у греко-католицькій духовній семінарії, співпрацював із католицьким журналом „Дзвони”, редагував тижневик „Мета” (1934-1939). У 1939 р. після вступу радянських військ у

Галичину перебрався до Чехословаччини і там продовжив наукову діяльність. Помер 8 листопада 1940 р. у м. Ліберштадт (поблизу Дрездена).

Автор праць „Нова українська лірика в Галичині” (1934), „Українська романтична балада” (1936), „Історія української літератури” (I, 1941).

Гнатишак М. Історія української літератури. – Прага: Вид-во Юрія Тищенка, 1941. – Кн. 1. – 132 с.

Гнатишак М. Література і суспільне життя // Дзвони. – 1937. – № 11-12. – С. 77-82.

Гнатишак М. Нова українська лірика в Галичині на тлі західноєвропейської поезії // Дзвони. – 1934. – Ч. 6-7. – С. 307-321.

Гнатишак Микола // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 389.

Ільницький М. Ідейно-етичний естетизм (Микола Гнатишак) // Критики і критерії: Літературно-критична думка в Західній Україні 20-30-х рр. ХХ ст. – Львів: ВНТЛ, 1998. – С. 107-128.

Луців Л. М. Гнатишак „Нова українська лірика в Галичині на тлі західноєвропейської модерної поезії”. Рецензія // Література і життя. Літературні оцінки. – Джерзі Сіті – Нью-Йорк: Свобода, б. р. – С. 375-378.

Гнатишак Микола (1903-1973) – історик, літературознавець, нумізмат. Народ. 21 серпня 1903 р. у с. Сурухів Ярославського повіту (Галичина). Закінчив гімназію в Перемишлі (1924), навчався в Ук-

раїнському таємному університеті, Львівському університеті. Вчителював у гімназії, працював у „Літописі Червоної Калини, журналів „Дзвони”, „Життя і знання”. Емігрував до Німеччини, в 1950 р. – до США. Співпрацював з Українським музеєм-архівом у Клівленді. Помер 23 січня 1973 р. у Рочестері.

Маркусь В. Гнатишак Микола / / Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 162.

Голод Марія-Анна (1917-дата смерті) – поет, прозаїк, гуморист, сатирик, літературознавець. Дівоче прізвище – Туркевич. Народ. 16 січня 1917 р. у м. Львові в родині священика, закінчила гімназію і торговельні курси. Навчалася у Львівському і Торонтському університетах. Емігрувала у 1948 р. до Канади. Студювала історію мистецтв та антропологію в Торонтському університеті. Працювала рахівником у банку, потім у бібліотеці Торонтського університету. Була головою Торонтського відділення „Слова”. Лауреат премії ім. Лесі Українки.

Автор книжок „Чотири пори року” (1978), „Стрімка, моя вулиця” (1988), „Янгол у наймах. Стародавні легенди” (1995), „Люстра пана Севастіяна” (1998).

Голод М. Вірші // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 81-82.

Голод М. Вірші // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С.17-18.

Голод М. Вірші // Хрестоматія

з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 146-149.

Голод М.А. Люстра пана Севастіяна. – К.: Дніпро, 1998. – 141 с.

Голод М. Старосвітські легенди. Новели / Ред. В. Пашченко. – К.: Рада, 1995. – 76 с.

Голод М. Стрімка моя вулиця. – Торонто: Слово, 1988. – 144 с.

Голод М. Чотири пори року. Поезії 1972-1976. – Мюнхен – Нью-Йорк: Сучасність, 1978. – 124 с.

Голод М.-А. Янгол у наймах. Стародавні легенди. – К.: Рада, 1995. – 76 с.

Слабошпицький М. Господиня гостинного дому (Марія-Анна Голод) // Не загублена українська людина (55 портретів з української діаспори). – К.: Ярославів Вал, 2004. – С. 441-447.

Слабошпицький М. Марія-Анна Голод та її книжки // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 583-585.

Голоцван Леонід Іванович (1934) – поет, перекладач, активний популяризатор української культури в Аргентині. Народ. 20 квітня 1934 р. у Харкові в родині фізика. У роки Другої світової війни потрапив із родиною спочатку до Генуї, пізніше до Аргентини. Закінчив Кордобський національний університет, одержав спеціальність цивільного інженера. Будував мости. Почав друкуватися з 20-х років у емігрантських виданнях, з 1989 р. – в Україні. Перекладає твори Т. Шевченка, часто виступає з лекціями про Великого Кобзаря в університетах Аргентини. З 1965 р. бере активну

участь в українському товаристві „Сокіл”.

Член Національної спілки письменників України (з 1992), Асоціації письменників Аргентини (1991), член „Просвіти” та Фондації імені Тараса Шевченка в Аргентині, голова Товариства високошкільників Аргентини.

Упорядник і перекладач антології української поезії „Ucrania en la Poesia” (1991).

Голоцван Л. Вірші // Слово і час. – 1992. – Ч. 12. – С. 60-61.

Голубенко Петро (1907-1987) – поет, літературознавець, журналіст, педагог. Справжнє ім'я та прізвище – Петро Іванович Шатун. Літературні імена – Петро Ромен, Дм. Кармазин, Д. Шуменко. Народ. 12 січня 1907 р. у с. Деркачі на Харківщині, закінчив Харківський педтехнікум ім. Г. Сковороди (1928), учителював. Навчався у Харківському університеті (1931-1936), потім в аспірантурі (1938-1941). Захистив кандидатську дисертацію „Літературно-естетичні погляди Шевченка” (1941).

У роки окупації працював у районному відділі освіти, потрапив у полон. У 1944 р. емігрував. Був співробітником журналів „Сучасність”, „Нові дні”, „Самостійна Україна” та інших. З 1950 р. мешкав у США, друкувався у місячнику „Нові дні”, щоденнику „Свобода”, журналах „Самостійна Україна”, „Сучасність”. Помер 6 жовтня 1987 р. у містечку Галфпорт (Флорида). Дійсний член УВАН, член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Автор повісті „Голуба далечинь”

(1927), праць „Вапліте” (1948), „М. Хвильовий і сучасність” (1947), „Покоління 20-х рр.” (1955), „Україна і Росія у світлі культурних взаємин” (1987), пародійної поеми „Еней в еміграції”.

Голубенко П. Війна з літературою (1941-1951) // Літературно-науковий збірник 1. – Нью-Йорк: Накладом УВАН у США, 1952. – С. 215-222.

Голубенко П. Микола Хвильовий сьогодні // Сучасність. – 1979. – № 2. – С. 47-64.

Голубенко П. Поза межами можливого: Памфлети Миколи Хвильового // Сучасність. – 1983. – № 12. – С. 58-71.

Голубенко П. Україна і Росія у світлі культурних взаємин. – К.: Дніпро, 1993. – 447 с.

Маркусь В. Голубенко Петро // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 170.

Гомзин Борис Володимирович (1887-1965) – український поет, прозаїк, драматург, публіцист, фейлетоніст. Народ. 7 червня 1887 р. у Балтському повіті Подільської губернії у дворянській родині. Закінчив Єлисаветську класичну гімназію (1905). Навчався у Новоросійському університеті в Одесі, проте залишив його і закінчив Єлисаветградське військове кінне училище (1908) у ранзі корнета. Воював у роки Першої світової війни. Був чільним діячем гетьманського руху, сотником армії УНР. Емігрував у 1923 р. до Чехословаччини, навчався на історико-філологічному відділі Українсько-

го педагогічного інституту ім. М. Драгоманова (Прага). Працював асистентом кафедри історії української літератури, потім редактором журналу „Студент”. У 1938 р. переїхав до Берліна, очолив українську громаду в Німеччині та редагував журнал „Нація в поході”. Помер 15 листопада 1965 р. у Берліні.

Автор поетичної збірки „Тройзілля” (1928), поеми „Екклезіаст”, збірки новел „Прокляті часи”, драми „Кров кличе” (1933), поеми „Лови”, памфлетів, нарисів, праці „Большеви́зм – органічне московське явище” (1957).

Гомзин Б. Кров кличе. Драма. – Чернівці, 1933. – 47 с.

Миронець Н. Борис Гомзин: підполковник Армії УНР, журналіст, письменник // На сторожі цілості, щастя і могутності більшої родини – нації. Матеріали наукової конференції 21-23 вересня 2006 р. – К., 2006. – С. 87-90.

Горак Степан (1920-1986) – історик, публіцист, громадський діяч. Народ. 23 жовтня 1920 р. у м. Городок (Галичина). Закінчив гімназію у Львові. У 1949 р. здобув ступінь доктора історичних наук в Ерлангенському університеті (Німеччина). Навчався в університетах у Бонні (1952) та Тюбінгені (1953-1956). Переїхав до США, здобув ступінь магістра в Мічиганському університеті (1957-1960). Спочатку працював бібліотекарем, потім (з 1965) – професором російської та східноєвропейської історії в Іллінойському університеті. Дійсний член НТШ, заступник голови НТШ, член Ук-

раїнського історичного товариства. Помер 20 грудня 1986 р. у Чарлстоні.

Маркусь Д. Горак Степан // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. - Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 173.

Горбань Петро (прибл. дата нар. 1923-1924-1970) – український історик, літератор. Народ. у м. Ромни Полтавської губ. у родині репресованих. Після війни закінчив Гейдельберзький університет (Німеччина), захистив дисертацію на ступінь доктора історичних наук. Працював у редакції радіо „Свобода” в Мюнхені. Друкувався в різних виданнях діаспори. Помер у 1970 р. у Мюнхені (Німеччина).

Ротач П. І слово, і доля, і пам'ять: Статті, дослідження, спогади. – Полтава: Верстка, 2000. – 442 с.

Горбач Анна-Галя (1924-2011) – літературознавець, перекладач, видавець, громадська діячка, доктор філософії, популяризатор української мови і літератури за кордоном. Дівоче прізвище – Луцяк. Народ. 2 березня 1924 р. у с. Бродина на Буковині (нині – Румунія). Вчилася у румунській школі (до 1939 р.). З 1939 р. в еміграції, в Німеччині. Навчалася в Геттінгені, завершила студії зі славістики і романістики в Мюнхенському університеті зі ступенем доктора філософії (1950). Мешкала у Франкфурті-на-Майні, потім – у м. Райхельсгайм. Співзасновник приватного видавництва „Brodina

Verlaq". З 1970-х рр. відвідувала Україну, підтримувала контакти з багатьма українськими письменниками, діячами. Переклала німецькою мовою і видала твори М. Коцюбинського, Г. Хоткевича, В. Стуса, Є. Сверстюка, Валерія Шевчука, В. Герасим'юка; упорядкувала і видала антології української прози „Синій листопад: Українські прозаїки нашого століття” (1959) та „Криниця для спраглих та інші українські оповідання” (1970), „Останні відвідини Чорнобиля. Українські прозаїки сучасності” (1994); української поезії „Подай мені лютю з каменя. Українська лірика 20 ст.” (1996), „Карби часу. Сучасна українська лірична поезія” (2003); української фантастики “Ein Rosenbrunnen” („Трояндове джерело”, 1998) та багато інших видань. Померла 11 червня 2011 р.

Член Національної Спілки письменників України (1993), член-кореспондент Наукового товариства ім. Шевченка в Європі, лауреат літературної премії ім. І. Франка (1994), премії ім. Василя Стуса Української асоціації незалежної творчої інтелігенції (1993), премії „Тріумф” (2001), премії ім. Олени Теліги (2009). Нагороджена орденом св. Ольги III ступеня (2006).

Автор праць „Епічні стилістичні засоби українських козацьких дум” (1950), „Ольга Кобилянська і німецька культура” (1967), „Українські карпатські казки” (1975); видавець 15 антологій.

Горбач А.-Г. З галицьких буднів і неділь // Сучасність. – 1974. – Ч. 12 (168). – С. 113-114.

Горбач А.-Г. З румунських вражень: Подорожні нотатки. – К.: Дніпро, 1993.

Горбач А. Г. „Вдячна долі за те, що дала мені можливість вирости у двох різних культурних світах” // Тарнашинська Л. Закон піраміди: Діалоги про літературу та соціокультурний клімат довкола неї. – К.: Унів. вид-во „Пульсари”, 2001. – С. 153-158.

Горбач А.-Г. „Література” Павла Филиповича // Сучасність. – 1972. – № 10. – С. 123-124.

Горбач А.-Г. Найновіша німецька література // Слово. Збірник 2. – Нью-Йорк, 1964. – С. 379-391.

Горбач А. Г. Тиміш Хмельницький в румунській історіографії та літературі. – Мюнхен, 1969. – 15 с.

Горбач А.-Г. Традиційна грудка землі на могилу письменника / Сучасність. – 1976. – Ч. 6 (186). – С. 38-41.

Горбач К. Світлої пам'яті Анни-Галі Горбач // Українська літературна газета. – 2011. – 15 липня. – С. 9.

Закревська Я. Невтомність і талант: Лауреат премії ім. І. Франка 1994 р. Анна-Галя Горбач // Дзвін. – 1994. – № 9. – С. 155.

Рихло П. На схрещенні культур: духовна місія Анни-Галі Горбач // Слово і Час. – 2005. – № 7. – С. 66-70.

Тарнашинська Л. „Україна в дзеркалі своєї літератури”: Нова книга А. Г. Горбач // Літературна Україна. – 1997. – 12 червня.

Горбач Катерина Олексіївна (1950) – поетеса, перекладач, доктор славистики. Народ. 1950 р. у Мюнхені (Німеччина). Студювала

славістику в університетах Мюнхена, Берліна, Гетінгена. Закінчила філософський факультет УВУ. Переклала німецькою мовою 2-й том „Історії української літератури” М. Возняка, збірку віршів І. Калинця „Підсумовуючи мовчання”.

Автор збірок поезій „Звідомлення” (1968), „Мій слід на воді” (1976).

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 26-27.

Горгота Мар'ян – див. Дальний Мар'ян.

Гординський Святослав Ярославович (1906-1993) – український поет, літературний критик, художник, перекладач, мистецтвознавець. Псевдоніми і криптоніми: Юрій Ярославенко, Юрій Буревій, Іван Палиця, Горд. С.; С.Г.; Гор. С.; Г. та ін. Народ. 30 грудня 1906 р. в м. Коломиї тепер Івано-Франківської обл. в родині викладача гімназії. Закінчив гімназію та малярську школу Олекси Новаківського (Львів). У 1927 р. виїхав на навчання до Берліна, а звідти до Парижа, брав участь у виставках Салону французьких художників-декораторів, Міжнародного салону книжкового мистецтва. Навчався в Академії модерного мистецтва (Париж, 1929-1931). У 1931 р. повернувся до Львова, займався малярством, був співзасновником Асоціації незалежних українських митців (АНУМ), редагував журнал „Мистецтво” (1932-1937).

У 1944 р. емігрував на Захід, перебував у таборах ДП у Німеч-

чині. Оселився у Мюнхені, заснував Спілку праці українських образотворчих митців. У 1947 [за ін. даними – 1949] р. емігрував до США, поселився у Вероні. Заснував „Об'єднання митців-українців Америки”. Автор мозаїк і розписів понад 30 українських церков у різних країнах світу. На початку 1990-х років відвідав Україну. Свою колекцію мистецьких творів заповів Національному музеєві у Львові. Перекладав поезію з англійської, французької, німецької, італійської, польської та інших мов. Помер 20 травня 1993 р. у Нью-Джерсі. Похований у Бавнд-Бруку.

Автор поетичних збірок „Барви й лінії” (1933), „Буруни” (1936), „Слова на каменях” (1937), „Вітер над полями” (1938), „Легенди гір” (1939), „Сім літ” (1939), „Сурми днів” (1940), „Вибрані поезії” (1943), „Вогнем і смерчем” (1947), „Поезії” (1989); поем „Сновидів” (1938), „Перший вал” (1941); збірки перекладів „Поети Заходу” (1961); монографій „Микола Глуценко” (1934), „Тарас Шевченко – маляр” (1940); довідкової книги „Українська ікона” (1981), альбомних видань про українських малярів: Т. Шевченка, О. Грищенка, П. Ковжуна, М. Мухина та ін.

Гординський С. Вірші // Над рікою часу: Західноукраїнська поезія 20-30-х років / Упор., вступ. ст., приміт. М. Ільницького. – Харків: Фоліо, 1999. – С. 503-588.

Гординський С. В обороні культури. Спогади, портрети, нариси. – К., 2005. – 360 с.

Гординський С. І переливи барв, і динамічність ліній....: Вірші

і поеми / Упорядк., вступ. ст. В. І. - Лучука. - Львів: Каменяр, 1990. - 265 с.

Гординський С. Ю. Колір і ритми: Поезії. Переклади / Редкол.: В. Шевчук (голова) та ін. - К.: Час, 1997. - 479 с.

Гординський С. На переломі епох: Літературознавчі статті, огляди, есеї, рецензії, спогади / Упоряд., наук. ред., післямова Р. М. - Лубківського. - Львів: Світ, 2004. - 504 с.

Гординський С. Малярські твори В. Винниченка. - Нью-Йорк: УВАН, 1953. - 57 с.

Гординський С. Поезії різних років // Сучасність. - 1977. - Ч. 4 (196). - С. 3-6.

Гординський С. Поет-неокласик (3 приводу збірки М. Ореста „Душа і доля”) // Світанок. Літ. альм. - 1946. - Ч. 4-5. - С. 15-19.

Гординський С. Поети Заходу: 60 перекладів з поезії латинської, італійської, французької, англійської, американської, німецької і польської. - Нью-Йорк: Літ.-мистец. клуб, 1961. - 135 с.

Гординський С. Поскриптум до „Патетичної” // Сучасність. - 1979. - № 10. - С. 107-108.

Гординський С. Проблема української стихії // Назустріч. - 1936. - Ч. 20. - С. 5-6.

Гординський С. Сакральне мистецтво української діаспори // Українське сакральне мистецтво: традиції, сучасність, перспективи. - Львів: Свічадо, 1994. - С. 46-60.

Гординський С. Слово о полку Ігоревім і українська народна поезія. - Вінніпег: Накладом УВАН, 1963. - 94 с.

Гординський С. Тарас Шевчен-

ко - маляр. - Краків: Українське видавництво, 1942. - 30 с.

Гординський С. Ув'язнене мистецтво: [Про укр. ікони 14-18 ст. та їх незадовіл. збереження в рад. музеях] // Сучасність. - 1969. - № 10. - С. 77-80.

Гординський С. Українські художники в Канаді // Всесвіт. - 1991. - № 11. - С. 68-70.

Гординський С. Юзеф Лободовський і його поезія // Сучасність. - 1978. - № 11. - С. 15-20.

Зуєвський О. Святослав Гординський: До 70-річчя з дня народж. / О. Зуєвський // Слово: Література. Мистецтво. Критика. Мемуари. Документи. - Едмонтон, 1978. - Зб. 7. - С. 189-192.

Ільницький М. „Навала форм, і почувань, і слів...” (Святослав Гординський) // Ільницький М. На перехрестях віку: У 3 кн. - К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. - Кн. 1. - С. 352-366.

Качкан В. А., Качкан О. В. Епістоли - на небозводі // Нев'януха галузка калини: Українські літератори, вчені, громадські діячі - в діаспорі. - К., 2011. - С. 113-130.

Качуровський І. Вступне слово на літературному вечорі С. Гординського в Мюнхені // Нові дні. - 1981. - № 6. - С. 21-23.

Качуровський І. Святослав Гординський як поет і перекладач // Променисті силуети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. - К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. - С. 437-445.

Климишин М. Святослав Гординський як поет // Визвольний шлях. - 1999. - № 1. - С. 24-27.

Костюк Г. Багатогранність і не-

вгамовність (До 70-річчя життя і 45-річчя творчості Святослава Гординського) // Сучасність. – 1977. – Ч. 4 (196). – С. 7-19.

Павличко Д. Знати Святослава Гординського // Літературна Україна. – 2007. – 18 січня.

Рудницький Л. „Далеко вічно і відвічно близько...”: До сутності поезії Святослава Гординського / / Сучасність. – 1995. – № 5. – С. 74-79.

Савицький Л. Пісня поета (До 100-річчя Святослава Гординського) // Альманах УНС. – 2006. – С. 138-149.

Салига Т. В оркестрі кольорів і звуків // Високе світло: Літературно-критичні статті. – Львів: Каменяр, Мюнхен: УВУ, 1994. – С. 187-209.

Скорина Л. Святослав Гординський // Скорина Л. Література та літературознавство української діаспори: Курс лекцій. – Черкаси, 2005. – С. 125-126.

Слабошпицький М. Львівський маестро. Святослав Гординський // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 338-365.

Тарнавський О. Поет Святослав Гординський (У 80-річчя) // Сучасність. – 1987. – Ч. 2. – С. 22-28.

Чмух О. Святослав Гординський – мистець і мистецтвознавець // Сучасність. – 1977. – Ч. 4 (196). – С. 20-28.

Гординський Ярослав Антонович (1882-1939) – літературознавець, історик літератури, перекладач, педагог. Криптоніми: Я. А. Г., Яр. Горд., Г-ий, Я. Г. Народ. 22 липня 1882 р. у с. Шкло нинішнь-

ого Яворівського району (Галичина). Навчався у Львівському та Віденському університетах (1900-1904). Викладав українську та класичні мови в гімназіях Львова (1904-1905, 1912-1938), Коломиї (1905-1912). Був професором Львівської гімназії, Українського таємного університету (1922-1923), читав лекції на учительських курсах (1929-1930). Помер 5 липня 1939 р. у Львові. Дійсний член НТШ.

Автор оповідань „Розведені” (1903), „Візник” (1905), „Чорний хліб” (1908); праць „До історії культурного й політичного життя в Галичині у 60-х рр. XIX в.” (1917), „Слідами старої української культури й зв'язків української літератури з ренесансом XVI-XVII ст.” (1924), „З української драматичної літератури XVII-XVIII ст.: Тексти й замітки” (1930), „Станіслав Виспянський і Україна” (1937), „Жіноче питання в повісті радянської України” (1937), „Літературна критика підсоветської України” (1939), наукових розвідок з історії та історії української культури.

Гординський Я. До історії культурного й політичного життя в Галичині у 60-х рр. XIX в. – Львів, 1917. – 264 с.

Гординський Я. Літературна критика підсоветської України. – Львів – К., 1939. – 125 с.

Гординський Я. Рапсоди про Україну // Назустріч. – 1938. – Ч. 1. – С. 1-2.

Качкан В. А., Качкан О. В. Епістоли – на небозводі // Нев'януча галузка калини: Українські літератори, вчені, громадські діячі – в діаспорі. – К., 2011. – С. 113-130.

Франко І. Ярослав Гординський „Причинки до студій над „Енеїдою” І. Котляревського. І частина” // Франко І. Зібрання творів: У 50 т. – К.: Наукова думка, 1982. – Т. 37. – С. 280-281.

Гордієнко Гаврило (1902-1982) – журналіст, мемуарист. Народ. 6 квітня 1902 р. в м. Олександрія (тепер Запоріжжя) Катеринославської губернії. Закінчив учительську семінарію в Олександрії (1920). Воював у лавах Армії УНР, емігрував до Румунії, в 1922 р. – до Чехословаччини. Закінчив Українську господарську академію у Подєбрадах (1928). Працював із 1931 р. учителем у Волизькому окрузі на Закарпатті. Був одним із організаторів „Карпатської Січі”. З 1939 р. у Німеччині, з 1945 р. – у таборі в Байройті. З 1946 р. доцент ботаніки в Українському технічно-господарському інституті (Регенсбург). У 1949 р. емігрував до США, продовжив наукову діяльність у Філадельфії. Дійсний член УВАН. Помер 29 серпня 1982 р. у Філадельфії, похований на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку.

Автор спогадів у 3 т. „Під щитом Марса” (1976, 1977, 1982), багатьох наукових праць.

Гордієнко Г. Під щитом Марса. – Філадельфія, 1977. – Т. 2: Мої Подєбради. – 231 с.

Маркусь В. Гордієнко Гаврило // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 175.

Горlach Степан (1921) – український

прозаїк. Народ. 9 січня 1921 р. на Мелітопольщині в селянській родині. У 1932 і 1933 рр. батька двічі заарештовували. Доля батька невідома. Жив у Ялті в родині батькового брата, закінчив школу. Працював спочатку помічником, а потім і кіномеханіком. У 1941 р. був мобілізований до війська. У 1942 р. потрапив у полон, довелося ремонтувати дороги, підірвані мости. Перебував у таборах Ді-Пі (Австрія). У 1948 р. виїхав до Канади, працював геодезистом, зварювальником, залізничником. Їздив на заробітки до Південної Африки.

Повернувся у Канаду і вступив до Торонтського університету. Здобувши фах учителя технічного навчання, працював у школі 20 років. З 1986 р. перебуває на пенсії. Лауреат літературної премії „Тріумф” (2002).

Автор книг „Богдар” (1981), „Хрестини Незалежності” (1993), „Українсько-канадські приповідки і афоризми” (1985); повістей „Могута” (1998), „Життя на вістрі пригод” (1998).

Горlach С. І так... я жив: спогади, есе. – К.: Ярославів Вал, 2011. – 320 с.

Горlach С. Могута. Життя на вістрі пригод. Повісті. – К.: Дніпро, 1998. – 222 с.

Горlach С. Перша ніч. – К.: Ярославів Вал, 2003. – 143 с.

Горlach С. Приповідки і афоризми канадських українців. – Торонто-Онтаріо: Стего, 1985.

Горlach С. Максим. Роман. – К.: Ярославів Вал, 2005. – 449 с.

Слабошпицький М. Мандрівець з доріг України (Степан Гор-

лач) // Не загублена українська людина (55 портретів з української діаспори). – К.: Ярославів Вал, 2004. – С. 8-18.

Сорока П. Степан Горлач: Літературний портрет. – Тернопіль, 2000. – 272 с.

Горлиця Лада – див. Костюк Олександра.

Горліс-Горський Юрій (1898-1946) – поет, публіцист, письменник-мемуарист, військовий і громадський діяч. Справжнє ім'я та прізвище – Юрій Городянин-Лісовський. Криптонім: Ю. Г. Г. Народ. 14 січня 1898 року в с. Демидівка поблизу Полтави [за ін. версією – у Полтаві]. Навчався в гімназії. Брав участь у Першій світовій війні, визвольних змаганнях українського народу (1917-1920). У 1920-21 рр. перебував під псевдонімом Залізник у лавах повстанців у Холодному Яру. У 1921 р. прибув до Львова, у 1922 р. повернувся в Україну як зв'язковий уряду УНР. У 1923 р. був заарештований ГПУ, потім звільнений у зв'язку з відсутністю доказів. Неодноразово ув'язнювався (1924-1932), перебував у в'язницях Вінниці, Києва, Полтави, симулював божевільня. Після втечі із психіатричної лікарні перейшов радянсько-польський кордон (1932). Перебував у Рівному, в 1933 р. прибув до Львова, брав активну участь у боротьбі за Карпатську Україну. Друкувався в журналах „Літопис Червоної Калини”, „Вісник”, „Дажбог” та ін. Потім

учителював на Закарпатті, пізніше перебрався до Румунії, згодом до Югославії. Мандрував по північній Африці, Фінляндії. У роки Другої світової війни воював у добровольчих частинах на фінській землі. У 1942 р. прибув у Рівне, працював журналістом. У 1944 р. емігрував на Захід, перебував у таборах у Німеччині (Новий Ульм), був одним з організаторів газети „Українські вісті”. Убитий агентом 27 вересня 1946 р. в Аугсбурзі. На Чигиринщині споруджено пам'ятник Ю. Горліс-Горському (2010). Р. Коваль та О. Домбров-ський створили кінострічку „Юрій Горліс-Горський”.

Автор прозових творів „Отаман Хмара” (1934), „Червоний чортополох” (1935), „Холодний Яр” (1937), „Ave Dictator” (1941), спогадів „Між живими трупами”, що вважаються втраченими.

Горліс-Горський Ю. Спогади. – Львів: Накладом автора, 1935. – 156 с.

Горліс-Горський Ю. Холодний Яр. – Львів: Червона калина, 1992. – 341 с.

Козак С. Холодний Яр – „Холодний Яр” // Літературна Україна. – 2008. – 18 грудня. – С. 8.

Миколаєнко А. „І повіє огонь новий з Холодного Яру” // Літературна Україна. – 2011. – 17 лютого. – С. 16.

Луців Л. Ю. Горліс-Горський „Холодний Яр”: Рецензія // Література і життя. Літературні оцінки. – Джерзі Сіті – Нью-Йорк: Свобода, б. р. – С. 379-380.

Ротач П. І слово, і доля, і пам'ять: Статті, дослідження, спогади. – Полтава: Верстка, 2000. – 442 с.

Горняткевич Андрій Дем'янович (1937) – письменник, редактор, професор. Народ. 31 серпня 1937 р. у с. Кривеньке Тернопільського повіту (Західна Україна). Середню освіту закінчив у Сетон Гал школі (1955), потім здобув ступінь бакалавра (1959), пізніше – ступінь магістра (1962) у Сиракузькому університеті. Мав докторат у Каліфорнійському університеті. Учився грати на бандурі у В. Юркевича та З. Штокалка.

У 1973 р. емігрував до Канади, поселився в Едмонтоні, працював у Канадському інституті українських студій, у 1976 р. став професором Альбертського університету. Член УВАН, Шкільної ради при відділі Комітету українців Канади.

Автор праць “Contemporary Ukrainian”, “Contrastive Linguistics Ukrainian-English”, багатьох праць про кобзарське мистецтво.

Горняткевич А. Кобза-бандура. Спроба історичного підсумку // Збірник на пошану Григорія Китаєвського у 70-річчя з дня народження. – Нью-Йорк: УВАН, 1980 – С. 62-66.

Горняткевич А. Кобза чи бандура? // Пам'ятники України. – 1995. – № 1. – С. 58-60.

Марунчак М. Горняткевич Андрій // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 154.

Горохович Антоніна Тихонівна (1913-1997) – письменниця, редактор. Народ. 2 [за ін. даними – 3] березня 1913 р. у с. Межиріччі Рівненського повіту. Навчалася у

Рівненській приватній гімназії. Студювала україністику в Львівському технічно-агрономічному інституті (1942-1944), Українському технічно-господарському інституті (Мюнхен – Регенсбург). У 1949 р. емігрувала до Канади. Продовжила навчання на славістичному відділі Оттавського університету, у 1964 р. отримала диплом магістра. Вчителювала в м. Торонто, редагувала журнали „Готуйсь”, „Пластовий шлях”. З квітня 1997 р. померла в м. Торонто, похована в Україні. Член Союзу українців, Об'єднання українських письменників „Слово”, Об'єднання працівників дитячої літератури. Нагороджена Шевченківською медаллю.

Автор праць „Батьки і діти” (1965), „Поетика Лесі Українки та її афоризми” (1980), „Людина в літературі Руси-України” (1983), „Від розстріляного до замученого відродження” (1988).

Горохович А. Батьки і діти / А. Горохович; Передм. від вид-ва; Обкл. М. Левицького. – 2-е доп. вид. – Вінніпег; Торонто: Світова Координаційна виховно-освітня Рада, 1990. – 176 с.

Марунчак М. Горохович Антоніна // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 154-155.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 27.

Палійчук О. М. Антоніна Горохович – творець української виховної системи в діаспорі // Наук. вісник Чернівецького національного університету ім. Юрія Федь-

ковича: Збірник наукових праць. Вип. 211. Педагогіка та психологія. – Чернівці: Рута, 2004. – С. 96-101.

Палійчук О.М. Національне виховання – важливий чинник самореалізації особистості у творчій спадщині Антоніни Горохович // Наук. вісник Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича: Збірник наукових праць. Вип. 248. Педагогіка та психологія. – Чернівці: Рута, 2005. – С. 94-99.

Гостиняк Степан (1941) – український поет, перекладач. Народ. 20 вересня 1941 р. у с. Збудський Рокитів Уманської округи (Пряшівщина). Середню освіту здобув у Міжлабірцях, вищу – на філософському факультеті університету ім. Шафарика (1964, Пряшів). Працює в Музеї української культури в Свиднику.

Автор поетичних збірок „Пропону вам свою дорогу” (1965), „Лише двома очима” (1967), „Вірші” (1972), „Букет” (1979), „Сейсмограф” (1982), „Анатомія другого обличчя” (1987), упорядник антології дитячої поезії „Квіти з перелогу” (1988).

Гостиняк С. Вірші // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С.87-89.

Гостиняк С. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С.333-342.

Гошовський Богдан Данилович (1907-1986) – український письменник, редактор. Друкувався під псевдонімами і криптоніма-

ми Богдан Данилович, Дідусь Данилович, Б. Гармаш, М. Сухий, Б. Г., Б. Д., Д. Б., М. С. та іншими. Народ. 21 серпня 1907 р. в Золочеві на Західній Україні. Закінчив Золочівську гімназію, навчався у Львівському університеті. Був заарештований (1929), перебував у концтаборі в Березі Картузькій (1934-1936). Редагував журнали „Малі друзі” (1937-1948 з перервами), „Молоді друзі” (1937-1938), „Дорога” (1937-1944). У 1945 р. у Німеччині заснував видавництво „Нашим дітям” і видав до 1948 р. друком 79 видань. Був головою Об'єднання працівників дитячої літератури (1946-1972 з перервами). З 1949 р. у Торонто, заснував видавництво, був редактором журналу „Координатор” (1973-1983), органу Світового Конгресу Вільних Українців (з 1983 р.). Помер 21 липня 1986 р. у м. Торонто.

Автор збірок оповідань для дітей „Китиця квіток”, „Рожне поле”; праць „Українська дитяча література – спроба огляду і проблематика” (1966), „Слово пламенем взялось – мистецтво українського живого слова”.

Гошовський Богдан // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – Львів, 1993. – Т. 2. – С. 421.

Марунчак М. Гошовський Богдан // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 155-156.

Грабан Володислав Іванович (1955) – поет. Народ. 15 травня 1955 р. у с. Костомлати Вроц-

лавського воєводства (Польща). Закінчив Сосновський будівельний технікум. Керує службою маркетингу санаторію „Криниця”. Пише українською та польською мовами. Член Національної спілки письменників України.

Автор збірок віршів „Лице поміж тіней”, „На ковпаку гір”, „Розсипані пейзажі”, „Іконостас болю”.

Грабович Григорій [Джордж] (George G. Grabowicz, 1943) – відомий славіст, україніст, літературознавець, критик. Народ. 12 жовтня 1943 р. у Кракові (Польща). Закінчив Йельський університет (1965). У 1975 р. захистив докторську дисертацію „Історія та міф про українських козаків у польській та російській романтичній літературі” у Гарвардському університеті, працював доцентом (з 1975), професором кафедри української літератури ім. Д. Чижевського. Завідував відділом слов'янських мов і літератур (1983-1988). Був Президентом Міжнародної асоціації україністів (1990-1993), головою Американського комітету славістів (1988-1993). Очолював кафедру україністики Гарвардського університету, потім – Український науковий інститут Гарвардського університету (1989-1996). Засновник і редактор часопису та видавництва „Критика” в Києві. Досліджує українську та польську літератури, міжслов'янські літературні зв'язки, проблеми теорії літератури, критики та культурології.

Автор праць „The Poet as Mythmaker. A Study of Symbolic Meaning in Taras Shevchenko” (1982), український переклад С. -

Павличко „Шевченко як міфотворець” (1998), „До питання про глибинні структури у творах Шевченка” (1981), „Три погляди на козацьке минуле: Гоголь, Шевченко, Куліш” (1981), посібника для студентів „Вступ до історії української літератури” (1981), „До історії української літератури. Дослідження, есе, полеміка” (1997), „У пошуках великої літератури” (1993), „Тексти і маски” (2005).

Грабович Г. До історії української літератури. Дослідження, есе, полеміка. – К.: Основи, 1997. – 604 с.

Грабович Г. Питання кризи і перелому в самоусвідомленні української літератури // Українська література: Матеріали I конгресу Міжнародної асоціації україністів / Відповід. редактор О. Мишанич. – К.: АТ „Обереги”, 1995. – С. 33-47.

Грабович Г. Тексти і маски. – К.: Критика, 2005. – 312 с.

Грабович Г. Шевченко як міфотворець. Семантика символів у творчості поета / Перекл. з англ. С. Павличко. – К.: Рад. письм., 1991. – 212 с.

Грабович Г. У пошуках великої літератури. – К., 1993. – 54 с.

Гундорова Т. Історіографічна формула Григорія Грабовича // Сучасність. – 2001. – № 6. – С. 116-129.

Дзюба І. Григорій Грабович: pro і contra // Літературна Україна. – 2007. – 1 листопада. – С. 3.

Маркусь Д. Грабович Григорій // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 180.

Грановський Олександр Анастасійович (1887-1976) – український поет, учений, громадський діяч. Справжнє прізвище – Неприцький. Народ. 4 листопада 1887 р. в с. Великі Бережці тепер. Кременецького району на Тернопільщині. Закінчив Білокриницьку сільськогосподарську школу (1905), комерційний інститут у Києві (1910). Почав віршувати ще під час навчання у школі, друкувався у часописах „Рідний край”, „Молода Україна”, „Рада”, „Українська хата”.

У 1913 р. через переслідування царською владою емігрував до США, воював добровольцем в американській армії. Закінчив вищий Агрономічний коледж у м. Форт-Коллінз (1918), навчався у Сорбонському університеті (1919). Викладав біологію в школі, потім ентомологію в університеті. Першим із українців здобув науковий ступінь доктора (1925), професора ентомології та економічної зоології. З 1920 р. працював у Міннеаполісі, потім у Сент-Пол. Помер 4 листопада 1976 р. в м. Сент-Пол (США). Дійсний член НТШ та УВАН, голова Організації Відродження України. Архів ученого зберігається у Центрі досліджень історії імміграції при Міннесотському університеті. У рідному селі на Кременеччині відкрито літературно-меморіальний музей Грановського-Неприцького.

Автор понад 300 наукових праць; поетичних збірок „Пелюстки надій” (1910), „Намистечко сліз” (1911), „Акорди” (1914), „Іскри віри” (1953), „Осінні узори” (1957), „Гімни сонцю” (1958), „Сни зруй-

нованого замку” (1964); публіцистичних і політичних праць „Проблема незалежної України” (1940), „Вільна Україна необхідна для постійного миру” (1945), „На шляху до державності” (1965).

Неприцький-Грановський О. Золоті ворота. Вибрані вірші / Упоряд. та перед. сл. Ю. Ярмиша. – К.: Інтел, 1992. – 195 с.

Неприцький-Грановський О. Осінні узори. Поезії. – Нью-Йорк – Чикаго, Б. р. – 143 с.

Козак С. „Де краса спиняє дух...” // Літературна Україна. – 2009. – 26 лютого. – С. 1, 8.

Маркусь В. Грановський-Неприцький Олександр // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 180-181.

Рудницький Яр. Зустріч із проф. Грановським // З подорожі по Америці. – Вінніпег – Вашингтон: вид. Іван Тиктор, 1956. – С. 15-19.

Чернихівський Г. З-над берегів Ікви ... // Самостійна Україна. – 1996. – Ч. 4/ 462. – С. 3-12.

Чернихівський Г. Олександр Неприцький-Грановський. Життя і творчість. – Тернопіль, 1996. – 417 с.

Чернихівський Г. Великобережанський літературно-меморіальний музей Олександра Неприцького-Грановського. Нарис-путівник. – Тернопіль: Збруч, 2006. – 33 с.

Чернихівський Г. Професор Міннесоти – уродженець Великих Бережць (Про письменника і вченого світової слави Олександра Неприцького-Грановського) // Друг читача. – 1991. – 10 квітня. – С. 6-7.

Гренджа-Донська Зірка (1921) – літературознавець, дослідник і упорядник творів В. Гренджі-Донського, дружина письменника М. Данилюка. Народ. 7 січня 1921 р. у м. Будапешті в родині письменника Гренджі-Донського. В Ужгороді закінчила початкову школу, потім училася в гімназії. Закінчила навчання в Хусті (1938). У 1939 р. переїхала до Будапешта, закінчила торговельну школу, курси німецької мови. Працювала в різних установах. У 1944 р. емігрувала спочатку до Відня, потім переїхала до Мюнхена (1945). Вчилася на філософському факультеті, з 1948 р. працювала в європейському представництві Українсько-Американського допомогового комітету. У 1950 р. із родиною емігрувала до США, оселилася в Міннеаполісі. Працювала в різних установах до виходу на пенсію (1983).

Автор праць про батька, упорядник 12 томів творів В. Гренджі-Донського.

Гренджа-Донська З. „Ми є лишень короткі епізоди...”. Життя і творчість Василя Гренджі-Донського. – Ужгород: Срібна земля, 1993. – 82 с.

Маркусь В. Гренджа-Донська Зірка Алісія // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 208.

Федака П. Зірка Гренджа-Донська // Пам'ять рідної землі. – Ужгород, 1996. – С. 296-297.

Гренджа-Донський Василь Степанович (1897-1974) – поет,

прозаїк, драматург, публіцист, перекладач. Народ. 23 квітня 1897 р. у с. Волове (Міжгір'я) на Закарпатті. Навчався у місцевої школі, працював листоношею. Брав участь у Першій світовій війні, був поранений. У 1918 р. склав іспити за третій рік торговельної академії і працював бухгалтером у будапештському банку.

У 1921 р. повернувся на Закарпаття, яке входило до Чехословацької Республіки. Був одним із найактивніших організаторів української преси: видавав перший український літературно-громадський журнал „Наша земля” (1927-1928), співробітничав із часописом „Українське слово” (1932-1938), з 1938 р. був головним редактором щоденника „Наша свобода”.

У 1939 р. був заарештований угорською владою і відправлений у концтабір у Варюполоші. У серпні 1939 р. утік із концтабору, брав активну участь в антифашистському русі. Емігрував до Словаччини, поселився у Братиславі, працював на кінопідприємстві „Татра”, на радіостанції. Став членом української секції Спілки Словачьких письменників. Одержав нагороду за заслуги в розвитку української літератури в Чехословаччині. Помер 25 листопада 1974 р. у Братиславі, похований на цвинтарі Солов'їна Долина.

Автор поетичних збірок „Квіти з терням” (1923), „Золоті ключі” (1923), „Шляхом терновим” (1924), „Китиця квіток” (1925), „Тернові квіти полонин” (1928), „Тобі, рідний краю” (1936), „За ґратами” (1939), „Місячні ґруні” (1969); прозових

творів „Оповідання з закарпатських полонин”, „Немає набоїв” (1930), „Ілько Липей – карпатський розбійник” (Львів, 1936); збірник вибраних творів „Шляхом терновим” (Пряшів, 1964; К., 1972); драматичних поем „Зруб” (1948), „Русалка” (1945; Пряшів, 1968); „Спогадів” (1966).

Романенчук Б. Василь Гренджа-Донський // Твори Василя Гренджі-Донського. – Вашингтон, 1990. – Т. 1. – С. XI-XXVI.

Барчан В. Лірика Василя Гренджі-Донського // Українська поезія Закарпаття ХХ століття: Науковий збірник / Упоряд. В. В. Барчан. – Ужгород: Ліра, 2004. – С. 43-83.

Гренджа-Донська З. „Ми є лишень короткі епізоди...”. Життя і творчість Василя Гренджі-Донського. – Ужгород: Срібна земля, 1993. – 82 с.

Луців Л. Василь Гренджа-Донський „Петро Петрович”. Рецензія // Література і життя. Літературні оцінки. – Джерзі Ситі – Нью-Йорк: Свобода, б. р. – С. 437-438.

Мишанич О. Василь Гренджа-Донський // Повернення. Літературно-критичні статті і нариси. – К.: АТ „Обереги”, 1993. – С. 94-111.

Мольнар М. Доля співця полонин. Причинок до творчої біографії В. Гренджі-Донського // Зустрічі культур: З чехословацько-українських взаємовідносин. – Братислава: Словацьке педагогічне видавництво в Братиславі, відділ української літератури в Пряшеві, 1980. – С. 388-447.

Рекіта В. І. Історія Закарпаття у творчій спадщині Василя Гренджі-Донського / Передм. В. Задорожного. – Вид. друге, пере-

робл., доп. – Ужгород: Гражда, 2007. – 112 с.

Федака П. Василь Гренджа-Донський і „Просвіта” // Пам'ять рідної землі. – Ужгород, 1996. – С. 264-268.

Грива Максим (1893-1931) – поет, сатирик. Справжнє прізвище – Загривний. Народ. 20 лютого 1893 р. у с. Козел (тепер смт. Козелець Чернігівської обл.). Учасник визвольних змагань, інтернований у польські табори. З 1922 р. – слухач матуральних курсів Української господарської академії, з 1923 р. – студент історико-літературного відділу Українського високого педагогічного інституту. Навчався в Українському вільному університеті (Прага). Друкувався в „Літературно-науковому віснику”, „Веселці”, „Українському голосі” та ін. виданнях. Помер у 1931 р. від туберкульозу.

Автор віршів, прозового твору „Казка”. По собі М. Грива залишив скромну спадщину.

Грива Максим. Від Батурина до Крут // Український студент. – Прага, 1924. – С. 15.

Грива М. Відповідь // Державна нація (Прага). – 1927. – Ч. 2. – С. 31.

Грива М. Вірші // Координати: Антологія сучасної поезії на Заході. – Мюнхен: Сучасність, 1969. – Т. 1. – С. 20-22.

Грива М. О.Т. // Вісник. – 1938. – Т. II. – Кн. 4. – С. 244.

Гривас – див. Гришко Василь.

Григоренко Петро (1907-1987) – мемуарист, правозахисник. Народ. 16 жовтня 1907 р. у с.

Борисівка Таврійської губернії. Навчався в Харківському політехнічному інституті (1929-1931), Московській військово-технічній академії (1931-1934), Академії Генерального Штабу (1937-1939). Служив на Далекому Сході, в 1942-1945 рр. командував дивізією. У 1945-1961 рр. викладав у військовій академії у Москві. Здобув ранг генерал-майора. За критику корумпованості в суспільстві був звільнений із викладацької роботи. У лютому 1964 р. був арештований і відправлений до психіатричної лікарні. Був ініціатором створення Української Гельсінської Групи, активно виступав на захист прав людини. У 1977 р. виїхав на лікування до США, у 1978 р. був позбавлений радянського громадянства. Помер 21 лютого 1987 р. в Нью-Йорку. Похований на цвинтарі св. Андрія.

Автор спогадів „В підпіллі можливі зустріти тільки шурів”, що вийшли французькою, англійською, російською та українською мовами.

Григоренко П. Спогади. – К.: Україна, 2007. – 664 с.

Зінкевич О. Григоренко Петро // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 182.

Гриневичева Катря (1875-1947) – письменниця, громадська діячка. Дівоче прізвище – Банах Катерина Василівна, по чоловікові – Гриневич. Псевдоніми та криптоніми: Катря Гриневичева, Катерина Г., Г. чева Катря; К. Г. та ін. Народ. 19 листопада 1875 р. у м. Винники поблизу Львова в родині

дрібного службовця. Батьки переїхали до Кракова, тут і минули її дитячі роки. Закінчила польську вчительську семінарію, почала писати польською мовою.

Після закінчення семінарії переїхала до Львова. У 1909-1911 рр. редагувала дитячий журнал „Дзвінок”, у 1915-1917 – вчителювала в таборі у Гмюнді (Австрія). Співробітничала з багатьма виданнями, редагувала газету „Українське слово”. У 1918 р. повернулася до Львова. З 1922 р. очолювала Об'єднання Союзу українок Галичини і Волині. У 1940 р. емігрувала до Німеччини. Померла 25 [за ін. даними – 27] грудня 1947 р. в Берхтесгадені (Баварія).

Автор циклу „Легенди й оповідання” (1906), збірки оповідань і нарисів „По дорозі в Сихем” (1923), „Непоборні” (1926), великих епічних творів „Шоломи в сонці” (1928), „Шестикрилець” (1929, 1935).

Гриневичева К. Непоборні: Повісті, оповідання, новели. – Львів: Каменяр, 2004. – 359 с.

Гриневичева К. Шестикрилець. Шоломи в сонці. – К.: Дніпро, 1990.

Гриневич Я. Катря Гриневичева: Біогр. нарис. – Торонто: Гомін України, 1968. – 95 с.

Горак Р. Покута Катрі Гриневичевої // Дзвін. – 1990. – № 2. – С. 77-81.

Качкан В. А., Качкан О. В. „Вкинула світла на далекі дороги суспільності” (Катря Гриневичева: біографічна мозаїка; пороги творчості, що замовчують листи) // Нев'януча галузка калини: Українські літератори, вчені, громадські діячі – в діаспорі. – К., 2011. – С. 11-44.

Лебедівна Л. Релігійно-містичні мотиви прози Антона Лотоцького та Катрі Гриневичевої // Дивослово. – 2005. – № 9. – С. 62-65.

Мишанич О. Катря Гриневичева та її історичні повісті // Гриневичева К. Шестикрилець. Шоломи в сонці. – К., 1990. – С. 314-331.

Погребенник Ф. Катря Гриневичева // Жовтень. – 1989. – № 1. – С. 50-51.

Разживін В. М. Особливості стилю історичної прози Катрі Гриневичевої // Актуальні проблеми слов'янської філології: Міжвуз. зб. наук. ст. – К., 2005. – Вип. 10. – С. 314-321.

Харлан О. Д. Історична проза Катрі Гриневичевої. – К.: Міжнародна фінансова агенція, 1997. – 50 с.

Харлан О. Д. Катря Гриневичева: Літературний портрет. – К.: Знання, 2000. – 168 с.

Гринчишин Петро Омелянович (1956) – поет, драматург, сценарист. Псевдонім – П.Січ. Народ. 15 травня 1956 р. у с. Саранчуки поблизу Бережан на Тернопільщині. Закінчив Львівське культурно-освітнє училище, працював у видавництві А-БА-ГА-ЛА-МА-ГА та в інших видавництвах. У 1997 р. емігрував до Канади, поселився у м. Торонто. Директор і режисер драматичного театру „Лісова пісня”, викладач літератури і драматургії в українській школі.

Автор збірки віршів „Думки поезії лукаві”, публікацій у журналі „Молода Україна” (Торонто).

Гринчишин П. Від Зарваниці до Гарабандалу. – Торонто – Тернопіль, 2001.

Гринчишин П. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 152.

Гринчишин П. Думки поезії лукаві. – Нью-Йорк; Торонто – К., 1996. – 176 с.

Гринько Віктор – див. Гришко Василь.

Грицай Остап (1881-1954) – український поет, прозаїк, критик, літературознавець, перекладач, журналіст. Криптоніми – О. Г., о. h.

Народ. 2 листопада 1881 р. у с. Княжпіль Добромільського (тепер Старосамбірського) р-ну Львівської обл. Студіював германістику у Віденському університеті, захистив дисертацію із філології (1910). Викладав у гімназії в Львові (до 1914). У 1914-1945 рр. жив у Відні, потім переїхав до Баварії. Помер 7 липня 1954 р. у м. Мюнхені (Німеччина). Дійсний член Вільної Української Академії мистецтв і наук, дійсний член НТШ, доктор філології.

Автор поеми „Утеча Олексі Перхуна” (1910); циклів новел філософського та релігійного змісту „Обличчя сфінкса”, „Шляхом Месії”; багатьох публіцистичних і літературно-критичних статей про українських (В. Стефаник, І. Франко, М. Коцюбинський, О. Кобилянська, М. Яцків) та західноєвропейських письменників; перекладів „Слова о полку Ігоревім” (нім.), віршів Т. Шевченка.

Винар Любомир. Остап Грицай. Життя і творчість. – Клівленд, 1960. – 92 с.

Прима Л. Остап Грицай як до-

писувач на сторінках „Літературно-наукового вісника” // // Вісниківство: Літературна традиція та ідеї. Науковий збірник. – Вип. 2. – Дрогобич: Посвіт, 2012. – С. 259-269.

Грицков'ян Ярослав (1931) – український письменник, літературознавець. Справжнє прізвище – Василь Гречко. Народ. 24 квітня 1931 р. у с. Воля Матіяшова Ліського повіту (Польща). У 1947 р. внаслідок акції „Вісла” був інтернований на західні землі Польщі. Закінчив педагогічний лицей у Вейгорові, заочно – Вищу педагогічну школу (1953-1955), учителював. У 1955-1959 рр. навчався на педагогічному факультеті Ягеллонського університету (Краків). З 1959 р. працював інспектором шкіл з українською мовою навчання, з 1973 – ст. науковим співробітником Інституту вдосконалення вчителів. У 1977 р. захистив докторську дисертацію „Українська література в польських перекладах 1945-1965”. З 1965 р. систематично друкує літературознавчі та критичні статті, наукові розвідки про українську літературу в тижневику „Наше слово”, „Українському календарі” (Варшава), в українській періодиці Словаччини, Югославії та в Україні.

Автор фейлетонів, оповідань, віршів, методичних посібників, літературної читанки для V класу.

Грицков'ян Я. Шевченко і Біблія // Записки НТШ. – Нью-Йорк, 1991. – Т. 214. – С. 23-29.

Гриць-Дуда Іван (1911) – письменник, театральний діяч.

Народ. 5 червня 1911 р. у с. Рудльові Воронівського округу (Словаччина). Закінчив Мукачівську торгівельну школу (1931), Ужгородську вчительську семінарію (1935). Вчителював на Закарпатті, потім працював директором, режисером і актором Пряшівського українського театру. Був редактором журналу „Дружно вперед”.

Автор збірки оповідань „Невзгоди” (1967); віршованого роману в двох книгах „Маків цвіт” (1974) і „Серед дороги, серед бур” (1975); драми „Федір Главата” (1973); п'єс „Бурхлива весна” (1979), „Князь Лаборець”, „Верба”, „Маріанна”, віршів.

Розмова сторіч / В. Гренджа-Донський, Ф. Лазорик, І. Гриць-Дуда. – Bratislava, 1965. – 372 с.

Гришко Василь Іванович (1914-2008) – український письменник, критик, публіцист, редактор, громадський діяч. Криптоніми і псевдоніми – Віктор Гринько, В. - Віго, Гривас, В. Г. та ін. Народ. 15 січня 1914 р. в м. Дубно на Волині [за ін. версією – в Яготині на Київщині]. Ріс і навчався у Яготині. У 1929 р. був ув'язнений як „колишній петлюрівець” його батько, а згодом і син за протест проти колективізації, проте термін як неповнолітній відбував умовно. У 1930 р. утік на будівництво Харківського тракторного заводу. У 1931 р. у журналі „Молодняк” дебютував повістю „Один з таких”. У 1930-1933 рр. працював на будівництві Харківського тракторного заводу, навчався на робітфаці, потім на літературному факультеті Харківського університету, проте

закінчити не вдалося. У 1936 р. був ув'язнений органами НКВС і відправлений на Колими, там видобував золото. Звільнився у лютому 1940 р., в роки окупації друкувався у газеті „Голос Полтавщини”, редагував міське радіомовлення, брав участь у національно-визвольному підпіллі

Емігрував на Захід, перебував у таборах для переміщених осіб у Карлсфельді та Міттенвальді (Німеччина), працював у газеті „Українські вісті”. У 1949 р. переїхав до США, продовживши публіцистичну і редакторську діяльність. Заробляв фізичною працею, навчався у Каліфорнійському університеті. У 1954-1955 рр. був редактором газети „Український Прометей” (Детройт). Працював бібліографом в університеті ім. Вашингтона в м. Сіятл (1960-1969), здобув ступінь доктора філософії за працю „Українсько-російська двомовність М. Гоголя та двоїстість гоголівського стилю”. Був активним членом УРДП: генеральним секретарем, головою (1967-1975), почесним головою (1975-2000). У 1969-1973 рр. був політичним коментатором радіо „Свобода” в Мюнхені та Нью-Йорку. Помер 2008 р. у Флориді (США). Член Об'єднання українських письменників „Слово”, Пен-клубу, член-кореспондент УВАН у США.

Автор повісті „Один з таких” (1931), книжок „Стик” (1933), „Хіба ж не успіх” (1933), „Анти-СССР” (1952), „Панславизм у советській історіографії і політиці” (1955), „Досвід з Росією” (англ., 1956), „Молода Україна пореволюційно-го сорокаліття під Советами”

(1958), „Хто, з ким і проти кого” (1959), „Москва сльозам не вірить” (1963), „Третя сила, третій шлях, третя революція” (1970), „Український голокост 1933 р.” (1973, 1978, 1983), „Карби часу” (1999).

Гришко В. Володимир Сосюра. Засуджене й заборонене. – Нью-Йорк, 1952.

Гришко В. В'ячеслав Липинський і його творчість. – Нью-Йорк: Булава, 1961. – 87 с.

Гришко В. Живе і мертво // Слово. Збірник 1. – Нью-Йорк, 1962. – С. 358-403.

Гришко В. Живий Багрянний // Багрянний І. Під знаком скорпіона. – К., 1994. – С. 220-237.

Гришко В. Замах на життя нації. – Детройт: Видання Фундації ім. І.П. Багряного, 1983. – 28 с.

Гришко В. Зв'язок із закордоном у справі СВУ // Сучасність. – 1980. – Ч. 10 (238). – С. 52-62.

Гришко В. Знайомтеся – автор (Автобіографія) // Гришко В. Український „голокост”, 1933. – Нью-Йорк. – Торонто, 1978. – С. 122-127.

Гришко Василь. Історично-правне підґрунтя теорії III Риму. – Мюнхен, 1953. – 76 с.

Гришко В. Карби часу: Історія, література, політика, публіцистика: У 2 т. – К.: Смолоскип, 1999. – Т. 1 (1946-1952). – 868 с.

Гришко В. Молода Україна пореволюційного сорокаліття під советами. Загальний огляд і деякі підсумки. – Новий Ульм: Україна, 1958. – 224 с.

Гришко В. Москва сльозам не вірить. Трагедія України 1933 року з перспективи 30-річчя. – Нью-Йорк: ДОБРУС, 1963. – 67 с.

Гришко В. Невгасна віра в людину // Слово і час. – 1981. – № 1. – С. 13-15.

Гришко В. Початки монтування процесу СВУ // Сучасність. – 1980. – Ч. 9 (237). – С. 78-89.

Гришко В. Правда про кривду і кривда правді // Слово. Збірник 2. – Нью-Йорк, 1964. – С. 221-244.

Гришко В. Український „Голокост”, 1933. – Нью-Йорк – Торонто: Добрус – Сужеро, 1978. – 128 с.

Богуславський О. В. Гришко Василь // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопедичного словника / За ред. М. Романюка. – Львів, 2003. – Вип. 10. – С. 44-45.

Дальний Мар'ян. Листування з Василем Гришком // Вибране: Люди – події – коментарі. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – С. 503-512.

Дончик В. Гідно пройдений шлях: Василеві Гришку – 80 // Літ. Укр. – 1994. – 31 березня.

Костюк Г. Василь Гришко // Зустрічі і прощання: Спогади. – К.: Смолоскип, 2008. – Кн. 1. – С. 426-429.

Маркусь В. Гришко Василь // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 187-188.

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біо-бібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 41-42.

Шугай О. Карби для нащадків... (Пам'яті Василя Гришка) // Літературна Україна. – 2009. – 15 січня. – С. 6.

Шугай О. „Карби часу” заповів

нащадкам // Літературна Україна. – 2011. – 12 травня. – С. 7.

Гриценко Олексій (Олекса) Васильович (1883-1977) – письменник, художник, мистецтвознавець. Народ. 2 квітня 1883 р. у м. Кролевець на Сумщині в багатодітній родині. Закінчив Чернігівську семінарію, навчався в Київському, Московському університетах, московській мистецькій школі К. Юона. Закінчив Академію у Петербурзі. У 1906-1908 рр. працював у Києві, потім переїхав до Москви (1909). З 1917 р. – член Комісії охорони історичних пам'яток, професор Державних майстерень живопису, скульптури й архітектури. З 1918 р. в еміграції у Стамбулі, з 1920 р. – у Греції, з 1921 р. – у Парижі. У 1930-ті рр. співпрацював з Асоціацією незалежних українських майстрів, був учасником її виставок у Львові (1932, 1934, 1936). З 1931 р. був членом Осіннього салону в Парижі. Виставлявся в Мадриді, Стокгольмі, Гетеборзі, Страсбурзі, Москві. Живописні твори зберігаються в знаменитих колекціях світу, картинних галереях. Помер 28 січня 1977 р у м. Венс (Франція).

Автор книг „О связях русской живописи с Византией и Западом” (1913), „Русская икона как искусство живописи” (1917), „Мої роки в Царгороді” (1961), „Україна моїх блакитних днів” (1958), „Мої зустрічі і розмови з французькими митцями” (1962), „Роки бурі і натиску” (1967).

Гриценко О. Листи до М. Коцюбинського // Листи до Михайла

Коцюбинського / Упорядк. та комент. В. Мазного. – Ніжин, 2002. – Т. II. – С. 37-54.

Грищенко О. Мої роки в Царгороді (1919-1921 рр.): Спогади. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1961. – 260 с.

Грищенко О. В. Україна моїх блакитних днів. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1958.

Грищенко О. В. Роки бурі і натиску. Спогади митця. 1908-1918. – Нью-Йорк: Слово, 1967.

Грищенко Олекса // Енциклопедія сучасної України. – Т. 6. – Київ, 2006. – С. 504.

Абліцов В. Галактика „Україна”. Українська діаспора: видатні постаті. – Київ: КИТ, 2007. – С. 308.

Карась Анатолій. З історії Сумщини. – К., 2006. – С. 38-42.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 29.

Грін Пилип (1922-1994) – український письменник, громадський діяч, журналіст. Народ. 1922 р. на Полтавщині, закінчив учительський інститут, здобув фах інженера-будівельника в Україні. У 1950 р. прибув до Австралії, працював інженером у різних будівельних фірмах, викладав у вищому навчальному закладі у Канберрі. Був архітектором-консультантом головного інженера Австралійської військової академії. Помер 2 травня 1994 р. у Канберрі (Австралія).

Автор віршів, оповідань, нарисів, гуморесок, рецензій.

Грін П. Щастя усміхнулося. Оповідання // Рідні голоси з дале-

кого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та передм. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 119-121.

Маркусь В. Грін Пилип // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – Київ – Нью-Йорк – Чикаго – Мельбурн, 1995. – Т. 4. – С. 64.

Радіон С. Слово про мого приятеля: Пилип Грін – архітектор, громадський діяч, журналіст // Альманах українського часопису „Вільна думка” та Фундації українознавчих студій в Австралії. – Сідней, 1994. – С. 903.

Ротач П. І слово, і доля, і пам'ять: Статті, дослідження, спогади. – Полтава: Верстка, 2000. – 442 с.

Грушецький Неван Нікандер (1930) – поет-гуморист, драматург, громадський діяч. Народ. 20 листопада 1930 р. у Празі. У 1945 р. емігрував до Німеччини, у 1948 р. – до Австралії. Поселився у Мельбурні, здобув вищу освіту в Мельбурнському університеті (1956). Працював економістом у газовій корпорації, учителював у суботній школі українознавства у Нобл Парку (1967-1990), був фінансовим референтом Української Центральної шкільної ради (з 1957). Очолював комітет українського радіомовлення, був диктором і укладачем програм (1975-1988). З 1986 р. був секретарем Допомогового фонду українознавчих студій.

Автор гуморесок, драматичних творів, статей.

Грушецький Н. Вірші // З-під евкаліптів. Поезії. – Мельбурн: Просвіта, 1976. – С. 27-31.

Грушецький Н. Дбаймо про здоров'я. Збірка на лекторат // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та передм. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 88-97.

Грушецький Н. Переклад за словником // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 104-105.

Павлишин М. Грушецький Неван Нікандер // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – Київ – Нью-Йорк – Чикаго – Мельбурн, 1995. – Т. 4. – С. 65.

Гудемчук Яків Олексійович (1922-2003) – поет, перекладач, громадський діяч. Народ. 12 вересня 1922 р. в м. Луцьку. Здобув педагогічну освіту у Луцьку (1941), закінчив школу офіцерів у Житомирі. Воював у роки Другої світової війни у складі Війська польського (1944-1945). З 1947 р. мешкав у Кошаліні (Польща). Очолював правління Українського суспільно-культурного товариства (1956-1973). Писав переважно українською мовою. Член Спілки письменників Польщі. 4 червня 2003 р. помер у Кошаліні.

Автор збірок „Балтійські чайки” (1975), „Примор'я” (1980), „Різноцвіття” (2003).

Гудемчук Я. Вірші // Гомін. Літературна антологія. – Варшава: Укр. сусп.-культ. Вид-во, 1964. – С. 49-80.

Гудемчук Я. Різноцвіття. – Кошалін, 2003. – 598 с.

Гуменна Докія Кузьмівна (1904-1996) – українська письмен-

ниця. Народ. 10 березня [23 березня за старим стилем] 1904 р. побл. м. Жашкова Уманської округи на Київщині у селянській родині, закінчила педагогічну школу (Ставиці), навчалася у Київському інституті народної освіти. Почала друкуватися з 1924 року, стає членом спілки селянських письменників „Плуг”. За критику українофобських висловлювань Ф. Гладкова була піддана гострій критиці.

У роки війни емігрувала на Захід: спочатку перебувала у м. Граці, потім у Зальцбурзі в Австрії. У 1950 р. емігрувала до США, поселилася в Нью-Йорку, працювала на фабриці. Була ініціатором створення Об'єднання українських письменників „Слово”, видавала свої твори на власні кошти. Померла 4 квітня 1996 р. у Нью-Йорку (США).

Автор романів „Діти Чумацького Шляху” (1948-1951), „Хрещатий яр” (1956), „Скарга майбутньому” (1964) і „Золотий плуг” (1969); повістей „Де недавно ведмеді ходили” (1930), „Мана” (1952), „Велике Цабе” (1952), „Небесний змій” (1983); збірки нарисів „Багато неба” (1954); репортажів „Стрілка коливається” (1930), „Ех, Кубань, ти Кубань хліборобная” (1931), „Вічні вогні Альберти” (1959); збірок новел та оповідань „Серед хмаросягів” (1962), „Чотири сонця” (1969), „Внуки столітнього запорожця” (1981); мініатюр „Прогулянка алеями мільйоноліть” (1987), спогадів „Дар Евдотей” (1990) та ін.

Гуменна Д. Благослови, Мати!: Казка-есеї. – К.: Вид. дім „КМ Academia”, 1994. – 288 с.

Гуменна Д. Дар Евдотії. – Балтимор – Торонто: Смолоскип ім. В. Симоненка, 1990. – Кн. 1.; Дар Евдотії: Испит пам'яті: кн. 1. – К.: Дніпро, 2004. – 520 с.

Гуменна Д. Діти Чумацького Шляху. Роман у 4 кн. – Мюнхен: Українська трибуна, 1947-1948. – Кн. 1-3; Кн. 4. – Нью-Йорк, 1951.

Гуменна Д. Епізод із життя Евроби Критської. Феєрія. – Нью-Йорк, 1957. – 142 с.

Гуменна Д. Жалоба. Оповідання. – Нью-Йорк: ОУП „Слово”, 1959. – 217 с.

Гуменна Д. Мана. Повість. – Нью-Йорк, 1952. – 98 с.

Гуменна Д. Минуле пливе в прийдешнє: розповідь про Трипілля. – Нью-Йорк, 1978. – 384 с.

Гуменна Д. Небесний змії: Фантастична повість на тлі праісторії. – Нью-Йорк, 1982. – 262 с.

Гуменна Д. Хрещатий Яр: Роман-хроніка / Упоряд. О. Кучерук. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2001. – 408 с.

Гуменна Д. Чотири сонця. Оповідання і новели. – Нью-Йорк : Слово, 1969. – 247 с.

Гуменна Докія // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – Львів, 1993. – Т. 2. – С. 459-460.

Білоус-Гарасевич М. Авторський вечір Докії Гуменної // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 311-317.

Васьків М. Роман Д.Гуменної „Діти Чумацького Шляху” у контексті вітчизняної і зарубіжної романістики XIX-XX століть // Український еміграційний роман 1930-

50-х років. – Кам'янець-Подільський: ПП „Медобори-2006”, 2011. – С. 129-145.

Дражевська Л. Спогад про Докію Гуменну // Нові дні. – 1996. – № 558. – С. 19-20.

Жила В. Відрадне явище // Визвольний шлях. – 1984. – № 9. – С. 1150-1151.

Жила В. Збуджують думки, викликають роздуми... // Визвольний шлях. – 1993. – № 1. – С. 115-120.

Іщук-Пазуняк Н. Всесвіт вражень від постаті, долі й творів Докії Гуменної // Вибрані студії з історії, лінгвістики, літературознавства і філософії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2010. – С. 247-262.

Костюк Г. На перехрестях життя та історії: до 70-річчя і 50-річчя літ. діяльності Докії Гуменної // У світі ідей і образів. Вибране. – Мюнхен: Сучасність, 1983. – С. 311-352.

Мариненко Ю. Докія Гуменна та її роман „Діти Чумацького Шляху” // Дивослово. – 2000. – № 8. – С. 9-13.

Мушинка М. Докія Гуменна та її „діти...” // Слово і час. – 1993. – № 1. – С. 26-35.

Мушинка М. П'ять разів „перехоронена”, а все-таки жива // Сучасність. – 1995. – № 4. – С. 139-143.

Несіна О. „Родинний альбом” Докії Гуменної // Нові дні. – 1971. – № 261. – С. 13-15.

Ніколюк Т. Інтертекстуальність як спосіб „інакомовлення” у повісті Докії Гуменної „Небесний змії” // Слово і Час. – 2005. – № 10. – С. 22-30.

Олександрів Б. Ювілей видатної письменниці (До 70-ліття Докії Гуменної) // Жіночий світ. – 1974. – № 5. – С. 5-6.

Онишкевич Л. Гуменна Докія // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 192-193.

Онишкевич Л. Докії Гуменній – матріархові українських письменників у діаспорі сповнилось 90 років // Наше життя. – 1994. – № 2. – С. 3.

Петренко Г. Світлий пам'яті Докії Гуменної // Віра. – 1996. – № 2. – С. 17-18.

Садівська Т. Твори Докії Гуменної в контексті „наукової белетристики” // Слово і час. – 2004. – № 3. – С. 70-76.

Садівська Т. Неординарний талант Докії Гуменної // Слово і час. – 2004. – № 2. – С. 182-186.

Сварог В. Життя і смерть Петра Поліщука (Докія Гуменна „Серед хмаросягів”) // Нові дні. – 1962. – № 10. – С. 13-15.

Скорина Л. Докія Гуменна // Література та літературознавство української діаспори. – Черкаси: Брама, 2005. – С. 251-256.

Сорока П. Докія Гуменна. Літературний портрет. – Тернопіль: Арій, 2004. – 495 с.

Сорока П. На сторожі правди і любові // Дивослово. – 2004. – № 5. – С. 57-61.

Тарнавський Остап. Літературний шлях Докії Гуменної // Тарнавський О. Відоме й позавідоме. – К.: Час, 1999. – С. 30-35.

Шерех Ю. Реабілітація людини // Нові дні. – 1952. – № 7. – С. 11-14.

Юриняк А. Слушні і неслухні скарги Мар'яни Вересоч („Скарга майбутньому” і „Хрещатий Яр” Докії Гуменної) // Критичним пером. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 195-203.

Гумецький Модест (1842-1899) – поет, прозаїк. Народ. 3 квітня 1842 р. у с. Токарні Сяніцького повіту (Польща). Навчався в Коросні і Ряшеві. Здобув медичну освіту в Кракові, отримав ступінь доктора (1871). Працював лікарем у Ліську, Добромилі, Коросні. Обирався бургомистром м. Коросна. Писав українською, польською і німецькою мовами. Помер 9 грудня 1899 р. у с. Ріпники Сяніцького повіту.

Автор збірок „Поезії невідомого” (1876, 1879), „Афоризми на фоні природи” (1877), „Думи і думки” (1888), недрук. поеми „Сіон або руська пісня”.

Гунянка Ванько – див. Вислоцький Дмитро.

Гунькевич Дмитро Миколайович (1893-1953) – український письменник, драматург. Псевдоніми – Дмитревич, Гурцак. Народ. 30 вересня 1893 р. у с. Лісовичі Долинського повіту на Західній Україні. Закінчив школу. У шістнадцятирічному віці емігрував до США, потім до Канади. Працював робітником у Вінніпезі (до 1934 р.), увечері здобував освіту. Брав активну участь у діяльності різних товариств, особливо драматичного товариства. Був співзасновником часопису „Правда і воля”. Переїхав до Віндсор,

а потім до Торонто. Помер 4 лютого 1953 р. в м. Торонто.

Автор драматичних творів „В галицькій неволі” (1921), „Жертви темноти” (1924), „Рождественська ніч” (1924), „Криваві перли”, „Манівцями”, „На хвилях любові”, „Ліга Націй”, „Потомки героїв”, водевілю „Славко в тарапатах” та інших творів.

Гуцькевич Д. В Галицькій неволі. Драма. – Вінніпег, 1921. – 95 с.

Гуцькевич Д. Манівцями. Трагікомедія. – Львів, 1931. – 34 с.

Гуцькевич Д. Серед граду куль. Трагедія. – Вінніпег: Накладом Української книгарні, б. р. – 135 с.

Марунчак М. Гуцькевич Дмитро // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 167.

Гурко Стефанія Антонівна (1924) – поетеса, драматург, громадський діяч. Дівоче прізвище – Дейчаківська. Псевдоніми – Софія Самотинська, Геннадій Гвинт, Солоха. Народ. 13 лютого 1924 р. у с. Ямниці (Галичина). Закінчила Станіславську гімназію, потім педагогічні курси в Коломиї. Вчителювала в Яблуниці. Навчалася на філологічному факультеті Сор-

бонського університету в Парижі (1946-1948). Емігрувала до Австралії (1948), потім до Канади (1956). Працювала в бібліотеці Торонтського університету (з 1963 р.), брала активну участь у громадському житті. Мешкає у м. Торонто (Канада). Член Об'єднання українських письменників „Слово”, Асоціації українських журналісток. Одноактівка „Ах, ті діти!” була відзначена на конкурсі Союзу українців (1962).

Автор збірки „Три джерела” (1989), драми „Ах, ті діти!”, віршів у журналах.

Гурко С. Вірші // Слово. Збірник 5. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1973. – С.16-19.

Гурко С. Вірші // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С.19-20.

Гурко С. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 141-144.

Гурко С. Метастази міста. – Торонто, 1994. – 51 с.

Гурко С. Три джерела. Вибр. Поезії / Ред. П. Сорока. – Тернопіль: StarSoft, 1999. – 220 с.

Марунчак М. Гурко Стефанія // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С.167.

Гавур Люба (1957) – американська й українська поетеса, перекладач. Народ. 1957 р. у родині емігрантів у Клівленді, Огайо (США). Здобула вищу освіту в Кент стейт університеті. Закінчила факультет слов'янських мов і літератур Торонтського університету. З 1988 р. мешкає у США.

Гавур Л. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 289-294.

Гавур Л. Вірші // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 77-80.

Гамбаль Марія (1896-?) – журналістка, громадська діячка. Дівоче прізвище – Струтинська. Народ. 1896 р. у Галичині. З батьками приїхала до США, здобула тут освіту. Редагувала англomовну сторінку в „Народній волі” (1933-1938), була постійним співробітником “Ukrainian Weekly”, друкувала статті про українських письменників. У 50-х рр. припинила українomовну діяльність. Померла у США.

Маркусь В. Гамбаль Марія // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 200.

Гардецька Кекилія (1898-1961) – письменниця, журналістка, громадська діячка. Народ. 25 травня 1898 р. у с. Криворівня Косівського повіту (Галичина). Навчалася в Перемишлі та Львові. Друкувалася в журналі „Дзвіночок”, газеті „Вперед”, в еміграції – в журналі „Наше життя”. Емігрува-

ла до Німеччини, потім – до США (1949). Була членом управи Союзу українок Америки, очолювала секцію журналісток. Померла 29 листопада 1961 р. у Філадельфії.

Пазуняк Н. Гардецька Кекилія // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 201.

Гердан-Заклинська Олена (1916-доля невідома) – поетеса, хореограф, балерина. Народ. 1916 р. на Гуцульщині. Навчалася у Львові та Відні. Емігрувала до Австрії, керувала власною балетною школою. У 1948 р. прибула до Торонто (Канада), пізніше – до США. У створенні танці вводила українські народні мотиви.

Авторка збірки віршів „Ритми полонин”.

Гердан-Заклинська Олена // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 202.

Герус Ярослав (1910-1968) – письменник, журналіст. Народ. 28 лютого 1910 р. у Станіславі (Галичина). Навчався у торгівельній школі в Познані (Польща). Викладав у торгівельній школі у Станіславі. У 1945 р. емігрував до Австрії, в 1952 р. – до США. Оселився в Юніоні. Помер 25 липня 1968 р. у Лівінгстоні (США).

Автор повісті „Папороть”, оповідань. Більшість творів лишилася в рукописах.

Герус Ярослав // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – Київ – Нью-Йорк – Чикаго – Мельбурн, 1995. – Т. 4. – С. 203.

Гзимс – див. Керницький Іван.

Говда Михайло (1874-1953) – український поет. Народ. 1874 р. у с. Ветлин Ярославського повіту на Галичині. У 1897 р. емігрував до Канади, поселився в Едмонтоні. У 1901 р. заснував разом з іншими першу українську читальню ім. Тараса Шевченка. Писав до газет, друкував вірші. Помер у 1953 р., похований в Едмонтоні (Канада).

Гай-Головко О. Українські письменники в Канаді: Літературно-критичні нариси. – Вінніпег: Волинь, 1980. – С. 55-63.

Голяш Степан (1919-2003) – громадський і церковний діяч, мемуарист. Народ. 26 грудня 1919 р. у с. Бишки Бережанського повіту (Галичина). Навчався у Крем'янецькому педагогічному інституті, сільськогосподарській академії в Дублянах (1942-1944), Українському технічно-господарському інституті (1948-1950) у м. Регенсбург (Німеччина). Студіював бактеріологію в університеті Лойоли в Чикаго (1957-1959). Провідний член ОУН, із 1944 р. в УПА. У 1948 р. рейдом пробився до Німеччини, жив у Мюнхені, Ельвангені та ін. містах. У 1951 р. прибув до Чикаго, працював мікробіологом у службі охорони здоров'я. Викладав у школі українознавства (1960-1971). Помер 28 травня 2003 р. у Палатайні.

Автор спогадів „В рядах УПА” (1957).

Маркусь Д. Голяш Степан // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. - Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 206.

Горзо Степан (1869-1943) – редактор, літератор, громадський і церковний діяч. Народ. 16 берез-

ня 1869 р. у с. Хмільник на Закарпатті. Студіював медицину в Будапешті, потім перейшов на теологію до Ужгородської семінарії. У 1887 р. був висвячений, викладав релігію у Мукачево. У 1904 р. прибув до США, був парохом церкви Івана Хрестителя у Бріджпорті, з 1908 р. – у МекКіспорті парохом, – потім деканом. У 1916-1918 рр. – адміністратор закарпатських парафій. Помер 1943 р. у МекКіспорті (Пенсільванія).

Автор оповідання „Федоришинів” (1925).

Маркусь В. Горзо Степан // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. - Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 207.

Грінвальдт Борис (1895-1972) – поет, актор, режисер. Народ. 20 червня 1895 р. у родині шведського походження. Навчався на медичному факультеті Київського університету. У роки Першої світової війни був на фронті. У 1918 р. закінчив музично-драматичний інститут ім. Лисенка і виступав у театрі. Воював у лавах Армії УНР, емігрував до Польщі. Працював режисером у театрі „Запорожці”, з 1945 р. – в театрі ім. Котляревського (Ашафенбург). У 1950 р. емігрував до США, оселився спочатку в Філадельфії, згодом у Міннеаполісі. Помер 1972 р. в Лос-Анджелесі.

Автор поеми „Другові”, збірки „Поезії” (1964).

Маркусь В. Грінвальдт Борис / Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 217.

Далека Лідія

(1889-1983) – українська письменниця, педагог-природознавець. Дівоче ім'я та прізвище

– Олена Спиридонівна Кобець, по чоловікові – Чернобицька. Псевдоніми – Олена Чернобривець, Галина Чернобицька, Лу Кія. Народ. 22 березня 1889 р. у с. Миронівці на Катеринославщині (тепер. Дніпропетровська обл.), здобула педагогічну освіту. У роки війни потрапила в Німеччину. У 1950 р. емігрувала до Австралії, поселилася в Аделаїді. Друкувалася в журналах „Нові дні”, „Сучасність”, „Наше життя”, „Україна і світ”, альманасі „Нові обрії”. Писала також твори для дітей. Померла 19 червня 1983 р. в Аделаїді (Південна Австралія). Член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Далека Лідія. Легіт і бризи: Поезії. – Мельбурн: Ластівка, 1957. – 64 с.

Далека Л. На березі. Статуя. Синє озеро. Поезії // Слово: Збірник 3. – Нью-Йорк: ОУП, 1968. – С. 186-187.

Чернобицька Г. Вірші // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та передм. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 231-235.

Чернобицька Галина. Забавки: вірші для малят. – Торонто – Нью-Йорк, 1970. – 30 с.

Дальний Мар'ян (1924-2007)

– письменник, редактор, громадський діяч. Псевдоніми – Д. –

Опільський, Р. Гайдар, В. Дубовий та ін. Справжнє ім'я та прізвище – Мар'ян Григорович Горгота. Народ. 1 січня 1924 р. у с. Борткові тепер. Львівської обл. у національно свідомій родині. Після закінчення школи навчався у Львівському державному технічному інституті (1943-1944), потім у політехнічному інституті в Карлсруе (1946-1948), студіював журналістику у Високій школі політичних наук.

У 1949 р. емігрував до Канади, продовжив навчання у Раєрсонському політехнічному інституті (1960-1962) та Оттавському університеті (1963-1964). Працював у відділі громадських програм Онтарійського міністерства освіти (1960-1963), бібліотекарем у Гвельфському університеті, головним редактором журналу „Молода Україна” (Торонто), потім співредактором, а з 1978 р. – головним редактором журналу „Нові дні”. У 2003 р. отримав Диплом ім. Дмитра Нитченка за багаторічне редагування журналу „Нові дні” та пропаганду українського друкованого слова. Помер у 2007 р. у м. Торонто (Канада). Засновник і голова Об'єднання української демократичної молоді Канади, член Об'єднання українських письменників „Слово”, УВАН у Канаді, Асоціації канадських університетських викладачів, Спілки українських журналістів Канади, мистецького товариства „Козуб”.

Автор багатьох статей, репортажів, оглядів.

Дальний Мар'ян (Горгота) Вибране: Люди – події – коментарі. –

К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – 563 с.

Дальній М. Музей і архів Ула-са Самчука перевезено в Україну // Нові дні. – 1995. – Ч. 539. – С. 14-15.

Василенко Р. Редакторові Мар’яну Дальному – 65! // Життя в гримі та без (шляхами діаспори): Мемуари, поезії, публіцистика. – К.: Рада, 1999. – С. 391.

Марунчак М. Горгота (Дальний) Мар’ян // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 153.

Данилюк Михайло (1919-1981) – письменник, громадський діяч, редактор, журналіст. Народ. 1 жовтня 1919 р. у Крем’янці на Волині. Закінчив українську гімназію ім. Лесі Українки, почав писати до газет. Відбув військову службу в армії. У роки війни брав участь у підпільній боротьбі ОУН, організував повстанський загін, воював під псевдонімом отаман Блакитний. Після поразки емігрував на Захід. У Мюнхені студював медицину, здобув докторат (1950). Потім емігрував до США (1950), нострифікував медичний диплом (1952) у Міннесоті. Здобув спеціалізацію з хірургії, служив лікарем в американському медичному корпусі ракетних сил. У 1964 р. став довіреним лікарем генерального консульства Німеччини у США. З 1971 р. викладав на медичному факультеті Міннесотського університету. Був медично-науковим коментатором „Голосу Америки”. Член-кореспондент УВАН. Помер 2 березня 1981 р. в Мінеаполісі.

Автор „Повстанського записника” (1968), „Лікарського довідника” (1970), „Короткого англо-українського медичного словника” (1970).

Данилюк М. На медичні теми: Лікарський довідник / М. Данилюк; вст. сл. авт; Мовн. ред. В. Давиденко. – Нью-Йорк; Джерсі Сіті: Свобода, 1970. – 337 с.

Данилюк М. М. Короткий англо-український медичний словник / М. Данилюк; Ред. В. Давиденко; Вст. завваги авт. – Нью-Йорк; Джерсі Сіті: Свобода, 1970. – 51 с.

Данилюк М. Повстанський записник. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 1993. – 192 с.

Маркусь В. Данилюк Михайло // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 220.

Данильчук Іван (1901-1942) – поет, громадський діяч, редактор, педагог, перекладач. Народ. 1901 р. поблизу Канори в Саскачевані. Дитячі роки минали на фермі. Навчався в Інституті ім. Петра Могили (Саскатун), студював у Саскачеванському університеті. У студентські роки був одним із редакторів журналу „Каменярі”. Учителював, був заступником ректора Інституту ім. Петра Могили. У 1941 р. переїхав до Вінніпега, редагував журнал „Canadian Ukrainian Review”. Помер 28 травня 1942 р.

Автор збірки віршів „Світає день” (1929), драматичного твору „Сумківці” (1941), оповідань „Лише на спробу”, „Сон дійсності”, „Діточий похід” та ін.

Данильчук І. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Ка-

наді. – Едмонтон, 2000. – С. 21.

Данильчук І. Світає день. – Вінніпег, 1929.

Данильчук І. Життєпис Івана Данильчука // Західноканадський збірник / Упоряд. Яр Славутич. – Ч. II. – Едмонтон, 1975. – С. 139-140.

Дараган Юрій Юрійович (1894-1926) – український поет. Народ. 16 березня 1894 р. у м. Єлисаветграді в родині службовця. Рано втратив батька, потім матір. Дитинство минуло в Тифлісі. Навчався у Тираспільській реальній школі. Служив офіцером у царській армії, був старшиною армії УНР (1917-1921). Емігрував до Польщі, перебував у таборах для інтернованих у Каліші, Шипьорно. У 1922 р. прибув до Праги, навчався на історико-літературному відділі Українського високого педагогічного інституту ім. М. Драгоманова. Помер від сухот 17 березня 1926 р. у Пleshові (Східна Словаччина). Похований у Празі (Чехословаччина).

Автор єдиної збірки „Сагайдак” (1925).

Дараган Ю. Сагайдак. – Прага: Український громадський видавничий фонд, 1925. – 64 с.

Дараган Ю. Срібні сурми. Поезії. – Кіровоград: Спадщина, 2003. – 96 с.

Дараган Юрій // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – Львів, 1993. – Т. 2. – С. 489.

Гузар З. Збірка Юрія Дарагана „Сагайдак” як пролог до вісниківського неоромантизму // Вісник-

івство: літературна традиція та ідеї. – Дрогобич: Коло, 2009. – С. 113-121.

Ільницький М. Гридень Дажбога, джура Мазепти (Юрій Дараган) // Ільницький М. На перехрестях віку: У 3 кн. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – Кн. 1. – С. 366-371.

Качуровський І. Юрій Дараган і поезія празької школи // Проміністі сільвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 339-342.

Клочек Г. Тонкий свист летючої стріли (Юрій Дараган і його поетична збірка „Сагайдак” // XX століття: від модерності до традицій: зб. наук. праць. – Вип. 1. Естетика і поетика творчості Леоніда Мосендза / Ред. колегія: І. Руснак та ін. – Вінниця: ТОВ фірма „Планер”, 2010. – С. 174-190.

Куценко Л. В. „Боже, зроби зі мною, що хочеш...” // Дараган Ю. Ю. Срібні сурми. Поезії. – К.: Веселка, 2004. – 127 с.

Лисенко І. М., Світайло Л. Р. Дараган Юрій // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 16.

Мельниченко В. І. Юрій Дараган і Карел Гінек Маха: вигнання фізичне й духовне в контексті одного забутого перекладу // Літературна компаративістика. Вип. 1. – К.: Фоліант, 2005. – С. 318-326.

Слабошпицький М. „...Дай мені стати великим поетом”. Юрій Дараган // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 49-71.

Дацей Василь Васильович (1936) – поет, прозаїк. Народ. 14 січня 1936 р. в с. Вишава (Словачина). Закінчив гімназію в Медзилаборцях, потім філософський факультет Пряшівського університету. У 1982 р. переїхав до Братислави. У 1990-2003 рр. очолював Спілку українських письменників Словачини. Пише українською та словацькою мовами.

Автор збірок оповідань „Ми і наші знайомі”, „Монологи”, „Криха орхідея”; повістей „Очі невиразного кольору”, „Зелена обручка” (1981), „Кольорові сіті”, романів „Зірки лиш мерехтять”, „Сонячний верх” (1984), „Коріння”, „Я тут випадково...”.

Дацей В. Полум'я. Оповідання. – Братислава: Dafons, 2002. – 42 с.

Дацей В. Синя ружа. – Ужгород: Закарпаття 2005. – 141 с.

Дацей В. Синя фантазія. Новели. – Пряшів: Відділ української літератури; Братислава: Слов'янське прогресивне видавництво-прима, 1996. – 149 с.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 30.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дерепа І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Дашкевич Михайло (1875-1948) – письменник. Псевдоніми: Клябука, Місяченко. Народ. 6 вересня 1875 р. у с. Киселиці (тепер Путильський р-н Чернівецької обл.). Закінчив учительську семінарію (1899) у Чернівцях, працю-

вав учителем, директором школи у Вашківцях (1918-1933). Літературну діяльність почав у 1902 р., писав оповідання, драматичні сценки. Помер 22 липня 1948 р. у Римніку Вилча (Румунія).

Автор соціально-побутових оповідань „Сліпець”, „Святий вечір”, „Гриць перед шибеницею”, драматичних сценок.

Дашкевич Михайло / Українські письменники діаспори. Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-упор.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 86.

Девдюк Тарас (1969) – поет. Народ. 26 липня 1969 р. у с. Тауїськ Магаданської обл. (Росія). Закінчив Львівський національний університет. У 1998 р. емігрував до США на заробітки. Оселився в Чикаго. Член Національної Спілки письменників України.

Автор збірок віршів „Бенкет на голівці цвяха Волошки” (1947), „Ти, три хвилини тому” (2000).

Девдюк Тарас // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. - Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 224.

Дейко Марія Олексіївна (1889-1969) – письменниця, науковець, освітня діячка. Народ. 1889 р. у м. Полтава. Завідувала кафедрою методики викладання в педінституті іноземних мов (м. Харків). Емігрувала до Німеччини, потім до Австралії. Була почесним членом Української Центральної шкільної ради, членом її програмово-методичної комісії. Керува-

ла українською школою в Нью-порті. Упорядкувала 5 читанок-підручників для дітей („Буквар”, „Рідне слово”, „Волошки”, „Рідний край”, „Євшан-зілля”). Померла 1969 р. в Австралії.

Автор віршів і оповідань („Про що тирса шелестіла”, „Перший чоловік: легенда”, „Тур” та ін.), збірки драматичних творів „Оля Перевізників та інші п’єси” (1957), спогадів „3 минулого”.

Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 44-45.

Дейчаківський Микола (1921-2002) – мемуарист, громадський діяч. Псевдонім – Микола Кузик. Народ. 9 грудня 1921 р. у с. Ямниця Станіславського повіту (Галичина). Здобув середню освіту, студіював філологію у Львівському університеті, потім захопився медициною. Член ОУН. У 1945 р. був заарештований гестапо. У повоєнний час перебував у Відні, продовжив медичні студії. У 1947 р. переїхав до Мюнхена, закінчив медичні студії (1949). Емігрував до США, поселився у Клівленді, тут відкрив лікарську практику. Був активним у громадському житті. Помер 11 липня 2002 р. у Пармі. Похований на цвинтарі св. Петра і Павла.

Автор спогадів „На визвольних стежках Європи” (1997).

Маркусь В. Дейчаківський Микола // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 220.

Деко Олександр Аврамович (1926) – прозаїк, перекладач, літературознавець, публіцист, журналіст. Народ. 25 грудня 1926 р. у м. Чернігові. Закінчив Львівський фінансово-кредитний технікум та Чернігівський педагогічний інститут. З січня 1944 р. воював у лавах Радянської Армії, штурмував фортецю Хутоу в Манчжурії. Був нагороджений орденами і медалями. У повоєнний час працював у колгоспі, на залізниці, слюсарем на заводі. Керував інспекцією Держстраху. В Чернігові працював на фабриці музичних інструментів підсобним робітником, нормувальником, бригадиром, інженером організації праці, редактором багатотиражної газети „Тембр”. Був начальником відділу заводу будівельних матеріалів. У Києві працював редактором республіканського видавництва „Мистецтво”.

У сімдесяті роки зазнав переслідувань. Тепер мешкає і працює в Ізраїлі. Головний редактор журналу „Соборність” (з 1997). Член Національної Спілки письменників України, один із засновників Спілки українських письменників Держави Ізраїль. Лауреат премій імені М. Коцюбинського, міжнародної „Тріумф”, імені В. Булаєнка.

Автор книжок „Майстри чарівних звуків”, „Журливий заспів”, „Поліська прелюдія”, „Сніг на червоних маках”, „Солов’ї співають на світанні”, „Кедойшім”, „Хроніка Шепетівського гетто”, „Не розбудити звіра”, „Вибраного” (у 4 т.).

Деко О. А. Твори: У 4 т. – Мюнхен – Київ, 1997 – 2001. – Т. 1: Проза. – 335 с.; Т. 2: Проза. – 255 с.;

Т. 3: Переклади. – 1997. – 246 с.;
Т. 4: Літературознавство. Справа про літературний бандитизм. – 415 с.

Деко О. Шевченківський календар // *Соборність*. – 2008. – № 1. – С. 37-94; 2008. – № 2-3. – С. 133-158; 2009. – № 2-3. – С. 139-175; 2010. – № 1-2.

Джо А. Кедойшим. Повесть-хроніка Шепетовського гетто. – Мюнхен – Хмельницький, 2002. – 70 с.

Баран Є. Шевченкове життя : день за днем // *Літературна Україна*. – 2011. – 17 лютого. – С. 15.

Гуреїв О. Те, чого не сказали інші // *Деко О. А. Твори: У 4 т. – Мюнхен – Київ, 1997 – 2001. – Т. 1: Проза. – С. 7-12.*

Мачківський М. А. Провесінь в імлі, або Роман-есе про Олександра Деко. – Хмельницький: Поділля, 2002. – 255 с.

Демидчук Семен (1884-1965) – журналіст, громадський діяч, письменник. Народ. 22 квітня 1884 р. у м. Буськ (Галичина). Закінчив гімназію у Львові, потім правничі студії. У 1912-1913 рр. приїздив до США для збирання коштів на українське приватне шкільництво. У 1914 р. удруге прибув до США, співпрацював із редакцією „Свободи” та ін. газетами. У 1920-1939 рр. – співробітник редакції „Америки”. Редагував кілька випусків календарів „Провидіння”, разом із Л. Цегельським – газету „Український вісник” у Нью-Йорку (1927-1928). У 1943-1954 рр. працював у редакції „Свобода”. Дійсний член НТШ, член-кореспондент УВАН. Помер 20 вересня 1965 р. у Брукліні.

Автор збірки оповідань і нарисів „Перші образки з Америки”, праці „Україніка в Америці”.

Маркусь В. Демидчук Семен // *Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 225.*

Демкович-Добрянський Михайло Іванович (1905-2001) – письменник, публіцист, журналіст, громадський діяч. Народ. 7 листопада 1905 р. у с. Лагодів Перемишлянського повіту (нині – Львівської обл.) у селянській родині. Закінчив українську гімназію у Львові (1926), навчався у Львівському, потім Берлінському та Віденському університетах. Був членом молодіжної організації „Пласт”, співзасновником Союзу української націоналістичної молоді (1926). У 1927 р. вступив до УНДО. У 1933-1939 рр. працював у редакціях тижневиків „Мета”, „Христос наша сила”, „Дзвони”; у 1941-1944 рр. був заступником голови Українського Крайового Комітету у Львові.

У 1944 р. емігрував до Німеччини, у 1949 р. – до Великобританії. Редагував часописи „Проблеми” (1945-1948), „Українська думка” (1949-1950). Працював на радіо „Свобода” (1956-1972) до виходу на пенсію. Помер у 2001 р.

Мельничук Ю. Повернення Демковича-Добрянського // *Демкович-Добрянський М. Україна і Росія. Історичні нариси на тему російського імперіалізму. – Львів – Краків – Париж: Вид. спілка „Просвіта”, 1993. – С. 202-205.*

Демус Володимира Стефанівна (1922-2006) – поетеса, громадська діячка, меценат культурно-просвітницьких заходів. Дівоче прізвище – Когут. Народ. 1922 р. у с. Цеперів Кам'янка Струмиловського повіту (Галичина) в родині сільського вчителя. Навчалася у гімназії у м. Львові. У 1939 р. емігрувала з родиною на Захід, повернулася в Україну в 1942 р. і знову емігрувала (1944). Перебувала в Німеччині, з 1950 р. мешкала в США. Продовжила навчання в коледжі, на українських педагогічних курсах ім. Петра Могили в Чикаго. Працювала в школі українознавства, була активною у громадському житті. Померла 24 лютого 2006 р. у м. Чикаго. Похована на цвинтарі св. Миколая.

Автор збірок „На людських озерях” (1977), „Вічне тепер” (1984), „Альбом” (2002).

Демус В. Вічне тепер. Поезії. – Чикаго, 1984. – 131 с.

Демус В. З нових поезій // Сучасність. – 1977. – Ч. 4 (196). – С. 29-31.

Демус Володимира // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 226.

Демусь Анатоль – див. Незабудько Панько.

Денисюк Микола (1913-1976) – редактор, видавець, громадський і церковний діяч. Народ. 23 грудня 1913 р. в с. Гвіздець Коломийського повіту (Галичина). У 1944 р. емігрував, перебував у

Інсбруці (Австрія), потім – в Аргентині (1948-1956). Студював право в Інсбруцькому університеті, бібліотечну технологію в Коледжі Райта (1973-1974) в Чикаго. Керував торгівельним відділом українського видавництва у Кракові (1939-1941), був співвласником книжкового видавництва „Овид” у Львові, власником української книгарні в Інсбруку (1945-1948). У 1946 р. заснував „Вид-во М. Денисюка”, вів видавничу діяльність у Буенос-Айресі. У 1949 р. заснував ілюстрований місячник „Овид”. Видавав книжки українських письменників: Б. Лепкого, Н. Королевої, У. Самчука, С. Парфанович та ін. Член Спілки українських журналістів Америки, брав участь у діяльності Українського літературного фонду ім. Франка. Помер 27 липня 1976 р. у Чикаго (США), похований у м. Торонто (Канада).

Маркусь Д. Денисюк Микола // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 228.

Де Олександр (1925-1998) – український поет, прозаїк, драматург, видавець. Справжнє прізвище – Барчук Олександр Іванович. Народ. 5 червня 1925 р. у с. Заячківка Христинівського району на Черкащині в родині сільського вчителя. У 1941 р. закінчив школу. У 1942 р. був вивезений на примусову працю у Баварію. Перебував у таборах поблизу Мюнхена.

У 1948 р. переїхав до Великобританії, заочно здобув фах журна-

ліста, закінчив Лондонську школу драматичного мистецтва. Мешкав у Лондоні, організував власну торгівельну компанію і керував нею більше 25 років. У 1975 р. залишив комерційну діяльність, присвятив себе літературній творчості та роботі на фермі біля Лондона. Помер 1998 р. у Лондоні (Великобританія). Похований там же.

Автор книг „Вогонь трояндний” (1970), „Учитель” (1970), „Пророк” (1972), „У двох кольорах” (1973), „Вагомість весни” (1976), повісті „Червона рута”, роману „Діти степу” та ін., писав українською та англійською мовами.

Де О. Вогонь трояндний. – Лондон, 1970. – 112 с.

Де О. Живі легенди. – Лондон, 1965. – 144 с.

Де О. Калиновий вітраж // Дзвін. – 1991. – № 4. – С. 6-10.

Де О. Під чужим небом. – Лондон: Накладом видавництва „Чайка”, 1966. – 214 с.

Де О. Пісня серця: Поезії. – Лондон: Накладом видавництва „Чайка”, 1964. – 144 с.

Де О. Пророк. – Лондон: Чайка, 1972. – 120 с.

Де О. Стежками долі і весни // Дзвін. – 1995. – №7- 8. – С. 17-19.

Де О. Хвотій або наш Фауст. – Лондон: Чайка, 1968. – 164 с.

Де О. Учитель. – Лондон: Чайка, 1971. – 106 с.

Пахаренко В.І. „У людській підведусь поставі...”: Творчість О. Де // Рідні голоси з далеких далей. – Черкаси, 2000. – С. 138-140.

Зарудняк Н.І. „Завжди мій дух к тобі летів” // Рідні голоси з далеких далей. – Черкаси, 2000. – С. 141-146.

Державин Володимир Миколайович (1899-1964) – поет, перекладач, філолог, літературознавець, критик. Народ. 30 січня 1899 р. у Петербурзі, здобув гімназичну освіту (1909-1917). Вступив на історико-філологічний факультет Петроградського університету, через рік перевівся до Харківського інституту народної освіти і закінчив його в 1921 р. Закінчив аспірантуру при науково-дослідній кафедрі європейської культури (секція античної культури) Харківського ІНО. Написав праці „Панщина в римському колонаті” (1925), „Проблеми мистецького перекладу” (1927), „Лірика й гумор у Шевченковому щоденнику” та ін. Працював на кафедрі літературознавства Харківського інституту народної освіти, у філіях Інституту літератури ім. Т. Шевченка та Інституту мовознавства УАН. Друкувався у журналах „Культура і побут”, „Життя і революція”, „ВАПЛІТЕ”, „Червоний шлях” та ін.

У 1941 р. захистив дисертацію на звання кандидата історичних наук, під час німецької окупації працював професором історії. Володів багатьма мовами: українською, російською, німецькою, французькою, англійською, італійською, грецькою, латинською. У 1943 р. емігрував на Захід. З 1946 р. професор УВУ (Мюнхен). Викладав у німецьких університетах курси загального мовознавства, теорії літератури, історії західноєвропейської літератури. Помер 7 березня 1964 р. в Аугсбурзі (Німеччина). Там і похований.

Автор праць „Лірика й гумор у Шевченковому „Журналі” (1928),

„Проблеми класицизму та систематичної літературних стилів” (1946), „Теорія літератури. Поетика”, „Поезія М. Зерова і український класицизм” (1948), мовознавчих праць „Курс загального мовознавства” (1947), „Вчення античної риторики про фігури сенсу” (1956) та багатьох інших праць. Перекладав із давньогрецької, латинської, англійської, німецької та французької мов.

Державин В. Афоризми. – Мюнхен, 1966. – 70 с.

Державин В. Драматична тетралогія Миколи Куліша / В. Державин // Червоний шлях. – 1928. – № 1. – С. 75-92.

Державин В. Історична белетристика Б. Лепкого // Критика. – 1930. – Кн. 5. – С. 27-48.

Державин В. Курс загального мовознавства. – Авгсбург, 1947. – 93 с.

Державин В. Література і літературознавство. Вибрані теоретичні та літературно-критичні праці / Упоряд. та авт. передм. С. І. Хороб. – Івано-Франківськ: Плай, 2005. – 492 с.

Державин В. Національна література як мистецтво // Укр. слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття. – К.: Аконті, 2001. – Кн. 3. – С. 600-620.

Державин В. Поезія Емми Андієвської // Кур'єр Кривбасу. – 2004. – № 170. – С. 96-107.

Державин В. Поезія Михайла Ореста і неокласицизм // Там само. – С. 621- 627.

Державин В. Сучасна українська історична белетристика // Кри-

тика. – 1929. – 12. – С. 31-51.

Державин В. Три роки літературного життя в еміграції. 1945-1947 (Про творчість Л. Лимана). – Мюнхен: Академія, 1948. – 29 с.

Державин В. Українська поезія і її національна чинність // Антологія української поезії. – Лондон: СУМ, 1957. – С. 15-24.

Державин В. Фантастика у „Страшній помсті” Гоголя // Сорочинський ярмарок на Невському проспекті: Українська рецепція Гоголя / Упоряд. В. Агеєва. – К.: Факт, 2003. – С. 252-265.

Derzhavyn V. Gelb und Blau: Moderne ukrainische Dichtung in Auswahl. – Augsburg, 1948. – 46 p.

Доценко Р. І., Лисенко І. М. Державин Володимир Миколайович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 34-35.

Качуровський І. Володимир Державин – теоретик неокласицизму // Променисті сільвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 228-236.

Кošелівець І. Подвійний портрет з постскриптумом (Михайло Орест і Володимир Державин) // Березіль. – 1993. – № 3-4. – С. 20-27.

Салига Т. Повернення Володимира Державина // Літературна Україна. – 2007. – 25 січня. – С. 1, 6.

Славутич Яр. Спроба зразкової антології (В. Державин) // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славути, 1992. – С. 224-227.

Шевельов Ю. МУР і я в МУРі (Сторінки зі спогадів. Матеріали до історії української еміграційної літератури) // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 559-592.

Держирука Володимир (1882-1932) – журналіст, письменник. Народ. 6 грудня 1882 р. у с. Ігровиця Тернопільського повіту. Здобув гімназичну освіту в Тернополі та Львові, закінчив духовну семінарію у Львові, студіював у Римі. У 1909 р. висвячений. У 1910 р. прибув до США, був парохом у різних парафіях. Редагував тижневик „Заокеанська Русь”. Помер 27 вересня 1932 р. у Майнєрсвілі.

Автор оповідань „Під шум млинських коліс”, „Розбишаки в паломничій одежі”, комедій „Царицині черевички”, „Червона свитка” та ін., музики до релігійних пісень.

Маркусь В. Держирука Володимир // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 229.

Деснянський Іван (дата народження невідома – 1956) – письменник, бібліофіл. Справжнє ім'я та прізвище – Іван Сапун. Народ. на Полтавщині. У передвоєнний час учителював у с. Більському Котелівського району. У роки війни емігрував до Німеччини, потім прибув до Англії. Помер 1956 р. у Лондоні.

Автор поеми „Мазепа, Батурин і Полтава” (1957).

Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 46.

Джунь Михайло (1895-1976) – письменник. Народ. 13 березня 1895 р. у Галичині. Воював у лавах УГА, потім Армії УНР. Залишився в Україні, працював педагогом у Києві. У 30-х рр. був репресований, засуджений на 10 років концентраційних таборів. Напередодні війни звільнений. Жив у Харкові. З 1944 р. у Німеччині, згодом – у США. Працював робітником. Помер 8 січня 1976 р. у Стетен-Айленді.

Автор автобіографічної повісті „Ворог народу” (1966) у співавторстві з Оленою Звичайною.

Маркусь В. Джунь Михайло // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 237.

Дибко-Філіпчак Ірина (1925) – письменниця, перекладач, критик, музикант. Народ. 25 березня (за ін. даними – 30 березня) 1925 р. у с. Більшівці Станіславського повіту (тепер. Івано-Франківської обл.) у селянській родині. Закінчила педагогічний інститут у Станіславі, музичну школу. Продовжила музичні студії у Лодзі та Зальцбурзі. Вивчала юридичні науки у Мюнхені. У 1950 р. переїхала з родиною до США, вчителювала в 1963-1991 і 1995-1997 рр. у Пассаїку (Нью-Джерсі). Зараз мешкає в містечку Потомак у Меріленді, володіє англійською, німецькою, польською, російською і латинсь-

кою мовами. Член управи Міжнародного Пен-клубу.

Автор поетичних збірок „На крилах дум” (1974), „По стежинах душі” (1976), „На перехресті років” (1982); поеми „Ахнатон” (1986), збірки оповідань „Білий орел” (1980).

Дибко-Филипчак І. Ахнатон. Поема. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1986. – 66 с.

Дибко-Филипчак І. Білий орел. Оповідання для молоді. – Філадельфія: Київ, 1980. – 159 с.

Дибко-Филипчак І. Гільгамеш. Поема. – Кліфтон, 1984. – 93 с.

Дибко-Филипчак І. Наталена Королева і її літературна творчість // Жіночий світ. – 1989. – № 3. – С. 7-9.

Дибко-Филипчак Ірина / Українські письменники діаспори. Матеріали до біобібліографічного словника/ Авт.-упор.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 87.

Дибко І. На крилах дум. Мати Короля Данила. – 2-е вид., справ., допов. – Кліфтон, 1987. – 146 с.

Дибко І. На перехресті років. Поезії й драми. – Нью-Йорк, 1982. – 127 с.

Максимук С. Дибко-Филипчак Ірина // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 239.

Федорів-Ходак О. Повернення з ирїю // Дзвін. – 1991. – № 7. – С. 17-19.

Дивнич Юрій – див. Лавріненко Юрій.

Діброва Гнат (1906-1984) –

поет. Псевдонім – Гнат О. Діброва. Народ. 27 січня 1906 р. у с. Андрієво-Зорині в Україні. Здобув вищу педагогічну освіту (1936), працював учителем до початку війни. Потрапив до Німеччини, на початку 50-х рр.. – до США. Помер 1 квітня 1984 р. у Ньюарку.

Автор збірок поезій і афоризмів „Шляхи і думи” (1946), „Кладка видінь” (1953), „Подорож у світ” (1955), „Рух і гармонія” (1960), „Містерія землі” (1968), „Терни і троянди” (1973), літературознавчих статей.

Трощинський В. Діброва-Лозенко Гнат Олекса // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 241.

Діма (1925) – літературне ім'я поетеси, драматурга Діамари Іванівни Комілевської (дівооче прізвище – Ходимчук). Народ. 31 жовтня 1925 р. у м. Ромни Полтавської губернії (тепер Сумської обл.) у родині акторів. Мешкала у Харкові й Києві, здобула освіту в Києві. У 1937 р. батька – актора і режисера Івана Ходимчука – було заарештовано. У роки війни (1942) була вивезена разом із матір'ю Н. Пилипенко-Комілевською з України на роботу в рейх. Перебувала в таборах, потім емігрувала до Франції (1945), жила в Парижі, брала участь у роботі українського театру. У 1959 р. виїхала до США, поселилася в Нью-Йорку. У 1984 р. приїздила в Україну, зустрічалася з рідними.

Автор поетичних збірок „Волошки” (1947), „Росяні зорі” (1952),

„Мить” (1955), „Третій берег” (1963), „Зустріч років” (1973), „Осінь мереживо” (1984); збірки прозових творів „День подорожі” (1958); драматичних творів „Хміль” (1953), „Пересажені квіти” (1957), „Шлях до свого дому” (1950), комедії „Ваші власні друзі” (1957), „Ох, моя бідна книжка” (1963); збірок віршів та оповідань для дітей „М'ячик-скачик” (1954), „Їжачок” (1958), „Кіт-музика” (1971).

Діма. День подорожі. – Мюнхен, 1958. – 43 с.

Діма. Кіт-музика: Оповідання. – Нью-Йорк: Вид-во Союзу України Америки, 1971. – 28 с.

Діма. Мить. – Париж, 1955. – 31 с.

Діма. М'ячик-скачик. – Париж, 1954. – 30 с.

Діма. Осінь мереживо. Поезії. – Нью-Йорк, 1984. – 52 с.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дерепа І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Ротач П. І слово, і доля, і пам'ять: Статті, дослідження, спогади. – Полтава: Верстка, 2000. – 442 с.

Троцинський В. Діма // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 242.

Дмитрик Іван (1919-1998) – мемуарист, громадський діяч. Народ. 22 грудня 1919 р. у с. Коритники Перемиського повіту (Галичина). Закінчив школу, брав участь у боротьбі УПА. У 1947 р. рейдом

перейшов до Німеччини. З 1950 р. мешкав у США. Був скарбником в Об'єднанні вояків УПА. Помер 21 серпня 1998 р. у Нью-Йорку.

Автор книги спогадів „У лісах Лемківщини” (1976).

Дмитрик Іван // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. - Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 244-245.

Дмитришин-Часто Любов (1942) – письменниця, журналістка. Народ. 9 травня 1942 р. у с. Крушельниця Сколівського повіту (Галичина). Закінчила факультет журналістики Львівського університету (1969), працювала в газеті „Закарпатська правда” в Ужгороді. Переїхала до США (1990), оселилася в Нью-Йорку. Редагувала журнал „Веселка” (1993-1995), з 1996 р. працює в газеті „Національна трибуна”. Член Національної Спільної письменників України.

Автор книг „Літ осінь відлуння” (1981), „Родина” (1986), „Ця важка дорога” (1990), „Українська мати” (1995), „Сповідь” (1996), „Вакації з бабунею” (1997).

Дмитришин-Часто Л. Вакації з бабусею: повість. – Ужгород: б. в., 1997. – 64 с.

Дмитришин-Часто Любов // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. - Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 245.

Дмитрів Нестор (1863-1925) – письменник, журналіст, громадський діяч, священник. Псевдоніми і криптоніми – Нестор, Н-р, Д-в. Народ. 1863 р. у с. Утішкові на Золо-

чівщині (Галичина), закінчив гімназію у Львові (1890), навчався у Львівській духовній семінарії. У 1895 р. емігрував до США, працював у часописі „Свобода”, був його редактором (1896-1897). У 1897 р. прибув до Канади, заснував церковні громади, працював у канадській іміграційній службі (1897-1898). У 1899 р. повернувся до США, був священиком. 27 травня 1925 р. помер у м. Елізабет (Нью-Джерсі), похований на цвинтарі „Евер Грін”.

Автор творів „Канадійська Русь” (1897), „Подорожні спомини” (1897), „Руська паска й французький ксьондз” (1897), „Тимко Гаврилюк” (1902), „3 Галіфаксу до Вінніпегу” та інших.

Дмитрів Н. Пам'яті українського героя Остапа Нижанковського. – Нью-Йорк, 1920. – 7 с.

Дмитрів Н. Руська паска й французький ксьондз. Образок з життя емігрантів // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 171-173.

Дмитрів Нестор // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. - Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 90-92.

Маркусь В. Дмитрів Нестор // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 245-246.

Добрянська-Коренець Ольга (1883-1973) – письменниця. Народ. 1883 р. у м. Перемишль. Закінчила школу, потім учительську семінарію в Перемишлі. Співроб-

ітничала з „Літературно-науковим вісником”, друкувалася в часописах „Наша мета”, „Жінка” та ін. Померла у Нью-Йорку (США) в 70-х роках.

Автор спогадів про І. Франка, К. Малицьку, О. Кульчицьку, О. Бачинську.

Добрянська-Коренець О. Зшиток малого монгола. – Нью-Йорк, 1957. – 63 с.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 32.

Довгалюк Харитон (1918-2006) – український письменник, православний священик. Псевдоніми – Вочур Чернець, А. Стебко, ХОД. Народ. 15 жовтня 1918 р. у с. Криволука Чортківського повіту (Галичина). Навчався у технічному училищі в Кам'янець-Подільсько-му. Почав писати у студентські роки. Проте рукопис першої повісті „Розділ” був ревізований ГПУ, а автор заарештований. У роки Другої світової війни потрапив до Німеччини. Побував у Аргентині. У 1950 р. прибув до США, закінчив Рочестерський технологічний університет (1960). У 1987 р. став священиком у м. Авбурн. Помер 26 листопада 2006 р. у Рочестері, похований на цвинтарі Ріверсайд.

Автор збірки оповідань „Кладка над потоком” (1969), повістей „Буревій” (1971), „Соколова дочка” (1973), „Сповідь Андрія Заславського” (1977), „Со Святим Духом” (2003); фейлетонів.

Довгалюк Х. Буревій. Повість. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1971. – 245 с.

Довгалюк Х. Кладка над потоком: Оповідання. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1969. – 211 с.

Довгалюк Х. Соколова дочка: Повість. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1973. – 263 с.

Довгалюк Х. Сповідь Андрія Заславського: Повість. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1977. – 264 с.

Гарасевич М. „Соколова дочка” Харитона Довгалюка // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 437-440.

Кмета-Ічнянський І. Про автора і його твір // Довгалюк Х. Соколова дочка. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1973. – С.5-7.

Маркусь В. Довгалюк Харитон // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 250.

Маляр П. Реабілітація реалізму // Довгалюк Х. Сповідь Андрія Заславського: Повість. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1977. – С. 7-13.

Довгаль Спиридон Микитович (1896-1975) – журналіст, редактор, політичний діяч. Народ. 1896 р. на Чернігівщині. Брав активну участь у національно-визвольних змаганнях, був командиром студентського куреня, підполковником Армії УНР. Емігрував до Чехословаччини, редагував часописи „Нова Україна” (Прага, 1925-1929), потім в Ужгороді „Вперед” (1932-1938), „Нова свобода” (1938-1039). У Німеччині редагував „Дозвілля” (1942-1945), „Слово” (1945-1946). Голова уряду УНР

у вигнанні (1954, 1969-1972), голова Укр. Нац. Ради (1966-1967, 1972-1975). Помер 1975 р. у Німеччині, похований у Мюнхені.

Довгаль Спиридон // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – Львів, 1993. – Т. 2. – С. 556.

Качуровський І. Покоління Другої світової війни в літературі української діаспори // Променисті сільвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Киево-Могилянська академія”, 2008. – С. 514-531.

Шевельов Ю. МУР і я в МУРІ (Сторінки зі спогадів. Матеріяли до історії української еміграційної літератури) // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Киево-Могилянська академія”, 2008. – С. 559-592.

Докля Теодор (1931-1982) – лемківський діяч, письменник. Народ. 11 листопада 1931 р. у с. Ясінка Турківського повіту. Був виселений до Польщі. Друкував етнографічні матеріали про Лемківщину в польських виданнях. У 1961 р. емігрував до США. У 1967 р. став секретарем Лемко-Союзу, незабаром був виключений із нього за спробу нейтралізувати прокомуністичну орієнтацію. Помер у лютому 1982 р. у м. Йонкерс.

Автор віршів, оповідань, нарисів про життя лемків.

Маркусь В. Докля Теодор // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 250.

Долинський Іван Миколайович (1921) – український поет. Народ. 25 липня 1921 р. поблизу Лівау (провінція Манітоба) в родині, що прибула з Буковини до Канади. Закінчив англومовну школу, став фермером.

Автор збірки „Луна з прерій” (1983).

Погребенник Ф. П. Долинський Іван Миколайович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 87.

Домазар Сергій Федорович (1900-1987) – український письменник, публіцист, перекладач. Справжнє ім'я та прізвище – Сергій Федорович Давиденко. Псевдонім – Іван Сагайда. Народ. 29 серпня 1900 р. у м. Пирятин у родині фельдшера. Навчався в Пирятинській гімназії, вступив до лав січових стрільців, брав участь у боях. Після поразки УНР потрапив до в'язниці, був засуджений до розстрілу, але вдалося врятуватися. Взяв собі прізвище загиблого побратима С. Домазара, вів мандрівний спосіб життя, працював суфлером у театрі „Березіль”, коректором у друкарнях Харкова і Києва. Викладав німецьку мову в Київському ветеринарному інституті. У 1937 р. лишився без роботи. На початку війни працював складачем української газети (Київ).

Був мобілізований до Червоної Армії, проте повернувся до Києва. У 1942 р. потрапив до Тюрингії на сільськогосподарські роботи, потім працював складачем украї-

нської газети в Берліні. Друкується в діаспорних виданнях. У 1949 р. емігрував до Австралії, поселився спочатку в Сідней, потім у Блектавні (1954). Брав участь у громадському та церковному житті, друкувався в газеті „Вільна думка” (Сідней), журналі „Сучасність”. 3 роки мандрував по Канаді, Європі, США, потім знову поселився в Австралії біля річки Непієн. Помер 18 липня 1987 р. у Сідней (Австралія).

Автор роману „Замок над Водаєм” (1964), нарисів „Володар сімох морів”, „Реставратори голубих мрій” (1969), публіцистичної книги „Великі питання” (1947), мовознавчої праці „Знаряддя мови” (1971), перекладів з англійської мови.

Домазар С. Замок над Водаєм. – Суми: Собор, 2003. – 296 с.; К.: Ярославів Вал, 2010.

Короненко С. З ряду явищ авторитетних // Літературна Україна. – 2010. – 22 липня. – С. 5.

Нитченко Дм. Під сонцем Австралії (З хроніки мого життя). – Мельбурн: в-во „Байда”, 1994. – Т. 2. – С. 359-360.

П'ятаченко С. Замок пам'яті // Домазар С. Замок над Водаєм. – Суми: Собор, 2003. – С. 5-10.

Ротач П. І слово, і доля, і пам'ять: Статті, дослідження, спогади. – Полтава: Верстка, 2000. – 442 с.

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 47-48.

Слабошпицький М. Сергій Домазар із Пирятини над Удаєм // Літературна Україна. – 2011. – 21 липня. – С. 5.

Доманицький Василь Миколайович (1877-1910) – український літературознавець, фольклорист, бібліограф, історик. Псевдоніми: Вітер, Василь Потребитель, Звенигородець, Колодянин. Народ. 7 (19) березня 1877 р. у с. Колодисте на Черкащині в родині священика. Закінчив історико-філологічний факультет Київського університету (1900). Деякий час учителював, був одним із організаторів видавництва „Вік”. Працював у редакціях газет „Нова громада”, „Громадська думка”. У 1907 р. переїхав до Петербурга, у 1908 р. емігрував до Польщі. Продовжив журналістську діяльність у м. Закопане. Помер 28 серпня (10 вересня) 1910 р. у м. Аркашон (Франція). Похований у рідному селі.

Автор праць „Піонер української етнографії (Зоріан Доленга-Ходаковський)” (1904), „Критичний розслід над творами „Кобзаря” Шевченка” (1906), „Друкарська справа у Малоросії на початку XIX ст.” (1900), „Життя Тараса Шевченка” (1918) та багатьох інших.

Доманицький В. Засади українського рурбанізму / Передм. авт. – Прага ; Братислава : Накладом Спілки укр. інженерів у Словацькій Республіці, 1935. – 35 с.

Доманицький В. Критичний розслід над текстом „Кобзаря” Шевченка / Упоряд. та автор післямови В.Т. Поліщук. Репринт. відтворення вид. 1907 р. – Черкаси: Вертикаль, 2008. – 384 с.

Доманицький В. Козаччина на переломі XVI – XVII в. (1591–1603). – Львів: Накладом Т-ва ім. Шевченка, 1905. – 171 с.

Доманицький В. Лист до М. Коцюбинського // Листи до Михайла Коцюбинського / Упорядк. та комент. В. Мазного. – Ніжин, 2002. – Т. II. – С. 161-162.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 32.

Сквирська Л. М. Доманицький Василь Миколайович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. - П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 88-89.

Франко І. В. Доманицький „Критичний розслід над текстом „Кобзаря” // Франко І. Зібрання творів: У 50 т. – К.: Наукова думка, 1982. – Т. 37. – С. 372-373.

Домашовець Володимир (1926) – редактор, письменник, баптистський пастор. Народ. 1 березня 1926 р. у с. Забар'я Рава-Руського повіту (Галичина). Студіював теологію в Швейцарії та Англії. Очоловав Всеукраїнське Євангельсько-Баптистське Братство з 1990 р., редагував журнал „Віра і наука” (з 1952), „Післанець правди” (з 1975).

Домашовець Володимир // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. - Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 252.

Домашовець Григорій (1895-1990) – редактор, публіцист, релігійний діяч. Народ. 3 серпня 1895 р. у с. Забар'я Рава-Руського повіту. Воював у лавах УГА. Став баптистом, закінчив семінарію у Лодзі (Польща). З 1944 р. у Західній Німеччині у таборах ДП. У 1950 р. прибув до США, оселив-

ся в Ірвінгтоні. Редагував журнал „Післанець правди”. Помер 4 вересня 1990 р. в Юніоні.

Автор релігійних віршів, мемуарів.

Маркусь В. Домашовець Григорій // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 252.

Донцова Марія (1891-1978) – поетеса, громадська діячка, журналістка, дружина Д. Донцова. Дівоче прізвище – Бачинська. Народ. 26 липня 1891 р. [за ЕУ – 1892] у с. Смерже Долішнє Стрийського повіту (Галичина). Закінчила лицей у Перемишлі, потім вищу торговельну школу у Відні (1910). З 1914 р. була членом жіночої чоти УСС. У 1918-1920 рр. перебувала на дипломатичній службі УНР у Данії, Швейцарії, Берліні. З 1921 р. – у Львові. У 1922-1939 рр. допомагала Д. Донцову у виданні „Літературно-наукового вісника” („Вісника”), друкувалася у закордонній пресі. У 1927 р. заснувала і була головою Союзу українок Волині. Після Другої світової війни жила у Чехословаччині, потім Німеччині. У 1950 р. переїхала до США, була членом Союзу українок Америки. Померла 30 грудня 1978 р. у м. Нью-Йорку.

Бачинська-Донцова М. Теліги (Жмут спогадів) // Теліга О. Спогади / Упоряд. Н. Миронець. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2004. – С. 261-270.

Донцова Марія // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій,

Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 92-93.

Маркусь В. Донцова Марія // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 253.

Миронець Н. Листи Юрія Липи до Марії Донцової // Творчість Юрія Липи в культурно-історичному контексті ХХ століття. – Одеса: Астропринт, 2000. – 152 с.

Чапленко Н. Наші сучасниці – короткі біографії // Українка в світі. – 1979. – № 1. – С. 30-31.

Донцов Дмитро Іванович (1883-1973) – політичний діяч, публіцист, журналіст, видавець, літературознавець та літературний критик, ідеолог українського націоналізму. Народ. 10 вересня 1883 р. у м. Мелітополі тепер Запорізької обл., походив зі стародавнього козацького роду. Освіту здобув у Петербурзькому (1900-1907) та Віденському (1909-1911) університетах, закінчив Львівський університет (1917). Одержав ступінь доктора юридичних наук. Двічі його заарештовували царські жандарми як члена УСДРП (1905, 1907).

У 1918 р. був головою Українського телеграфного агентства, у 1919-1921 рр. – співробітником прес-бюро при посольстві УНР у Швейцарії. У 1922-1939 рр. редагував „Літературно-науковий вісник” (з 1933 „Вісник”). У вересні 1939 р. емігрував на Захід: перебував у Німеччині, Чехословаччині, Франції, США, Канаді. Викладав українську літературу в Монреальському університеті (Кана-

да, 1948-1953). Помер 30 березня 1973 р. і похований у Монреалі (Канада).

Автор праць „Модерне московфільство” (1913), „Історія розвитку української державної ідеї” (1917), „Українська державна думка і Європа” (1919), „Підстави нашої політики” (1921), „Поетка українського рiсорджiменту” (1922), „Націоналізм” (1926), „Наша доба і література” (1936), „Де шукати наших традицій” (1938), „Дух нашої давнини” (1944), „Поетка вогняних меж. Олена Теліга” (1953), „Росія чи Європа” (1955) та ін.

Донцов Д. Вибрані твори: У 10 т. Т. 1: Політична аналітика (1912-1918 рр.) / Упоряд., передм., комент. О. Багана. – Дрогобич – Львів: ВФ „Відродження”, 2011. – 328 с.

Донцов Д. За яку революцію / Д. Донцов. – Торонто: Гомін України, 1957. – 82 с.

Донцов Д. Дві літератури нашої доби. Репринтне відтвор. вид. 1958 р. – Львів: Просвіта, 1991. – 295 с.

Донцов Д. Демаскування шашель. – Мюнхен, 1949. – 32 с.

Донцов Д. Де шукати наших історичних традицій. – Львів: Українське видавництво, 1941. – 112 с.

Донцов Д. Дух нашої давнини. – Дрогобич: Відродження, 1991. – 341 с.

Донцов Д. Націоналізм. – Лондон – Торонто, 1966. – 363 с.

Донцов Д. Наша доба і література. – Львів, 1936.

Донцов Д. Дві літератури нашої доби. – Торонто, 1961. – 231 с.

Донцов Д. Незримі скрижалі

Кобзаря. – Торонто: Гомін України, 1961. – 230 с.

Донцов Д. Поетка вогняних меж. Олена Теліга. – Торонто, 1953. – 93 с.

Донцов Д. Твори / Д. Донцов. – Т. 1. Геополітичні та ідеологічні праці. – Львів: Кальварія, 2001. – 488 с.

Донцов Д. Хрестом і мечем. Твори. – Торонто – Нью-Йорк – Лондон, 1967. – 319 с.

Баган О. Поміж містикою і політикою: Дмитро Донцов на тлі української політичної історії 1-ї пол. ХХ ст. – К.: УВС ім. Ю. Липи, 2008. – 77 с.

Іванишин В. Дмитро Донцов // Вісниківство: літературна традиція та ідеї. – Дрогобич: Коло, 2009. – С. 236-244.

Квіт С. Дмитро Донцов. Ідеологічний портрет. – К.: ВЦ „Київський університет”, 2000. – 260 с.

Квіт С. Царські жандарми і цензура про Дмитра Донцова // Слово і час. – 1992. – № 9. – С. 70-73.

Крупач М. Дмитро Донцов та Євген Маланюк: перше полемічне перехрестя // Вісниківство: літературна традиція та ідеї. – Дрогобич: Коло, 2009. – С. 49-58.

Лісовий В. Драгоманов і Донцов // Філософська і соціологічна думка. – 1991. – № 9. – С. 83-101.

Матеріали наукової конференції, присвяченої пам'яті Дмитра Донцова. – К.: Видання Конгресу українських націоналістів, 1993. – 46 с.

Міщук Р. С. Донцов Дмитро Іванович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 93-94.

Сварник Г. Архіви Дмитра Донцова // Пам'ятки України. – 1994. – №3 /6. – С. 122-123.

Сосновський М. Дмитро Донцов: політичний портрет. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – 419 с.

Дончук Зосим Іванович (1903-1974) – український письменник, громадський діяч. Народ. 17 [30] квітня 1903 р. на Уманщині. Середню освіту здобув в Уманській гімназії, закінчив військово училище в Москві (1929). Працював економістом у м. Вінниці. У роки війни емігрував спочатку до Канади, потім до США (1949). Мешкав у Філадельфії, працював робітником на фабриці. Був засновником і головою Товариства прихильників Української Народної Республіки, заступником голови Літературно-мистецького клубу в Філадельфії. Помер 15 вересня 1974 [за ін. даними – 1973] р. під час творчої поїздки до штату Каліфорнія. Похований на українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку. Член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Автор творів „Гнат Кіндратович” (1957), „Прірва” (1959), „Перша любов” (1962), „Утрачений ранок” (1969), „Куди веде казка” (1971), „Море по коліна” (1961), „Будинок 1313” (1964), „Ясновидець Гері” (1966); збірок оповідань „Чорні дні” (1952), „Через річку” (1953), „Десята” (1966).

Дончук З. В облозі: Роман. – Філадельфія: Власна хата, 1966. – 222 с.; В облозі. Роман та ювілейні відгуки читачів. – Філадельфія: Власна хата, 1973. – 352 с.

Дончук З. Гнат Кіндратович. –

Філадельфія – Буенос-Айрес: Перемога, 1957. – 197 с.

Дончук З. Куди веде казка: Роман. – Філадельфія: Власна хата, 1971. – 384 с.

Дончук З. Море по коліна. Повесть. – Філадельфія: Накладом автора, 1961. – 295 с.

Дончук З. Перша любов. – Філадельфія, 1962.

Дончук З. Прірва: Роман. – Чикаго: Вид-во Миколи Денисюка, 1959. – 560 с.

Дончук З. Чорні дні. Оповідання. – Буенос-Айрес – Філадельфія: Перемога, 1952. – 140 с.

Дончук З. Ясновидець Гері: Сатирична повість. – Філадельфія, 1966. – 262 с.

Біляїв В. Творчість у поході життя (Галина Журба) // „На неокраєнім крилі...”. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – С. 79-99.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дереза І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Овечко І. Любов, кохання й боротьба: Жмуток думок про З.Дончука і його „Першу любов”; Зосим Дончук: „Утрачений ранок” // Вибрані поезії, нариси, оповідання, статті, рецензії. – Лос-Анджелес: Батурич, 1970. – С. 141-142; 145.

Праця і нагорода Зосима Дончука / Упоряд. Л.Дончук. – Філадельфія: Власна хата, 1973. – 376 с.

Тарнавська М. Дончук Зосим / Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 245-246.

Zosym Donchuk // *Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.].* – P. 158.

Дорошенко Володимир Вікторович (1879-1963) – літературознавець, критик, бібліограф, громадський і політичний діяч. Псевдоніми – Дорощ, Вол. Білоцерківець, Л. Божко, Вол. Журба, Лікаренко, Українець, Лучанин, Немирич, Володаренко, В., В. Д., В. І., Д. Вол. та інші. Народ. 30 жовтня 1879 р. у Петербурзі в родині службовця. Дитинство минало в Білоцерківці на Полтавщині. Навчався в Московському університеті. Закінчив філософський факультет Львівського університету (1913). Брав активну участь в організації „Союзу визволення України” (1914-1918). Співпрацював у виданнях „Украинская жизнь”, „Киевская старина”, „Рада”, „Діло”.

У 1908-1944 рр. (з перервами) мешкав у Львові, працював у бібліотеці Наукового товариства імені Шевченка, був її директором (з 1937 р.), потім заступником директора Львівського філіалу Бібліотеки АН УРСР. У 1944 р. емігрував на Захід, перебував у таборах у Німеччині. У 1949 р. прибув до США, поселився у Філадельфії. Активно займався науковою і бібліографічною діяльністю. Був головою книгознавчої секції УВАН, бібліологічної комісії НТШ, Мистецького клубу в Філадельфії. Помер 25 серпня 1963 р. у Філадельфії, похований на православному цвинтарі у Бавнд Бруку (штат Нью-Джерсі). Дійсний член Наукового товариства ім. Шевченка,

дійсний член УВАН (з 1946), член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Автор збірника статей на літературно-громадські теми „Житє і слово” (1918); літературно-критичних праць про творчість Т. Шевченка, П. Куліша, І. Франка, Б. Грінченка, В. Стефаніка, Г. Чуп-ринки; укладач бібліографічних покажчиків творчості Т. Шевченка, П. Куліша, І. Франка, О. Кобилянської.

Дорошенко В. Бібліографічний покажчик творів Т. Шевченка. – Львів: Накладом автора, 1938. – 336 с.

Дорошенко В. Життя і діяльність М. П. Драгоманова: Короткий життєписний нарис. – Мюнхен, 1963. – 21 с.

Дорошенко В. Катря Гриневичева // *Слово і час.* – 1994. – № 9/10. – С. 48-54.

Дорошенко В. Лист до М. Коцюбинського // *Листи до Михайла Коцюбинського / Упорядк. та комент. В. Мазного.* – Ніжин, 2002. – Т. II: Горошовський-Іткін. – С. 164-165.

Дорошенко В. Літературна діяльність Симона Петлюри // *Літературно-науковий збірник 1.* – Нью-Йорк: Накладом УВАН у США, 1952. – С. 300-302.

Дорошенко В. Огнище української науки: Наукове товариство імені Т. Шевченка / Вст. ст. авт. – Філадельфія, б. в., 1951. – 116 с.

Бачинський Л. Володимир Вікторович Дорошенко // *Український історик.* – 1963. – № 1. – С. 14-15.

Данко О. Володимир Дорошенко – праця для книжкової культури // 125 років київської української академічної традиції 1861-

1986: Збірник. – Нью-Йорк, 1993.

Гуменюк М. П., Микитась В. Л. Дорошенко Володимир Вікторович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 96.

К-ий І. Володимир Дорошенко // Слово. Збірник 2. – Нью-Йорк, 1964. – С. 283-287.

Романенчук Б. Михайло Тершаковець і Володимир Дорошенко – визначні дослідники української літератури // Літературні процеси після Другої світової війни: Огляди і вибрані питання української та інших літератур. – Філадельфія – Нью-Йорк, 1982. – С. 21-36.

Трощинський В. Дорошенко Володимир // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркус, спів-ред. Д. Маркус. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 254-255.

Дорошенко Дмитро Іванович (1882-1951) – історик, публіцист, літературознавець, бібліограф, політичний діяч, мемуарист. Народ. 26 березня [7 квітня] 1882 р. у м. Вільно. Навчався у Варшавському і Петербургському університетах, закінчив Київський університет (1909). Працював у журналах „Український вестник” (1906), „Україна” (1907), редагував тижневик „Дніпрові хвилі” (1910-1913). З 1908 р. був секретарем Українського наукового товариства у Києві. Член Центральної Ради, голова її Генерального секретаріату, міністр іноземних справ в уряді Скоропадського (1918). У 1919 р. викладав у Кам'янець-Подільсько-

му університеті, емігрував за кордон (1919). Викладав історію в Українському вільному університеті, Празькому університеті (1926-1936), Варшавському університеті (1936-1939). У 1926-1931 рр. був директором Українського наукового інституту в Берліні. У 1945 р. був обраний першим президентом УВАН. Помер 19 березня 1951 р. в Мюнхені (Німеччина).

Автор подорожніх нотаток „По рідному краю” (1919, 1930), мемуарів „Мої спомини про недавнє минуле. 1914-1920” (1923-1924), „Мої спомини про давнє минуле. 1901-1914” (1949); праць „Пантелеймон Куліш. Його життя й літературно-громадська діяльність” (1918), „Адам Міцкевич. Його життя й твори” (1919), „Шевченко як живописець і гравер” (1919), „Слов'янський світ в його минулому і сучасному” (1922), „Микола Іванович Костомаров” (1924), „Академік Микола Сумцов. Його життя і діяльність” (1925), „Тарас Шевченко. Його життя й твори” (1942), „Володимир Антонович” (1942) та ін.

Дорошенко Д. Розвиток науки українознавства у ХІХ – на початку ХХ ст. та її досягнення // Українська культура: Лекції за ред. Д. Антоновича / Упор. С. Ульяновська. – К.: Либідь, 1993. – С. 26-39.

Дорошенко Д. Розвиток української науки під прапором Шевченка. – Вінніпег : Накладом УВАН, 1949. – 12 с.

Дорошенко Д. Листи до М. Коцюбинського // Листи до Михайла Коцюбинського / Упорядк. та комент. В. Мазного. – Ніжин, 2002. – Т. II: Горошовський-Іткін. – С. 165-168.

Білецький Л. Дмитро Дорошенко. – Вінніпег, 1949. – 24 с.

Борщак І. Дмитро Дорошенко // Україна. – 1951. – Париж. – Ч. 5. – С. 374-377.

Гасвська Л.О. Дорошенко Дмитро Іванович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 96.

Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції. Корот. біобібліогр. покажч. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 48-49.

Дорошенко Михайло (1899-1986) – мемуарист. Народ. 21 травня 1899 р. в Україні. Брав участь у національно-визвольній боротьбі 1918-1921 рр., повстанні в Холодному Яру. У роки війни емігрував до Німеччини. У 50-х рр. прибув до США. Написав спогади про холодноярську трагедію. Помер 15 квітня 1986 р. у Бавнд Бруку. Похований на цвинтарі св. Андрія.

Автор спогадів „Стежками Холодноярськими” (1974), „Українська трагедія” (1980).

Дорошенко Михайло // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркус, спів-ред. Д. Маркус. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 255.

Доценко Олександр (1897-1941) – публіцист, історик, військовий діяч, учасник національно-визвольних змагань. Народ. 1897 р. на Полтавщині. Закінчив Сорочинську вчительську семінарію (1915), навчався у військовому училищі в Полтаві. Брав участь у визвольних змаганнях 1917-1920 років, був ад'ютантом Головного

отамана С. Петлюри. Емігрував, помер 1941 р. у Польщі, похований у Кракові.

Автор „Літопису української революції” у 2 томах, книги „Зимовий похід” (Варшава, 1935).

Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції. Корот. біобібліогр. покажч. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 50.

Дощівник Іван (1886-1973) – письменник, перекладач. Псевдоніми – Омелян Миколаєнок, Іван Підгоренко. Народ. 4 липня 1886 р. у с. Банилів тепер Вижницького району Чернівецької обл. у родині селянина-бідняка. Закінчив філософський факультет Чернівецького університету (1910). Працював учителем у гімназії. Переїхав до Румунії у 20-х рр., виступав як публіцист і критик, перекладав з румунської мови, готував українсько-румунські та румунсько-українські словники. Помер 20 серпня 1973 р. в Бухаресті (Румунія).

Автор нарисів і оповідань „Над Дунаєм” (1924), „В Наталії” (тобто в Італії, 1911) та ін.

Погребенник Ф. П. Дощівник Іван Тимофійович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 100.

Драган Антін (1912-1986) – журналіст, громадський діяч. Справжнє ім'я та прізвище – Андрій Луців. Народ. 28 серпня 1912 р. у с. Голешів Жидачівського повіту (Галичина). Навчався у Рогатинській і Львівській гімназіях. Член ОУН, був засуджений польським судом. Після звільнен-

ня в 1937 р. нелегально переїхав до Німеччини, був редактором газет „Українець”, „Хлібороб”. У 1943 р. перебрався до Іспанії, проте був інтернований владою. Після втручання Міжнародного Червоного Хреста був звільнений. Емігрував до США у 1946 р., працював у редакції газети „Свобода”, був її головним редактором (1955-1978). Сприяв створенню СКВУ, спорудженню пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні. Помер 2 лютого 1986 р. у Джерзі Сіті.

Автор книг „Український резистанс” (1948), „Маємо Кардинала” (1966) та ін.

Драган А. Шевченко у Вашингтоні. – Джерзі Сіті – Нью-Йорк, 1984. – 138 с.

Маркусь В. Драган Антін // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. - Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 256.

Драгоманов Михайло Петрович (1841-1895) – публіцист, історик, літературознавець, фольклорист, економіст, філософ, громадський діяч. Псевдоніми – Кирило Василенко, Волинець, М. Галицький, М. Гордієнко, М. Кузьмичевський, П. Петрик, М. Толмачов, Далекий, Липський, Гордієнченко, П. Петрик, Українець, Громадянин, Учитель, Турист, Чудак, А., М. Д., Р. Л. Н. та ін. Народ. 18 вересня 1841 р. у м. Гадячі на Полтавщині у дворянській родині. Освіту здобув у Гадяцькому повітовому училищі (1849-1853), Полтавській гімназії, Київському університеті (1859-1863). З 1864 р. працював приват-доцентом, з 1873 р. – штатним доцентом на кафедрі

античної історії Київського університету. Захистив дисертацію „Питання про історичне значення Римської імперії і Тацит” (1870). У 1870-1873 рр. перебував у закордонному відрядженні. У 1875 р. був звільнений з Київського університету і став політичним емігрантом, прибув до Відня. У 1876 р. поселився у м. Клороне поблизу Женеви, організував створення друкарні та редакції журналу „Громада”. У 1886 р. порвав зв'язки зі Старою Громадою. У 1889 р. став професором кафедри загальної історії Софійського університету, продовжив громадсько-політичну діяльність. Помер 20.6 [2.7] 1895 р., похований у Софії (Болгарія).

Автор праць „Шевченко, українофіли і соціалізм” (1879), „Историческая Польша и великорусская демократия” (1883), „Чудацькі думки про українську національну справу” (1891), „Листи на Наддніпрянську Україну” (1893); „Автобіографічної замітки” (1883) та „Добавлення” до неї (1889); мемуарів „Австро-руські спомини. 1867-1877” (1889-1892); „Исторические песни малорусского народа” (1874-1875, у співавторстві з В. Антоновичем), „Малорусские народные предания и рассказы” (1876), „Нові українські пісні про громадські справи: 1764-1880” (1881), „Політичні пісні українського народу 18-19 ст.” (1883-1885) та інших.

Драгоманов М. Вибране. – К.: Либідь, 1991. – 688 с.

Андрусак Т. Шлях до свободи (Михайло Драгоманов про права людини). – Львів: Світ, 1998. – 192 с.

Дашкевич Я. Учений, політик, публіцист // Слово і час. – 1991. – Ч. 10. – С. 3-6.

Дмитренко М. Михайло Драгоманов – дослідник фольклору // Слово і Час. – 2005. – № 6. – С. 12-24.

Дорошенко В. Життя і діяльність М. П. Драгоманова: Короткий життєписний нарис. – Мюнхен, 1963. – 21 с.

Качкан В. А., Качкан О. В. Великий полтавець європейського овиду // Нев'януха галузка калини: Українські літератори, вчені, громадські діячі – в діаспорі. – К., 2011. – С. 4-11.

Круглашов А. Драма інтелектуала: політичні ідеї Михайла Драгоманова. – Чернівці: Прут, 2001. – 488 с.

Костюк Г. Листування // Літературно-мистецькі перехрестя (паралелі). – Вашингтон – Київ, 2002. – С. 223-234.

Куца О. Літературознавчі пошуки Михайла Драгоманова у контексті культурно-національної програми українства // Теорія літератури, компаративістика, україністика: Збірник наукових праць з нагоди 70-річчя Р. Гром'яка / Упоряд. М. Лановик, З. Лановик, І. Папуша та ін. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. – Вип. 19. – С. 247-253.

Куца О. Михайло Драгоманов і розвиток української літератури у другій половині XIX століття. – Тернопіль, 1995. – 224 с.

Лисяк-Рудницький І. Драгоманов Михайло // Енциклопедія українознавства / За ред. В. Кубійовича. Перевид. – Львів, 1993. – С. 589-591.

Матвіїшин В. Михайло Драгоманов і європеїзація літературного процесу в Галичині 70-90-х років XX ст. // Український літературний європеїзм. – К.: ВЦ „Академія”, 2009. – С. 128-136.

Михайлин І. Л. Як Михайло Драгоманов став Чудаком (дискусія Б. Грінченка та М. Драгоманова в журналі „Зоря” 1888-1889 років). Діалог Івана Франка з Михайлом Драгомановим у журналі „Народ”: дискурс прихованої полеміки // Журналістика як всевіт: Вибрані медіадослідження. – Харків: Прапор, 2008. – С. 386-404.

Одарченко П. Наукова діяльність Драгоманова // Українська література: Збірник вибраних статей / Ред. О. Зінкевич. – К.: Смолоскип, 1995. – С. 329-338.

Сарбей В. Г., Федченко П. М. Драгоманов Михайло Петрович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 101-103.

Тарнашинська Л. Апостол правди і науки // Літературна Україна. – 1991. – 19 вересня. – С. 7.

Драгоманова Оксана Олександрівна (1894-1966) – прозаїк, перекладач, громадський діяч. У заміжжі – Хропко. Народ. 22 грудня 1894 р. у родині лікаря-психіатра (батько – рідний брат М. П.-Драгоманова й Олени Пчілки) у Петербурзі. Дитинство минало у Гадячі, закінчила гімназію у Варшаві, де працював батько. Навчалася на Бестужевських курсах та юридичному факультеті Петербурзького університету. Продовжувала студії у Віденському універ-

ситеті та Сорбоні (Париж). Працювала в юридичному відділі Міністерства закордонних справ УНР у Відні, Берліні, Парижі (1918-1921). Була головою української секції Міжнародної Жіночої Ліги Миру і Свободи. З 1928 р. мешкала в Буенос-Айресі (Аргентина), працювала у Північноамериканському банку „Бостон”. У 1931 р. очолила перше жіноче українське товариство в Аргентині, була членом правління і головою Спілки українських науковців, літераторів і митців. Брала участь у складанні українсько-іспанського словника „Перші кроки українця в Аргентині”. У 1958 вийшла на пенсію, поїхала лікуватися до США. Померла 5 квітня 1966 р. у Лос-Анджелесі (США) [за ін. даними – 1961 р. у Голівуді], похована у штаті Каліфорнія.

Автор повісті „По той бік світу” (1951), оповідань „Запасний фонд” (Париж, 1951), „Дестіні” (Париж, 1952), „Блакитна година” (1957), „Ранок у Тігре” (1957), багатьох перекладів.

Драгоманова О. По той бік світу. – Буенос-Айрес: видавництво Миколи Денисюка, 1951. – 157 с.

Качуровський І. Замість передмови // Драгоманова О. По той бік світу. – Буенос-Айрес: видавництво Миколи Денисюка, 1951. – С. 5-8.

Качуровський І. Ми – в Аргентині // Всесвіт. – 1991. – № 3. – С. 214.

Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції. Корот. біобібліогр. покажч. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 51-52.

Трощинський В. Драгоманова Оксана // Енциклопедія українсь-

кої діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 255-256.

Дражевська Любов Артемівна (1910-2006) – літературознавець, редактор, журналіст, громадський діяч. Псевдонім – Любов Слобожанка. Народ. 12 вересня 1910 р. в м. Харкові. Навчалася в Харківському інституті народної освіти. Була виключена як дочка репресованого з літературного факультету, потім із геологічного. Працювала геологом. Була співробітницею Центрального представництва української еміграції у Франкфурті над Майном. У повоєнний час емігрувала до США, завершила геологічну освіту в Колумбійському університеті (1958). Працювала перекладачем і редактором у „Голосі Америки” (1951-1954), пресовим референтом у УВАН (Нью-Йорк). Була куратором Патерсонського Музею в Нью-Джерсі, співредактором двотомника „Симон Петлюра. Статті, листи, документи”, „Леся Українка. Хронологія життя і творчості”, одним із редакторів „Новин Академії” (з 1981 р.). Померла 29 квітня 2006 р. у Нью-Йорку. Дійсний член УВАН, почесний член Союзу українок Америки.

Автор праць „Геологія Патерсону” (анг., 1976), „Леся Українка: хронологія життя і творчості”, статей, оглядів.

Дражевська Л. Перші кроки „недостріляних” українців у повоєнній Америці (Очима свідка) // Слово і час. – 1991. – Ч. 10. – С. 28-34.

Дражевська Л. Спогад про До-
кію Гуменну // Нові дні. – 1996. –
№ 558. – С. 19–20.

Маркусь В. Дражевська Любов
// Енциклопедія української дія-
спори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-
ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк –
Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 256.

Драй-Хмара Оксана – див.
Ашер Оксана.

Дригинич – див. Лесич Вадим.

Дробняк Михайло (1942) –
письменник, громадський діяч.
Народ. 3 жовтня 1942 р. у с.
Збудський Рокитів Гуменського
округу (Словаччина). Навчався в
середній школі у Межилабірцях.
Писати почав ще у початковій
школі. Закінчив філософський
факультет університету ім. Шафа-
рика в Пряшеві (1964), працював
редактором газети „Нове життя”.
У 1975 р. перейшов на посаду лек-
тора Піддулянського народного
ансамблю Українського театру в
Пряшеві.

Автор збірок віршів „Розлуки і
зустрічі” (1967), „Смуги світла”
(1969), „Очі в долонях” (1974), „Ко-
лосся надії” (1975), роману „Доли-
ни”, повісті „Коли згасли зорі” та
інших творів.

Дубина Василь (1923–1998) –
письменник, журналіст. Народ. 11
листопада 1923 р. у с. Струк Но-
воушицького району Хмельниць-
кої обл., закінчив факультет жур-
налістики в Мюнхені (Німеччина).
У 1949 р. емігрував до США, за-
робляв фізичною працею. Редагу-
вав газету „Люстро” (Чикаго). По-
мер 1998 р. у Чикаго (США).

Автор збірки віршів „Блакитні
хмаринки” (1963).

Мацько В. Білий цвіт на калині.
– Хмельницький: Просвіта, 2001.
– С. 36.

Дубинець (Дубина) Іван
(1903–1954) – журналіст, політич-
ний діяч. Народ. 30 березня 1903
р. у с. Медвин Канівського повіту
на Черкащині. Вчився у Богус-
лавській учительській семінарії,
педагогічному училищі. Закінчив
геологічні студії в Київському
інституті народної освіти. У роки
Другої світової війни був заареш-
тований німцями. У 1944 р. потра-
пив до Австрії, потім до Баварії
(1945). Перебував у таборі ДП в
Новому Ульмі. Був одним із зас-
новників УРДП, близьким другом
І. Багряного. Емігрував до США
(1949). Помер 30 січня 1954 р. у
Нью-Йорку. Похований на украї-
нському православному цвинтарі
в Савт-Бавнд-Бруку.

Автор книжки про антира-
дянське повстання 1921 р. на Киї-
вщині „Горить Медвин”.

Дубинець І. Горить Медвин:
Іст.-мемуарний нарис. – Нью-
Йорк: Добрус, 1952. – 31 с.

Маркусь В. Дубинець (Дубина)
Іван // Енциклопедія української
діяспори / Гол. ред. В. Маркусь,
спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк
– Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 258.

**Дубів Павло Володимиро-
вич** (1918) – український поет,
журналіст, театрознавець. Народ.
25 травня 1918 р. у родині служ-
бовця. Почав друкуватися в 15
років. Навчався на літературному
факультеті Харківського універси-

тету. У роки війни був вивезений німцями до Баварії, працював на металургійному заводі. По війні перебував у таборі для переміщених осіб, потім переїхав до Австралії. Друкувався в газеті „Вільна думка” (Сідней), альманасі „Новий обрій”; був редактором часопису „Церква і життя”. Писав поезії, поеми, статті на літературно-мистецькі теми, рецензії.

Автор збірки „Струни вічності” (1984).

Дубів Павло. Замість передмови // Дубів П. Струни вічності. – Мельбурн, 1984. – С. 7-8.

Дубровський Василь (1897-1966) – громадський і релігійний діяч, історик, письменник, перекладач. Народ. 19 травня 1897 р. у Чернігові. Навчався у Чернігівському духовному училищі та семінарії (1911-1915), закінчив Ніжинський історико-філологічний інститут (1919), у 1923-1925 рр. навчався в аспірантурі. Захистив дисертацію „Селянські рухи на Україні після 1861”, працював у Чернігівському та Харківському інститутах народної освіти (1925-1928), в історичній секції Всеукраїнської АН, був головою історичної секції Харківського наукового товариства (1925-1929). Був заарештований, ув'язнений (1934-1939). Після звільнення мешкав у Харкові, був головою „Просвіти”. У 1943 р. перебрався до Львова, потім до Німеччини. Жив у Мюнхені та Штутгарті, редагував „Бюлетень Благовісництва УАПЦ”, журнал „Церква і життя”. У 1956 р. переїхав до США, поселився у Річмонді (Вірджинія), працював у бібліотеці.

Помер 23 квітня 1966 р. у Річмонді.

Автор повісті „Данило Аполтон”, спогадів „Другий відділ Бамлагу ГПУ-НКВД” (1965), перекладів творів турецьких класиків, багатьох наукових праць.

Маркусь В. Дубровський Василь // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С.259.

Дуда Макар – див. Сокіл Василь.

Дудка Йосип Михайлович (1915 – доля невідома) – поет. Народ. 15 листопада 1915 р. на хут. Широкий Яр Роменського повіту Полтавської губернії (тепер с. Вошилиха Роменського р-ну Сумської обл.) у селянській родині. Закінчив Ніжинський учительський інститут, працював викладачем бібліотечного технікуму в Ніжині. Під час окупації був вивезений до Німеччини. У 1945 р. повернувся в Україну, вчителював у Вовківцях та Вошилисі. Потрапив до „чорного списку”. Подальша доля невідома.

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998.

Дудко Федір (1885-1962) – український письменник, журналіст. Псевдоніми – Одуд, Карпенко, Ф. Дудко-Карпенко, Трифон, Чугайстер. Народ. 7 травня 1885 р. с. Шаболин (Шаболинів) Сосницького повіту на Чернігівщині. Закінчив гімназію в Новгороді-Сіверсь-

кому, студіював журналістику в Москві (1904-1906). З 1907 р. працював у пресі (м. Київ), студіював архітектуру в Київському політехнічному інституті. У часи УНР працював у міністерстві земельних справ. Потім переїхав до Львова і працював у бібліотеці Наукового товариства ім. Шевченка.

У 1940 р. перебував у Любліні, потім Кракові, працював у щоденнику „Краківські вісті”. Редагував „Наше слово” (Берест), „Пінську правду” (Пінськ). У 1944 р. емігрував до Німеччини, співпрацював із журналами „Церква й життя”, „Голос”. Був ув’язнений гестапівцями і чудом урятований. У 1949 р. прибув до США і продовжив творчу діяльність. Редагував журнал „Самопоміч”. Помер 1 березня 1962 р. у Нью-Йорку. Похований на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку.

Автор романів „Прірва” (1928-1931), „Великий гетьман” (1936); збірок оповідань „Краса життя” (1922), „Глум” (1925, 1937), „Дівчата одчайдушних днів” (1937), „Війна” (1947), „Заметіль” (1948); спогадів „Моя молодість” (1965); повістей „В заграві”, „Чорторий” (1946), „Квіти і кров”, „На згрищах” та ін. творів.

Дудко Ф. Великий гетьман. – Авгсбург: Україна, 1948. – 216 с.

Дудко Ф. Війна. Роман. – Авгсбург, 1947. – 155 с.

Дудко Ф. Дівчата одчайдушних днів. – Авгсбург, 1948. – 133 с.

Дудко Ф. Заметіль. Оповідання. – Авгсбург, 1948. – 122 с.

Дудко Ф. Моя молодість. – Нью-Йорк, 1965. – 87 с.

Дудко Ф. Стрибожа внука. –

Авгсбург, 1948. – 88 с.

Дудко Ф. Чорторий. – Авгсбург, 1946. – 206 с.

Дудко Федір // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – Львів, 1993. – Т. 2. – С. 603.

Дорошенко В. Про письменника, громадянина, друга // Слово. Збірник 1. – Нью-Йорк, 1962. – С. 315-317.

Маркусь В. Дудко Федір // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. - Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 260.

Світайло Л. Р. Дудко Федір // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 122.

Федорів Р. Портрети в різьблених рамах // Дзвін. – 1991. – № 1. – С. 54.

Шевельов Ю. Стилї сучасної української літератури на еміграції // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 593-632.

Думін Осип (1893-1945) – письменник-мемуарист, вчений, політичний діяч. Псевдоніми: Антін Крезуб, В. Кулик, Шаловатень Ст., Юрко Вовчар, Трясило, Городовецький. Народ. у 1893 р. у с. Грушів тепер. Дрогобицького р-ну Львівської обл. в родині дяка. Закінчив Дрогобицьку гімназію, був мобілізований до австро-угорської армії (1914), брав участь у боях. Потрапив у полон до рос-

ійської армії. Вступив до січових стрільців, був сотником. У 1918 р. брав участь у повстанні проти гетьмана. Потім викладав у школі червоних старшин у Києві. На початку 40-х рр. був науковим співробітником Східного інституту (Кенігсберг). У роки Другої світової війни пропав безвісти.

Історія Легіону Українських Січових Стрільців. 1914-1916. – Львів: Червона калина, 1936. – 375 с.

Думін Осип // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – Львів, 1993. – Т. 2. – С. 605.

Дурбак Іван (1903-1994) – журналіст, громадський діяч. Народ. 20 січня 1903 р. у Тернополі. Навчався у таємному університеті у Львові, Львівському університеті (1927-1932). Працював у редколегії тижневика „Нова зоря” у Львові, тижневика „Мета” (1935-1939), „Краківських вістей”. Перебував у Німеччині, Австралії, США. Член Товариства українських письменників і журналістів, Спілки українських журналістів Америки. Помер 16 червня 1994 р. у Вотервліті.

Автор книги „Пам’яті Вождя УГА”, статей.

Семчишин М. Дурбак Іван // Енциклопедія української діяспори / Голов. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 262.

Дуркевич Микола Михайлович (1936) – перекладач. Народ. 10 лютого 1936 р. в с. Гребінне То-

машів-Любельського району Люблінського воєводства (Польща). Закінчив філологічний факультет Київського університету ім. Т. Г. Шевченка. Переклав польською мовою твори Л. Глібова, Лесі Українки, І. Франка, П. Тичини, українські народні казки; з польської мови – Ад. Збіха, К. Філіповича.

Дуфанець Марія Михайлівна (1903-1980) – поетеса. Дівоче прізвище – Молчан, літературне ім’я – Марія Михайлівна. Народ. 14 жовтня 1903 р. в с. Геральтів Пряшівського округу в родині священника. Закінчила угорську школу, потім учительську семінарію в Ужгороді. У 1921 р. вийшла заміж і переїхала до Пряшева, була домогосподаркою. У 1928-1930 рр. друкувалася на сторінках газет, у 30-40-х рр. не друкувалася. Українською мовою почала писати з 1961 р. завдяки допомозі Ф. Лазорика. Писала угорською, російською та українською мовами. Померла 16 травня 1980 р. у Пряшеві.

Дуфанець М. Моє дзеркало. Поезії. – Пряшів: Словацьке педагогічне вид-во в Братиславі, відділ української літератури в Пряшеві, 1971. – 177 с.

Духнович Олександр Васильович (1803-1865) – письменник, культурний діяч, педагог. Народ. 24 квітня 1803 р. у с. Тополі на Пряшівщині (Словаччина). Закінчив Ужгородську богословську семінарію (1827), працював архіваріусом і нотаріусом при канцеляріях Пряшівської та Мукачівської єпархій. З 1843 р. канонік Пря-

шівської єпархії. Друкувався у „Зорі Галицькій” (Львів), „Віснику” (Відень), „Церковній газеті” (Будапешт), „Слові” (Львів). Належав до „будителів”. У 1850 р. заснував у Пряшеві „Литературное заведение”, був організатором і видавцем періодики. Видавав російською мовою газету „Церковная газета” (1856-1857, Пешт), з 1858 р. – „Церковный Вестник для русинов Австрийской державы”. Помер 30 березня 1865 р. у Пряшеві.

Автор багатьох віршів, драми „Добродетель превышает богатство” (1850), комедії „Головний тарабанщик” (1863), повісті „Милен и Любица” (1851); підручників „Книжница читальная для начинающих” (1847), „История Пряшевской епархии” (Петроград, 1877), „Истинной истории карпато-росов” (1853, 1914); видавець альманахів і календарів.

Духнович Олександр // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – Львів, 1993. – Т. 2. – С. 607.

Микитась В. Л. Духнович Олександр Васильович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 128-129.

Дуць Олена (1960) – українська поетеса. Прізвище по чоловікові – Файфер. Народ. 1960 р. в

Уязді Гурному (Польща). Закінчила факультети російської філології та психології Ягеллонського університету (Краків), студювала там же історію мистецтва. Працює над розвитком лемківської культури. У 1997 р. захистила дисертацію в Ягеллонському університеті.

Автор поетичної збірки „В молитовнім блюзнірстві” (1985).

Дуць О. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 447-455.

Душенко Тетяна (1916-1982) – письменниця, малярка. Народ. 5 лютого 1916 р. у Граці (Австрія). Після Першої світової війни з родиною переїхала до містечка Заставна на Буковині. Закінчила середню освіту в Чернівцях (1933), потім студювала право і вчилася малювати в Бухаресті. У роки Другої світової війни перебувала в Берліні, працювала перекладачем. У 1952 р. прибула до США, поселилася в у м. Баффало. Ілюструвала журнал „Готуйсь”, виставляла картини в Нью-Йорку, Філадельфії, Баффало. Померла 4 вересня 1982 р. у м. Баффало, похована на цвинтарі св. Матвія.

Автор оповідань і віршів.

Маркусь В. Душенко Тетяна // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 264.

Евентуальний Іван – див. Галан Анатоль.

Ємець Яків (1918-2007) – редактор, видавець. Псевдонім – Ю. Терн. Народ. 23 жовтня 1918 р. у с. Безсали Лохвицького повіту на

Полтавщині. У 1934-1937 рр. навчався в Лохвицькому педагогічному технікумі, потім – Лубенському вчительському інституті (1937-1941). Учителював, редагував газету „Вісті Лохвиччини” і літературний додаток до неї. З 1944 р. у Німеччині, перебував у таборі ДП у Ганновері. У 1950 р. емігрував до США. Відкрив видавництво „Батурин” і книгарню у Клівленді. У 60-х рр. переїхав до Лос-Анджелесу, працював у „Рідній школі” (1950-1971). Помер 5 листопада 2007 р. у Мерсед (Каліфорнія).

Автор брошури „Таємниці Кремля та ДПУ” (1942), статей.

Дудко В. Ємець Яків // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 283.

Єндик Ростислав (1906-1974) – поет, прозаїк, публіцист, учений. Псевдонім – Роєн. Народ. у 1906 р. у с. Залуччя тепер Коломийського р-ну Івано-Франківської обл., студіював антропологію в Львівському університеті у професора Чекановського. Здобув ступінь доктора антропології.

Співробітничав із „Вісником”. Емігрував до Німеччини, мешкав у Мюнхені. Був ректором Українського техніко-господарського інституту. Помер 14 лютого 1974 р. у м. Мюнхені. Дійсний член НТШ.

Автор праць „Антропологічні прикмети українського народу” (1934), „Вступ до расової будови України” (1949); оповідань „Проклін крові”, „Регіт Арідника” (1937), „Зов землі” (1940), поеми „Титан” (1948), публіцистики „Слово до братів” (1955).

Єндик Р. Бенкет. Мислі, враження, рефлексії. – Мюнхен: Винне гроно, 1951. – 95 с.

Єндик Р. Вступ до расової будови України: основні питання з загальної і суспільної антропології та евгеніка України. – Мюнхен: Накладом Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, 1949. – 439 с.

Єндик Р. Дмитро Донцов, ідеолог українського націоналізму. – Мюнхен: Укр. вид-во, 1955. – 176 с.

Єндик Р. Жага. Новели. – Мюнхен: Укр. вид-во, 1957. – 300 с.

Єндик Р. Наші Тернопілі // Крути: Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор. Зінкевич О., Зінкевич Н. – К.: Смолоскип, 2008. – С. 214-218.

Єндик Р. Проклін крові. – Львів: Батьківщина, 1934. – 101 с.

Єндик Р. Слово до братів. – Мюнхен, 1955. – 191 с.

Єндик Р. Титан. Поеми. – Мюнхен, 1948. – 83 с.

Єндик Р. Тріолети. – Мюнхен: Винне гроно, 1953. – 62 с.

Єндик Р. Вірші // Антологія української поезії. – Лондон: Вид-во Спілки української молоді, 1957. – С. 451-452.

Єндик Ростислав // Енциклопе-

дія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – Львів, 1993. – Т. 2. – С. 654.

Костюк Г. Три книжки // У світі ідей і образів. Вибране. – Сучасність, 1983. – С. 390-398.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 37.

Шевельов Ю. МУР і я в МУРі (Сторінки зі спогадів. Матеріали до історії української еміграційної літератури) // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 559-592.

Єнсєн – див. Полтава Леонід.

Єроним – див. Лятуринська Оксана.

Єрошенко Василь Якович (1890-1952) – поет, прозаїк, драматург, публіцист, етнограф, поліглот, музикант, класик японської літератури. Народ. 12 січня 1890 р. [31.12.1889 ст. ст.] у с. Обухівка Білгородської губернії (Росія) в багатодітній українській родині. Осліп у дитинстві від хвороби. Закінчив школу-інтернат для сліпих дітей у Москві, став професійним музикантом. Здобув вищу освіту в Лондонській музичній академії для сліпих. Вивчав англійську, японську, німецьку, шведську, французьку та інші мови. Перші твори опублікував англійською мовою під час перебування в Лондоні.

У 1914 р. виїхав до Токіо, викладав в університеті есперанто. Поглиблював знання з японської

мови, літератури, філософії. У 1921 р. залишив Японію, прибув до Китаю, спочатку перебував у Шанхаї, потім перебрався до Пекіна. Викладав есперанто в Пекінському університеті. У Японії називали Еро-сан, у Китаї – Айлосяньке. Побував у Індії, Бірмі, Тайланді.

З 1924 р. мешкав у Москві, викладав в Університеті трудящих Сходу, у середніх школах. У 1934-1945 рр. був директором ²⁶⁰ будинку-інтернату для сліпих у Туркменії, у 1945-1949 рр. – викладав англійську мову в Москві, у 1949-1951 рр. – у Ташкенті. У 1952 р. повернувся в рідне село. Помер 25 грудня 1952 р. у с. Обухівка Білгородської обл. (Росія).

Автор збірок „Yoaketae no uta” („Пісні досвітньої зорі”) (1921), „Saigo no tameiki” („Останнє зітхання”) (1921), „Zinrui no tameni” („Заради людства”) (1924), „Квітка справедливості” (К., 1969) „Тісна клітка”, „Казки”, „Квітка справедливості” (Білгород, 1992). Частина творів загинула після смерті.

Єрошенко В. Квітка справедливості. Легенди, казки, нариси, вірші, статті. – К.: Молодь, 1969. – 260 с.

Єрошенко Василь // 100 найвідоміших українців. Вид. третє, виправлене й доповнене / За ред. Ю. Павленка. – К.: ТОВ „Автограф”, ТОВ „КД „Орфей”, 2005. – С. 484.

Абліцов В. Г. Єрошенко (Ярошенко) Василь // Український ВсеСвіт. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 252.

Гордієнко-Андріанова Н. М. Єрошенко Василь Якович // Українська літературна енцикло-

педія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 186-187.

Андріанова-Гордієнко Н. Людина з легенди // Єрошенко В. Квітка справедливості. Легенди, казки, нариси, вірші, статті / Упор., передм., прим. Н. Андріанової-Гордієнко. – К.: Київська книжкова фабрика, 1969. – 261 с.

Андріанова-Гордієнко Н. Запалив у серці вогонь. – К.: Веселка, 1977. – 162 с.

Оліфіренко С. М., Оліфіренко В. В. В. Єрошенко – японський письменник із Обуховки // Слобо-

жанська хвиля. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2005. – С. 185-186.

Першин В. Вдоль и воперек реки времен. Импульс Єрошенко. – М. : ТПО „ТАМП”, 1991. – 68 с.

Сотникова И. В. Єрошенко В. Я. // Литературная энциклопедия русского зарубежья 1918 – 1940. Писатели русского зарубежья. – М. : РОССПЭН, 1997. – С. 58-59.

Трощинський В. Єрошенко Василь // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – Т.4 (Австралія – Азія – Африка). – С. 79.

Жабко-Потапович Лев (1890-1975) – письменник, релігійний і громадський діяч.

Народ. 18 липня 1890 р. в Чигирині. Закінчив Київський педагогічний інститут (1913), працював інспектором шкіл. Воював у лавах УНР, був полковником. Після поразки національно-визвольних змагань в еміграції у Польщі. Працював гімназійним учителем. Студював у теологічній семінарії в Гамбургу. Співзасновник Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства (1949). Був пастором у Львові, Бельгії. З 1947 р. у США. Редагував журнал „Післанець правди” (1974-1975). З 1973 р. член секретаріату СКВУ. Помер 18 листопада 1975 р. у Вільмінгтоні.

Автор євангельського співаника „Відродження” (1954), перекладу Святого Письма.

Дудко В. Жабко-Потапович Лев // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 285.

Жабінська Євгенія [Женя] (1965) – поетеса. Народ. 25 червня 1965 р. у Більську Підляському (Польща). Закінчила біологічний факультет Університету Марії Кюрі-Склодовської (м. Люблін). Мешкає у Більську Підляському (Польща), вчителює. У 1988 р. була переможцем Другого конкурсу молодих творців української культури в Польщі. Друкується у часописах „Наше слово” (Варшава), „Над Бугом і Нарвою” (Більськ-

Піллясь-кий), „Зернах” (Цвікау-Львів-Париж), „Основах”, квартильному „Криниця”. Член Національної спілки письменників України (з 2002 р.).

Автор збірок „Мамо, кім ми є?”, „Коли приходять тиша” (1995).

Жабінська Ж. Поле зелених мрій // Світо-Вид. – 1990. – Вип. 1. – С. 80-81.

Жабінська Є. Коли приходять тиша. – Більськ-Підляський, 1995.

Столярчук Б. Не наполюхай ранню тишу. – Рівне –Люблін, 2007.

Жак Євгенія – див. Гармаш Міра.

Жданович Олег – див. Штуль О.

Желем Іван (1925-1988) – письменник, публіцист, громадський діяч. Народ. 3 квітня 1925 р. у с. Вапенне Горлицького повіту (Польща). У 1937 р. вступив до Горлицької гімназії, але не встиг закінчити. У 1945 р. був виселений в Україну. Закінчив середню школу в м. Самборі, вищу освіту здобув у Львові. Друкувався в тижневику „Наше слово”, „Лемківському календарі” (Торонто), писав українською мовою і лемківською говіркою. Помер 6 вересня 1988 р. у Львові.

Автор оповідань, новел, гуморесок, віршів „Ой верше мій, верше” (1965), „Чарівниця” (1966), „На стежці” (1967), „Поєдинок” (1970), „Повів бим вам дашто”, „Після весілля” (1975), „Юж видит”, „Заспівали лемки в Україні” (1971), „Співає Лемковина” (1972), „Лемківська народна” (1979), публіцистичних статей.

Женецький Степан (1913) – письменник, журналіст, громадський діяч. Псевдонім – Степан Вусатий. Народ. 28 грудня 1913 р. у Мостах Великих Жовківського повіту (Галичина). Працював у львівській газеті „Нове село”. Був мобілізований до польської армії, брав участь у німецько-польській війні, потрапив у полон. Потім працював в українських газетах „Вісник”, „Голос” у Берліні, друкувався у пражському журналі „Пробоем”. У повоєнний час працював у редакції газети „Християнський голос” у Мюнхені. У 1952 р. переїхав до США, редагував „Лемківські вісті”, потім – „Голос Лемківщини” (1972-1997) в м. Йонкерс. Активний член Спілки українських журналістів, Національної Спілки письменників України (з 2002).

Автор збірки гуморесок „Еміграція в поході” (1958), оповідань „Гори мстяться” (1961).

Маркусь В. Женецький Степан // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 287.

Романенчук Б. Вусатий Степан // Азбуковник. Енциклопедія української літератури. – Філадельфія: Київ, 1973. – Т. 2. – С. 267.

Животко Аркадій Петрович (1890-1948) – український письменник, літературознавець, громадський діяч. Псевдоніми і криптоніми – Пуховський, А.; Ж-ко. Народ. 13 березня 1890 р. у с. Пухово (тепер залізн. станція Острогозького району Воронезької обл.). Навчався у Петроградському пси-

хоневрологічному інституті (1913-1917). Член Центральної Ради (1917-1918).

У 1923 р. емігрував до Чехословаччини, викладав в Українському високому педагогічному інституті ім. М. П. Драгоманова (Прага), керував відділом преси і бібліотекознавства Українського національного музею (1927-1930). З 1945 р. жив у Німеччині. Помер 1948 р. у м. Ашаффенбурзі.

Автор поетичної збірки „Пелюстки” (1923), поеми у прозі „Бетховена XII соната” (1922), праці „Нарис історії української преси” (1938, 1946), „Острогожчина” (1942), „Подонь” (1943); статті „Сучасне українське письменство поза СРСР” (1937) та ін.

Животко А. Десять років Українського історичного кабінету. 1930-1940. – Прага, 1940.

Животко А. Історія української преси. – Мюнхен, 1989-1990. – 334 с.; Історія української преси / Упоряд., авт. іст.-біогр. нарису та приміт. М. С. Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 360 с.

Животко А. Одної ночі: Образок на 1 дію. – Кременець, 1922. – 8 с.

Животко А. Подонь (Українська Вороніжчина) в культурному житті України. – Прага, 1943. – 86 с.

Животко Аркадій // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – Львів, 1993. – Т. 2. – С. 669.

Мищук Р. С. Животко Аркадій Петрович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 199.

Тимошик Микола. Аркадій Животко як громадський діяч, журналіст і учений //

Животко А. Історія української преси. – К.: Наша культура і наука, 1999. – С. 11-34.

Животко Олександра (1894-1973) – письменниця, журналістка. Дівоче прізвище – Чернова. Народ. 22 листопада 1894 р. у с. Жуківці Кременецького повіту (Волинь). У 1924 р. емігрувала до Чехословаччини, здобула педагогічну освіту в Карловому університеті у Празі, брала активну участь у культурному житті міжвоєнного періоду. У повоєнний час перебувала у таборах ДП в Ашафенбурзі (Німеччина), потім переїхала до США. Була одним із організаторів літературно-мистецького клубу в Нью-Йорку. Померла 5 липня 1973 р. в Нью-Йорку, похована на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку. Архів зберігається в УВАН.

Автор збірки „Думи мої” (1971), оповідань, нарисів, спогадів, багатьох статей, студій про Марка Вовчка.

Дудко В. Животко Олександра // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 287.

Жила Володимир Тарасович (1919-2004) – літературознавець, громадський діяч, педагог. Народ. 25 червня 1919 р. в м. Збаражі (Галичина) в учительській родині. Закінчив Збаразьку гімназію (1930-1938), навчався на правничому факультеті Львівського університету (1938-1939), але не встиг за-

кінчити його. У роки Другої світової війни потрапив у німецький полон, після втечі воював у повстанському загоні отамана Боровця. Перебував у таборах для переміщених осіб в Австрії. У 1943-1945 рр. редагував журнал „Україна”, 1944-1945 – „Вояцька слава”.

У 1948 р. переїздить до Бразилії і заробляє на життя в Сан-Пабло важкою фізичною працею; очолює Українське товариство, стає співзасновником товариства „Соборність”, співредактором часопису „Наша думка” (1948). У 1952 р. прибув до Канади, викладав у середніх школах. Здобув ступінь магістра слов'язознавства в Манітобському університеті (1954-1959).

У 1963 р. переїхав до США, працював у Тексаському технічному університеті в Лаббоку, викладав російську і німецьку мови, літературу. Захистив докторську дисертацію „Іван Франко як дослідник церковно-полемічної літератури XVI-XVII ст.” (1967) в Українському вільному університеті. Нагороджений Президентом України орденом „За заслуги” (2000). Дійсний член НТШ і УВАН. Член Спілки письменників України. Відзначений премією ім. Д. Яворницького, премією ім. Д. Загула. Помер 16 листопада 2004 р. у м. Лабокк. Похований на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку.

Автор понад 1200 статей, перекладів і рецензій, праць „Українська антропонімія в Харківському реєстрі 1660 р.”, „Іван Франко – перекладач і інтерпретатор Гете”, „Ідейні основи Шевченково-

го Гамалії”, „Гетьман Іван Мазепа під турецькою опікою: Історія та оцінка”, „Франц Кафка – письменник двадцятого сторіччя”, „З історії українознавства і славістики в Канаді” та багатьох інших.

Жила В. Бібліографія Михайла Г. Марунчака. – Вінніпег, 1991. – 157 с.

Жила В. Відрадне явище // Визвольний шлях. – 1984. – № 9. – С. 1150-1151.

Жила В. Збуджують думки, викликають роздуми... // Визвольний шлях. – 1993. – № 1. – С. 115-120.

Жила В. З історії українознавства й славістики в Канаді. – Вінніпег: Накладом УВАН, 1961. – 96 с.

Жила В. Ідейні основи Шевченкового „Гамалії”. – Вінніпег: УВАН, 1958. – 23 с.

Жила В. Українське назвознавство на Заході // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 511-524.

Творчість Яра Славутича: Статті й рецензії / Упоряд. В. Жила. – Едмонтон, 1978. – 431 с.

Жила В. Об'єднання українських письменників „Слово” (1954-1997) // Західноканадський збірник – 3. – Едмонтон: Славутич, 1998. – С. 205-218.

Дудко В. Жила Володимир // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 288.

Славутич Яр. Працьовитий науковець (До 60-річчя Володимира Жили) // Українська література в Канаді. – Едмонтон: Славутич, 1992. – С. 279-281.

Сорока П. Володимир Жила. Життя і творчість. – Тернопіль: Лілея, 1999. – 300 с.

Жоряник А. – див. Косач Юрій.

Журба Галина (1888–1979) – українська письменниця. Справжнє ім'я та прізвище – Галина Маврикіївна Домбровська, в заміжжі – Нивинська. Народ. 29 грудня 1888 р. на хуторі Олександрія (побл. Соболівки тепер Теплицького району Вінницької обл.) у шляхетській польській родині Домбровських, навчалася вдома, починала писати вірші польською мовою, пізніше – оповідання українською. З 1912 р. жила в Києві, друкувалася в журналах „Українська хата” (1910-1914), „Музагет” (1919), працювала редактором Всевидаву (1919). У 1920 р. виїхала до Західної України, потім разом із чоловіком Антоном Нивинським до Варшави. Перебувала в таборах у м. Регенсбург (Західна Німеччина). Чоловік помер (1947). У 1950 р. виїхала до США, поселилася в Філадельфії, багато уваги приділяла організації ОУП „Слово”, була членом першої редколегії літературного збірника цієї організації. Померла 9 квітня 1979 р. в Філадельфії, похована на цвинтарі св. Андрія у Савт-Бавнд-Бруку.

Автор збірок оповідань „3 життя” (1909), „Похід життя” (1919), повістей „Зорі світ заповідають” (1933), „Далекий світ” (1955), романів „Революція іде” (1937-1938), „Доктор Качіоні” (1943), „Тодір Сокір” (1967); есеїстичної розвідки „Письменник та його супровід”

(1962), мемуарів „Від Української Хати до Музагету” (1962), незакінченої поеми „Нетря” та інших творів.

Журба Г. Далекий світ. Автобіографічна розповідь. – Буенос-Айрес: Перемога, 1955. – 372 с.

Журба Г. Письменник та його супровід // Слово. Збірник 1. – Нью-Йорк: Об’єднання українських письменників, 1962. – С. 265-289.

Біляїв В. Творчість у поході життя (Галина Журба) // „На неокраєнім крилі...”. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – С. 79-99.

Іщук-Пазуняк Н. Сеньйорка нашої літератури // Вибрані студії з історії, лінгвістики, літературознавства і філософії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2010. – С. 242-246.

Костюк Г. Галина Журба // Зустрічі і прощання: Спогади. – К.: Смолоскип, 2008. – Кн. 2. – С. 315-320.

Луців Л. Галина Журба „Революція йде”. Рецензія // Література і життя. Літературні оцінки. – Джерзі Ситі – Нью-Йорк: Свобода, б .р. – С. 434-436.

Модна В. В. Проблематика і поетика збірки „3 життя” Галини Журби // Наукові праці. – Кам’я-

нець-Подільський: Кам’янець-Подільський держуніверситет, 2004. – Вип. 3. – Т. 2. – С. 62-66.

Модна В. В. Проблематика та особливості поетики циклу „Цвітучий сад” Галини Журби // Наукові праці. Філологічні науки. – Кам’янець-Подільський: Кам’янець-Подільський держуніверситет, 2005. – Вип. 10. – Т. 2. – С. 63-71.

Погребенник Ф. П. Журба Галина // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 215-216.

Погребенник Ф. Тихий сум Галини Журби // Дзвін. – 1990. – № 1.

Тарнавська М. Журба Галина / Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 291-292.

Тарнавський О. Письменниця далекого світу: До вісімдесятип’яти-річчя Галини Журби // Відомий позавідоме. – К.: Час, 1999. – С. 320-329.

Шевчук Валерій. Похід життя Галини Журби // Українська мова і література в школі. – 1990. – № 5. – С. 27-36.

Halyna Zhurba // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 154.

Забитко Ірена

(1954) – письменниця, журналістка. Народ. 19 жовтня 1954 р. у м. Чикаго (США). Вчилася у Вермонтському коледжі університету Норвіч (Монпельє): здобула диплом бакалавра (1983), потім магістра (1991). Працювала журналістом, викладачем літератури, англійської мови у Вермонті, Флориді. Викладала англійську мову в Київському національному університеті ім. Т. Шевченка, Дрогобицькому педінституті.

Автор оповідань “When Luba Leaves Home” (2003), роману „The Sky Unwashed” (2000), що отримав прихильні відгуки критики.

Дудко В. Забитко Ірена // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. - Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 293.

Завадович Роман Михайлович (1903-1985) – український поет, редактор-журналіст, педагог, громадський і культурний діяч. Друкувався під псевдонімами Роман зі Славної, Володимир Переяславець, Роляник, Михайло Маморський та ін. Народ. 18 грудня 1903 р. у с. Славному Зборівського повіту в Галичині в родині педагогів, закінчив Тернопільську гімназію (1923), Львівський університет із дипломом магістра. Почав друкуватися під час навчання в гімназії (1920). Займався журналістикою та дитячою літературою. У 1939-1941 рр. викладав українську мову у школах Золочева, у 1942-1943 рр. – на освітніх курсах

у с. Ремезівці на Золочівщині.

У 1944 р. емігрував до Німеччини, викладав у гімназіях таборів для переміщених осіб. Був співзасновником Об'єднання працівників дитячої літератури (1947). З 1949 р. мешкав у США, спочатку заробляв фізичною працею в Чикаго, потім літературною, журналістською, вчительською. Викладав у школі українознавства, на курсах ім. П. Могили, в Українському Католицькому Університеті. Обраний професором Українського Католицького Університету в Римі, рішенням Українського Конгресового Комітету в Чикаго – Українцем Року (1978). Помер 31 травня 1985 р. у м. Чикаго, похований на цвинтарі св. Миколая.

Автор книжок для дітей „Князь Марципан” (1924), „Рицар Лесь” (1924), „Серед ангелів” (1924), „Казка про царевича Івана” (1925), „На дворі царя Гороха” (1935), „Живий страхопуд” (1936), „Пригоди гномика Ромтомтика” (1940, 1955, 1964), „На веселому кутку” (1943), „Зимові царівни” (1943, 1956), „Хлопці з зеленого бору” (1948, 1973), „Тодірів літачок” (1943, 1970), „Казка-вигадка смішна про ведмедя-ласуна” (1947, 1966), „Сойка-штукарка” (1953), „З буднів у свято” (1978), „Медовий Телесик” (1953), „Перший бій” (1974), „Гоца Драла” (1977) та ін.

Завадович Р. Пригоди гномика Ромтомтика. – Чикаго, 1979.

Завадович Р. Я піду! Історичне оповідання. – Торонто – Нью-Йорк, 1970. – 29 с.

Роман Завадович: Біографічна довідка // Завадович Р. З буднів у

свято. – Чикаго: Ставропігія, 1978. – С. 84-86.

Боднарук І. Форматор душі української дитини // Між двома світами. – Донецьк: Укр. культурологічний центр, 1996. – С. 39-42.

Роздольська О. Завадович Роман // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 294.

Загачевський Євстахій [Євген] (1919-1998) – письменник, мемуарист, маляр. Народ. 28 [за ін. даними – 24] квітня 1919 р. у Львові, навчався у школі, 2 роки провчився у польській технічній школі. Через матеріальну скруту, зумовлену передчасною смертю батька (1925) у польській в'язниці, змушений був заробляти, працював у крамницях. У 1939 р. мобілізований до польського війська, воював у лавах німецької армії (1940-1944). У 1944-1945 рр. – старшина УПА. Перебував у таборі в Ріміні (Італія). У 1949 р. був звільнений. У 1950 р. прибув до США, працював в українських аматорських театрах, готував декорації. У Рочестері організував історико-мистецький архів. Помер 17 вересня 1998 р. у Рочестері.

Автор повісті „Львівська братія” (1961), книг „Спогади фронтовика” (1952), „Белярія-Ріміні-Англія” (1968), „Її регіт не лякав” (1975).

Загачевський Є. Спогади фронтовика. – Мюнхен, 1952. – 239 с.

Загачевський Є. Львівська братія. Повість пережитого. – Торонто: Видання братства кол. вояків

1-ої Української дивізії УНА, 1962. – 200 с.

Старовойт І. Загачевський Євстахій // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 295.

Тис-Крохмалюк Ю. Передмова // Загачевський Є. Львівська братія. Повість пережитого. – Торонто: Видання братства кол. вояків 1-ої Української дивізії УНА, 1962. – С. 5-7.

Задека Мартин – див. Гак Ана-толь.

Зазик – див. Лепкий Левко.

Зайцев Павло Іванович (1886-1965) – український літературознавець, громадсько-політичний діяч. Псевд. і крипт. – Лука Гарбузов, Лука Грабуздович, Слободський, П.З., З.П., Л. Грабуздов. Народ. 23 вересня 1886 р. у Сумах. Закінчив юридичний (1909) та історико-філологічний (1913) факультети Петербурзького університету. Викладав українську літературу на нелегальних курсах у Петербурзі, був членом Центральної Ради, начальником канцелярії генерального секретаріату освіти (1917). Редагував різні видання.

У 1920 р. емігрував до Польщі. Співробітничав із газетою „Українська трибуна”. Викладав у Варшавському університеті, працював в Українському науковому інституті (Варшава). Розшукав і опублікував багато невідомих творів, листів, документів до біографії Т. Шевченка. З 1941 р. професор Українського вільного уні-

верситету (Мюнхен). Деякий час жив у Канаді і США. Брав активну участь у діяльності УВАН. Помер 2 вересня 1965 р. у Німеччині.

Автор драматичного твору „Марафет” (1921); праць „Російські поеми Т. Г. Шевченка” (1913), „Перше кохання Т. Г. Шевченка” (1914), „Шевченко і поляки” (1934, польськ. мовою), „Життя Тараса Шевченка” (Нью-Йорк–Париж–Мюнхен, 1955), упорядник 16-томного видання творів Т. Шевченка (1934-1939).

Зайцев П. Життя Тараса Шевченка. – Нью-Йорк; Париж; Мюнхен, 1955. – 399 с.

Зайцев П. Життя Тараса Шевченка/ Передм. М. Глобенка; Післямова О. Мишанича. – 2-е вид. – К.: Обереги, 2004. – 480 с.

Зайцев П. Рецензія на збірку О. Лятуринської „Гусла”// Ми. – 1939. – Ч. 4. – С. 107.

Міяковський В. Павло Зайцев // Сучасність. – 1968. – Ч. 3 (87). – С. 100-118.

Заклинська Володимира – див. Гердан-Заклинська Олена.

Залевська Євгенія (1898-1984) – письменниця, журналістка, громадська діячка. Дівоче прізвище – Кирилюк. Народ. 26 грудня 1898 р. в м. Рівному. У 1920 р. потрапила до табору інтернованих у Каліші. Здобула економічну освіту в Українській господарській академії у Подєбрадах (Чехословаччина), вчителювала на Закарпатті у школі для сиріт. У 1930-х рр. переїхала до Нью-Йорка, працювала на кондитерській фабриці, у школі українознавства,

в українському відділі радіостанції „Голос Америки” (1953-1956). Брала участь у житті жіночої громади, співробітничала з газетою „Народна воля”. Померла 16 листопада 1984 р. у Вашингтоні (США).

Автор збірки віршів „Моя пісня” (1943).

Дудко В. Залевська Євгенія // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 301.

Залевська-Онишкевич Лариса Марія Любов (1935) – літературознавець, доктор філологічних наук, відомий дослідник української драми, автор праць із порівняльного літературознавства, славістики, дійсний член Наукового товариства ім. Шевченка.

Народ. 12 травня 1935 р. у Стрії (Західна Україна), у 1949 р. емігрувала з батьками до Канади. З 1961 р. живе в США. Закінчила аспірантуру і докторантуру в Пенсільванському університеті. Захистила докторську дисертацію „Екзистенціалізм в модерній українській драмі” (1973), викладала в Ратгерському університеті, була літературним редактором журналу „Сучасність”, редагувала численні видання Наукового товариства ім. Шевченка. З 1993 р. член Спілки письменників України. Упродовж 2000-2006 рр. голова Наукового товариства ім. Шевченка в США, почесний доктор наук Львівського національного університету ім. І. Франка (2001), голова Винниченківської Комісії УВАН.

Автор праць „Українські прізви-

ща в Канаді” (1974), про драматургію, упорядник антологій драматичних творів.

Близнята ще зустрінуться. Антологія драматургії української діаспори / Упоряд. Л. Залеської-Онишкевич. – Київ – Львів: Час, 1997. – 640 с.

Залеська-Онишкевич Л. Володимир Винниченко і Єлисей Карпенко: про це саме різними шляхами // Володимир Винниченко: У пошуках естетичної, особистої і суспільної гармонії. Збірник статей. – Нью-Йорк, 2005. – С. 106-114.

Залеська-Онишкевич Л. Куліш і Брехт: самоспостереження героя та самоспостереження автора // Сучасність. – 1992. – № 1.

Залеська-Онишкевич Л. „Пророк” – остання драма Володимира Винниченка // Слово. Збірник 5. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1973. – С. 194-204.

Запорізький Олекса (1915-дата невідома) – байкар, драматург. Справжнє прізвище – Сенік. Народ. 25 серпня 1915 р. у с. Мироліубівці Запорізької обл., закінчив Запорізький педагогічний інститут. Емігрував, перебував у Авсбурзі. Емігрував до США, закінчив славистичні студії у Сіракузькому університеті (США). Подальша доля невідома.

Автор драматичних творів „Марко Отава” (1942), „Швайцарський пашпорт” (1946), „Граніт” (1947), гумористичних „Мати помирила” (1946).

Запорожець-Девлад Олексій Самійлович (1854-1923) – прозаїк, етнограф, актор. Працював

у театральних трупах. Емігрував до Аргентини. Трагічно загинув у Буенос-Айресі.

Автор збірки „В одвічній боротьбі” (1955), повістей „Гарбузова містерія” (1956), „Відсіч” (1957).

Запорожець-Девлад О. В одвічній боротьбі. Збірка нарисів і оповідань. – Буенос-Айрес: Накладом автора, 1955. – 372 с.

Запорожець О. Відсіч: Повість. – Буенос-Айрес, 1957. – 307 с.

Запорожець О. Гарбузова містерія. Гумористична повість. – Буенос-Айрес, 1956. – 156 с.

Захарів О. – див. Скоп Олександр.

Заярський П. – див. Одарченко Петро.

Збіглей Йосип Дмитрович (1938) – український поет у Словаччині. Народ. 13 березня 1938 р. у с. Стебник Бардейського округу (Словаччина). Закінчив медичний факультет Кошицького університету (1961), працював лікарем. Друкувався у колективних збірниках „Молоді голоси” (1956, 1958), „Восьмеро” (1963), журналі „Дукля” та інших виданнях.

Автор збірок „Зелені неони”, „Вікна без ніжності” (1969), „Закрути” (1983), „Так, неспокій” (1986), „Обережно – сніг” (1987). Вірші перекладалися чеською і словацькою мовами.

Неврлий М. Від Пряшева до великої України // Літературна Україна. – 2011. – 21 липня. – С. 12.

Збура Іван (1860-1940) – український поет. Народ. 20 січня

1860 р. у с. Звиняч [за іншими даними – Звинячі] Чортківського повіту (Західна Україна). Відомості про навчання і юнацькі роки не збереглися. Емігрував до Канади в 1898 р., поселився в Альберті, працював на фермі. З 1899 р. почав друкуватися. Помер 28 жовтня 1940 р. в Едмонтоні, похований недалеко від м. Ламонт.

Збура І. Канадійські емігранти // Хрестоматія української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 7.

Гай-Головко О. Збура Іван // Українські письменники в Канаді: Літературно-критичні нариси. – Вінніпег: Волинь, 1980. – С. 16-20.

Славутич Яр. Іван Збура – перший український поет у Канаді // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 23-28.

Зварич Петро Іванович (1877-1966) – поет, мемуарист, публіцист, громадський діяч. Народ. 24 березня 1877 р. у с. Тулова Снятинського повіту в Галичині. Закінчив школу (1892), потім Коломийську гімназію (1897), відбув військову службу. У 1900 р. емігрував до Канади, працював у Едмонтоні на різних роботах, заробляв у копальнях золота в Юконі. Згодом стає фермером, відкриває свою крамницю і поштове бюро. У 1908 р. поселився у м. Вегревилі, організував торгівельну спілку, брав активну участь у громадському житті. Помер 30 червня 1966 р. у м. Вегревилі.

Член НТШ. Нагороджений Шевченківською медаллю (1962).

Зварич П. Спомини. – Вінніпег, 1976.

Гай-Головко О. Петро Зварич / Українські письменники в Канаді: Літературно-критичні нариси. – Вінніпег: Волинь, 1980. – С. 38-48.

Звичайна Олена (1902-1985) – українська письменниця. Дівоче прізвище – Дельгівська, по чоловікові – Джуль. Народ. 24 квітня 1902 р. у Проскуріві в інтелігентній родині: батько – адвокат, мати – вчителька. Закінчила гімназію в Харкові з відзнакою, навчалася у Київському інституті народної освіти. Вийшла заміж за учасника національно-визвольної боротьби – М. Джуля. Чоловіка було репресовано і заслано як „ворога народу”. Літературну діяльність почала в 1942 р. Емігрувала спочатку до Німеччини, потім до США. У 1967 р. одержала нагороду Літературного фонду ім. Івана Франка в Чикаго. Померла 8 січня 1985 р. у Стетен Айленді (США).

Автор збірки оповідань і новел „Оглянувшись назад...” (1954); повістей „Золотий потічок” (1947), „Селянська санаторія” (1952), нарису „Миргородський ярмарок” (1953), романів „Страх” (1958), „Ворог народу” (1966); повісті „У золотих кайданах Колими” (у співавторстві з чоловіком М. Млаковим) та ін.

Звичайна О. Золотий потічок з голодного Харкова. Повість. – Вінніпег, 1947. – 93 с.

Звичайна О. Миргородський ярмарок. – Вінніпег: Тризуб, 1953. – 46 с.

Звичайна О., Млаковий М. Ворог народу. – Лондон: Українська

видавнича спілка, 1966. – 471 с.

Звичайна О. Оглянувшись назад...: Збірка оповідань і новел. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1954. – 230 с.

Звичайна О. Селянська санаторія. Повість. – Вінніпег: Тризуб, 1952. – 218 с.

Звичайна О. Страх. Роман: У 2 т. – Лондон, 1957-1958. – Т. 1, Т. 2.

Звичайна О. Ти: Повість із життя українців у золотоверхому Києві в 1927-29 рр. – Мюнхен, 1982. – 579 с.

Ващенко Г. Українська Бічер-Стів // Оглянувшись назад... Збірка оповідань і новел. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1954. – С. 5-12.

Григоріів Ю. Повість про дівочу долю в країні, де не шануються людські права // Звичайна О. Ти: Повість із життя українців у золотоверхому Києві в 1927-29 рр. – Мюнхен, 1982. – С. 7-13.

Дудко В. Звичайна Олена // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 306.

Olena Zvychaina // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. l. : s. n.]. – P. 158.

Зиз – див. Лепкий Левко.

Зілинський Орест Іванович (1923-1976) – чеський філолог-славист, критик, фольклорист, бібліограф. Народ. 12 квітня 1923 р. в с. Красна Короснянського повіту (Польща). З 1928 р. жив у Кракові. Закінчив Краківський польський ліцей, потім Ярославську українську гімназію. Вступив на

філософський факультет Українського вільного університету (Прага). Був заарештований гестапівцями у 1943 р., після звільнення продовжив навчання в Українському вільному університеті, закінчив філософський факультет Карлового університету (1948). Захистив дисертацію „Семантична та стилістична функція неповноголосся в літературній мові української території” (1949).

У 1952 р. прийняв чехословацьке громадянство. З 1958 р. працював у Чехословацькій Академії наук (Прага), з 1964 р. – науковим співробітником Інституту мов і літератур Чехословацької Академії наук, з 1971 р. – в Інституті чеської та світової літератури Чехословацької академії наук. 17 липня 1976 р. мертве тіло О.Зілинського було знайдене в лісі біля с. Винне Михайлівського округу в Східній Словаччині. Похований у м. Свиднику.

Досліджував українсько-чеські й українсько-словацькі зв'язки. Упорядкував збірники української народної пісні („Україна співає”, 1950), української поезії („Перемагать і жить”, 1951), „Українські поеми” (1965) та ін.

Автор наукових розвідок про творчість І. Котляревського, Т. Шевченка („Тарас Шевченко та чеська література”), про праці українських учених, передмов до видань творів українських письменників чеською мовою: М. Рильського, Ю. Яновського та інших. Упорядник видань „Хрестоматія з української літератури ХІХ – початку ХХ століття” (1952), „Хрестоматія з української радянської літе-

ратури" (1960), „Антологія української лірики. Ч. 1" (1978), редактор та упорядник збірника „Література чехословацьких українців. Проблеми й перспективи" (1968).

Література чехословацьких українців. Проблеми й перспективи / Ред. і упор. О. Зілінський. – Пряшів, 1968.

Хрестоматія з української літератури XIX – початку XX століття / Упор. О. Зілінський. – Братислава, 1952. – 166 с.

Збірник пам'яті Івана Зілінського (1879-1952). – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто – Львів, 1994. – 583 с.

Ільницький М. Уроки Ореста Зілінського // Дзвін. – 1993. – № 10-12. – С. 157-159.

Киселівський К. Іван Зілінський. – Вінніпег, 1962. – 47 с.

Мушинка М. Науковець з душею поета. До 60-річчя від дня народження Ореста Зілінського. – Бавнд-Брук, 1983. – 58 с.

Мушинка М. Україніст із золотої Праги // Слово і час. – 1993. – Ч. 11. – С. 29-37.

Неврлий М., Шевчук В. І. Зілінський Орест // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 268-269.

Зінкевич Осип Степанович (1925) – літературознавець, редактор, видавець. Народ. 4 січня 1925 р. у с. Малі Микулинці Снятинського району Івано-Франківської області. Під час війни був членом підпілля ОУН. Емігрував до Чехословаччини, потім Німеччини. Нелегально прибув до Франції,

працював спочатку на шахті, потім вступив до Паризького інституту індустрійної хімії. У тижневику „Українське слово" створив сторінку „Смолоскип". У 1957 р. переїхав до США, видавав журнал „Смолоскип" українською та англійською мовами. У 1968 р. заснував видавництво „Смолоскип". Після здобуття Україною незалежності живе і працює в Києві (з 1992 р.). Голова Музею-архіву і документального центру самвидаву, Міжнародної благодійної фундації „Смолоскип". Член Спілки письменників України (з 1994). Нагороджений орденом „За заслуги" III ступеня.

Автор творів „3 генерації новаторів" (1967), „Погром українських письменників", „Українські олімпійські чемпіони"; упорядник книг „Український правозахисний рух", „Українська Гельсінська Група", творів Миколи Хвильового у 5 томах, творів О. Ольжича, О. Теліги, читанок для дітей.

Зінкевич О. 3 генерації новаторів: Світличний і Дзюба. У джерел модерної української критики. – Балтимор – Торонто: Смолоскип, 1967. – 243 с.

Зінкевич О. Про книжку Олекси Тихого // Мова – народ / Упоряд. Л. Тихий. – К.: Смолоскип, 2007. – С. 390-393.

Зінкевич О. Цензура на Україні в час перебудови // Слово. Збірник 12. – Б. м.: Об'єднання українських письменників „Слово", 1990. – С. 146-156.

Ольжич О. Вибрані твори / Упоряд. О. Зінкевич. – К.: Смолоскип, 2007. – 664 с.

Василь Стус. В житті, твор-

чості, спогадах та оцінках сучасників / Упоряд. О. Зінкевич і М. Французенко. – Балтимор – Торонто: „Смолоскип” ім. В. Симоненка, 1987. – 463 с.

Теліга О. Вибрані твори / Упоряд. О. Зінкевич. – К.: Смолоскип, 2006. – 344 с.

Український декламатор. Збірка віршів для української молоді / Упоряд. Н. Зінкевич, О. Зінкевич. – К.: Смолоскип 2006. – 400 с.

Слабошпицький М. Відкрита система (Осип Зінкевич) // Не загублена українська людина (55 портретів з української діаспори). – К.: Ярославів Вал, 2004. – С. 274-277.

Старовойт І. Зінкевич Осип // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 311.

О. Зінько Василь (1922-2008) – письменник, священник. Світське ім'я – Володимир, псевдоніми – Володимир Сокальський, Володимир Буженко, Дзюньо. Народ. 15 лютого 1922 р. у м. Сокалі, закінчив Львівську гімназію. У 1936 р. з родиною емігрував до Аргентини. Закінчив василіанську семінарію св. Йосифа у Прудентополі (Бразилія), потім навчався у Римі (1947-1949). Повернувся до Бразилії, був священником у Понта Гроссі, викладав українську мову та всесвітню історію в семінарії в Ірасемі. У 1952 р. переїхав до м. Апостолес (Аргентина), обслуговував віддалені греко-католицькі громади на півночі провінції Місіонес, в околицях м. Обери. У 1959 р. був переведений до Буенос-Ай-

реса, викладав у парафіяльній школі, редагував місячник „Життя”. У м. Прудентополі був редактором тижневика „Праця”, місячника „Місіонар”. У 1994 р. переїхав в Україну, був священником у Львівській обл., редагував часопис „Місіонар” (Львів). Помер 23 квітня 2008 р., похований у с. Малехів поблизу Львова.

Автор повісті „Пустельник на Зеленому Клині” (1997), „Іван Суліма” (2000), „Єрейська обнова” (2007), книг „Пресвятому Серцю Христовому”(2004), „Місіонес – уздовж і впоперек” (2006), „До столиці – до Буйнесу” (2007).

Златокудр Іван (1930) – поет, перекладач. Справжнє прізвище – Врецьона. Народ. 7 квітня 1930 року у с. Винники поблизу Львова. Закінчив Львівський зооветеринарний інститут, потім юридичний факультет Вроцлавського університету. У 1959 р. переїхав до м. Куніце (Польща), працював юрисконсультом сільськогосподарських підприємств. Друкується в Україні, Польщі, діаспорних виданнях, перекладає твори польських, російських і білоруських поетів .

Автор збірки поезій „Народній Польщі” (1975), „Пейзажі” (1981), „Czarnobylska Madonna” (1995), „Barwy chwiłi” (2000), „Веселки печалі” (2000).

Златокудр І. Вірші // Гомін. Літературна антологія. – Варшава: Укр. сусп.-культ. Вид-во, 1964. – С. 251-252.

Красовський І. Д. Златокудр Іван // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська

енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 271.

Знаєнко Мирослава (1933) – славіст, літературознавець, культуролог. Дівоче прізвище – Томоруг. Народ. 15 червня 1933 р. у м. Стрий (Галичина). До 1945 р. перебувала в Чехословаччині, потім – у США. Здобула ступінь бакалавра в Каліфорнійському університеті Берклі (1954), магістра – у Єйльському університеті (1956), потім магістра бібліотекарства – в Колумбійському університеті (1959), потім докторат зі слов'янознавства (1973). Працювала в бібліотеках Конгресу та Колумбійського університету (1959-1968). З 1969 р. – професор слов'янських мов і літератур Ратгерського університету в Ньюарку. З 1980 р. – директор Центру слов'янських і східноєвропейських студій, з 1990 р. – викладач українських дисциплін у Колумбійському університеті та Інституті Гаррімана. Голова Американської асоціації українських студій (2002). Дійсний член НТШ і УВАН.

Автор монографій “The Gods of Ancient Slavs: Tatischev and the Beginnings of Slavic Mythology” (1980), “Ukrainica at Hokkaido University” (1995, у співавт.), статей із міфології, чеської та української літератури.

Знаєнко М. Спомини про Вчителя: Юрій Володимирович Шевельов (1908-2002) // СіЧ. – 2009. – № 2. – С. 92-95.

Маркусь В. Знаєнко Мирослава // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк

– Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 312.

Зоє Євген (1917) – український поет. Справжнє прізвище – Є. Шведченко. Народ. 1917 р. на Полтавщині, здобув технічну освіту. У роки Другої світової війни був вивезений на примусову працю до Німеччини. У 1948 р. емігрував до Франції, у 1951 р. – до Австралії. Мешкав у Аделаїді, друкувався у часописах Австралії, Франції та Німеччини.

Зоє Є. Вірші // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та передм. А. Г. Михай-ленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 218-219.

Зоє Є. Вірші // З-під евкаліптів. Поезії. – Мельбурн: Просвіта, 1976. – С. 44-53.

Зоє Є. Ліквідація. – Аделаїда: Накладом автора, 1997. – 165 с.

Зоє Є. Ліквідація. Уривок зі спогадів // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 262-265.

Павлишин М. Переміщена муза: українська поезія в Австралії // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 139-148.

Зозуля Олександр (1907-?) – прозаїк, гуморист, журналіст. Народ. 17 листопада 1907 р. у с. Святошино на Київщині (тепер район м. Києва) у родині військового, закінчив двокласне земське училище. Навчався в Харківському інституті журналістики, але не закінчив його через арешт. Був засланий. У 30-х рр. редагував у Воронежі літературну сторінку газети „Ленінський шлях“, входив до

української секції РАПП. У 1934 р. повернувся до Києва. З 1936 р. завідував відділом газети „Радянська торгівля”.

На початку Другої світової війни був мобілізований, але потрапив до в'язниці. У січні 1942 р. звільнився, у 1943 р. прибув до Львова, емігрував спочатку до Австрії, потім до Німеччини. Був у складі редакції „Українських вістей”. З 1945 р. мешкав у Детройті (США), працював на заводі Форда до виходу на пенсію (1973). У 1992 р. приїздив в Україну. Жив у Канаді. Член організації ОУП „Слово”.

Автор збірки оповідань „Великий знак запитання” (1932), збірки гуморесок „Рябі штани” (1943), „Без жартів” (1975), повісті „Під чужим прізвиськом” (1987), спогадів „Слідами подій” (1987).

Зозуля О. Без жартів. Гумористичні оповідання. – Детройт, 1975. – 95 с.

Зозуля О. Зупиніть літак // Слово. Збірник 3. – Нью-Йорк: ОУП, 1968. – С. 192-198.

Зозуля О. Кров предків. Фрагмент з повісті „Ми” // Слово. Збірник 7. – Едмонтон, 1978. – С. 94-104.

Зозуля О. Одруження (жарт) // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 149-159.

Зозуля О. Під чужим прізвиськом. Повість. – Детройт, 1987. – 140 с.

Зозуля О. Поїзд іде на схід // Слово. Збірник 11. – Б. м.: ОУП „Слово”, 1987. – С. 83-94.

Зозуля О., Терпкий О. Слідами подій. Спогади. – Детройт: б.в., 1987. – 43 с.

Зозуля Олександр // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 120.

Качуровський І. В. Променисті силуети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – 766 с.

Качуровський І. Гумор української еміграції // Променисті силуети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 581-605.

Маркусь В. Зозуля Олександр // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 312-313.

Зореслав (1909-2003) – український поет. Справжнє прізвище та ім'я – Сабол Стефан-Севастіян Михайлович. Народ. 7 грудня 1909 р. у м. Пряшеві (Словаччина). Батько був українцем, мати – словачкою. У 1924 р. у Мукачеві постригся в монахи. Закінчив Добромильську духовну семінарію (1931), Григоріанський університет у Римі (1936). Був місіонером на Закарпатті, був священником Карпатської Січі в Хусті. У 1939 р. був депортований до Словаччини, там заснував 4 українські монастирі. Потім виїхав до Австрії (1948), пізніше до Риму (1949). Захистив дисертацію „Полемічний антикатолик Мелетій Смотрицький” і здобув ступінь доктора теології. З 1950 р. жив у Детройті (США), продовжив місіонерську, наукову та

письменницьку діяльність. 19 лютого 2003 р. помер у Детройті.

Автор наукових праць з історії християнства „Католицтво і православ'я” (1955), „Від Угорської Русі до Карпатської України” (1956), „Голгота Греко-католицької церкви в Чехословаччині” (1978); поетичних збірок „Зі серцем у руках” (1933), „Сонце й блакить” (1936), „З ранніх весен” (1963), до яких увійшли національно-патріотичні та релігійні вірші.

Зореслав. Зі серцем у руках. Книжка поезій I. – Ужгород, 1933. – 56 с.

Зореслав. З ранніх весен. Вибране. – Нью-Йорк, 1963. – 115 с.

Зореслав. Сонце й блакить. – Ужгород, 1936. – 70 с.

Поети Закарпаття. Антологія закарпатоукраїнської поезії (XVI ст. – 1945 р.). – Пряшів: Словацьке педагогічне видавництво в Братиславі. Відділ української літератури в Пряшеві, 1965. – 660 с.

Бабота Л. Зореслав і католицький модернізм (Примітки до творчості українського поета і словацької літературної групи) // Дукля. – 1999. – №5-6. – С. 38-42.

Голомб Л. Лірика Зореслава в літературному контексті епохи // Українська поезія Закарпаття ХХ століття: Науковий збірник / Упоряд. В. В. Барчан. – Ужгород: Ліра, 2004. – С. 99-124.

Кравців Б. Поетичний світ Зореслава // Зореслав. З ранніх весен. – Нью-Йорк: Накладом „Карпатського Союзу”, 1963. – С. 5-11.

Мишанич О. В. Зореслав // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 277-278.

Ференц Н. Поетика лірики Зореслава // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. – Ужгород, 2002. – Вип.5. – С. 179-184.

Хемій М. Філософський дуалізм збірки Зореслава „Зі серцем у руках” // Вісниківство: Літературна традиція та ідеї. Науковий збірник. – Вип. 2. – Дрогобич: Посвіт, 2012. – С. 287-294.

Зубенко Іван (1888-1940) – поет, прозаїк, драматург, публіцист, літературний критик, журналіст. Народ. у 1888 р. на Херсонщині. Був сотником в Армії УНР. У 1920-1923 рр. редагував газету „Залізний стрілець” у Каліші. Був членом Управи літературно-артистичного товариства „Веселка”, брав участь у симфонічному оркестрі, писав музичні твори. У 1926-1939 рр. був редактором часопису „Жіноча доля” у Коломиї, редагував бібліотеку для народу „Ряст”. Помер 21 серпня 1940 р.

Автор повістей „Зірка” (1926), „Княгиня Романова” (1927), „Галина” (1934), „Фатум” (1934), „Квітка на багні” (1937), незакінченої „Тільки меч”; збірок „За кулісами життя” (1937), „Шахівниця буднів” (1937).

Касьяненко Т. Олена Теліга та Іван Зубенко в спогадах Ксенії Світлик // На сторожі цілості, щастя і могутності більшої родини – нації. Матеріали наукової конференції 21-23 вересня 2006 р. – К., 2006. – С. 95-98.

Зуєвський Олег Йосипович (1920-1996) – поет, перекладач, літературознавець, професор

Альбертського університету (Канада). Народ. 16 лютого 1920 р. у м. Хомутець Миргородського повіту тепер. Полтавської обл. у вчительській родині. Середню освіту здобув у Харкові (1938), закінчив Харківський технікум журналістики. Вступивши до Харківського комуністичного інституту журналістики (1938-1941), встиг закінчити лише два курси. Працював кореспондентом у піонерській газеті „Юний лєнінець”, з 1939 р – в „Літературному журналі”, у 1942-1943 рр. – у газеті „Миргородські вісті”. З 1943 р. перебував у таборах Ді-Пі (Німеччина, Австрія), брав участь у Мистецькому Українському Русі, входив до групи „Світання”. У 1946-1948 рр. навчався в Українському вільному університеті.

У 1950 р. емігрував із дружиною до США, оселилися в Філадельфії. Спочатку заробляв фізичною працею і вечорами навчався у Пенсільванському ун-ті на факультеті славістики, здобув ступінь магістра (1958). Потім захистив докторську дисертацію „Проблема українського художнього перекладу” (1962), викладав у Фордгамському, Ратгерському ун-тах (США), з кінця 60-х рр. (1966-1991) – в Альбертському університеті (Канада). У 1992 р. читав лекції в Київському університеті ім. Т. Шевченка. Відзначений Міжнародною премією ім. Г. Сковороди (1994), прийнятий до Спілки письменників України (1991). Помер від серцевого нападу 27 березня 1996 р. в Едмонтоні, похований за при-

життєвим заповітом біля могили матері в Житомирі (Україна).

Автор поетичних збірок „Золоті ворота” (Мюнхен, 1947), „Під знаком Фенікса” (Мюнхен, 1958), „Голуб серед ательє” (Едмонтон, 1991), „Вибраного” (К., 1992), „Кассіопея. Парафрази” (К., 1993), двох неопублікованих „Обіцянка радості”, „Естакади”. Перекладав С. Малларме, Новаліса, Р. М. Рільке, В. Шекспіра, П. Валері, А. Рембо та інших поетів.

Зуєвський О. *Ars poetica* // Слово. Збірник 5. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1973. – С. 20-22.

Зуєвський О. Золоті ворота. Поезії. – Мюнхен, 1947. – 64 с.

Зуєвський О. Вибране. Поезії. Переклади / Вступ. ст. С.Павличко. – К.: Дніпро, 1992. – 362 с.

Зуєвський О. Кассіопея. Парафрази. – К.: Б-ка ж. „Дніпро”, 1993. – 128 с.

Зуєвський О. Під знаком Фенікса. Поезії. – Мюнхен, 1958. – 113 с.

Зуєвський О. Принцип „абсолютизації” в перекладах І. Костецького // Хроніка 2000. – 1993. – Ч. 1-2 (3-4). – С. 195-204.

Зуєвський О. „Я вхожу в храм...”: Поезії. Переклади. Статті. Матеріали до біографії / Упоряд. Н. Казакова. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – 840 с.

Абліцов В. Г. Зуєвський Олег / Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 254-255.

Астаф'єв О. Лірика української еміграції: еволюція стильових систем. – К., 1998. – 313 с.

Зуєвський Олег Йосипович // Письменники України: Довідник. – Дніпропетровськ, 1996. – С. 364.

Казакова Н. В. Книжкова виставка Олега Зуєвського // Слово і час. – 2002. – № 5. – С. 94.

Назаренко Т. Поетичний всесвіт Олега Зуєвського // Хрестоматія української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 558-564.

Одарченко П. Олег Зуєвський // Українська література: Збірник вибраних статей. – К.: Смолоскип, 1995. – С. 155-162.

Павличко С. Творчість Олега Зуєвського, або Аномалія українського сюрреалізму // Зуєвський О. Вибране. – К.: Дніпро, 1992. – С. 5-15.

Павличко С. Творчість Олега Зуєвського й анатомія українського сюрреалізму // Слово і час. – 1993. – № 6. – С. 19-24.

Ротач П. І слово, і доля, і пам'ять: Статті, дослідження, спогади. – Полтава: Верстка, 2000. – 442 с.

Скрипка В. Привітаймо щирим серцем (нотатки про О. Зуєвського до публ. його поезій) // Кур'єр Кривбасу. – 1994. – № 13. – С. 23.

Слабошпицький М. Поет для поетів. Олег Зуєвський // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 629-655.

Яременко В. Від рідної хати ключі збереглися. – К.: МП „Фото-відеосервіс”, 1992. – 127 с.

Іванейко – див. Шлемкевич Микола.

Іванис Василь Миколайович

(1888-1974) – автор спогадів, політичний діяч. Псевдонім – О. Болотенко (за прізвиськом матері). Народ. 21 березня 1888 р. у станиці Настасіївській Темрюцького відділу на Кубані. Закінчив середньотехнічну школу, Новочеркаський політехнічний інститут (1914). У 1915 р. вступив до Михайлівської гарматної сотні, брав участь у боях на Кавказькому фронті, воював у армії Корнілова. Був членом рад (1918-1920), головою Кубанського уряду (1920). Був професором Української господарської академії у Подєбрадах (Чехословаччина). У 1935-1939 рр. – професор Рільничого ліцею у Черниці (Галичина). У роки німецької окупації перебував у Польщі, потім перебрався до м. Ольденбурга (Західна Німеччина). У 1948 р. емігрував до Канади. Помер 28 вересня 1974 р. у м. Оквіл, похований у м. Торонто. Дійсний член НТШ, заступник голови управи НТШ у Канаді.

Автор спогадів „Стежками життя” (1958-1962) у 5 томах, праць „Козацтво і Україна” (1950), „Імперіялізм Московщини, Росії й СССР” (1951), „Симон Петлюра – президент України” (1952).

Іванис В. Симон Петлюра – президент України. – Дрогобич: Бескиди, 1991. – 256 с.

Іванис В. Стежками життя. – Торонто: Peremoha, 1958. – Кн. 1.

– 191 с.; Кн. 2. – Новий Ульм, 1959; Кн. 3 – Новий Ульм, 1960; Кн. 4, 5. – Новий Ульм, 1963.

Іванис В. Стежками життя. Уривок // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 484-492.

Богуславський О. Іванис Василь // Українське козацтво: Мала енциклопедія. – Київ – Запоріжжя, 2002. – С. 178.

Іванків Євген (1921) – журналіст, поет, перекладач, церковний діяч. Псевдонім – Євген Крименко. Народ. 4 грудня 1921 р. у м. Стрий (Галичина). Студював теологію у Львові (1942-1944), потім (1946-1949) – у Зальцбургу (Австрія), був головою Української студентської громади. Емігрував до США, перебував спочатку в Бінггемптоні, з 1951 р. – у Чикаго.

Автор збірок поезій „Крізь призму вічності” (1988), „Містерія життя” (1991), „Назустріч соняшним вікам” (1995), численних статей.

Крименко Є. Містерія життя. Поезії. – Чикаго, б. в., 1991. – 83 с.

Маркусь Д. Іванків Євген // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 316.

Івах Онуфрій (1900-1964) – український поет, прозаїк, перекладач, журналіст. Народ. 25 червня 1900 р. у с. Пилипче Борщівського повіту (Західна Україна). У 1909 р. з батьками прибув до Канади, закінчив середню школу в Давфіні, здобув вищу освіту (1929). Учителював в українських

колоніях, був лектором української історії та літератури в Інституті ім. П. Могили та його філії у Вінніпезі, потім співредактором „Українського голосу” (з 1932 р.), „Нового шляху” (з 1942 р.). 26 березня 1964 р. помер у Вінніпезі, там і похований.

Івах О. Бойова сурма України. – Вінніпег, 1931.

Івах О. Вірші // Хрестоматія української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 24-25.

Івах О. Голос землі. Коротка повість з життя в Канаді. 2-е вид. – Вінніпег: Тризуб, 1973. – 122 с.

Івах О. Той, кого світ ловив, та не спіймав. – Вінніпег, 1932.

Івах О. Українське зілля в Канаді. – Вінніпег, 1960.

Славутич Яр. Українська поезія в Канаді // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славутич, 1992. – С. 48-50.

Івченко Віка (1980) – українська поетеса. Народ. у грудні 1980 р. у Києві (Україна). Навчалася в школі. Постраждала від Чорнобильської аварії. Лікується в дитячому шпиталі в Сейнт-Полі (США).

Автор поетичних збірок „У грудні і після” (1990), „В декабрі і после...” (1991), „По чужині” (1992), повісті „Бабуся Марія” (1993).

Івченко Віка. По чужині. – Міннеаполіс, 1992. – 28 с.

Івченко Леся Михайлівна (1926-1947) – українська письменниця. Псевдонім – Леся Оленко.

Народ. 12 листопада 1926 р. у Києві в родині письменників: Михайла Івченка і Людмили Коваленко (Івченко). Батько був засланий за звинувачення в причетності до Спілки Визволення України (1929). З метою уникнення арешту переїздить до Львова, навчається у Львівському університеті.

Разом із матір'ю емігрує до Відня, потім переїздить до Баварії. Бере активну участь у діяльності Червоного Хреста. Навчається у Мюнхенському університеті. Трагічно загинула 21 вересня 1947 р. в автомобільній катастрофі. Похована у Мюнхені, перепохована завдяки матері в Бавнд Бруку (1968, США).

Автор повісті „Зелені дні” (1952), оповідань „Навернення”, „На Дніпрових кручах”.

Івченко Л. Зелені дні. – Філадельфія: Київ, 1952.

Івченко Л. Чи правду написав інж. К. Туркало про підсудних СВУ // Нові дні. – 1953. – № 44. – С. 6-11; № 47. – С. 22-24.

Одарченко П. Леся Івченко // Українська література: Збірник вибраних статей. – К.: Смолоскип, 1995. – С. 163-168.

Ігнатюк Іван (1928) – поет, фольклорист. Народ. 20 жовтня 1928 р. у с. Данці Володавського повіту на Підляшші. Під час німецької окупації пас худобу. У 1947 р. закінчив загальноосвітню гімназію у Володаві, потім заочно економічний технікум ім. Ветера в Любліні (1964). У 1953 р. переїхав до Любліна. У 1956 р. був співорганізатором Українського суспіль-

но-культурного товариства на Люблінщині й у 1956-1957 рр. виконував функцію заступника голови Воєвідського правління УСКТ в Любліні. У 1956-1958 рр. був членом українського ансамблю пісні й танцю в Любліні, у 1958-1959 рр. працював секретарем Воєвідського правління УСКТ. Потім виконував функцію секретаря гуртка УСКТ (1969-1970), був головою цього гуртка (1970-1975). Співав у естрадній групі „Троянда”, був організаційним керівником цієї естрадної групи. Член Українського Товариства в Любліні. Зібрав понад 1200 народних пісень, записав родинні й календарні звичаї та обряди, багато етнографічних матеріалів. Друкувався в тижневику „Наше слово”, в українських календарях і альманахах, журналах „Podlaski Kwartalnik Kulturalny” та „Над Бугом і Нарвою”. За життя не видав жодної поетичної збірки.

Ізарський Олекса (1919-2007) – псевдонім письменника, літературознавця, критика, перекладача. Справжнє ім'я та прізвище – Олекса Григорович Мальченко. Інші літ. імена: Ол. Із., О. Погар. Народ. 30 серпня 1919 р. у Полтаві в інтелігентній родині: банківського службовця і лікарки. Середню освіту здобув у Полтаві, почав писати ще під час навчання у школі, друкувався в радянських журналах. Навчався у Київському університеті (1937-1941).

У роки війни емігрував на Захід (1943), перебував із родиною у Мюнхені. Після закінчення війни емігрував до США (1949), посе-

лився у Клівленді (США). Починав творчий шлях як літературознавець, потім визначився як прозаїк. Друкував-ся у виданнях „Час”, „Українська трибуна”, „Сучасність” та ін. Помер 28 березня 2007 р. у Клівленді.

Автор літературознавчої розвідки „Рільке на Україні” (1951, 1952), повістей „Ранок” (1963), „Віктор і Ляля” (1965), „Чудо в Мисливицях” (1971); прозових творів „Київ” (1971), „Саксонська земля” (1972), „Літо над озером” (1981), „Столиця над Ізаром” (1986), роману „Полтава” (1977); щоденників, рецензій, спогадів.

Ізарський Олекса. Висмики з щоденників 1940-1980 рр. – Полтава: Динамік, 2006. – 392 с.

Ізарський О. Зими і сні // Слово. Збірник 1. – Нью-Йорк, 1962. – С. 219-229.

Ізарський О. Дома у Мюнхені / / Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 73-100.

Ізарський О. Київ. Роман. – Б. м.: Сучасність, 1971. – 452 с.

Ізарський О. Літо над озером. Роман. – Б. м.: Сучасність, 1981. – 331 с.

Ізарський О. Полтава. Роман. – Б. м.: Сучасність, 1977. – 432 с.

Ізарський О. Рільке на Україні. – Філадельфія: Київ, 1952. – 56 с.

Ізарський О. Саксонська земля. Повість. – Б. м.: Сучасність, 1972. – 173 с.

Ізарський О. Смерть у Візені (3 книги „Літо над озером”) // Слово. Збірник 7. – Едмонтон, 1978. – С. 105-120.

Горбач Анна-Гая. Зустріч ук-

раїнця з Німеччиною // Сучасність. – 1967. – № 11. – С. 119-122.

Доценко Р. Полтавський „іза-рець” // Літературна Україна. – 2007. – 23 серпня. – С. 7.

Качуровський І. Проза Олексі Ізарського // Сучасність. – 1996. № 3-4. – С. 163-170.

Костюк Г. Українська еміграційна проза за 1965 рік // У світі ідей і образів. Вибране. – Сучасність, 1983. – С. 425-428.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дереза І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Ротач П. І слово, і доля, і пам'ять: Статті, дослідження, спогади. – Полтава: Верстка, 2000. – С. 429-443.

Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції. Корот. біобібліогр. покажч. – Полтава: Верстка, 1998. – 164 с.

Юриняк А. Про роман „Київ” Ізарського // Критичним пером. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 75-80.

Ікер – див. Керницький Іван.

Ільницький Олег Степанович (1949) – український літературознавець. Народ. 2 лютого 1949 р. у м. Фюрт (ФРН). Закінчив коледж при Нью-Йоркському університеті (1971), потім Гарвардський університет (1975). Викладав українську мову та літературу в Гарвардському університеті, Манітоському (1979-1983), з 1985 р. – в Альбертському університеті (Канада). У 1983 р. захистив док-

торську дисертацію „Український футуризм, історія, теорія і практика. 1914-1930”. Досліджує переважно літературний процес 20-30-х рр. в Україні.

Автор праць „Микола Бажан: його поезія і його критика” (1975), „Анатомія літературного скандалу: Михайль Семенко і початки українського футуризму” (1978), „Український футуризм: історія, теорія, практика” (1983), „Поєми Михайля Семенка” (1986), „Психологічні виміри прози Леся Мартовича” (1989) та ін.

Ільницький О. Український футуризм (1914-1930). Перекл. з англ. Р. Тхорук. – Львів: Літопис, 2003. – 456 с.

Ірлявський Іван (1919-1942) – український поет, журналіст, громадський діяч. Справжнє ім'я та прізвище – Іван Іванович Рошко. Народ. 17 січня 1919 р. у с. Ірляві на Закарпатті. Закінчив 6 класів народної школи у рідному селі, потім Мукачівську торгівельну академію (1934). Працював у Підкарпатському банку в Ужгороді (1938). Емігрував спочатку до Німеччини, потім до Чехословаччини (1939). Працював у видавництві „Пробосм” (1939-1941, Прага). Як член ОУН прибув у Київ (1941) налагодувати літературно-мистецьке життя. Заарештований гестапо у лютому 1942 р., розстріляний у Бабиному Яру в цьому ж році.

Автор поетичних збірок „Голос Срібної Землі” (1938), „Моя весна” (1940), „Вересень” (1941), „Брості” (1942). Усі збірки видані в Празі.

Ірлявський І. Брості: Твори /

Упоряд., вст. ст. та прим. Д. М. Федаки. – Ужгород: Закарпаття, 2002. – 268 с.

Балла Е. Національні константи поетичного стилю Івана Ірлявського // Українська поезія Закарпаття ХХ століття: Науковий збірник / Упоряд. В. В. Барчан. – Ужгород: Ліра, 2004. – С.159-167.

Дем'янівська Л.С. Євген Маланюк про Ірлявського, Гай-Головка, Влизька, Кравцева, Осьмачку, Чирського, Мосендза та ін. // Слово і час. – 1995. – № . – С. 61-67.

Ірод Корнелій (1937) – прозаїк, поет. Народ. 24 серпня 1937 р. у с. Мариця Сучавського повіту (Румунія). Закінчив філологічний факультет Бухарестського університету. Працює в Румунії.

Автор збірки віршів „Вечірня молитва”, прозових книжок „Світлотінь”, „Білий рояль” (1990), романів „Передодень” (1975), „Ранок” (1984), „Сонце в очах” (1988).

Ірод К. Білий рояль. Проза. – Бухарест: Критеріон, 1990. – 269 с.

Ірод К. Двічі розказувати про Куліцу Качура // Обрії. – Бухарест: Критеріон, 1985. – С. 70-78.

Ірод К. Передодень. Роман. – Бухарест: Критеріон, 1975. – 204 с.

Ірод К. Ранок. Роман. – Бухарест: Критеріон, 1984. – 285 с.

Ірод К. Сонце в очах. Роман. – Бухарест: Критеріон, 1988. – 253 с.

Мацько В. Художні моделі людини і світу в контексті стильової динаміки української діаспорної прози ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дєрепа І. Ж., 2009. – С. 12-116.

Ірчан Мирослав (1896-1937) – прозаїк, драматург, журналіст, публіцист, громадський діяч. Справжнє ім'я та прізвище – Андрій Дмитрович Баб'юк. Літературні псевдоніми і криптоніми: Йосафат Тихончук, Мирослав Ірчан, Сон Явірчук, Івась Незаможник, Гриць Виселенець, К. Вороненко, Андр. П'ядицький, З. Зубрей, Зезик, Івасик-Читачик, А. С. Чужбинський, Абба, І. Мірко, І. М., Усуус та ін. Народ. 14 липня 1896 р. у с. П'ядики (тепер Коломийського району Івано-Франківської обл.) в селянській родині. Навчався у Коломийській гімназії, Львівській семінарії (1914). Служив підхорунжим у корпусі січових стрільців у складі австро-угорської армії, був редактором газети „Стрелець”. У 1920 р. перейшов на бік Червоної Армії. У 1921 р. переїхав до Києва, працював у школі червоних старшин.

У 1922-1923 рр. навчався у Празі. У жовтні 1923 р. виїхав до Канади, редагував журнали „Робітниця” і „Світ молоді”, був секретарем заокеанської філії „Гарт”. У 1932 р. повернувся в Україну, очолював у Харкові літературну організацію „Західна Україна”. У 1933 р. був репресований і засуджений на 10 років концтаборів. У 1937 р. повторно засуджений і 3 листопада цього ж року розстріляний. Посмертно реабілітований (1956).

Автор прозових творів „Сміх Нірвани” (1918), „Трагедія першого травня”, „Фільми революції” (1923), „Карпатська ніч” (1924), „В бур'янах” (1925), „Лі-Юнк-Шан”

(1926), „Автопортрет”, „Проти смерті” (1927), „Батько”, „Генерал”, „З прерій Канади в степи України”, „Змовники”, „Канадська Україна”, „На півдорозі” (1930), „Матвій Шавала” (1931), „Осінь в димах”, „Протокол” (1931), „Смерть Асуара” (1938); п'єс „Бунтар” (1922), „Безробітні”, „Дванадцять”, „Нежданий гість”, „Родина щіткарів” (1923), „Товариство Пшик” (1925), „Підземна Галичина” (1926), „Радій” (1928), „Дванадцять” (1930), „Драми” (1931), „Плацдарм” (1933).

Ірчан м. Безробітні. Драма. – Вінніпег: Пролеткульт, 1923. – 70 с.

Ірчан М. Бунтар (Син революції). Драма. – Нью-Йорк; Л.; К., 1992. – 35 с.

Ірчан М. Карпатська ніч. Оповідання. – Вінніпег, 1924. – 77 с.

Ірчан М. Твори: У 2 т. / Передм. Л. М. Новиченка, упоряд., прим. М. М. Острика. – К.: Дніпро, 1987. – Т. 1. – 342 с.; Т. 2. – 479 с.

Ірчан М. Фільми революції. Нариси й новелі. – Нью-Йорк – Берлін: Культура, 1923. – 119 с.

Качкан В. А., Качкан О. В. Невичерпний атом: до пізнання Мирослава Ірчана // Нев'януха галузка калини: Українські літератори, вчені, громадські діячі – в діаспорі. – К., 2011. – С. 225-243.

Кравчук П. І., Власенко В. П. Мирослав Ірчан. Життя і творчість. – К.: Рад. письм., 1960. – 292 с.

Криволінська О. Жанрові особливості малої прози Мирослава Ірчана // Теоретична і дидактична філологія: Зб. наук. праць. – К., 2007. – Вип. 1. – С. 65-72.

Крижанівський С. „А дні горять...”: Про творчість письменника М. Ірчана // Вітчизна. – 1987. – № 7. – С. 145-148.

Лобай Д. Мирослав Ірчан у Канаді // Слово. Збірник 2. – Нью-Йорк: Об'єднання українських письменників у екзилі, 1964. – С. 306-311.

Новиченко Л. М. Мирослав Ірчан. Літературний портрет. – К.: Худ. літ., 1958. – 115 с.

Новиченко Л. М. Мирослав Ірчан // Ірчан Мирослав. Твори: У 2 т. – К.: Держ. вид-во худ. літ., 1958. – Т. 1. – С. 5-48.

Іщенко-Торнтон Світлана

(1969) – поетеса, драматург. Народ. 30 липня 1969 р. у м. Миколаєві. Закінчила Миколаївське училище культури, потім Київський університет культури і мистецтва. Емігрувала до Канади, працює у магазині художніх виробів у м. Ванкувері.

Автор збірок віршів „Хорали неба і землі”, „Сі-дієз”, „Журавлине пір'я в мокрих косах...”.

Іщук-Пазунок Наталія (1922)

– літературознавець, лінгвіст. Народ. 24 лютого 1922 р. у Києві, проте незабаром родина переїхала до Рівного. Закінчила Рівненську гімназію. Розпочала навчання у Львівському університеті (1940), а закінчила в Українському вільному університеті у Мюнхені (1949). Потім переїхала до США, здобула докторат у Пенсільванському університеті, там і викладала українську мову і літературу. У 1983-1987 рр. викладала в Макворі

(Австралія). Досліджувала творчість Лесі Українки, В. Стуса, В. Симоненка, І. Світличного. Активно співпрацювала із Союзом Українок Америки, Українським Золотим Хрестом. Довгий час була секретарем уряду УНР в екзилі. Дійсний член УВАН і НТШ, почесний член СФУЖО.

Автор книг „Леся Українка: ідея свободи України в спектрі світової цивілізації. Розвідки і доповіді” (2008), „Вибраних студій з історії, лінгвістики, літературознавства і філософії” (2010).

Рудницький Л. Замість передмови: Орієнтири й контексти студій Наталії Пазунок // // Ішук-Пазунок Н. Вибрані студії з історії, лінгвістики, літературознавства і філософії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2010. – 534 с.

Йовик Іван

(1918-2005) – мемуарист. Псевдонім – Соколенко. Народ. 20 січня 1918 р. у с. Хищевичі Рудкі-

вського повіту (Галичина). Закінчив гімназію, служив у польському війську. У 1942 р. потрапив у полон до німців, у 1944 р. вступив до УПА. З 1947 р. – в Німеччині, з 1948 – у США. Був активним у громадському житті. Помер 26 квітня 2005 р. у Нью-Йорку.

Автор спогадів „Нескорена Армія” (1995).

Ревакович М. Йовик Іван // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. - Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 328.

Казанівський

Богдан (1916) – мемуарист. Народ. 3 лютого 1916 р. у с. Нивиці Радехівського повіту (Галичина).

Закінчив торгівельні курси у Львові, пізніше – технічно-креслярські у США. Працював бухгалтером у Львові, був активним діячем ОУН. Неодноразово заарештовувався владою. У 1950 р. прибув до США, поселився у Філадельфії, потім переїхав до Бетезда (Мериленд).

Автор спогадів „Шляхом легенди” (1975).

Маркусь В. Казанівський Богдан // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 331.

Каздоба Кузьма (1907-1984) – мемуарист, громадський діяч. Народ. 20 жовтня 1907 р. на хуторі Новий Ставок Арбузинської волості на Херсонщині. У період колективізації був вивезений в Архангельську область. У 1937 р. повернувся в Україну. У 1943 р. емігрував до Німеччини. З 1948 р. мешкав у Австралії, оселився в Аделаїді. Був референтом, потім головою Української громади Південної Австралії (1959-1964). Заснував товариство прихильників творчості М. Зерова, друкувався в часописах Австралії, Німеччини. Помер 11 квітня 1984 р. в Аделаїді.

Автор спогадів „Заметений шлях” (1974), багатьох статей, мемуарів.

Калиненко Ігор (1917) – поет, драматург. Справжнє ім'я та прізвище – Богдан Курилас. Народ. 2 лютого 1917 р. у Германові (тепер Трасівка) поблизу Львова в родині католицького священника. Закінчив гімназію у Збоїщах (1933). У 1940 р. висвятився в Ярославі, душпастирював у Тернополі, Австрії, Франції, потім у Брюсселі (Бельгія). Захистив дисертацію про Мелетія Смотрицького і здобув ступінь доктора в УВУ.

Автор збірок віршів „Голубі далі” (1959), „Трояндні далі” (1960), „Коли стигнуть вишні”; драматичних творів „Діалоги Василіянок”, „Св. Іванна д'Арк”, „Нерон”; розвідки про церковних діячів.

Калинець Сильвестр Михайлович (1886-1945) – поет, байкар, прозаїк, драматург, перекладач, фольклорист. Народ. у 1886 р. у м. Ходорові (Галичина), навчався у школі. У 1907 р. був мобілізований до австрійської армії, служив у Відні до 1914 р., у роки війни брав участь у боях, потрапив у полон. У повоєнний час жив у Відні, потім у 1921 р. повернувся до Ходорова. У 1931 р. разом із родиною виїхав до Бразилії, поселився у м. Курітіба (штат Парана). Помер 4 січня 1945 р. у м. Курітіба (Бразилія).

Автор поетичних збірок „Торбина сміху людям на віху” (1921), „3-під рідної стріхи” (1921), „Сміх і правда” (1930); поем „По другім світі” (1922), „Розбійник” (1935); прозових творів „По дорозі щастя” (1911), „Посеред бурі життя. Оповідання з недавньої минувшости”

(1911), „Було, та мохом поросло. Народні легенди і перекази” (1922); драматичних творів „Маланчин вечір” (1911), „Вертеп” (1921), „Знахарка Солоха” (1930), „Роман і Юлія” (1934), „Хочу мужа” (1934), „Кохання з перешкодами” (1934), „Засвистали козаченьки” (1935), „Мельникова Гандзя” (1936), „Дівчина з расеми” (1936), „Літературна комедія” (1936), „Татари” (1938).

Калинець С. Літературна комедія. – Вінніпег: Накладом вид-ва „Промінь”, 1935. – 61 с.

Калинець С. Шляхом самоосвіти. – Львів: Місіонер, 2002. – 358 с.

Калиновський Анатолій – див. Галан Анатоль.

Калитовська Марта Ієронімівна (1916-1990) – поетеса, перекладач, мистецтвознавець. Народ. 22 жовтня [за ін. даними – 18.01] 1916 р. у м. Стрий (Західна Україна). Середню освіту здобула в Перемишлі, у 1939-1941 рр. навчалася у Львівському університеті. У 1943 р. була заарештована гестапо.

У 1944 р. виїхала до Німеччини, у 1947 р. – до Бельгії. Студіювала археологію в Леже. Переїхала до Франції: спочатку до Сарселя, потім до Парижа. Працювала в бібліотеці, потім у міністерстві закордонних справ. Була секретаркою письменниці С. Яблонської. На початку 70-х років поселилася в Ля Герн'є на острові Нуар Мут'є. Померла 18 січня [за ін. даними – 16.01] 1990 р. у Парижі (Франція).

Автор поетичних збірок „Пірика” (1955), „Рими і не-рими” (1959), „Десять листів до Софії” (1974, франц. мовою), „Світлотіні” (1987). Перекладала твори Р. М. - Рільке, Ш. Бодлера, П. Верлена, П. Клоделя та ін.

Калитовська М. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 79-87.

Калитовська М. Вірші // Слово. Збірник 7. – Едмонтон, 1978. – С. 18-19.

Калитовська М. Місто під іржавим листям осені – поглядом Аполлінера, сарказмом Шова // Сучасність. – 1981. – Ч. 3-4 (243-24). – С. 208-213.

Калитовська М. Поезії // Слово. Збірник 2: Література. Мистецтво. Критика. Мемуари. Документи. – Нью-Йорк, 1964. – С. 49-50.

Калитовська М. Світлотіні. Поезії. – Нью-Йорк, 1987. – 66 с.

Погребенник Ф. П. Калитовська Марта Ієронімівна // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. - П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 382.

Погребенник Ф. Українська поетеса у Франції // Кур'єр Кривбасу. – 1995. – № 32. – С. 29-30.

Marta Kalytovska// Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. l. : s. n.]. – P. 161.

Камінський Анатоль (1925) – публіцист, учений, політичний діяч. Народ. 17 травня 1925 р. у с. Кошляки Збаразького повіту на Тернопільщині в родині вчителя. У 1943 р. закінчив гімназію у

Львові. У 1944 р. емігрував до Австрії, потім переїхав до Мюнхена (Німеччина). Студював право в УВУ, продовжив навчання в Лондонській школі економічних і політичних наук на факультеті міжнародних відносин (1956-1959).

Переїхав до США, у 1960-1980 рр. працював у дослідно-видавничому об'єднанні „Пролог”, був його секретарем, заступником голови (1973-1980). Друкувався в журналах „Сучасність”, „Український самостійник”, щоденнику „Свобода”. У 1983-1989 рр. працював директором української служби радіо „Свобода”. З 1989 р. викладає міжнародні відносини і міжнародне публічне право в УВУ. Читав лекції в Інституті міжнародних відносин у Києві, Львівському державному університеті ім. І. Франка. Лауреат Міжнародної премії ім. П. Орлика (1994). Дійсний член НТШ (з 2000).

Автор книг „На новому етапі” (1965), „За сучасну концепцію української революції” (1970), „Динаміка визвольної боротьби” (1973), „Між двома революціями” (1974), „Край, еміграція і міжнародні закуліси” (1982), „На перехідному етапі” (1990), підручника „Основи міжнародних відносин” (2001) та ін.

Анатоль Камінський // Українського цвіту по всьому світу. – К.: ТОВ „Світ Успіху”, 2008. – С. 110-111.

Маркусь В. Камінський Ана-толь // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 335.

Камінський Андрій (1873-1957) – письменник, публіцист. Псевдоніми і криптоніми: А. К.,

Підеша, А. Дорошенко, Андрій К-ський. Народ. 1873 р. у с. Умів (тепер м. Умів Сокальського р-ну Львівської обл.). Вчився на філософському факультеті Львівського університету, в Рільничій академії в Боні (Німеччина). У 1903-1904 рр. учителював у Коломийській гімназії. У 1904-1918 рр. мешкав у США, працював у редакції газети „Свобода”. З 1921 р. мешкав у Югославії. Помер у 1957 р. у м. Марібор (Югославія).

Камінський А. Восток і Запад. Повість. – Коломия, 1903.

Камінський Андрій // Українські письменники діаспори. Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-упор.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 130-131.

Карабович Тадей (1959) – польський і український поет, перекладач. Народ. 1959 р. у с. Савині на Холмщині. Закінчив факультет педагогіки і психології Люблінського університету. Працював журналістом у газеті „Наше слово”, друкувався в українських і польських часописах. З 2001 р. очолює редакційну раду видання українських письменників Польщі „Український літературний провулок”. Член Національної Спілки письменників України (з 2002 р.). У 2008 р. нагороджений медаллю „За заслуги”.

Автор збірок „Zapatrzenia” (1985), „Вологість землі” (1986), „Біля вогню” (1990), „Кличу тебе як ластівку” (1991), „Атлантида” (1993), „Вибраних поезій” (2001); драматичних поем „Острів” (2002), „Тайна вечеря”.

Карабович Т. Атлантида. – Варшава: Тирса, 1993. – 38 с.

Карабович Т. Біля вогню. – Варшава: ОУП, 1990. – 48 с.

Карабович Т. Вірші // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 93-95.

Карабович Т. Вірші // Поэза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 434-444.

Карабович Т. Вибрані поезії. – Білосток: Примат, 2001. – 321 с.

Карабович Т. В пустелі небо чорне. – Хелм – Варшава: Тирса, 1995. – 40 с.

Карабович Т. Два листи до ночі. – Білосток: Prymat, 1999. – 40 с.

Карабович Т. Кличу тебе як ластівку. – Варшава: ОУП, 1991. – 64 с.

Карабович Т. Що стою за стіною споминів. – Варшава: Тирса, 1997. – 138 с.

Столярчук Б. Не наполюхай ранню тишу. – Рівне – Люблін, 2007.

Караванський Святослав Йосипович (1920) – український поет, гуморист, перекладач, мовознавець, правозахисник. Народ. 24 грудня 1920 р. в Одесі в родині інженера. Закінчив середню школу (1938), вступив до Одеського індустріального інституту, потім на заочне відділення Інституту іноземних мов (1939). У 1940 р. розпочалася служба в армії, у 1941 р. потрапив у оточення. У 1942 р. повернувся в Одесу, вступив на літературний факультет університету.

У 1944 р. виїхав до Румунії. Після повернення в Одесу був за-

арештований і 7 лютого 1945 р за-суджений на 25 років позбавлення волі. Відбував покарання у таборах Півночі, Сходу, будував залізницю на Печорі. Був звільнений 19 грудня 1960 р. Повернувся в Одесу і працював на різних роботах: слюсарем, механіком. Інтенсивно перекладав, писав вірші, гуморески, публіцистичні статті, мовознавчі розвідки. Заочно закінчив філологічний факультет Одеського університету. Знову був заарештований 13 листопада 1965 р. і за-суджений на 8 років і 7 місяців таборів суворого режиму, тобто на недобутий термін. Після закінчення терміну виїхав за кордон. У 1979 р. прибув до США з Австрії, поселився у м. Колумбія (штат Мериленд).

Автор збірок „Сутичка з тайфуном” (1980), „Моє ремесло” (1981), „Ярина з городу Хоми Черешні” (1981); „Практичного словника синонімів української мови” (1993) та інших праць.

Караванський С. Гумористичний самвидав: Гумористично-сатиричні вірші. – Філадельфія: Київ, 1982. – 176 с.

Караванський С. Відкритий лист до письменника Валерія Шевчука // Визвольний шлях. – 1999. – № 12. – С. 1452-1457.

Караванський С. Моє ремесло. Поезії. – Лондон: Українська Видавнича Спілка, 1981. – 184 с.

Караванський С. Сутичка з тайфуном. – Нью-Йорк: Слово, 1980. – 188 с.

Караванський С. Ярина з городу Хоми Черешні. – Торонто: Гомін України, 1981. – 187 с.

Караванський С. Переклади //

Хрестоматія з української літератури ХХ сторіччя / Упор. Є. Федоренко та П. Маляр. – Нью-Йорк: Вид-во Шкільної Ради, 1978. – С.326-327.

Караванський С. Пошук українського слова, або боротьба за національне „Я”. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2001. – 240 с.

Біляїв В. Палка й правдива мова (Святослав Караванський) / „На неокраєнім крилі...”. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – С. 100-111.

Василюк Я. Міцне чималеньке слово // Визвольний шлях. – 1980. – № 10. – С.1277-1279.

Зінкевич О. Караванський Святослав // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 359.

Лихо з розуму (Портрети двадцяти „злочинців”): Збірник матеріалів / Укл. В. Чорновіл. – Париж, 1967. – С. 83-170.

Пелех У. Святослав Караванський – його життя і творчість – відлуння жорстокої доби // Від розстріляного до замученого відродження. 1960-1980 роки в українській літературі. – Торонто – Вінніпег: Видавнича фундація Гуменюків. – С. 125-133.

Славутич Яр. Совість віку (Поезія Святослава Караванського) / Слово. Збірник 11. – Б. м.: ОУП „Слово”, 1987. – С. 290-297.

Карачківський Михайло Федорович (1899-1950) – письменник, публіцист. Народ. 22 вересня 1899 р. на Вінниччині. У 1922 р. закінчив Кам’янець-Подільський інститут народної освіти. Працю-

вав старшим науковим співробітником історичної секції ВУАН, був звільнений з інституту історії ВУАН. Викладав географію у школах Києва, працював у обласному інституті вдосконалення вчителів. У 1943 р. емігрував до Німеччини. Помер 1 січня 1950 р. у м. Ганновер (Німеччина).

Автор книг „Священна історія Старого Заповіту” (1946), „Священна історія Нового Заповіту” (1946).

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 43-44.

Кардиналовська Тетяна (1889-1993) – перекладач, дружина репресованого письменника Сергія Пилипенка. Народ. 1889 р. в Києві. Закінчила київську гімназію, навчалася у Київському політехнічному інституті. У 1920 р. була арештована, працювала у Твері (Росія). Напередодні війни повернулася в Україну. Була разом із доньками вивезена на примусову працю до Німеччини. Через Італію та Англію виїхала до США. Працювала викладачем російської та української мов у Гарвардському університеті. Померла 27 червня 1993 р. у м. Анн-Арборі (Мічиган).

Автор спогадів „Невідступне минуле” (1992).

Кардиналовська Т. Невідступне минуле. – К.: Дніпро, 1992.

Маркусь В. Кардиналовська Тетяна // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 339.

Карманський Петро Сильвестрович (1878-1956) – український поет, прозаїк, драматург, перекладач, громадський діяч. Псевдоніми: Петро Гіркий, Лесь Могильницький. Народ. 29 травня 1878 р. у м. Чесанові (Польща). Закінчив Перемиську гімназію, навчався на філософському факультеті Львівського університету, але не закінчив через матеріальні нестатки. Навчався у колегіумі Ватикану (1900-1904). Вчителював у гімназіях Тернополя, Львова. Один із членів „Молодої Музи”. У 1913-1914 рр. перебував у Канаді, вчителював, редагував газету „Канада”. У роки Першої світової війни працював у таборах для військовополонених у Німеччині й Австрії. Був представником ЗУНР, УНР у Римі.

У 1922-1932 рр. жив у Бразилії, редагував газету „Український хлібороб”. Потім повернувся додому і працював у гімназії (м. Дрогобич). Викладав у Львівському університеті, був директором Меморіального музею Івана Франка. З 1940 р. член Спілки письменників України. Помер 16 квітня 1956 р. у Львові.

Автор поетичних збірок „З теки самовбивці” (1899), „Ой люлі, смутку” (1906), „Блудні огні” (1907), „Пливе по морі тьми” (1909), „Al Fresco” (1917), „За честь і волю” (1923), „До сонця” (1941), „На ясній дорозі” (1952); поем „Плач бразилійської пущі” (1926), „Поєми” (1941); спогадів „Українська богема. З нагоди тридцятиріччя „Молодої Музи” (1936), „Крізь темряву” (1957).

Карманський П. Дорогами

смутку і змагань. Вибрані поезії. – Львів: Каменяр, 1995.

Карманський П. Українська богема. – Львів, 1996. – 144 с.

Карманський П. Вірші // Розси-пані перли: Поети „Молодої Музи” / Упоряд., автор передм. та приміт. М. Ільницький. – К.: Дніпро, 1991. – С. 46-265.

Бабишкін О. М. Карманський Петро Сильвестрович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 417.

Кедровський В. Петро Карманський // Обриси минулого. – Нью-Йорк: Свобода, 1966. – С. 83-91.

Ляшкевич П. Петро Карманський. Нарис життя і творчості. – Львів, 1998. – 72 с.

Карпенко – див. Дудко Федір.

Карпенко Єлисей Андрійович (1882-1933) – драматург, актор, режисер. Псевдоніми – Олег Азовський, Карпенко-Український, Є. А. Український, Є. А. Аура, В. - А. Карпинський, Негідник, Степовий Гість, Олександра Шашура, Олександра Шушура, Є. А. Задунайський. Народ. 11 червня 1882 р. у Гуляйполі Катеринославської губ. (тепер Запорізька обл.), закінчив церковно-парафіяльну школу, наймитував, працював слюсарем на заводі, актором мандрівної трупи. Написав 9, а надрукував 7 п'єс. У роки громадянської війни разом із театром М. Садовського гастролював за кордоном. У 1920-1923 рр. жив у Львові, Празі, Відні. У 1923 р. прибув до США, був режисером драматичного гуртка ім. Тобілевича при Роби-

тничому Домі (Нью-Йорк). Помер 24 грудня 1933 р. у Нью-Йорку.

Автор драматичних творів „Неприкаяний батько, або розбите щастя” (1907), „Під терновим вінком” (1908), „Полупанки” (1910), „На шляху темряви” (1911), „Під хвилию життя” (1911), „Зійшло сонце та й захмарилось” (1915), „Зоря волі і правди” (1917), „Святого Вечора” (1920), „Білі ночі” (1920), „Момот Нір” (1920), „Осінні згуки” (1920), „В долині сліз” (1921), „Едельвейс” (1921), „З глибини життя” (1921), „Благовіст” (1921), „Похмура Америка” (1926), „Негритянська дівчина” (1927), „В наймах у Доробкевича” (1928), „Бунт” (1928), „Страчене життя” (1928), „Вуглекопи” (1929); повісті „В степах” та ін. Чимало творів („Неприкаяний батько, або Розбите щастя”, „Зійшло сонце та й захмарилось”, „Під хвилию життя”) лишилося неопублікованими.

Карпенко Є. В долині сліз. Драма. – Відень, 1921. – 59 с.

Карпенко Є. Едельвейс // Близнята ще зустрінуться: Антологія драматургії української діаспори / Упоряд., вст. ст. Л. Залеської-Онишкевич. – Київ – Львів: Час, 1997. – С. 33-52.

Карпенко Є. Святого Вечора. Драма. – Відень: На чужині, б.р. – 15 с.

Залеська-Онишкевич Л. Володимир Винниченко і Єлисей Карпенко: про це саме різними шляхами // Володимир Винниченко: У пошуках естетичної, особистої і суспільної гармонії. Збірник статей. – Нью-Йорк, 2005. – С. 106-114.

Пилипчук Р. Я. Карпенко Єлисей Андрійович // Українська літе-

ратурна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П.-Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 419-420.

Карпенко-Криниця Петро (1917-1989) – український поет, журналіст. Справжнє ім'я та прізвище – Петро Горбань. Народ. 22 грудня 1917 р. у с. Бакланова-Муравейка поблизу Чернігова. Закінчив курси учителів історії, працював учителем. Заочно здобув фах історика, згодом закінчив мовно-літературний факультет Київського педагогічного інституту. Працював директором школи. Почав друкуватися з 1938 р., у роки Другої світової війни був журналістом, редактором. Був заарештований нацистами і висланий до Німеччини (1943). Перебував у таборах для переміщених осіб. Працював у газеті „Українська трибуна” (Мюнхен), редагував журнал „Авангард”. Емігрував до США (1950), працював робітником на фабриках і заводах у Нью-Йорку, Чикаго, Детроїті, Брукліні, Каліфорнії. Здобув науковий ступінь із бібліотекознавства в Оттавському університеті (Канада), але не працював за цим фахом. Потрапив до психіатричної лікарні Нана Веллі (Каліфорнія). Помер 31 грудня 1989 р. в Каліфорнії.

Автор книжок „Гримлять дороги” (1942), „Полум'яна земля” (1947), „Підняті вітрила” (1950); збірки віршів „Солдати мого легіону” (1951), „Поєми” (1954), „Повернення друга” (1958), „Індіянські баяди” (1968).

Карпенко-Криниця П. Індіянські баяди. – Нью-Йорк, 1968. – 96 с.

Карпенко-Криниця П. Вірші //

Слово. Збірник 5. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1973. – С.24-30.

Карпенко-Криниця П. Підняті вітрила. – Авґсбург: Світ, 1950. – 46 с.

Карпенко-Криниця П. Повернення друга. – Мюнхен, 1958. – 51 с.

Карпенко-Криниця П. Полум'я на земля. Поезії. – Мюнхен: Укр. видавничча спілка, 1947. – 61 с.

Карпенко-Криниця П. Солдати мого легіону. – Чикаго: Орлик, 1951. – 48 с.

Маркусь В. Карпенко-Криниця Петро // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 344.

Юриняк А. „Індійські баляди” П. Карпенка-Криниці // Критичним пером. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 151-157.

Кархут Василь (1905-1980) – письменник, перекладач, лікар-фітотерапевт, небіж Леся Курбаса. Народ. 1 липня 1905 р. у с. Марківці Товмацького (Тлумацького) повіту на Станіславщині в родині священика. Навчався у Городенківській, Коломийській гімназіях, закінчив із відзнакою Львівську гімназію (1924).

Студював медицину у Львові, мав лікарську практику в Кременці на Тернопільщині. Був ув'язнений польською владою в таборі в Березі Картуській. У 1939 р. емігрував до Кракова. У вересні 1941 р. був заарештований гестапівцями. З похідною групою повернувся в Україну. В роки німецької окупації завідував терапевтичним відділом лікарні у Львові. У 1945 р. вступив до лав УПА. У 1946 р. був засуд-

жений на 15 років каторжних робіт і 5 років обмеження свободи. Після звільнення в 1955 р. працював в амбулаторії у с. Нексикані, знову був засуджений на 8 років каторжних робіт. У 1965 р. повернувся в Коломию, не міг знайти роботу, мусив міняти місце проживання. Помер 9 жовтня 1980 р. у Львові. Був посмертно реабілітований.

Автор оповідань „Гомін з-поза нас” (1933), „Пшеничні нетрі” (1942), повістей „Цупке життя” (1940), праці „Ліки навколо нас” (1937, 1977, 1978, 2001), статей, перекладів.

Кархут В. Жива аптека. Про лікарські рослини, які ростуть на території України. – К.: Здоров'я, 1992. – 306 с.

Кархут В. Пшеничні нетрі. Збірка оповідань. – Краків – Львів: Укр. вид-во, 1942. – 63 с.

Кархут В. Цупке життя. – Краків: Укр. вид-во, 1940. – 112 с.

Кархут Василь // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. – К., 1996. – Т. 3. – С. 384.

Кацнельсон Абрам Ісакович (1914-2003) – український поет, літературознавець, критик. Народ. 1 січня 1914 р. в м. Городня на Чернігівщині в родині вчителя. Закінчив Київський університет (1939) та аспірантуру. Працював кореспондентом „Літературної газети”. Учасник Великої Вітчизняної війни. Нагороджений орденами і медалями. Емігрував до США (1994), поселився у Лос-Анджелесі (штат Каліфорнія). Помер 21 серпня 2003 р. у Лос-Анде-

лесі. Член Національної Спілки письменників України.

Автор збірок „Краплі сонця” (1935), „Достигають плоди” (1938), „Ряст” (1940), „Передній край” (1947), „В ім'я життя” (1940), „Погожі дні” (1940), „Вибране” (1958), „З тобою поруч” (1959), „Ракети й солов'ї” (1960), „Посеред бурі” (1963), „Літа мої” (1964), „Поезії” (1967), „Бурштин” (1969), „Атоми душі” (1974), „Струм” (1975), „Пісня єдності” (1978), „Осіньне гроно” (1979), „Монологи” (1981), „Спалахи” (1981), „Відчуття орбіти” (1983), „Вибране” (1983), „Очи ма пам'яті” (1986), „Дерево свободи” (1960, рос.), „Верность” (1973, рос.), „Баллада о струнах” (1983), „Троянди на снігу” (1993), „В німбі сивини” (1998), „Вірші про тебе” (2001), „Лірика” (2002). Поезії перекладалися англійською, німецькою, болгарською, чеською, словацькою, угорською, сербською та іншими мовами.

Автор книжок „Краса і сила віршованого слова” (1964), „Правдива іскра Прометея” (1968), „Про поезію і поетів” (1972), „Любов моя – поезія” (1976), „Про поезію” (1977). Член Національної Спілки письменників України, міжнародного ПЕН-клубу, заслужений діяч мистецтв України, лауреат премій ім. М. Рильського, І. Кошелівця.

Кацнельсон А. Бесіди про художню літературу: Краса і сила віршованого слова. – К.: Державне вид-во художньої літератури, 1963. – 97 с.

Кацнельсон А. Літа мої: Поезії. – К.: Державне вид-во художньої літератури, 1964. – 263 с.

Кацнельсон А. Монологи:

Поезії. – К.: Рад. Письм., 1984. – 74 с.

Кацнельсон А. Троянди на снігу. – К.: Оберіг, 1993. – 212 с.

Біляїв В. „І тут в Америці живу я Україною...” (Абрам Кацнельсон) // „На неокраїнім крилі...”. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – С. 112-126.

Дудко В. Кацнельсон Абрам // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркус, спів-ред. Д. Маркус. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 347.

Костенко Н. В. Кацнельсон Абрам Ісакович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. - Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 433.

Качалуба Михайло Олексійович (1908-1993) – український поет, прозаїк. Народ. 7 листопада 1908 р. у с. Романове Збаразького повіту (Галичина), закінчив Тернопільську гімназію (1929). Студіював медицину в Женеві, потім переїхав із дружиною до Чехословаччини. Зазнав переслідувань у повоєнний час, знову повернувся до Швейцарії. Друкувався в журналах „Дукля”, „Нове життя”, „Дружно вперед”. У 1993 р. помер.

Автор поетичних збірок „Польові дзвіночки”, „Бульварами серця” (1971), „Вільним крилом” (1972), „Наш талант” (1975), „Відлуння моєї душі” (1980), „На струнах серця” (1988); збірки для дітей „Тріпотіння криля” (1978), спогадів „З моєї Одиссеї” (1963).

Качалуба М. Бульварами серця. Поезії. – Париж, 1971. – 70 с.

Качалуба М. З моєї Одиссеї. Спогади з дитячих і юнацьких років. – Буенос-Айрес, 1983. – 132 с.

Качалуба М. Відлуння душі моєї. Поезії. – Шерне – Париж: Накладом автора, 1980. – 148 с.

Качалуба М. Вільним крилом. – Париж, 1972. – 54 с.

Качалуба М. Муза і стетоскоп. – Пряшів, 2008. – 318 с.

Качалуба М. Наш талант. – Париж: Б. в., 1975.

Качалуба М. На струнах серця. Поезії. – Буенос-Айрес: Видво Ю. Середяка, 1988. – 129 с.

Качалуба М. Тріпотіння крилат. Поезії. – Монреї: Накладом автора, 1978. – 66 с.

Качуровський Ігор Васильович (1918) – поет, прозаїк, критик, літературознавець, перекладач, радіожурналіст, історик культури. Народ. 1 вересня 1918 р. у Ніжині, закінчив школу в Курську (1937). Навчався в Курському пединституті до початку війни. У 1942 р. родина повернулася у Крути, у 1943 р. вирушила на Захід. Довелося поневірятися по таборах, блукати по Австрії. Потім переїхав до Аргентини (1948). Тут заробляв фізичною працею: був будівельником, дворником, вантажником на залізниці тощо. Закінчив Літературний інститут у Буенос-Айресі, викладав давню українську літературу, старослов'янську мову в Католицькому університеті, університеті Спасителя.

У 1969 р. переїздить до Німеччини, поселяється в Мюнхені, поєднує працю в літературній редакції радіо „Свобода” та Українському вільному університеті. У 1973 р. захистив докторську дисертацію „Давні слов'янські віру-

вання та їх зв'язок з індоіранськими віруваннями”, викладав в УВУ курси теорії літератури, історії новітньої літератури.

Автор прозових творів „Шлях невідомого” (1956), „Дім над кручею” (1961), повісті-п'єси „Залізний куркуль”, комедії „Еміграційна лихоманка” (1949), поетичних книг „Над світлим джерелом” (1948), „В далекій гавані” (1956), „Пісня про білий парус” (1971), „Свічадо вічності” (1990), поеми „Село” (1960); казки „Пан Коцький” (1992); монографій „Новела як жанр” (1958), „Строфіка” (1967), „Фоніка” (1984), „Нарис компаративної метрики” (1985), „Генерика і архітектоніка” (у 2 кн., 2005, 2008); підручника „Основи аналізу мовних форм (Стилістика)” (у 2 т., 1994) та ін. Упорядник „Хрестоматії української релігійної поезії”. Перекладав з іспанської, італійської, португальської, голландської, новогрецької, французької, німецької, російської мов. Член-засновник Об'єднання українських письменників „Слово”, дійсний член Наукового товариства ім. Тараса Шевченка, член Спілки аргентинських письменників і Національної Спілки письменників України, лауреат літературної премії ім. Максима Рильського, Національної премії України ім. Тараса Шевченка.

Качуровський І. В далекій гавані: Поезії. – Нью-Йорк, 1956. – 87 с.

Качуровський І. Генерика і архітектоніка: У 2 кн. – Кн. 2. – К.: Видавн. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – 376 с.

Качуровський І. Дім над кру-

чею: продовження „Шляху невідомого”. – Мюнхен: Дніпрова Хвиля, 1966. – 266 с.

Качуровський І. Залізний куркуль. – Мюнхен: Дніпрова Хвиля, 1959. – 83 с.

Качуровський І. Метрика. – К., 1994.

Качуровський І. Над світлим джерелом: Поезії. – Зальцбург, 1948. – 87 с.

Качуровський І. Нарис компаративної метрики. – Мюнхен, 1985. – 119 с.

Качуровський І. Основи аналізу мовних форм (Стилістика): Фігури і тропи. – Мюнхен – Київ, 1995.

Качуровський І. Пан Коцький. – К., 1992.

Качуровський І. В. Променисті сильвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – 766 с.

Качуровський І. Строфіка. Підручник. – К.: Либідь, 1994. – 272 с.

Качуровський І. Творчість Олени Теліни на тлі світової жіночої лірики // Самостійна Україна. – 1997. – Ч. 2/ 464. – С. 21-25.

Качуровський І. Фоніка. – К.: Либідь, 1994. – 272 с.

Качуровський І. Чи потрібна нам школа письменників // Визвольний шлях. – 1993. – Кн. 7. – С. 868-870.

Качуровський І. Шлях невідомого. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1956. – 155 с.

Хрестоматія української релігійної літератури. – Кн. 1: Поезія / Редкол.: упоряд. і автор вступ. ст. І. Качуровський (голова). – Мюнхен – Лондон, 1988. – 552 с.

Бросаліна О. Г. Художньо-естетичні засади неокласицизму і творчість Михайла Ореста та Ігоря Качуровського. Автореф. дис. канд. філол. н.: 10.01.01 / Київ. нац. ун-т імені Т. Шевченка. – К., 2003. – 17 с.

Жила В. Ігор Качуровський (До 70-річчя з дня народження) // Визвольний шлях. – 1988. – № 11. – С. 1400-1405.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дерепа І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Наумович С. З літературно-мистецької панорами: прозаїк, літературознавець // Визвольний шлях. – 1976. – № 1. – С. 116-121.

Світайло Л. Р. Качуровський Ігор Васильович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 435.

Слабошпицький М. „Пройди усі шляхи, що має їх життя...” (Ігор Качуровський) // Не загублена українська людина (55 портретів з української діаспори). – К.: Ярославів Вал, 2004. – С. 259-273.

Сорока П. Психологічна проза Ігоря Качуровського. – Тернопіль: Тайп, 1998. – 132 с.

Череватенко Л. „Гроза пройшла. І ясність небувала лишилася в повітрі...” // Дніпро. – 1991. – № 9.

Чуб Д. Слово про Ігоря Качуровського (3 нагоди його 60-річчя) // Нові дні. – 1978. – № 11. – С. 2-5.

Квітневий Олесь (1923-?) – поет. Справжнє ім'я та прізвище – Всеволод Біленко. Народ. 1923

або 1924 р. на Наддніпрянщині. Був вивезений до Німеччини. Схоплений у таборі Флензбург (Німеччина) радянськими військово-вслужбовцями. У 1945 р. пропав безвісти, тікаючи з табору з Рош-тока. Подальша доля невідома.

Кедр Ростислав / Кедро Ростислав/ (1904 [за іншими даними – 1905] – дата смерті невідома) – поет, драматург. Справжнє ім'я та прізвище – Іван Монастирський. Народ. у Львові (Галичина). Почав друкуватися в Україні. Воював у складі дивізії „Галичина”. Під час Другої світової війни лишився в Німеччині, а після її закінчення виїхав до Канади. Відзначений літературною премією ім. І. Франка (Чикаго, 1983).

Автор збірок віршів „Сонети” (1931), „Пінистий келих” (1939), „Поезії” (1983), „Скобине гніздо” (1957); поеми „Лісові чорти” (1951, 1956, 1957, 1972), драматичної поеми „Гомункулус” (1990).

Кедр Р. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Канаді. 1897-2000. – Едмонтон, 2000. – С. 135-139.

Кедр Р. Лісові чорти. Поема. – Торонто, 1972. – Ч. 1. – 79 с.

Кедр Ростислав. Поезії. – Торонто: Євшан, 1983.

Кедр Р. Гомункулус. Драматична поема. – Торонто: Слово, 1990. – 275 с.

Вовк В. „Гомункулус” Ростислава Кедра // Кедр Р. Гомункулус. Драматична поема. – Торонто: Слово, 1990. – С. 5-14.

Качуровський І. Про поезію Ростислава Кедра // Дзвін. – 1992. – № 3/4. – С. 19-20.

Кедр Ростислав // Українські письменники діаспори. Матеріали до біобібліографічного словника/ Авт.-упор.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 133-134.

Кедрин-Рудницький Іван (1896-1995) – письменник, публіцист, журналіст, громадсько-політичний діяч. Справжнє ім'я та прізвище – Іван Рудницький. Народ. 22 квітня 1896 р. у м. Ходорів повіту Бібрка (Галичина). У 1914 р. закінчив Львівську академічну гімназію. У роки Першої світової війни служив у австрійській армії, потрапив у російський полон. У 1923 р. закінчив філософський факультет Віденського університету. У 1923 р. прибув до Львова, працював у редакції газети „Діло” (1925-1931), у 1936-1939 рр. був головним редактором. Був довголітнім секретарем Товариства українських письменників і журналістів. У роки Другої світової війни прибув до Австрії, мешкав у Ляндеку й Інсбруку. У 1949 р. виїхав до США, працював у редакції „Свободи” (1953-1973), був співредактором „Вістей комбатанта”. Помер 4 березня 1995 р. у Джерсі-Сіті (США). Похований на цвинтарі св. Андрія в Савт-Банд-Бруку. Дійсний член НТШ, член Президії НТШ в Америці, почесний доктор УВУ.

Автор книг „Паралелі в історії України” (1971), „Берестейський мир: спогади і матеріали” (1928), „Золоті ворота” (1937), „Життя – події – люди: спомини і коментарі” (1976), збірника вибраних статей „В межах зацікавлення” (1986).

Маркусь В. Кедрин Іван // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. - Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 350-351.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 44.

Кейван Марія Адріяна (1914)

– українська письменниця. Народ. 18 серпня 1914 р. у вчительській родині в с. Задубрівці Снятинського повіту (Західна Україна). Середню освіту здобула в Коломиї. Закінчила медичний факультет Познанського університету (1939). Працювала у шпиталі (Коломия), лікарем у таборах для переміщених осіб у Баварії. У 1949 р. емігрувала до Канади, поселилася в Едмонтоні. Почала друкуватися у 50-х роках. Організувала гурток книголюбів, упродовж 16 років була його головою.

Автор повістей „Карвендель” (1971), „Пливе-шумить ріка” (1985), оповідань „3 нотатника лікарки”, „Епідемія”, „У зимову ніч”, „Десяте Різдво”, „Його брат” та інших, спогадів про Т. Осьмачку „У самотній мандрівці до вічності”.

Кейван М. Пливе-шумить ріка. – Едмонтон, 1985. – 330 с.

Кейван М. Карвендель: Повісті. – Едмонтон, 1971. – 232 с.

Кейван М. У самотній мандрівці до вічності. Спогади про Тодося Осьмачку // Україна. – 1992. – № 32, 33, 37.

Марунчак М. Кейван Марія Адріяна // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом Української Вільної Академії Наук, 1986. – С. 286.

Сивенька І. Творчий доробок Марії Кейван // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 578-582.

Славутич Яр. Одержимість професією // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 168-170.

Кемпе Віра – письменниця, журналістка, редактор. Псевдоніми – Ікар, Вак, Ві-Ке-Ма, Віра Ке, прізвище по чоловікові – Плавушак. Народ. 14 серпня у Західній Україні в акторській родині. Навчалася у школі Сестер Василіянок у м. Львові, потім у Станіславі (тепер. Івано-Франківськ). Потрапила до Відня, потім студіювала право в Інсбруку. Вступила до театру Й. Гірняка. У 1948 р. прибула до Канади, друкувалася у журналах і газетах „Жіночий світ”, „Наше життя”. У 1958-1960 вела сторінку у „Вільному слові”, з 1960 р. – у „Новому шляху”. Член Спілки українських журналістів.

Марунчак М. Кемпе Віра // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 286-287.

Керницький Іван (1913-1984) – український письменник, драматург, фейлетоніст, журналіст. Псевдоніми – Ікер, Гзимс Іван, Папай. Народ. 30 вересня [за ін. даними 12 вересня] 1913 р. у с. Суходіл тепер. Перемишлянського р-ну Львівської обл. (Галичина), ріс у Водниках. Вчився у торговельній школі у Львові. З 1932 р. друкувався, працював з Іваном

Тиктором. Був редактором часопису „Наш прапор” (1933-1939). Відбув військову службу в польському війську і повернувся до редакційної роботи. У 1943 р. отримав нагороду Українського видавництва. У 1944 р. виїхав до Мюнхена, потім емігрував до США (1949), поселився у Нью-Йорку. Був фейлетоністом щоденника „Свобода” (1953-1984), співредактором гумористичного місячника „Лис Микита” разом із карикатуристом Едвардом Козаком. Помер 15 лютого 1984 р. у м. Нью-Йорку. Похований на українському православному цвинтарі св. Андрія в Сави-Бавнд-Бруку. Член Об'єднання українських письменників „Слово, член Президії, ініціатор допомогового фонду при об'єднанні.

Автор збірок оповідань „Святоіванські вогні” (1934), „Мій світ” (1938), „Село говорить” (1940), „Будні і неділя” (1973); гуморесок „Циганськими дорогами” (1947), фейлетонів „Перелетні птахи” (1952); повісті „Герой передмістя” (1958); драматичних творів „Король стрільців” (1943), „Квіт папороті” (1943), „На ріках Вавилонських” (1948), „Тайна доктора Горошка” (1953).

Керницький І. Будні і неділя. Новели, гуморески, фейлетони. – Нью-Йорк, 1973. – 174 с.

Керницький І. Герой передмістя: Повесть. – Нью-Йорк, 1958. – 198 с.; Львів: Піраміда, 2003. – 260 с.

Керницький І. Квіт папороті. П'єса. – Краків – Львів, 1943. – 38 с.

Керницький І. Король стрільців: Комедія наших днів у

трьох діях. – Краків – Львів, 1943. – 55 с.

Керницький І. Мій світ. Оповідання. – Львів: Вид-во І. Тиктора, 1938. – 127 с.

Керницький І. Перелетні птахи: Новели. – Нью-Йорк: В-во Ю. Тищенка, 1952. – 141 с.

Керницький І. Циганськими дорогами. Гуморески. – Мюнхен, 1947. – 48 с.

Горбач А.-Г. З галицьких буднів і неділь // Сучасність. – 1974. – Ч. 12 (168). – С. 113-114.

Качуровський І. Гумор української еміграції // Променисті силъвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 581-605.

Лисенко І. М. Керницький Іван Степанович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. – Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 450.

Маркусь В. Керницький Іван // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 351-352.

Тарнавський О. Іван Керницький // Слово. Збірник 11. – Б. м.: ОУП „Слово”, 1987. – С.298-303.

Тарнавський О. Майстер карикатури – Едвард Козак // Сучасність. – 1974. – Ч. 12 (168). – С. 39-56.

Тарнавський О. Передмова // Керницький І. Будні і неділя. Новели. Гуморески. Фейлетони. – Нью-Йорк: Слово, 1973. – С. 5-6.

Ivan Kernetskyi // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 158.

Керч Оксана (1911-1991) – українська письменниця, публіцистка, громадська діячка. Дівоче прізвище – Ярослава Гарашук, у заміжжі – Куліш. Це дружина Володимира Миколайовича Куліша, сина М. Г. Куліша. Народ. 24 жовтня 1911 р. у м. Пшеворськ (Галичина). Закінчила гімназію „Рідна школа” у Львові, навчалася у Львівському університеті. Літературну і журналістську діяльність розпочала в 30-х рр. у львівському щоденнику „Українські вісті”, журналах „Нова хата”, „Жіноча доля”. У роки Другої світової війни емігрувала до Австрії, потім Аргентини, мешкала в Буенос-Айресі, з 1959 р. – у Філадельфії (США). Друкувалася в українській пресі США, Аргентини, Англії, Канади, брала активну участь у діяльності Союзу українок Америки. Померла 13 березня 1991 р. у Філадельфії, похована на українському католицькому цвинтарі Фокс Чейз.

Автор повістей „Альбатроси” (1957), „Наречений” (1965), роману „Такий довгий рік” (1971), сатиричних творів „Будинок культури” (1963).

Керч О. Альбатроси: Роман. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1957. – 310 с.

Керч О. Василь Стус і нагорода Нобеля // Америка. – 1985. – 17 грудня. – С. 2.

Керч О. Наречений. – Торонто: Гомін України, 1965. – 279 с.

Керч О. Один день з тобою // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – Ч. 2. – С. 152-157.

Керч О. Такий довгий рік. – То-

ронто: Гомін України, 1971. – 304 с.

Ласовський В. Слово про альбатроса // Керч О. Альбатроси: Роман. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1957. – С. 7-10.

Маркусь В. Керч Оксана // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 352.

Рихтицька Д. Оксана Керч: Письменниця сильних переживань // Визвольний Шлях. – 1989. – Кн. 11. – С. 1334-1339.

Кибкало Полікарп (1896-1960?) – мемуарист. Народ. 1896 р. на х. Галущина Гребля тепер. Новосанжарського р-ну Полтавської обл. у селянській родині. Навчався в народній школі (1903-1907). З 1915 перебував на Західному фронті. Повернувся з фронту в 1918 р. і продовжив підпільну боротьбу проти більшовицької влади. Потім працював рахівником у колгоспі. У 1938 р. за „антирадянську пропаганду” був позбавлений волі на 5 років. Незабаром звільнений (1939). У 1943 р. виїхав на Захід, перебував у таборах. На поч. 50-х рр. емігрував до США. Помер у 60-х рр. у м. Рочестер (США).

Автор мемуарів „Чорні дні ежовщини”, „Терновим шляхом” (1961).

Ротач П. І слово, і доля, і пам’ять: Статті, дослідження, спогади. – Полтава: Верстка, 2000. – 442 с.

Килина Патриція (1936) – поетеса, перекладач, перша дружина Ю. Тарнавського. Справжнє прізвище й ім’я – Патриція Нель

Воррен. Народ. 21 червня 1936 р. у м. Гелена, столиці штату Монтана (США), в американській родині. Студювала англійську літературу в Мангеттенському коледжі в Нью-Йорку. Працювала редактором журналу „Reader's Digest” (1959-1980). Почала писати англійською мовою, потім українською під впливом поетів Нью-Йоркської групи. Мешкає у Лос-Анджелесі, є співзасновницею однієї із медіафірм. Порвавши зв'язки з Ю. Тарнавським, відійшла від українського літературного життя. Пише англійською мовою.

Автор збірок „Трагедія джмелів” (1960), „Легенди і сни” (1964), „Рожеві міста” (1969), перекладів.

Килина П. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 220-230.

Килина П. Із „Мінімальних поезій” // Сучасність. – 1972. – Ч. 3 (135). – С. 3-5.

Килина Патриція. Трагедія джмелів: Поезії. – Нью-Йорк: Вид-во Нью-Йоркської групи, 1960. – 31 с.

Маркусь В. Килина Патриція // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 353.

Ревакович М. Кризь іншу призму (Про феномен і поезію Нью-Йоркської групи) // Півстоліття напівтиші: Антологія поезії Нью-Йоркської групи / упоряд М. Ревакович. – К.: Факт, 2005. – С. 17-40.

Рубчак Б. Міти чужинки // Сучасність. – 1968. – № 1. – С. 10-29; № 2. – С. 33-60.

Царинник Марко Мітотворча спадщина // Сучасність. – 1965. – № 12. – С. 106-109.

Киризиук Іван Петрович (1949) – український поет, публіцист. Народ. 10 жовтня 1949 р. у с. Крив'ятичі поблизу Більська Підляського (Польща). Закінчив білоруський лицей у Більську, потім будівельний технікум у Білостоці (1968). Почав писати говіркою рідного села у 12-річному віці. У 1971 р. були надруковані перші твори в журналі „Ніва”, потім у „Білоруському календареві”. З 1974 р. друкується на сторінках україномовного видання „Наше слово”, почав писати українською літературною мовою. Працював у будівельній сфері, мешкав у Більську Підляському. Член Національної Спілки письменників України (з 2003 р.). У 2008 р. був нагороджений медаллю „За заслуги”.

Автор поетичних збірок „Моя батьківщина – Підляшшя” (Люблін, 1982), „Пісні моєї сторони” (Більськ Підляський, 1985), „Моїй батьківщині” (Варшава, 1986), „Весна з русалками” (Більськ Підляський, 1995), „На дорозі із кирилиці” (Париж-Львів-Цвікау, 1995), „Смак ягоди ожини” (Більськ Підляський, 1999).

Киризиук І. Весна з русалками. – Більськ Підляський, 1995. – 96 с.

Киризиук І. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 377-387.

Киризиук І. Моїй Батьківщині. – Варшава, 1986.

Киризиук І. На дорозі із кирилиці. – Париж-Львів-Цвікау, 1995. – 31 с.

Киризиук І. Осінь Підляшшя // Світо-вид. – 1995. – Ч. 4 (21). – С. 41-42.

Киризюк І. Пісні моєї сторони. – Більськ Підляський, 1985.

Киризюк І. Смак ягоди ожини. – Більськ Підляський, 1999. – 93 с.

Бойчук Б. Вступне слово // Киризюк І. Смак ягоди ожини. – Більськ Підляський, 1999. – С. 5-7.

Бойчук Б. Іван Киризюк // Поза традиції. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 375-387.

Ігнатюк І. Вступне слово // Киризюк І. Моя батьківщина, Підляшшя. – Більськ Підляський, 1982. – С. 3-4.

Красовський І. Д. Киризюк Іван Петрович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 453.

Столярчук Б. Не наполохай ранню тишу. – Рівне –Люблін, 2007. – 99 с.

Кириак Ілля (1888-1965) – український письменник. Народ. 29 травня 1888 р. у с. Заваллі Снятинського району Івано-Франківської обл. У 1907 р. емігрував до Канади, спочатку працював робітником у Альберті. Навчався в учительській семінарії у м. Вегревілі (1912-1916), в Інституті ім. П. Могилы (Саскатун). Учителював у школах Альберти, у 1940-1942 рр. був ректором Інституту ім. М. Грушевського (Едмонтон). Працював урядовцем на залізниці. Помер 28 грудня 1955 р.

Автор трилогії „Сини землі” (1939-1945), віршів. М. Лучкович переклав скорочений варіант трилогії англійською мовою.

Кириак І. Сини Землі. – Едмонтон, 1939. – 398 с.

Зорівчак Р. П. Кириак Ілля // Українська літературна енциклопе-

дія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 467.

Марунчак М. Ілля Кириак та його творчість. – Вінніпег: Українська Вільна Академія Наук, 1973. – 80 с.

Славутич Яр. Ілля Кириак: літописець українського життя на преріях // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славутич, 1992. – С. 19-22.

Кисілевська-Косик Олександра Костянтинівна (1928) – літературознавець, автор підручників із методики викладання української літератури. У першому шлюбі – Кисілевська-Ткач. Народ. 9 вересня 1928 р. у м. Станіславі (нині Івано-Франківськ). Тут розпочала навчання, потім продовжила у Львові, а закінчила в Байройті (Німеччина), куди родина прибула наприкінці війни. У 1949 р. емігрувала до США, працювала вчителькою у школах українознавства у Ньюарку. Студіювала філологію в Ерлянгенському університеті. Здобула магістерський ступінь з української літератури в Українському вільному університеті (1976), у 1986 р. захистила габілітаційну працю з методики викладання української літератури, стала професором УВУ. З 1988 р. – директор Педагогічного інституту УВУ, в якому підвищують кваліфікацію вчителів. У 2001 р. нагороджена Золотою медаллю з нагоди 80-річчя заснування УВУ в Мюнхені. Членкореспондент Наукового товариства імені Тараса Шевченка, УВАН.

Автор підручників і посібників „Українська література у старших класах середньої школи” (2003), „Українська література у вищих класах шкіл українознавства”, „Нарису з методики навчання української літератури” (1983) та ін.

Леся Кисілевська-Ткач-Косик / / Українського цвіту по всьому світу. – К.: ТОВ „Світ Успіху”, 2008. – С. 114-115.

Маркусь В. Кисілевська-Косик Олександра // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 354.

Кисілевська Олена Львівна (1869-1956) – українська письменниця, перекладач, громадська діячка. Дівоче прізвище – Сіменович. Псевдоніми та криптоніми – О. Галичанка, Ол. Га., О. К., Калина, Незнана, Ольга К., О. К., Ол. Га. та ін. Народ. 23 [за іншими даними 24] березня 1856 р. у с. Фільварки (тепер м. Монастириськ Тернопільської обл.) у родині священика. Закінчила Станіславську гімназію, вступила до жіночого товариства у м. Станіславі. Почала друкуватися з 1903 р. у „Літературно-науковому віснику”, багато подорожувала по світу (Італія, Швейцарія, Африка) завдяки матеріальній підтримці брата, що працював лікарем у США. Видавала і редагувала двотижневик „Жіноча доля” у м. Коломиї (1923-1939), для сільських українок – „Жіноча воля”, для юнацтва – „Світ молоді”. Двічі обиралася сенатором до польського парламенту.

Після Другої світової війни пе-

ребувала в Німеччині у таборах Травнштайн і Діллінген. У 1948 р. прибула до Канади, поселилася в м. Оттаві. З 1948 р. очолювала Світову федерацію українських жіночих організацій. Померла 29 березня 1956 р. в Оттаві (Канада).

Автор книг нарисів „Враження з дороги” (Львів, 1910), „Під небом півдня” (1935), „Швейцарія” (1935), „По рідному краю” (Коломия, 1935), „Подорож до Африки” (1937); книги „До комор Довбуша” (Львів, 1925), повістей та оповідань.

Галичанка О. На Тарасову могилу // СіЧ. – 1994. – № 4-5. – С. 130-134.

Кисілевська О. По рідному краю. – Торонто: Добра книжка, 1955. – 182 с.

Арсенич П. І. Кисілевська Олена Львівна // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 469-470.

Воронин О. До читачів // Кисілевська О. По рідному краю. – Торонто: Добра книжка, 1955. – С. 5-8.

Полатай А. На прощу / Ангеліна Полатай // СіЧ. – 1994. – № 4-5. – С. 127-130.

Русова С. Олена Кисілевська // Наші визначні жінки. Літературні характеристики-силюети. – Вінніпег: Накладом Союзу українців Канади, 1945. – С. 101-105.

Китастий Віктор Григорович (1943- 2000) – літературознавець, бандурист, громадський діяч. Народ. 30 липня 1943 р. у Немирові Полтавської обл., з дитячих років – у еміграції. У 1949 р. з Німеччини потрапив до США. Середню

освіту здобув у Сан-Дієго, вищу – в Каліфорнійському університеті. Захистив докторську дисертацію з літературознавства (1984). З капелю бандуристів ім. Шевченка брав участь у багатьох концертах. Очолював Товариство українських бандуристів. З 1992 р. працював у консультативно-дорадчій раді при Верховній Раді України, викладав у Києво-Могилянській академії. У 1996 р. став директором Американського дому. 22 вересня 2000 р. помер у Києві. Похований на Байковому кладовищі.

Маркусь В. Китастиї Віктор // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 354-355.

Киянка Оксана (1950) – українська поетеса, прозаїк. Народ. 1950 р. у Бельгії. Перші вірші були надруковані в 1961 р. Мешкає в США.

Киянка А. Верба з підмитим корінням // Слово. Збірник 7. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1978. – С. 125-130.

Лубська О., Киянка О. Каруселя. Збірка для дітей. – Пітсбург, 1975. – 15 с.

Кізко Петро (1913– дата смерті невідома) – поет, прозаїк, редактор, журналіст. Псевдонім – Аркан Пчхи. Народ. 29 червня 1913 р. на Слобожанщині. Навчався у Харківському педагогічному технікумі ім. Г. Сковороди. У роки війни емігрував на Захід. Жив у Мюнхені, був співредактором тижневика „Шлях перемоги”. Помер у Мюнхені (Німеччина).

Автор повісті „Устим Безрідний” (1952), збірки новел „На скривавленій землі” (1952), віршів.

Кізко П. Буде завтра день. Лірика. – Нью-Йорк, 1957. – 47 с.

Кізко П. Вірші // Антологія української поезії. – Лондон: Вид-во Спілки української молоді, 1957. – С. 497-498.

Кізко П. Літературні організації в Україні та їх ліквідація // Визвольний шлях. – 1967. – № 7-8. – С. 914-920.

Кізко П. Навіки твої. Поезії. – Гайденав: Заграва, 1946. – 48 с.

Кізко П. На скривавленій землі. Новели. – Мюнхен: Українська видавнича спілка, 1952. – 70 с.

Кізко П. Устим Безрідний. Повесть. – Мюнхен: Українське видавництво, 1956. – 175 с.

Кізко П. Високомистецька поезія // Слово і відгомін. Збірник рецензій на поетичну творчість Володимира Біляєва з нагоди 80-річчя поета. – Донецьк: Український культурологічний центр, 2006. – С. 59-601

Кізко П. Юним // Крути: Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор. Зінкевич О., Зінкевич Н. – К.: Смолоскип, 2008. – С. 336.

Петро Кізко: 60 // Аванґард. – 1973. – Ч.1 (111). – С. 26-29.

Шевельов Ю. МУР і я в МУРі (Сторінки зі спогадів. Матеріали до історії української еміграційної літератури) // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 559-592.

Кіпа Альберт (1939) – літературознавець, педагог-германіст,

учений. Народ. 10 вересня 1939 р. у Києві. У 1951 р. прибув із батьками до США. У 1962 р. закінчив Нью-Йоркський університет, здобув ступінь магістра (1964). Працював лектором у Нью-Йоркському, Пенсільванському і Фрайбурзькому університетах. З 1979 р. – професор, з 1997 р. – завідувач кафедри мов, літератури та культури Мюленбергського коледжу. Голова „Рідної школи” в Філадельфії. З 1984 р. професор УВУ, з 2003 р. – ректор УВУ. Дійсний член НТШ з 1983 р., УВАН з 1998, академік АПН України.

Автор наукових праць, статей з української літератури.

Кап Ж.П. Кіпа Альберт // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 362.

Кіршак Володимир – див. Лесив Вадим.

Кішко-Луцишина Оксана Петрівна (1974) – поетеса. Народ. 10 жовтня 1974 р. у м. Ужгороді. Закінчила факультет романо-германської філології Ужгородського університету. Аспірантка університету Південної Флориди (США).

Автор збірок „Усвідомлена ніч”, „Орфей великий”, п'єси „Той час без неї”.

Кішко-Луцишина О. Орфей Великий. Збірка поезій. – Париж: Зерно, 2000. – 39 с.

Клен Юрій (1891-1947) – поет, прозаїк, гуморист, перекладач, популяризатор творчості неокласиків. Літературні псевдоніми і

криптоніми: Юрій Клен, Гордій Явір, Роксоляна Черленівна, О. Б. Справжнє ім'я та прізвище – Освальд Бурггардт (німець за походженням). Народ. 4 [за іншими даними – 22] жовтня 1891 р. в с. Сербинівка на Поділлі (тепер Старокостянтинівський район Хмельницької обл.) у родині купця. Закінчив гімназію із золотою медаллю, навчався у Київському університеті (з 1911 р.). Був висланий до Архангельської губернії. Після повернення із заслання закінчив університет, навчався в аспірантурі і водночас працював у Баришівському соціально-економічному технікумі. У 1921 р. був заарештований. Завдяки клопотанню В. Короленка вийшов на волю і продовжив педагогічну діяльність. У Київському інституті народної освіти (1930-1931) створив кафедру прикладного мистецтва, брав активну участь у роботі ВУАН, багато перекладав з німецької, англійської та французької мов.

У 1931 р. емігрував до Німеччини, викладав російську та українську мови у Мюнстері. Захистив докторську дисертацію „Головні мотиви творчості Леоніда Андреєва” (1936). У роки Другої світової війни побував в Україні, був перекладачем (1942-1943), з 1943 р. продовжив педагогічну діяльність у Німецькому університеті, Українському вільному університеті (Прага). Після переїзду в Австрію (1945) працював в Інсбруцькому університеті, редагував журнал „Літаври”. Помер 30 жовтня 1947 р. в Авсбурзі (Німеччина).

Автор поем „Прокляті роки” (1937), „Попіл імперій” (1943-

1947), збірок „Каравели” (1943), „Дияболічні параболи” (1947, у співавторстві), „Спогадів про неокласиків” (1946), новел, літературознавчих праць.

Клен Юрій. Твори. – Нью-Йорк, 1992. – Т. 1. – 382 с.; Т. 2. – 349 с.; Т. 3. – 221 с.; Т. IV. – 407 с.

Клен Юрій. Вибрані твори. Поезія. Спогади. Листи. – Дрогобич: Каменяр, 2003. – 616 с.

Астаф'єв О. Образ і знак. Українська емігрантська поезія у структурно-семіотичній перспективі. – К.: Наукова думка, 2000. – С. 28-33.

Є. М. (Євген Маланюк). Пам'яті Освальда Бурґгардта // Слово і час. – 1994. – № 9/10. – С. 46-48.

Жовтані Р. Біографія письменника у компаративному вимірі // Понятійний апарат сучасного літературознавства: „своє” й „чуже”. – К.: КВЦ „Київський університет”, 2007. – Вип. 10. – С.177-186.

Жулинський М. Г. Бурґгардт Освальд // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1988. – Т. 1. – С. 249-250.

Качуровський І. Життя і творчість Юрія Клена // Променисті силуети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 249-284.

Ковалів Ю. Освальд Бурґгардт (Юрій Клен) // Слово і час. – 1991. – № 4. – С. 41-45.

Ковалів Ю. „Празька школа”: на крутосхилах „філософії чину”. – К.: Бібліотека українця, 2001. – 120 с.

Ковалів Ю. Прокляті роки Юрія Клена // Клен Юрій. Вибране. – К.: Дніпро, 1991. – С. 3-23.

Козак С. „Літаври” Юрія Клена // Літературна Україна. – 2001. – № 46. – С. 3.

Костюк Г. Аркадій Любченко і Юрій Клен // Зустрічі і прощання: Спогади. – К.: Смолоскип, 2008. – Кн. 2. – С. 147-153.

Кошелівець І. Груповий портрет з Юрієм Кленом // Літературна Україна. – 1993. – 11 березня. – С. 3.

Неврлий М. Празька поетична школа // Муза любові й боротьби: Українська поезія празької школи. – К.: Укр. письм., 1995. – С. 3-19.

Полонська-Василенко Н. Декілька спогадів про Юрія Клена // Сучасність. – 1967. – № 12. – С. 36-39.

Просалова В.А. Світ крізь призму культури: „Каравели” Юрія Клена як „текст про тексти” // Вісник Черкаського університету. – Черкаси, 2004. – Вип. 57. – С. 35-43.

Просалова В. Текст у світі текстів Празької літературної школи. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2005. – С. 108-143.

Рудницький Л. Роберт Люїс Стівенсон і Юрій Клен // Сучасність. – 1974. – Ч. 12 (168). – С. 25-38.

Саєнко В. Поетика творчості Юрія Клена // Саєнко В. Українська модерна поезія 20-х років XX століття: Ренесансна парадигма. – Одеса, 2004. – 251 с.

Сарапин В. Маловідомий Юрій Клен // Українська мова та література. – 2000. – Ч. 7. – С. 3-4.

Сарапин В. Осінні мотиви в поезії Юрія Клена // Дивослово. – 1998. – № 9. – С.8-11.

Сарапин В. Поезія Юрія Клена та її місце в літературному про-

цесі першої половини ХХ ст.: Автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук. – К., 2000. – 20 с.

Творчість Юрія Клена і міжвоєнна доба в українській літературі. Збірник наукових праць. – Вип. 2 / Ред. кол. І. Руснак (гол.), О. Баган та ін. – Вінниця: ТОВ Фірма „Планер”, 2012. – 568 с.

Филипович О. Життя і творчість Юрія Клена // Сучасність. – 1967. – Ч. 10 (82). – С. 47-85.

Чижевський Д. І. Юрій Клен, вчений та людина (Із спогадів) // Філософські твори: У 4 т. – К.: Смолоскип, 2005. – Т. 2. – С. 244-253.

Клепарчук Степан (1890-1984) – священик, громадський діяч, мемуарист. Народ. 8 грудня 1890 р. у с. Лешнів (Галичина). Закінчив гімназію у Бродах, студіював теологію у Львівському університеті. Служив в УГА. У 1944 р. з родиною емігрував до Австрії, був священиком у таборах ДП у Німеччині. У 1950 р. прибув до США, був священиком у Пассаїку. Помер 23 липня 1984 р. у Глен-Спей.

Автор спогадів „Дорогами і стежками батьківщини” (1971).

Маркусь В. Клепарчук Степан // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 364.

Климишин Микола (1909-2003) – громадський і політичний діяч. Псевдонім – Спузар. Народ. 25 лютого 1909 р. у с. Мостища Калуського повіту (Галичина). Навчався у Краківському університеті та УВУ. Захистив докторську ди-

sertацію про Б. Лепкого. Брав участь у діяльності ОУН. Був заарештований у Варшаві до смерті, просидів у в'язниці до 1939 р. до амністії. У 1941-1942 рр. керував Похідною групою. Був заарештований німцями у Житомирі, кинутий до концтабору в Аушвіці. У 1949 р. прибув до США. Був головою осередку НТШ у Детройті. Дійсний член НТШ. Помер 4 жовтня 2003 р. у Детройті.

Автор спогадів „В поході до волі” (1975, 1985).

Маркусь В. Климишин Микола // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 365.

Климовська Іванна (1908-1982) – гуморист, акторка, громадська діячка. Псевдонім – Язичинська. Дівоче прізвище – Качмар. Народ. 24 травня 1908 р. у Самборі (Галичина). Закінчила торговельні курси, працювала у Промбанку в Самборі. Через Німеччину в повоєнний час потрапила до США. Була активною в жіночих організаціях, „Театрі в п'ятницю” в Філадельфії. Проводила вечори гумору в Канаді, США, Франції. Померла 22 березня 1982 р. в Філадельфії.

Автор збірки „Як сміх лунає, біда втікає” (1979).

Маркусь В. Климовська Іванна // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 366.

Климовський Ярослав (1907-1995) – журналіст, перекладач, громадський і театральний діяч.

Народ. 1 липня 1907 р. у Тернополі. Закінчив гімназію, захоплювався футболом і ковзанярством. Працював адміністратором у мандрівних галицьких театрах, перекладав драматичні твори. Емігрував, навчався в УВУ. Прибув до США, був співробітником „Свободи”, головою земляцького товариства „Тернопільщина”. Помер 9 жовтня 1995 р. у Філадельфії. Похований на цвинтарі св. Марії в Фокс-Чейсі.

Автор багатьох театрознавчих статей, рецензій.

Маркусь В. Климовський Ярослав // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 366.

Клиновий Юрій – див. Стефанік Юрій.

Клодницький Володимир (1891-1973) – православний священник, громадський і церковний діяч, мемуарист. Народ. 8 квітня 1891 р. у с. Хотимир Товмацького повіту (Галичина). Закінчив Коломийську гімназію, навчався у Львівському та Віденському університетах. У роки 1-ї світової війни служив в австрійській армії. Вступив до УГА, командував батареєю в Сокальській бригаді. У 1925 р. емігрував до США. У 1930 р. став священником, був парохом у Скрентоні, Норт-Гемптоні, Байоні, Ньюарку. Помер 2 квітня 1973 р. в Ньюарку.

Автор спогадів „Галицька залоза в Хмельнику і Українська Крайова Рада”.

Маркусь В. Клодницький Володимир // Енциклопедія української

діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 368.

Ключко Анна Іванівна (1892-1988) – письменниця, мемуарист, публіцист. Народ. 9 серпня 1892 р. у родині І. Франка. Закінчила вчительську семінарію (1912), школу медсестер у Києві. Працювала в лікарні (1914-1918), у Червоному Хресті (1918-1919). У 1919-1921 рр. перебувала в Німеччині, у 1922-1939 рр. мешкала в с. Довге на Закарпатті, потім знову в Німеччині (1945-1948). У 1948 р. емігрувала до Канади, поселилася в Торонто, працювала медсестрою в лікарні. У 1967 і 1971 рр. приїздила в Україну. Померла 24 квітня 1988 р. у Торонто.

Автор оповідань „Цвіт яблуні”, „Фантазія”, „Різдва́ний подарунок”; казки „Кришталева королівна”; нарисів, мемуарів „Іван Франко і його родина” (1956), „Рукописи Івана Франка в Канаді” (1957), „Франкові листи” (1967); нарисів „Великдень у Карпатській Україні”, „Поїздка до Вінніпега”, „Тепло рідного краю”; статей „Література для дітей у творчості Івана Франка”, „Франко й Ганді”; трактату „В обороні правди”.

Франко-Ключко А. Іван Франко і його родина: Спомини. – Торонто: Ліга визволення України, 1956. – 130 с.

Франко-Ключко А. Писання. – Дрогобич, 2006. – 378 с.

Франко-Ключко А. Рукописи Івана Франка в Канаді. – Вінніпег, 1957. – 16 с.

Шалата М. Життя і слово Франкової дочки // Франко-Ключ-

ко А. Писання. – Дрогобич, 2006. – С. 3-52.

Кмета-Ічнянський Іван (1901-1997) – поет, прозаїк, пастор. Ічнянський Мирослав – псевдонім пастора Івана Кмети-Єфимовича. Справжнє ім'я та прізвище – Іван Оксентійович Кмета. Народ. 25 серпня 1901 р. у м. Ічня на Чернігівщині. Закінчив учительську семінарію у Прилуках (1919), курси дошкільного виховання (Полтава, 1920), вивчав іноземні мови. У 1925 р. переїхав до Харкова, служив у церкві, редагував „Баптист України”. Друкувався у журналах „Плуг”, „Молодняк” та інших. У 1929 р. емігрував до Канади, мешкав у Манітобі й Саскачевані (1929-1940), був проповідником. У 1940 р. переїхав до Лос-Анджелеса (США), закінчив теологічну семінарію, дістав ступінь доктора богослов'я (1943). Був пастором у Філадельфії більше двадцяти років. Помер 17 вересня 1997 р. в Ашфордї (Коннектикут).

Автор поетичних збірок „Арфа” (1925, 1928), „Рідні мелодії” (1927), „Ліра емігранта” (1936), „Чаша золота” (1964), „Крила над морем” (1970), „Заграви вечірні” (1976); новел та оповідань „Записки розстріляного. Фрагменти і новели” (1929), „Ніч та гураган” (1936, англ. переклад 1939); поеми „Рік двотисячний” (1979); публіцистичної збірки „Гірні потоки” (1965); праці „З Христом в Америці” (1948) та ін. творів. Твори перекладалися англійською, іспанською, російською та іншими мовами.

Кмета-Ічнянський І. Гаряче

серце Василеве // Слово: Збірник 3. – Нью-Йорк: ОУП, 1968. – С. 449-451.

Ічнянський М. Ліра емігранта. – Вінніпег, 1936.

Кмета-Ічнянський І. Заграви вечірні. – Філадельфія: Слово, 1976. – 78 с.

Кмета-Ічнянський І. Крила над морем. – Філадельфія: Слово, 1970. – 112 с.

Кмета-Ічнянський І. Рік двотисячний. Поема. – Торонто – Філадельфія, 1979. – 32 с.

Кмета-Ічнянський І. Чаша золота. Лірика. – Вінніпег: Дорога правди, 1964. – 94 с.

Славутич Яр. Релігійний лірик (Кмета-Ічнянський) // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 171-172.

Тарнавська М. Кмета-Ічнянський Іван // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 369.

Книш Зіновій Богдан (1906-1999) – письменник, публіцист, політичний діяч. Народ. 16 червня 1906 р. у Коломиї у вчительській родині. Закінчив Коломийську гімназію (1924), потім правничий факультет Львівського університету (1929), дворічну вечірню школу французької мови у Парижі (1947-1948). Працював у Коломийській гімназії, з 1922 р. був активним членом Української військової організації, з 1930 р. – бойовим референтом Крайової команди УВО. Був засуджений на 8 років за причетність до УВО. У

1939-1941 рр. був начальником канцелярії Українського Центрального Комітету в Кракові. З 1946 р. мешкав у Парижі, видавав серію „За що ми боремося”. У 1949 р. емігрував до Канади, поселився у Вінніпезі, потім переїхав до Торонто. Був головою контрольної комісії Українського визвольного фонду, чільним діячем ОУН. Працював у власному видавництві „Срібна сурма”. Помер 14 листопада 1999 р. у м. Торонто.

Книш З. Власним руслом. – Торонто: Срібна сурма, 1966. – 184 с.

Книш З. В сутінках зради. – Торонто: Срібна сурма, 1975. – 659 с.

Книш З. В ясині лева: Українець в польському підпіллі. – Торонто: Срібна сурма, 1976. – 127 с.

Книш З. Городок. – Торонто: Срібна сурма, 1973. – 552 с.

Книш З. Далекий приціл. – Торонто: Срібна сурма, 1967. – 471 с.

Книш З. Дрижить підземний гук: спогади з 1930 і 1931 років у Галичині. (До 25-ліття Організації українських націоналістів). – Вінніпег, 1953. – 337 с.

Книш З. Дух, що тіло рве до бою... (Юліян Головінський, краєвий командант УВО). – Вінніпег, 1951. – 198 с.

Книш З. Євреї чи жиди. – Торонто: Срібна сурма, 1984. – 57 с.

Книш З. За чужу справу. – Париж, 1958. – 358 с.

Книш З. Історія української політичної думки до кінця XVIII століття. – Париж – Вінніпег, 1952. – 205 с.

Книш З. На повні вітрила! – Торонто: Срібна сурма, 1970. – 424 с.

Книш З. На порозі невідомого: спогади з 1945 року. – Париж, 1955. – 236 с.

Книш З. На життя і смерть...: Сторінки з історії Української військової організації. – Торонто: Срібна сурма, 1980. – 256 с.

Марунчак М. Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН, 1986. – С. 304-305.

Книш Ірина (1909-2006) – українська письменниця, літературознавець, журналіст, публіцист, дослідниця жіночого руху. Народ. 20 квітня 1909 р. у м. Львові. Студіювала славистику в Львівському університеті. Викладала в гімназіях Львова, Перемишля. У повоєнний час перебувала в Австрії, потім Франції. У 1949 р. емігрувала до Канади, поселилася у Вінніпезі. Редагувала „Жіночу сторінку” в „Канадійському фермері”. У 1969 р. відвідала Україну у складі туристичної групи, під впливом вражень написала книгу „Вічна-віч із Україною” (1970). Померла 11 травня 2006 р.

Автор праць „Три ровесниці”, „Патріотизм Анни Йонкер”, „Жива душа народу”, „Смолоскип в темряві”, „Відгуки часу”, „Жінка вчора й сьогодні”, „Іван Франко та рівноправність жінки”, „Ольга Басараб”, „На службі рідного народу” та ін.

Книш І. Відгуки часу. – Вінніпег: Накладом автора, 1956. – 404 с.

Книш І. Вічна-віч із Україною: горстка радянських вражень. – Вінніпег, 1970. – 126 с.

Книш І. Жива душа народу: до ювілею українського танку. – Вінніпег, 1966. – 78 с.

Книш І. Жінка вчора й сьогодні. Вибрані статті. – Вінніпег: Накладом автора, 1958. – 200 с.

Книш І. Іван Франко та рівноправність жінки: У 100 річчя з дня народин. – Вінніпег, 1956. – 154 с.

Книш І. Напередодні 500-річчя кривавого народовбивства. – Вінніпег, 1969. – 16 с.

Книш І. Перші кроки на еміграції. – Вінніпег, 1955. – 39 с.

Книш І. Смолоскип у темряві: Наталія Кобринська й український жіночий рух. – Вінніпег, 1957. – 302 с.

Княжинський Антін (1893-1960) – літературознавець, освітній і громадський діяч. Народ. 2 листопада 1893 р. у с. Тисовиця Старо-Самбірського повіту (Галичина). Здобув вищу освіту у Львівському університеті. Вчителював у гімназіях, був директором Коломийської гімназії, одним із засновників музею „Бойківщина” у Самборі. У 1944 р. потрапив до Відня. Був ув'язнений і відбув 10 років у радянських таборах. Як австрійський громадянин був звільнений (1955). Емігрував до США, поселився в Філадельфії. Помер 12 лютого 1960 р. у Філадельфії.

Автор спогадів „На дні СССР” (1959, посм. 2001) та „В країні неволі”; літературознавчих праць „Творчий шлях Лесі Українки”, студії „Дух нації” (1959), статей.

Маркусь В. Княжинський Антін // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 370-371.

Ко Антоша – див. Гак Анатоль.

Кобець Олекса (1892-1967) – український поет, прозаїк, пере-

кладач, журналіст, редактор. Справжнє ім'я та прізвище – Олекса Петрович Варавва. Народ. 29 березня 1892 р. у с. Сельці на Канівщині [за ін. даними – 28.03. у Каневі] у бідній родині. З 14 років працює на Катеринославщині, у 1912-1914 рр. – у повітовій земській управі м. Канева. Потрапив у полон у роки Першої світової війни, перебував у таборі м. Фрайштадт (Австрія). Потім повернувся у Канів, працював у повітовій земській управі в Києві. Редагував літературно-мистецький двотижневик „Нова громада” (1922-1927), потім кооперативний місячник „Сільський господар” у Харкові.

Під час німецької окупації залишився у Харкові, працював у газеті „Нова Україна” (1941-1944). У роки Другої світової війни емігрував до Західної Європи (1943), пербував у таборі у Шляйсгаймі поблизу Мюнхена. Потім виїхав до США (1950). Заробляв фізичною працею. Вийшовши на пенсію в 1953 р., вчителював в українських школах м. Баффало, заснував власну школу українознавства. Помер 5 вересня 1967 р. у м. Баффало (США), похований на цвинтарі св. Матвія.

Автор поетичних збірок „Ряст” (1913), „Під небом чужим” (1919), „З великих днів”, роману „Записки полоненого” (1931, 1933 та ін. видання), творів для дітей „Сходить сонце” (1961), кіносценаріїв. Член об'єднання українських письменників „Слово”.

Кобець О. Записки полоненого. Пригоди і враження учасника

першої світової війни. Вид. п'яте. – К.: Глобус, 1993.

Кобець О. Коли задзвонить великий дзвін... – Нью-Йорк, 1954. – 23 с.

Кобець О. Незабутні дні і люди // Хроніка 2000. – 1993. – Ч. 1-2 (3-4). – С. 104-116.

Кобець О. Христова ялинка. – Нью-Йорк, 1952. – 29 с.

Кобець О. Ряст. – Черкаси, 1993.

Кобець О. Чайка. Збірка для дітей. – Ганновер, 1946. – 22 с.

Боднарук І. Автор популярної пластової пісні // Між двома світами. – Донецьк: Укр. культурологічний центр, 1996. – С. 48-52.

Варавва Олекса // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1993. – Т. 1. – С. 208.

Вітошинська О. Записки пацифіста // Визвольний Шлях. – 1960. – Кн. 10. – С. 1196-1198.

Лоза М. Олекса Варавва (О. Кобець) // Збірник праць і матеріалів на пошану Василя Лева (1903-1991) / Ред.: О. Купчинський та ін. – Л.; Нью-Йорк; Париж та ін., 1996. – С. 200-241.

Лоза М. Передмова // Кобець О. Записки полоненого. Пригоди і враження учасника першої світової війни. Вид. п'яте. – К.: Глобус, 1993. – С. 5-15.

Максимов І. Сходинки Олекси Варавви-Кобця // Дзвін. – 1996. – № 9. – С. 108-111.

Погребенник Я. Письменник і його доба: саморух проблематики й поетики творчості О. Кобця (Варавви) // Слово і час. – 2000. – № 9. – С. 36-41.

Сидоренко Н. Кобець Олексій: Біогр. довідка, бібліографія // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. / За ред. М. М. Романюка. – Львів, 1996. – Вип. 3. – С. 160-162.

Старовойт І. Варавва Олекса / Енциклопедія української діаспори / Голов. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 90.

Хижун Я. „Записки полоненого” О. Кобця (Варавви) як історичний документ і визначний твір // Сучасний погляд на літературу. Науковий збірник. – К., 2004. – Вип. 9. – С. 193-213.

Чабан М. Повернення Олекси Кобця // Кур'єр Кривбасу. – 1995. – № 33. – С. 15-16.

Чуб Д. Про Ол. Варавву (Кобця) та зустрічі з ним // Люди великого серця. Статті, розвідки, спогади. – Мельбурн: Ластівка, 1981. – С. 181-187.

Шевчук В. Про Олексу Варавву та його літературну містифікацію // Українська мова і література в школі. – 1991. – № 12. – С. 59-64.

Кобзей Тома (1895-1972) – письменник, публіцист. Народ. 30 червня 1895 р. у с. Княже Снятинського повіту (Західна Україна). У 1911 р. емігрував до Канади, поселився у м. Вінніпезі. Був головою „Союзу Українських Організацій”, активістом комуністичного руху, проте під впливом звісток про голодомор в Україні вийшов із цього руху. Був членом президії Конгресу українців Канади, головою Контрольної комісії Фондації ім. Т. Шевченка. Помер

17 серпня 1972 р., похований у Вінніпезі. Нагороджений Шевченківською медаллю.

Автор праць „Коротка історія трейдунійного руху” (1956), „Робітничий рух і його проблеми”, монографії про В. Стефаніка „Великий різьбар українських селянських душ” (1967), спогадів „На тернистих та хрещатих дорогах” (1973), „Спогади п'ятдесятиліття мого життя” (1967).

Кобзей Т. Великий різьбар українських селянських душ. – Вінніпег, 1966. – 254 с.

Кобзей Т. Коротка історія трейдунійського руху в Канаді. – Вінніпег, 1956. – 64 с.

Кобзей Т. На тернистих та хрещатих дорогах: Спомини. – Скрентон, 1973. – Т. 1, Т. 2.

Марунчак М. Кобзей Тома // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 306.

Коваленко Божена Полікарпівна (1924) – українська письменниця, літературознавець, журналіст, педагог. Псевдонім – Олена Рябченко. Народ. 22 січня 1924 р. в Києві. Студювала фізику і математику в Київському університеті, проте навчання перервала війна. У роки війни спочатку потрапила в Польщу (1944), потім у Німеччину (1945-1950, Ерлянген). У 1950 р. виїхала до Австралії, поселилася в Мельбурні, здобула тут вищу журналістську освіту (1957). Друкувалася з 1965 року. Вчителювала, працювала на радіомовленні (1975-1978). Очолювала відділ Союзу українок Австралії у Мель-

бурні, тепер – літературно-мистецький клуб ім. В. Симоненка.

Член Об'єднання українських письменників „Слово”, автор віршів, оповідань, репортажів.

Коваленко Б. Вірші // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 21-23.

Коваленко Б. Гомін Дніпра: Вибрані поезії. – Мельбурн: Просвіта, 1983. – 96 с.

Коваленко Б. Вірші // З-під евкаліптів. Поезії. – Мельбурн: Просвіта, 1976. – С. 54-64.

Коваленко Б. Вірші // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та передм. А.Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 208-215.

Коваленко Б. Микола Гоголь і його доба // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 279-285.

Коваленко Б. На межі двох світів. – К.: Ярославів Вал, 2010. – 208 с.

Рябченко Олена. Вірші // З-під евкаліптів. Поезії. – Мельбурн: Просвіта, 1976. – С. 108-118.

Максименко Л. Романтична сага українського роду // Літературна Україна. – 2011. – 2 червня. – С. 8.

Коваленко Людмила (1898-1969) – українська письменниця, перекладач, редактор, радіожурналіст, дружина письменника Михайла Івченка (1890-1939). Псевдоніми – Л. Коваленко, Л. де Маріні. Народ. 29 вересня 1898 р. у Катеринославській губернії, закінчила Вищі жіночі курси (м. Київ). Один із організаторів Українсько-

го Червоного Хреста. У 1916 р. повернулася в Київ, продовжила навчання. Друкувалася з 1924 р. у журналах „Нова громада”, „Червоний шлях”, „Життя і революція”, проте після процесу над СВУ її твори перестали друкувати. Працювала в бібліотеці.

У 1943 р. була вивезена до Німеччини, проте затрималася у Львові. Потім потрапила до Австрії, редагувала журнал Союзу українок „Громадянка” (1946-1949). Потім переїхала до США (1950 [за ін. даними – 1948]), працювала редактором на радіостанції „Голос Америки” у Вашингтоні. Померла 14 червня 1969 р. у Трентоні, Нью-Джерсі. Похована на українському православному цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку. Член об'єднання українських письменників „Слово”, Спілки українських журналістів, ПЕН-клубу, дійсний член УВАН.

Автор збірок оповідань „Vita nova” (1957), „Давні дні” (1960), „Дві краси” (1965); трилогії „Наша, не своя земля” („Степові обрії”, „Прорість”, „Її окрадену збудили”), роману „Тиха вода” (1973), фантастичної повісті „Рік 2245” (1958); посібника „Україна: Енциклопедія для молоді” (1971); збірки п'єс „В часі і просторі” (1956), до якої ввійшли твори: „Ковальчуки” (1942), „Ксантіппа” (1943), „Домаха” (1948), „Героїня помирає у першій акті” (1948) та ін.

Коваленко Л. В часі і просторі: П'єси. – Париж, 1956. – 216 с.

Коваленко Л. Давні дні. – Нью-Йорк, 1960. – 80 с.

Коваленко Л. Дві краси. – Торонто, 1965. – 112 с.

Коваленко Л. Домаха // Близнята ще зустрінуться: Антологія драматургії української діаспори / Упоряд., вст. ст. Л. Залеської-Онишкевич. – Київ – Львів: Час, 1997. – С. 155-188.

Коваленко Л. Ксантіппа. Комедія. – Авґсбург, 1946.

Коваленко Л. Рік 2245. Роман. – Б. м. в., 1958. – 212 с.

Коваленко Л. Степові обрії. – Вінніпег: Тризуб, 1964. – 226 с.; Прорість. – Вінніпег, 1966. – 256 с.; Її окрадену збудили. Част. 3. – 1968. – 240 с.

Коваленко Л. Тиха вода. Повість. – Саут Бавнд Брук, 1973. – 290 с.

Василенко Р. „Домаха” Л. Коваленко в театрі Блавацького // Життя в гримі та без (шляхами діаспори): Мемуари, поезії, публіцистика. – К.: Рада, 1999. – С. 495-498.

Залеська-Онишкевич Л. Стверджуючи жіночий есенціалізм (Л. Коваленко) // Слово і час. – 1998. – № 9-10. – С. 62-65.

Костюк Г. Українська еміграційна проза за 1965 рік // У світі ідей і образів. Вибране. – Сучасність, 1983. – С. 415-416.

Мацько В. Інтенціональність літератури – основа дослідження світу (за творчістю Л. Коваленко) // Літературознавчі студії [відп. ред. Г. Ф. Семенюк]. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2008. – Вип. 21. – Ч. 2. – С. 50-56.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дерепа І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Онишкевич Л. Коваленко-Івченко Людмила // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. - Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 373.

Шерех Ю. Про чесність і про правду (Л. Коваленко „В часі і просторі. П'єси”) // Друга черга. Література. Театр. Ідеології. – Сучасність, 1978. – С. 229-236.

Юриняк А. „Рік 2245” // Критичним пером. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 179-185.

Коваленко Олександр Михайлович (1875-1963) – письменник. Псевдоніми і криптоніми: О. Коваленко-Журбенко, О. К. Журбенко, О. К. = Ж. Народ. 10 серпня [за ін. даними – 10.07] 1875 р. у м. Ромни тепер. Сумської обл., закінчив Харківський технологічний інститут. Був одним з організаторів Революційної української партії. Служив інженером-механіком на панцирнику „Потьомкін”, приєднався до повсталих матросів. Після здачі панцирника „Потьомкін” румунській владі жив у Празі, Женеві, Парижі. Вчителював, був вихователем сина Максима Горького. У 1917 р. повернувся в Україну, брав участь в організації морського міністерства УНР. Знову виїхав за кордон (1919), викладав математику у вищих навчальних закладах (1919-1922), з 1922 р. працював в Українській господарській академії (м. Подєбради). Помер 17 жовтня 1963 р. у Женеві (Швейцарія). Автор спогадів про повстання на „Потьомкіні”, статей про життя українців за кордоном, підручників з математики і механіки.

Зленко Г. Одинадцять днів „Потьомкіна” // Вітчизна. – 1973. – № 12. – С. 166-170.

Коваленко Олександр // Українські письменники діаспори. Матеріали до біобібліографічного словника/ Авт.-упор.: О. Білик, Г. - Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 138-139.

П'ядик Ю. В. Коваленко Олександр Михайлович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 510.

Ковалик Володимир (1921) – поет. Народ. 10 квітня 1921 р. у м. Чикаго (США) в родині емігрантів із Закарпаття. У 1935 р. повернувся разом із батьками на батьківщину, закінчив гімназію в Перемишлі. У роки Другої світової війни брав участь у боротьбі УПА. У 1947 р. був заарештований, перебував разом із митрополитом Йосипом Сліпим у таборах Мордовії. У 1967 р. був звільнений, мешкав у селі Підгірне Львівської обл., потім як громадянин США повернувся до Чикаго (1992). Пише українською та англійською мовами. Член Національної Спілки письменників України (з 1999), Асоціації письменників України (2000). Пише українською та англійською мовами.

Автор збірок „Щем пройдених доріг” (1995), „Beneath Chicago Skies (1997), „Не зречусь ніколи” (1999), „Що болем залягло у серці” (2001), „Калиновий монолог” (2004); спогадів „Голгофа Митрополита Сліпого” (2000) та ін.

Маркусь В. Ковалик Володи-

мир // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 373.

Ковалів Іван Степанович (1916-1987) – письменник, композитор, диригент. Криптоніми: К-ів, І., кв., і., к-ів, і. Народ. 2 травня 1916 р. у с. Підкамінь Бродівського району (Західна Україна) в родині священника. Закінчив у Львові гімназію, Український музичний інститут ім. М. Лисенка (1934), потім Віденську музичну академію (1939). Був скрипалем у львівському оперному оркестрі (1942-1944), виступав у Європі та Канаді. У 1944 р. потрапив до Західної Німеччини, на початку 50-х років – до Канади. Був засновником Українського музичного інституту в Торонто (1953), був диригентом оркестру. Відомий як скрипаль. Член Об'єднання Українських Письменників „Слово”, Спілки українських журналістів, музичних професійних організацій. Помер 5 травня 1987 р. у Торонто.

Автор поетичних збірок „Прелюдії” (1942), „Три збірки” (1986), повісті „Поворот” (1943), „Мандрівки до Рисохвища” (1987).

Ковалів І. Акорди і дискорди // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – С. 86-91.

Ковалів І. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 68-76.

Ковалів І. Мандрівки до Рисохвоці. – Торонто: Слово, 1987. – 178 с.

Лисенко І.М. Ковалів Іван // Ук-

раїнська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 510.

Марунчак М. Ковалів Іван // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 308-309.

Коваль Ірена (1947) – драматург, літературознавець, журналіст. Народ. 19 січня 1947 р. у Ландсгуті (Німеччина). У 1948 р. з батьками виїхала до США. Спочатку мешкала у Нью-Йорку, потім у Гартфорді. Здобула ступінь магістра з літератури в університеті Коннектикат (1969), потім у Сорбоні диплом із французької культури і мови. Викладала американську літературу в середніх школах і коледжі. Почала друкуватися з 1981 р. у періодиці Бостону. З 1994 р. працює журналістом на БІБСІ, мешкає переважно у Києві.

Автор драматичних творів „Поганські святі” (англ. та укр.), „Фантазія про чоловічу силу” (1999), „Мариновий Аристократ” та ін.

Онишкевич Л. Коваль Ірена // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 374-375.

Коваль Федір (1913-1987) – український поет, публіцист. Народ. 1 березня 1913 р. у с. Костринська Розтока Березнянського району Закарпатської обл., закінчив Ужгородську семінарію (1932-1936), вчителював (1936-1937). У 1938 р. відбував військову службу в гусарському полку м. Середь

(Західна Словаччина). Восени 1938 р. потрапив до с. Горлице (недалеко від Кракова), працював у школі. Вступив до лав УПА, брав участь у боях, дослужився до чину полковника. У 1945 р. емігрував, спочатку жив у Братиславі, потім Мюнхені. Помер 30 листопада 1987 р.

Автор збірки „Зелені ромби” (1953) та недрукованих за життя творів.

Коваль Ф. Зелені ромби. – Мюнхен, 1953.

Бочко М. Мотиви туги за рідним краєм у поетичній творчості Василя Гренджі-Донського та Федора Коваля (спроба типологічного зіставлення) // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. – Ужгород, 2002. – Вип. 5. – С. 43-48.

Ковальчик Петро (1894-1980) – громадський діяч, поет. Народ. у 1894 р. у Джерсі Ситі. Поїхав у Галичину, щоб здобути освіту. Вступив до УСС, брав участь у визвольних змаганнях, потрапив у російський полон. Після звільнення емігрував до Відня, потім до Праги. Пізніше повернувся до США. У Чикаго видавав газету „Новий час”. Помер 19 липня 1980 р. у Нью Бритені.

Автор „Моя перша сповідь”, „Десять заповідей”, „На перехрестях моєї дороги” та ін..

Маркусь В. Ковальчик Петро // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 375.

Ковач Іван Андрійович (1946)

– український письменник, перекладач. Народ. 29 серпня 1946 р. у с. Копачеле Карашсеверинського повіту (Румунія). Закінчив філологічний факультет Бухарестського університету (1969), працював у редакції газети „Новий вік”, потім головним редактором газети „Вільне слово”. Радник Міністерства виховання та досліджень Румунії. Член Спілки письменників Румунії.

Автор поетичних збірок „Поезії” (1972), „Рівнодення” (1975), „Зав’язь” (1978), „Диво” (1981), „Життя без коми” (1986), „Остаточні світанки” (1988); збірок прозових творів „Явір, що в полі одинокий” (1974), повісті „Чуга” (1976).

Ковач І. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 345-352.

Ковач І. Остаточні світанки: Поезії. – Бухарест: Критеріон, 1988. – 100 с.

Ковач І. Трагічність генія в „Лісовій пісні” Л.Українки і „Лучафері” М. Емінеску // Обрії. – Бухарест: Критеріон, 1985. – С. 153-157.

Носенко Т. А., Ребошак І. Г. Ковач Іван Андрійович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 514.

Ковач Михайло Іванович (1909-2005) – поет, прозаїк, драматург, журналіст, культурно-освітній діяч. Народ. 27 жовтня 1909 р. у м. Шид (Воєводин) у Югославії в родині залізничника. Закінчив Крижевецьку учительсь-

ку семінарію (1929), до 1966 р. працював учителем, потім журналістом. Помер 17 червня 2005 р. у м. Нові Сад (Сербія). Лауреат премії ім. В. Винни-ченка (1994).

Автор поетичних збірок „Мій світ” (1964), „Пісні діда-садівника” (1979), „Світло вечорове” (1985); збірок оповідань „Тихі води” (1970), „Дитячий світ” (1971), „Перші радощі” (1977), „На околиці” (1983); роману „Гриць Бандурик” (1972 у співавт. з Ш. Гудакком); повісті „Цеглярня” (1982); драм „На світанні” (1952), „Орачі” (1954). Писав твори для дітей, перекладав.

Мишанич О. В. Ковач Михайло Іванович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 514.

Ковач Федір Миколайович (1931) – словацький і український письменник, літературознавець, перекладач. Народ. 7 березня 1931 р. у с. Рокитівці Гуменецького округу (Словаччина). Закінчив гімназію у Гуменному (1952), у 1958 р. — філологічний факультет Київського університету ім. Т. Шевченка. Працював учителем у середній школі в Стропкові, потім секретарем ЦК Культурної спілки українських трудящих (1969), з 1990 р. – Союзу русинів-українців Чехословащини, доцентом кафедри української мови і літератури Пряшівського університету ім. П. Й. Шафарика. Із 1974 р. – головний редактор українського журналу „Дукля”. Член Спілки словацьких письменників.

Автор публікацій „Олександр

Павлович. Літературно-критичний нарис” (Пряшів, 1969), „А. Павлович – поет і общественной деятель Закарпатья второй половины XIX в.” (Київ, 1970), „Деякі проблеми розвитку української літератури в Чехословащині. Післявоєнний період” (Пряшів, 1973), „Слово про поезію та поетів. Літературно-критичні нариси”, „Діалоги”; статей про творчість В. Зозуляка, Ф. Іванчова, І. Гриця-Дуди, Ю. Боролича, М. Дробняка, В. Гайного, П. Гули, Й. Збіглей та інших письменників. За книгу „Деякі проблеми розвитку української літератури в Чехословащині” удостоєний літературної премії ім. І. Франка (1974).

Ковач Ф. Діалоги. – Братислава: Словацьке педагогічне видавництво, 1988. – 277 с.

Мишанич О. В. Ковач Федір Миколайович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 514.

Ковбель Семен Федорович (1877-1966) – український поет, драматург, гуморист. Народ. 15 лютого 1877 р. у м. Борщеві тепер. Тернопільської обл. [за іншими даними 25 січня 1877 р. у с. Борщеві в Галичині]. Закінчив школу, з 12 років почав працювати. Емігрував до Канади в 1908 р. [за іншими даними – 1909], поселився у Вінніпезі, будував церкви. Був головою Українського народного дому у Вінніпезі, членом управи „Українського Червоного Хреста”, засновником драматичного товариства „Боян”. У 1942 р. переїхав до Торонто. Відзначений Шевчен-

ківською медаллю (1961). Помер 3 січня 1966 р. у м. Торонто.

Автор віршів, оповідань, драматичних творів „Новий вертеп” (1918), „Дівочі мрії” (1918, 1920), „Парубочі мрії” (1942), „Вірна сестра – то золото” (1939), „Українізація” (1939), „Делегація до раю” (1939), „Повісився” (1939), „Несподівана пісня”, „Скарб в жебрачій торбї”, „Батурин”, „Там, де червоні маки цвіли”, „Святий Николай в Канаді”.

Гай-Головко О. Ковбель Семен // Українські письменники в Канаді: Літературно-критичні нариси. – Вінніпег: Волинь, 1980. – С. 143-164.

Ревуцький В. Семен Ковбель як драматург і діяч театру // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 541-544.

Коверко Олег (1937) – український поет. Народ. 7 травня 1937 р. в с. Вага [за ін. даними на хуторі Веселівка] біля Підгайців на Тернопільщині. З 1944 р. – в еміграції: спочатку в Німеччині, з 1949 р. – у США. Середню освіту здобув у Нью-Йорку, вищу – на факультеті загального літературознавства Чиказького університету. Вчителював у католицьких школах Чикаго, працював у кредитній спілці „Самопоміч”. Очолював Український інститут модерного мистецтва в Чикаго (з 1996). З середини 70-х років перестав друкуватися. Член Об’єднання українських письменників „Слово”.

Автор поетичних збірок „Ескізи над віддаллю” (1966), „Втеча” (1969).

Коверко О. Вірші // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 96-97.

Коверко О. Втеча. – Нью-Йорк – Чикаго, 1969. – 48 с.

Коверко О. Ескізи над віддаллю. – Нью-Йорк – Чикаго, 1966. – 48 с.

Маркусь В. Коверко Олег // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 367.

Фізер І. Олег Коверко // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі / Упор. Б. Бойчук. – Київ – Торонто – Едмонтон – Оттава, 1993. – С. 156-157.

Ковшун Микола (1901-1999) – український прозаїк, драматург. Псевдоніми – Макогон, Сніжинський, М. Оболенський; справжнє ім’я та прізвище – Микола Ковшик. Народ. 1901 р. у с. Великі Сорочинці на Полтавщині. Закінчив двокласну школу, навчався у Миргородській художньо-промисловій школі, потім у педагогічному технікумі. Вчителював у середніх школах, учився в Київському інституті народної освіти. Друкувався з 1924 р. Емігрував до Канади, поселився в Гамільтоні (Онтаріо). Помер 1999 р. у Канаді.

Автор драматичних творів „Первомайська інтермедія” (1954), „Епілог прийде” (1975), „Ворон кричє” (1956), роману „Месниця Мавра”.

Ковшун М. Ворон кричє // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 430-457.

Ковшун М. Епілог прийде:

Збірка драматичних творів. – Торонто, 1975.

Ковшун М. Месниця Мавра. Роман. – К., 1993.

Ковшун М. Пастка // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 101-119.

Білоус-Гарасевич М. Микола Ковшун – письменник життєвої правди // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 471-483.

Ротач П. І слово, і доля, і пам’ять: Статті, дослідження, спогади. – Полтава: Верстка, 2000. – 442 с.

Сорока М. „Ворон кричє” – драма Миколи Ковшуна про голодомор 1932-33 років // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 586-590.

Когуська (Когутська) Наталія Семенівна (1905 – дата невідома) – письменниця, редактор. Народ. 1905 р. у с. Вишнівці Крем’янецького повіту на Волині. У 1928 р. емігрувала до Канади. Редагувала журнал „Промінь” у Вінніпезі, очолювала Крайову шкільну раду при Комітеті українців Канади. Була головою Союзу українок Канади.

Автор повісті „В полеті до волі” (1938), оповідань, наукових праць.

Когуська Н. В полеті до волі. Повість. – Вінніпег: Український голос, 1938. – 102 с.

Когуська Н. В полеті до волі. Уривок // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 251-257.

Когуська Н. Мати. Оповідання. – Вінніпег: Українська видавнича спілка, 1941. – 29 с.

Когуська Н. Новими дорогами.

Біографічний нарис про Василя Перепелюка. – Вінніпег: Накладом Василя Перепелюка, 1972. – 242 с.

Когуська Н. Півстоліття на громадській ниві. Нарис історії СУА Канади 1926-1976. – Едмонтон: Видання СУА Канади, 1986. – 1034 с.

Когуська Н. Четверть століття на громадській ниві: Історія Союзу українців Канади. 1926-1951. – Вінніпег, 1984.

Марунчак М. Когуська Наталія // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН, 1986. – С. 312.

Когут Зоя (1925-1997) – українська поетеса. Дівоче прізвище – Ніконенко. Народ. 21 травня 1925 р. в Сумах у родині адвоката. Батько був репресований (1930), потім звільнений (1939). У 1943 р. емігрувала в Німеччину, працювала перекладачем. Після закінчення війни вступила на філософський факультет Фрайбурзького університету. У 1948 р. вийшла заміж за Лонгіна Когута й емігрувала у 1949 р. до Австралії, працювала диктором на радіо в Мельбурні. Почала друкуватися з середини 60-х років, організувала вечори гумору і сатири. З квітня 1997 р. померла в Мельбурні.

Когут Зоя. „Вільні думці” в альбом // Альманах українського часопису „Вільна думка” та Фундації українознавчих студій в Австралії. – Сідней, 1994. – С. 190-191.

Когут Зоя. Культурні арабески: Поезія і проза. – Мельбурн: Просвіта, 1969; Полтава, 1992.

Когут Зоя. Кучерявий дим. – Нью-Йорк: Слово, 1974.

Когут Зоя. Поема і вірші // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та перем. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 184-195.

Ільницький М. Замість післямови [до публ. поезій З. Когут „З далеких берегів”] // Дзвін. – 1993. – № 7/9. – С. 15.

Михайленко А. Голос Зої – далекий і ніжний // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 133-135.

Павлишин Марко. Штрихи до автопортрету діаспори: про поезію Зої Когут // Канон та іконостас: Літ. критичні статті. – К.: Час, 1997. – 447 с.

Славутич Яр. Амазонка в сатиричній поезії // Українська література в Канаді: Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 384-389.

Сорока П. Зоя Когут: Літературний портрет. – Тернопіль: Андеграунд, 1997. – 108 с.

Козак Едвард (1902-1992) – гуморист, сатирик, карикатурист, редактор, художник, ілюстратор гумористичних журналів. Псевдоніми – Еко, Авеніт Лушняк, Люшня, Пік, Зиз, Мамай, Майк Чічка, Гриць Зозуля, Косий. Народ. 22 січня 1902 р. у с. Нагірне тепер. Стрийського району Львівської обл. у селянській родині. Закінчив гімназію у Стрию. Воював у лавах Українських січових стрільців, УГА. Навчався в школі О. Новаківського (Львів), мистецьких школах Відня і Любліна. У 1926-1939 рр. редагував журнали „Зиз” (1926-1933) і „Комар” (1933-1939).

Ілюстрував журнали „Світ дитини”, „Дзвіночок” (1931-1939). Учасник виставок АНУМ (Асоціація незалежних українських митців), заступник голови Спілки образотворчих митців у Львові (1941).

У 1944 р. емігрував до Німеччини, викладав на вищих образотворчих студіях у Карлсфельді й Берхтесгадені (1945), був головою Спілки українських образотворчих митців у Мюнхені (1947). Переїхав до США в 1949 р., поселився в Детройті. Ілюстрував казки для телебачення, оформляв книжки та часописи, редагував і видавав журнал сатири та гумору „Лис Микита” спочатку в Західній Німеччині, потім у Детройті (США), утримував власне видавництво. Помер 22 вересня 1992 р. у м. Детройті, похований на цвинтарі Воскресіння.

Автор збірки гуморесок „Гриць Зозуля” (1973), „На хлопський розум Гриця Зозулі” (1982), збірки віршів „Вірші іронічні, сатиричні і комічні” (1959), „Пригоди Чап-Чалапа” (2000); 700 картин, що зберігаються в публічних і приватних колекціях.

Козак Е. Гриць Зозуля. – Детройт: Лис Микита, 1973. – 224 с.

Абліцов В. Г. Козак Едвард (ЕКО) // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 399.

Гординський С. Козак Едвард // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 378.

Кедрин І. Дещо про Едварда Козака та його карикатури // Сучасність. – 1986. – Ч.7-8. – С. 93-103.

Рахманний Р. Сатира – дзеркало істини. Роздуми над сатиричною творчістю Едварда Козака // Україна атомного віку. Есеї і статті. 1945-1986. – Торонто: Гомін України, 1988. – С. 492-500.

Козак Роман (1948-1988) – письменник, журналіст. Народ. 1948 р. у таборі ДП в Німеччині. Освіту здобув у Філадельфії. Спеціалізувався на рок-музиці. Працював журналістом у “Daily American” у Римі, співробітником і редактором журналів “The Music Paper”, “Old Manhattan News”, “Rock Photo”. Помер 13 вересня 1988 р. у Лас-Вегасі.

Автор “This Ain’t No Disco” („Це не дискотека”).

Козак Роман // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. - Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 379.

Козак Стефан Петрович (1937) – літературознавець, критик. Псевдоніми – Степан Вербицький, С. Соловій. Народ. 11 липня 1937 р. у с. Вербиця Томашівського повіту (Польща). Закінчив Київський університет (1962), потім аспірантуру, захистив кандидатську дисертацію. Працював у Інституті слов’яно-знавства Польської АН (1968-1981), у 1968 р. здобув ступінь доктора філологічних наук. У 1970-1975 рр. працював ученим секретарем журналу „Slavia Orientalis”. З 1981 р. розпочав роботу у Варшавському університеті, завідував кафедрою польсько-східнослов’янської компаративістики (1981-1989), з 1990

р. – кафедрою української філології, перейменованої у 2005 р. на кафедру україністики. З 1989 р. професор. Дійсний член УВАН у США. Президент Наукового товариства ім. Шевченка, голова Асоціації українців у Польщі, закордонний член Національної Академії наук України (2000). Відзначений медалями „Pro Ecclesia et pontifice”, Krzyz Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski та орденом Ярослава Мудрого V ступеня (2003). Пише польською та українською мовами.

Автор праць „Біля джерел романтизму та новітньої суспільної думки на Україні” (польськ., 1978), „Українські конспіратори і месіаністи. Кирило-Мефодіївське братство” (1990), багатьох статей.

Kozak S. Ukrainscy spiskowcy i mesjanisci. Bractwo Cyryla i Metodiego. – Warszawa, 1990. – 284 s.

Козак С. Героїчний епос і питання самосвідомості народу // Варшавські українознавчі зошити. 4-5: Польсько-українські зустрічі / За ред. С.Козака. Варшава, 1997. – С. 505-514.

Козак С. Михайло Максимович – основоположник романтизму в Україні // Слово і час. – 2004. – № 9. – С. 3-9.

Козак С. Українська поезія революційного відродження // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 205-214.

Козак С. Українська романтична історіософія з погляду Дм. Чижевського // Філософська і соціологічна думка. – 1994. – № 5-6. – С. 29-36.

Красовський І. Д. Козак Стефан Петрович // Українська літератур-

на енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 518.

Козій Дмитро Федорович (1894-1978) – есеїст, літературознавець, редактор. Народ. 6 листопада 1894 р. у с. Дорогів Станіславського повіту тепер. Івано-Франківської обл. у селянській родині. Закінчив Станіславську гімназію (1913), вступив на філологічний факультет Львівського університету, проте не встиг закінчити. Був мобілізований до австрійського війська в роки Першої світової війни, потім воював у лавах УГА.

У 1924 р. продовжив навчання у Львівському університеті, а закінчив у Кракові. Учителював у гімназіях м. Рогатина, Яворова. У роки Другої світової війни був редактором „Українського видавництва” у Львові. У 1962 р. емігрував до Канади, викладав на курсах українознавства у м. Торонто. Помер 20 листопада 1978 р. у м. Торонто. Член ОУП „Слово”.

Автор праць про творчість Б. - І. Антонича, М. Понеділка, Л. Костенко, М. Вінграновського та інших письменників.

Козій Д. Сковорода – Платон – Епікур // Слово. Збірник 5. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1973. – С. 157-166.

Козій Д. Філософія містерій Габріеля Марселя // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – Ч. 2. – С. 30-42.

Клиновий Юрій. Дмитро Козій відійшов у вічність // Слово. Збірник 8. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1980. – С. 245-247.

Козловський Олексій (1892-1971) – науковий, політичний і громадський діяч. Народ. 30 березня 1892 р. у с. Ісаківцях на Поділлі. Освіту здобув у духовній семінарії. Записався на правничий факультет Томського університету (1912), проте не закінчив його. Закінчив школу прапорщиків, був відправлений на фронт. Закінчив правничі студії в Київському університеті, воював у лавах Армії УНР. У 1920 р. емігрував, перебував у Польщі, потім прибув до Чехословаччини. Був секретарем канцелярії в Українській господарській академії, потім Українському технічно-господарському інституті. У 1945 р. перебрався до Регенсбурга (Німеччина). У 1952 р. прибув до США: спочатку до Нью-Йорка, потім до Нью-Гейвена. У 1962 р. був удостоєний звання почесного доктора. Організував православну парафію в Нью-Гейвені, був дяком. Помер 30 жовтня 1971 р. у Нью-Гейвені, похований на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку.

Автор спогадів „Спогади про УГА-УТГ”.

Галів М. Козловський Олексій // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 380.

Кознарський Мирослав (1912-1983) – громадський діяч, мемуарист. Народ. 12 квітня 1912 р. у с. Сянки (Галичина). Закінчив гімназію в Перемишлі, брав активну участь в освітньому житті. У 1932 р. вступив до ОУН, боровся за Карпатську Україну. Перебував у таборах ДП. У 1950 р. емігрував

до США, перебував у Рочестері, потім Нью-Джерсі. Був редактором „Кооперативної думки”. Помер 3 квітня 1983 р. у Нью-Джерсі, похований на цвинтарі св. Андрія в Савт-Банд-Бруку.

Автор спогадів „На стежках історичних подій”.

Маркусь В. Кознарський Мирослав // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 380.

Кокот Сергій – див. Ледяньський Сергій.

Коларгонєць Ю. – див. Лавріненко Юрій.

Колєньська Любов (1923) – прозаїк, журналіст. Дівоче прізвище – Савчак. Народ. 17 квітня 1923 р. у м. Станіславі (тепер Івано-Франківськ), школу закінчила у Львові, потім працювала в бібліографічному відділі НТШ. Пізніше виїхала до Інсбрука (Австрія), закінчила філософський факультет Інсбруцького університету.

У 1949 р. разом із родиною емігрувала до США. Мешкала в Ірлінгтоні та інших містах США, працювала в школі українознавства в Ньюарку, редакції часопису „Свобода” (1971-1996). Член Об’єднання українських письменників „Слово”, Міжнародного ПЕН-клубу, Спілки письменників України. У 1982 р. отримала нагороду Літературного фонду ім. І.Франка в Чикаго.

Автор збірок оповідань „Самотність” (1966), „Павлів триумф”

(1971), „Дзеркала” (1981), „По той бік Рубікону” (1988).

Колєньська Л. Дзеркала. – Нью-Йорк, 1981.

Колєньська Л. Павлів триумф. – Нью-Йорк, 1971. – 205 с.

Колєньська Л. Поет // Слово. Збірник 5. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1973. – С. 108-111.

Ґеник С. Колєньська Любов // Ґеник С. 150 видатних українок. – Івано-Франківськ – К., 2003. – С. 98.

Маркусь В. Колєньська Любов / Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 381.

Колєсса Олександр Михайлович (1867-1945) – літературознавець, мовознавець, фольклорист, поет, громадсько-політичний діяч. Брат Філарета Колєсси. Народ. 12 квітня 1867 р. у с. Ходовичі тепер. Стрийського р-ну Львівської обл., навчався у Львівському, Чернівецькому та Віденському університетах. Був доцентом (з 1895) і професором Львівського університету (1898-1918). У 1907-1918 був депутатом австрійського парламенту, поспідовно відстоював інтереси українського населення Галичини, у 1921 р. очолював дипломатичну місію Західноукраїнської Народної Республіки в Римі.

З 1921 р. мешкав і працював у Празі. Був одним із засновників Українського вільного університету, його професором і ректором (1921-1922, 1925-1928, 1935-1937, 1943-1944). У 1923-1939 рр. – професор Карлового університету, за-

ступник голови чесько-українського комітету (голова – Я. Бідло). Помер 23 травня 1945 р. у Празі.

Автор праць „Південноволинське Городище і городиські рукописні пам'ятки 12-16 ст.” (1923-25), „Століття українсько-руської літературн” (1898), „Шевченко і Міцкевич” (1894), „Українські народні пісні в поезіях Богдана Залеського” (1892), „Українська народна ритміка в поезіях Богдана Залеського” (1900), „Головні напрями й методи в розслідах українського фольклору” (1927), „Погляди на історію української мови” (1924), „Погляд на сучасний стан історії розслідувань української літератури” (1901) та ін.

Колеса О. В світ за очі // Акорди: Антол. укр. лірики від смерті Шевченка / Упоряд. І. Франко. Репринт. вид. – К.: Веселка, 1991. – С. 197-200.

Івасюк О. Фольклорні мотиви в поезії Олександра Колесси // Буковинський історико-етнографічний вісник. – Чернівці, 2004. – Вип. 6. – С. 210-213.

Погребенник Ф. П. Колесса Олександр Михайлович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 528.

Колісник Дмитро Іванович (1883-1958) – письменник. Народ. 6 червня 1883 р. у с. Гермаківці Борщівського повіту (Західна Україна). Середню освіту здобув в Україні. Емігрував до Канади, брав активну участь у церковному житті української громади. У 1958 р. помер.

Автор оповідань, нарисів, повісті „Моє село”.

Колісник Д. Моє село. Оповідання. – Саскатун: Накладом автора, 1950. – 167 с.

Марунчак М. Колісник Дмитро // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН, 1986. – С. 319-320.

Колісник Роман (1923) – прозаїк, гуморист, сатирик, журналіст, перекладач, історик. Псевдоніми – Ро-Ко, Денис Депутат, Іван Кооперативний, Walter Car, Семен Діаспорний. Народ. 10 жовтня 1923 р. у с. Товстенському тепер. Чортківського р-ну Тернопільської обл., закінчив Чортківську гімназію, Українську високу економічну школу (Мюнхен). Воював у лавах дивізії „Галичина”, емігрував до Німеччини, працював у видавництві „Українська трибуна” (Мюнхен). У 1950 р. емігрував до Австралії, працював лісорубом, почав писати фейлетони, статті. У 1957 р. переїхав до Канади. Закінчив Гамільтонський університет. Працював у редакціях газети „Вільне слово”, часопису „Новий шлях”, був співредактором часопису „Вісті комбатанта”, нині головний редактор. Член світової Управи Братства ветеранів Української дивізії „Галичина”. Мешкає у м. Торонто. У 1991 р. приїздив в Україну.

Член Об'єднання українських письменників „Слово”, Національної Спілки письменників України. Лауреат літературної премії „Тріумф” (2004).

Автор наукової праці „Військова управа і Українська дивізія „Галичина” (1990); художніх творів

„Останній постріл. Доля одного вояка” (1989), „Репортажі з Світового Конгресу Вільних Українців у Нью-Йорку” (1971), „О, Україно, о люба ненько” (1992), фейлетонів і гуморесок „Тяжко бути політичним емігрантом” (1982), „Найкращі хлопці з дивізії” (1993), „Від Адама до Леоніда II” (1997); спогадів „Довкола світу” (1982), „Машерують добровольці”.

Колісник Р. Військова Управа та Українська дивізія „Галичина”: діяльність Військової Управи та німецька політика відносно українських національних збройних сил в роках 1943-1945. 2-е вид., доповн. – К.: Ярославів Вал, 2009. – 312 с.

Колісник Р. Довкола світу: Репортаж-спомин. – Торонто, 1982. – 95 с.

Колісник Р. Найкращі хлопці з дивізії. Гуморески, фейлетони, виступи. – Онтаріо, 1993. – 176 с.

Колісник Р. Останній постріл. Доля одного вояка. – Торонто: Слово, 1989. – 255 с.

Колісник Р. Останній постріл. Еріка. – К.: Ярославів Вал, 2011. – С. 300-314.

Колісник Р. Останній постріл. Уривок // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 340-364.

Walter Sap. Тяжко бути політичним емігрантом. Гуморески. – Торонто, 1986. – 176 с.

Колісник Роман // Українські письменники діаспори. Матеріали до бібліографічного словника/ Авт.-упор.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 148-149.

Короненко С. Коли муза не

лінива: Штрихи до портрета багатогранного Романа Колісника // Літературна Україна. – 2007. – 22 березня. – С. 4.

Короненко С. Схожий тільки на самого себе... // Літературна Україна. – 2011. – 21 квітня. – С. 12.

Слабошпицький М. Веселе слово з-за океану (Роман Колісник) // Не загублена українська людина (55 портретів з української діаспори). – К.: Ярославів Вал, 2004. – С. 56-62.

Слабошпицький М. Щоб як найбільше побачити в дорозі: Про Романа Колісника і його твори // Колісник Р. Останній постріл. Еріка. – К.: Ярославів Вал, 2011. – С. 300-314.

Сорока П. Роман Колісник. Літературний портрет. – Хмельницький: Авель, 1998. – 132 с.

Коломиєць Авенір Каленикович (1905-1946) – поет, прозаїк, драматург, журналіст. Псевдоніми: Марко Крилатий, Лесь Барс, Осип Сизий, Андрій Черногуз. Народ. 19 листопада 1905 р. [за ін. даними – 19.02.1906] у м. Бережниці Луцького повіту на Волині [за ін. даними – у с. Городець тепер. Овруцького р-ну Житомирської обл.]. Закінчив Клеванське духовне училище, потім Волинську духовну семінарію (1920-1926). Друкуватися почав з 1928 р. у „Літературно-науковому віснику”. Навчався на теологічному і філологічному факультетах Варшавського університету. Недовго співробітничав із прокомуністичною пресою („Нові шляхи”), переїхав до Варшави, вступив на режисерське відділення Варшавського інституту теат-

рального мистецтва (провчився 3 роки).

У роки Другої світової війни вчителював, працював у газеті „Волинь”. Був заарештований фашистами як заручник. У 1944 р. був вивезений до Німеччини, перебував у таборах для переміщених осіб у Західній Німеччині й Австрії. Почав редагувати журнал „Керма” (Зальцбург). Помер 22 липня 1946 р. у Зальцбурзі (Австрія). Писав українською і польською мовами.

Автор поеми „Дев’ятий вал” (1930), збірки поезій „Провісні кадри” (1932), збірки нарисів „Шевченкова ера” (1942); повісті „Тіні над прикреп’ями”; драматичних творів „Іменем” (1933), „Єретик” (1936), „Розкопи”, „Мікроби”, „Суд над Дон Жуаном”, комедії „Манко покрите”, казок „Громадка гномика Дадка”, „Казка темного бору” (1938) та ін. Підготував і видав підручники „Звучня” та „Основи граматики і правопису” (1942). Частина творів не друкувалася.

Коломиєць А. Вірші // Координати: Антологія сучасної поезії на Заході. – Мюнхен: Сучасність, 1969. – Т. 1. – С. 283-288.

Коломиєць А. Казки. – Зальцбург: Нові дні, 1946. – 45 с.

Коломиєць А. Левенята житимуть. Гротеска. – Львів: Листки мистецтва, б.р. – 16 с.

Коломиєць А. Тарасів день. Сценка для театру. – Нью-Йорк: Говерла, 1958. – 16 с.

Коломиєць Авенір // Українські письменники діаспори. Матеріали до біобібліографічного словника/ Авт.-упор.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 150-151.

Світайло Л. Р. Коломиєць Авенір Каленикович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 533.

Коломиєць Юрій (1930) – український поет. Народ. 6 травня 1930 р. в Кобиляках [за ін. даними – на хуторі Коломиїці Кобиляцького району] на Полтавщині. З 1943 р. – в еміграції. Після війни жив у Західній Німеччині, потім у Бельгії (з 1947 р.). Працював шахтарем, навчався в інженерно-технічному інституті в Льєжі. Переїхав у 1952 р. до США, оселився у Чикаго. У 1952-1955 рр. перебував у Кореї у лавах американської армії. Здобув вищу освіту в Іллінойському університеті та Іллінойському інституті технології, потім працював інженером-винахідником. Має багато патентів. Член Нью-Йоркської групи, Національної Спільної письменників України, лауреат премії Фундації Антоничів (1984), заступник голови ОУП „Слово” (з 1990).

Автор збірок „Гранчасте сонце” (1965), „Білі теми” (1986).

Коломиєць Ю. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі / Упор. Б. - Бойчук. – Київ – Торонто – Едмонтон – Оттава, 1993. – С. 158-169.

Коломиєць Ю. Вірші // Півстоліття напівтиші. Антологія поезії Нью-Йоркської групи / Упоряд. М. - Ревакович. – К.: Факт, 2005. – С. 114-133.

Коломиєць Ю. З нових поезій / Сучасність. – 1976. – Ч. 5 (185). – С. 9-11.

Коломиєць Ю. „Світ колись

буде кращий”. Добірка віршів // Літературна Україна. – 1990. – 30 серпня.

Коломиєць Ю. Кілька штрихів про себе // Сучасність. – 1985. – № 12. – С. 11-13.

Роздольська О. Коломиєць Юрій // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 383.

Тарнавський Остап. Визволення від ночі // Сучасність. – 1965. – № 11. – С. 119-122.

Юриняк А. В пошуках свіжих граней поетичного вислову: Про збірку „Гранчасте Сонце” Юрія Коломиїця // Критичним пером. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 172-179.

Колос Іван (1911-1996) – український поет. Справжнє ім'я та прізвище – Іван Васильович Кошан. Народ. 11 вересня 1911 р. в селянській родині у с. Шандрово (тепер Олександрівка) Хустського району на Закарпатті. Закінчив Берегівську гімназію (1931), навчався в Карловому й Українському вільному університетах. Відбув військову службу, вчителював на Закарпатті. Після окупації Чехословаччини переїхав до Північної Чехії і виявився ізольованим від літературного життя. У 1996 р. помер.

Автор збірки віршів „Молоді мої дні” (1938). Збірка удостоєна третьої нагороди на щорічному конкурсі „Товариства українських письменників і журналістів” (1938).

Колос І. Молоді мої дні. – Ужгород: Вид-во Ю.Тищенко, 1938. – 61 с.

Бирчак В. Літературні стремл-

іння Підкарпатської Русі. – Ужгород: Карпати, 1993. – 200 с.

Габор В. Поет Іван Колос: ранній період творчості // Науковий вісник Ужгородського університету. Філологія. – Ужгород, 2004. – Вип. 10. – С. 142-146.

Козак М. Лірика І. Колоса в контексті поезії празької школи // Українська поезія Закарпаття ХХ століття: Науковий збірник / Упоряд. В. В. Барчан. – Ужгород: Ліра, 2004. – С. 146-158.

Мишанич О. В. Колос Іван Васильович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 268-269.

Чернова О. Іван Колос – поет Карпатської України // Дзвони. – 1939. – Ч. 3. – С. 119-124.

Колянківський Микола Спиридонович (1912-1985) – український письменник, редактор. Друкувався під псевдонімом Микола Точило. Народ. 19 червня 1912 р. у с. Панівці на Західній Україні. Вивчав філософію і теологію в Богословській академії у Львові. Редагував часопис „Час” у Фюрті (1945-1949), „Нашу Мету” (1955-1958, Торонто), видавав журнал „Ми і світ” (з 1950 р.). Відкрив власну мистецьку галерею (1958-1971, Торонто), з 1971 р. – Ніягарську мистецьку галерею і музей. Помер 28 жовтня 1985 р. у Торонто.

Автор „Бомби на весело” (1948), „Амбасадори Торонта” (1968), фейлетонів.

Точило-Колянківський М. Товпа: Фейлетони, гуморески, сатири. – Ніягара Фаллс, 1979. – 127 с.

Коляска Іван Васильович (1915) – український письменник, публіцист, перекладач. Народ. 5 жовтня 1915 р. в Коболді (Онтаріо). Закінчив Саскачеванський університет (1948), студіював у Торонтському (1950) і Манітобському університетах. Учителював у середніх школах (1963-1965) Манітоби. У 1963-1964 рр. навчався у вищій партійній школі в Україні, перебував у лавах Комуністичної партії Канади (1932-1968). Був усунутий із її лав за розкриття русифікаторської політики Росії.

Автор книжок „Education in Soviet Ukraine” (1968), „Two Years in Soviet Ukraine” (1972), „Освіта в Радянській Україні” (1970), „The protest writings of Valentyn Moroz” (1974), „The shattered illusion” (1979).

Kolasky John. Two Years in Soviet Ukraine. – Toronto, 1972. – 264 p.

Коляска І. Освіта в радянській Україні. – Торонто, 1970. – 246 с.

Марунчак М. Коляска Іван // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Наглядом УВАН, 1986. – С. 322.

Коман Орест (1894-1988) – греко-католицький священник, письменник. Народ. 1884 р. у с. Біловежа на Пряшівщині. Закінчив Пряшівську і Будапештську семінарії. У 1921 р. емігрував до США, був духовним опікуном „Соєдиненія” (1944-1969). Писав оповідання, п'єси. Помер 1988 р. в Елізабеті.

Автор п'єси „Вифлеємська ноч”, оповідань про життя простолюду.

Коман Орест // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. - Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 385.

Комілевська Діамара – див. Діма.

Конквест Роберт (1917) – дослідник радянської історії, поет. Народ. 15 липня 1917 р. у Малверні (Ворчестершайр, Англія). Студіював філософію, політологію, літературу в Англії та Франції. Працював у британській розвідці та дипломатії, в Інституті Гувера при Стенфордському університеті. Був співробітником Центру стратегічних та міжнародних студій у Джорджтаунському університеті у Вашингтоні та Українського наукового інституту в Гарварді. Дійсний член УВАН, почесний член НТШ. Нагороджений орденами Британії та США (медаллю Свободи), а також України (князя Ярослава Мудрого V ступеня).

Автор понад 20 книг, збірки віршів.

Конквест Р. Большой террор / Пер. Л. Владимиров. – Рига: Ракстниекс, 1991. – Т. 1. – 416 с.; Т. 2. – 430 с.

Конквест Р. Жива скорботи / Пер. Н. Волошинович. – Луцьк: Терен, 2007. – 456 с.

Конквест Р. Великий терор. Сталінські чистки тридцятих років / Пер. Н. Волошинович, З. Корабліна. – Луцьк : Терен, 2009. – 880 с.

Конквест Р. І лігві спокою. – Львів, Каменярь, 1999. – 63 с.

Маркусь В. Конквест Роберт // Енциклопедія української діаспо-

ри / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 391-320.

Коновал Олексій (1933) – публіцист, громадсько-політичний діяч. Народ. 27 січня 1933 р. у м. Миргороді на Полтавщині. У 1943 р. разом із батьками емігрував на Захід, під час перебування у таборах для переміщених осіб навчався у гімназії. У 1950 р. виїхав до США, навчався на авіаційно-інженерному факультеті Іллінойського інституту (Чикаго), закінчив механічний факультет Іллінойського інституту технології (1960). У 1974-1985 рр. викладав українську мову, літературу, суспільствознавство, історію в школі українознавства при православній парафії св. Володимира, був директором школи українознавства (1980-1985). Член УРДП (з 1976), генеральний секретар ЦК УРДП (1975-1995), голова УРДП-УДРП (1995-2000). член дирекції фундації імені Івана Багряного. Редагує з 2000 р. місячну сторінку „Вісті Фундації ім. І. Багряного”.

Автор літературознавчих розвідок про письменників діаспори, упорядник архіву І. Багряного.

Маркусь В. Коновал Олексій // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 392.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 47.

Конопленко-Запорожець Петро (1890-1982) – український письменник, бандурист. Народ.

1890 р. на Херсонщині. Навчався на юридичному факультеті Київського університету, грав на різних музичних інструментах і отримав золоту медаль на музичному фестивалі. Служив у царській армії, брав участь у визвольній боротьбі. Після поразки перебував у таборі для інтернованих (Каліш). Емігрував після Другої світової війни до Канади, мешкав у Саскачевані, потім переїхав до Вінніпега, виступав і пропагував кобзарське мистецтво. Помер 26 червня 1982 р.

Автор праць „Кобза й бандура” (1963).

Конопленко-Запорожець П. Кобза і бандура. – Вінніпег, 1963. – 168 с.

Конрад Стефан (1900-1991) – журналіст, фейлетоніст, громадський діяч. Народ. 25 жовтня 1900 р. у Золочеві (Галичина). Закінчив гімназію у Тернополі. Воював у лавах УСС та УГА. Після перебування у таборах повернувся до Львова, навчався в Українському таємному університеті, вчителював у середніх школах. У роки Другої світової війни працював у редакції газети „Українські вісті”, був військовим кореспондентом у дивізії „Галичина”. Емігрував, перебував у Мюнхені та Берхтесгадені (Німеччина), працював в Українському Червоному Хресті, редакції „Християнського голосу”. У 1955 р. приїхав до Філадельфії, працював учителем, адміністратором газети „Шлях”. Помер 11 березня 1991 р. у Філадельфії, похований на цвинтарі св. Марії у Фокс-Чейсі.

Автор книги „Скажу Тобі правду”.

Маркусь В. Конрад Стефан // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 393.

Копач Олександра (Яворська) (1913-1998) – українська письменниця, літературознавець. Дівоче прізвище – Яворська. Народ. 26 лютого в м. Городенці (Галичина). Закінчила філософський факультет Ягеллонського університету (1937, Краків), була слухачем лекцій Б.Лепкого. Прибула до Канади у 1948 р., здобула диплом доктора філософії (славістика) в Оттавському університеті (1967). Заснувала в Торонто курси українознавства ім. Г. Сковороди і працювала на цих курсах 28 років. Очолювала Комітет українознавства в Управі НТШ Канади. Померла 1998 р. у Канаді.

Член Об'єднання українських письменників „Слово”, Асоціації славістів Канади, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка (з 1975 р.). Нагороджена золотою медаллю ім. Т. Шевченка Конгресу українців Канади.

Автор книжок „Неповторні дні” (1960), „Наталена Королева” (1962), „Хрестоматія нової української літератури” (1970), „Мово-стиль Ольги Кобилянської” (1972), „Нові обрії стародавньої України” (1980), „Богатирі стародавньої України” (1982), „Багатирі” (1984), „Хлопчик з казки” (1986), „Мініатюри” (1988) та інших.

Копач О. Богатирі стародавньої України. – Торонто, 1982. – 53 с.

Копач О. Жертва Іфігенії // Слово. Збірник 9. – Едмонтон:

ОУП „Слово”, 1981. – С. 188-192.

Копач О. Листочок. Калиновий запах. Доц // Слово. Збірник 7. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1978. – С. 131-133.

Копач О. Мовостиль Ольги Кобилянської. – Торонто, 1972. – 185 с.

Копач О. Наталена Королева. – Вінніпег, 1962.

Копач О. Наталена Королева / / Промінь. – 1962. – № 4. – С. 3-5; № 5. – С. 7-9; № 6. – С. 8-11; № 7. – С. 3-4.

Копач О. Улас Самчук – літописець ХХ століття // Нові дні. – 1991. – № 2. – С. 14-15.

Яворська-Копач О. Незабутня постать // Новий шлях (Канада). – 1986. – Ч. 28-29. – С. 2.

Копач О. Нові обрії стародавньої України. 2-е вид. – Торонто, 1994. – 40 с.

Копач О. Поезії в прозі // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 169-170.

Мацько В. Концепція осяяння людини і світу: теорія платонізму в художніх творах П. Крата, Х. Якимчука, О. Копач // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка: літературознавство, мовознавство, фольклористика [відп. ред. Г. Ф. Семенюк]. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2008. – Вип. 19. – С. 10-14.

Корбутяк Дмитро (1911-1995) – журналіст, мемуарист, громадський діяч. Народ. 19 жовтня 1911 р. у с. Кулачківці Коломийського повіту (Галичина). Закінчив Коломийську гімназію. Був співредактором газети „Життя Покуття”, ре-

дагував тижневик „Подільчанин” у Кам’янці-Подільському (1941-1943), пізніше – газету „До перемоги” у Львові (1943-1944). Емігрував до Німеччини, у 1947 р. – до США. Був редактором „Народної волі” у Скрантоні. Здобув ступінь бакалавра з латинської мови в Скрантонському університеті. У 1955 р. переїхав до Вашингтона, працював в українському відділі „Голосу Америки” до 1977 р., був активним у громадському житті. Помер 21 грудня 1995 р. у Сільвер-Спрінг, похований на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку. Член-кореспондент УВАН.

Автор спогадів „Втеча до свободи” (1999), статей про письменників.

Кравченко О. Корбутяк Дмитро // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 396.

Коренець Ольга (1880-1977) – письменник, журналіст, громадський діяч. Дівоче прізвище – Добрянська. Народ. 26 квітня 1880 р. у м. Риманів Сянницького повіту (Галичина). Закінчила вчительську семінарію в Перемишлі. З 1913 р. працювала у Львові, брала активну участь у „Жіночій громаді”, Союзі українок. Друкувалася в „Літературно-науковому віснику”, „Ділі”, „Нашій меті”. Померла 22 липня 1977 р. в Ньюарку, похована на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку.

Автор автобіографічної повісті „Зшиток малого монгола” (1943, 1957).

Маркусь В. Коренець Ольга //

Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 397.

Коровицький Іван (1907-1991) – український поет, літературознавець, публіцист, редактор, бібліотекар. Псевдоніми і криптоніми: Б. Жуків, І. Корицький, І. Людиг, Л. Печинська, І. К., І. К-ний та ін. Народ. 4 червня 1907 р. у м. Володимирі-Волинському [за ін. даними – у с. Михалія поблизу Новограда-Волинського] тепер Волинської обл., закінчив Луцьку гімназію. Навчався на богословському факультеті Варшавського університету, після закінчення (з 1929) читав лекції з церковнослов’янської мови та історії православної церкви у цьому ж університеті, був асистентом І. Огієнка. Друкувався в журналах „Рідна мова”, „Наша культура”, редагував журнал „Дитина”.

Під час війни перебував у Києві, працював у міській управі. У 1944 р. виїхав до Німеччини, був професором Богословської академії у Мюнхені. Після війни емігрував до США (1949). Закінчив студії бібліотекознавства в Філадельфії, працював бібліографом у теологічній бібліотеці, завідував бібліотекою Української православної церкви в Бавнд-Бруку, викладав у семінарії св. Софії у Савт-Бавнд-Бруку. Працював у редакції радіо „Свобода”, співпрацював із В. Кубійовичем у виданні „Енциклопедії українознавства”. Був одним із організаторів Об’єднання українських письменників „Слово”, членом редколегії його органу.

Помер 8 червня 1991 р. у Сомерсеті (США). Похований на українському православному цвинтарі у Савт-Бавнд-Бруку (штат Нью-Джерсі). Дійсний член НТШ і УВАН.

Автор праці „Нищення церков на Холмщині” (1940), редактор „Листів Д. Дорошенка до В. Липинського”, багатьох статей до „Енциклопедії українознавства”.

Коровицький І. Поезія Наталі Лівицької-Холодної // Слово: Збірник 10. Література. Мистецтво. Критика. Мемуари. Документи. – Едмонтон, 1983. – С. 337-341.

Коровицький І. Червоне і чорне: Творчість Наталі Лівицької-Холодної // Сучасність. – 1980. – Ч. 5 (233). – С. 35-45.

К-ий І. Літературні силуети. З критичних нотаток про еміграційну белетристику // Слово. Збірник 1. – Нью-Йорк: Об'єднання українських письменників, 1962. – С. 327-331.

Маркусь В. Коровицький Іван / / Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 398.

Коровник Леонід (1930) – поет, перекладач. Народ. 1930 р. у с. Почино-Софіївці Магдалинського району Дніпропетровської обл., у 1949 р. емігрував до Канади. Закінчив теологічний коледж у м. Торонто. Був пастором (1956-1976), техніком у землемірному відділі (1976-1994).

Упорядкував „Біблійний словник-довідник”. Автор віршів.

Коровник Л. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Ка-

наді. – Едмонтон, 2000. – С. 156-157.

Королева Наталена (Кармен-Альфонса-Фернанда-Естрелья-Наталена Дунін-Борковська) (1888-1966) – українська письменниця неукраїнського походження. Народ. 3 березня 1888 р. в с. Сан-Педро де Карденья біля м. Бургос у Північній Іспанії у родині польського графа Адріана-Юрія Дуніна-Борковського. Мати походила із давнього іспанського роду. Вихованням Наталени після смерті її матері займалася бабуся Теофіля, потім материн брат Еугенію. Дванадцять років вона пробула в монастирі Нотр-Дам де Сіон у Піренеях.

Восени 1904 р. приїхала в Київ, навчалася в Інституті шляхетних дівчат. Залишила батька і мачуху, що наполягали на вигідному шлюбі, і поїхала вчитися до Петербурга. Закінчила археологічний інститут, одержала ступінь доктора археології. Закінчила Петербурзьку мистецьку академію, влаштувала художні виставки у Петербурзі, Варшаві. Гастролювала з французьким театром. Захворівши, залишає театр, лікується на Закавказзі. Займалася археологією, мистецтвом, побувала в Іспанії, Франції, Італії, країнах Близького Сходу. Почала друкуватися з 1909 р. французькою мовою.

Перша світова війна застала її в Києві біля хворого батька. Неможливість виїхати змусила її стати сестрою милосердя в російській армії, була нагороджена солдатським хрестом. Перший чо-

ловік загинув у роки війни. Прибула у Прагу, працювала у системі освіти. Під впливом свого другого чоловіка – українського письменника В. Короліва-Старого – почала писати українською мовою (з 1919 р.). На замовлення міністерства освіти уклала чесько-український словник, пізніше французько-український, що не був надрукований. В останні роки життя заробляла приватними уроками французької та іспанської мов. Померла 1 липня 1966 р. у Мельніку (Чехословаччина).

Автор збірки легенд „Во дні они” (1935), „Легенди старокиївські” (1941-1943), повістей „1313” (1935), „Без коріння” (1936), „Предок” (1937), „Сон тині” (1938), „Quid est veritas?” (1961).

Кишеньковий чесько-український словник / Уклад. Н. Ковалевська-Короліва / За ред. С. Смаль-Стоцького. – Прага: Вид-во Товариства „Всесвіт”, 1920. – Ч. 1. – 80 с.

Королева Н. Без коріння. – Львів, 1936. – 121 с.; Клівленд, 1968. – 217 с.

Королева Н. 1313: Повість з середньовіччя. – Львів, 1935. – 113 с.

Королева Н. Подорожній. Легенди. – Торонто, 1953. – 64 с.

Королева Наталена. Предок: Іст. повісті; Легенди старокиївські. – К.: Дніпро, 1991. – 670 с.

Королева Н. Quid est veritas? – Чикаго: Вид-во М. Денисюка, 1961. – 451с.

Биковський Л. Наталена Королева // Визвольний шлях. – 1959. – № 2. – С. 185-192; С. 294-303.

Биковський Л. Наталена Королева (її життя і творчість) // Визвольний шлях. – 1962. – № 1. – С. 65-71.

Бусласва К. Доля України в „Легендах старокиївських” Наталени Королеви // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. – Ужгород, 2002. – Вип. 5. – С. 54-56.

Бучинський Д. На шляхах і стежках життя Наталени Королевої. – Мюнхен: Мадрид, 1958. – 42 с.

Васьків М. Еміграційний історичний роман: загальне й індивідуальне // Український еміграційний роман 1930-50-х років. – Кам’янець-Подільський: ПП „Медобори-2006”, 2011. – С. 34-111.

Голубовська І. Життєпис сучасниці (повість Наталени Королевої „Без коріння”) // Дивослово. – 2004. – № 6. – С. 59-62.

Грабчук П. Талановита Наталена Королева // Громада. – 1993. – № 4. – С. 8-9.

Дибко-Филипчак І. Наталена Королева і її літературна творчість // Жіночий світ. – 1989. – № 3. – С. 7-9.

Копач О. Маєм знайомство з письменницею Наталеною Королевою (До 100-ліття з нагоди дня народження) // Нові дні. – 1988. – № 10. – С. 28-29.

Копач О. Наталена Королева. – Вінніпег, 1962. – 36 с.

Копач О. Хрестоматія з української літератури для шкіл і курсів українознавства / Обкл. М. Левицького. – Торонто, 1970. – 227 с.

Мельнікова Ю. Романічна проблематика християнського міфу у „Quid est veritas?” Наталени Королеви. – Донецьк: Юго-Восток, 2009. – 198 с.

Мельнікова Ю. Художнє осмислення давнини в романі „Quid est veritas?” Наталени Королеви //

Александрова Г., Богданова М., Мельнікова Ю., Співак І. Особливості української історичної прози ХХ століття /– Донецьк: ТОВ „Юго-Восток, Лтд”, 2008. – С. 60-105.

Микитенко О.І. Королева Наталена Андріанівна // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1990. – Т. 2. – С. 570.

Мишанич О. Дивосвіти Наталени Королевої // Повернення: Літературно-критичні статті і нариси. – К., 1993. – С. 59-80.

Набитович І. Художній всесвіт на палімпсестах минулого (Літературні обрії Наталени Королевої) // Королева Н. Без коріння. Во дні они. Quid est Veritas? – Дрогобич: Відродження, 2007. – С. 3-36.

Пеленська О. Понівечена пам'ять // Літературна Україна. – 2009. – 26 березня. – С. 1, 2.

Попова-Мозовська Т. І. Герой іспанської поеми „Пісня про мого Сиди” в культурно-історичному та життєвому просторі повістей Наталени Королевої // Література в контексті культури: Збірник наукових праць / Ред. кол.: В. А. Гусєв та ін. – Дніпропетровськ: вид-во ДНУ, 2006. – Вип. 16. – Т. 1. – С. 229-234.

Усачова К. С. Агіографічні прототексти образу Марії Магдалини в романі Наталени Королеви „Quid est veritas?” / Катерина Усачова. – Наукові записки. Серія : Літературознавство / за ред. проф. М. Ткачука. – Тернопіль : ТНПУ, 2006. – Випуск 20. – С. 145-151.

Федорів Р. Королева, що входила в інші світи (Королева) // Жовтень. – 1988. – № 7. – С. 52-56.

Шпиталь А. Палестина, Іудея, Святе Письмо й українська історична проза (Н. Королева) // Слово і час. – 1999. – № 12. – С. 26-30.

Королів-Старий (справж. прізвище – Королів) Василь Костянтинович (1879-1943) – український письменник, художник, публіцист, перекладач. Псевд. і крипт. – В. - Диканський, Старий Василь, Подорожний, П. Щур, Хуторянин Старий, В. Дикий, Amator, В. Д., Пий та ін. Народ. 4 лютого [за ін. даними – 17.02] 1879 р. у с. Ладині Полтавської губернії (тепер Прилуцького р-ну Чернігівської обл.) у родині священика. Закінчив Полтавське духовне училище, потім навчався в духовній семінарії, але не закінчив її. Закінчив Харківський ветеринарний інститут (1902), працював ветеринарним лікарем у Полтавському земстві. Брав активну участь у національному русі. У 1906 р. був заарештований царським режимом і на кілька місяців ув'язнений. Один із засновників і керівників київського видавництва „Час”, редактор журналу „Книгарь” (1917-1919). Брав участь у роботі Центральної Ради, Директорії.

У 1919 р. виїхав до Чехословаччини у складі дипломатичної місії, одружився з Наталеною Королевою. Викладав в Українській господарській академії (Подєбради), працював художником. В останні роки життя писав мало, більше допомагав дружині. Після допиту в гестапо помер 11 грудня 1943 р. у м. Мельник (Чехія).

Автор роману для дітей та

юнацтва „Чмелик” (1920), збірки оповідань „Милосердний Самарянин” (1938), казок „Нечиста сила” (1923), збірок драматичних творів „Русалка-жаба” (1923), „Лісове свято” (1924), книги спогадів „Згадки про мою смерть” (1942), путівника для українців (1923), статей „Людина без копії – Борис Грінченко” (1928), малюнків природи і побуту Закарпаття.

Королів-Старий В. Згадки про мою смерть. – Прага: Пробоєм, 1942. – 123 с.

Королів-Старий В. Милосердний Самарянин: Оповідання. – Львів: Українська бібліотека, 1938. – 126 с.

Королів-Старий В. Нечиста сила. Казки. – К.: Школа, 2006. – 256 с..

Королів-Старий В. Згадки про мою смерть: Спомини. – 2-е вид.— Торонто: Добра книжка, 1961. – 182 с.

Королів-Старий В. Чарівне намисто. Казки про дівчат. – К.: Веселка, 1993. – 64 с.

Королів-Старий В. Чмелик. Роман. – Прага, 1920; Королів-Старий В. Чмелик: Роман. – Монреаль, 1955. – 419 с.

Жеґцу І. Візія України в нашій еміграційній мемуаристиці. – Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2003. – 148 с.

Пеленська О. Понівечена пам'ять // Літературна Україна. – 2009. – 26 березня. – С. 1, 2.

Погребенник Ф. П. Королів-Старий Василь Костянтинович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 5.

Ротач П. І слово, і доля, і пам'ять: Статті, дослідження, спогади. – Полтава: Верстка, 2000. – 442 с.

Шевчук В. Про „нечисту”, чи невидиму силу, силу та письменника, який про неї писав, Василя Короліва-Старого // Королів-Старий В. Нечиста сила. Казки. – К.: Школа, 2006. – С. 5-10.

Коротич Віталій Олексійович (1936) – поет, прозаїк, публіцист, перекладач. Народ. 26 травня 1936 р. у м. Києві. Закінчив Київський медінститут (1959), працював лікарем. У 1966-1968 рр. був головним редактором журналу „Зміна” (згодом „Ранок”), з 1979 р. – журналу „Всесвіт”. У 1966-1969 рр. – секретар правління Спілки письменників України, потім Спілки письменників СРСР (1981-1991). Був головним редактором журналу „Огоньок” (1986-1991). Визнаний кращим редактором року в світі (1989). У 1991-1998 рр. – професор Бостонського університету (США). Читав лекції в університетах Канади, Австралії, Мексики та інших країн. З 1998 р. – голова редакційної ради тижневика „Бульвар” (Москва).

Автор поетичних збірок „Золоті руки” (1961), „Запах неба” (1962), „Вулиця волошок” (1963), „Течія” (1965), „Поезії” (1967), „Вогонь” (1968), „Можливості” (1970), „Перевтілення” (1971), „Щоденник” (1973), „Закон землі” (1975), „Гідність” (1977); романів „Десяте травня” (1978), „Обличчя ненависті” (1984); повістей „Така лиха пам'ять” (1970), „Метроном” (1982); репортажів „О, Канадо!” (1966), „Зорі та смуги” (1968); ху-

дожніх нарисів „Мандрівка на край світу”, „Людина на повен зріст” (1972), „Людина у себе вдома” (1974), „Біля витоків світла” (1976), „Кубатура яйця” (1979), „Побачити зблизька” (1980), „Береги океану” (1981), „Твори” (у 2 т., 1986), „Американцы пишат Горбачеву” (1988), „Ленін, том 54” (1990), „От первого лица” (2001), „Жили-были-ели-пили” (2005), „Переведіть мене через майдан” (2005), „От первого лица. II” (2005) та ін. Твори перекладалися 20 мовами.

Член ПЕН-клубу. Заслужений діяч культури Польщі, лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка (1980), літературних премій ім. О. Толстого (1982), ім. Б. Полєвого (1983), міжнародної премії ім. Ю. Фучика (1984), премії Вейнтала (1987, Вашингтон).

Коротич В. Біля витоків світла. – К.: Молодь, 1976. – 197 с.

Коротич В. Вогонь. – К.: Радянський письменник, 1968. – 95 с.

Коротич В. Гідність. – К.: Молодь, 1977. – 77 с.

Коротич В. Закон землі. – К.: Дніпро, 1979. – 215 с.

Коротич В. Зорі та смуги. – К.: Молодь, 1968. – 118 с.

Коротич В. Можливості. – К.: Дніпро, 1970. – 235 с.

Коротич В. Поезії. – К.: Молодь, 1967. – 176 с.

Коротич В. Течія. Поезії. – К.: Радянський письменник, 1965. – 110 с.

Коротич В. Щоденник. Поезії. – К.: Радянський письменник, 1973. – 95 с.

Коротич В. „Сірі починають і виграють”: Інтерв'ю-монолог // Літературна Україна. – 2001. – 22 лютого. – С. 7.

Василенко Р. Чи Коротич і далі поет? // Життя в гримі та без (шляхами діаспори): Мемуари, поезії, публіцистика. – К.: Рада, 1999. – С. 370-372.

Здоровега В. Віталій Коротич: літературно-критичний нарис. – К.: Рад. письм., 1986. – 212 с.

Здолоровега В. Й. Коротич Віталій Олексійович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 5-6.

Ільницький М. „Я – з міста цього...” (Віталій Коротич) // Ільницький М. На перехрестях віку: У 3 кн. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – Кн. 1. – С. 447-468.

Панченко В. Така лиха пам'ять, або Метаморфози Віталія Коротича // Літературна Україна. – 2007. – 27 грудня. – С. 2, 3.

Корсюк Микола Миколайович (1950) – український поет, прозаїк, учений. Народ. 30 березня 1950 р. у с. Луг Марамурського повіту (Румунія). Закінчив філологічний факультет Бухарестського університету (1973), працював у видавництві „Критеріон” редактором, з 1991 р. – головним редактором газети „Наш голос”. Член Національної Спілки письменників України.

Автор поетичних збірок „Нащадки сонця” (1972), „Ворота” (1975), „Монолог дерева” (1980); збірок прозових творів „Роздоріжжя” (1973), „Сюжет для новели” (1977), „Чужий біль” (1985). Вірші перекладалися німецькою, румунською, мадярською мовами.

Корсюк М. Вірші // Поза тра-

диції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 390-400.

Корсюк М. Вірші // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 102-105.

Корсюк М. Монолог. Вид. випр. і доп. – Бухарест: Мустанг, 2003. – 345 с.

Корсюк М. Нашадки сонця: Поезії. – Бухарест: Критеріон, 1972. – 114 с.

Корсюк М. Сюжет для новели. – Бухарест: Критеріон, 1977. – 248 с.

Корсюк М. Чужий біль. – Бухарест: Критеріон, 1985. – 161 с.

Носенко Т. А. Корсюк Микола Михайлович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. - Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 8.

Косарич Я. – див. Косач Юрій.

Косач-Борисова Ізидора Петрівна (1888-1980) – мемуарист, культурний діяч, рідна сестра Лесі Українки. Народ. 9 [за ін. ст. 22] березня 1888 р. в с. Колодяжне Ковельського повіту на Волині. Закінчила гімназію (1905), навчалася на Вищих жіночих сільськогосподарських курсах у Петербурзі, закінчила сільськогосподарський факультет Київського політехнічного інституту. Працювала агрономом на Київщині та у Кишиневі, на кафедрі ботаніки сільськогосподарського інституту (Київ), викладала у вищих навчальних закладах України. У 1930 р. було вислано до Вологодської губернії чоловіка – Ю. Г.-Борисова, який загинув у сибірських таборах. У 1937 р. вона була

заарештована і до 1940 р. перебувала в таборі Онеглаб.

У роки війни перебувала в окупованому Києві, працювала в органах місцевого самоврядування, була зв'язана з підпіллям ОУН і потрапила через це до гестапівської в'язниці. Під час Другої світової війни виїхала на Захід, перебувала в таборі для переміщених осіб у Новому Ульмі (Німеччина). У 1949 р. прибула до США, оселилася у містечку Нью-Маркет (штат Нью-Джерсі). Співпрацювала з жіночими громадськими організаціями, УВАН. Спрямала видання книги „Л. Українка. Хронологія життя і творчості”, яку підготувала її сестра – Ольга Косач-Кривинюк. Померла 12 квітня 1980 р. у м. Піскатавей (штат Нью-Джерсі, США), похована на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Брук. Член-кореспондент УВАН, почесний член СУА.

Автор спогадів „Про Людмилу Старицьку-Черняхівську”, „Михайло Васильович Кривинюк”, „Зелений Гай”, „Про похорон Лесі Українки”, „Михайло Віталійович Лисенко в родинному та дружньому оточенні”, „Леся Українка в оточенні близьких – родини і друзів”, „Колодяжне”.

Даниленко В. Ізидора, рідна сестра Лесі Українки: від сталінських таборів до еміграції. – К.: Смолоскип, 2011. – 255 с.

Трощинський В. Косач-Борисова Ізидора // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркус, спів-ред. Д. Маркус. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 401.

Козак С. Ізидора Косач-Бори-

сова // Літературна Україна. – 2010. – 23 вересня. – С. 2.

Коцарев О. Сестра Лесі Українки – Ізидора: портрет на тлі епохи // Літературна Україна. – 2011. – 2 червня. – С. 6.

Косач-Кривинюк Ольга Петрівна (1877-1945) – українська письменниця, перекладачка, дочка Олени Пчілки, сестра Лесі Українки. Псевдонім – Олеся Зірка. Народ. 26 травня 1877 р. у м. Новограді-Волинському тепер. Житомирської обл., закінчила Петербурзький жіночий медичний інститут. Працювала земським лікарем у Кам'янці на Катеринославщині (1910-1922), учителем української мови в Могилеві та Києві, з 1929 р. – бібліотекарем. Друкувалася в журналах „Зоря”, „Дзвінок”, „Молода Україна”. Працювала над упорядкуванням родинного архіву, хронологією життя і творчості Лесі Українки, перекладала Ч. Дікенса, Е. Ожешко та ін. авторів. У 1931 р. чоловіка – Михайла Кривинюка – було ув'язнено в Лук'янівській в'язниці. У 1943 р. емігрувала на Захід. Померла від хвороби в таборі для переміщених осіб 11 листопада 1945 р. в м. Аугсбурзі (Німеччина).

Автор мемуарів про родину Косачів: „3 моїх споминів” (1963), „3 дитячих років Лесі Українки” (1963), „Перебування Лесі Українки в Луцьку” (1963), „Як Леся Українка зложила курс „Стародавньої історії східних народів” (1963); „Повісті, що стала драмою” (1943); праці „Леся Українка. Хронологія життя і творчості” (1970); перекладів творів І. Тургенєва, Ч. Дік-

кенса, Е. Ожешко, В. Гюго, Р. Кіплінга та ін.

Косач-Кривинюк О. Леся Українка. Хронологія життя і творчості. Репринт. Вид. Вст. ст. М. Жулинського. – Луцьк: Волин. обл. друк., 2006. – 928 с.

Міщук Р. С. Косач-Кривинюк Ольга Петрівна // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 12.

Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 73-74.

Косач Юрій Миколайович (1908-1990) – поет, прозаїк, драматург, есеїст, редактор, журналіст, маляр, графік. Псевдоніми – Г. Рославець, Я. Косарич, А. Жорняк. Це син молодшого брата Лесі Українки – Миколи Косача. Народ. 5 грудня 1908 у с. Колодяжному на Волині [за ін. даними – 5 грудня 1909 р. у Києві], дитинство минало в с. Колодяжне на Волині та у Гадячі на Полтавщині. З 1918 р. жив у Львові, закінчив гімназію (1928). Навчався на юридичному факультеті Варшавського університету, був секретарем студентської „Партії українських державних націоналістів”. Ув'язнений польською владою (1931), в друге був заарештований у Ковелі. З 1933 р. став емігрантом. Жив у Празі, Парижі, Берліні (1933-1941). Був відзначений премією Товариства письменників та журналістів імені Івана Франка (1934), Українського католицького союзу (1937).

У роки Другої світової війни

перебував у Львові, був арештований німцями (1944) у Кракові, перебував у концтаборі, потім – таборах ДП. Активний організатор МУРу. З 1949 р. жив у США. Редагував літературну газету „Обрії”, видавав прорадянський часопис „За синім океаном”. З 60-х років почав друкуватися в Україні, приїздити на запрошення радянської влади. У 80-х роках був забутий, жив самотньо в Нью-Йорку. Помер 11 січня [за ін. даними – 10 січня] 1990 р. в Пассаїку (Нью-Джерсі). Похований на українському православному цвинтарі в Савт-Бавнд-Бруку. Архів письменника переданий в Україну завдяки зусиллям М. Коця (2002).

Автор збірок новел „Чорна пані” (1932), „Чарівна Україна” (1937), „Тринадцята чота” (1937), „Клубок Аріадни” (1937), „Глухівська пані” (1938), романів „Чад” (1937), „Сонце в Чигирині”, „Рубікон Хмельницького” (1941), „Еней і життя інших” (1947), „День гніву” (1947), „Сузір’я Лебедя” (1983), „Королева Понтіди” (1988); збірок поезій „Черлень” (1932), „Мить із майстром” (1936), „Кубок Ганімеда” (1958), „Золоті ворота” (1966), „Мангаттанські ночі”, „Вибране”, „Літо над Делавером” (1980); багатьох драматичних творів „Наступ” (1942), „Облога” (1943), „Кірка з Льюлео”, „Семен Височан”, „Марш чернігівського полку” (1938), „Ворог” (1946), „Анна Регіна” (1946), „Ордер”, „Дмитро Бортянський”, „Дійство про Юрія Переможця” (1947), „Вікінг і Ярославна” (1949), „Змова Катіліни” та ін.

Косач Ю. Володарка Понтіди. Роман. – Нью-Йорк: Нові обрії, 1987. – 445 с.

Косач Ю. Дійство про Юрія-Переможця // Близнята ще зустрінуться: Антологія драматургії української діаспори / Упоряд., вст. ст. Л. Залеської-Онишкевич. – Київ – Львів: Час, 1997. – С. 319-396.

Косач Ю. М. Історичні твори: в 3 кн. – К. : Персонал, 2010. – Кн. 1 : Рубікон Хмельницького / упорядкув. Р. Радишевського ; передм.: Р. Радишевського та Г. Семенюка. – 586 с.; Кн. 2: День гніву. – 478 с.

Косач Ю. Нотатки про сюрреалізм // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття. – К.: Рось, 1994. – Кн. 3. – С. 661-669.

Косач Ю. Вірші // Над рікою часу: Західноукраїнська поезія 20-30-х років / Упор., вступ. ст., приміт. М. Ільницького. – Харків: Фоліо, 1999. – С. 451-478.

Косач Ю. Рубікон Хмельницького. – Львів: Червона калина, 1992. – 216 с.

Косач Ю. Сузір’я Лебедя. – Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 1983. – 276 с.

Косач Ю. Чортівська скеля. Роман. – Нью-Йорк: Вид-во М. П. - Коць, 1988. – 456 с.

Бойчук Б. Юрій Косач // Спомини в біографії. – К.: Факт, 2003. – С. 102-107.

Бровченко В.Я. Косач Юрій Миколайович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. - Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 11-12.

Василишин І. Віртуальний світ українського екзистенціалізму (Ю. Косач і В. Домонтович) // Слово і час. – 2003. – № 6. – С. 70-75.

Васьків М. Еміграційний історичний роман: загальне й індивідуальне // Український еміграційний роман 1930-50-х років. – Кам'янець-Подільський: ПП „Медобори-2006”, 2011. – С. 34-111.

Васьків М. „Еней та життя інших” Ю. Косача як варіант подальшого руху українства // Український еміграційний роман 1930-50-х років. – Кам'янець-Подільський: ПП „Медобори-2006”, 2011. – С. 112-118.

Костюк Г. Юрій Косач (таланти химери) // Зустрічі і прощання: Спогади. – К.: Смолоскип, 2008. – Кн. 2. – С. 377-403.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модуси в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дерепа І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Лященко О. Образ „нової” жінки у творчості Ю. Косача, І. Костецького та В. Домонтовича // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2007. – Вип. 1 (21). – С. 88-97.

Проза про життя інших: Юрій Косач: тексти, інтерпретації, коментарі / Упоряд. В. Агеєва. – К.: Факт, 2003. – 352 с.

Романов С. Юрій Косач // Літературна Україна. – 2012. – 12 квітня. – С. 1, 12-13.

Сагайдак Т. О. Художня інтерпретація образу Богдана Хмельницького в романі Ю. Косача „Рубікон Хмельницького” // Мова і культура. – К., 2007. – Вип. 9. – Т. 8 (96). – С. 81-87.

Шевельов Ю. Українська еміграційна література в Європі. 1945-1949 // Шевельов Ю. Вибрані

праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Киево-Могилянська академія”, 2008. – С. 633-678.

Шерех Ю. Прощання з учора („Коли ж прийде справжній день?” // Друга черга. Література. Театр. Ідеології. – Сучасність, 1978. – С. 263-311.

Косенко Петро Дмитрович (1922) – поет, гуморист, художник. Народ. 1922 р. у виселку Волощина в родині залізничника. У 1938 р. батька було заарештовано і розстріляно. Закінчив історичний факультет Дніпропетровського державного університету. Як син „ворога народу” залишився на окупованій території, був вивезений до Німеччини і працював на соляних промислах.

У жовтні 1948 р. емігрував до Венесуели, працював теслею на будівництві цементного заводу, був землеміром у Бразилії й Колумбії, будівельним підрядчиком і фотографом. У 1963 р. переїхав до США (Філадельфія), працював ретушером і художником, викладав історію України й українську літературу в українських гімназіях США. Писав поезії, гуморески, репортажі.

Автор збірок „Пізні грона” (1989), „Любов і туга, туга і любов” (1992), „Трунок Євшану” (1995), „Сонети” (1999).

Косий – див. Козак Едвард.

Коссовська-Давиденко Алла (1906-1996) – письменниця, громадський і культурний діяч. Дівоче прізвище – Коссовська, по чолові-

кові – Давиденко. Народ. 8 липня 1906 р. у м. Севастополі. Закінчила робітничий факультет у Криму. Працювала у Харкові. За фахом економіст. Перебувала у таборі ДП у Гайденаві поблизу Гамбурга (Німеччина). У 1951 р. прибула до США, оселилася в Брукліні, керувала драматичним гуртком СУМ. Була членом головної управи ОЖОЧСУ, Об'єднання працівників дитячої літератури. Померла 18 лютого 1996 р. у Філадельфії. Похована на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку.

Автор збірок віршів „Бабине літо” (1966), „Паморозь” (1971); повістей „Гірський вовк” (1967, 1993), „Двісті перший” (1963); збірки оповідань „Ціна душі” (1977), п'єси „Ніч під Андрія” (1964).

Коссовська А. Гірський вовк. – Нью-Йорк, 1993. – 208 с.

Коссовська А. Бабине літо. – Нью-Йорк: Карби, 1966. – 70 с.

Коссовська А. Вірші // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – С. 92-93.

Коссовська А. Наручники // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – Ч. 2. – С. 158-160.

Маркусь В. Коссовська-Давиденко Алла // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 402.

Юриняк А. Дві збірки щирої поезії // Критичним пером. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 211-216.

Костельник Йосиф Іванович [Янкович] (1903-1936) – письменник, фольклорист, культурно-

освітній діяч. Народ. 30 листопада 1903 р. у с. Петрівці (Югославія). Гімназію закінчив у Винковцях (1914-1922), потім юридичний факультет у Загребі (1922-1926). Літературну діяльність розпочав співпрацею з хорватською католицькою газетою „Луч”, допомагав В. Гнатюку в збиранні фольклору та виданні „Південнослов'янських руських народних пісень” (1927). Працював у Вуковарі, Шабцю, Сараєві, Рогатиці. Помер 21 червня 1936 р. у с. Петрівці.

Автор збірки оповідань, віршів, статей „Позберани твори” (Новий Сад, 1981).

Мишанич О. В. Костельник Осиф Іванович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 16.

Костецький Ігор (1913–1983) – український письменник, історик літератури, перекладач, видавець. Псевдонім Юрій Корибут. Справжнє ім'я та прізвище – Ігор В'ячеславович Мерзляков. Костецький – дівоче прізвище матері. Народ. у Києві в родині педагога-вокаліста. Закінч. трудову школу (1928) у Києві, здобув вищу театральну освіту. З 1933 р. працює в Ленінграді, з 1935 р. – у Москві, потім актором у театрі на Уралі.

У роки війни емігрував на Захід. Працював на шахтах, залишився після закінчення війни в Німеччині. Разом із дружиною Елізабет Котмаєр (нім. письменниця) заснував українське видавництво „На горі”, видав чимало перекладів українською мовою: В. Шекспіра, Езри Паунда, Т. Еліота,

С. Георге, Новалиса та ін. Помер 14 червня 1983 р. у м. Швайггайм поблизу Штутгарта (Німеччина).

Автор книги новел „Оповідання про переможців” (1946), „Там, де початок чуда” (1948), збірки п’єс „Театр перед твоїм порогом” (1963), п’єси „Черниці” (німецькою мовою). Чимало творів („Партія справжніх людей”, „Смерть кардинала”) лишилися ненадрукованими. Твори перекладалися бенгальською, білоруською, голландською, англійською, німецькою, польською мовами.

Костецький І. Близнята ще зустрінуться // Близнята ще зустрінуться: Антологія драматургії української діаспори / Упоряд., вст. ст. Л. Залеської-Онишкевич. – Київ – Львів: Час, 1997. – С. 189-252.

Костецький І. Вибрана бібліографія / Укл. М. Р. Стех // Кур’єр Кривбасу. – 2009. – № 232-233. – С. 248-280.

Костецький І. Оповідання про переможців: Дев’ять новель. – Фюрт, 1946. – 27 с.

Костецький І. Про єдність різноманітного й суперечливого. Невиголошена промова на з’їзді українських письменників еміграції 6-7 грудня 1958 р. у Нью-Йорку // Слово. Збірник 1. – Нью-Йорк: Об’єднання українських письменників, 1962. – С. 328-325.

Костецький І. Театр перед твоїм порогом. – Мюнхен: На горі, 1963. – 256 с.

Костецький І. Тобі належить цілий світ: Вибрані твори/ Підгот. Марко Роберт Стех. – К.: Критика, 2005. – 527 с.

Костецький І. Там, де початок чуда: Старобутні повістки. – Мюн-

хен : Золота брама, 1948. – 31 с.

Костецький І. Збірник, присвячений 50-й річниці від дня народження письменника. – Мюнхен: На горі, 1963-1964.

Костецький І. Фрагмент передмови до нездійсненого видання творів // Кур’єр Кривбасу. – № 142. – С. 118-121.

Барка В. Експресіоністична проза І. Костецького // Сучасність. – 1963. – № 5. – С. 40-46.

Беспутна С. Драматургія І. Багряного та І. Костецького: своєрідність художніх кодів // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Сер.: Філологія. – 2006. – № 742, вип. 48. – С. 81-88.

Беспутна С. П’єса „Близнята ще зустрінуться” як теоретико-практична модель модерного театру І. Костецького // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Сер.: Філологія. – 2007. – № 765, вип. 50. – С. 137-140.

Біла А. Полістилістика І. Костецького // Український літературний авангард: пошуки, стильові напрями. – К.: Смолоскип, 2006. – С. 337-356.

Бойчук Б. Юрій Косач // Спомини в біографії. – К.: Факт, 2003. – С. 96-98.

Грабович Г. Недооцінений Костецький // Критика. – 2000. – № 1-2. – С. 28-29.

Гречанюк С. Співавтор українсько-європейського альянсу (Штрихи до портрету Ігоря Костецького) // Дивослово. – 1995. – № 9. – С. 12-21.

Зуєвський О. Принцип „абсолютизації” в перекладах І. Кос-

тецького // Хроніка 2000. – 1993. – Ч. 1-2 (3-4). – С. 195-204.

Качуровський І. „Принцип абсолютизації” в перекладах І. Костецького // Ігор Костецький: Збірник, присвячений 50-й річниці з дня народження письменника. – Мюнхен: На горі, 1963-1964. – С. 206-216.

Кочур Г. Костецький Ігор // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 18.

Лященко О. Образ „нової” жінки у творчості Ю. Косача, І. Костецького та В. Домонтовича // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2007. – Вип. 1 (21). – С. 88-97.

Павличко С. Ігор Костецький // Історія української літератури ХХ ст. – К.: Либідь, 1998. – Книга друга. – С. 239-243.

Павличко С. Нігілістичний модернізм Костецького. Рання проза. Від „романтизму” до поетики деструкції. Театр масок. Перекладацтво як модерністична практика. Модерністська реінтерпретація традиції // Дискурс модернізму в українській літературі. Вид. друге. – К.: Либідь, 1999. – С. 345-376.

Сварог В. Літературно-критичні нотатки // Нові дні. – 1971. – № 1. – С. 17-18.

Скорина Л. Ігор Костецький // Література та літературознавство української діаспори. – Черкаси: Брама, 2005. – С. 322-327.

Соловей Е. Слід Леопарда: Про Ігоря Костецького і довкілля / / Сучасність. – 1999. – Ч. 9. – С. 146-156.

Стех М. Р. Оглянувшись на півстоліття: Ігор Костецький про літературу і театр // Кур’єр Кривбасу. – 2007. – № 206-207. – С. 201-207.

Костишин Матвій (1888-1976) – поет, громадський діяч. Народ. 10 серпня 1888 р. в с. Дегова Рогатинського повіту (Галичина). Перед Першою світовою війною виїхав з України спочатку до Канади, потім до США. Друкувався в газетах і журналах, проте за життя не видав жодної збірки творів. Помер 16 лютого 1976 р. в м. Линбрук (США).

Маркусь В. Костишин Матвій / / Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 403.

Костюк Григорій Олександрович (1902–2002) – літературознавець, історик, публіцист, мемуарист, культурний діяч. Псевдонім – Борис Подоляк. Народ. 25 жовтня 1902 р. у с. Боришківці тепер Кам’янець-Подільського району Хмельницької області. Закінчив Київський інститут народної освіти (1929), працював у Інституті літератури ім. Шевченка у Харкові, викладав у Харківському педагогічному інституті професійної освіти (1932-1933). Захистив кандидатську дисертацію, продовжив педагогічну діяльність у Луганському інституті народної освіти (1933-1934).

Активно друкувався в журналах „Життя і революція”, „Молодняк”, „Червоний шлях”, „Пролітфронт”. Був репресований і ви-

везений у Воркуту (1935). Звільнився і в грудні 1940 р. повернувся в Україну, працював у Слов'янську, потім Києві. У 1943 р. прибув до Львова. Емігрував до Німеччини в 1944 р., у 1952 – до США. Один із організаторів МУРу, а також Об'єднання українських письменників „Слово”, започаткував видання збірників з однойменною назвою. Упродовж 1955-1975 рр. очолював Об'єднання українських письменників „Слово”, комісію по впорядкуванню спадщини В. Винниченка при УВАН, опікувався перевезенням архіву письменника із Франції до США. Помер 3 жовтня 2002 р. у лікарні у Вашингтоні. Похований у Бавнд Бруку (штат Нью-Джерсі США). Член Національної спілки письменників України, Міжнародного ПЕН-клубу, дійсний член Наукового товариства ім. Тараса Шевченка, дійсний член Національної академії наук України (1992), почесний голова Організації українських письменників „Слово”. Лауреат премії ім. Володимира Винниченка (1990), Фондації Омеляна і Тетяни Антоничів за книгу спогадів „Зустрічі і прощання”.

Автор наукових праць „Панас Мирний. Життя і творчість” (1931), “The Fall of Postyshev” (1954), “Stalinist Rule in the Ukraine” (1960), „Володимир Винниченко і його доба” (1980), „У світі ідей та образів” (1983); книг „3 літопису літературного життя в діаспорі” (1971), спогадів „Окаянні роки” (1978) та „Зустрічі і прощання” (Т. 1. – 1987, Т. 2. – 1998). Підготував до видання два томи „Щоденника” В. Винниченка, п'ятитомне ви-

дання творів М. Хвильового (1978-1986), твори М. Куліша (1955), П. - Филиповича, М. Драй-Хмари та ін.

Костюк Г. Зустрічі і прощання / Відп. ред. та упор. О. В. Мишанич. – К.: Наук. думка, 2003. – 589 с.; Зустрічі і прощання: Спогади. – К.: Смолоскип, 2008. – Кн. 1. – 720 с.

Костюк Г. Володимир Винниченко та його доба. – Нью-Йорк, 1980. – 283 с.

Костюк Г. Зустрічі і прощання: Спогади. – К.: Смолоскип, 2008. – Кн. 2. – 512 с.

Костюк Г. Літературно-мистецькі перехрестя (паралелі). – Вашингтон – Київ, 2002. – 416 с.

Костюк Г. На магістралях доби. Статті на суспільно-політичні теми. – Торонто – Балтімор, 1983. – 292 с.

Костюк Г. Неопалима купина // Літературно-мистецькі перехрестя (паралелі). – Вашингтон – Київ, 2002. – С. 139-153.

Костюк Г. Окаянні роки: Від Лук'янівської тюрми до Воркутської трагедії (1935-1940). – Торонто: Діялог, 1978. – 165 с.

Костюк Г. Поет юності і сили Аркадій Любченко // Дивослово. – 1996. – № 4. – С. 3-7.

Костюк Г. Українське наукове літературознавство в перше пореволюційне п'ятнадцятиліття // Записки НТШ. – Т. 173. – Париж – Чикаго, 1962. – С. 185-216.

Костюк Г. У світі ідей і образів: Вибране. Критичні та історико-літературні роздуми. – Б. м.: Сучасність, 1983. – 538 с.

Подоляк Б. Шлях творчих випробувань і перемог // Слово. Збірник 2. – Нью-Йорк, 1964. – С. 212-220.

Біляїв В. Зустрічі і прощання Григорія Костюка // Нові дні. – 1989. – № 6. – С. 29-39.

Боднарчук І. Спогади Григорія Костюка // Нові дні. – 1989. – № 2 – С. 21-22.

Гарасевич М. Володимир Винниченко та його доба // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 209-219.

Голубенко П. На полі бою (Життєвий шлях Г. Костюка) // Нові дні. – 1982. – № 12. – С. 15-18.

Даниленко А. Костюк Григорій // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 403-404.

Жила В. І тривоги, і радощі...: До 90-річчя життя і літ. діяльності Григорія Костюка // Визвольний шлях. – 1998. – № 4. – С. 491-496.

Жулинський М. Зустрічі без прощань на українському просторі ХХ століття // Зустрічі і прощання: Спогади. – К.: Смолоскип, 2008. – Кн. 1. – С. 5-20.

Кошелівець І. Ентузіаст відродження // Дзвін. – 1991. – № 12. – С. 125-130.

Нитченко Д. Григорієві Костюкові сімдесят років // Нові дні. – 1993. – № 3. – С. 14-15.

Нитченко Д. Григорій Костюк // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 276-278.

Пригорницький Ю. Григорій Костюк: „І впадуть Єрихонські стіни” / Літ. Україна. – 1991. – 30 травня.

Ротач П. Мемуарна епопея // Слово і час. – 1991. – № 7. – С. 76-78.

Світайло Л. Р. Костюк Григорій Олександрович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Ук-

раїнська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 22.

Творча спадщина Григорія Костюка в контексті сучасної наукової думки: матеріали Всеукраїнської наукової конференції. – К. – Хмельницький, 2002. – 154 с.

Костюк Олександра (1899-1985) – письменниця, громадська і культурна діячка. Псевдоніми – Надія Лан, Лада Горлиця. Народ. 14 березня 1899 р. на Харківщині. Закінчила гімназію, Харківський інститут народної освіти та фізико-хімічний факультет Інституту педагогіки. Вчителювала у школах, викладала хімію у вищих навчальних закладах, у роки німецької окупації вела дослідницьку роботу. Була членом літоб'єднання „Плуг”, зазнала репресій.

У 1944 р. емігрувала до Німеччини, перебувала у таборах ДП. У 1949 р. емігрувала до США, викладала в школі українознавства в Міннеаполісі, була режисером драматичного гуртка „Орлята”, співзасновником літературного клубу. Активно співробітничала з газетами і журналами. Померла 2 вересня 1985 р. в Міннеаполісі, похована на цвинтарі Сансет. Член УВАН.

Автор повістей „Золота загадка” (1960), „Каменистою дорогою” (1985), віршів, оповідань, п'єс, пререкладів.

Маркусь В. Костюк Олександра // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 404.

Коцар Микола (1910 – дата невідома) – поет. Народ. 3 лис-

топада 1910 р. в Україні. Здобув економічну освіту. Мешкав у Румунії. Дебютував на сторінках українського журналу в Румунії „Новий вік” (1956), друкувався у збірнику „Обрії”.

Автор поетичних збірок „Знак пори” (1977), „Незгасне полум'я” (1978).

Коць Маріян (1922) – видавець, журналіст, бізнесмен, громадський діяч, меценат. Народ. 26 червня 1922 р. у Львові. Закінчив гімназію, студював філологію, менеджмент. У 1939-1941 рр. учителював. У 1945 р. потрапив до Німеччини, в 1952 р. – до США. Був директором кредитної спілки „Самопоміч” у Джерзі Ситі, головою Фондації УВАН. Співзасновник Українського соціологічного інституту в США. Заснував власне видавництво в м. Лексінгтон, спонсорував журнал „Світовид”, фінансував видавничі програми. У 2005 р. нагороджений орденом „За заслуги” II ступеня.

Маркусь В. Коць Маріян // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. - Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 406.

Кошарська Галина Дмитрівна (1944) – літературознавець, публіцист, перекладач. Дівоче прізвище – Нитченко. Народ. 5 серпня 1944 р. у м. Форст (Німеччина). Прибула в Австралію у 1949 р., мешкала в Мельбурні, потім у Сідней (з 1968). Закінчила Університет ім. Монаша (1966), здобула ступінь магістра в Університеті ім. Макворі (1987), у 1994 р. – ступінь

доктора філології. З 1984 р. працює в Центрі українських студій Університету ім. Макворі, керує педагогічним відділом цього центру. Голова слов'янської секції Школи модерних мов Університету ім. Макворі, вчений секретар Асоціації українців Австралії, тепер голова Асоціації українців Австралії. Член НТШ, співредактор збірника “Ukrainian Settlement in Australia” (1989).

Автор монографії „Творчість Ліни Костенко з погляду поетики експресивності” (1994), інших літературознавчих праць.

Кошарська Г. В центрі українознавства в університеті Макворі // Альманах українського часопису „Вільна думка” та Фондації українознавчих студій в Австралії. – Сідней, 1994. – С. 237.

Кошарська Г. Дороговкази Тараса Шевченка – чи вони не застаріли? // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 215-219.

Пугач В. Г. Кошарська Галя // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 39.

Слабошпицький М. Нитченкові доньки (Леся Ткач і Галина Кошарська) // Не загублена українська людина (55 портретів з української діаспори). – К.: Ярослав Вал, 2004. – С. 300-308.

Кошелівець Іван Максимович (1907-1999) – літературознавець, критик, есеїст, перекладач. Справжнє прізвище – Ярешко. Народ. 10 листопада [за новим стилем 23] 1907 р. у селянській ро-

дині у с. Кошелівці Ніжинського повіту на Чернігівщині, закінчив Ніжинський інститут народної освіти (1930), викладав у школі і різних вищих навчальних закладах України. Напередодні війни вступив до аспірантури Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка (1940-1941), але не встиг закінчити.

У роки війни емігрував (1944), перебував у Тіролі, Мюнхені (Німеччина). З 1951 р. працював на редакційній роботі, редагував літературну сторінку газети „Сучасна Україна” (1951-1955), потім „Українську літературну газету” (1955-1960), очолював редакційну колегію журналу „Сучасність” (1961-1977). Здобув ступінь доктора філософії, був професором Українського вільного університету, дійсним членом УВАН, Наукового Товариства ім. Шевченка. Був редактором відділу літератури у словниковій частині „Енциклопедії українознавства”. Перекладав із російської, білоруської, німецької, французької літератур. Видав за кордоном твори В. Симоненка („Берег чекань”, 1965), І. Світличного („Гратовані сонети”, 1977), Є. Сверстюка („Вибране”, 1979). Помер 5 лютого 1999 р. у Мюнхені. Член Національної Спілки письменників України (з 1992 р.), лауреат літературної премії „Благовіст” (1995).

Автор праць „Нариси з теорії літератури. Вип. 1. Вірш” (1954), „Сучасна література в УРСР” (1964), „Олександр Довженко” (1980), „Розмови в дорозі до себе” (1985), „Літературний процес, або дещо з віддалі” (1991), „Жанна д'Арк” (1997), книги польською мо-

вою „Україна 1956-1968” (1969, 1986). Упорядник збірника „Микола Скрипник. Статті й промови з національного питання” (1974), антології „Панорама найновішої літератури в УРСР. Поезія. Проза. Критика” (1963, 1964). Перекладав із французької, німецької, білоруської мов.

Кошелівець І. Літературний процес дещо з віддалі. – Париж, 1991. – 94 с.

Кошелівець І. Микола Скрипник. – Мюнхен: Сучасність, 1972. – 342 с.

Кошелівець І. Олександр Довженко. Спроба творчої біографії. – Сучасність, 1980. – 428 с.

Кошелівець І. Розмови в дорозі до себе. Фрагменти спогадів та інше. – Сучасність, 1985. – 497 с.

Кошелівець І. Сучасна література в УРСР. – Нью-Йорк: Пролог, 1964. – 379 с.

Бойчук Б. Іван Кошелівець // Спомини в біографії. – К.: Факт, 2003. – С. 60-65.

Луцій С. „Редактором зробила мене війна” // Літературна Україна. – 2007. – 27 грудня. – С. 1, 7.

Клиновий Ю. Опис літературознавчих і літературно-критичних праць Івана Кошелівця // Слово. Збірник 7. – Едмонтон, 1978. – С. 193-196.

Ковалів Ю.І. Кошелівець Іван Максимович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. - Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 39.

Одарченко П. Іван Кошелівець: До 80-ліття з дня народження // Українська література: Збірник вибраних статей. – К.: Смолоскип, 1995. – С. 221-232.

Слабошпицький М. Наука безстрашної думки (Іван Кошелівець) // Не загублена українська людина (55 портретів з української діаспори). – К.: Ярославів Вал, 2004. – С. 430-440.

Тарнашинська Л. Іван Кошелівець, відомий і невідомий // Слово і час. – 1999. – № 4/5. – С. 19-21.

Тарнашинська Л. Літературно-критична думка Івана Кошелівця як альтернатива офіційному дискурсу // Презумпція доцільності: Абрис сучасної літературознавчої концептології. – К.: Вид. дім „Киево-Могилянська академія”, 2008. – С. 304-317.

Кошельник Юрій – див. Юри-няк Анатоль.

Кошів Ярослав (1943) – журналіст. Народ. 1943 р. у м. Сколе Стрийського повіту (Галичина). У 1950 р. разом із батьками прибув до США. Закінчив інженерні студії в Детройті, працював за фахом. Навчався у Шотландії. Опублікував матеріали Міністерства закордонних справ Великобританії про Україну. В 90-х рр. працював журналістом в Україні. У 1998-1999 – заступник редактора “Kyiv Post”.

Автор книги „Обезголовлений” (2004) про Георгія Гонгадзе.

Маркусь В. Кошів Ярослав // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 407.

Кравців Богдан Миколайович (1904-1975) – український поет, критик, літературознавець, перекладач, публіцист, журналіст,

бібліограф. Народ. 5 травня 1904 р. у с. Лоп’янка Долинського повіту (Галичина) в родині священика, закінчив гімназію у Львові (1920). Студіював в Університеті Яна Казимира (Львів) літературу, археологію в 1925-1928 рр., у 1928-1930 рр. – право. Був членом літературного гуртка „Листопад”, чільним діячем ОУН. Заарештований у 1930 р., звільнений у 1934 р. Другий арешт (1934) і заслання до Берези Картузької.

У 1939 р. переїхав до Німеччини, у Берліні редагував газети „Голос”, „Вісті”, „На шахті”, „Українець”. З 1944 р. мешкав у Західній Німеччині: Граффендобрах, Байройт, Регенсбург. У 1949 р. прибув до США: спочатку поселився в Філадельфії, потім у Рутерфорді. Працював у редакціях газети „Свобода” та журналу „Сучасність”. У 1971-1975 рр. – головний редактор журналу „Сучасність”. Помер 21 листопада 1975 р. у Рутерфорді. Дійсний член НТШ, УВАН, редколегії „Енциклопедії українознавства”.

Автор поетичних збірок „Дорога” (1929), „Промені” (1930), „Сонети і строфи” (1933), „Остання осінь” (1940), „Під чужими зорями” (1941), „Кораблі” (1948), „Зимозелень” (1951), „Дзвенислава” (1962), „Глосарій” (1974), „Квітоліт” (1974), „Станси” (1974); книжок перекладів „Пісня пісень” (1934), „Речі й образи” (1947); упорядник антологій „Обірвані струни” (1955), „Поєми Чумацького шляху” (1962), „Шістдесят поетів шістдесятих років” (1966).

Кравців Б. Андрій Гарасевич і його поезія // Зібрані твори. – Нью-

Йорк: в-во Нью-Йоркської групи, 1980. – Т. 2. – С. 346-351.

Кравців Б. До 80-річчя проф. Д. Чижевського // Сучасність. – 1974. – Ч. 4 (160). – С. 35-41.

Кравців Б. Василь Стефаник і його біографія: До 65-річчя з дня народження Юрія Стефаніка-Гаморака // Сучасність. – 1974. – Ч. 12 (168). – С. 57-63.

Кравців Б. Кораблі. Вибрані поезії 1922-1947. – Байроїт, 1948. – 126 с.

Кравців Б. Леонід Мосендз і його „Останній пророк” // Мосендз Л. Останній пророк. – Торонто, 1960. – С. V – XXXII.

Кравців Б. Лірика Євгена Маланюка // Сучасність. – 1968. – Ч. 8. – С. 50-58.

Кравців Б. Літературознавство і літературна критика в діаспорі // Зібрані твори. – Нью-Йорк: в-во Нью-Йоркської групи, 1980. – Т. 2. – С. 467-488.

Кравців Б. На багрянному коні революції. До реабілітаційного процесу в УРСР. – Нью-Йорк: Пролог, 1959. – 63 с.

Кравців Б. Передмова // Сошовський М. Дмитро Донцов: Політичний портрет. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – С. 11-13.

Кравців Б. Розгром українського літературознавства 1917-1937 рр. // Записки НТШ. – Т. 173. – Париж – Чикаго, 1962. – С. 217-308.

Кравців Б. Сонети і строфи. – Львів: Накладом Б. Дороцького, 1933. – 38 с.

Кравців Б. Зібрані твори: У 3 т. – К.: Світовид, 1994. – Т. 3. – 487 с.

Кравців Б. 80-річчя проф. Д. Чижевського // Сучасність. – 1974. – № 4. – С. 35-41.

Шістдесят поетів шістдесятих років. Антологія нової української поезії / Упор. Б. Кравців. – Нью-Йорк: Пролог, 1967. – 299 с.

Андрусів С. Модус національної ідентичності: львівський текст 30-х років ХХ ст.: монографія. – Львів: Львівський національний університет; Тернопіль: Джура, 2000. – С. 294-305.

Бойчук Б. Думки про „Глосарій” Богдана Кравцева // Сучасність. – 1976. – Ч. 1 (181). – С. 7-14.

Бойчук Б. Богдан Кравців // Спомини в біографії. – К.: Факт, 2003. – С. 90-91.

Бойчук Б. Кравців Богдан // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 407.

Бойчук Б. Думки про „Глосарій” Богдана Кравціва // Сучасність. – 1976. – Ч. 1. – С. 9-12.

Дем’янівська Л. С. Євген Маланюк про Ірлявського, Гай-Головка, Влизька, Кравцева, Осьмачку, Чирського, Мосендза та ін. // Слово і час. – 1995. – № . – С. 61-67.

Дерлач Г. Відлуння доби: Творчість Богдана Кравцева // Альманах УНС. – 1977. – С. 84-98.

Ільницький М. М. Кравців Богдан Миколайович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 40.

Костюк Г. Три книжки // У світі ідей і образів. Вибране. – Сучасність, 1983. – С. 390-398.

Салига Т. З Євшаном крізь долю // Салига Т. Високе світло: літ.-крит. студії. – Львів: Каменяр; Мюнхен: УВУ, 1994. – С. 60-187.

Слабошпицький М. Колекціо-

нер. Богдан Кравців // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 323-337.

Тарнавський О. Богдан Кравців – поет нової дійсності // Відоме й позавідоме. – К.: Час, 1999. – С. 383-391.

Тарнавський О. Поетичний шлях Богдана Кравцева // Сучасність. – 1977. – Ч. 11 (203). – С. 18-39.

Яремчук І. Фаворизатори сонета Богдан Кравців та Леонід Мосендз (проблема творчої спорідненості та спонуки) // ХХ століття: від модерності до традицій: зб. наук. праць. – Вип. 1. Естетика і поетика творчості Леоніда Мосендза / Ред. колегія: І. Руснак та ін. – Вінниця: ТОВ фірма „Планер”, 2010. – С. 231-240.

Кравців Меланія (1897-1961) – письменниця, журналістка, громадська діячка. Народ. 31 січня 1897 р. у с. Рахів (Західна Україна). Закінчила Стрийську вчительську семінарію. У повоєнний час виїхала до Австрії, потім емігрувала до Канади (1949), отримала громадянство (1957). Була першою головою Жіночої секції Ліги визволення України у Вінніпезі. Померла 7 жовтня 1961 р.

Автор повісті „Дорога” (1955), збірки оповідань „Калейдоскоп” (1960).

Кравців М. Вибрані твори. – Торонто, 1997. – 400 с.

Кравців М. Дорога // Хрестоматія української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 278-282.

Кравців М. Дорога. Роман. – Торонто: Гомін України, 1955. – 244 с.

Кравців М. Калейдоскоп. Оповідання. – Торонто: Гомін України, 1960. – 133 с.

Крालицький Анатолій Федорович (1835-1894) – прозаїк, громадський діяч. Псевдоніми – Аскольд, Фома Фомич, Іван Нодь, Васильович, Лаборчан та інші. Народ. 12 лютого 1835 р. у с. Вишні Чабини тепер Межилабірського округу (Словаччина). Закінчив Ужгородську духовну семінарію, з 1858 р. працював учителем, з 1869 р. і до кінця життя – ігуменом Мукачівського монастиря. Помер 30 січня 1894 р. у м. Мукачеві.

Автор багатьох оповідань: „Пастир в полонинах” (1860), „Не ходи, Грицю, на вечорниці” (1865), „Сільський учитель” (1869), „П'явиця” (1869), „Екзекутор” (1892), повісті „Князь Лаборець” (1863), нарисів про О. Духновича, А. Коцака, В. Поповича.

Крालицький А. Вибрані твори. – Братислава, 1984.

Крат Павло (1882-1952) – український поет, прозаїк, перекладач, журналіст, політичний і громадський діяч. Псевдоніми – Павло Розвій-Поле, О. Проколупій, отець Проколупін, П. Терненко. Народ. 10 жовтня [за ін. даними – 2.12] 1882 р. у Красних Луках Гадяцького повіту [за ін. даними – у м. Лубни] на Полтавщині. Був активним діячем РУП (1901-1904), потім РСДРП. З 1905 р. у Львові, навчався у Львівському університеті. Після ув'язнення емігрував до Канади (1907), був співзасновником НТШ (1907) та „Української

вільнодумної федерації". Видавав часопис „Червоний прапор”, потім гумористичний часопис „Кадило” (пізніше „Кропило”). У 1923 р. виїхав до Європи як місіонер. Перебував у Західній Україні упродовж 1924-1936 рр., редагував журнал „Віра та знання” (1923-1924). У 1938 р. поселився на фермі біля м. Торонто, був співзасновником Української євангельської церкви. 25 грудня 1952 р. помер у м. Торонто.

Автор збірок „Петербурзька неділя” (1905), „Робітничі пісні” (1811), „Візита Червоної дружини” (1912), „За землю і волю” (1914); поеми „Січинський в неволі” (1908).

Крат П. За землю і волю. – Вінніпег, 1914. – 64 с.

Крат П. Коли зійшло сонце // Хрестоматія української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 198-207.

Крат П. Українська стародавність. – Торонто – Буенос-Айрес, 1958. – 285 с.

Гай-Головко О. Крат Павло // Українські письменники в Канаді: Літературно-критичні нариси. – Вінніпег: Волинь, 1980. – С. 137-142.

Мацько В. Концепція осяяння людини і світу: теорія платонізму в художніх творах П. Крата, Х. Якимчука, О.Копач // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка: літературознавство, мовознавство, фольклористика [відп. ред. Г. Ф. Семенюк]. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2008. – Вип. 19. – С. 10-14.

Полек В. Т. Крат Павло Георгійович // Українська літературна

енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 50.

Славутич Яр. Українська поезія в Канаді // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 41-42.

Крижанівський Андрій Миколайович (1907-1950?) – український письменник. Псевдонім – Святослав Доленга. Народ. у 1907 р., про дитячі і юнацькі роки відомо мало. У 1933-1938 рр. перебував у Варшаві. Був співредактором журналу „Ми” (1933-1937). Співпрацював із Д. Донцовим. У роки Другої світової війни був офіційним дорадником крайового комісара Рівненської обл. під прибраним прізвиськом Заєць. Після війни спився і помер на початку 50-х рр. в одному з таборів у Німеччині.

Автор роману „Сонце у пісках”, новел „Історія одного вагону”, „Новеля про мене, Ірен і залізну людину”.

Доленга Святослав. Донцовщина. – Варшава: Варяг, 1938. – 78 с.

Доленга Святослав. Поет тьми й хаосу // Ми. – 1935. – Кн. IV. – С. 113-134.

Крижанівський А. Очі в труні // Ми. – 1934. – Кн. 3. – 60 с.

Крижанівський А. Історія одного вагону. Романтичний репортаж // Ми. – 1936. – Кн. 5. – С. 6; Кн. 6. – С. 36; 1937. – Кн. 7. – С. 11.

Крижанівський А. Міста і люди // Ми. – 1933. – Кн. 1. – С. 11.

Літературно-мистецький журнал „Ми” (1933-1939): систематич-

ний покажчик змісту / Уклад. О. Рудюк; передм. Л. Ільницького; відп. ред. Л. Сніцарчук. – Львів, 2011. – 156 с.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 51.

Крик Роман (1963) – поет, прозаїк. Закінчив Варшавський університет. Живе у Варшаві, працює журналістом.

Крик Р. Переселені вірші // Світо-Вид. – 1990. – Вип. 4. – С. 72-76.

Крикуненко Віталій (1951) – поет, перекладач, літературознавець. Народ. 9 травня 1951 р. у с. Косівщина на Сумщині. Закінчив Сумський педагогічний інститут та відділення журналістики ВКШ при ЦК ВЛКСМ (нині – Інститут молоді). У 1975 р. переїхав до Москви. Був представником Спілки письменників України в секретаріаті СП СРСР, на дипломатичній роботі. Викладав україністику в Московському державному університеті, редагував дитячий журнал „Жили-были”, був заступником головного редактора журналу „Библиотека”. Нині заступник директора Бібліотеки української літератури в Москві. Член Національної Спілки письменників України, Спілки письменників Росії.

Крикуненко В. Вічна Атлантида. – М.: незалежне видання українців у Росії „Український огляд”, 2009. – 96 с.

Криlach Сава (дата і місце народження та смерті невідомі) – див. Сідлецький Людвік. Був старшиною армії УНР, працював у кон-

церні Івана Тиктора у Львові. У 1939-1941 рр. перебував у Кракові і Переворську. Потім рушив на Схід, проте після взяття радянськими військами Полтави у 1943 р. його слід пропав.

Криlach Сава. Самостійник. Повесть. – Торонто: Клуб приятелів української книжки, 1955. – Ч. 1. – 128 с.

Кримський Володимир (1919) – український письменник, політик. Справжнє прізвище – Білинський. Народ. 24 грудня 1919 р. у Західній Україні. Студював медицину у Львові, потім в Інсбруці (Австрія). Видавав місячник „Звено”. У 1948 р. емігрував до Канади. Мав лікарську практику у Вайтмаві (Манітоба), був членом Президії Комітету українців Канади, активним діячем Ліберальної партії.

Автор збірки новел „Етап” (1953), розвідки про Юрія Клена „Храм Грааля” (1948), повісті „Предки”.

Кримський В. Етап. Новели. – Буенос-Айрес: Вид-во М. Денисюка, 1953. – 142 с.

Кримський В. Храм Грааля. До проблематики світогляду Юрія Клена. – Інсбрук: Звено, 1948. – 20 с.

Качуровський І. Покоління Другої світової війни в літературі української діаспори // Променисті сільвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 514-531.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 51.

Шевельов Ю. МУР і я в МУРі (Сторінки зі спогадів. Матеріали до історії української еміграційної літератури) // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 559-592.

Крохмалюк Роман (1906-1990) – журналіст, військовий і громадський діяч. Народ. 8 червня 1906 р. у Тернополі. Закінчив Віденський політехнічний інститут (1931), навчався у Вищій торгівельній школі у Відні. У 1934 р. став співвласником фірми „Екамп” у Львові. У 1939 р. емігрував до Німеччини, в 1951 р. – до США. Поселився в Детройті, працював у фірмі „Детройт-Едісон”. Співробітник „Енциклопедії українознавства”, дійсний член НТШ. Помер 9 лютого 1990 р. у Детройті.

Автор спогадів „Заграва на Сході” (1978), документальних праць.

Маркусь В. Крохмалюк Роман // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 414.

Крохмалюк Юрій – див. Тис Юрій.

Кубек Еміль [Емілій] Антонович (1867-1940) – письменник, громадський діяч, дослідник життя лемків. Народ. 23 листопада 1867 р. у с. Штефурове Свидницького округу (Словаччина). Після закінчення Пряшівської духовної семінарії (1881) став священником. У с. Снакові розгорнув культурно-освітню діяльність, сприяв удоско-

наленню способів господарювання, заснував хорový і драматичний гуртки, друкувався у періодичних виданнях. У 1904 р. емігрував до США, був греко-католицьким священником у Маганой Ситі, брав активну участь у громадському житті закарпатських емігрантів, продовжував творчу діяльність. Помер 17 липня 1940 р. у Маганой Ситі (Пенсільванія).

Автор роману „Марко Шолтис” (1918-1920), прозових творів „Єдно виданіє”, „Пасхальний дар”, „Після дождя – сонце”, „Кому што Бог обіцяв” та ін., першого багатомовного словника.

Маркусь В. Кубек Еміль // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 415-416.

Німчук В. В. Кубек Емілій Антонович // Українська мова: Енциклопедія. – К.: Українська енциклопедія, 2000.

Кудрик Василь Онуфрійович (1880-1963) – український поет, прозаїк, редактор. Псевдоніми – Охрип Отлукавін, П. Казан, В. - Цебрівський. Народ. 13 жовтня 1880 р. у с. Цеброві теперішньої Тернопільської обл. Прибув до Канади у 1903 р. і поселився в Толстой (Манітоба), працював на фермі, учителював. Переїхав до Вінніпега, був першим редактором „Українського Голосу” (майже до 1921 р.). Був одним із організаторів Української греко-православної церкви в Канаді, священником в Альберті (1924-1941), Саскачевані, Саскатуні. У 1941 р. повернувся до Вінніпега і редагу-

вав „Вісник”(1941-1954). Помер у Вінніпезі 7 жовтня 1963 р., похований на цвинтарі Глен-Іден.

Автор збірки віршів „Весна” (1911); поеми „Перша пригода Ничипора Довгочхуна” (1911); збірок оповідань „Пімста робітника” (1911), „Квітки при дорозі” (1975); розвідок „Маловідоме з історії уніятської церкви” у 4 т. (1952-1956), памфлетів „Чужа рука” (1935).

Кудрик В. Весна. – Вінніпег: Накладом автора, 1911. – 127 с.

Кудрик В. Життя Йосафата Кунцевича. Історична розвідка на підставі католицьких джерел. – Вінніпег, 1948. – 190 с.

Кудрик В. Квітки при дорозі. Оповідання і нариси. – Наягара Фалс: Онтаріо, 1975. – 208 с.

Кудрик В. Чужа рука або хто роз’єднує український нарід. – Вінніпег: Вісник, 1935. – 208 с.

Кузеля Зенон (1882-1952) – публіцист, редактор, видавець, історик, фольклорист, етнограф, бібліограф, мовознавець, просвітницький діяч. Криптоніми: К., З.К., КуЗ. З.; К-я З.; Х.; Ки. та ін. Народ. 23 червня 1882 р в с. Поручин Бережанського повіту на Тернопільщині. Освіту здобув у Львівському (1900-1901) та Віденському (1901-1906) університетах. У 1909-1914 рр. викладав у Чернівецькому університеті українську мову, редагував газету „Україна” (1912-1914), пізніше у Зальцвелі (Німеччина) – журнал „Шлях” (1919-1920). Провадив культурно-просвітницьку діяльність у таборі полонених у Зальцвелі. У 1921 р. прибув до Німеччини, редагував газету „Українське слово” (1921-

1923). У 1926 р. став професором Українського наукового інституту (Берлін), редагував його видання. У 1930-1936 рр. – голова Союзу закордонних журналістів. У 1939 р. переїхав до Франції, брав активну участь у підготовці „Енциклопедії українознавства”. У 1949-1952 рр. очолював європейський осередок НТШ у Сарселі. Помер 24 травня 1952 р. у Парижі (Франція).

Автор наукових праць „Наші сільські оповідачі” (1908), „Борис Грінченко як етнограф” (1910), „Ярмарки на дівчата: Причинки до української етнології”, „Причинки до етнографічної діяльності Опанаса Васильовича Маркевича” (1925) та ін.

Качкан В. А., Качкан О. В. Культурологічні візії Зенона Кузеля в епістолах: панорама проблеми // Нев’януча галузка калини: Українські літератори, вчені, громадські діячі – в діаспорі. – К., 2011. – С. 99-113.

Погребенник Ф. Кузеля Зенон // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К., 1995. – Т. 3. – С. 86.

Кузьменко Світлана (1928) – поетеса, прозаїк, критик, перекладач, удова поета Б. Олександрів. Народ. 22 вересня 1928 р. на Чернігівщині в інтелігентній родині: батько – юрист, мати – педагог. У 15 років виїхала з України. Середню освіту здобула в Німеччині. Студіювала літературу у вищій школі. У Канаду прибула після Другої світової війни (1948). Навчалася в політехнічному інституті Раєрсона в Торонто. Працювала

в бібліотеці Торонтського університету, в редакції газети „Новий шлях”. Літературну творчість почала в Канаді. У 1997 р. приїздила в Україну. Член Пен-клубу, президії Об'єднання українських письменників „Слово”. Відзначалася на конкурсах Українського літературного Фонду ім. І. Франка (1978, 1981), конкурсі ім. Марусі Бек при Світовій федерації українських жіночих організацій.

Автор збірок оповідань „Ново-талалаївські рефлексії” (1974); збірок віршів „Вічний проростень” (1981), „У сяйві променів” (1984), „Волошка у житніх полях” (1997), „Білі голуби” (1998), „Берегиня” (1999); збірок для дітей „Івасик та його абетка” (1974), „Півникова пригода” (1981); казок для дітей.

Кузьменко С. Вірші // Слово. Збірник 5. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1973. – С.31-32.

Кузьменко С. Ворог народу // Слово. Збірник 7. – Едмонтон, 1978. – С. 134-139.

Кузьменко С. Джоконда де Пилпчук // Хрестоматія української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 411-414.

Кузьменко С. У сяйві променів. Поезії. – Торонто: Слово, 1984. – 63 с.

Гарасевич М. Світлана Кузьменко // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 464-470.

Кузьмович Ольга (1917) – письменниця, журналістка, громадська діячка. Псевдонім: О-КА. Дівоче прізвище – Шепарович. Народ. 24 листопада 1917 р. у Львові (Галичина). Студювала журналі-

стику у Варшаві, співпрацювала з редакціями видань „Діло”, „Дорога”, українським видавництвом (1942-1945). Емігрувала до Австрії, потім до США (1947), оселилася спочатку в Ньюарку, потім у Бабилоні. Працювала у редакції „Свободи” (1951-1968), редагувала пластові журнали „Юнак” (з 1968), „Пластовий шлях” (1980-1984), потім „Наш голос” (2001-2003). У 1976 р. була обрана головою Спілки українських журналістів Америки. У 2001-2003 рр. редагувала „Наш голос”.

Автор збірки нарисів, спогадів і коментарів „Про це і те” (2003), „Про вчора і сьогодні” (2003).

Кузьмович О. Повернення Миколи Понеділка додому // Понеділок М. Казка недоказана моя. – К.: Вид-во імені Олени Теліги, 2003. – Т. 1. – 352 с.

Трощинський В. Кузьмович Ольга // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 420.

Кузьмович-Головінська Марія (1904-1986) – письменниця. Дівоче прізвище – Кузьмович, у шлюбі – Головінська. Народ. 15 березня 1904 р. у с. Брюховичі Перемишлянського повіту (Галичина) в родині священика. Закінчила гімназію Сестер Василіянок у Львові (1922), вийшла заміж за пароха с. Зарваниці В. Головінського. У 1927-1944 рр. мешкала у с. Зарваниця. Почала друкуватися з 1933 р. У 1945 р. прибула до Австрії, її чоловік був священиком у таборах ДП. З 1949 р. мешкала в Філадельфії. Була головою Ма-

рійської дружини Матері Божої Зарваницької у Філадельфії. Померла 26 жовтня 1986 р. у Філадельфії, похована на цвинтарі св. Марії в Фокс-Чейсі.

Автор книжок „Вітриниця” (1933), „Вівчар” (1935), „Сефта” (1939), „Чічка” (1954), „Горбатенька” (1958), „Марія” (1962), „Полудник” (1965), „Осіньне листя” (1966), „Лісовий голуб” (1970), „Вибраних творів” у 3 т. (1966, 1970, 1972), автобіографії „Портрет” (1978).

Кузьмович-Головінська М. Горбатенька. – Торонто: Добра книжка, 1958. – 48 с.

Кузьмович-Головінська М. Зарваниця. – Тернопіль: Джура, 2000. – 224 с.

Кузьмович-Головінська М. Лісовий голуб. Оповідання. – Торонто: Добра книжка, 1970. – 280 с.

Кузьмович-Головінська М. Портрет: Автобіографія. – Торонто: Добра книжка, 1978. – 144 с.

Кузьмович-Головінська М. Сефта. Оповідання. – Філадельфія: Америка, 1952. – 199 с.

Маркусь В. Кузьмович-Головінська Марія // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 420.

Куленко О. – див. Скоп Олександр.

Кулик Емілія (1909-1990) – письменниця, театральна діячка. Дівоче прізвище – Дороцька. Народ. 10 лютого 1909 р. в м. Городенка (Галичина). Працювала в редакції журналу „Жіноча доля” в

Коломиї. На початку 1950-х рр. прибула до США з Німеччини, закінчила школу медсестер, працювала за фахом. У Чикаго заснувала театр „Нова сцена”, потім із чоловіком переїхали до Флориди. Померла 1 березня 1990 р. в Голівуді (США).

Маркусь В. Кулик Емілія // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 422.

Куліш Володимир Миколайович (1917) – український письменник, син репресованого драматурга М. Г. Куліша, чоловік письменниці О. Керч. Псевдоніми – Степан Євин, Серафима Гусочка. Народ. 1917 р. в Олешках на Херсонщині. Дитячі роки минали в Одесі, потім у Харкові. Батько був репресований у 1934, потім помертньо реабілітований. У роки війни емігрував спочатку до Австрії, потім Аргентини, мешкав у Буенос-Айресі. У 1950-х рр. переїхав до Філадельфії (США).

Автор повісті „Пацани” (1967), п’єси „Ліс шумить” (1963), книги спогадів „Слово про будинок „Слово” (1966).

Куліш В. Закінчення передмови й початок розділу першого // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – С. 183-191.

Куліш В. Науковий трактат про сні // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – Ч. 2. – С. 195-197.

Куліш В. Пацани. Повість. – Мюнхен: Шлях перемоги, 1967. – 319 с.

Куліш В. Слово про будинок „Слово”: Спогади. – Торонто: Гомін України, 1966. – 68 с.

Куліш Ярослава – див. Керч Оксана.

Купрись Петро Михайлович (1933 – дата невідома) – поет, перекладач. Народ. 1933 р. у с. Костомолоти. Дитинство минуло у с. Стромів біля Луцька. У 1957 р. родина повернулася до с. Костомолоти. Закінчив загальноосвітній ліцей у Білій Підляській (1951), потім студював російську філологію в університеті (1951-1955). Працював учителем. У 1966 р. переїхав до Любліна, викладав російську мову в Рільничій академії. Писав вірші з 1957 р., перекладав „Кобзаря” Т. Шевченка, „Енеїду” І. Котляревського. Друкувався в „Українському календарі”, польських журналах „Катена” і „Sztandar Ludu” (Люблін). Похований на православному кладовищі в Любліні.

Купчинський Роман (1894-1976) – український поет, прозаїк, літературний критик, публіцист, редактор, фейлетоніст, автор багатьох відомих пісень, журналіст. Псевдоніми і криптоніми: Гак Мусій; Чіпка Галант; Галактіон Чіпка; Доля Мирон; Мирон-Доля; Роман К.; Харко; Учасник; Зиз; Рома; Р. К.; Г. Ч.; М. Д.; Т. С. та ін. Народ. 24 вересня 1894 р. у с. Розгадові Зборівського повіту на Тернопільщині в родині священика. Закінчив гімназію в Перемишлі (1913), навчався у Львівському університеті. Почав писати ще в

гімназії, а друкуватися з 1915 р. У лавах Січових Стрільців захищав Західноукраїнську Народну Республіку, був старшиною УГА. Один із організаторів літературної групи „Митуса”, видавництва „Червона калина”, голова Товариства українських письменників і журналістів ім. І. Франка у Львові (1933-1939). У 1924-1939 рр. працював фейлетоністом у газеті „Діло” (Львів).

Під час Другої світової війни емігрував до Польщі (1940), працював у Кракові в українському видавництві, потім (1944) переїхав до Відня (Австрія), пізніше мешкав поблизу Мюнхена (Німеччина). У 1949 р. емігрував до США, поселився у Нью-Йорку. Працював у редакції газети „Свобода”. Був головою Союзу українських журналістів (1950-1954). Помер 10 листопада [за ін. даними 10 червня, за ін. – 15 серпня] 1976 р. у м. Оссінінг (США), похований на цвинтарі св. Андрія в Савт-Бавнд-Бруку.

Автор драматичної поеми „Великий день” (1921), повісті „У зворах Бескиду” (1933), трилогії „Заметіль” („Курилася доріженька”, „Перед навалою”, „Вилітали орли”), сатиричної поеми „Скоропад” (1965), численних віршів. Народними стали пісні „Зажурились галичанки”, „Човен хитається”, „Пиймо, друзі”, „Чи знаєш ти?”, „Ми йдемо у бій”, „Ой, шумить, шумить” та ін. За життя збірки поетичних творів не виходили. Лише у 1983 р. у Нью-Йорку вийшла впорядкована Б. Бойчуком збірка „Недоспівані пісні”.

Купчинський Р. В бережанській

тихій стороні // Україна. – 1991. – № 4. – С. 14.

Купчинський Р. Скоропад. Поема. – Нью-Йорк: Червона калина, 1965. – 142 с.

Купчинський Р. Мисливські оповідання. – Вінніпег: Новий шлях, 1964. – 207 с.

Купчинський Р. Вірші // Над рікою часу: Західноукраїнська поезія 20-30-х років / Упор., вступ. ст., приміт. М. Ільницького. – Харків: Фолю, 1999. – С. 143-164.

Купчинський Р. „У перших лавах будівників комунізму” // Сучасність. – 1970. – Ч. 5 (113). – С. 83-87.

Гуцак І. В. Купчинський Роман Григорович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 106-107.

Качкан В. А., Качкан О. В. Роман Купчинський і „Червона калина” // Нев’януча галузка калини: Українські літератори, вчені, громадські діячі – в діаспорі. – К., 2011. – С. 162-179.

Козачок М. Післяслово // Купчинський Р. Великий день: Драматична поема. – Тернопіль: Поліграфіст, 1997. – С. 31-45.

Кузьмович О., Бойчук Б. Купчинський Роман // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 427.

Луців Л. Рецензія на повість „У зворах Бескиду” // Література і життя. Літературні оцінки. – Джерзі Ситі – Нью-Йорк: Свобода, б. р. – С. 366-368.

Приходько І. Творчі портрети українських письменників ХХ ст. –

Тернопіль, 1993. – С. 140-156.

Салига Т. Час судить по-своєму // Купчинський Р. Заметіль 1. Курилася доріженька: Повість зі стрілецького життя. – Львів: Каменяр, 1991. – С. 5-13.

Салига Т. ...Бо заметілями курилася дорога // Купчинський Р. Заметіль 3. У зворах Бескиду: Повість зі стрілецького життя. – Львів: Каменяр, 1991. – С. 133-143.

Курах Михайло (1898-1962) – громадський діяч, поет. Народ. 1898 р. в Галичині. Служив у австрійській армії, потрапив у російський полон. Організував полк ім. Мазепи в Саратові, воював у лавах Січових стрільців, був членом революційного комітету УГА. Емігрував до Чехословаччини, закінчив Українську господарську академію в Подєбрадах. У повоєнний час перебував у Австрії, очолював Українське Центральне Допомогове Об’єднання (1950-1953), потім переїхав до США. Помер 18 червня 1962 р. в Нью-Йорку (США).

Автор збірки віршів „Перед брамою” (1963, посм.).

Маркусь В. Курах Михайло // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 427.

Курдидик Анатоль Петрович (1905-2001) – письменник, журналіст, редактор, громадський діяч. Псевдоніми і криптоніми – Осій Гольтіпака, Осип Гольтіпака, Осій Г., Рогатинець, О.Г., АКА, Ака, А. К., а. к. Народ. 24 липня 1905 р.

у Підгайцях тепер Пустомитівського району Львівської обл. у родині священика. Студіював право в Львівському університеті (1925-1928). Очолював літературну групу „12” (1931-1937). Працював журналістом у часописі „Український голос” (1928-1929). Співробітничав із західноукраїнськими періодичними виданнями (1930-1939), був співредактором тижневика „Неділя” (1930-1939) в Ашафенбурзі, співробітничав із щоденником „Діло” (1934-1939). Під час Другої світової війни був віденським кореспондентом „Краківських вістей” (1940-1945). Після війни емігрував до Канади. У 1956-1960 рр. редагував газету „Вільне слово” (Торонто), з 1961 р. – редактор „Нового шляху” (Вінніпег), згодом (від 1962 р.) – „Поступу”. Очолював літературно-мистецький клуб у Вінніпезі (1963-1973). Був головою і співзасновником Спілки українських журналістів, членом Канадського пресового клубу. Член Об'єднання українських письменників „Слово”. Нагороджений Шевченківською медаллю (1974). Помер 25 червня 2001 р. у м. Вінніпег (Канада).

Автор збірки легенд „Ясні вогні” (1929), оповідань „Маленькі борці” (1932), репортажу „Дві години в домі українського інваліда” (1934), повісті „Три королі і одна дама” (1943), „Дві години” (1934), „До сонця золотого” (1936), комедії „Ой та „Просвіта” (1938), „Записки з буднів: Фейлетони і нариси” (1979).

Курдидик А. Маленькі борці. Оповідання. – Нью-Йорк: Говерля, 1978. – 91 с.

Курдидик А. Меценат // „Дванадцятка”. Наймолодша львівська літературна богема 30-х років ХХ ст.: Антологія урбаністичної прози. – Львів: ЛА „Піраміда”, 2006. – С. 213-221.

Матеуш В.О. Український патріот із Канади Анатоль-Юлій Курдидик. – Хмельницький, 2001. – 20 с.

Курдидик Ярослав Петрович (1907-1990) – український поет, журналіст. Псевдоніми та криптоніми – Ярослав Петрович, Славко, Я. К. Гумористичні твори підписував псевдонімом Максим Булька. Народ. 6 березня 1907 р. у с. Покропивна на Тернопільщині. Навчався в українській гімназії у Тернополі. Став студентом Технічно-мистецької школи у Львові (1924). Студював журналістику у Варшавському (1929-1931), право – у Віденському університеті (1932-1933). Входив до літературного об'єднання „12”, працював у видавництві І. Тиктора. Був кореспондентом львівського щоденника „Час” (1933-1934), „Новий час” (1934-1939). Воював проти німців, потім став старшиною німецької армії. Перебував у таборах для переміщених осіб у Німеччині, став членом Спілки українських журналістів у Німеччині (1946-1950). Емігрував до США, працював у пекарні, був службовцем представництва Південної Африки у Нью-Йорку. Помер 1990 р. у США.

Автор збірок „Два кулемети” (1954), „Етюди. Мініатюри” (1955), „Два кулемети” (1954), „Серце і зброя” (1976), новел і оповідань

„Розмова зі смертю” (1993), гуморесок „То не так як вдома” (1993), спогадів про війну.

Курдидик Я. Баляда про вояцькі чоботи // Слово і зброя: Антологія української поезії, присвяченої УПА і революційно-визвольній боротьбі 1942-1967 / Упоряд. Л. Полтава. – Торонто – Онтаріо, 1968. – С. 32-34.

Курдидик Я. Мініатюри // „Дванадцятка”. Наймолодша львівська літературна богема 30-х років ХХ ст.: Антологія урбаністичної прози. – Львів: ЛА „Піраміда”, 2006. – С. 229-233.

Курдидик Я. Етюди. Мініатюри. – Торонто: Наша слава, 1955. – 88 с.

Курдидик Я. Мультимільйонер. Епітафія // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – Ч. 2. – С. 94.

Курдидик Я. Серце і зброя. – Торонто: Братство колишніх вояків 1-ї Української дивізії УНА, 1976. – 76 с.

Курдидик Я. То не так як вдома. – Торонто: Наша слава, 1993. – 92 с.

Курилас Богдан – див. Калиненко Ігор.

Куриленко Василь (1903-1942) – український поет, публіцист, журналіст. Псевдоніми – Старий Кінь, Кейленк Віллі та ін. Народ. 25 квітня 1903 р. у смт. Короп Чернігівської обл. Закінчив гімназію, брав участь у національно-визвольній боротьбі. Після поразки емігрував до Чехословаччини. Навчався на математично-природни-чому відділі Українського високого педагогічного інституту

ім. М. Драгоманова, в Українській господарській академії. У 1932-1939 рр. жив у Мукачеві, був активним членом „Просвіти”, брав участь у роботі драматичної студії „Рідна нива”. Помер від туберкульозу 4 червня 1942 р. у м. Косові Івано-Франківської обл.

Курилик Василь Дмитрович (1927-1977) – письменник, художник. Народ. 3 березня 1927 р. у Вудфордї (Альберта), дитячі роки минули на батьківській фермі. Родина переїхала спочатку до Манітоби, потім до Онтаріо. Навчався в художньому коледжі в Онтаріо. Закінчив Манітобський університет зі ступенем бакалавра (1949). Щоб учитися, заробляв миттям машин, працював дроворубом. Навчався в інституті Аленде в Мехіко, потім у Лондоні. Пішки пройшов шлях від Віфлеєма до Єрусалима. У 1960 р. повернувся у Канаду, поселився у м. Торонто. Перша виставка його картин відбулася у 1960 р. у галереї Айзака. Намалював понад 7 тис. картин. У 1969 р. відвідав Україну. Помер 3 листопада 1977 р. у м. Торонто. Член Об'єднання українських мистців у Канаді, почесний доктор Віндзорського університету.

Автор серії малюнків про перших українських поселенців у Канаді.

Канадсько-українська фундація: 3 нагоди 100-річчя поселення українців в Канаді. Виставка картин „Український піонер” та „Страсті Христові” Василя Курилика. –Торонто, 1991. – 48 с.

Стебельський Б. Василь Курилик // Західноканадський збірник

/ Упоряд. Яр Славутич. – Ч. II. – Едмонтон, 1975. – С. 232-252.

Курило Петро (1920) – український письменник. Народ. 8 липня 1920 р. у м. Куликів Несторівського району на Західній Україні. Закінчив духовну семінарію у Львові (1933-1939). Навчався у Львівському ветеринарному інституті (1942-1944), потім у Лейпцигському і Ганноверському університетах. У 1947 р. отримав ступінь доктора медичних наук. У 1952 р. відкрив приватну практику в Смокі Лейк (Алта), потім у Ту Гипс (1966-1969). Пізніше працював у Саскачевані на м'ясокомбінаті.

Марунчак М. Курило Петро // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С.264-265.

Куропась Степан (1900-2001) – громадський діяч, мемуарист. Народ. 1 жовтня 1900 р. в с. Селиська Перемиського повіту. Здобув гімназичну освіту в Перемишлі. Воював у лавах УГА. Після поразки національно-визвольних змагань емігрував до Чехословаччини, здобув агрономічну освіту у Празі (1920-1924). Служив у польській армії. В 1927 р. переїхав до США, спочатку мешкав у м. Грендж-Репідс, з 1931 р. – в Чикаго. Брав активну участь у діяльності націоналістичних організацій. Редагував журнал „Самостійна Україна”. Помер 11 серпня 2001 р. у Чикаго. Похований на цвинтарі св. Миколая.

Автор книги „Спогади з України й 60 рр. в Америці” (1988).

Маркусь Д. Куропась Степан // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 428-429.

Курпіта Теодор (1913-1974) – український поет, прозаїк, гуморист, сатирик, драматург, редактор, журналіст. Псевдоніми – Теок, Те-ка, Ф. Ремезівський, Андрух Бандзюк. Народ. 12 травня 1913 р. у Ремезівці Золочівського повіту (Галичина). Навчався у Золочівській гімназії. Друкуватися почав під час навчання в гімназії. У 1939 р. був прийнятий до Спілки письменників України.

З 1944 р. – в еміграції. У 1945 р. потрапив до Мюнхена, організував видавництво „Академія”. Став головним редактором літературно-наукового журналу „Рідне слово”, гумористичних органів „Іжак” і „Комар”. У 1949 р. переїхав до США, оселився в Чикаго, заробляв фізичною працею, займався журналістикою. З 1961 р. був головним редактором тижневика „Українське життя” (Чикаго). Помер 31 березня 1974 р. у Чикаго, похований на цвинтарі св. Миколая.

Автор збірок „На доспівах весняних” (1934), „Not a pass” (1946), „Вибране” (1947), „Карикатури з літератури” (1947), „Сальви і мальви” (1967), повісті „Блакитні троянди” (1966), драматичних творів „У дитячому садку” (1937), „Із хати до хати” (1938), „Небесний гість” (1938), сатиричних творів „Карикатури з літератури” (1947), „П'яте через десяте” (1949), спогадів „Засніжений Львів” та інших творів.

Курпіта Т. Вірші // Антологія української поезії. – Лондон: Вид-во Спілки української молоді, 1957. – С. 499-500.

Курпіта Т. В дитячому садку. – Львів, 1936. – 16 с.

Гарасевич М. Любов – вічна: „Блакитні троянди” Теодора Курпіти // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 259-271.

Роздольська О. Курпіта Теодор // Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. В. Маркусь, співред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 429.

Шевельов Ю. МУР і я в МУРі (Сторінки зі спогадів. Матеріали до історії української еміграційної літератури) // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 559-592.

Кухар Роман – див. Володимир Р.

Кухаренко Яків Герасимович (1799-1862) – український письменник, етнограф. Народ. 1799 р. у м. Єйську тепер. Краснодарського краю в родині офіцера. Здобув військову освіту в Катеринодарській гімназії, служив у Чорноморському козацькому війську. Був наказним отаманом цього війська, начальником Нижньокордонної лінії. Помер 26 вересня (8 жовтня) 1862 р. у полоні в горців. Похований у Катеринодарі (тепер Краснодар).

Автор п'єси „Чорноморський побит на Кубані” (1861), поеми

„Харько, запорозький кошовий” (1913), етнографічних нарисів „Чабанський словник” (1861), „Пластини” (1862), „Вівці й чабани в Чорноморі” (1862).

Кухаренко Я. Вороний кінь. Чорноморський побит на Кубані... (Уривки) // Оліфіренко В. В., Чумаченко В. К. Козак Мамай. – Київ – Донецьк – Краснодар: УКЦ, 1998. – С. 82-89; 118-124.

Орел В. М., Шубравський В. Є. Кухаренко Яків Герасимович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 144.

Чумаченко В. К. Поет і отаман. Про дружбу Т. Шевченка та Я. Кухаренка // Київська старовина. – 1993. – № 1. – С. 105-110.

Кучабський Василь (1895-1945) – публіцист, історик, військовий діяч. Псевдоніми – Бука, Яструб, Бой. Народ. 4 листопада 1895 р. у с. Волиці поблизу Пустомит на Львівщині. Закінчив гімназію у Львові (1905-1913), навчався на юридичному факультеті Львівського університету. З 1913 р. стає учасником стрілецького руху, був командиром сотні. У 1916 р. потрапив у російський полон і був вивезений до Царицина, у 1918 р. втік із полону. Брав участь у боях проти Червоної Армії і Добровольчої Армії генерала Денікіна (1918-1919). Перебував у складі української дипломатичної місії у Швеції (1919).

У 1920 р. повернувся у Гали-

чину. У 1922 р. виїхав до Німеччини, продовжив навчання на філософському факультеті (відділення історії та державознавства) Берлінського університету. У 1926 р. здобув ступінь доктора філософії, викладав історію та літературу в гімназії м. Кіль (1934-1939), був активним співробітником Українського наукового інституту (Берлін). У роки гітлерівської окупації Польщі був директором краківської бібліотеки. У 1945 р. після вступу радянських військ на територію Польщі пропав безвісти. Дійсний член Наукового товариства ім. Шевченка.

Автор праць „Die West-Ukraine im Kampfe mit Polen und dem Bolschewismus in den Jahren 1918-23” (нім., 1934), „Україна і Польща” (1933), „Січові Стрільці. Военно-історичний нарис” (1937), „Українська дипломатія та держава Антанти в 1919 р.” (1931), „Польська дипломатія і східно-галицьке питання на Паризькій мирній конференції в 1919 р.” (1931), „Значення ідей В'ячеслава Липинського” (1935), „Симон Петлюра в світлі історії” (1936).

Кучабський В. Золоті ворота. Історія Січових Стрільців 1917-1919. – Л.; Рочестер, 2004. – 396 с.

Кучабський В. Корпус Січових Стрільців. Военно-історичний нарис. – Чикаго, 1969. – 663 с.

Кушнір Володимир (1881-1933) – публіцист, видавець. Псевдоніми і криптоніми: К-р В., В. Ріншук, V, W. K. Народ. 1881 р. у с. Янчин (тепер с. Іванівка Перемишлянського р-ну Львівської обл.). Закінчив Львівський університет, став журналістом. Працював у редакції газети „Діло” (1912), часописах „Буковина” і „Народний голос” (1913-1914). На початку ХХ ст. переїхав до Відня. Брав участь у редагуванні часописів „Воля” (Відень, 1919), „На переломі” (Берлін, 1920). На початку 20-х рр. очолював Спільку українських журналістів і письменників у Відні. У 1923 р. оселився у Празі, викладав німецьку мову в Українському педагогічному інституті. Помер 25 жовтня 1933 р. у Празі (Чехія).

Кушнір В. Листи до М. Коцюбинського // Листи до Михайла Коцюбинського / Упорядк. та комент. В. Мазного. – Ніжин, 2002. – Т. III: Карманський-Мочульський. – С. 143-146.

Камінський А. Восток і Запад. Повесть. – Коломия, 1903.

Погребенник Ф. П. Кушнір Володимир // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К., 1995. – Т. 3. – С. 117.

Кушнір Володимир // Українські письменники діаспори. Матеріали до біобібліографічного словника/ Авт.-упор.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2006. – Част. 1. – С. 132-133.

Лавренко Ми-

хайло (1901 – дата невідома) – поет, прозаїк, драматург, художник. Народ.

1901 р. на Чернігівщині, брав участь у бою під Крутами (1918), був поранений у цьому бою. Учасник українського повстання у Борзні. Жив у Франції, потім у США. Доля невідома.

Автор збірки оповідань „Щедрий вечір” (1976), драматичних і ліричних творів.

Лавренко М. Арсенал 1918: Лицедійство на 4 дії. – Нью-Йорк: Рідний край, 1976. – 139 с.

Лавренко М. Два колоски: Збірка оповідань із років великої трагедії українського народу. 1932-1933. – Нью-Йорк, 1992-1993. – 304 с.

Лавренко М. Дивнії діла твої, Господи: Зб. оповідань з таємнознавства. – Нью-Йорк, 1975. – 303 с.

Лавренко М. Крути // Крути: Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор. Зінкевич О., Зінкевич Н. – К.: Смолоскип, 2008. – С. 348.

Лавренко М. Пархімові ласощі. – Новий Йорк: Рідний край, 1970. – 9 с.

Лавренко М. Щедрий вечір. Збірка оповідань. – Нью-Йорк: Рідний край, 1976. – 249 с.

Лавріненко Юрій Андріанович (1905-1987) – літературний критик, історик української літератури, публіцист, громадський діяч, есеїст. Псевдоніми – Ю. Дивнич, Ю. Ясен, Ю. Гайдар, Ю. Коларгонець. Народ. 3 травня 1905 р. у с. Хижинці Звенигородського повіту на Київщині (тепер Лисянський

район Черкаської обл.) в багатодітній родині. Навчався в Уманському садово-городньому технікумі (1920-1925), на філологічному факультеті Харківського університету (1926-1930). Під час навчання написав і видав праці „В. Блакитний-Еллан” (1929), „Творчість Павла Тичини” (1930). У 1932-1933 рр. працював у газеті „Вісті”. За критичні міркування про метод соціалістичного реалізму (стаття „Проблема стилю”) зазнав переслідувань. У 1933 р. був заарештований і ув'язнений. Перебував у в'язниці Харківського ГПУ (1934-1935), потім у концтаборі в Норильську (1936-1939).

У роки Другої світової війни емігрував до Австрії (1944), потім Німеччини (1947), перебував у таборі ДіПі. Редагував газету „Українські вісті”, був одним із організаторів МУРу, брав активну участь у створенні Об'єднання українських письменників „Слово”. У 1950 р. переїхав у Нью-Йорк. У 1966 р. захворів. Помер 14 грудня 1987 р. у Нью-Йорку.

Автор публіцистичних праць „На іспиті великої революції” (1948), „Соціалізм і українська революція” (1949), „Американське малоросійство” (1951), „Василь Каразін – архітект відродження” (1975), „Чорна пурга та інші спомини” (1985); літературно-критичних праць „В. Блакитний-Еллан” (1929), „В. Чумак” (1930), „Творчість Павла Тичини” (1930), „Зруб і парости” (1971), „На шляхах синтези клярнетизму” (1977), „Павло Тичина і його поема „Сковорода” на тлі епохи” (1980) та ін.

Лавріненко Ю. З життя і праці

О. Бурггардта (Ю. Клена) // Літературна Україна. – 1991. – 10 жовтня. – С. 5.

Лавріненко Ю. Зруб і парости: Літературно-критичні статті, есеї, рефлексії. – Мюнхен: Сучасність, 1971. – 331 с.

Лавріненко Ю. Василь Каразин – архітект відродження. Матеріяли і думки до 200-ліття з дня народження. – Мюнхен: Сучасність, 1975. – 191 с.

Лавріненко Ю. Василь Чумак: Біографічно-критичний нарис. – Харків: Український робітник, 1930. – 78 с

Лавріненко Ю. Князівна, що обходить шатра // Лятуринська О. Зібрані твори. – Торонто: Видання Організації Українок Канади, 1983. – С. 717-723.

Лавріненко Ю. На шляхах синтети клярнетизму. – Сучасність, 1977. – 63 с.

Лавріненко Ю. Павло Тичина і його поема „Сковорода” на тлі епохи: Спогади і спостереження. – Сучасність, 1980. – 64 с.

Лавріненко Ю. Розстріляне Відродження. Антологія 1917-1933. Поезія – проза – драма – есей. – Париж, 1959. – 979 с.; К.: Смолоскип, 2004. – 992 с.

Лавріненко Ю. Творчість Павла Тичини. – Харків: Український робітник, 1930. – 80 с

Лавріненко Ю. Чорна пурга та інші спомини. – Мюнхен: Сучасність, 1985. – 186 с.

Бойчук Б. Юрій Лавріненко // Спомини в біографії. – К.: Факт, 2003. – С. 51-53.

Дальний Мар'ян. Юрій Лавріненко (Дивнич) – дещо про його писання // Вибране: Люди – події

– коментарі. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – С. 280-287.

Жулинський М. Юрій Лавріненко: творення сили національного відродження // Слово і час. – 2005. – № 12. – С. 3-8.

Лисенко І.М. Лавріненко Юрій Андріянович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К., 1995. – Т. 3. – С. 120-121.

Одарченко П. Юрій Лавріненко // Українська література: Збірник вибраних статей. – К.: Смолоскип, 1995. – С. 208-220.

Поліщук В. Літописець „Розстріляного відродження” // Розбудова держави. – 1996. – № 7. – С. 52- 54.

Поліщук Я. Критика і самокритика (Юрій Шерех та Юрій Лавріненко) // Література як геокультурний проект. Монографія. – К., 2008. – С. 235-268.

Шестопалова Т. П. На шляхах синтети думки (теоретичні засновки спадщини Юрія Лавріненка): монографія / Т. П. Шестопалова. – Луганськ: ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2010. – 320 с.

Шестопалова Т. П. Історія літератури як предмет науково-критичних рефлексій Ю. Лавріненка / Т. П. Шестопалова // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. – 2010. – № 11 : Філологічні науки. – С. 201- 208.

Шестопалова Т. П. Перцептивне тло читацького акту Юрія Лавріненка / Т. П. Шестопалова // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. – 2010. – № 5 : Філологічні науки. – С. 149-156.

Шестопалова Т. П. Жанровий конструкт критики Юрія Лаврінен-

ка (когнітивні засади силуети) / Тетяна Шестопалова // Історико-літературний журнал. – 2010. – № 18. – С. 457 – 465.

Шестопалова Т. П. Ю. Лаврінко як зарубіжний україніст : концепт еміграції в соціокультурному та теоретико-літературному аспектах / Т. П. Шестопалова // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. – 2009. – № 14 : Філологічні науки – С. 134-140.

Шестопалова Т. П. Спогади Ю. Лаврінка „Мій сад в Арктиці” як джерело літературознавчого дослідження / Тетяна Шестопалова // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту імені Володимира Гнатюка. Сер.: Літературознавство / за ред. проф. М. Ткачука. – Тернопіль, 2008. – Вип. 25. – С. 288-294.

Лазорик Федір Семенович (1913-1969) – письменник. Псевдоніми – Федь Маковичанин, Смутножер, Дальнозір. Народ. 1 квітня 1913 р. у с. Бехерів Бардіївського округу (Словаччина). У 1932 р. закінчив Пряшівську вчительську семінарію. Вчителював в українських селах Східної Словаччини і Закарпаття. Друкуватися почав з 1926 р. на сторінках дитячих журналів. У 1935 р. почав військову службу. У 1940-1945 рр. працював у с. Млинарівці (Словаччина). У 1948 р. переїхав до Пряшева. Редагував часописи „Пряшівщина” (з 1945 р.), „Дружно вперед”, „Дукля”, потім газету „Нове життя”. Був активним у культурному житті. Помер 4 липня 1969 р. у Братиславі.

Автор збірок віршів „Слово гнаних і голодних” (1949), „Велика

сила” (1955), „Снігові хризантеми” (1968); повістей „Світанок над селами” (1953), „Вік наш фестивальный” (1958), книжки прозових творів „Роздуми і співи” (1963); упорядник збірника народних пісень Східної Словаччини „Співаночки мої” (1956).

Лазорик Ф. Карпатська замана. – Пряшів: Словацьке педагогічне видавництво в Братиславі, відділ української літератури в Пряшеві, 1971. – 177 с.

Розмова сторіч / В. Гренджа-Донський, Ф. Лазорик, І. Гриць-Дуда. – Bratislava, 1965. – 372 с.

Мишанич О. В. Лазорик Федір Семенович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. - Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 126.

Мольнар М. З народних джерел. Про творчість Ф. Лазорика // Зустрічі культур: З чехословацько-українських взаємовідносин. – Братислава: Словацьке педагогічне видавництво в Братиславі, відділ української літератури в Пряшеві, 1980. – С. 455-467.

Федір Лазорик. Бюлетень до 80-річчя з дня народження письменника. – Пряшів: Союз русинів-українців Словаччини, 1993. – 24 с.

Лазорський Микола Панасович (1890-1970) – український письменник. Справжнє ім'я та прізвище – Микола Панасович Коркішко. Псевдоніми – М. Карельський, М. Лазорський. Народ. 27 жовтня 1890 р. [за ін. даними 9 листопада 1884 чи 1885] у м. Полтава. Закінчив Полтавську учительську семінарію, Харківський університет (1914). Працював у

Полтавському земстві, потім у музеї. Редагував „Журнал губернского присутствия”, у 1920-1928 рр. працював редактором у Державному видавництві України. У 1929 р. був заарештований і висланий на 3 роки на Соловки. Повернувся із заслання у 1932 р., почав редагувати місячник Експериментального інституту. Був заарештований удруге і засуджений до 10 років сталінських концтаборів. У роки Другої світової війни редагував журнал „Подольанин” (Кам’янець-Подільський).

У 1944 р. емігрував до Німеччини, у 1948 [за ін. даними у 1950] р. – до Австралії. Помер 13 березня 1970 р. у Мельбурні (Австралія). Член Об’єднання українських письменників „Слово”.

Автор романів „Гетьман Кирило Розумовський” (1961), „Степова квітка” (1965), „Патріот” (1969), книги „Світлотіні” (1973), оповідань, нарисів, історичних розвідок, спогадів.

Карельський М. Дзенькіт сокири. Зі спогадів в’язня // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 237-238.

Лазорський М. Гетьман Кирило Розумовський. – К.: Український центр духовної культури, 1996.

Лазорський М. Козача криниця. Ескіз // Слово. Збірник 2. – Нью-Йорк, 1964. – С. 87-90.

Лазорський М. Патріот Григор Орлик: Оповідання. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1969. – 312 с.

Лазорський М. Світлотіні. – Мельбурн, 1965. – 363 с.

Лазорський М. Степова квітка: Роман. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1969. – 312 с.

Богданова М. Особливості відображення козацької епохи в історичних оповіданнях Миколи Горбана, Олександри Єфименко, Раїси Іванченко, Андріана Кашченка, Миколи Лазорського, Ореста Левицького // Особливості української історичної прози ХХ століття / Г. Александрова, М. Богданова, Ю. Мельнікова, І. Співак. – Донецьк: ТОВ „Юго-Восток, Лтд”, 2008. – С. 174-196.

Гаврильченко О., Коваленко А. Невідомий Микола Лазорський // Україна. – 1991. – № 2.

Костюк Г. Українська еміграційна проза за 1965 рік // У світі ідей і образів. Вибране. – Сучасність, 1983. – С. 431-434.

Лисенко І. М. Лазорський Микола Панасович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 126-127.

Мишанич О. Історичні романи Миколи Лазорського // Лазорський М. Гетьман Кирило Розумовський. – К.: Обереги, 2003. – С. 631-654.

Ротач П. І слово, і доля, і пам’ять: Статті, дослідження, спогади. – Полтава: Верстка, 2000. – 442 с.

Скорина Л. Микола Лазорський // Література та літературознавство української діаспори. – Черкаси: Брама, 2005. – С. 194-2005.

Яшина Л. І. Міфологема землі в романі М. Лазорського „Степова квітка” // Нове прочитання забутих сторінок української літератури: Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ, 1996. – С. 86-92.

Лазуренко Степан (1892-1969) – публіцист, мемуарист. На-

род. 28 грудня 1892 р. у м. Гадяч на Полтавщині в родині колишнього запорожця. Закінчив школу, навчався в семінарії, потім – на учительських курсах у Полтаві. В 1914 р. був мобілізований на фронт, закінчив офіцерську школу, виявив у боях відвагу, був нагороджений Георгіївським хрестом. Був засновником, а потім командиром Першого українського козачого полку ім. Богдана Хмельницького, боровся за УНР, брав участь у звільненні Криму від військ Антанти. З військами УНР не відступив, бо був у важкому стані. У 20-х рр. був бухгалтером у полтавській конторі. У 40-х рр. виїхав до Чехословаччини, перебував у таборах у Німеччині. У 50-х рр. виїхав до США, брав участь у громадському житті українців у Детройті, друкувався у часописах „Тризуб”, „Український Прометей” та ін. Помер 27 лютого 1969 р., похований у Бавнд-Бруку.

Дубина М. Син полтавської землі // Літературна Україна. – 2011. – 25 серпня. – С. 12.

Лапський Остап (1926) – польський і український письменник, літературознавець, перекладач, публіцист, лауреат Національної премії ім. Тараса Шевченка (2007). Народ. 7 липня 1926 р. у с. Гуцьках біля Кобрини на Берестейщині (тепер Брестська обл., Білорусь). Дитинство минало в с. Риковичах. Закінчив 6 класів польської школи. Студіював русистику у Вроцлавському університеті, україністику – у Варшавському. Як випускник Вроцлавського університету працював у редакції

польського радіо, у Варшавському університеті. У 1981-1991 рр. був безробітним. Польською мовою почав друкуватися до 1956 р. Після здобуття Україною незалежності налагоджує літературні зв'язки з українськими часописами. Мешкає у Варшаві.

Автор збірок „Деякі елегії та дещо інше” (1982), „Мій почитачу” (2000), „Себе: розшукую?!” (2003), „Обабіч: істини?!” (2003), статей, перекладів.

Лапський О. Мій почитачу. – Варшава: Український архів, 2000. – 224 с.

Лапський О. Себе: розшукую?! – Варшава, 2003. – 224 с.

Лапський О. Про себе сам (дещо) // Сучасність. – 1996. – № 7-8. – С. 11-14.

Козак О. Варшавський бард – Остап Лапський // Сучасність. – 1996. – № 7-8. – С. 150-158.

Красовський І. Д. Лапський Остап // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3 – С. 131-132.

Остап Лапський // Українсько-го цвіту по всьому світу. – К.: ТОВ „Світ Успіху”, 2008. – С. 138-139.

Соболь В. До джерел поетики Остапа Лапського // Не будьмо тіннями зникомими: Навчально-методичний посібник. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2006. – С. 105-113.

Яручик В. Особливості світосприйняття поезії Остапа Лапського // Поетика художнього твору та проблеми його інтерпретації. Збірник наук. праць / За ред. З. - Гузара, Н. Лисенко та ін. – Донецьк – Дрогобич: Коло, 2002. – С. 162-170.

Ласло-Куцюк Магдаліна Андріївна (1928) – відомий славіст, румунський літературознавець-україніст, перекладач. Дівоче прізвище – Ласло, Куцюк – по чоловікові. Народ. 30 серпня 1928 р. у м. Тимішоара (Румунія) в угорській родині. Навчалася в Клузькому, Бухарестському, Харківському університетах. У 1955-1983 рр. викладала українську літературу в Бухарестському університеті. Мешкає в Бухаресті. Володіє румунською, угорською, українською, російською, англійською, німецькою і французькою мовами; популяризує українську літературу в Румунії та Західній Європі. Доктор філологічних наук з 1971 р., професор з 1972 р., лауреат премії ім. І. Франка.

Автор праць „Шевченко в Румунії” (1961), „Дослідження українського фольклору в Румунії” (1965), „Румунсько-українські літературні взаємини ХІХ – початку ХХ ст.” (1972), „Питання української поетики” (1974), „Велика традиція” (1979), „Шукання форми” (1980), „Засади поетики” (1983), „Вогонь і слово” (1992), „Ключ до белетристики” (2000), „Творчість Шевченка на тлі його доби” (2002) та інших.

Ласло-Куцюк М. Боги світла і боги темряви. – Бухарест, 1994. – 251 с.

Ласло-Куцюк М. Вогонь і слово: Космогонічний міф на Україні. – Бухарест: Критеріон, 1992. – 257 с.

Ласло-Куцюк М. Засади поетики. – Бухарест: Критеріон, 1983. – 395 с.

Ласло-Куцюк М. Ключ до белетристики. – Бухарест: Мустанг, 2000. – 292 с.

Ласло-Куцюк М. Вогонь і слово: Космогонічний міф на Україні. – Бухарест, 1992. – 257 с.

Ласло-Куцюк М. Питання української поетики. – Бухарест: Критеріон, 1974. – 208 с.

Ласло-Куцюк М. Творчість Шевченка на тлі його доби. – Бухарест: Мустанг, 2002. – 348 с.

Ласло-Куцюк М. Шукання форми: Нариси з української літератури ХХ століття. – Бухарест: Критеріон, 1980. – 327 с.

Ласло-Куцюк М. Українська радянська література. – Бухарест, 1975. – 358 с.

Laszlo-Kutiuk M. Ghid de autocunoastere. Elemente de socionica – Bucuresti, 2000. – 80 p.

Laszlo-Kutiuk M. Relatiile literare romano-ucrainene in sec. XIX inceptul sec. XX, 1974, 1977.

Laszlo-Kutiuk M. Symbolismul european, vol. III, 1983.

Laszlo-Kutiuk M. Exotica limitrofa. 1997.

Романець О. С. Ласло-Куцюк Магдаліна // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. - Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 133-134.

Ласовська-Крук Мирослава (1919) – письменниця, малярка, акторка, громадська діячка. Народ. 11 березня 1919 р. в с. Ясінка Масьова Турківського повіту на Бойківщині. Дівоче ім'я та прізвище – Мирослава-Порфїрія Сенів. Початкову освіту здобула у м. Сокалі, навчалася у Сокальській гімназії (1933-1937). Під впливом чоловіка В. Ласовського зацікавилася малярством. У 1943 р. розпочала мистецькі студії у Львові, а продовжила в Парижі (1947). Ем-

ігрувала до Аргентини, працювала в школі українознавства, розпочала літературну діяльність. Переїхала до США, працювала в школі українознавства, керувала театральним гуртком. Очолювала Асоціацію Діячів Української культури. Закінчила відділ малярства в Ком'юніті Коледж Монро. У 1978 р. після смерті першого чоловіка поєднала свою долю з Б. Круком. Мешкає в Детройті. Голова Головної Управи Об'єднання Жінок Чотирьох Свобід України, член Політичної Ради Українського Конгресового Комітету Америки та Асоціації діячів Української Культури, референтка у справах культури при Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій.

Автор п'єс „Я повернусь”, „Віщування старого дуба” (1971), „День Мазепи” (1993), „Не продам”, „Володимир Великий”, „Льодолом” (1974); повісті „Під чорним небом” (1966); роману „Дзвінка молодість” (1982).

Ласовська М. Віщування старого дуба. Феєрія. – Нью-Йорк, 1971. – 22 с.

Ласовська-Крук М. Володимир Великий: Істор. драма. – Торонто, 1988.

Ласовська М. Дзвінка молодість. – Торонто: Пробоєм, 1982. – 148 с.

Ласовська М. Льодолом. Драма // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – Ч. 2. – С. 199-212.

Ласовська-Крук М. День Мазепи. П'єси для шкільного театру. – Львів, 1993.

Ласовська-Крук М. Під чорним небом. Повість. – Торонто: Пробоєм, 1966. – 207 с.

Лещук Т. Мирослава Сенів-Ласовська-Крук // Сокальська гімназія. Пропам'ятна книга. – Львів – Сокаль, 2001. – С. 351-352.

Ласовський Володимир (1907-1975) – мистецтвознавець, критик, художник. Народ. 1907 р. у с. Сороки Бучацького повіту (Західна Україна). Закінчив Бучацьку гімназію, вчився у мистецькій школі О. Новаківського (1928-1933), потім у Модерній академії Фернана Леже (Париж). У період німецької окупації Львова очолював спілку образотворчих митців, заснував у Львові театр малих форм. У 1944 р. емігрував до Австрії, перебував у таборах у Куфштайн і Граці, очолював культурні товариства. У 1946 р. переїхав до Парижа, очолив там Українське товариство прихильників мистецтва. У 1948 р. емігрував до Аргентини, потім – до США (1959). 11 листопада 1975 р. помер у м. Нью-Йорку.

Автор статей та есе з мистецтвознавства.

Ласовський В. Генерал Тарнавський. Репортаж. – Львів: Червона калина, 1935. – 192 с.

Ласовський В. Два обличчя Антонича // Ми. – 1939. – Кн. 3. – С. 29-36.

Володимир Ласовський / За ред. М. Ласовської-Крук. – Торонто, 1980. – 127 с.

Ласовський Володимир // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1257.

Ластівка Корнило (1893-1975) – поет, прозаїк, фольклорист, етнограф. Псевдонім і крип-

тонім: Вернигора-Вірленко, К. Л. Народ. 17 грудня 1893 р. у с. Горошівка тепер. Заставницького р-ну Чернівецької обл. Закінчив теологічний факультет Чернівецького університету (1922), був священиком у селах Буковини. Почав друкуватися ще в студентські роки у чернівецьких і львівських виданнях, згодом у часописі „Українське слово” (Париж). Наприкінці Другої світової війни потрапив до Відня і там продовжив етнографічно-фольклористичну і літературну діяльність. Помер 17 грудня 1975 р. у Відні (Австрія).

Автор нарисів і повістей „Відірвані листки” (1968), праці „Північно-буковинські гагілки” (1936), монографії „Основи українських календарних обрядів” (за життя не друкувалася).

Ластівка К. Відірвані листки. – Буенос-Айрес: Наш клич, 1968. – 111 с.

Ластівка Корнило // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. – Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 3-4.

Погребенник Ф. Корнило Ластівка – письменник з-над Черемоша і Дунаю // Літературна Україна. – 1999. – 24 червня. – С. 5.

Погребенник Ф. П. Ластівка Корнило // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К., 1995. – Т. 3. – С. 134.

Лашенко Галина Ростиславівна (1911-1999) – письменниця, громадська діячка. Народ. 17 листопада 1911 р. у м. Києві, в 1920 р. емігрувала до Польщі, згодом до Чехословаччини (1921), закін-

чила гімназію у Празі, потім студіювала філологію в Українському педагогічному інституті ім. М. Драгоманова. У 1936 р. захистила дисертацію. Після Другої світової війни емігрувала до США, була членом головної управи Українського Золотого Хреста. Померла 10 листопада 1999 р. у Нью-Йорку (США).

Автор збірки оповідань „Діти” (1943), нарисів, спогадів, статей про жіноче питання, літературних портретів.

Лашенко Г. Перша зустріч з Оленою Телігою // Теліга О. Листи. Спогади / Упоряд., вст. ст., прим. Н. Миронець. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2003. – С. 239-246.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 53.

Лашенко Олег Ростиславович (1914-1998) – письменник, публіцист, громадський і політичний діяч. Народ. 19 січня 1914 р. у Києві. У 1920 р. разом із батьками емігрував до Польщі, потім Чехословаччини (1921). Закінчив гімназію, Карловий університет. У 1935 р. вступив до ОУН, у 1944-1949 рр. очолював її Культурну референтуру. У 1941 р. прибув до Києва, був учасником українського підпілля ОУН. У 1941 р. повернувся до Праги. Наприкінці війни перебував у Німеччині. Редагував збірку О. Теліги „Душа на сторожі”. У 1951 р. переїхав до США. Помер 17 червня 1998 р. у Нью-Йорку (США).

Лашенко О. На київських верхах // Теліга О. Листи. Спогади /

Упоряд., вст. ст., прим. Н. Мироненць. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2003. – С. 312-316.

Лебединська Тетяна Миколаївна (1937) – перекладач, літературознавець, кандидат філософських наук, член Спілки письменників України, донька українського письменника М. Шпака. Народ. 23 лютого 1937 р. у м. Києві, закінчила середню школу, відвідувала курси іноземних мов. Навчалася на історичному факультеті Львівського університету, потім перевелася до Ленінградського університету (1958). Після його закінчення навчалася в аспірантурі, захистила дисертацію „Народницький рух на Україні в 70-90-х роках XIX ст.” (1973). Навчалася на сходознавчому факультеті Ленінградського університету, почала займатися перекладами. У 1976-1990 рр. викладала у Ленінградському технологічному інституті. Досліджує українсько-арабські та україно-ізраїльські літературні взаємини. З 2005 р. працює в Бібліотеці Академії наук Росії у відділі сходознавства. Член Спілки письменників України (з 1990). Нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня (2006).

Автор книг „Санкт-Петербург і Україна” (2002), „Шевченківські місця Санкт-Петербурга” (2002), „Т. Г. Шевченко в Санкт-Петербурзі” (2004), „Діячі науки і культури з України” (2007), „Український некрополь Санкт-Петербурга” (2007), „М. П. Гребінка – градобудівничий Санкт-Петербурга” (2008), „І. Мазепа кавалер ордена Андрія Первозванного” (2008),

численних статей, перекладів з арабської мови.

Лебединська Т. Українці Канади та Санкт-Петербурга // Українська культура. – 1997. – № 7. – С. 34-35.

Тетяна Лебединська // Українського цвіту по всьому світу. – К.: ТОВ „Світ Успіху”, 2008. – С. 140-141.

Ткаченко В. І. Лебединська Тетяна Миколаївна // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К., 1995. – Т. 3. – С. 142-143.

Лев Василь Михайлович (1903-1991) – літературознавець, мовознавець. Народ. 7 лютого 1903 р. у с. Старий Явір тепер. Яворівського р-ну Львівської обл., закінчив гімназію у Перемишлі (1922), потім Львівський університет (1927). У 1939-1941 рр. викладав у Львівському університеті, був співробітником Відділу суспільних наук АН УРСР у Львові, членом редколегії журналу „Дзвони”. Емігрував до Польщі (1944), потім до Австрії. У 1948 р. оселився у США, був професором коледжу ім. св. Василя Великого у Стамфорді (штат Техас), викладав слов'янську філологію в Українському вільному університеті (м. Мюнхен), з 1963 р. – старослов'янську та українську мови в Українському католицькому університеті (м. Рим). Помер 23 березня 1991 р. у м. Ріджфілд-Парк (США).

Автор праць „Крехівський Апостол – пам'ятка української мови і літератури ХУІ ст.” (1930), „Лексика ранньої Шевченкової поезії” (1947), „Іван Франко і слов'янські літератури” (1967), „Сон українсь-

кої ночі” В. Пачовського” (1983); дослідження „Богдан Лепкий. 1872-1941. Життя і творчість” (1976), „Нарису граматики старослов'янської мови” (1972), розвідки „Сто років праці для науки і нації. Коротка історія Товариства ім. Шевченка” (1972). Уклав разом із І. Верб'яним „Англійсько-український словник” (1947).

Лев В. Богдан Лепкий. Життя і творчість. – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1976. – 399 с.

Збірник праць і матеріалів на пошану Василя Лева / Ред. О. Кулчинський. – Нью-Йорк, Париж, Сідней, Торонто: НТШ, 1996. – 306 с.

Погребенник Ф. П. Лев Василь Михайлович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. – Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 143.

Левенко В. – див. Леонтович Володимир.

Левинська Ірина (1907-1990) – українська письменниця. Народ. 18 травня 1907 р. у м. Рожнятів Івано-Франківської обл., закінчила Львівський університет. Брала участь у створенні літературних гуртків ім. Ганни Барвінок та О. Кобилянської, друкувалася в журналах „Наша хата”, „Жіноча доля”. У 1936 р. переїхала до Бухареста (Румунія), проводила велику культурно-освітню роботу серед української студентської молоді. Померла 6 липня 1990 р. в Бухаресті.

Автор збірок новел „Живиця” (1982), „Серця на грані” (1984), спогадів про О.Кобилянську.

Левинська І. Живиця: Проза. – Бухарест: Критеріон, 1982.

Левинська І. Літа молодії. – Бухарест: Критеріон, 1989.

Левинська І. Серця на грані: Проза. – Бухарест: Критеріон, 1984.

Василик Л.Є. Ольга Кобилянська у взаєминах з Іриною Левинською // Науковий вісник Чернівецького університету. Слов'янська філологія. – Чернівці: Рута, 2004. – Вип. 214-215. – С. 134-140.

Носенко Т. А. Левинська Ірина // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 144.

Левинський Степан Анастасійович (1902-1985) – український письменник, фольклорист. Псевдонім – Панащук. Народ. 4 (17) червня 1902 р. у м. Чернівці, закінчив Празький політехнічний інститут (1927). З 1936 р. мешкав у Бухаресті (Румунія), збирав та упорядкував збірник „Українські пісні” (1984). Помер 19 червня 1985 р. в Бухаресті.

Автор збірки гумористичних творів „І це і те” (1979).

Погребенник Ф. П. Левинський Степан Анастасійович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 144.

Левинський Степан (1897-1946) – письменник-мандрівник, сходознавець. Народ. 1897 р. у м. Львові. Закінчив гімназію, потім політехнічний інститут (Львів). Навчався у Паризькому політехнічному інституті, Брюссельському інституті. Вивчав японську мову в Парижі. У 1936-1940 рр. працював

торгівельно-економічним референтом і перекладачем з японської мови в польському консульстві в Харбіні. Жив у Шанхаї, Пекіні. У 1942-1946 рр. був перекладачем з японської мови у французько-японсько-му комітеті при правлінні губернатора Індокитаю. Помер 8 жовтня 1946 р. у м. Гап (Франція).

Автор спогадів „Від Везувія до пісків Сахари”, „3 японського дому” (1932), „Схід і Захід” (1934), „Хатина буддійського самітника” (1934), „Враження з Японії” (1942-1944).

Трощинський В. Левинський Степан // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – Т. 4 (Австралія – Азія – Африка). – С. 109.

Левицька Марина (1946) – англійська письменниця українського походження. Народ. 1946 р. у Кілі (Німеччина) в таборі біженців. Емігрувала з батьками до Великобританії. Навчалася в Кільському університеті, в 1968 р. здобула ступінь бакалавра з англійської мови та філософії. У 1969 р. захистила дисертацію з англійської літератури в Йоркському університеті. Викладала в університеті Шефільд Халам, досліджувала засоби масової інформації та комунікації. Почала писати романи про українських емігрантів. Здобула премію за найсмійнішу книжку, написану жінкою („Bollinger Everyman Wodehouse Prize for Comic Fiction”), була відзначена британською національною літературною премією. У 2005 р. вперше приїздила в Україну. Твори перекладено багатьма мовами світу.

Автор роману „A Short History of Tractors in Ukrainian” (2005), „Два каравана” (англ. Two Caravans), „We are all made of glue” (2009).

Левицька М. Два фургони / Перекл. С. Пиркало. – К.: Факт, 2008. – 408 с.

Левицькая М. Краткая история тракторов по-украински. – М.: Эксмо, 2006. – 352 с.

Абліцов В. Г. Левицька Марина // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 271-272.

Нарівська В. Пасторально-ідилічне переживання світу (про роман М. Левицької „Коротка історія тракторів по-українськи”) // Літературна компаративістика. – Вип. I. – Ч. II. – К.: ВД „Стилос”, 2011. – С. 258-273.

Левицький Василь – див. Софронів-Левицький Василь.

Левицький Мирон Миколайович (1913-1993) – прозаїк, малляр, графік. Народ. 14 жовтня 1913 р. у м. Львові. Навчався в мистецькій школі Новаківського (м. Львів), Академії мистецтв у Кракові (1931-1934). Працював у видавництвах, співпрацював з історичним музеєм. У 1945-1946 рр. викладав у Інсбруку (Австрія). У 1949 р. емігрував до Канади. У Вінніпезі працював редактором „Комаря” (1948-1950), „Українського клубу книжки”, влаштовував виставки картин у Парижі, Марокко, Нью-Йорку. У 1993 р. помер.

Левицький М. Ліхтарі. Новели. – Вінніпег, 1982.

Левицький М. Віктор Гюго винуватий (3 циклу „Ліхтарі”) // Хре-

стоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 407-410.

Левицький М. Фіяско Афродіти // Слово. Збірник 11. – Б. м.: ОУП „Слово”, 1987. – С.216-226.

Левицький М. Уляна. Віктор Г'юґо винуватий// Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 120-128.

Левченко Семен (1896-1991) – письменник. Народ. 30 квітня 1896 р. у Києві. Закінчив Одеське військове училище прапорщиків (1917). Воював у складі Армії УНР у полку імені гетьмана П. Дорошенка. Після поразки перебував у таборі для інтернованих (Каліш), редагував газету „Промінь”. Друкувався у часописах „Веселка”, „Рідна мова”, „Гуртуймось”, „Літературно-науковому віснику”. Помер 3 лютого 1991 р. у м. Дарба (Англія).

Автор історичної повісті „За волю і державу” (1966), драматичного етюдю „Дух України” (1964), збірки віршів „Обірвані струни” (1963).

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 54.

Левчук Дмитро (1900-1977) – публіцист, журналіст. Псевдоніми – Дмитро Гирський, Дмитро Болотюк. Народ. 28 травня 1900 р. в глухому селі на Кобринщині в багатодітній родині. Навчався у Кобрині, потім у Саратовській губернії, куди була вивезена родина в роки Першої світової війни. Закінчив юридичний факультет Київського університету, працював адвока-

том. У роки Другої світової війни був мобілізований до війська, поранений. Повернувся до Києва під час німецької окупації. У 1943 р. перебрався до Львова, потім до Братислави, згодом до Німеччини.

У 1951 р. виїхав до США. Спочатку заробляв фізичною працею. Друкувався у „Визвольному шляху” (Лондон), щоденнику „Америка”, двотижневнику „Батьківщина” (Торонто); був членом дирекції Інституту В. Липинського. 18 липня 1977 р. помер після автомобільної катастрофи.

Гирський Д. Дивні способи виправдання антидержавної політики. – Торонто: Батьківщина, 1973. – 182 с.

Дмитро Левчук. Життя і праця. – Філадельфія, 1978. – 186 с.

Легіт Андрій (1915–2003) – український поет, перекладач, публіцист, літературознавець. Справжнє ім'я – Андрій Теодосійович Ворущило. Народ. 25 грудня 1915 р. у м. Корсунь Київської губернії (тепер м. Корсунь-Шевченківський Черкаської обл.) в заможній хліборобській родині. Навчався у Корсунській початковій та середній школах, а згодом у школі колгоспної молоді. У 1931 р. вступив до Корсунського педагогічного технікуму (тепер Корсунське педучилище імені Т. Г. Шевченка). Після закінчення технікуму (1934) працював учителем української мови та літератури, російської мови та літератури в Юхнівській семирічці Миронівського району на Київщині. Закінчив мовно-літературний факультет Київського педагогічного інституту (1937). Учителював у

Потіцькій середній школі. У 1939 р. був мобілізований на військову службу, поранений. У роки окупації викладав у школі, був інструктором Червоного Хреста, працював у редакції тижневика „Корсунські вісті” коректором, заступником редактора. Побував у фашистських таборах і таборах для переміщених осіб в Австрії та Італії (Ріміні). У 1948 р. переїхав до Великобританії, спочатку працював у сільському господарстві, потім на фабриці, в установах. Потім поселився в Лондоні (1953), викладав українську мову та літературу в суботній школі українознавства. У 1982 р. вийшов на пенсію, віддався творчій і громадській діяльності. Друкувався у газетах „Українська думка”, „Українське слово”, „Національна трибуна”; журналах „Молода Україна”, „Наші позиції”, „Північне сяйво”, „Визвольний шлях”. У 2003 р. переїхав до Києва, де й помер.

Автор збірок „За дротами” (підгот. у таборі, 1958), „Лірика” (1948), „Чим серце билосся” (1953), „У тумані чужім” (1958), „На крилах надії” (1962), „Почуття” (1964), „Мрії” (1967), „Вибрані поезії” (1990), „Калинові шуми” (1994), „Відлуння душі” (2004, посм.).

Легіт А. Вибрані поезії. – Лондон: Українська видавнича спілка, 1990. – 232 с.

Легіт А. Вірші // Слово і зброя: Антологія української поезії, присвяченої УПА і революційно-визвольній боротьбі 1942-1967 / Упоряд. Л. Полтава. – Торонто – Онтаріо, 1968. – С.292-293.

Легіт А. За дротами. Перша збірка поезій 1945-1948. – Б.м.: Б. В., 1958.

Біляїв В. „Як тихий Легіт нам дарує вірші...” (Андрій Легіт) // „На неокраїнім крилі...” – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – С.148-165.

Качуровський І. Покоління Другої світової війни в літературі української діаспори // Променисті сільвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 514-531.

Славутич Яр. Не приховуючи почувань (А. Легіт) // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 183-185.

Соловей О. До проблеми творчої біографії Леоніда Лимана // Донбас: культурно-освітній обмін з українцями світу: матеріали науково-практичної конференції. – Донецьк: Донецьке обласне відділення Товариства „Україна-світ”, Український культурологічний центр, 2011. – С. 250-259.

Ледянський Сергій (1906-2000) – письменник, журналіст. Справжнє ім'я та прізвище – Сергій Кокот. Народ. 9 травня 1906 р. на Київщині. У 1941-1942 рр. перебував у Києві. Після війни перебував у Німеччині, потім емігрував до США, редагував журнал „Державницька думка” (Філадельфія). Помер 2 листопада 2000 р. в Анн Арбор поблизу Детройта (США).

Автор п'єс „Тисяча дев'ятсот тридцять третій рік” (1942), „Директива з центру” (1943), „Під косяком” (1948), „Великий злам” (1940), „Земля під Хмелем”; повісті „Брат твій Каїн” (1951).

Ледянянський С. Зустрічі з Оленою Телігою // Теліга О. Листи. Спогади / Упоряд., вст. ст., прим. Н. Миро-нець. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2003. – С. 322-327.

Лемний Ігор Іванович (1929) – критик, перекладач. Народ. 4 серпня 1929 р. у м. Чернівці. У 1953 р. закінчив Академію економічних наук у Бухаресті. Здобув ступінь доктора економічних наук.

Лемний І. Істина протоколярна, химерна і суттєва // Обрії. – Бухарест: Критеріон, 1985. – С. 116-126.

Ткачук С. Ігор Лемний // Обрії. – Бухарест: Критеріон, 1985. – С. 109-111.

Леонтович Володимир Миколайович (1866-1933) – письменник, громадський діяч, видавець. Псевдоніми і криптоніми – В. Левенко, В. Л., Давній, В. Л-ко. Народ. 5 серпня 1866 р. в с. Орхівщина на Лубенщині. Закінчив гімназію, потім юридичний факультет Московського університету (1884-1888). Займався сільським господарством, культурною діяльністю. Літературну діяльність розпочав наприкінці 80-х років, друкуватися почав із 90-х рр. XIX ст. Був земським діячем на Полтавщині, членом „Старої громади” і Товариства українських поступовців. Разом із Є. Чикаленком видавав газету „Громадська думка” (1905-1906), редагував журнал „Нова громада” (1906), був меценатом щоденника „Рада”. У 1911-1919 рр. очолював „Товариство підмоги українській літературі, науці й штуці”. З 1917 р. член Цен-

тральної Ради, потім міністр земельних справ (1918). Емігрував до Туреччини, потім переїхав до Берліна (Німеччина), пізніше – до Праги. Помер 10 грудня 1933 р. у Празі (Чехія).

Автор прозових творів „Пани і люди” (1893), „Per pedes apostolorum” (1896), „Старе й нове” (1900, 1913), „Оповідання” (1918), „Спомини утікача” (1922), „Хроніка родини Гречок” (1922), „Ворохобня й інші оповідання” (1931) та інших.

Леонтович В. Зібрання творів: У 4 т. / Упоряд. О. Леонтович. – К.: Сфера, 2004. – Т. 1. – 355 с.; Т. 2. – 356 с.; Т. 3. – 2005. – 336 с.

Леонтович В. Листи до М. Коцюбинського // Листи до Михайла Коцюбинського / Упорядк. та комент. В. Мазного. – Ніжин, 2002. – Т. III: Карманський-Мочульський. – С. 146-190.

Леонтович В. Спомини утікача. – Берлін: Українське слово, 1922. – 154 с.

Леонтович В. Хроніка гречок. – Львів: Світ, 1994. – 93 с.

З листів Володимира Леонтовича до Михайла Грушевського / Підгот. до друку і вступ. сл. Ф. Погребенника // Українська мова і література. – 1996. – Ч. 15. – С. 8.

Листи В.М. Леонтовича до Д.І. Яворницького // Книжник. – 1992. – № 4. – С. 17-18.

Леонтович Володимир // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. - Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 4-6.

Леонтович О. ...Високий лет думок, шляхетні почуття та

відданість безмежна Україні: Штрихи до портрета В.Леонтовича // Дивослово. – 2000. – № 7. – С. 8-12.

Леонтович О. „Дорогий, гаряче любий друже...” (Про взаємини М. Коцюбинського і В.Леонтовича) // Слово і час. – 2005. – № 8. – С. 66-69.

Корновенко С. В. Українська революція: Історичні портрети : навчальний посібник для студ. іст. фак-тів вищ. навч. закл. України / С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт. – Вінниця : Фоліант, 2004. – С. 108-110.

Наконечна О. Культурологічна та меценатська діяльність Володимира Леонтовича // Сучасний погляд на літературу: Наук. збірник. – К., 2004. – Вип. 9. – С. 41-51.

Погребенник Ф. П. Леонтович Володимир Миколайович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 160-161.

Харлан Ольга Катастрофічні тенденції у „Хроніці Гречок” В. Леонтовича // Дискурс катастрофізму в українській та польській прозі (1918-1939). – К.: Освіта України, 2008. – С. 227-236.

Лепкий Богдан Сильвестрович (1872-1941) – письменник, літературознавець, дійсний член НТШ. Псевдоніми – Ярослав Марченко, Федір Кругулецький, Федір Жуківський, Б. Бережанський, Петро Тихий, Нестор Лендин, Сень Брень, Остап Туя, Тойсам. Народ. 4 листопада 1872 р. на Поділлі в родині священика. Закі-

нчив Бережанську гімназію. Вступив до Академії мистецтв (Відень), але добровільно залишив цей заклад. Навчався у Віденському і Львівському університетах. З 1895 р. викладав у Бережанській гімназії. У 1899-1914 рр. працював у Ягеллонському університеті (Краків). У роки Першої світової війни проводив культурно-освітню роботу в таборах полонених українців (Вецляр). З 1926 р. викладає в Краківському університеті. Помер 21 липня 1941 р. у Кракові (Польща).

Автор ліричних збірок „Стрічки” (1901), „Листки пануть” (1902), „Осінь” (1902), „На чужині” (), „3 глибин душі” (1905), „Над рікою” (1905), „Поезіє, розрадо одинока” (1908), „Для ідеї” (1911), „Тим, що полягли” (1916), „Доля” (1917), „Вибір віршів” (1921), „Сльота” (1926); збірок прозових творів „3 села” (1898), „3 життя” (1899), „Щаслива година” (1901), „У глухій куті” (1903), „Нова збірка” (1903), „В горах” (1904), „Кара” (1905), „По дорозі життя” (1905), „Кидаю слова” (1911); великих епічних творів „Під тихий вечір” (1923), „Сотниківна” (1927), „Зірка” (1929), „Вадим” (1930), „Веселка над пустирем” (1929), „Крутіж” (1941); циклу творів про гетьмана І. Мазепу: „Мотря” (1926), „Не вбивай” (1926), „Батурин” (1927), „Полтава” (1928), „3-під Полтави до Бендер” (посм.); багатьох літературознавчих розвідок: „Василь Стефаник” (Львів, 1903), „Про жите великого поета Тараса Шевченка...” (Львів, 1911), „Маркіян Шашкевич: Характеристики українських письменників” (Коломия, 1912), „Про Шев-

ченків “Кобзар” (Львів, 1914), „Чим жива українська література?” (Відень, 1915), „Про життя і твори Тараса Шевченка” (Вецляр, 1918), „Незабутні” (Берлін, 1921), „Пушкін” (1939), двотомного науково-популярного „Начерку історії української літератури” (Коломия, Т. 1. – 1909; Т. 2. – 1912), „Наше письменство: Короткий огляд української літератури від найдавніших до теперішніх часів” (Краків, 1941) та ін. Твори перекладалися російською, польською, чеською, німецькою, сербською та іншими мовами.

Лепкий Б. З-під Полтави до Бендер. – К.: Дніпро, 1992. – 266 с.

Лепкий Б. Мотря. – К.: Дніпро, 1992. – 464 с.

Лепкий Б. Наше письменство. Короткий огляд української літератури від найдавніших до теперішніх часів. – Краків: Українське видавництво, 1941. – 135 с.

Лепкий Б. Не вбивай. Батурин. – К.: Дніпро, 1992. – 535 с.

Лепкий Б. Про життя і твори Тараса Шевченка. – К., 1994.

Білик-Лиса Н. Богдан Лепкий у духовному відродженні українського народу. – Тернопіль: Збруч, 1999. – 142 с.

Білик Н. Богдан Лепкий. – Тернопіль: Джура, 2001. – 172 с.

Богдан Лепкий – видатний український письменник: Збірник статей і матеріалів урочистої академії, присвяченої 120-річчю від дня народження письменника. – Тернопіль, 1993. – 94 с.

Богдан Лепкий (1872-1941): Збірник у пошану пам'яті поета. – Краків; Львів: Укр. вид-во, 1943. – 76 с.

Дубина М. Майстерність малої прози Богдана Лепкого. – К., 1995. – 48 с.

Журавлі повертаються...: З епістолярної спадщини Богдана Лепкого / Упоряд., авт. передм., прим. і коментарів В. Качкан. – Львів, 2001. – 920 с.

Ільницький М. „Найпопулярніша постать на галицькому ґрунті...” // Лепкий Б. С. Твори: У 2 т. – К.: Дніпро, 1991. – Т. 1. – 862 с.; Т. 2. :

Лев В. Богдан Лепкий. Життя і творчість. – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1976. – 399 с.

Литвиненко Т. Історіософські аспекти пенталогії „Мазепа”: аналіз твору Б. Лепкого // Слово і час. – 1997. – № 11. – 12. – С. 31-32.

Лиса Н. І. Богдан Лепкий в духовній історії України. – Чикаго; Тернопіль, 1996.

Повернення Україні Богдана Лепкого: святкування 125-річчя від дня народж. Б. Лепкого. Кн. 4 / упоряд. Р. Смик. – Чикаго: Соборна Україна, 1998. – 281 с.

Погребенник Ф. П. Лепкий Богдан Сильвестрович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 161-163.

Сивіцький М. Богдан Лепкий: Життя і творчість. – К.: Дніпро, 1993. – 254 с.

Творчість Богдана Лепкого в контексті європейської культури ХХ ст.: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження письменника / Ред. М. П. Ткачук. – Тернопіль: ТДПУ, 1998. – 388 с.

Ткачук М. Модерністський дискурс Богдана Лепкого. Міфопоетика Богдана Лепкого в контексті модерністського міфомислення його доби. Сюжет і фабула в наративній логіці новел Богдана Лепкого // Наративні моделі українського письменства. – Тернопіль: ТНПУ, Медобори, 2007. – С. 186-272.

Лепкий Левко Сильвестрович (1888-1971) – поет, прозаїк, журналіст, редактор, композитор, художник. Псевдоніми і криптоніми: Леле, Оровець, Льоньо, Швунг, Зиз, Зизик, Л. Л., Ле-ле та ін. Народ. 7 грудня 1888 р. у с. Поручин (тепер с. Бище Бережанського району Тернопільської обл.) закінчив Бережанську гімназію, навчався у Львівському університеті, потім у Краківській академії мистецтв. Був одним з організаторів Легіону Українських Січових Стрільців, командував кіннотою. Після війни займався літературною та редакторською працею. У 1931-1939 рр. був директором курорта „Черче” біля Рогатина. У роки Другої світової війни виїхав до Кракова (1940), потім до США. Відновив діяльність видавництва „Червона калина”. Помер 28 жовтня 1971 р. у м. Трентоні поблизу Нью-Йорка.

Автор спогадів, віршів, стрілецьких пісень, оповідань.

Лепкий Л. Твори: Поезія. Проза. Публіцистика. Драматичні твори. Спогади. Документи та фотоілюстрації. Додатки. – Тернопіль: Тернограф, 2001. – 296 с.

Коритко Р.Ф. Від передгроззя до громовиці: Роман з життя Богдана і Левка Лепких. – Львів: Кобзар, 2000. – 294 с.

Погребенник Ф. П. Лепкий Левко Сильвестрович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 163-164.

Подуфалий В. І. Великдень прийде ще до нас // Україна. – 1990. – № 43. – С. 10-11.

Ткачук М. Художній світ лірики Левка Лепкого // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія Літературознавство. – Тернопіль, 1999. – Вип. 4. – С. 293-298.

Лесич Вадим (1909-1982) – український поет, есеїст, публіцист, мистецтвознавець, перекладач. Справжнє ім'я та прізвище – Володимир Кіршак. Літературні імена – Ярослав Дригинич, Ярослав Ярий. Народ. 25 квітня [за ін. даними – лютого] 1909 р. у с. Устя тепер Снятинського р-ну Івано-Франківської обл. у родині вчителя. Здобув гімназичну освіту в Коломиї [за ін. даними – у Станіславі]. У 1938 р. закінчив Вищу школу журналістики (Варшава), виступав у періодиці як журналіст і літературний критик. Емігрував до ФРН, у 1948 р. – до США. Мешкав у Нью-Йорку, працював у страховальному бюро. Помер 24 серпня 1982 р. у Нью-Йорку. Перекладав Т. С. Еліота, Х. Р. Хіме-неса, польських поетів.

Автор збірок віршів „Сонцеблиски” (1930), „Відчиняю вікно” (1932), „Різьблю віддаль” (1935), „Ліричний зошит” (1953), „Поезії” (1954), „Розмова з батьком” (1957), „Крейдяне коло” (1960), „Кам'яні луни” (1964), „Вибрані

поезії” (1965), „Предметність нізвідкіль” (1972), поеми „Напереводні” (1960).

Лесич В. Вибрані поезії. 1930-1965. – Нью-Йорк: Накладом Н. та О. Рицарів, 1965. – 212 с.

Лесич В. Крейдяне коло. Поезії. – Нью-Йорк – Мюнхен, 1960. – 104 с.

Лесич В. На межах незавершеного покоління (Поети української еміграції 1940-х років) // Слово. Збірник 1. – Нью-Йорк: Об'єднання українських письменників, 1962. – С. 299-308.

Лесич В. Поезії. – Нью-Йорк: Обнова, 1954. – 32 с.

Лесич В. Розмова з батьком. Поезії. – Нью-Йорк: Слово, 1957. – 78 с.

Лесич В. Розмова з Богданом Рубчаком // Світо-Вид. – 1996. – Ч. 4. – С. 78-80.

Лесич В. Вірші // Над рікою часу: Західноукраїнська поезія 20-30-х років / Упор., вступ. ст., приміт. М. Ільницького. – Харків: Фоліо, 1999. – С. 479-502.

Бойчук Б. Вадим Лесич // Спомини в біографії. – К.: Факт, 2003. – С. 91-92.

Ільницький М. Причинний Лесич // Ільницький М. На перехрестях віку: У 3 кн. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – Кн. 1. – С. 376-380.

Подоляк Б. Поезія поширеної оркестри. Про збірку Вадима Лесича „Крейдяне коло” // Слово. Збірник 1. – Нью-Йорк, 1962. – С. 485-488.

Савчук М. Кілька уточнень до життєпису Вадима Лесича // Літературна Україна. – 2011. – 23 червня. – С. 12.

Салига Т. „І рими точені, і гармонійні строфи”: До 100-річчя з

дня народження Вадима Лесича / Літературна Україна. – 2009. – 26 лютого. – С. 1, 8.

Слабошпицький М. „Починаю знов від слів...”. Вадим Лесич // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 509-533.

Лиман Леонід (1922-2003) – український поет, прозаїк, публіцист, літературний критик, журналіст. Народ. 13 серпня 1922 р. у Диканьці [за ін. даними – в Малих Сорочинцях] на Полтавщині в сім'ї священика. Закінчив Соснівську школу, потім Гадацьку середню школу № 1. Як син репресованого рано осиротів. У 1939 р. вступив до Харківського педагогічного інституту.

У роки Другої світової війни працював у газеті „Нова Україна” (Харків), подорожував по Україні. Наприкінці війни емігрував на Захід, перебував у таборах для переміщених осіб. Був мовним редактором газети „Українські вісті” (Новий Ульм). У 1949 р. переїхав до США, поселився у Нью-Йорку, працював журналістом, був редактором радіостанції „Свобода”. В останні роки життя працював науковим співробітником Української Вільної Академії наук у США (УВАН). Помер 31 жовтня 2003 р. у Нью-Йорку. Член Об'єднання українських письменників „Слово”, один із ініціаторів МУРУ.

Автор „Повісті про Харків”, повісті „Колгоспники” (1956), віршів.

Лиман Л. Вічне // Слово і зброя: Антологія української поезії, присвяченої УПА і революційно-визвольній боротьбі 1942-1967 / Упоряд. Л. Полтава. – Торонто – Онтаріо, 1968. – С. 35.

Лиман Л. Дух України: Поезії //

Кур'єр Кривбасу. – 2002. – № 151. – С. 167-170.

Лиман Л. Демографічна політика і демографічна дійсність у Радянському Союзі // Сучасність. – 1976. – Ч. 4 (184). – С. 101-103.

Лиман Л. З листа в Європу // Слово. Збірник 3. – Нью-Йорк: ОУП, 1968. – С. 191.

Лиман Л. Пам'ять: Поезія і проза / Упоряд. Р. Доценко. – К.: Задруга, 2002. – 160 с.

Лиман Л. Хто фальсифікатори? // Сучасність. – 1976. – Ч. 3 (183). – С. 55-59.

Лиман Л. Ювілеї // Літературно-науковий збірник – 1. – Нью-Йорк: Укр.-американське видавництво, 1952. – С. 3-6.

Державин В. Три роки літературного життя в еміграції. 1945-1947 (Про творчість Л. Лимана). – Мюнхен: Академія, 1948. – 29 с.

Качуровський І. Покоління Другої світової війни в літературі української діаспори // Променисті сільвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Киево-Могилянська академія”, 2008. – С. 514-531.

Слабошпицький М. Загадка довгого мовчання. Леонід Лиман // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 708-719.

Соловей О. До проблеми творчої біографії Леоніда Лимана // Донбас: культурно-освітній обмін з українцями світу: матеріали науково-практичної конференції. – Донецьк: Донецьке обласне відділення Товариства „Україна-світ”, Український культурологічний центр, 2011. – С. 250-259.

Шевельов Ю. Українська еміграційна література в Європі. 1945-

1949 // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Киево-Могилянська академія”, 2008. – С. 633-678.

Липа Іван Львович (1865-1923) – український письменник, громадський діяч. Друкувався під псевдонімами і криптонімами Петро Шелест, Іван Степовик, Петро Марієнко, Мих. Міщанин, Марнієнко, Літописець, М. Л., М. М., Мих. Житецький. Народ. 24 лютого 1865 р. в м. Керчі. Закінчив Керченську гімназію, вступив на медичний факультет Харківського університету (1888). Засновник таємного товариства „Братства тарасівців” (1891, за іншими даними 1892). Після його розгрому був заарештований (1893) і ув'язнений. Перебував під наглядом поліції 3 роки у Керчі. Закінчив медичний факультет Казанського університету (1897), працював лікарем на Херсонщині, потім у Полтаві. У 1902-1917 рр. мав лікарську практику в Одесі. Брав активну участь в українському національно-визвольному русі. Організував видавництво „Одеська літературна спілка”, з 1905 видавав альманахи „Багаття”, друкувався в українських періодичних виданнях („Діло”, „Народ”, „Правда”, „Буковина”, „Зоря”, „Літературно-науковий вісник” та ін.). Був призначений комісаром Одеси в 1917 р., а потім міністром релігій, віросповідань, юстиції та охорони здоров'я УНР (1919), міністром охорони здоров'я уряду УНР в екзилі (1921). Деякий час перебував у м. Тарнові (Польща). З 1922 р. жив у

м. Винниках поблизу Львова, працював лікарем. Помер 15 [за іншими даними 13] листопада 1923 р. Похований у Винниках.

Автор збірок „Оповіді про смерть, війну і любов” (1935), „Тринадцять притч” (1935).

Липа І. Листи до М. Коцюбинського // Листи до Михайла Коцюбинського / Упорядк. та комент. В. - Мазного. – Ніжин, 2002. – Т. III: Карманський-Мочульський. – С. 210-225.

Липа І. Казки. – Львів: Світ дитини, 1998. – 96 с.

Липа І. Тихе слово. Збірка казок. – Львів: Світ дитини, 1929. – 80 с.

Шелест П. Суд визволеного краю // Акорди: Антол. укр. лірики від смерті Шевченка / Упоряд. І. Франко. Репринт. вид. – К.: Веселка, 1991. – С. 292.

Глиняна Л. Алгорична проза І. Липи: параметри духовності // Слово і час. – 2003. – № 9. – С. 54-56.

Ільницький М. Не зрійкайся своєї душі (Концепція України в творчості Юрія Липи) // Дивослово. – 1994. – № 4. – С. 3-8.

Липа Іван // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1291.

Луців Л. Іван Липа „Тринадцять притч”. Рецензія // Література і життя. Літературні оцінки. – Джерзі Сіті – Нью-Йорк: Свобода, б. р. – С. 409-410.

Нежива Л. Листи Марії Загірної до Івана Липи // Слово і час. – 2000. – № 5. – С. 67-74.

Огієнко І. Світлій пам'яті Івана

Липи // Кур'єр Кривбасу. – 1998. – № 104. – С. 124-134.

Погребенник Ф.П. Липа Іван Львович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 173-174.

Середницький Я. Батько і син (Про українських письменників Івана Липу і Юрія Липу) // Дніпро. – 1992. – № 8-9. – С. 115-120.

Шестель О. Г. Художня інтерпретація біблійної тематики і символи в творчості Івана Липи // Вісник Луганського національного педагогічного університету ім. Тараса Шевченка. Філологічні науки. – 2007. – № 22 (138). – С. 172-179.

Липа Юрій Іванович (1900–1944) – український письменник, публіцист, історіософ, геополітик, громадський діяч, учасник національно-визвольної боротьби 1917-1920 рр., лікар за фахом. Син письменника І. Липи. Псевдоніми і криптоніми: Ю. Липа, Л. - Юрій, В. Воїн, В. В., Ю. Л. Народ. 5 травня 1900 р. у м. Одесі, здобув середню освіту і розпочав літературну діяльність у Одесі (1917). У 1918-1919 рр. вивчав право у Новоросійському університеті (Одеса), потім у Кам'янець-Подільському. У 1920 р. змушений разом з батьком емігрувати до Польщі. Організував літературне об'єднання “Сонцесвіт”. У 1929 р. закінчив медичний факультет Познанського університету (1929), стажувався в Лондонському університеті, займався лікарською практикою у Варшаві. Вивчав політичні та економічні дисципліни у Варшавській школі політичних

наук (1931). Очолював літературне об'єднання українських письменників "Танк" (1929).

У роки гітлерівської окупації Польщі жив у Варшаві. У 1943 р. повернувся в Галичину, працював лікарем у м. Яворові. З липня 1944 р. був інструктором першої Старшинської школи УПА в Карпатах. Увійшов до складу Української Головної Визвольної Ради. 19 серпня 1944 р. був схоплений підрозділом НКВС, 20 серпня закатований на Яворівщині.

Автор поетичних збірок „Світлість” (1925), „Суворість” (1931), „Вірую” (1938); історичного роману „Козаки в Московії” (1935), трьох книг оповідань під загальною назвою „Нотатник” (1936-1937); збірника літературознавчих есе „Бій за українську літературу” (1935); праць „Українська доба” (1936), „Призначення України” (1938), „Чорноморська доктрина” (1940), „Розподіл Росії” (1941), „Фітотерапія” (1933), „Цілющі рослини в давній і сучасній медицині” (1937), „Ліки під ногами” (1943).

Липа Ю. Бій за українську літературу / Упорядк., прим. та післямова Л. Череватенка. – К.: Дніпро, 2004. – 350 с.

Липа Ю. Вірую. – Львів: Каме-
няр, 2000. – 102 с.

Липа Ю. Козаки в Московії. – Львів: Червона калина, 1995. – 454 с.

Липа Ю. Нотатник. – К.: Укр. світ, 2000. – 296 с.

Липа Ю. Поезія / Укл. Євген Маланюк. – Торонто: Гомін України, 1967. – 292 с.

Липа Ю. Призначення України. – Львів: Просвіта, 1992. – 272 с.

Липа Ю. І. Твори: в 10 т. / Ю.І. Липа. – Т.1. Поезія. – Львів: Каме-
няр, 2005. – 543 с.

Апостол новітнього українства: Спогади про Юрія Липу / Упоряд. П. і Ю. Кіндратовичі. – Львів: Каме-
няр, 2000. – 239 с.

Биковський Л. Апостол новітнього українства (Юрій Липа). – Женева: Укр. Морський Інститут, 1946. – 8 с.

Васків М. Еміграційний історичний роман: загальне й індивідуальне // Український еміграційний роман 1930-50-х років. – Кам'янець-Подільський: ПП „Медобор-2006”, 2011. – С. 34-111.

Качкан В. А., Качкан О. В. Із жнив українського духу: погляд на Юрія Липу // Нев'януча галузка калини: Українські літератори, вчені, громадські діячі – в діаспорі. – К., 2011. – С. 225-243.

Киричук С. Основні мотиви поетичного доробку Юрія Липи та Леоніда Мосендза // ХХ століття: від модерності до традицій: зб. наук. праць. – Вип. 1. Естетика і поетика творчості Леоніда Мосендза / Ред.: колегія: І. Руснак та ін. – Вінниця: ТОВ фірма „Планер”, 2010. – С. 168-173.

Липа-Гуменецька Марта. Про мого батька й діда // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття. – К.: Аконіт, 2001. – Кн. Друга. – С. 673-675.

Лівицька-Холодна Н. Юрій Липа, якого я знала // Сучасність. – 1987. – Ч. 1 (309). – С.45-55.

Марочкін В. П. Липа Юрій Іванович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 174.

Марочкін В. Селянський король // Слово і Час. – 1990. – № 5. – С. 49-51.

Мейзерська Т. „Призначення України” Ю. Липи: проблема державності і міфологізація історії // Творчість Юрія Липи в культурно-історичному контексті ХХ століття. – Одеса: Астропринт, 2000. – С. 16-21.

Миронець Н. Листи Юрія Липи до Марії Донцової // Творчість Юрія Липи в культурно-історичному контексті ХХ століття. – Одеса: Астропринт, 2000. – 152 с.

Рахманний Р. Поезія міжвоєнного покоління // Україна атомного віку. Есеї і статті. 1945-1986. – Торонто: Гомін України, 1988. – С. 446-464.

Слабошпицький М. Яснозбройний. Юрій Липа // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 168-197.

Череватенко Л. „...І тим мечем нашим гострим утвердимось” // Липа Ю. Козаки в Московії. – К.: Видавництво імені Олени Теліги; журнал „Дніпро”, 2000. – С. 3-10.

Шишкова А. Релігійність як духовна домінанта українського народу в художній інтерпретації Юрія Липи // Література. Фольклор. Проблеми поетики: Зб. наук. праць. – Вип. 18. – К.: акцент, 2004. – С. 556-568.

Юрій Липа: голос доби і приклад чину: Збірник наукових праць. – Львів, 2001. – 408 с.

Янчук О. Бібліографія Юрія Липи: Бібліогр. покажчик. – Одеса: Астропринт, 2000. – 80 с.

Янчук О. Юрій Липа в листах і спогадах сучасників. – Одеса, 1998. – 42 с.

Yurii Lypa // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. l. : s. n.]. – P. 154.

Липинський В'ячеслав Казимирович (1882-1931) – публіцист, філософ, історик, громадсько-політичний діяч. Народ. 5 квітня 1882 р. у Затурцях Володимир-Волинського повіту на Волині у шляхетській родині. Закінчив Київську гімназію, навчався в Ягеллонському (м. Краків), потім Женевському університетах. У 1908 р. повернувся в Україну і розпочав наукову діяльність. У 1910 р. переїхав до Кракова. У 1914-1918 рр. перебував у резервній частині російської армії. У 1918 р. був призначений гетьманом П. Скоропадським послом Української Держави в Австрії. Емігрував за кордон, перебував у Австрії та Німеччині. Був ідеологом і лідером гетьманського руху. У 1920-1925 рр. редагував збірник “Хліборобська Україна”, очолював кафедру історії української державності в Українському науковому інституті в Берліні (1926-1927). Помер 14 червня 1931 р. у санаторії Вінервальд поблизу Відня. Похований у Затурцях. Дійсний член Наукового Товариства ім. Т. Шевченка (з 1914).

Автор праць „Данило Братковський” (1909), „Генерал артилерії Великого Князівства Литовського” (1909), „Шляхта на Україні” (польськ., 1909), „Аріяньський соймик в Киселені в маю 1638” (1910), “Z dziejw Ukrainy” (1912), „Україна на переломі 1657-1669” (1920), „Лист до братів-хліборобів” (1926) .

Липинський В. Листи до братів-хліборобів. Про ідею й організацію українського монархізму. – Відень, 1926. – 580 с.

Липинський В. Повне зібрання творів, архів, студії / НАН України. Ін-т європ. дослідж., Східноєвроп. дослід. ін-т ім. В. К. Липинського. – К. – Філадельфія: Смолоскип, 2003. – Т. 1: – 959 с.

В'ячеслав Липинський – ідеолог українського державотворення: Зб. наук. праць / НАН України. Ін-т політ. і етнонац. досліджень та ін.; Ред. Б. Ярош. – Луцьк: Волин. обл. друк., 2001. – 188 с.

Гришко В. В'ячеслав Липинський і його творчість. – Нью-Йорк: Булава, 1961. – 87 с.

Корновенко С. В. Українська революція: Історичні портрети: навчальний посібник для студ. іст. фак-тів вищ. навч. закл. України / С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт. – Вінниця: Фоліант, 2004. – С. 111-118.

Лисяк-Рудницький І. Липинський Вячеслав // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1292-1293.

Лисак-Тивонюк Леся (1921-1981) – українська письменниця. Дівоче прізвище – Руда, Лисак – по першому чоловікові, Тивонюк – по другому. Народ. 14 квітня 1921 р. у с. Вірлів Зборівського повіту в Галичині у вчительській родині. Середню освіту закінчила у Перемишлі (1939). Учителювала і вчилася заочно в педагогічному інституті. У роки німецької окупації

вчилася у театральній школі у Львові. Наприкінці війни емігрувала. У 1950 р. прибула до США, поселилася в м. Баффало. Працювала в торгівельних фірмах. Загинула 8 серпня 1981 р. у місцевості Мовнт Альберт (Канада) в автомобільній катастрофі. Похована в Баффало.

Автор збірок нарисів і оповідань „Срібна мадонна” (1973), „Замок на вулиці Мейн” (1976), „Прийде весна” (1983, посм.), „Три букети зілля” (1983, посм.); повісті „Терпкі пахощі” (1969); спогадів, „Стежка додому” (1978).

Лисак-Тивонюк Л. Замок на вулиці Мейн. Оповідання. – Торонто: Накладом Вид-ва „Гомін України”, 1976. – 190 с.

Лисак-Тивонюк Л. Прийде весна. Збірка нарисів і оповідань. – Торонто – Нью-Йорк, 1983. – 239 с.

Лисак-Тивонюк Л. Срібна Мадонна. Есеї. Нариси. Оповідання. – Торонто: Накладом Вид-ва „Гомін України”, 1973. – 237 с.

Лисак-Тивонюк Л. Стежка додому. Спогади. – Торонто, 1978. – 307 с.

Лисак-Тивонюк Л. Терпкі пахощі. Повесть. – Нью-Йорк: Свобода, 1969. – 344 с.

Лисак-Тивонюк Л. Три букети зілля. Збірка нарисів і оповідань. – Торонто – Нью-Йорк, 1983. – 304 с.

Лисак-Тивонюк Л. Хата в лісі. – Нью-Йорк; Баффало, 1986. – 284 с.

Лоза М. Дещо про авторку // Лисак-Тивонюк Л. Три букети зілля. Збірка нарисів і оповідань. – Торонто – Нью-Йорк, 1983. – С. 7-13.

Лисенко Віктор – див. Тулевівтрів Василь Віктор.

Лисяк Олег (1912-1998) – український прозаїк, драматург, журналіст. Народ. 27 липня 1912 р. у м. Львові. У 1943-1945 рр. був членом пресового корпусу дивізії „Галичина”. Працював у редакціях газет „Українська трибуна” (1946-1948), „Український самостійник” (1950-1952). У 1953 р. емігрував до США, поселився в Філадельфії, працював у газеті „Америка” (1953-1957). У 1993 р. був прийнятий до Спілки театральних діячів України. Помер у 1998 р.

Автор збірки „Броди” (1951); повістей „За стрілецький звичай” (Мюнхен, 1953), „Люди такі, як ми” (Торонто, 1956), нарисів, оповідань, репортажів.

Лисяк О. Відламки „Шибки у вікні”. Збір статей, оповідань, нарисів і репортажів. – Торонто: Вісті комбатанта, 1996. – 228 с.

Тарнавський З. Літературний есей про Олега Лисяка // Лисяк О. Відламки „Шибки у вікні”. Збір статей, оповідань, нарисів і репортажів. – Торонто: Вісті комбатанта, 1996. – С. 19-24.

Лисянський Борис (1892-1952) – поет, учений-фізик. Народ. 1892 р. на Київщині. У 1920 р. емігрував до Чехословаччини. З 1923 р. – доцент, з 1936 р. – професор Української господарської академії у Подєбрадах. Спеціалізувався у галузі електротехніки і радіотехніки. Наприкінці Другої світової війни емігрував до Німеччини, потім до Франції. Помер у 1952 р.

Автор поетичної збірки „Про Патрія”, „Курсу лекцій з фізики” (у 5 т.) та інших праць із технічної фізики та електротехніки.

Лисянський Б. Легенда: Поема-балада // Гуртуймося. – Прага, 1934. – Ч. XII. – С. 8-10.

Лисянський Б. Технічна фізика. Курс лекцій. – Подєбради, 1932-1933. – 99 с.

Литвин Ольга – письменниця, художниця. Псевдоніми: Ігорцьо, Антін, Синя Птиця та ін. Народ. на Поділлі. Мистецьку й економічну освіту отримала в Києві: закінчила Інститут образотворчого мистецтва. Працювала в музеї, науковому інституті. У 1932 р. була звільнена з роботи за походження, у 1937 р. був репресований її чоловік. У 1944 р. була з сином вивезена до Німеччини, працювала на меблевій фабриці, у редакції газети „Неділя”. У 1949 р. прибула до Австралії, працювала прибиральницею, кресляркою в Перті. Писати почала з 1957 р., у 1961 р. отримала нагороду за оповідання „Дві відьми”, першу – за оповідання „Мак і Ліза” (1963). Друкувалася у збірнику ОУП „Слово”, журналі „Рідне слово” (Сідней), альманасі „Новий обрій”. Член Об’єднання українських письменників „Слово”, автор віршів, казок для дітей, оповідань, п’єс, спогадів, рецензій.

Литвин О. Іменини. Оповідання // Слово. Збірник 3. – Нью-Йорк: ОУП, 1968. – С. 269-275.

Терен Віктор. Ольга Литвин – Терен // Альманах українського часопису „Вільна думка” та Фундації українознавчих студій в Австралії. – Сідней, 1994. – С. 868-869.

Личко Іван (1882-1937) – письменник, критик, публіцист. Крип-

тонім: И. Л. Народ. 1882 р., здобув фах лісового інженера та агронома. У 1907 р. за участь у революційному русі був заарештований, відбув ув'язнення в Петербурзі. Воював у складі російської армії у роки Першої світової війни, потім переїхав до Австрії.

Автор прозових і драматичних творів „В руїнах” (1907), „На могилі Шевченка” (1907), „Степ” (1909), „Тайна” (1910), публіцистичних праць, рецензій.

Личко Іван // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1306.

Личко Іван // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. - Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 14-15.

Погребенник Ф. Личко Іван // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К., 1995. – Т. 3. – С. 182.

Лівицька Марія (1879-1971) – мемуарист, громадський діяч. Дівоче прізвище – Ткаченко. Народ. 9 квітня 1879 р. у м. Бердичеві Житомирської обл. [за відомостями К. Криворучко – у с. Білилівці Ружинського району Житомирської обл.]. Закінчила гімназію. Була членом РУП, УСДРП. Працювала в Києві та Лубнах. Очолювала Союз українок у Польщі. Емігрувала до США. Померла 16 серпня 1971 р. у Йонкерсі (Нью-Йорк).

Автор спогадів „На грані двох епох” (1972).

Лівицька М. На грані двох епох. – Нью-Йорк, 1972. – 355 с.

Лівицька-Холодна Наталя (1902-2005) – українська письменниця, перекладач. Народ. 15 червня 1902 р. на хуторі Гельм'язів тепер. Золотоніського повіту на Полтавщині. Писати почала рано, але перші спроби не збереглися. Навчалася в Золотоніській та інших гімназіях України, у 1919 р. виїхала з батьками до Польщі, закінчила гімназію у Празі. У 1923 р. вступила до Карлового університету (Прага). У 1927 р. із чоловіком Петром Холодним-молодшим і донькою Леонідою переїхала до Варшави, була одним із організаторів літературно-мистецької групи „Танк”. Закінчила Варшавський університет (1933), за працю „Поль Верлен” отримала ступінь магістра філософії.

З 1944 р. перебувала в Німеччині: спочатку в Оффенбасі, потім у таборах Ді-Пі, де вчителювала в українській школі. У 1950 р. переїздить до Нью-Йорка: працює в старечому притулку, потім 17 років на фабриці. Була членом управи Союзу українок Америки. Померла 26 березня 2005 р. у Міссісазі поблизу м. Торонто (Канада).

Автор збірок „Вогонь і попіл” (1934), „Сім літер” (1937), „Поезії, старі і нові” (1985), біографічної повісті „Шлях велетня” (1955); оповідань для молоді „Синя квітка”, „Я бачив Симона Петлюру”, „Розповідь про Крути” (1956). Перекладала твори Ш. Бодлера, П. Валері, Піранделло.

Празька поетична школа. Антологія / Упоряд. текстів та передм. О. Г. Астаф'єва, А. О. Дністрового. – Харків: Веста, Ранок, 2004. – 256 с.

Лівицька-Холодна Н. Поезії старі і нові. – Нью-Йорк: видання Союзу українок Америки, 1986. – 238 с.

Лівицька-Холодна Н. Вогонь і попіл. – Варшава: Варяг, 1934. – 67 с.

Лівицька-Холодна Н. Сім літер. – Варшава: Варяг, 1937. – 66 с.

Лівицька-Холодна Н. Шлях велетня: Ілюстрована біографічна розповідь про Тараса Шевченка. – Нью-Йорк: Вид-во М.Борецького, 1955. – 144 с.

Андрусів С. Вік прожитий, як належить: Пам'яті української письменниці Наталі Лівицької-Холодної // Жіночий світ. – 2005. – № 3-4. – С. 14-16.

Бійчук Г. „Серце надвоє роздерте”: Вивчення лірики Н. Лівицької-Холодної // Українська література в загальноосвітній школі. – 2000. – № 3. – С. 18-23.

Бойчук Б. Розмова з Наталією Лівицькою-Холодною // Сучасність. – 1985. – № 3. – С. 8-17.

Єременко О. Магія кольорів у ліриці Н. Лівицької-Холодної // Слово і час. – 2000. – № 4. – С. 68-72.

Коровицький І. Поезія Наталі Лівицької-Холодної // Слово: Збірник 10. Література. Мистецтво. Критика. Мемуари. Документи. – Едмонтон, 1983. – С. 337-341.

Коровицький І. Червоне і чорне: Творчість Наталі Лівицької-Холодної // Сучасність. – 1980. – Ч. 5 (233). – С. 35-45.

Куценко Л. Наталя Лівицька-Холодна. Нарис життя і творчості. – К.: Спадщина, 2004. – 104 с.

Легка О. Проблема самотності

у творчості Н. Лівицької-Холодної. – Львів, 1999. – 42 с.

Легка О. Сад любові моєї (проблема філософії кохання в поезії Н. Лівицької-Холодної). – Львів: Львівський державний університет, 1998. – 48 с.

Легка О. Червоне і чорне: Новаторство поетики еротичного Н. Лівицької-Холодної. – Львів, 1999. – 42 с.

Лівицька-Холодна Наталя // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 15-16.

Міщенко Л. Один мотив – любов до України: До 100-річчя від дня народження Н. Лівицької-Холодної // Дзвін. – 2002. – № 8. – С. 146-150.

Пахаренко В. „Долетить на Дніпро луна...” (Поезія Н. Лівицької-Холодної) // Слово і час. – 1992. – № 6. – С. 20-25.

Погребенник Ф. П. Лівицька-Холодна Наталя // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 185.

Рубчак Б. Серце надвоє роздерте // Лівицька-Холодна Н. Поезії старі і нові. – Нью-Йорк: видання Союзу українок Америки, 1986. – С. 5-26.

Слабошпицький М. Остання з великого покоління Наталя Лівицька-Холодна // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярослав Вал, 2006. – С. 221-239.

„Я не хочу себе воскрешати...”: Розмова М. Барагури з авторкою збірок „Вогонь і попіл” та „Сім

літер" // Літературна Україна. – 2011. – 2 червня. – С. 12-13.

Лімниченко Василь (1899-1949) – поет, прозаїк, драматург, публіцист, перекладач. Справжнє прізвище – Мельник. Народ. 31 грудня 1899 р. на хуторі поблизу Небилова Калуського повіту теперішньої Івано-Франківської обл., після закінчення народної школи навчався у Львівській гімназії, потім греко-католицькій семінарії (м. Львів). Виконував обов'язки священика у Підгаєцькому, а потім Бучацькому повітах (1923-1944). У 1944 р. із родиною емігрував на Захід. Перебував у Словаччині, працював у Ліберцях (1945-1946). Потім переїхав до Мюнхена (1946-1949), був проповідником, радником о. М. Вояковського. Помер 8 березня 1949 р., похований у Мюнхені.

Автор поетичних збірок „З війни” (1920), „Хуртовина” (1921), „Клонось” (1926), „Дзвонять дзвони” (1933), повісті „Верховина” (1938), драми „Убите щастя” (1938), філософсько-публіцистичних праць „Українські хрестоносці” (1948), „Релігія і життя” (1948), „Післанництво українського народу” (1949), неопублікованої збірки „Балади про білі листи”.

Лімниченко В. Білій Пані... – Прудентопіль: Вид-во оо. Василіян, 1977. – 219 с.

Мельник В. Українські хрестоносці. – Мюнхен, 1948. – 64 с.

О. Василь Мельник (Василь Лімниченко). Релігія і життя (поезія, проза, драма, публіцистика, релігійні статті) / За заг. ред. проф. Р. Гром'яка. – Тернопіль, 1999. – 830 с.

Гром'як Л. Отець Василь Мельник – письменник Василь Лімниченко // О. Василь Мельник (Василь Лімниченко). Релігія і життя (поезія, проза, драма, публіцистика, релігійні статті) / За заг. ред. проф. Р. Гром'яка. – Тернопіль, 1999. – С. 783-819.

Дмитрів І. Художня трансформація образів-символів святості у поетичній спадщині о. Василя Мельника-Лімниченка // Актуальні проблеми сучасної філології. Збірник наук. праць. – Рівне, 2005. – Вип. 15. – С. 96-103.

Назарко І. Український хрестоносець // Лімниченко В. Білій Пані... – Прудентопіль: Вид-во оо. Василіян, 1977. – С. 15-24.

Полек В. Т. Лімниченко Василь // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 187.

Лобай Данило (1890-1966) – публіцист, редактор, громадсько-політичний діяч. Народ. 30 грудня 1890 р. у с. Ульвівка Сокальського повіту. У 1913 р. емігрував до Канади, поселився у Вінніпезі. Був головним редактором газети „Українські робітничі вісті” (1919-1935), організатором Робітничо-фермерського освітнього товариства, реорганізованого в Українську робітничу організацію. Редагував тижневик „Правда”, потім „Вперед” (1936-1940), був співредактором „Українського голосу” (1948-1965). Помер 27 грудня 1966 р. у м. Торонто.

Автор праць „За дійсне виявлення положення на Радянській Україні” (1935), „Непереможна Україна” (1950).

Лобай Данило // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1372.

Марунчак М. Лобай Данило // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Наглядом УВАН, 1986. – С. 390.

Лозиков Олександр Олександрович (1939) – письменник, видавець, редактор хабаровського літературно-художнього й аналітичного журналу „Екумена”. Народ. 10 березня 1939 р. у м. Макіївка Донецької обл., закінчив школу, потім ремісниче училище. Працював ковалем, прохідником на шахті. Військову службу відбував у Тихоокеанському флоті. Брав участь у геологічній експедиції на Мяо-Чан (Далекий Схід). У 1968 р. почав журналістську діяльність. Працював у газеті „Тихоокеанська зірка”, з 1986 р. – старшим редактором Хабаровського книжкового видавництва, потім очолив відділ масово-політичної літератури. Був головним редактором видавництва „Приамурські відомості”, директором видавництва при медичній академії, заснував газети „Дамы и господа”, „Солнышко”. Живе у Хабаровську, пише російською та українською мовами, перекладає. Член Спілки журналістів СРСР (з 1976), з 1994 – письменників Росії.

Автор книг „Серебряные травы” (1986), „Всепрощающий свет” (1988), „Стопроцентный мужчина”, повістей.

Антологія далекозахідної української лірики / Упоряд. О. О. Ло-

зикова, передм. Г. Синьогуба. – Хабаровськ: Далекозахідна хвиля, 2009. – 176 с.

Лозиков О. О. Поетичні твори. Вірші, байки, гуморески, переклади з нанайської та російської мови. – Хабаровськ: Далекозахідна хвиля, 2010. – 320 с.

Лозиков О. О. Роман завдовжки з життя: Шляхами Івана Багряного. – Хабаровськ: Федерація творчості та здоров'я, 2008. – 368 с.

Ломацький Михайло (1886-1968) – письменник, публіцист, культурно-громадський діяч. Народ. 22 листопада 1886 р. у с. Суходіл тепер Гусятинського району. Навчався у Тернопільській, закінчив Заліщицьку вчительську семінарію (1906). Учителював у селах Снятинського, потім Косівського повітів. Переслідувався польською владою, тому змушений був міняти місце роботи. У 1939 р. був ув'язнений. Наприкінці Другої світової війни емігрував до Австрії (м. Відень), потім до Західної Німеччини. Був активним членом товариства „Гуцульщина”. Помер 24 жовтня 1968 р. у м. Шварцвальді (Німеччина), похований на українському цвинтарі в Мюнхені.

Автор книг з історії гуцульського краю: „На чисті води” (Мюнхен, 1955), „Верховино, світку ти наш” (Мюнхен, ч. 1 – 1956; ч. 2 – 1960); збірки нарисів „Країна чарів і краси” (1959), спогадів.

Ломацький М. Бескидом зеленим, у три рядки садженим. – Лондон: Ковалюк, 1962. – 287 с.

Ломацький М. Верховино, світку ти наш... – Мюнхен, 1960. – 288 с.

Ломацький М. Гомін гуцульського давнини. – Мюнхен, 1961.

Ломацький М. Гуцульський світ. – Косів: Писаний камінь, 2005. – 328 с.

Ломацький М. Заворожений світ. Ч. 1. По цей бік Чорногори. – Мюнхен – Нью-Йорк, 1965. – 229 с.

Ломацький М. Країна чарів і краси. Нариси. – Париж, 1959. – 320 с.

Ломацький М. Опришківське гніздо. – Мюнхен: Логос, 1964. – 168 с.

Ломацький М. У горах Карпат. – Мюнхен, 1962. – 207 с.

Качкан В. А. Народознавчі розвідки Михайла Ломацького // Українське народознавство в іменах: У 2 ч. – К., 1994. – Ч. 1. – С. 302-310.

Качкан В. Михайло Ломацький – дослідник Гуцульщини // Тернопіль. – 1992. – № 3-4. – С. 40-42.

Л. В. Про автора і його твір // Ломацький М. Країна чарів і краси. Нариси. – Париж, 1959. – С. 3-8.

Погребенник Ф. „Країна чарів і краси” Михайла Ломацького // З Україною в серці. – К., 1995. – С. 17-20.

Ломачка Свирид – див. Олександрів Борис.

Лоський Кость (1874-1933) – український письменник, публіцист, громадсько-політичний діяч. Народ. 28 січня 1874 р. у Петербурзі. Закінчив історичний і юридичний факультети у Варшаві та Петербурзі. Працював в урядових установах на Холмщині, став провідним діячем українського національного відродження в краї.

Організував діяльність „Просвіти” (1905), видавав газету „Буг”, твори українських письменників. У 1917-1918 рр. був комісаром Буцацького повіту (Галичина), потім – помічником губернського комісара Галичини, комісаром Холмщини. Був членом Української Центральної Ради, очолював департамент внутрішніх справ при Генеральному Секретаріаті УЦР. У 1918 р. був призначений послом до Фінляндії, потім – до Швеції та Норвегії. З 1920 р. перебував у Чехословаччині, був професором римського права Українського вільного університету (Прага), у 1927-1928 рр. – деканом правничого факультету, проректором УВУ (1929-1930). Помер 14 жовтня 1933 р. у Празі. Дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка.

Автор збірки фейлетонів і статей „Від великого до смішного” (1919); перекладів А. Чехова і Г. Гайне; праць „Український вопрос: Россия и Антанта” (1918), „Нарис римської історії” (1919), „Короткий нарис грецької історії” (1921), популярних нарисів.

Лоський К. Нарис римської історії. – Гельсінгфорс, 1919. – 144 с.

Лоський Кость // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1378.

Лотоцький Олександр Гнарович (1870-1939) – письменник, публіцист, визначний громадський і державний діяч, історик церкви і церковного права. Літературні та публіцистичні псевдоніми

– О. Білоусенко, О. Любенький, *Spectator*. Народ. 9 березня 1870 р. у с. Брониці біля Могилева на Поділлі в сім'ї православного священика. Навчався у духовній школі в Шаргороді і Тульчині, з 1884 р. – у духовній семінарії. Закінчив Київську духовну академію зі званням кандидата богослов'я (1896), працював у Київській палаті Державного контролю. Почав друкуватися з 1889 р., у 1900-1917 рр. працював у Петербурзі, вів активну наукову, публіцистичну і літературну діяльність. Співзасновник видавництва „Вік”, ініціатор повного видання „Кобзаря” 1907 р. та рішення Російської Академії наук „Об отмене стеснения малорусского печатного слова” (1910). Був міністром в уряді УНР, послом до Туреччини (1919-1920).

У 1920 р. емігрував до Відня (Австрія). У 1922-1929 рр. був доцентом, потім професором історії канонічного права в Українському вільному університеті (Прага). У 1929 р. переїхав до Варшави, очолив кафедру церковного права Православного богословського відділення Варшавського університету. У 1930 р. створив Український науковий інститут у Варшаві, очолював його (1930-1938). У 1926-1938 рр. був членом уряду УНР та заступником прем'єра, брав участь у діяльності Українського воєнно-історичного товариства. Помер 22 жовтня 1939 р. у м. Варшаві (Польща), похований у Польщі. Перепохований сином у 1971 р. у Бавнд-Бруку (США).

Автор художніх творів „Батьків

грів”, „Заручини”, „Сестра”, „Сільський сатирик”; мемуарів „Сторінки минулого” (1932-1934), „У Царгороді” (1939); казок для дітей „Пригоди Вовка-Неситого”, „Зайчик-Побігайчик”, „Лисичка-сестричка”; хрестоматії дитячої літератури „Вінок” (1905, 1911); перекладів грузинських поетів; праць „Життя Ісуса Христа” (1918), „Північний вогник. 1898-1918” (1918), „Українські джерела церковного права” (1931), двотомної праці „Автокефалія” (1935, 1938) та інших творів.

Лотоцький О. Державницький світогляд Т. Шевченка. – Львів, 1937.

Лотоцький-Білоусенко О. Зайчик-Побігайчик. – Торонто: Євшан-зілля, 1974. – 64 с.

Лотоцький О. Сторінки минулого. – Варшава, 1932. – 277 с.

Лотоцький О. Листи до М. Коцюбинського // Листи до Михайла Коцюбинського / Упорядк. та комент. В. Мазного. – Ніжин, 2002. – Т. III: Карманський-Мочульський. – С. 265-271.

Коровицький І. Олександр Лотоцький у Варшаві в рр. 1929-39 // Лицар праці і обов'язку: Збірник, присвячений пам'яті Олександра Лотоцького-Білоусенка. – Торонто – Нью-Йорк: Євшан-зілля, 1983. – 190 с.

Лотоцький Олександр // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1379.

Погребенник Ф. П. Лотоцький Олександр Гнатович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П.

Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 231-232.

Смаль-Стоцький Р. Лотоцький Олександр // Енциклопедія українського мистецтва / За ред. В. Кубійовича. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1379-1380.

Луговий Олександр Володимирович (1904-1962) – український письменник. Справжнє ім'я та прізвище – Олександр Аскольдович Овруцький-Швабе. Народ. 8 січня 1904 р. в м. Овручі (за версією М. Орищука – в Орлі) у родині полковника російської армії. Був свідком загибелі рідних, тому ніколи не згадував про своє походження. З 1919 р. в еміграції. У Польщі працював землеміром. Вивчав архіви князів Радзівілів, Замойських, Сапігів, Сангушків, Потоцьких, Вишневецьких у Польщі, Швеції, Франції. У 1928 р. прибув до Канади, працював робітником у Саскатуні, Торонто, Едмонтоні. Видавав журнал „Українська родина” (1947-1949). Помер 30 вересня 1962 р. у Чізголмі. Похований в Едмонтоні.

Автор драматичних творів „За наряд свій” (1932), „Дала дівчина хустину” (1933), „Сирітські сльози” (1934), „В днях слави” (1938); повістей „Віра Бабенко” (1936, 1939), „За волю України” (1939), „Чорні хмари з-за Прип'яті”, „Безхатний” (1946), „У світі за долею”, розвідки „Визначне жіноцтво України” (1943).

Луговий О. Безхатний // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 240-250.

Луговий О. Безхатний (Діти Степу): Повість з життя українців

в Канаді: У 2 ч. – Едмонтон, 1946. – 303 с.

Луговий О. Визначне жіноцтво України. – Торонто: Накладом автора, 1942. – 251 с.

Луговий О. В кігтях двоголового орла: Історична повість. – Едмонтон, 1955. – 349 с.

Луговий О. За волю України. Історична повість. – Вінніпег: Накладом автора, 1939. – 134 с.

Луговий О. Чорні хмари із-за Прип'яті: Історична повість з часів Хмельниччини. – Едмонтон, 1945. – 163 с.

Марунчак М. Луговий Олександр // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН, 1986. – С. 393.

Орищук М. Олександр Луговий як людина // Західноканадський збірник / Упоряд. Яр Славутич. – Ч. II. – Едмонтон, 1975. – С. 141-147.

Лужницький Григор (Григорій) (1903-1990) – поет, прозаїк, драматург, критик, історик культури, театрознавець, журналіст. Псевдоніми – Л. Нигрицький, Меріам, Б. Полянч, Б. Полянчук, С. - Ордівський, Павло Корнич. Народ. 27 серпня 1903 р. у м. Львові. Був до 1939 р. літературним редактором у видавництві „Українська преса” (Львів). З 1950 р. у США: працював у редакції газети „Америка”, з 1959 р. – професором історії української літератури Пенсільванського університету (Філадельфія). Помер 3 березня 1990 р. у Філадельфії. Дійсний член НТШ.

Автор п'єс „Голгофа” (1934), „Камо грядеші” (1934), „Ой, Моро-

зе, Морозенку!”, „Посол до Бога” (1935), „Дума про Нечая” (1936); прозових творів „Кімната з одним входом” (1930), „Гало, гало, напад на банк” (1935), „Товариші усміху” (1938), „0-313” (1950), „Генерал В” (1951); збірки нарисів „Чорний сніг” (1928); збірки віршів „Вечірні смутки” (1924); наукових праць „Нарис сучасної галицької поезії” (1925), „Українська література в рамках світової літератури” (1961 англ. мовою) та інших.

Лужницький Григор. Посол до Бога. Українська історично-релігійна драма. – Івано-Франківськ, 1996. – 246 с.

Лужницький-Меріям Григор. Мотря. – Львів, 1932. – 46 с.

Ордівський С. Чорна ігуменя: Історична повість. – Львів: Вид-во Івана Тиктора, 1939. – 128 с.

Вівчарик Н. Особливості етичної творчості Григора Лужницького // Галичина: Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. – 2003. – № 9. – С. 154-159.

Збірник праць і матеріалів на пошану Григорія Лужницького (1903-1910) // Записки НТШ. Праці філологічної секції. Т. ССХІІ. – Львів – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1996. – 357 с.

Луців Л. Меріям-Лужницький „Ой Морозе, Морозенку” // Література і життя. Літературні оцінки. – Джерзі Сіті – Нью-Йорк: Свобода, б. р. – С. 416-418.

Рудницький Л. Драматургія Григора Лужницького // Лужницький Григор. Посол до Бога. – Івано-Франківськ, 1996. – С. 3-40.

Хороб С. Українська релігійна драма // Лужницький Григор. По-

сол до Бога. – Івано-Франківськ, 1996. – С. 236-242.

Лужницький Г. Непереможні слов'яни: Нарис історії серболужицької літератури з 1945 р. // Літературні процеси після Другої світової війни: Огляди і вибрані питання української та інших літератур. – Філадельфія – Нью-Йорк, 1982. – С. 133-138.

Луців Лука (1895-1984) – літературознавець, критик, журналіст. Псевдонім – Л. Граничка. Народ. 30 жовтня 1895 р. у с. Грушові в Галичині. Навчався у польській гімназії у м. Дрогобичі. У 1914 р. вступив до лав УСС, був поранений біля м. Бережани. Закінчив гімназичну освіту у Відні (1917). Воював у складі УГА до 1920 р., в 1921 р. емігрував до Праги. Навчався на філософському відділенні Карлового університету і в Українському вільному університеті, захистив дисертацію „Тарас Шевченко у слов'янських літературах” (1926). Працював у гімназії м. Рогатин (1927-1929), у Сокалі (1929-1930), у вчительській семінарії в Самборі і Кросні. У 1944 р. емігрував до Польщі, потім Німеччини. У 1949 р. емігрував до США, мешкав у Нью-Йорку, заробляв фізичною працею. У 1952-1970 рр. працював у редакції „Свобода”. Помер 1984 р. у Філадельфії. Похований на українському католицькому цвинтарі Фокс Чейз.

Автор праць про М. Шашкевича, В. Стефаника, про літературні зв'язки.

Луців Л. Василь Стефаник – співець української землі. – Нью-Йорк: Свобода, 1971. – 487 с.

Луців Л. Іван Франко – борець за національну і соціальну справедливість. – Нью-Йорк; Джерзі Ситі: Свобода, 1967. – 654 с.

Луців Л. Література і життя. Літературні оцінки. – Джерзі Ситі – Нью-Йорк: Свобода, б. р. – 480 с.

Луців Л. Маркіян Шашкевич. – Нью-Йорк: Свобода, 1963. – 118 с.

Луців Л. Ольга Кобилянська. – Нью-Йорк; Джерзі Ситі: Свобода, 1963. – 67 с.

Луців Л. Педагогічна праця Тараса Шевченка. – Торонто, 1959. – 47 с.

Луців Л. Слідами стрілецької слави. – Нью-Йорк: Червона калина, 1965. – 32 с.

Луців Л. Тарас Шевченко – співець української слави і волі. – Нью-Йорк – Джерзі Ситі: Свобода, 1964. – 189 с.

Луцький Юрій Остапович (1919-2001) – літературознавець, літературний критик, славіст, перекладач. Народ. 11 червня 1919 р. у м. Янчин у родині сенатора польського сейму. Навчався у Берліні (1937-1939), Бірмінгемі (1942-1943, Англія). Служив у англійській армії (1943-1947). Захистив докторську дисертацію в Колумбійському університеті (1953). Викладав у Саскачеванському (1947-1949), Торонтському (з 1952 р.) університетах. Був головою Славістичного департаменту Торонтського університету (1956-1960). Перекладав твори І. Багряно-го, М. Хвильового, В. Підмогильного та інших письменників. 22 листопада 2001 р. помер.

Автор праць „Literary Politics in the Soviet Ukraine: 1917-1934” (1956), „Documentary Study of

VAPLITE” (1957), „Between Gogol and Shevchenko” (1971) та інших.

Луцький Ю. Легкосиня даль: ваплітянський збірник. – Нью-Йорк: Пролог, 1963. – 149 с.

Луцький Ю. Листування з Євгеном Сверстюком. – Торонто: Смолоскип, 1992. – 89 с.

Луцький Ю. Літературна політика в радянській Україні 1917-1934. Перекл. з англ. – К.: Гелікон, 2000. – 242 с.

Луцький Ю. Між Гоголем і Шевченком. – К.: Час, 1998. – 255 с.

Луцький Ю. На перехресті: Спогади / Передм. В. Шевчука; Післямова О. Забужко. – Луцьк: Ініціал, 1999. – 159 с.

Луцький Ю. На сторожі: Друга частина споминів / Ред. М. Рябчук. – К.: Критика, 2000. – 111 с.

Луцький Ю. Роздуми над „ВАП-ЛІТЕ” // Сучасність. – 1993. – № 12. – С. 111-114.

Луцький Ю. Роки сподівань і втрат. Щоденник, записи 1986-1999 рр. – Л.: ВНТЛ-Класика, 2004. – 515 с.

Луцький Ю. У праці й суперечностях: Роздуми про П. Куліща // Слово і час. – 1994. – № 8. – С. 19-31.

Гундорова Т. Інтелектуальна дистопія Юрія Луцького // Луцький Ю. Літературна політика в радянській Україні 1917-1934. Перекл. з англ. – К.: Гелікон, 2000. – С. 9-16.

Луцький Юрій // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1388.

Лучук О. Юрій Луцький – дослідник і перекладач української літератури // Слово і час. – 1998. – № 4/5. – С. 55-59.

Марунчак М. Луцький Юрій // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН, 1986. – С. 397.

Павлишин М. „Покинути рідні береги, не покидаючи рідних горизонтів”: Літературознавство Юрія Луцького // Сучасність. – 1999. – № 5. – С. 116-125.

Поліщук Я. Родина історія про „добру людину” // Літакцент: Альманах. – 2009. – Вип. 2 (4). – К.: Темпора, 2010. – С. 148-155.

Рябчук М. Остання осінь патріарха // Березіль. – 2002. – № 1/ 2. – С. 160-162.

Лучак (Горбачек) Емілія (Міля) Володимирівна (1937) – поетеса. Народ. 1 серпня 1937 р. у с. Військо Перемишльського повіту (Польща). Закінчила Варшавський університет та Вищі курси при Київському педінституті післядипломної освіти. Працювала вчителькою, потім методистом української мови. Мешкає у Перемишлі (Польща). Член Національної спілки письменників України (з 2002).

Автор книжок „Любов і мир”, „Дітям”, „Ти ще повернешся до мене, сину”, „Нехай прийде царство твоє”, „Апокаліпсис, або ознаки кінця світу”.

Лучак М. Вірші // Гомін. Літературна антологія. – Варшава: Укр. суп.-культ. вид-во, 1964. – С. 253.

Лучак Міля Зберу усю злобу землі // Світо-вид. – 1995. – Ч. 4 (21). – С. 44-47.

Лучаковський Микола Богдан де Новіна (1900-1971) – письменник. Народ. 19 листопада 1900 р. у с. Берлоги на Галичині. Закінчив Станіславську гімназію (1918).

Воював у лавах Української Галицької Армії. У 1920 р. виїхав до Праги, здобув диплом лісового інженера. У 1923 р. був засуджений польським судом, упродовж 10 років лишався безробітним.

У 1939 р. емігрував, поселився у м. Кракові, торгував деревом (до 1943). Повернувся у Галичину, але з наближенням фронту знову емігрував: спочатку до Кракова (1944), потім до Відня. Перебував у таборі в Карльсфельді, потім переселився до Берхгесгадена. Викладав у політехнічному інституті в м. Регенсбург.

У 1951 р. емігрував до США, поселився у Філадельфії. У 1965 р. через недугу відійшов від активного життя. Помер 11 серпня 1971 р. в Іспанії. Похований на цвинтарі в Бенальмадена.

Лучаковський М. З галицьких ловищ. Мисливські спогади. – Мюнхен, 1973. – 96 с.

Лучкович Михайло (1892-1973) – український письменник, громадський діяч. Народ. 13 листопада 1892 р. у м. Шамокін (Пенсільванія). З 1907 р. переїхав з родиною до Канади. Закінчив середню школу у Вінніпезі, здобув ступінь бакалавра в Манітобському університеті, магістра – в Альбертському. Працював у школах Альберти. Виконував обов'язки посла до федерального парламенту (1926-1935). Перекладав твори українських письменників англійською мовою, редагував англомовні видання: „Антологія українських оповідань”, „Український піонер в Альберті”. Нагороджений Шевченківською медаллю.

Помер 21 квітня 1973 р. в Едмонтоні.

Автор статей, рецензій, перекладів.

Марунчак М. Лучкович Михайло // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН, 1986. – С. 390.

Любович Уляна Володимирівна (1912) – письменниця, редактор. Справжнє ім'я та прізвище – Уляна Володимирівна Старосольська. Народ. 31 березня 1912 р. у м. Львові, навчалася у гімназії Українського педагогічного товариства „Рідна школа”, музичному інституті ім. М. Лисенка. Співробітничала з журналом „Нова хата”, „Господарсько-кооперативним часописом”. У 1940 р. батько був репресований, вона з матір'ю вирушила в Казахстан. У 1946 р. після амністії переїхала до Польщі, закінчила Познанський університет, здобула фах економіста. З 1967 р. мешкала у США. Була редактором журналу Союзу українок Америки „Наше життя”. Член президії Об'єднання українських письменників „Слово”, член Національної Спілки письменників України.

Автор книги спогадів про заслання „Розкажу вам про Казахстан” (1969); нарисів, статей, віршів, есе.

Любович У. Зближався вечір // Слово. Збірник 11. – Б. м.: ОУП „Слово”, 1987. – С. 138-140.

Любович У. Музикальна кам'яниця // Слово. Збірник 5. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1973. – С. 254-261.

Любович У. Нариси, інтерв'ю, есеї з журналу „Наше Життя”

(Нью-Йорк, 1969-1990) / Ред.-упор. І. Павлюк. – Львів, 2001. – 340 с.

Любович У. Розкажу вам про Казахстан: Нариси з пережитого. – Нью-Йорк, 1976; 3-є вид. – Львів: Каменяр, 2001. – 150 с.

Любович У. Сирій дім, число п'ять // Слово. Збірник 7. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1978. – С. 235-247.

Любомирський Степан (1921-1983) – український прозаїк. Справжнє ім'я та прізвище – Любомир Рихтицький. Псевдоніми – Степан Емерсон, Микола Хортиця. Народ. 21 червня 1921 р. у м. Дрогобичі Львівської обл. Брав участь у Другій світовій війні. Несподівано помер 16 липня 1983 р. у м. Чикаго. За його сценарієм у Канаді знято кінострічку „Ніколи не забуду”.

Автор збірки оповідань „Сон літньої ночі” (1946), романів „Жорстокі світанки” (1947), „Хай розсудить меч” (1948-1951), „Плем'я вовків” (1951), „Між славою і смертю” (1953), „Доба страхіть” (1953), „Під молотом війни” (1955-1956), „Прометеїв вогонь” (1976), „Ніколи не забуду” (1984), „Слідами заповіту” (1985-1986), „Армія нескорених” (1990); сценаріїв „Ніколи не забуду” (1969), „Зашуміла Верховина” (1976).

Любомирський С. Безстрашні. Вітер і дим. Нариси. – Торонто – Лондон, 1990. – 287 с.

Любомирський С. Доба страхіть: Роман. – Вінніпег, 1953. – 366 с.

Любомирський С. Жорстокі світанки: Роман: У 2 ч. – Вінніпег,

1947. – Ч. 1. – 235 с.; Ч. 2. – 235 с.

Любомирський С. Між славою і смертю. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1953.

Любомирський С. Прометеїв вогонь. – Лондон: Українська видавнича спілка, 1977. – 543 с.

Любомирський С. Слідами Заповіту. – Лондон – Торонто: Українська видавнича спілка, 1985. – 472 с.

Любомирський С. Хай розсудить меч. Повесть. – Малін: Накладом Українського вид-ва в Бельгії, 1949. – 303 с.

Хортиця М. Велика гра. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1953. – 224 с.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дереза І.Ж., 2009. – С. 117-275.

Любченко Аркадій (1899-1945) – український письменник. Народ. 7 березня 1899 р. у с. Старо-Животові Уманської округи, закінчив церковнопарафіальну школу, потім гімназію. У 1921-1922 рр. служив у Червоній армії. З 1923 р. перебуває у Харкові, стає членом „Гарту”, одним із фундаторів ВАПЛІТЕ, членом Пролітфронту. Друкується у журналах „Червоний шлях”, „Життя і революція”, „Вапліте”.

У 1933 р. разом із М. Хвильовим мандрував селами України і бачив голодних людей. У роки війни друкувався в газеті „Нова Україна”. Розчарований і хворий лікувався в клініці м. Києва, переїхав до Львова і там був заареш-

тований гестапівцями. З в'язниці вийшов тяжко хворим. Помер 25 лютого 1945 р. у м. Бад-Кіссінгені (Німеччина).

Автор новел („Via dolorosa”), оповідань („Зима”), повістей („Вертеп”).

Любченко А. Вибрані твори / Передм. Л. Пізнюк. – К.: Смолоскип, 1999. – 530 с.

Боярчук О. Вертеп А.Любченка – театр рухомої рівноваги та життєствердження // Слово і час. – 2002. – № 11. – С. 32-40.

Кавун Л. І. Морально-етичні виміри людського буття у творі Аркадія Любченка „Образ” // „М'ятежні” романтики вітаїзму: Проза ВАПЛІТЕ. – Черкаси: Брама-Україна, 2006. – С. 193-205.

Костюк Г. Аркадій Любченко і Юрій Клен // Зустрічі і прощання: Спогади. – К.: Смолоскип, 2008. – Кн. 2. – С. 147-153.

Костюк Г. Поет юності і сили Аркадій Любченко // Дивослово. – 1996. – № 4. – С. 3-7.

Кудря Н. Б. Хронотоп у повісті „Вертеп” А. Любченка // Вісник Харківського національного університету ім. В. Каразіна. – Харків, 2005. – Вип. 44. – С. 225-228.

Пізнюк Л. Той самий Любченко // Любченко А. Вибрані твори. – К.: Смолоскип, 1999. – С. 7-29.

Ткачук М. Майстерність викладових форм новел Аркадія Любченка // Наративні моделі українського письменства. – Тернопіль: ТНПУ, Медобори, 2007. – С. 341-346.

Шерех Ю. Колір нестримних палахтінь („Вертеп” Аркадія Любченка) // Пороги і заборіжжя. Література. Мистецтво. Ідеології. У 3

т. – Харків: Фоліо, 1998. – Т. 1. – С. 443-477.

Лютий-Лютенко Іван (1897-1989) – мемуарист, військовий і громадський діяч. Народ. 24 червня 1897 р. в Капустянському лісництві коло с. Товмача на Звенигородщині. Закінчив Омську школу прапорщиків. Брав участь у Першій світовій війні. У 1917 р. перейшов на бік УНР. Був отаманом партизанського загону на Звенигородщині, з 1920 р. – Головним отаманом Холодного Яру. Взяв ім'я Івана Гонти. У 1923 р. емігрував до Польщі, заснував Український еміграційний комітет. Очолював Союз українських кооперативів у м. Володаві-Підляській, Кооперативний Союз у м. Холмі. У 1942 р. був заарештований гестапівцями, відбув півроку у в'язниці (Люблін). Жив у м. Мюнхені (Німеччина), згодом – у м. Рабаті (Марокко, 1951-1956), з 1956 р. – у США. У Нью-Йорку заснував фірму “Вікінг”, брав активну участь у церковних і громадсько-політичних організаціях. Помер у США 19 березня 1989 року. Похований на українському цвинтарі у Бавдн-Бруці.

Автор книги „Вогонь з Холодного Яру” (1986).

Лютий-Лютенко І. Вогонь з Холодного Яру. – Детройт, 1986. – 151 с.

Коваль Р. Коли кулі співали. Біографії отаманів Холодного Яру і Чорного лісу. – Київ – Вінниця, 2006.

Лятуринська Оксана (1902-1970) – українська поетеса, ма-

ляр, скульптор. Народ. 1902 р. біля Вишневеця (звідси один із псевдонімів – Роксана Вишневецька) на Волині. З 1924 р. перебуває в Чехословаччині. Навчалася у Карловому університеті, Українській студії пластичного мистецтва, Чеській високій промисловій школі у Празі. Працювала як маляр і скульптор, створила пам'ятник полеглим (1932), погруддя Т. Шевченка, С. Петлюри. Друкувалася у „Літературно-науковому віснику” („Віснику”), „Пробоем” та в інших періодичних виданнях. У Празі вийшли її збірки „Гусла” (1938), „Княжа емаль” (1941).

У роки війни пережила загибель частини своїх творів. Після Другої світової війни жила в м. Ашафенбурзі (Німеччина), з 1949 р. – у США. Друге видання „Княжої емалі” (1956) включало також збірку „Веселка”. Для дітей видала збірку новел „Материнки” (1946) і збірку віршів „Бедрик” (1956). Померла 1970 р. в м. Міннеаполісі у США.

Лятуринська О. Зібрані твори. – Торонто: Видання Організації Українок Канади, 1983. – 813 с.

Анісімова Н. П. Міфологічні джерела поезії Оксани Лятуринської. – Запоріжжя: Просвіта, 2005. – 172 с.

Бойко Ю. Поезія Оксани Лятуринської // Вибране: У 4 т. – Мюнхен, 1971. – Т. 1. – С. 247-260.

Зайцев П. Рецензія на збірку О. Лятуринської “Гусла”// Ми. – 1939. – Ч. 4. – С. 107.

Іщук-Пазуняк Н. Про Оксану Лятуринську // Вибрані студії з історії, лінгвістики, літературоз-

навства і філософії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2010. – С. 263-272.

Лавріненко Ю. Князівна, що обходить шатра // Лятуринська О. Зібрані твори. – Торонто: Видання Організації Українок Канади, 1983. – С. 717-723.

Неврлий М. Празька поетична школа // Муза любові й боротьби: Українська поезія празької школи. – К.: Укр. письм., 1995. – С. 3-19.

Пазуняк Н. Про Оксану Лятуринську // Самостійна Україна. – 1991. – Ч. 1 (438). – С. 43-49.

Салига Т. Високе світло (статті про Ю. Дарагана, Є. Маланюка, О. Стефановича, Н. Лівицьку-Холодну, О. Лятуринську). – Львів: Каменярь, 1994. – 268 с.

Слабошпицький М. Вундеркінд. Оксана Лятуринська // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 240-265.

Соловей О. Листи Юрія Шереха до Оксани Лятуринської // Сучасність. – 1998. – Ч. 10. – С. 117-138; Сучасність. – 1998. – Ч. 12. – С. 153-155.

Филипович О. Смерть поетки / Сучасність. – 1970. – № 9. – С. 44-47.

Чернихівський Г., Чернихівська В. Оксана Лятуринська: Життя і творчість. – Кременець – Тернопіль: Малий видавничий дім, 2002. – 289 с.

Ляхоцький Антін (1853-1918) – громадський і культурний діяч, видавець, редактор, публіцист. Псевдоніми: Ляхоцький Кузьма, Кузьма і Сірко (спільно з Ф. Вовком), Олександр Куртієв. Народ. 1853 р. у м. Житомирі, освіту здобув у духовному училищі. Працював дрібним урядовцем Київського повітового суду. У 1878 р. був заарештований, емігрував спочатку до Австро-Угорщини, потім до Швейцарії. Був обраний головою „Української громади” в Женеві. Був завідувачем української друкарні, заснованої М. Драгомановим. Помер 24 квітня 1918 р. у м. Лозанна (Швейцарія).

Ляхоцький (Кузьма) Антін // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1433.

Погребенник Ф. Крізь тюрми і концтабори // Визвольний Шлях. – 1997. – Кн. 7. – С. 861-866.

Мазепа Богдан Іванович (1928-1978) – український поет, журналіст. Народ. 6 червня 1928

р. на хуторі Веснівка поблизу с. Денисова на Тернопільщині. У 1944 р. емігрував до Німеччини, навчався у Байройті. У 1948 р. переїхав до Канади, поселився в Едмонтоні. Заробляв фізичною працею, вчився на вечірніх курсах при Альбертському університеті. У 1966-1971 рр. працював радіокореспондентом міжнародної служби СБС. Помер 28 листопада 1978 р., похований на цвинтарі св. Михаїла в Едмонтоні. Член Об'єднання українських письменників „Слово”, НТШ ім. Шевченка, Українського мистецького клубу в Едмонтоні.

Автор поетичних збірок „Зоряна даль” (1956), „Полум'яні акорди” (1976), „Україні”, „Чи пригадуєш ніч”.

Мазепа Б. Вірші // Слово. Збірник 5. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1973. – С. 35-36.

Мазепа Б. Вірші // Слово. Збірник 7. – Едмонтон, 1978. – С. 35-37.

Мазепа Б. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 45-46.

Мазепа Б. Полум'яні акорди. Лірика. – Едмонтон: Слово, 1976. – 62 с.

Олександрів Б. Пам'яті Богдана Мазепа // Слово. Збірник. Слово 8. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1980. – С. 248.

Славутич Яр. Слово над труною сл. п. Богдана Мазепа // Ук-

раїнська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 173-174.

Мазуренко Галина Сергіївна (1901-2000) – укр. письменниця, художниця, скульптор. Прізвище по батькові – Боголюбова. Народ. 1 лютого [25 грудня] 1901 р. у Петербурзі. Батько С. Боголюбов мав маєток поблизу Ясної Поляни. Середню освіту здобула в Катеринославі (1919). Воювала в складі 3-ї Залізної стрілецької дивізії армії УНР, захворіла на тиф. Згодом за бойові заслуги була нагороджена Залізним хрестом. З 1920 р. в еміграції (спочатку у Варшаві, потім Берліні). У Берліні навчалася на філософському факультеті і в художньо-промисло-вій школі. З 1923 р. – у Чехословаччині. Закінчила Український високий педагогічний інститут ім. М. Драгоманова, відвідувала лекції в УВУ, заняття в Українській студії пластичного мистецтва (Прага). Захистила докторат із філософії, викладала в УВУ. Друкувалася в „Літературно-науковому віснику” („Віснику” з 1933), „Пробоем” та інших часописах.

З 1945 мешкала в Лондоні, працювала вчителем в українській суботній школі, викладала в коледжі при Лондонському університеті, вела гурток живопису „Т'юздейз” („Вівторки”). З 1992 р. член Спілки письменників України. Померла 27 травня 2000 р. у Лондоні (Великобританія).

Автор поетичних збірок „Аква-релі” (1926), „Стежка” (1939), „Вогні” (1941), „Снігоцвіти” (1941),

„Пороги” (1960), „Ключі” (1969), „Зелена ящірка” (1971), „Скит поетів” (1971), „Корона золота” (1973), „Осінь” (1973), „Північ на вулиці” (1980), повісті „Не той козак, хто поборов, а той, хто вивернеться...” (1974), спогадів „Між фронтами війни” (1966) та ін. Твори перекладалися польськ., англ. мовами.

Мазуренко Г. Акварелі. – Прага: Дніпрові пороги, 1926. – 31 с.

Мазуренко Г. Вибране. – К.: Видавництво ім. Олени Теліги, 2002. – 248 с.

Мазуренко Г. Вогні. – Прага: Дніпрові пороги, б. р. – 31 с.

Мазуренко Г. Ессе homo // Літературно-науковий вісник. – 1929. – Річн. XXVIII. – Кн. 1. – С. 88.

Мазуренко Г. Ключі: Вибране. – Лондон: Світання, 1969. – 64 с.

Мазуренко Г. Корона золота: Поема. – Лондон: Діти дітям, 1972. – 11 с.

Мазуренко Г. Ми всі тоді починали цей шлях (публікація М. Чабана) // Хроніка 2000. – 1999. – Ч. II. – С. 246-252.

Мазуренко Г. Снігоцвіти. – Прага: Книгозбірня Пробоєм, 1941. – 46 с.

Мазуренко Г. Стежка. – Прага: Дніпрові пороги, 1939. – 47 с.

Мазуренко Г. Три місяці в літературі життя: Збірка поезій. – Лондон, 1973. – 112 с.

Качуровський І. Поезія мислі // Сучасність. – 1961. – № 3. – С. 115-116.

Качуровський І. Про Галю Мазуренко та її творчість // Проміністі силуети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 428-436.

Ковалів Ю. „Празька школа”: на крутосхилах „філософії чину”. – К.: Бібліотека українця, 2001. – 120 с.

Кузьменко С. Повернення із забуття // Березіль. – 2003. – № 7/8. – С. 187-191.

Лисенко І. М. Мазуренко Галя // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 255.

Миронець Н., Чабан М. „Ім'я душі тій – Україна” // Мазуренко Г. Вибране. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2002.

Мищенко Л. „А може, хто згадає на Україні”: Про творчість Г. Мазуренко // Дзвін. – 2004. – № 2. – С. 139-141.

Просалова В. Текст у світі текстів Празької літературної школи. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2005. – 347 с.

Салига Т. Високе світло: Літературно-критичні студії. – Львів: Каменяр, Мюнхен: УВУ, 1994. – 268 с.

Слабошпицький М. Народжена в Петербурзі й похована в Лондоні. Галя Мазуренко // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 198-220.

Майданик Яків Матвійович (1891-1984) – український поет, прозаїк, карикатурист. Псевдонім – Штіф Табачнюк. Народ. 1891 р. у Свидовій (Західна Україна), навчався у гімназії в Коломиї, потім у Текстильно-орнаментальній школі в Ракшаві поблизу Кракова. У 1911 р. емігрував до Канади, здобув педагогічну освіту в Брендоні, вчителював. Потім відкрив

крамницю у Вінніпезі. Писати почав у 1911 р., з 1925 р. редагував журнал „Вуйко”, „Календар Вуйка”. Помер 3 червня 1984 р. у Вінніпезі.

Автор книжок „Вуйкова книга” (1931), збірки сатирично-гумористичних оповідань „Вуйко Штіф Табачнюк” (1959), комедій „Манігрула” (1926), „Гейби комедія” та інших творів.

Майданик Я. Як то Штіф перехитрив скачмена // Хрестоматія української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 208-209.

Майданик Я. Манігрула. Комедія. – Вінніпег, 1915. – 25 с.

Май-Дніпрович Дмитро Артемович (1895-1930) – український поет. Справжнє прізвище – Майборода. Народ. 24 лютого 1895 р. у Черкасах, закінчив двокласну школу. Працював спочатку на залізниці, потім на шахтах Донбасу (з 1924 р.). У 1928 р. почав працювати у редакції газети „Червоний плугатар”. Помер 4 січня 1930 р. у м. Тирасполі (Молдавія). Автор поетичної збірки „Залізний тон” (1928), поеми „Грабарі” (1929).

Лисенко І. М. Май-Дніпрович Дмитро Артемович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 256.

Майстренко Іван Васильович (1899-1984) – публіцист, редактор, учений, громадсько-політичний діяч. Народ. 20 серпня 1899 р. у с. Опішня на Полтавщині. Закінчив Великосорочинську вчительську гімназію (1918), потім Харківський інститут народного

господарства (1925). Редагував газету „Чорноморська комуна” в Одесі. У 1936 р. був репресований радянським режимом, у 1940 р. звільнений із концтабору. У 1942 р. очолював капелу бандуристів ім. Т. Шевченка у Києві, був відправлений разом із капелою до Німеччини. Працював на радіо в Кенігсберзі, редагував журнал „Вперед” (1949-1959). Потім працював професором Українського технічно-господарського інституту (Мюнхен). У 1979-1984 рр. був ректором цього навчального закладу. Помер 18 листопада 1984 р. у Мюнхені (Німеччина), похований там же.

Автор дослідження „Бортьбізм” (1954, англ. м.), „Газета в ССР” (1955), книги спогадів.

Майстренко Іван // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1433-1434.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 57-58.

Мак Ольга Нилівна (1913-1998) – українська письменниця, псевдонім Ольги Герц. Дівоче прізвище – Петрова. Народ. 20 липня 1913 р. у м. Кам’янці-Подільському. Закінчила семирічку (1929), потім Ніжинський педагогічний інститут (1938). Працювала в школі до 1941 р. Її чоловіка Вадима Дорошенка було репресовано. Емігрувала спочатку до Австрії (1943), потім до Бразилії (1947), згодом – до Канади (1970). Оселилася в Торонто. Член Об’єднання українських письменників „Сло-

во”, Об’єднання працівників дитячої літератури і молоді. У 1993 р. відвідала Україну, зустрічалася з українськими письменниками. Померла 18 січня 1998 р. у Канаді.

Автор праць „3 часів єжовщини” (1954); художніх творів „Бог вогню” (три томи, 1955), „Чудасій” (1956), „Жаїра” (два томи, 1958), „Проти переконань” (1960), „Куди йшла стежка” (1961), „Каміння під косою” (1973), повісті „Лебідка” (1960); книжок для молоді „Призабуті казки” (1977), „Як Олег Царгород здобув” (1989); драматичного етюдю „Дала дівчина хустину”, відзначеного нагородою Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Отримала нагороду Українського літературного фонду (1956, Чикаго).

Мак О. В кігтях НКВД. – Прудентополіс, 1953. – 135 с.

Мак О. Жаїра: Іст. роман з бразилійського життя. Т.1. В рабстві. – Торонто: Гомін України, 1957. – 253 с.

Мак О. Каміння під косою. – К.: Глобус, 1994. – 126 с.; К.: Лелека, 2006. – 144 с.

Мак О. Проти переконань: Роман. – Торонто: Гомін України, 1959. – 368 с.

Мак О. Чудасій: Повість. – Торонто: Гомін України, 1956. – 214 с.

Мак О. Як Олег здобув Царгород. Оповідання. – Торонто: Об’єднання працівників літератури для дітей і молоді, 1989. – 32 с.

Кузьменко С. Ольга Мак та її літературна творчість // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 565-568.

Мак Ольга // Енциклопедія Ук-

раїнознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1435-1436.

Мацько В. Злочин без кари // Слово і час. – 1995. – № 9-10. – С. 76-80.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дереза І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Olha Mak // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / By Halyna Petrenko [S. l. : s. n.]. – P. 157.

Макарик Ірина Євгенівна (1951) – українська поетеса, літературознавець, перекладач. Народ. 29 червня 1951 р. у м. Торонто. Закінчила факультет англійської літератури Торонтського університету. У 1980 р. захистила докторську дисертацію й отримала науковий ступінь доктора філософії. Була директором Української телевізійної програми, викладала англійську літературу в Раєрсон інституті (Торонто). З 1981 р. викладає в Оттавському університеті, мешкає в Оттаві. Вірші перекладалися німецькою та португальською мовами.

Автор віршів, англомовних наукових праць „Комедійна справедливність у Шекспіра”, „Слово о збуренні пекла, українська драма 17-го століття”, численних літературознавчих статей.

Макарик Ірина. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 278-286.

Макарик І. Вірші // Хрестоматія української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 150-151.

Макарик І. „Гамлет” і проблема зволікання: Шекспір на Україні // Світо-вид. – 1995. – Ч. 4 (21). – С. 75-89.

Maakaryk I. Encyclopedia of contemporary literary theory: approaches, scholars, terms. – Toronto: University of Toronto Press, 1993.

Маланюк Євген Филимонович (1897-1968) – український поет, публіцист, критик, есеїст. Народ. 1 лютого 1897 р. в Архангороді Херсонської губернії (тепер Новоархангельськ Кіровоградської обл.) у родині сільського інтелігента. Закінчив Архангородську повітову школу, потім Єлисаветградське земське реальне училище і вступив до Петроградського політехнічного інституту, але не закінчив. Став курсантом Київської військової школи, воював у складі армії УНР. Після поразки УНР перебував у таборах для інтернованих у Польщі.

У 1923 р. емігрував до Чехословаччини, навчався на гідротехнічному відділенні інженерного факультету Української господарської академії (1923-1928). У 1929 р. переїхав до Варшави, влаштувався на роботу інженером у відділ проектування регулювальних споруд. Викладав математику у Варшавській православної семінарії (1942-1945). Перебував у американській окупаційній зоні (м. Регенсбург), викладав математику й українську

літературу в таборівій гімназії.

У 1949 р. емігрував до США, спочатку заробляв фізичною працею, потім працював у інженерному бюро. Помер 16 лютого у Нью-Йорку. Похований у Бавнд Бруку (Нью-Джерсі).

Автор поетичних збірок „Стилет і стилос” (1925), „Гербарій” (1926), „Земля й залізо” (1930), „Земна Мадонна” (1934), „Перстень Полікрата” (1939), „Влада” (1951), „Остання весна” (1959), „Серпень” (1964), „Перстень і посох” (1972), поеми „П'ята симфонія” (1951), „Книги спостережень: Проза” (Т. 1. – 1962, Т. 2. – 1966).

Маланюк Є. Влада: Книга поезій. – Філадельфія – Київ, Б.Г., 1941. – Кн. 6. – 75 с.

Маланюк Є. Земля й залізо. – Париж: Тризуб, 1929. – 63 с.

Маланюк Є. Земна мадонна: Вибране. – Братислава – Пряшев – Лондон, 1991. – 444 с.

Маланюк Є. Книга спостережень: Проза. – Торонто, 1962. – Т. 1. – 528 с.; Т. 2. – 480 с.; Книга спостережень. – К.: Атіка, 1995. – 236 с.

Маланюк Є. Невичерпальність: Поезії, статті / Упоряд., передм. та приміт. Л. Куценка. – К.: Веселка, 2001. – 318 с.

Маланюк Є. Нотатники (1936-1968) / Упоряд., передм. Л. Куценка. – К.: Темпора, 2008. – 336 с.

Маланюк Є. Перстень і посох: Епілоги. – Мюнхен: Сучасність, 1972. – 78 с.

Маланюк Є. Повернення: Поезії. Літературознавство. Публіцистика. Щоденники. Листи. – Львів: Світ, 2005. – 496 с.

Маланюк Є. Поезії: В одному томі. – Нью-Йорк: Наукове това-

риство ім. Шевченка в Америці, 1954. – 308 с.

Маланюк Є. П'ята симфонія. Поема. – Філадельфія: Київ, 1954. – 16 с.

Маланюк Є. Серпень: Поезій книга IX. – Б.м.: Вид-во Нью-Йоркської групи, 1964. – 72 с.

Маланюк Є. Східні літературні справи // Визвольний шлях. – 2007. – № 11. – С. 9-12.

Маланюк Є. Таборовий щоденник // Визвольний шлях. – 2006. – № 7-8. – С. 109-119; № 9. – С. 82-95.

Войчишин Ю. „...Ярий крик і біль тужавий...”: Поетична особистість Євгена Маланюка. – К.: Либідь, 1993. – 159 с.

Качуровський І. Дві статті про поета // Променисті сільвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 351-372.

Ковалів Ю. „Празька школа”: на крутосхилах „філософії чину”. – К.: Бібліотека українця, 2001. – 120 с.

Крупач М. Історіософічне візіонерство Євгена Маланюка в контексті раннях утаємничених публікацій // Визвольний шлях. – 2006. – № 5. – С. 36-49.

Крупач М. „Таборовий щоденник” як відображення ідейно-тематичного діапазону ранньої творчості Є. Маланюка // Визвольний шлях. – 2006. – № 2-8. – С. 94-108.

Куценко Л. Боян степової Еллади. – Кіровоград, 1993. – 56 с.

Куценко Л. Dominus Маланюк: тло і постать. – К.: Вид. центр „Просвіта”, 2002. – 368 с.

Куценко Л. Князь духу. Статті

про життя і творчість Євгена Маланюка. – Кіровоград, 2003. – 184 с.

Куценко Л. „Ні, вже ніколи не покаюся” (Євген Маланюк: історія існування). – Кіровоград, 1997. – 111 с.

Куценко Л. „Ой, та й лютий же місяць лютий!” (Історія одного автопророцтва Євгена Маланюка) // Дивослово. – 1997. – № 1. – С. 7-10.

Куценко Л. „Я свідомий гріха, що беру на себе...” // Дивослово. – 1996. – № 4. – С. 15-16.

Лаврінченко Ю. Поет своєї епохи: Штрихи до портрету Є. Маланюка // Українська мова та література в школі. – 1991. – № 1. – С. 59-66.

Охріменко Г. Про сутність відносин і творчих взаємин Є. Маланюка з П. Тичиною // Нові дні. – 1997. – № 562-563. – С. 11-13.

Салига Т. Високе світло: Літературно-критичні студії. – Львів: Каменяр, Мюнхен: УВУ, 1994. – С. 46-131; 210-242.

Скорина Л. Література та літературознавство української діаспори. – Черкаси: Брама, 2005.

Циховська Е. Д. Поезія Євгена Маланюка і Польща: компаративні аспекти: Навч. посібник / Циховська Еліна. – Ніжин: ТОВ Видавництво „Аспект-поліграф”, 2006. – 204 с.

Шашилов М. Празькі прогулянки чи наодинці з Є. Маланюком // Визвольний шлях. – 1992. – № 5. – С. 590-598.

Маляр Павло (1910) – прозаїк. Народ. 16 лютого 1910 р. у Миргороді на Полтавщині. Освіту здобув у м. Харкові. Закінчив педагогічні курси, потім філологічний факультет Харківського універси-

тету, вчителював, почав друкуватися у газеті „Нова Україна”. Емігрував, перебував у Німеччині, потім у США. Ступінь магістра отримав у Сиракузькому університеті.

Автор збірки новел „Щастя” (1947), трилогії „Золотий дощ” (1965-1975), повісті „Хліб” (1955).

Маляр П. Золотий дощ. Роман-трилогія. – Торонто: Нові дні, 1965-1975. – Т. 1. Золотий дощ; Т. 2. Перевесники; Т. 3. Поема про Улянку.

Маляр П. Страх // Слово. Збірник 7. – Едмонтон, 1978. – С. 140-143.

Маляр П. Великий віз (Початковий розділ з другої книги роману „Золотий дощ”) // Слово. Збірник 2. – Нью-Йорк, 1964. – С. 109-125.

Маляр П. Збірник на пошану Юрія Шевельова // Сучасність. – 1973. – Ч. 12 (156). – С. 61-69.

Костюк Г. Українська еміграційна проза за 1965 рік // У світі ідей і образів. Вибране. – Сучасність, 1983. – С. 420-422.

Pavlo Malar // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 158.

Мальований Володимир Григорович (1848-1893) – поет. Народ. 1848 р. на Катеринославщині. У 1879 р. був засланий у Сибір (Балаганськ), із заслання втік до Женеві (1881), там зблизився із М. Драгомановим. Після повернення в Україну був знову заарештований і засланий у Тобольськ. Помер у 1893 р. по дорозі з заслання.

Автор віршів, спогадів.

Мальований В. Не потурай! // Акорди: Антол. укр. лірики від смерті Шевченка / Упоряд. І. Франко. Репринт. вид. – К.: Веселка, 1991. – С. 191.

Мальований Володимир // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1454.

Мальченко Олексій – див. Ізарський Олекса.

Маморський Михайло – див. Завадович Роман.

Мандрика Микита Іванович (1886-1979) – український поет, публіцист, літературознавець, перекладач, громадський діяч. Псевдоніми і криптоніми – Гамалія, М. М., М-а, М-ка М., Ru-s, Rusticus. Народ. 28 вересня 1886 р. в Києві, навчався в Київському університеті. Був членом Центральної Ради (1917). У 1919 р. з дипломатичною місією виїхав на Далекий Схід, згодом в арабській країні.

Емігрував до Чехословаччини (1920), закінчив Український вільний університет (Прага), викладав міжнародне право в Українському соціологічному інституті. У 1928 р. прибув до Канади, був адвокатом у Вінніпезі, мав своє бюро. Був президентом Осередку української культури та освіти (Вінніпег), засновником Українського трудового об'єднання в Канаді, головою УВАН (1970-1973). Помер 20 серпня 1979 р. у Вінніпезі.

Автор збірок віршів „Пісні”

(1907), „Пісні про Анемону” (1917), „Мій сад” (1941), „Золота осінь” (1958), „Радість” (1959), „Симфонія віків” (1961), „Сонцецвіт” (1965), „Вино життя” (1970), „Блаженні чистії серцем” (1970), „Завершення літа” (1975); поем „Мазепа” (1960), „Канада” (1961), „Мандрівник” (1965), „Вік Петлюри” (1966); „Історії української літератури в Канаді” (1968 англ. мовою). Уклав бібліографічні покажчики Л. Білецького (1958), Я. Рудницького (1961).

Мандрика М. Вино життя. Поезії 1965-1969. – Вінніпег, 1970. – 176 с.

Мандрика М. Завершення літа. Поезії 1970-1974. – Вінніпег: Arg, 1975. – 189 с.

Мандрика М. Золота осінь. – Вінніпег: Тризуб, 1958. – 175 с.

Мандрика М. І. Канада. Поема. – Вінніпег, 1961.

Мандрика М. Мазепа. – Вінніпег: Тризуб, 1960. – 88 с.

Мандрика М. Радість. – Вінніпег: Тризуб, 1959. – 143 с.

Мандрика М. Шевченко й Франко. – Вінніпег, 1957. – 21 с.

Бирич Я. Поема М. І. Мандрики „Канада” в двох виданнях: 1961 і 1977. – Вінніпег, 1991. – 16 с.

Боднарук І. Нестор українських поетів у Канаді // Між двома світами: Вибрані статі про українських письменників. – Донецьк: Укр. культурологічний центр, 1997. – С. 80-84.

Зорівчак Р. П., Лисенко І. М. Мандрика Микита Іванович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 286.

Мандрика Микита // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1481.

Микита Іванович Мандрика: Ювілейний збірник у відзначення 85-річчя його життя та 65-річчя його поетичної діяльності. – Вінніпег, 1973. – 149 с.

Славутич Яр. Метафора у поезії Микити Мандрики // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 545-547.

Славутич Яр. Новий осяг М. - Мандрики // Українська література в Канаді: Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 164-165.

Манило (Дніпряк) Іван Васильович (1918-1976) – поет, байкар, редактор, видавець. Народ. 14 березня 1918 р. у м. Запоріжжя (Україна). Навчався у Запорізькому педінституті (1937-1939). Був примусово вивезений до Німеччини. У 1947 р. емігрував до США, працював на фабриках і заводах у штатах Техас, Каліфорнія. Закінчив Пенсильванський університет (1957). Мешкав у Філадельфії, організував видавничий фонд і видавництво „Світ”. Помер 1976 р. у м. Вайнленд (штат Нью-Джерсі).

Автор книг „Колючий сміх” (1946), „Постріли з пера” (1947), „Січ і відсіч” (1948), „Запоріжжя сміється” (1950), „Байкар” (1953), „Пеани і кпини” (1960), „Грім за зорею” (1963), „Україна сама” (1966).

Манило І. Байки // Ельдорадо. Вибрані твори. – Нью-Йорк – Філа-

дельфія: Світ, 1956. – С. 56-63.

Манило І. Грім за зорею. Лірика, гумор, сатира. – Нью-Йорк: Волосожар, 1963. – 64 с.

Манило І. Запоріжжя сміється. Гуморески, поезії, епіграми, пародії. – Авгсбург, 1950. – 29 с.

Манило І. Пеани і кпини. Гуморески, байки, епіграми. – Нью-Йорк, 1960. – 32 с.

Манило І. Постріли з пера. Епіграми, жарти. – Авгсбург, 1948. – 26 с.

Манило І. Січ і відсіч. Байки. – Мюнхен – Авгсбург, 1948. – 47 с.

Манило І. Україна сама... – Нью-Йорк – Вайнланд, 1966. – 48 с.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 59.

Марська Віра – див. Струтинська Марія.

Мартинець Володимир (1899-1960) – публіцист, журналіст, політичний діяч. Народ. 15 липня 1899 р. у м. Львові (Західна Україна). Закінчив гімназію, студіював право у Львівському університеті (1920-1923), економіку у Високій торгівельній школі в Празі (1923-1926), політичні науки і журналістику в Берліні (1927-1929), філософію в Сорбоні та Парижі (1934-1936). Був у лавах УСС. Працював в адміністративному апараті, організовував таємні навчальні заклади у Львові. З 1921 р. почав друкуватися. Співзасновник ОУН і член її Проводу (1929-1941). Редактор „Національної думки” (1926-1927), „Сурми” (1927-1933), „Розбудови нації”

(1928-1934), „Українського слова” в Парижі (1933-1940); в’язень більшовицьких (1918), польських (1919), німецьких (1944) тюрем і таборів. Організатор Літературно-мистецького клубу і Спілки українських журналістів. У 1949 р. емігрував до Канади, редагував „Новий шлях” у Вінніпезі. Помер 10 грудня 1960 р. у Вінніпезі, похований на цвинтарі „Всіх Святих”.

Автор спогадів „Шляхом таборів” (1950), книжок „За зуби та пазурі нації” (1933), „Ідеологія організованого націоналізму” (1954), понад 3000 статей.

Мартинець В. Забронзовуймо наше минуле! – Париж: вид-во „Українське слово”, 1937. – 31 с.

Мартинець В. Шляхом таборів ДП. Спогади. – Вінніпег, 1950. – 380 с.

Мартинець Володимир // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1478.

Марунчак М. Мартинець Володимир // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 436.

Марченко Валерій (1947-1984) – публіцист, перекладач, журналіст. Народ. 16 вересня 1947 р. у м. Києві. Закінчив філологічний факультет Київського університету ім. Тараса Шевченка (1970), стажувався в Бакинському університеті. Працював у редакції газети „Літературна Україна”. У 1973 р. був засуджений, у 1981 р. повернувся із заслання. 22 жовтня 1983 р. був удруге заарешто-

ваний, засуджений на 10 років таборів особливого режиму і 5 років заслання. Ув'язнення відбував у Пермській обл., 7 жовтня 1984 р. помер. Похований у с. Гатному Києво-Святошинського району.

Автор перекладів з азербайджанської мови, нарисів „Микола Гулак” (1982), „Там, у київських пещерах” (1983).

Марченко В. Антон Олійник. Спогади // Сучасність. – 1982. – Ч. 1-2. – С. 171-177.

Марченко В. Давня азербайджанська література в дослідженнях Агатангела Кримського // Радянське літературознавство. – 1971. – № 1. – С. 59-66.

Марченко В. Листи до матері з неволі. – К.: Фондація ім. О. Ольжича, 1994.

Марченко В. Обличчям на схід. До 100-річчя з дня народження А. Ю. Кримського // Дніпро. – 1971. – № 1. – С. 138-140.

Валерій Марченко: Творчість і життя / Упорядн. Н. Смужаниця-Марченко, Н. Кочан. – К.: Сфера, Дух і літера, 2001. – 536 с.

Валерій і Сандра: Листування Валерія Марченка і Сандри Фап'яно / Передм. М. Мариновича. – К.: Смолоскип, 2010. – 104 с.

Рахманний Р. Сучасні критерії українського патріотизму // Україна атомного віку. Есеї і статті. 1945-1986. – Торонто: Гомін України, 1988. – С. 586-599.

Маршинський Аполлінарій Сератонович (1865-1929) – перекладач, громадсько-культурний діяч. Псевдонім: Левківський. Народ. 1865 р. на Херсонщині. Закінчив Київський університет (1890), перебував під впливом „Старої

громади”. Під час поїздки до Галичини для налагодження контактів із І. Франком і М. Павлюком був ув'язнений у Львові (1889). У 1891 р. переїхав до Риги, у 1899 р. – до Дерпта (тепер Тарту), працював фінансовим інспектором. Повернувся в Україну (1916), працював у фінансових установах. Був віце-міністром фінансів в уряді УНР (1919). Емігрував до Польщі, у 1923 р. – до Чехословаччини. Викладав українознавство в садівничій школі М. Мельника, з 1924 р. – українську літературу в Українському педагогічному інституті ім. М. Драгоманова. Перекладав оповідання І. Франка російською мовою, працю М. Костомарова „Богдан Хмельницький”. Помер 30 липня 1929 р. у Празі (Чехія).

Маршинський Аполлінарій // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. К., 1996. – Т. 4. – С. 1482.

Маршинський Аполлінарій // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. - Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 55-56.

Погребенник Ф. П. Маршинський Аполлінарій // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К., 1995. – Т. 3. – С. 309.

Марунчак Михайло Григорович (1914-2004) – шашкевичезнавець, бібліограф, історик, активний громадський діяч. Народ. 4 жовтня 1914 р. у с. Далешеві Городенського повіту Івано-Франківської обл., закінчив Городенську гімназію, потім Львівський уні-

верситет (1936-1940). Брав активну участь у молодіжних організаціях, був ув'язнений польською, потім німецькою владою. Здобув ступінь доктора права і суспільних наук (1941). Перебував у таборах Терезін, Мель, Ебензе та ін. (1942-1945). Був членом Переселенчої комісії. У 1948 р. емігрував до Канади, оселився у Вінніпезі. Співзасновник кооперативів „Дніпро”, „Кооперативної Громади”. Голова політичної комісії Комітету українців Канади, дійсний член НТШ (з 1961), голова історичної секції УВАН (1965-1977), генеральний секретар (1980-1983), президент (1983-1986). Член ОУП „Слово”, багатьох інших організацій. Помер 21 листопада 2004 р. у м. Вінніпег.

Автор праць „Маркіян Шашкевич на тлі доби” (1962), „Система німецьких концентраційних таборів і політика винищення в Україні” (1963), „Українці в Румунії, Чехословаччині, Польщі, Югославії (1969), „Нація в боротьбі за своє існування” (1985), „Українські політичні в'язні в нацистських концентраційних таборах” (1996), двотомної історії українців Канади (1967, 1974), „Студій до історії українців Канади” у 5 томах, упорядник „Бібліографічного довідника до історії українців Канади” (1986). Нагороджений Шевченківською медаллю та медаллю Сторіччя Канади (1967).

Марунчак М. Історія преси, літератури і друку піонерської доби. 2-е вид. – Вінніпег: Накладом Вільної Акад. наук в Канаді, 1969. – 284 с.

Марунчак М. Г. Маркіян Шашкевич: біобібліогр. покажч. – Вінніпег, 1989. – 206 с.

Марунчак М. Маркіян Шашкевич на тлі доби. – Вінніпег, 1962. – 93 с.

Марунчак М. Нація в боротьбі за своє існування: 1932 і 1933 в Україні і діаспорі. – Вінніпег: УВАН, 1985. – 140 с.

Марунчак М. Студії до історії українців Канади. – Вінніпег, 1973-1980. – 299 с.

Марунчак М. Українські політичні в'язні в нацистських концентраційних таборах. – Вінніпег – Лондон – Мюнхен, 1996. – 364 с.

Марунчак М. Українці в Румунії, Чехословаччині, Польщі, Югославії. – Вінніпег, 1969. – 68 с.

Дальний Мар'ян. Д-р Михайло Марунчак – президент УВАН у Канаді // Вибране: Люди – події – коментарі. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – С. 252-255.

Жила В. Т. Бібліографія Михайла Марунчака / В. Жила. – Вінніпег, 1991. – 157 с.

Масикевич Орест Ісидорович (1911-1980) – письменник, перекладач, журналіст, громадський діяч. Псевдоніми і криптоніми: О. Щипинський, О. М-вич. Народ. 9 серпня 1911 р. у с. Неполоківці Кіцманського р-ну Чернівецької обл., вступив на юридичний факультет Чернівецького університету (1935). У 30-х рр. почав друкуватися. У 1932 р. відбував військову службу в м. Лугож (Румунія), проте був звільнений через хворобу серця.

У роки Другої світової війни був головою Миколаївської управи, у 1942 р. був заарештований гестапівцями, проте завдяки заступниц-

тву В. Драголіна був урятований. Незабаром став радником губернатора Буковини. У 1944 р. емігрував. У 1945 р. був заарештований у Бухаресті за співпрацю з нацистами і відправлений в Іркутську область на 15 років виправно-трудових таборів.

У 1955 р. після інфаркту (1954) повернувся до родини в м. Тімішорари (Румунія). У 1959 р. переніс другий інфаркт, втратив роботу. У 1969 р. переніс третій інфаркт, жив на мізерну пенсію. У 1974-1978 рр. мешкав у м. Буфта. Помер 8 жовтня 1980 р., похований на окраїні Бухареста.

Автор поетичних збірок „На місячних перехрестях” (1971), „Буреквіти” (1979), „Ключ-зілля” (1983).

Масикевич О. Буреквіти. Лірика. – Бухарест: Критеріон, 1979. – 95 с.

Масикевич О. Ключ-зілля. Лірика. – Бухарест: Критеріон, 1983. – 326 с.

Масикевич О. На місячних перехрестях. Лірика. – Бухарест: Критеріон, 1971. – 149 с.

Василик Л. Орест Масикевич. Життя і творчість: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2004. – 145 с.

Масикевич Оріся. Начерки до біографії Ореста Масикевича. – Чернівці: Молодий буковинець, 2002. – 72 с.

Михайлюк М. Слово про слово: Думки про українську поезію з Румунії. – Бухарест: Критеріон, 1983. – 187 с.

Нитченко Д. Життя і творчість Ореста Масикевича // Сучасність. – 1996. – № 1. – С. 89-92.

Чуб Д. Життя і творчість Ореста Масикевича // Слово і час. – 1993. – № 9. – С. 76-78.

Маслов-Стокоз Василь (1866-1918) – письменник, публіцист, перекладач, історик літератури. Псевдоніми і криптоніми: В. Батуринський, В. Жук, Василь Жук, Б. В., В. Ж. та ін. Народ. 1866 р. у м. Батурин (тепер смт. Бахмацького р-ну Чернігівської обл.). На початку 1880-х років учителював у Борзні (Чернігівщина). За участь у революційному русі відбував заслання в Західному Сибіру та Акмолінській губернії (Казахстан), потім оселився у Катеринодарі, пізніше – Кам'янці-Подільському. Потім виїхав до Австро-Угорщини, мешкав у Львові. Перебрався до Швейцарії, потім Сербії, Болгарії, США. З кінця 90-х рр. мешкав у Англії. Писав українською та російською мовами, пропагував українську літературу за кордоном. Помер 1918 р.

Маслов-Стокіз В. Пісня пісень // Акорди: Антологія української лірики / Укл. І. Франко. – Львів, 1903. – С. 230; Пісня пісень // Акорди: Антол. укр. лірики від смерті Шевченка / Упоряд. І. Франко. Репринт. вид. – К.: Веселка, 1991. – С. 238-239.

Маслов-Стокоз В. Пісня пісень. Вірш // Хрестоматія української релігійної літератури. Кн. 1 / Упоряд. і вступ. есей І. Качуровського. – Мюнхен – Лондон, б. р. – С. 144.

Маслов-Стокоз В. Поезії // Кур'єр Кривбасу. – 1995. – № 36. – С. 28.

Маслов-Стокоз Василь // Ен-

циклопедія українознавства. Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1483.

Погребенник Ф. Василь Маслів-Стокіз // Кур'єр Кривбасу. – 1995. – № 36. – С. 27.

Погребенник Ф. Василь Маслів-Стокоз // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К., 1995. – Т. 3. – С. 312.

Маслов-Стокоз Василь // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. - Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 56-58.

Масляк Степан Володимирович (1895-1960) – поет, перекладач. Народ. 19 листопада 1895 р. у м. Станіслав (тепер Івано-Франківськ). Навчався на філософському факультеті Українського таємного університету (м. Львів). У 1924 р., щоб уникнути переслідувань, емігрував до Чехословаччини. У Празі здобув вищу педагогічну освіту (1928), працював учителем. У 1945 р. повернувся на Батьківщину, з 1946 р. викладав у Львівському університеті. Помер 8 липня 1960 р. у Львові.

Автор поем „Іздіці” (1915), „Пролом” (1934); драматичного етюдю „Епілог” (1928); повісті „Будинок здоров'я” (1965, посм.).

Гон М. Я. Масляк Степан Володимирович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. - Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 313.

Масляк Степан // Енциклопедія Українознавства: Словникова

частина / Голов. ред. В. Кубійович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1486.

Масляк Ярослав (1909-1996) – поет, прозаїк, драматург, гуморист, редактор. Літературний псевдонім – Грицько Волокита. Народ. 14 лютого 1909 р. у м. Бережанах тепер. Тернопільської обл. в інтелігентній родині. Дитинство минало у м. Болехові. Закінчив Львівську гімназію (1929), вивчав ветеринарію, потім право. Був членом редколегії журналу „Світло і тінь”. За причетність до ОУН був ув'язнений до Берези Картузької.

У 1940 р. емігрував, працював в Українському допомоговому комітеті у Кракові та Ярославі (1940-1944), потім у тижневику „Земля” (Плауен, 1944-1945). Керував аматорським театром у таборах (Мангайм, Ельванген).

У 1949 р. виїхав до Австралії, поселився в Сідней. Керував українознавчими та педагогічними курсами, драматичним гуртком, влаштовував вистави як керівник „Летючої естради” (1974-1985). Був керівником Школи українознавства. Член Об'єднання українських письменників „Слово”, НТШ. Помер у липні 1996 р. у Сіднейі.

Автор комедії „Моя дочка Шкаралупа” (1952), п'єси для дітей „Найкраща мати” (1970), збірки прозових творів „Дар любові” (1983) та ін.

Волокита Грицько. Дар любові. Гуморески, фейлетони, драм. скетчі, п'єса. – Мельбурн: Промісвіта, 1983. – 208 с.

Масляк Ярослав. Моя співпраця з „Вільною думкою” // Альманах українського часопису „Вільна думка” та Фондації українознавчих студій в Австралії. – Сідней, 1994. – С. 187.

Чуб Д. Ярослав Масляк – автор легкого жанру // Волокита Грицько. Дар любови. Гуморески, фейлетони, драм. скетчі, п'єса. – Мельбурн: Просвіта, 1983. – С. 5-12.

Матвієнко Теодор (1924) – український поет, прозаїк. Народ. 1924 р. на Наддніпрянщині. Закінчив середню школу. У 1943 р. перебував у Німеччині, потім у Франції та Іспанії. У 1952 р. емігрував до Канади. Почав друкуватися, проте творчою активністю не відзначався.

Матвієнко Т. Вірші // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 32-35.

Матвієнко Т. Сонети. – Торонто, 1961. – 128 с.

Матвієнко Т. Серед затишшя. – Торонто, 1993.

Славутич Яр. Відгомін неоклясики // Північне сяйво. Альманах. – Едмонтон: Славутич, 1971. – С. 187-188.

Матіїв-Мельник Микола Матвійович (1890-1947) – український письменник, перекладач, педагог. Справжнє прізвище – Мельник, псевдоніми – Микола Яблонівський, Богдан Черногор, Богдан Вольний, Богдан Хмиз, Василь Хмара, Микола Лебединський, Микола Гірський та ін. Народ. 1 [за ін. даними – 11] грудня 1890 р. у с. Яблунів (тепер Косівського райо-

ну Івано-Франківської обл.). Закінчив Коломийську гімназію (1910), навчався в Чернівецькому, Львівському та Віденському університетах. Був ув'язнений (1916), вступив до лав Українських січових стрільців, воював в Українській Галицькій армії. У 20-30-х рр. учителював у гімназіях Чорткова, Коломиї, Станіслава, Львова. У 1944 виїхав до Австрії, викладав у таборі для переміщених осіб (м. Зальцбург). З 1947 р. жив у США. Помер 28 листопада [за ін. даними – 28 вересня] 1947 р. у м. Нью-Гейвен (США).

Автор поетичних збірок „На вавілонських ріках” (1921), „Горить мій світ” (1951 посм.), збірок прозових творів „По той бік греблі” (1922), „За рідне гніздо” (1927), „Крізь дим і згар” (1928), „На чорній дорозі” (1930) та ін. Частина спадщини загинула в роки війни, рукописна частина зберігається в родині письменника у США.

Матіїв-Мельник М. Горить мій світ. – Філадельфія, 1951. – 48 с.

Матіїв-Мельник М. Твори / Упоряд., авт. приміт. В. Курищук. – Львів: Українська бібліотека НТШ, 1995. – 642 с.

Ільницький М. Сторінками стрілецької епопеї (Микола Матіїв-Мельник) // Ільницький М. На перехрестях віку: У 3 кн. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – Кн. 1. – С. 335-351.

Курищук В. Із стрілецької когорти // Дзвін. – 1993. – № 4/6. – С. 137-146.

Мельник Микола // Українські письменники діаспори / Ред. В. Кононенко, упоряд. О. Білик, Г. Га-

малий, Ф. Погребенник: У 2 кн. – К., 2007. – Кн. 2. – С. 60-62.

Погребенник Ф. Лицар краси і пера: Вояк, проф., в письм. М.Матіїв-Мельник // Слово і час. – 1997. – № 10. – С. 67-69.

Погребенник Ф.П., Полек В. Т. Матіїв-Мельник Микола Матвійович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 316.

Погребенник Ф. „Невже тебе я не побачу, Україно?“ // З Україною в серці: Нариси-дослідж. про письменників-прикарпатців у діаспорі. – К., 1995. – С. 9-16.

Матушевський Федір Павлович (1871-1919) – публіцист, літературний критик, громадсько-культурний діяч, видавець. Псевдоніми і криптоніми: В.-С. Ф., М., М. Ф., Ф. М., Ф. М-ський, Ф. К. М-ський, Ф. М-ий, М-шевський, Ганусенко, Оптиміст, Смялянец, Чулий, Мартин Боруля, Шпонька. Народ. 20 (21) червня 1869 р. [за ін. даними 1871 р.] у м. Сміла Черкаського повіту Київської губ. (тепер. Смілянського р-ну Черкаської обл.), закінчив духовну семінарію, у 1904 р. – юридичний факультет Дерптського (Тартуського) університету. Був головою українського клубу „Родина“. Підтримував тісні зв'язки з М. Лисенком, І. Франком, М. Грушевським, М. Коцюбинським, Лесею Українкою.

Повернувся після закінчення університету до Києва (1904), працював у журналах „Киевская старина“, „Украинская жизнь“, редагував газети „Громадська думка“ (1905-1906), „Рада“ (1906) та ін.

Був одним із засновників видавництва „Вік“. За свою діяльність був заарештований і ув'язнений у Лук'янівській ув'язниці. Активний член Товариства українських поступовців, Української радикально-демократичної партії, Української партії соціалістів-федералістів. У 1917 р. – член Центральної Ради, з січня 1919 р. – посол УНР у Греції. Помер 21 жовтня 1919 р. в Афінах (Греція).

Автор спогадів „З щоденника українського посла“; літературно-критичних статей, досліджень „В. Б. Антонович у світлі автобіографії та даних історії“ (1909), „Великі роковини: До 50-річчя смерті Тараса Шевченка“ (1911), „Жертва переходової епохи: Анатоль Свидницький. Люборацький“ (1912), „Божий чоловік. Пам'яті дорогого вчителя О. Я. Кониського“ (1903), „З останніх літ життя В. М. Доманицького“ (1912).

Матушевський Ф. В. Б. Антонович при світлі автобіографії та даних історії // Син України: В. Б. Антонович. У 3 т. / Упоряд. : В. Короткий, В. Ульяновський. – К., 1997. – Т. 2. – С. 7-16.

Матушевський Ф. Із щоденника українського посла // З минулого: Збірник / Ред. Р. Смаль-Стоцький. – Варшава, 1938. – С. 138-157.

Матушевський Ф. Листи до М. - Коцюбинського // Листи до Михайла Коцюбинського / Упорядк. та комент. В. Мазного. – Ніжин, 2002. – Т. III: Карманський-Мочульський. – С. 333-335.

Матушевський Федір // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Куб-

йович. Репринт. відтворення. – К., 1996. – Т. 4. – С. 1492.

Матушевський Федір // Українські письменники діаспори: Матеріали до бібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. - Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 58-59.

Погребенник Ф. П. Матушевський Федір Павлович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 318.

Погребенник Ф. „Політичний засланець” // Визвольний Шлях. – 1997. – Кн. 11. – С. 1370-1373.

Чикаленко Є. Спогади (1861-1907). – Нью-Йорк, 1955. – С. 447-451.

Махно Василь Іванович (1964) – поет, перекладач, літературознавець, есеїст. Народ. 8 жовтня 1964 р. у м. Чорткові Тернопільської обл. (Західна Україна). Закінчив Тернопільський педагогічний інститут, захистив кандидатську дисертацію, викладав у Тернопільському університеті, потім Ягеллонському. З 2000 р. мешкає у США, працює у НТШ.

Автор збірок віршів „Схима” (1993), „Самотність Цезаря” (1994), „Книга пагорбів та годин” (1996), „Лютневі елегії та інші вірші” (1998), „Плавник риби” (2002), „38 віршів про Нью-Йорк і дещо інше” (2004), „Зимові листи” (2011), „Котилася торба” (2011); перекладів Збігнєва Герберта „Струна світла” (1996). Упорядник поетичної антології „Дев'ятдесятники” (1998), автор літературознавчого дослідження „Художній світ Богдана Ігоря Антонича”

(1999). Член Асоціації українських письменників, ПЕН-клубу.

Дев'ятдесятники. Антологія нової української поезії / Упоряд. В. Махно. – Тернопіль: Лілея, 1998.

Махно В. Зимові листи. – К.: Критика, 2011. – 126 с.

Махно В. Котилася торба. – К.: Критика, 2011. – 365 с.

Махно В. 38 віршів про Нью-Йорк і дещо інше. – К., 2004.

Махно В. Художній світ Богдана-Ігоря Антонича. – Тернопіль, 1998. – 134 с.

Загнітко А., Олефіренко Л. Естетика мови поетичних творів Василя Махна. – Тернопіль, 2001.

Літературні вечори в Українському Інституті Модерного Мистецтва Чикаго, 1973-2006 // Укладачі: Віра Боднарук, Володимир Білецький. – Донецьк: Український культурологічний центр, 2006. – С. 121-122.

Мацинський Іван (1922-1987) – поет, публіцист, літературний редактор. Народ. 9 квітня 1922 р. у с. Межилабірці Гуменецького округу (Словачина). Закінчив учительську семінарію в Пряшеві (1937-1941), працював учителем. Закінчив Вищу політичну школу в Празі (1949), заснував літературно-громадський місячник „Костер” (1946-1947). З 1949 р. мешкає і працював у Пряшеві. З його ініціативи створено Українську секцію Спілки словацьких письменників (1953), альманах „Дукля”. Помер 4 березня 1987 р. у Пряшеві.

Автор збірок віршів „Білі хмари” (рос. м., 1949) „Наша мова” (укр. і рос., 1956), „Зимова ніч” (укр., 1961), „Карпатські акорди”

(укр., 1962), „Вінки сонетів” (укр., 1986).

Неврлий М. Від Пряшева до великої України // Літературна Україна. – 2011. – 21 липня. – С. 12.

Мелешко Фотій Минович

(1889-1970) – письменник, громадський діяч. Народ. 25 серпня 1889 р. у м. Глодосах на Херсонщині. У 1907 р. був засланий в Архангельську губернію, відбував заслання у м. Кемі. Закінчив екстерном гімназію. Воював у Армії УНР у чині майора. Перші твори не збереглися у вирі національно-визвольної боротьби. У 1921 р. емігрував, мешкав у Празі, закінчив університет. Переїхав до США. Вищу освіту і ступінь доктора філософії здобув у еміграції. Помер у Нью-Йорку в 1970 р., похований на українському православному цвинтарі в Баунд-Бруку (штат Нью-Джерсі).

Автор драми „Понад Дніпром”, трилогії „Три покоління” (Т. 1. – 1943, Т. 2. – 1959), нарису „Трьома шляхами” (1954).

Мелешко Ф. Три покоління. – Нью-Йорк: Книгоспілка, 1959. – Т. 2. – 307 с.

Мельничук Оксана (1909-1986) – українська поетеса, перекладач, грузинка за походженням. Дівоче прізвище та ім'я – Галінадзе Маріне, по чоловікові – Панчук. Народ. 16 липня 1909 р. у Грозному (Грузія). У 5 років потрапила до Харкова, здобула фах журналіста. Як дружина репресованого завідувача кафедри української мови і літератури Харківського університету А. Панчука пе-

ребувала в Магадані (1947-1957), потім переїхала до Румунії. Працювала в українській газеті „Новий вік”. Друкувалася у збірнику „Обрії”. Померла 11 грудня 1986 р. в Бухаресті (Румунія). Похована в Чернівцях.

Автор збірок „Цвіте земля скарбами” (1960), „Славлі життя” (1962), „На перехрестях літ” (1973), „Осінь різноцвіття” (1974), „Вічність” (1981), „Октави серця” (1985); віршів для дітей „Світанкові зорі” (1976).

Мельничук Оксана. „За мир віддам найкращі поривання”, „Елегійне”, „Ода жінці” // Обрії / Упоряд. М. Михайлюк. – Бухарест: Критеріон, 1985. – С. 5-7.

Носенко Т. А. Мельничук Оксана // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К., 1995. – Т. 3. – С. 337-338.

Митрополит Іларіон (Огієнко

Іван) (1882-1972) – письменник, вчений, церковний і культурний діяч, перекладач Святого Письма. Народ. 15 січня 1882 р. у с. Брусилів Радомиського повіту на Київщині. Закінчив військово-фельдшерську школу, працював 6 років у лікарні. Навчався на медичному факультеті (1903-1907), потім на історико-філологічному факультеті Київського університету. Учительював у Київській комерційній школі (1909-1911). У 1918-1919 рр. був міністром освіти УНР, потім міністром віросповідань УНР. У 1919-1920 рр. – ректор Українського державного університету в Кам'янці-Подільському. Переїхав і мешкав у Винниках поблизу Львова (1920-1924), був професо-

ром католицької академії у Львові (1924-1926). Викладав у Варшавському університеті (1926-1933). Видавав і редагував журнали „Рідна мова” і „Наша культура” (1933-1939). У 1940 р. прийняв ім'я „Іларіон”, став архієпископом холмським і підляським, потім митрополитом. У 1945-1947 рр. перебував у Лозанні (Швейцарія), був парохом.

У Канаду прибув у 1947 р., поселився у Вінніпезі. Був обраний митрополитом УГПЦ Канади (1951), був деканом теологічного факультету в Колегії св. Андрея. Помер 29 березня 1972 року у Вінніпезі. Дійсний член УВАН, почесний доктор Манітобського університету.

Автор поеми „Прометей”, релігійних віршів, драматичних творів, багатьох наукових праць: „Історія друкарства” (1925), „Історія української літературної мови” (1950), „Українська церква в час руїни” (1950).

Іларіон, митрополит. Дохристиянські вірування українського народу: Іст.-реліг. моногр. – К.: Довіра, 1994. – 424 с.

Іларіон. Легенди світу. – Париж: Наша культура, 1946. – 93 с.

Іларіон. На чужині. Драматична поема // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 457-472.

Іларіон, митрополит. Слово про Ігорів похід: Літ. моногр. – Вінніпег, 1967. – 251 с.

Огієнко І. І. Історія українського друкарства. – К.: Либідь, 1994. – 446 с.

Огієнко І. Наша літературна мова. Як писати й говорити по-

літературному. – Вінніпег: Наша культура, 1958. – 424 с.

Огієнко І. Словник слів, у літературній мові не вживаних. – Нью-Йорк, 1973. – 154 с.

Огієнко І. Слово про Ігорів похід: Літературна монографія. – Вінніпег, 1967. – 250 с.

Огієнко І. Українська культура. – Вінніпег: Накладом товариства „Волинь”, 1970. – 272 с.

Велетень науки: Матеріали науково-педагогічних читань, присвячених вивченню спадщини І. Огієнка. / Відп. ред. і упорядн. А. А. Марушкевич. – К.: Четверта хвиля, 1996. – 234 с.

Іван Огієнко й утвердження гуманітарної науки та освіти в Україні: Матеріали доповідей і повідомлень на Всеукр. наук.-практ. конф./ За ред. М. В. Левківського. – Житомир, 1997. – 104 с.

Ляхоцький В. Просвітитель: Видавничо-редакційна діяльність Івана Огієнка (митрополита Іларіона). – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2000. – 528 с.

Ляхоцький В. Тільки книжка принесе волю українському народові...: Книга, бібліотека, архів у житті та діяльності Івана Огієнка (митрополита Іларіона). – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2000. – 662 с.

Нестеренко А. Митрополит Іларіон: Служитель Богові і народові: Біогр. моногр. – Вінніпег, 1958. – 150 с.

Поліщук Я. Дух у вимірах Митрополита Іларіона // Українська мова та література в середніх школах, гімназіях, ліцеях. – 2005. – № 5. – С. 156-159.

Тимошик М. С. Голгофа Івана Огієнка. Українознавчі проблеми в

державотворчій, науковій, редакторській та видавничій діяльності. – К.: Заповіт, 1997.

Михайлюк Михайло Ількович (1940) – український поет, прозаїк, критик. Народ. 1 жовтня 1940 р. у м. Сереті Сучавського повіту. Закінчив філологічний факультет Бухарестського університету (1964), працював у редакції газети „Новий вік”, був головним редактором української газети „Наш голос” (з 1990 р.).

Автор поетичних збірок „Інтермеццо” (1971), „Дума про батька” (1990); збірки прозових творів „Біле-пребіле поле” (1974); романів „Не вір крику нічного птаха” (1981), „Міст без поруччя” (1988); творів для дітей „Мурчик кіт упав з воріт” (1975); есе про українську поезію в Румунії „Слово про слово” (1983).

Михайлюк М. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 324-330.

Михайлюк М. Слово про слово. Думи про українську поезію з Румунії. – Бухарест: Критеріон, 1983. – 186 с.

Ткачук С. Пару слів про „Слово про слово” Михайла Михайлюка // Обрії. – Бухарест: Критеріон, 1985. – С. 127-135.

Михалевич Вероніка (1910-1972) – поетеса. Народ. 15 березня 1910 р. на Херсонщині, навчалася в Києві. У 1931 р. разом із родиною перебралася на Захід. Навчалася у Празі, брала участь у боротьбі за Карпатську Україну.

Після Другої світової війни оселилася в США. Померла 28 травня 1972 р. у Ст. Поль (США).

Автор віршів, казок для дітей.

Михалевич В. На крутянському полі // Крути: Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор. О. Зінкевич, Н. - Зінкевич – К.: Смолоскип, 2008. – С. 304-306.

Міяковський Володимир (1888-1972) – історик літератури, суспільствознавець. Псевдоніми і криптоніми: Вл. Варламович, Вл. Порський, Б. Янівський, В. Світлицький, В. М., В. М-ий та ін. Народ. 18 липня 1888 р. у м. Ковель тепер. Волинської обл., навчався у Петербурзькому університеті. Був директором Центрального історичного архіву ім. В. Антоновича (Київ), дійсним членом Археографічної комісії та Археографічного комітету Академії наук України. Брав участь у підготовці коментарів до III і IV томів „Повного зібрання творів Тараса Шевченка” (1927). У 1930 р. був репресований і висланий у зв'язку зі справою „Спілки визволення України”, у 1933 р. повернувся із заслання.

Наприкінці війни емігрував до Німеччини (1944), потім до США (1950). Був одним із організаторів УВАН, засновником і керівником музею-архіву при УВАН, друкувався в „Науковому збірнику” (Нью-Йорк). Помер 22 березня 1972 р. у Нью-Йорку (США).

Автор праць „Революційні відозви до українського народу. 1850-1870 рр.” (1920), „3 нових матеріалів до історії Кирило-Мефодіївського Братства” (1924), „Люди 40-х років. Кирило-Ме-

фодіївці в листуванні” (1928), упорядник збірника „Тарас Шевченко” (1962), бібліографічних оглядів, літературно-критичних статей.

Міяковський В. Дмитро Антонович. – Вінніпег, 1967.

Міяковський В. Книга про Кирило-Методіївське братство // Сучасність. – 1963. – № 3 (27).

Міяковський В. Музей-архів ім. Дмитра Антоновича (1945-1965). – Нью-Йорк, 1967. – 48 с.

Міяковський В. Надруковане й забуте. Громадські рухи дев'ятого над-цятого сторіччя. Новітня українська література. – Нью-Йорк, 1984. – 509 с.

Лисенко І. М. Міяковський Володимир // Українська література на енциклопедія: У 5 т. – К., 1995. – Т. 3. – С. 389.

Міяковський Володимир // Енциклопедія Українознавства: Словник частина / Голов. ред. В. – Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1619-1620.

Міяковський Володимир // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. – Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 63-64.

Мова (Лиманський) Василь Семенович (1842-1891) – поет, прозаїк, драматург, мемуарист, перекладач. Псевдоніми – В. Лиманський, В. Мигуцький, В. Мигученко та ін. Народ. 13 січня [1 за ст. ст.] 1842 р. в родині сотника Чорноморського козацького війська поблизу хутора Солодкий Лиман на Кубані (тепер Канівсь-

кий район Краснодарського краю). Освіту здобув у Катеринодарській військовій гімназії, потім навчався на юридичному факультеті Харківського університету. Викладав літературу в Катеринодарській жіночій гімназії. Здобув ступінь кандидата права, працював судовим слідчим, мировим суддею, присяжним повіреним у станиці Усть-Лабинській, Єйську та Катеринодарі.

Почав друкуватися в журналі „Основа” (1861), писав вірші, прозу, драматичні твори. Помер 1 червня 1891 р. в Катеринодарі (тепер Краснодар).

Мова (Лиманський) В. Вірші // Акорди: Антол. укр. лірики від смерті Шевченка / Упоряд. І. Франко. Репринт. вид. – К.: Веселка, 1991. – С. 75-80.

Мова (Лиманський) В. Куліш, Байда і козаки : інтермедія до драми Куліша „Байда”, з додатком листа Василя Мови до Василя Гнилоширова. – Нью-Йорк, 1995. – 283 с.

Мова (Лиманський) В. Старе гніздо й молоді птахи. – Київ: Дніпро, 1990.

Ставицький О. Поет доби лихоліття // Старе гніздо й молоді птахи. – Київ: Дніпро, 1990. – С. 7-8.

Мазний В.І. Мова Василь Семенович // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1988. – Т. 1. – С. 389-390.

Шевельов Ю. „Душа убога встала рано” (Василь Мова) // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 143-179.

Мовчан Юліан Григорович (1913-2002) – український письменник, критик, журналіст. Народ. 19 лютого 1913 р. у с. Зороків Черняхівського району Житомирської обл. у заможній селянській родині. Батька було розкуркулено і вивезено. Здобув медичну освіту. Після Другої світової війни мешкав у США. Помер 6 січня 2002 р.

Автор творів „Що варто б знати” (1966), „Записки лікаря” (1970), „Незабутнє і непростене” (1980), „Мої подорожі довкола світу” (1985).

Мовчан Ю. Записки лікаря. – Буенос-Айрес: За самостійну Україну, 1970. – 323 с.

Мовчан Ю. Мої подорожі довкола світу. – Нью-Йорк: Науководослідне товариство термінології, 1985. – 306 с.

Мовчан Ю. Несподіванка // Слово. Збірник 11. – Б. м.: ОУП „Слово”, 1987. – С. 146-151.

Мовчан Ю. Поцілунок // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 129-135.

Мовчан Ю. Що варто б знати: проблеми українського національно-державного визволення: Подорожні нотатки, портрети, зустрічі та характеристики. – Торонто: Срібна Сурма, 1966. – 398 с.

Мовчан Ю. Як лікувати себе та інших в наглих випадках: Практичний poradnik. – Мюнхен, 1946. – 48 с.

Сорока П. Юліан Мовчан: Нарис життя і творчості. – Тернопіль: Тайп, 1998. – 187 с.

Могілянка Дарія (дата невідома) – українська поетеса. Псевдоніми – Д. Е. Янди, Мек-

Моллен. Справжнє ім'я – Дарія Антонівна Конашевич. По материнській лінії походила з роду Козловських. Народ. в Гімлі (Манитоба), закінчила Інститут ім. П. Могіли в Саскатуні. Брала участь у студентському гуртку „Каменярі”, була організатором Союзу українців Канади. Вірші відзначаються фольклорним струменем.

Автор збірок „Думки летять на Україну” (1962), „Пісні мого серця” (1964), „Canadian Tapestry” (1970, англ.).

Могілянка Д. Думки летять на Україну: Народні вірші. – Едмонтон, 1962. – 123 с.

Могілянка Д. Пісні мого серця. – Едмонтон: Видання автора, 1964. – 126 с.

Славутич Яр. Дарія Могілянка. Українська народна поетка в Канаді // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 195-198.

Мокрий Володимир (1949) – літературознавець, публіцист, громадський діяч. Народ. 18 квітня 1949 р. у Драві (Польща), закінчив початкову школу в Ольштині, потім гімназію в Легніце. Студював історію східнослов'янської літератури в Ягеллонському університеті. Отримав докторський ступінь із гуманітарних наук (1978), з 1997 р. – доктор габілітований, з 2002 р. – професор Ягеллонського університету. У 1989-1991 рр. був українським депутатом Сейму РП від ГК „Солідарність”, обраний в окрузі Хоцно (Любуське воєв.). У 1999-2003 рр. завідував кафедрою україні-

стики, з 2004 р. – кафедрою українознавства Ягеллонського університету. У 1987 р. заснував Фундацію Святого Володимира Хрестителя Київської Русі для підтримки української науки і християнської культури. Редактор періодичних видань „Krakowskie Zeszyty Ukrainoznawcze”, „Miedzy Sasiadami”, „Horyzonty Krakowskie”. Лауреат Фундації Крижанівських (1992), незалежної Фундації сприяння польській культурі (1997).

Автор праць „Церква у житті українців” (1993), „Література і філософсько-релігійна думка українського романтизму: Шевченко, Костомаров, Шашкевич” (1996), антології „Від Іларіона до Сквороди” (1996).

Мокрий В. Церква в житті українців. – Львів, 1993.

Mokry W. Literatura i mysl filozoficzno-religijna ukraińskiego romantyzmu. Szewczenko, Kostomarov, Szaszkiewicz. – Krakow, 1996.

Mokry W. Taras Szewczenko w kregu lektur biblijnych // Zeszyty Naukowe KUL. – 1982. – № 2-4. – S. 115-147.

Mokry W. Taras Szewczenko i jego przestrzen wolnosci wewnetrznej // Ethos. – 1988. – № 1. – S. 109-119.

Mokry W. Romantyczna mysl ukraińska Bractwa Cyrylo-Methodianskiego // Dziedzictwo misji slowianskiej Cyryla i Metodego. Materiały z sesji naukowej w WSP w Kielcach 4–5 XII 1985 / Red. Cz. Bartula. – Kielce, 1988. – S. 97–122.

Мокрий В. Українсько-польсько-російські перетини: по-

гляд з Кракова // Культурні зв'язки Донеччини з українським зарубіжжям. Матеріали науково-практичної конференції. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2004. – С. 117-122.

Абліцов В. Мокрий Володимир // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 520-521.

Мольнар Лариса Петрівна (1928) – письменниця, перекладач. Народ. 14 листопада 1928 р. у с. Плиски тепер. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., закінчила Київський інститут театрального мистецтва (1950). З 1960 р. мешкає у Братиславі. Працювала редактором відділу української літератури Словацького педагогічного видавництва. Перекладала твори російських і словацьких письменників.

Автор збірки оповідань „Вода в морі очищається” (1969), „Хвиліни” (1972).

Мишанич О. В. Мольнар Лариса Петрівна // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. – Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 409.

Мольнар Михайло Ілліч (1930) – чеський і словацький літературознавець, україніст. Народ. 4 листопада 1930 р. у с. Велика Чингава (нині с. Боржавське Виноградівського району Закарпатської обл.). Закінчив Празький університет (1955), потім аспірантуру Київського університету (1957). З 1974 р. працює старшим науковим співробітником Літературознавчого інституту Словацької Академії наук (Братислава).

Автор праць „Тарас Шевченко у чехів і словаків” (1961), „Словаки і українці” (1965), „Зустріч культур” (1980), „Від Влтави до Дніпра. Студії з українського літературознавства та міжслов'янських літературних взаємин” (2009), упорядник багатьох видань. Переклав чеською і словацькою мовами твори Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, О. Кобилянської, О. Довженка та ін. Лауреат премії ім. І. Франка (1992).

Мольнар М. Зустрічі культур: З чехословацько-українських взаємовідносин. – Братислава: Словацьке педагогічне видавництво в Братиславі, відділ української літератури в Пряшеві, 1980. – 542 с.

Мольнар М. Словаки і українці: Причинки до словацько-українських літературних взаємин з додатком документів. – Братислава, 1965. – 401 с.

Мольнар М. Тарас Шевченко у чехів та словаків. – Пряшів: Словац. пед. вид.-во, 1961. – 285 с.

Мишанич О. В. Мольнар Михайло Іллч // Українська літературна енциклопедія: У 5 т. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. - Бажана, 1995. – Т. 3. – С. 409.

Пасемко І. Проблеми україністики у книжці Михайла Мольнара „Від Влтави до Дніпра” // Рідна школа. – 2010. – № 2 (156). – С. 4-10.

Монастирський Іван – див. Кедр Ростислав.

Моравкова Алена (1935) – чеська дослідниця, перекладач української літератури. Народ. 29 липня у м. Градец-Кралове, закінчила гімназію ім. Й. К. Тила. На-

вчалася на філософському факультеті Карлового університету (Прага, 1953-1958).

Працювала редактором авторської агенції ДІЛІА (1958-1968), у відділі мов і літератур Чехословацької Академії наук (1968-1972), зазнала політичних переслідувань. З 1989 р. працювала у відділах чеської та світової літератур Слов'янського інституту Чехословацької академії наук, потім у Карловому університеті.

Голова пражської секції Спілки діячів науки і мистецтва, член Товариства письменників (Прага), ПЕН-клубу, Товариства перекладачів, Спілки Національної бібліотеки, Театрологічного товариства та Чеської асоціації українців. Лауреат міжнародної премії ім. І. Франка.

Перекладає з української, російської та французької мов. Досліджує творчість М. Коцюбинського, М. Куліша, О. Ольжича, Е. Андієвської, Д. Чижевського.

Мосендз Леонід (1897-1948) – український письменник. Народ. 20 вересня 1897 р. у м. Могилеві-Подільському в родині державного урядовця. 1915 р. закінчив у Вінниці учительську семінарію. У роки Першої світової війни перебував у російській армії, потім вступив до війська УНР. Після поразки УНР емігрував. З польської Ченстохови у 1922 р. переїхав до Чехословаччини, де 1923/24 рр. закінчив гімназію і вступив на хіміко-технологічний факультет Української господарської академії в Подебрадах. 1928 р. одержує тут диплом інженера-техноло-

га й залишається в УГА асистентом.

У 1931 р. він захищає докторську дисертацію з проблем переробки нафти, працює в лабораторіях. У час пробудження Закарпаття Мосендз у 1937/38 рр. викладає в Державній академії в Сваляві; а після окупації Закарпаття переїжджає до Братислави. У 1945 р. виїздить до Австрії. У м. Інсбруку Мосендз подружив із Юрієм Кленом (О. Бургардтом), з яким разом 1947 р. видав (під спільним псевдонімом Порфирій Горотак) збірку пародійних віршів „Дияболічні параболи”. У 1946 р. тяжко хворий на сухоти переїжджає до Швейцарії, де 13 жовтня 1948 р. у м. Бльонав помирає. Його спадщина багата: есе „Штайн – ідея і характер” (1935), збірка „Зодіак” (1941), три поеми „Вічний корабель” (1940), „Канітферштан” (1945) і „Волинський рік” (1948), три збірки новел і оповідань („Засів”, „Людина покірна”, „Відплата”) і роман „Останній пророк” (посм. видання 1960). Виявив себе також у публіцистиці, перекладах.

Мосендз Л. Відплата. – Львів, 1939. – 125 с.

Мосендз Л. Вічний корабель: Лірична драма. – Прага: Колос, 1940. – 32 с.

Мосендз Л. Волинський рік: Поема. – Мюнхен: Українська трибуна, 1948. – 80 с.

Мосендз Л. Засів: Повість. – Прага: Колос, 1941. – 96 с.

Мосендз Л. Канітферштан. – Інсбрук, 1945. – 31 с.

Мосендз Л. Людина покірна: Оповіді / Передм. Л. Нигрицького.

– Львів: Вид. І. Тиктора, 1937. – 126 с.

Мосендз Л. Останній пророк. – Торонто, 1960. – 456 с.

Баган О. Р. Готика – як стиль і настрої. До джерел художнього стилю Леоніда Мосендза // Українські проблеми. – 1998. – № 2. – С. 122-130.

Васьків М. Актуалізація роману Л. Мосендза „Останній пророк” кризь призму прагматизму // XX століття: від модерності до традиції: зб. наук. праць. – Вип. 1. Естетика і поетика творчості Леоніда Мосендза / Ред. колегія: І. Руснак та ін. – Вінниця: ТОВ фірма „Планер”, 2010. – С. 30-39.

Васьків М. Еміграційний історичний роман: загальне й індивідуальне // Український еміграційний роман 1930-50-х років. – Кам’янець-Подільський: ПП „Медобори-2006”, 2011. – С. 34-111.

Іщук-Пазуняк Н. Леонід Мосендз і доля його могили // Вибрані студії з історії, лінгвістики, літературознавства і філософії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2010. – С. 273-275.

Кравців Б. Леонід Мосендз і його „Останній пророк” // Мосендз Л. Останній пророк. – Торонто, 1960. – С. V – XXXII.

Мосендз Леонід // Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1651.

Мариненко Ю. Проза Леоніда Мосендза в контексті доби // XX століття: від модерності до традиції: зб. наук. праць. – Вип. 1. Естетика і поетика творчості Леоніда Мосендза / Ред. колегія:

І. Руснак та ін. – Вінниця: ТОВ фірма „Планер”, 2010. – С. 207-215.

Мейзерська Т. Потрійний код „Вічного корабля” Леоніда Мосендза: історичний, метафізичний, національний // ХХ століття: від модерності до традицій: зб. наук. праць. – Вип. 1. Естетика і поетика творчості Леоніда Мосендза / Ред. колегія: І. Руснак та ін. – Вінниця: ТОВ фірма „Планер”, 2010. – С. 79-86.

Набитович І. Леонід Мосендз – лицар святого Грааля: Творчість письменника в контексті європейської літератури. – Дрогобич: Відродження, 2001. – 220 с.

Набитович І. Сакральне в художній творчості Леоніда Мосендза // ХХ століття: від модерності до традицій: зб. наук. праць. – Вип. 1. Естетика і поетика творчості Леоніда Мосендза / Ред. колегія: І. Руснак та ін. – Вінниця: ТОВ фірма „Планер”, 2010. – С. 87-107.

Неврий М. „Трохи Дон-Кіхот в мені є ...” // Україна. – 1990. – № 18. – С. 20-22.

Нигрицький Л. Передмова // Мосендз Л. Людина покірва. – Львів: Укр. бібліотека, 1937. – С. 5-6.

Просалова В. А. Драматична доля роману Л. Мосендза “Останній пророк” // Актуальні проблеми літературознавства: Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ: Навчальна книга, 2003. – Т. 15. – С. 152-163.

Просалова В. А. Оповідання Л. Мосендза та їх інтертекстуальне тло // Вісник Луганського національного педагогічного університету ім. Тараса Шевченка, 2004. – вип. 3 (71). – С. 83-91.

Руснак І. Художній світ новел Леоніда Мосендза // ХХ століття: від модерності до традицій: зб. наук. праць. – Вип. 1. Естетика і поетика творчості Леоніда Мосендза / Ред. колегія: І. Руснак та ін. – Вінниця: ТОВ фірма „Планер”, 2010. – С. 116-131.

Яковенко Т. Образ Івана Хрестителя у романі „Останній пророк” Леоніда Мосендза // ХХ століття: від модерності до традицій: зб. наук. праць. – Вип. 1. Естетика і поетика творчості Леоніда Мосендза / Ред. колегія: І. Руснак та ін. – Вінниця: ТОВ фірма „Планер”, 2010. – С. 132-140.

Мох Олександр Іванович

(1900-1975) – поет, публіцист, журналіст, видавець. Псевдоніми – Арамис, Орест Петрійчук, Микола Олександрович, Адам Куновський. Народ. 22 травня 1900 р. у м. Глиняни (Західна Україна). Закінчив школу, Львівську теологічну семінарію (1918-1923), навчався у Львівському таємному університеті (1920-1923). Заснував літературне товариство „Логос”, редагував журнали „Наш приятель”, „Поступ” (1921-1931), „Світло і тьмя” (1932-1939). Емігрував, редагував журнал „Життя і слово” в Інсбруку (1948-1949). Переїхав до Канади (1952), з 1969 р. видавав газету „Правда” у м. Торонто. Помер 16 листопада 1975 р.

Автор книжок „Про те, що я люблю” (1924), „На фронті української книжки” (1937), „Книжки і люди” (1938), „Теоділь Коструба. Учений і праведник” (1952), „Кінець світу” (1963).

Мох О. Вигляди українського католицького роману // Нова зоря. – 1933. – Ч. 4. – С. 7.

Мох О. Книжки і люди. – Торонто: Добра книжка, 1953. – 128 с.

Веретюк О. Українське літературне життя у міжвоєнній Польщі. Видання. Постаті. Українсько-літературні контакти. – Тернопіль, 2001. – С. 19-20.

Мох Олександр // Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1655.

Мудра Олександра Миколаївна (1938) – українська письменниця, журналістка, громадська діячка. Народ. 1 січня 1938 р. у Бродах (Галичина). Закінчила польську гімназію у Ключборку, потім студіювала російську філологію в Ягеллонському університеті (Краків). Почала писати польською мовою, потім українською. Українську мову вивчила самостійно. У 1960 р. емігрувала до Канади, потім до США (1961). З чоловіком поселилися в Чикаго. Працювала в суботній школі українознавств, в дитячому садочку „Сонечко”. Член Національної Спілки письменників України, активістка Українського Золотого Хреста, Шкільної Ради США.

Автор книжок для дітей „Створення світу” (1991), „Ковчег Ноя” (1991), „Неопалима купина” (1991); вибраного „З тобою, мій Краю” (1994), казки „Чари Свят-Миколаївської ночі”.

Мудра О. З тобою, мій Краю. Поезії. – Чикаго – Львів – Тернопіль, 1994. – 212 с.

Жила В. Талановита, передова вчителька // Мудра О. З тобою,

мій Краю. Поезії. – Чикаго – Львів – Тернопіль, 1994. – С.17-26.

Мудрик-Мриц Ніна Андріївна (1927-1996) – українська поетеса, видавець, художниця. Дівоче прізвище – Мудрик, псевдонім – Григор Павлокімець. Народ. 1927 р. у м. Львові [за ін. даними – в Коломиї]. З 1952 р. мешкала в Канаді. Навчалася в Українській образотворчій студії професора С. Литвиненка (Канада), в Онтаріо Коледж оф Арт (Торонто). Співпрацювала з журналами „Наше життя”, „Промінь”, „Готуйсь”, „Веселка”. Авторські вечори супроводжувала експозицією картин. Померла 1996 р. у Торонто (Канада).

Автор творів для дітей „Намистечко” (1955), „Світанки і сумерки” (1958), „По ягідки” (1965), „Пригоди гордої киці” (1965), „Пригоди горішка” (1970), „Вогник” (1971), „Легенди” (1973), „На світанку” (1974), „Соняшні казки” (1975), „Прогулянка в абетку” (1978), „Веселий рушник” (1981), „Малювання” (1983), „Дитячий куток” (1983), „Калинова соплілка” (1983) та ін.

Мудрик-Мриц Н. Дитячий куток. Вірші. – Торонто: ОПЛДМ, 1983. – 78 с.

Мудрик-Мриц Н. Сонячні казки. – Торонто, 1975. – 44 с.

Мудрик-Мриц Н. По ягідки. – Торонто: Накладом авторки, 1965. – 21 с.

Мудрик Н. Намистечко. – Клівленд, 1955. – 32 с.

Мудрик-Мриц Н. Вогник. Вірші для дітей. – Клівленд, 1971. – 31 с.

Мудрик-Мриц Н. На світанку. – Торонто: ОПЛДМ, 1974. – 13 с.

Мудрик-Мриц Н. Легенди. – Торонто: Слово, 1973. – 30 с.

Мудрик-Мриц Н. Прогоуланка в абетку. – Торонто, 1978. – 67 с.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дерепа І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Мулькевич Карло (1904-1995) – український поет. Народ. 1904 р. у Боянці (Галичина). Був видавцем і редактором „Спортових вістей” (1931-1933), створив „Українське видавництво”. Після війни емігрував з України, поселився у м. Торонто і відновив видання „Спортових вістей”.

Автор книжки мініатюр „Фрагменти революції” (1927).

Нижанківський Б. „Дванадцятка”. Наймолодша львівська богема тридцятих років // Сучасність. – 1986. – Ч. 1.

Мур Дан (1914-1978) – псевдонім українського поета, культурного діяча Данила Муринки. Народ. 7 лютого 1914 р. у с. Воля на Тернопільщині. Закінчив школу в с. Микулинці, гімназію в Чорткові, торгівельно-кооперативну школу. Працював ревізором. У 1944 р. емігрував до Австрії, займався театральною діяльністю в м. Ляндеку. У 1948 р. прибув до Канади, поселився в Едмонтоні, працював робітником, брав активну участь у театральному житті міста. Помер 31 серпня 1978 р.

Автор збірок „Жаль і гнів”

(1966), „Скрижалі туги” (1973), „Другоцвіт” (посм. 1979).

Мур Дан. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 72-76.

Мур Дан. Другоцвіт. – Едмонтон: Коштом Василя й Наталки Духніїв, 1979. – 110 с.

Мур Дан. Жаль і гнів: Поезії. – Едмонтон, 1966. – 93 с.

Мур Дан. Скрижалі туги: Поезії. – Едмонтон, 19. – 118 с.

Мур Дан. Чотири вірші // Північне сяйво. Альманах V. – Едмонтон: Славути, 1971. –С. 126-128.

Овечко І. Дан Мур: „Жаль і гнів” // Вибрані поезії, нариси, оповідання, статті, рецензії. – Лос-Анджелес: Батурин, 1970. – С. 158.

Славутич Яр. Дан Мур, 1914-1978 // Українська література в Канаді: Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славути, 1992. – С. 135-138.

Мурович Лариса (1915-2002) – поетеса, перекладач, журналіст, педагог. Дівоче прізвище – Лідія Мак, по чоловікові Лідія Тимошенко. Народ. 21 серпня 1915 р. [за ін. даними – 21.12.1917] в Чернівцях у родині професора класичних мов. Рано втратила батька. Середню освіту здобула в гімназії м. Станіслава. У грудні 1939 р. переїхала до Чехословаччини, студювала журналістику в Подєбрадах. Перебувала в таборах для переміщених осіб. У 1948 р. переїхала до Канади, здобула вищу журналістську і педагогічну освіту в Торонто, учителювала на курсах українознавства, працювала

відповідальним секретарем літературно-філософського журналу „Світання”. У 1991 р. приїздила в Україну. Померла 17 [за ін. даними 18] травня 2002 р. у м. Торонто.

Автор поетичних збірок „Свята земля” (1944), „Крилатий шлях” (1944), „Піонери Святої землі” (1969), „Євшан. Поезії та поеми” (1971), „Жар-птаха” (1971), „Дерево рідного роду” (1984), „Зібрані твори” (2001).

Мурович Лариса. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 93-97.

Мурович Л. Дерево рідного роду. Поезії. – Торонто: Світання, 1984. – 208 с.

Мурович Л. Євшан: Поезії та поеми. Торонто: Світання, 1971. – 64 с.

Мурович Лариса. Піонери Святої Землі. – Торонто: Світання, 1969. – 64 с.

Мурович Лариса. По святій Землі: Враження з подорожі й опис святих місць. – Мюнхен, 1959. – 114 с.

Кухар Р. Лариса Мурович – березина рідної прадідівщини // Визвольний Шлях. – 2002. – Кн. 9. – С. 70-71.

Лоза М. Лариса Мурович: „Дерево рідного роду” // Визвольний Шлях. – 1986. – Кн. 10. – С. 1269-1276.

Миронець Н. Її благословила Олена Теліга // На тлі трагічної історії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2003. – С. 25-29.

Овечко І. Лариса Мурович – поетеса лірики й мітології // Вибрані поезії, нариси, оповідання,

статті, рецензії. – Лос-Анджелес: Батурин, 1970. – С. 146-148.

Славутич Яр. Міцне коріння роду // Українська література в Канаді: Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 148-150.

Мурянка Петро (1947) – поет, редактор, громадський діяч, псевдонім Петра Трохановського. Народ. 10 серпня 1947 р. у с. Пархові Лігницького воєводства (Польща). Навчався в будівельному технікумі (Вроцлав). Закінчив православну духовну семінарію (1966), потім Християнську богословську академію. Був диригентом церковного хору в Сяноці, дяком і вчителем у Криниць (з 1982 р.).

Автор поетичних збірок „Сухий бадиль” (1983), „Мурянчисько” (1984), „Як сокіл води на камені” (1989). Підготував і видав антологію дитячої поезії „Мамко, куп мі книжку” (1995). Укладає і редагує щорічний „Лемківський календар”, кварталник „Антифон”, газету „Бесіда”. Пише лемківським діалектом.

Трохановський Петро. Як сокіл води на камені. – Варшава, 1989. – 213 с.

Мурянка П. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ – Торонто – Едмонтон – Оттава, 1993. – С. 355-363.

Мухин (Мухін) Михайло (1894-1974) – літературознавець, критик, публіцист. Псевдоніми – К. Гридєнь, Читач, Подорожній, Рецензент. Народ. 1894 р. у Києві.

Вчився разом із М. Рильським у гімназії. Брав участь у національно-визвольній боротьбі 1917-1920 рр., з 1920 р. – в еміграції. Мешкав у м. Подебради (Чехословаччина), співробітничав із „Вісником”. Після Другої світової війни емігрував до Німеччини. Помер 7 вересня 1974 р. у м. Альтан.

Автор праць „Драгоманов без маски” (1934), „Україна в сучасній польській та московській літературі” (1927-1932), „Україна у французькій літературі 1920-1930” (1931) та інших.

Гридень К. [Мухин М.] З минулих літ // Сучасність. – 1968. – № 8. – С. 38-48.

Мухин М. З життєпису академіка А. Кримського // Визвольний шлях. – 1963. – № 6. – С. 637-642; № 7. – С. 743-750; № 8. – С. 879-887; № 9. – С. 998-1008.

Мухин М. Яснозбройний Юрій // Липа Ю. Поезія / уклад Є. Маланюк. – Торонто: Гомін України, 1967. – 292 с.

(Читач) Сучасні українські поети. – Чернівці: Бібліотека Самостійної думки, 1936. – 122 с.

Мухин Михайло // Енциклопедія Українознавства: Словник частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1669.

Мушинка Микола Іванович (1936) – мистецтвознавець, літературознавець, фольклорист, бібліограф, кандидат філологічних наук (з 1967 р.), доктор філологічних наук, академік. Псевдоніми Микола Вірук, Микола Гнатюківський, Микола Пастушенко,

Петро Ігорчук та ін. Народ. 20 лютого 1936 р. у с. Курів Бардіївського округу (Східна Словаччина). Закінчив Руську гімназію у Пряшеві, потім навчався на філологічному факультеті Карлового університету в Празі. З 1960 р. працював у кабінеті україністики Кошицького університету (Пряшів). У 1964-1966 рр. був аспірантом Київського університету, у 1967 р. здобув ступінь кандидата наук. За протест проти введення вистави Г. Варшавського договору в Чехословаччину зазнав переслідувань (1968), був відлучений від наукового і літературного життя. У 1972-1990 рр. заробляв фізичною працею: був пастухом, кочегаром. У 1991 р. його було поновлено на посаді завідувача Науково-дослідним відділом кафедри україністики Пряшівського університету. У 1992 р. захистив докторську дисертацію в Києві в Інституті мистецтвознавства, фольклору та етнології ім. М. Рильського. У Пряшеві заснував Асоціацію українців Словаччини та Наукове товариство ім. Т. Шевченка у Словаччині. Збирає і досліджує фольклор українського населення Східної Словаччини. У 1991 р. обраний професором УВУ в Мюнхені, почесний професор Кам'янець-Подільського державного університету, почесний доктор наук Ужгородського державного університету.

Лауреат премій ім. П. Чубинського, І. Франка, Д. Нитченка, В. Гренджі-Донського, румунської премії „Корона Карпатика”. Член Міжнародної комісії по дослідженню національної культури Карпат

та Балкан, дійсний член НТШ (з 1989 р.), Президент НТШ у Словаччині, голова Асоціації українців у Словаччині з 1990 р., академік Національної Академії наук України. Досліджує фольклор українського населення Словаччини („3 українського фольклору Східної Словаччини”, „3 глибин віків. Антологія усної народної творчості українців Східної Словаччини” та ін.), популяризує доробок українських учених за межами України.

Автор праць „3 українського фольклору Східної Словаччини” (1963), „Фольклор русинів Войводини” (1976, 1987), „Українська усна словесність” (1973), „Володимир Гнатюк: Життя та його діяльність в галузі фольклористики, літературознавства та мовознавства” (1987) та інших.

Мушинка М. Володимир Гнатюк: Життя та його діяльність в галузі фольклористики, літературознавства та мовознавства. – Париж – Нью-Йорк – Сідней, 1987. – 332 с.

Мушинка М. Володимир Січинський і русини-українці Східної Словаччини. – Пряшів, 1995. – 120 с.

Мушинка М. Колеса крутять-

ся... Книга I: Спогади. – Пряшів: Фондація Карпати, 1998. – 200 с.; Кн. II. – 124 с.

Мушинка М. Листування Івана Зілинського з Іваном Панькевичем (1913-1951). – Нью-Йорк – Пряшів, 2008. – 198 с.

Мушинка М. Лицар волі. Життя і політично-громадська діяльність Степана Ключурака. – Ужгород: Поличка „Карпатського краю”, 1995. – 283 с.

Мушинка М. Науковець з душею поета. До 60-річчя від дня народження Ореста Зілинського. – Бавнд-Брук, 1983. – 58 с.

Мушинка М. Олена Теліга і її антологія „Буде буря” // Дукля. – 1992. – № 2. – С. 46-53.

Мушинка М. П’ять разів „похоронена”, а все-таки жива (Д. Гуменна) // Сучасність. – 1995. – № 4. – С. 139-143.

Благовісник праці. Науковий збірник на пошану академіка Миколи Мушинки. – Пряшів: Фондація Карпати, 1998. – 438 с.

Микола Мушинка // Українського цвіту по всьому світу. – К.: ТОВ „Світ Успіху”, 2008. – С. 168-171.

Неврлий М. Всеукраїнський громадянин і науковець (До 60-ліття Миколи Мушинки) // Сучасність. – 1996. – № 6. – С. 133-134.

**Назаренко Те-
тяна** – літературо-
ознавець. Народ.
у м. Харкові. Закін-
чила Київський

університет, захисти-
ла кандидатську дисертацію
(1986), працювала на факультеті
іноземної філології Київського на-
ціонального університету. У 1993
р. емігрувала до Канади. З 1999
р. доктор філософії. Працювала в
Альбертському університеті. Про-
фесор Манітобського університе-
ту. Мешкає в Сієтлі (США).

Назаренко Т. „І словом нам
стає мотиль, і смерть, і сон мета-
морфоз”: Поет перекладає Поета
// Всесвіт. – 1994. – № 1. –
С. 59-61.

Назаренко Т. Орфей Орфеєві
// Зуєвський О. „Я входжу в
храм...”: Поезії. Переклади. Статті.
Матеріали до біографії / Упоряд.
Н. Казакова. – К.: Вид. дім „Києво-
Могилянська академія”, 2007. –
С. 590-591.

Назаренко Т. Правди потужний
спалах. Поетична творчість Яра
Славутича. – Львів: Каменяр,
1996. – 144 с.

Nazarenko Tatiana. Poezo-
graphia: Contemporary Visual
Poetry in Ukrainian. – Kyiv: Rodovid,
2005.

Назарук Василь Ількович
(1946) – український літературо-
ознавець, перекладач. Народ. 26
червня 1946 р. у с. Ольшанки
Білопідляського воєводства
(Польща) в багатодітній родині.
Закінчив Варшавський універси-
тет і викладає там українську літе-
ратуру. У 1976 р. захистив канди-

датську дисертацію „Поетична
творчість Івана Драча”, досліджує
творчість П. Куліша, В. Самійлен-
ка, М. Бажана, Б. І. Антонича,
О. Лапського та інших авторів,
перекладає твори Т. Шевченка
польською мовою, польських по-
етів українською мовою.

Назарук В. Пошук нового в за-
хідноукраїнському мистецтві сло-
ва та естетиці // Варшавські украї-
нознавчі зошити. 4-5: Польсько-ук-
раїнські зустрічі / За ред. С. Коза-
ка. – Варшава, 1997. – С. 523-533.

Василь Назарук // Українсько-
го цвіту по всьому світу. – К.: ТОВ
„Світ Успіху”, 2008. – С. 172-173.

Nazaruk V. Religijne zrodla
poezji Bohdana Ihora Antonycza //
Warszawskie zeszyty ukraino-
znawcze. – Warszawa, 2001. –
S. 268-284.

Назарук Осип Тадейович
(1883-1940) – письменник, публі-
цист, журналіст, редактор, гро-
мадський діяч. Псевдонім –
Андрій Чекановський. Народ. 31
серпня 1883 р. у с. Нагірянці Бу-
чацького повіту (Західна Україна).
Закінчив Золочівську гімназію,
студіював право у Віденському,
здобув ступінь доктора у
Львівському університеті. Член
управи Української радикальної
партії (1905-1919). Був хорунжим,
керівником Пресової квартири
УСС (1915), потім начальником
Комісаріату УСС на Поділлі
(1918). Член Української Націо-
нальної Ради ЗУНР, керівник уп-
равління преси і пропаганди в
уряді Директорії. У 1922 р. при-
їздив до Канади для організації
позики, потім емігрував до США

(1923), редагував тижневик „Січ” у Чикаго, співредагував „Америку” у Філадельфії. У 1926 р. прибув до Львова, редагував газету „Нова зоря”. Друкувався у часописах „Діло”, „Українське слово”, „Свобода”, „Поступ”, „Шляхи”.

У 1939 р. емігрував до Польщі, перебував у Варшаві, потім переїхав до Кракова. Помер 31 березня 1940 р. у м. Кракові.

Автор історичних оповідань і повістей „Проти орд Чингісхана” (1921), „Князь Ярослав Осмомисл” (1920), „Роксоляна” (1930); праць „Як називається наш рідний край і нарід?” (1915), „Слідами Українських Січових Стрільців” (1916), „Над Золотою Липою” (1916), „Військо і політика” (1919), „Корупція в державному житті” (1921), „Студентство і політика” (1921), „Робітництво і релігія” (1926) та багатьох статей, репортажів.

Назарук О. В найбільшій парку Скалистих Гір. – Чикаго: Накладом Січової Організації Українців у ЗДА, 1924. – 23 с.

Назарук О. Зі Львова до Варшави. Утеча перед совітами в пам'ятних днях 2-13 жовтня 1939 р. – Львів, 1995. – 96 с.

Назарук О. Олекса Довбуш і карпатські опришки: балада. – Нью-Йорк: Свобода, 1915. – 32 с.

Назарук О. Осмомисл: Укр. історична повість з XII ст. – Львів: Червона калина, 1991. – 253 с.

Назарук О. Рік на великій Україні: Конспект споминів з української революції. – Відень: Український прапор, 1920. – 344 с.

Назарук О. Роксоляна: Іст. повість з 16-го століття. – К.: Дніпро, 1992. – 270 с.

Назарук О. Слідами українських січових стрільців. – Львів: Вид. Союзу визволення України, 1916. – 153 с.

Качкан В. А., Качкан О. В. Політологізм Осипа Назарука // Нев'януха галузка калини: Українські літератори, вчені, громадські діячі – в діаспорі. – К., 2011. – С. 130-138.

Корновенко С. В. Українська революція: Історичні портрети: навчальний посібник для студ. іст. фак-тів вищ. навч. закл. України / С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт. – Вінниця: Фоліант, 2004. – С. 148-149.

Листи В'ячеслава Липинського до Осипа Назарука (1921-1930) / Упоряд. М. Дядюк. – Львів, 2004. – 156 с.

Марунчак М. Назарук Осип // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН, 1986. – С. 455-456.

Мельничук Б. Під знаком історії: Світ Осипа Назарука // Вільне життя. – 1990. – 14 груд.

Назарук і Липинський: історія їхньої дружби та конфлікту // Лисяк-Рудницький І. Історичні есе. – К., 1994. – Т. 2. – С. 173-237.

Назарук Осип // Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1678-1679.

Федунь М. Р. Мемуарна спадщина Осипа Назарука. – Брошнів: Таля, 2000. – 175 с.

Наріжна Ірина (1902-1978) – українська поетеса, дружина С. -

Наріжного. Народ. 7 березня 1903 р. у Кобиляках на Полтавщині. Друкувалася у газеті „Напередодні”, журналах „Дажбог”, „Вогні”. У 1939 р. емігрувала спочатку до Польщі, потім Австрії, згодом до Німеччини. З 1949 р. мешкала в Австралії. Померла у 1978 р. у Ді Вай (Австралія).

Автор збірки віршів „Настрої” (Прага, 1936), творів для дітей.

Наріжна І. Настрої. – Прага: Дніпрові пороги, б. р. – 45 с.

Наріжна І. Як Панас на узліссі кізку пас. – Гайденав: Заграва, 1946. – 15 с.

Маланюк Є. Ирина Наріжна: Настрої // Вісниківство: Літературна традиція та ідеї. Науковий збірник. – Вип. 2. – Дрогобич: Посвіт, 2012. – С. 376.

Наріжний Симон Петрович (1898-1983) – дослідник української еміграції, бібліограф, історик. Народ. 30 січня 1898 р. у м. Сокілка Полтавської губернії. Закінчив Кобеляцьку школу (1917), історико-філологічний факультет Полтавського інституту (1918-1921). Емігрував до Чехословаччини (1922), закінчив філософський факультет Українського вільного університету (1927). Викладав упродовж 1928-1932 рр. в Українському високому педагогічному інституті ім. М. Драгоманова, потім в Українському вільному університеті (1933-1945). Виконував обов'язки секретаря Українського історико-філологічного товариства (1929-1938), був директором Музею визвольної боротьби України в Празі (1945-1948).

Емігрував до Західної Німеччи-

ни, потім до Австралії (1951), поселився у Сіднеї. Помер 23 липня 1983 р., похований у Сіднеї.

Автор фундаментальної книги „Українська еміграція. Культурна праця української еміграції між двома світовими війнами” (Прага, 1942), „Матеріалів до історії Музею Визвольної боротьби України в Празі” (Цюріх-Вінніпег, 1957-1959), численних праць з історії козаччини.

Наріжний С. Вищі українські школи в Чехії // Хроніка 2000. – К., 1999. – Ч. II. – С. 146-191.

Наріжний С. 15 літ діяльності українського історично-філологічного товариства в Празі (1923-1938). – Прага : б. в., 1940. – 16 с.

Наріжний С. М. П. Василенко і його наукова діяльність. – Львів, 1936. – 41 с.

Наріжний С. Українська еміграція: Культурна праця української еміграції між двома світовими війнами. – Прага, 1942. – Част. 1. – 372 с.; Львів – Кент – Острог, 2008. – 376 с.

Наріжний Симон // Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1683-1684.

Наумович Софія – див. Вітошинська Ольга.

Небесняк Євген (1950) – український письменник. Народ. 29 жовтня 1950 р. у м. Манчестері (Англія) в українській родині. Відвідував українську суботню школу, брав участь у роботі танцю-

вального колективу „Орлик”, хору „Гомін”. Навчався в семінарії в Римі (з 1962), був дяконом, священником (1979), потім ректором семінарії в Римі. Займається видавничою справою, очолює видавництво „САЛВИД”.

Небесняк Є Наша хата. Детектив. – Рим – Львів – Манчестер: САЛВИД, СОПВИД, 1997. – 403 с.

Небиляк Михайло (1949–2003) – український письменник, член Спілки письменників Румунії. Народ. 1949 р. у с. Верхня Рівна Марамурського повіту (Румунія). Закінчив філологічний факультет Бухарестського університету. Дебютував збіркою „Криниця моїх очей” (1972), друкувався у збірнику „Обрії”. Помер у 2003 р.

Автор збірки „Криниця моїх очей” (1972), романів „Лорана” (1975), „Любов до ближнього” (1978).

Невицька Ірина (1886–1966) – письменниця, громадська діячка. Псевдоніми – Анна Новак, Анна Горіак. Дівоче прізвище – Бурик. Народ. 10 грудня 1886 р. у с. Збуцькій Білій Гуменського округу (Словаччина). Початкову освіту здобула в Сабинівській німецькій школі, вчилася у Пряшівській учительській семінарії. У 1905 р. розпочала літературну діяльність. Була організатором першого жіночого товариства „Союз руських жінок” (1922), видавала українською мовою газету „Слово народу” (з 1931 р.). У 1933–1939 рр. мешкала в Ужгороді, з 1939 р. – у Пряшеві. Заснувала драмгуртки, недільні школи, читала лекції про

літературу і мистецтво. Померла 21 листопада 1966 р. у Пряшеві.

Автор історичного роману „Правда побідила” (Пряшів, 1924), збірки „Дарунок” (1929). Більшість її творів не опубліковано.

Мольнар М. Згадка про забуту письменницю Ірину Невицьку // Зустрічі культур: З чехословацько-українських взаємовідносин. – Братіслава: Словацьке педагогічне видавництво в Братиславі, відділ української літератури в Пряшеві, 1980. – С. 448–454.

Невицька Ірина // Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1747.

Неврлий Мікулаш (псевдонім М. Новиченко) (1916) – словацький літературознавець, критик, бібліограф, іноземний член Національної академії наук України, дійсний член Наукового товариства ім. Шевченка, активний діяч Асоціації українців Словаччини. Народ. 15 листопада 1916 р. у Ростові-на-Дону в українсько-чеській родині, рано втратив матір. Семирічку закінчив у м. Куп'янську на Харківщині. Батько, щоб уникнути репресій, реемігрував до Чехословаччини. З 1933 р. живе у Словаччині. Закінчив гімназію в Ярославі (1940).

У 1941 р. прибув у складі північної групи ОУН в Україну, потім повернувся у Чехословаччину і закінчив відділ славистики Німецького університету (Прага), студіював українську філологію в Українському вільному університеті. Упро-

довж 1936-1976 рр. працював у галузі україністики у Літературознавчому інституті у Братиславі. Захистив докторат „Іван Франко – український революціонер” у Брні. По війні закінчив також філософський факультет Масарикового університету (Прага). Підготував і видав твори Б.-І. Антонича, Д. Фальківського, Є. Маланюка. Обраний членом НАН України (2003).

Автор численних розвідок про Г. Сковороду, Т. Шевченка, І. Франка, Лесю Українку, М. Семенка, монографій „Мойсей” І. Франка в контексті світової літератури” (1989), „Олександр Олесь. Життя і творчість” (К., 1994), „Українська радянська поезія 20-х рр.” (К., 1991). Упорядкував антологію „Муза любові й боротьби” (К., 1994), твори Д. Фальківського „Ранені дні” (1966), О. Ольжича „Цитаделя духа” (1991), Є. Маланюка „Земна мадонна” (1991).

Даніш М., Неврлий М. Іван Франко. Життя і творчість. Монографія. – Пряшів, 2009.

Неврлий М. Маланюк і сучасність // Самостійна Україна. – 1997. – Ч. 2/ 464. – С. 3-7.

Неврлий М. Муза болю, гніву, боротьби // Маланюк Є. Поезії. – К.: Укр. письменник, 1992. – С. 5-23.

Неврлий М. Муза болю, сумніву і гніву // Літературна панорама. – К.: Дніпро, 1990. – С. 170-181.

Неврлий М. Ольжич на тлі празького літературного доквілля // Сучасність. – 1998. – Ч. 2. – С. 102-109.

Неврлий М. Повернення Юрія Клена // Сучасність. – 1993. – № 1. – С. 162-163.

Неврлий М. Празька літературна група // Українська література: Матеріали І конгресу Міжнародної асоціації українців / Відповід. редактор О. Мишанич. – К.: АТ „Обереги”, 1995. – С. 151-166.

Неврлий М. Празька поетична школа // Записки НТШ. Праці філологічної секції. – Львів, 1995. – Т. ССХХІХ. – С. 129-140.

Неврлий М. „Трохи Дон-Кіхот в мені є ...” // Україна. – 1990. – № 18. – С. 20-22.

Неврлий М. Українська радянська поезія 20-х років: мікропортрети в художніх стилях і напрямках. – К.: Вища школа, 1991. – 271 с.

Абліцов В. Микулаш Неврлий – чех з українським серцем // Хроніка 2000. – К., 1999. – Ч. II. – С. 352-355.

Абліцов В. Г. Неврлий Микола // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 278.

Дацей В. Творчість Івана Франка: погляд зі Словаччини // Літературна Україна. – 2011. – 22 грудня. – С. 14.

Микола Неврлий // Українського цвіту по всьому світу. – К.: ТОВ „Світ Успіху”, 2008. – С. 176-177.

Незабудько Панько (1919-2001) – гуморист, сатирик, фейлетоніст. Псевдонім – Мікі Сукенсон. Справжнє ім'я та прізвище – Анатоль Демусь. Народ. 30 червня 1919 р. в с. Павловичі Грубешівського повіту на Холмщині. Освіту здобував у с. Нисмичах, потім у Павловичах. Емігрував з України, редагував табірні бюлетені в Німеччині, співробітничав із часописами. У 1950-1956 рр. перебу-

вав у Аргентині, працював у журналі „Мітла”, газетах „Наш клич” та „Українське слово”. У 1956 р. переїхав до США, мешкав у штаті Вашингтон. Член Асоціації діячів української культури в США. Помер 17 лютого 2001 р. у Спокейн (США).

Автор збірок „У кривому дзеркалі” (1987), „Холмські усмішки” (1974), „Еміграційні родзинки” (1978), „Перо під ребро” (1981), „Сатирикон” (1987), „Скоморох” (1990), „Життя в карикатурах” (1998).

Незабудько Панько. Перо під ребро. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1981.

Незабудько Панько. Сатирикон. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1987. – 212 с.

Незабудько Панько. Холмські усмішки. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1974. – 178 с.

Маркусь В. Демусь Анатоль // Енциклопедія української діяспори / Гол. ред. В. Маркусь, спів-ред. Д. Маркусь. – Нью-Йорк – Чикаго, 2009. – Кн. 1. – С. 226.

Полтава Л. Український „Сатирикон” // Незабудько Панько. Сатирикон. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1987. – С. 7-10.

Черінь Г. „Летить мій Пегас, хвостика піднявши...” (Про дві збірки сатиричних віршів Панька Незабудька) // Калейдоскоп: Статті і рецензії. – К.: Всесвіт, 1995. – С. 122-129.

Неприцький-Грановський О. – див. Грановський Олександр.

Нестер Степан (1920-1965) – письменник, співак. Народ. 1920

р. у с. Лопатин Радехівського повіту в Галичині. Здобував філологічну освіту в Львівському університеті (1940-1941), навчався у Віденській консерваторії, студював у 1946-1947 рр. романістику в Гайдельберзі (Німеччина). У 1947 р. емігрував до Австралії, працював учителем і середніх школах. Друкувався в часописах Львова, Кракова, Мюнхена. Помер у 1965 р. у Тасманії.

Автор збірки „Від Лопатина до Тасманії”, нарисів і фейлетонів.

Нестер Степан // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – Т. 4 (Австралія – Азія – Африка). – С. 135-136.

Несторович Володимир (1895 – дата невідома) – прозаїк, публіцист, журналіст, редактор. Псевдонім – В. Север. Народ. 1895 р. у родині урядовця у Львові. Закінчив Львівську гімназію (1914). У 1915 р. був мобілізований до австрійської армії, потрапив у полон, перебував у таборах Сибіру, Забайкалля, Уссурійського краю. У 1920 р. прибув до Відня, закінчив Вищу торгівельну школу (1924). Працював бухгалтером у Варшавсько-Лодзькому товаристві у Львові. Здобув диплом інженера-економіста в Льежі (Бельгія). Працював у промислових фірмах, викладав. Редагував економічний відділ у газеті „Діло” (1932-1939), двотижневик „Торівля й промисел” (1934-1939).

Емігрував до Німеччини (1944), перебував у таборі в Біліфельді. Потім переїхав до США. Редагував журнал „Наш контакт” (1954-1959), „Українську га-

зету" в Дітройті. Був співредактором „Нашого світу" в Нью-Йорку, головою відділу інформаційно-наукового інституту в Чикаго.

Автор роману „Серця і буревії" (1965). Член Об'єднання українських письменників „Слово".

Несторович В. Т. Серця і буревії. Роман. – Детройт – Чикаго, 1965. – 468 с.

Несторович В. Чи-Ю провинився // Слово. Збірник 7. – Едмонтон, 1978. – С. 144-148.

Гарасевич М. Володимир Несторович: журналіст, громадський діяч, письменник // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 442-450.

Несторович Володимир // Енциклопедія Українознавства: Словник частина / Голов. ред. В. -Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1756-1757.

Юриняк А. „Серця і буревії" В. Несторовича // Критичним пером. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 147-151.

Нижанківський Богдан Амброзійович (1909-1986) – український поет, прозаїк, гуморист. Псевдонім – Бабай. Народ. 24 листопада [за ін. даними – 24 лютого] 1909 р. у м. Золочеві (Західна Україна) в родині актора Амброзія Нижанківського. Закінчив комерційну школу в Львові (1929), працював у спілці кооперативів „Центросоюз". Працював репортером. Був активним членом групи „Дванадцятка". Під час німецької окупації працював в „Українському видавництві", очолював львівське бюро

газети „Краківські вісті" (1942-1944). Емігрував у роки війни, перебував у таборі Ді-Пі в Берхтсгадені (Німеччина), брав участь у літературному і театральному житті. Редагував разом із З.Тарнавським тижневик „Українська трибуна" (Мюнхен), завідував відділом літератури і мистецтва. У 1949 р. емігрував до США, поселився у Детройті, працював на фабриці. Створив „Клуб мистецького слова". Помер 18 [за ін. даними – 19] січня 1986 р. у Детройті.

Автор поетичних збірок „Терпке вино" (1942), „Щедрість" (1947), „Вагота" (1953), „Вірші іронічні, сатиричні і комічні" (1959), „Каруселя віршів" (1976), „Марципани і витребеньки" (1983); збірок оповідань і нарисів „Вулиця" (1936), „Актор говорить" (1936), „Новели" (1941), повісті „Свято на оселі" (1975).

Бабай. Вірші іронічні, сатиричні і калічні. – Буенос-Айрес, 1959.

Бабай. Каруселя віршів. – Мюнхен, 1976. – 240 с.

Бабай. Марципани і витребеньки. – Детройт: ОУП „Слово", 1983. – 109 с.

Нижанківський Б. Вирішальні зустрічі. – К.: Світовид, 1995. – 286 с.

Нижанківський Б. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ – Торонто – Едмонтон – Оттава, 1993. – С. 52-65.

Нижанківський Б. Поминки // Сучасність. – 1979. – Ч. 2 (218). – С. 10-23.

Нижанківський Б. Свято на оселі: Повість. – Нью-Йорк: Слово, 1975. – 143 с.

Нижанківський Б. Щедрість: Поезії. – Реґенсбург, 1947. – 46 с.

Богдан Нижанківський // „Два-надцятка”. Наймолодша львівська літературна богема 30-х років ХХ ст.: Антологія урбаністичної прози. – Львів: ЛА „Піраміда”, 2006. – С. 37-157.

Бойчук Б. Нижанківський-Бабай: два поети в одній особі // Світо-Вид. – 1996. – Ч. III (24). – С. 104-107.

Ільницький М. Квиток до Львова дійсний // Дзвін. – 1990. – № 3. – С. 12-13.

Луців Л. Богдан В. Нижанківський „Вулиця”. Рецензія // Література і життя. Літературні оцінки. – Джерзі Сіті – Нью-Йорк: Свобода, б. р. – С. 420-421.

Нижанківський Богдан // Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В.Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1759.

Тарнавська М. Повернення Богдана Нижанківського // Літературна Україна. – 1996. – 25 липня.

Тарнавський О. Богдан Нижанківський – поет і письменник // Слово. Збірник 11. – Б. м.: ОУП „Слово”, 1987. – С. 330-331.

Нитченко Дмитро – див. Чуб Дмитро.

Ніньовський Василь Іванович – письменник, журналіст, митець. Народ. у гуцульській родині в Західній Україні. Неодноразово заарештовувався польською, радянською владами. У 1945-1948 рр. очолював Комітет українців у

Гогенемсі (Австрія). По війні емігрував до Канади, поселився в Едмонтоні. Студіював природничо-математичні науки, педагогіку і філологію в Альбертському й Оттавському університетах. Викладав у суботніх школах українознавства, потім в Альбертському, Саскачеванському і Манітобському університетах. Був організатором молоді, читалень „Просвіта”, хорів, драматичних гуртків.

Автор праць „Поетична форма гуцульських колядок і щедрівок”, „Мітологічні позначки гуцульських колядок і щедрівок”, „Антоничів таємний перстень” та багатьох інших.

Ніньовський В. Відлуння лєнінського пекла. – Івано-Франківськ: Сіверсія, 2002. – 140 с.

Ніньовський В. Поетичні форми Івана Франка. – Львів, 2000. – 314 с.

Новак Аполінарій Васильович (1885-1955) – український письменник, учений, журналіст. Псевдонім – А. Невада. Народ. 24 квітня 1885 р. у с. Серафимівці Городенського повіту в Галичині. У 1901 р. емігрував до Канади, поселився на околиці Манітоби, працював вантажником, будівельником у Вінніпезі. Літературну діяльність розпочав у 1907 р., редагував „Канадійський фермер” (1909-1913). Знову повернувся до фермерської діяльності, потім працював журналістом, редагував господарський відділ в „Українському Голосі” (1922-1955). Був одним із засновників українського товариства у Вінніпезі „Читальня” (1903). Помер 29 жовтня (за інши-

ми даними – 30 жовтня) 1955 р. у Вінніпезі.

Автор збірки „Канадійські оповідання” (1910).

Новак А. Вигнанці. Оповідання // Хрестоматія української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 189-192.

Гай-Головка О. Аполінарій Новак // Українські письменники в Канаді: Літературно-критичні нариси. – Вінніпег: Волинь, 1980. – С. 64-72.

Новосад Іван (1886-1956) – український поет. Народ. 15 вересня 1886 р. у с. Ілавче Терехівського повіту (Західна Україна). У 1910 р. емігрував до Канади, поселився в Овкбурні. Працював робітником у Британській Колумбії, в Альберті й Манітобі. Друкувався у різних часописах: „Вуйко” (Канада), „Оси” (США) та багатьох інших. Помер 12 лютого 1956 р. у м. Гомфілді. Похований там же.

Новосад Катерина (1897-1971) – поетеса. Народ. 19 листопада 1897 р. у с. Давидківці Чортківського повіту на Західній Україні. У 1921 р. емігрувала до Канади, поселилася в Сільвертоні, потім в Овкбурні, пізніше переїхала до Вінніпега. Писати почала під

час лікування в санаторії в м. Нінет (Манітоба). Друкувала вірші в часописах. Померла 14 квітня 1971 р.

Новосад К. З туги // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 15.

Нодь Микола (1819-1862) – літератор, громадський діяч, музикант. Народ. 1819 р. у м. Бошвар (Угорщина). Закінчив Ужгородську богословську семінарію, потім викладав у цій семінарії. Був парохом у Відні, ректором Віденської духовної семінарії. Відомий як диригент, керівник хорів. Помер 1862 р. у м. Відні.

Автор поетичних збірок „Руський соловей”, „Пам'ять із отпуска добрим дітям” (1851).

Няхай Маруся (1951) – поетеса, редактор. Народ. 14 червня 1951 р. у м. Кошиці (Польща). Закінчила філософський факультет університету ім. Шафарика у Пряшеві (Словачина). Мешкає у Пряшеві, працює завідувачем відділу журналу „Дукля”.

Няхай М. Вірші // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 107-109.

Неврлий М. Від Пряшева до великої України // Літературна Україна. – 2011. – 21 липня. – С. 12.

Овечко Іван (1920-2002) – український поет, прозаїк, гуморист, сатирик, літературознавець, журналіст. Народ.

1920 р. у м. Мелітополі. Був учителем до війни. У роки війни емігрував на Захід, перебував у Бразилії, потім переїхав до США. Викладав у американському коледжі. Помер у 2002 р. у м. Денвер (штат Колорадо). Похований там же.

Автор спогадів „Ти був чужий” (1957), збірки віршів „Не плач, Україно” (1980).

Овечко І. Не плач, Україно: Вибрані поезії. – Лос-Анджелес, 1965. – 43 с.

Овечко І. Нумо до праці. – Лос-Анджелес, 1980. – 85 с.

Овечко І. Ти був чужий: Бразилія очима українця. – Сан-Паулу, 1957. – 114 с.

Овечко І. Вибрані поезії, нариси, оповідання, статті, рецензії. – Лос-Анджелес: Батурин, 1970. – С. 184.

Пером і словом: Іван Овечко у дзеркалі 25-річної діяльності за океаном. 1950-1975. – Лос-Анджелес, 1975. – 291 с.

Славутич Яр. Поет, письменник, журналіст // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 189-190.

Огієнко Іван – див. митрополит Іларіон.

Одарченко Петро Васильович (1903-2006) – український літературознавець. Псевдоніми та криптоніми – П. В., Петро Василенко, Каленик, П. Макаренко,

П.О., Петро Оксаненко, П. Римаренко, П. Козаченко, П. Заярський. Народ. 20 серпня 1903 р. у с. Римарівці на Полтавщині. Закінчив Гадяцьку гімназію, спілкувався з Оленою Пчілкою. Закінчив Ніжинський інститут народної освіти, навчався в аспірантурі. За звинувачення в причетності до Спілки Визволення України був заарештований (1929) і засланий у Казахстан на 7 років.

В Україну повернувся в 1941 р. У 1943 р. емігрував. Спочатку перебував у Варшаві, викладав у православній гімназії, потім у Відні (1944), Авсбурзі, Мюнхені, вчителював. У 1950 р. переїхав до США, заробляв фізичною працею, потім працював у Бібліотеці Конгресу США (Вашингтон), перекладачем, редактором на радіостанції „Голос Америки” (1955-1973). Помер 12 березня 2006 р. у Нью-Йорку.

Автор праць „Шевченко в літературній критиці” (1962), „Світова слава Шевченка” (Чикаго, 1964), „Леся Українка” (1994), „Тарас Шевченко і українська література” (1994), „Українська література” (1995), „Шевченкознавство на Україні в 1961-1981 рр.” (1995), „Про культуру української мови” (1997), „Видатні українські діячі” (1999), „Українознавчі спостереження і фрагменти” (2002).

Одарченко П. Мені сто років. Автобіографія. Спогади. Листи. Ювілей. – К.: Смолоскип, 2004. – 176 с.

Одарченко П. Українознавчі спостереження й фрагменти: Статті, рецензії, спогади / Передм. А. Дністрового. – К.: Смолоскип, 2002. – 196 с.

Одарченко П. Літературна критика в журналі „Дзвони” // Виз-

вольний шлях. – 1984. – Кн. 6. – С. 729-739.

Одарченко П. Українська література: Збірник вибраних статей. – К.: Смолоскип, 1995. – 407 с.

Одарченко П. Український національний прапор у творах і спогадах письменників і видатних діячів // Рідна школа. – 2004. – № 2 (138). – С. 17-18.

Одарченко Петро // Енциклопедія Українознавства: Словник, частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1814.

Астаф'єв О. Українське шевченкознавство в оцінці Петра Одарченка: Петрові Одарченку – 100 // Слово і час. – 2003. – № 8. – С. 3-13.

Біляїв В. Патріарх літературознавства (Петро Одарченко) // „На неокраїні крилі...”. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – С. 184-200.

Борисенко В. Петро Одарченко – видатний представник світового українства // Українознавство. – 2006. – № 2.

Гальченко С. Щирий надійний українець // Слово і час. – 1993. – № 8. – С. 8-9.

Іванисенко В. З племені невтомних // Одарченко П. Українська література: Збірник вибраних статей. – К.: Смолоскип, 1995. – С. 5-16.

Скорина Л. Петро Одарченко / Література та літературознавство української діаспори. – Черкаси: Брама, 2005. – С. 355-356.

Сорока П. Петро Одарченко. Життя і творчість / Ред. М. Яковенко. – Тернопіль: Тайп, 1998. – 226 с.

Ярошенко Т. Книжкова колек-

ція Петра Одарченка в Україні // Українська культура. – 2002. – № 4. – С. 32.

Одрач Федір (1912-1964) – український прозаїк. Справжнє прізвище – Шоломіцький (Шоломицький). Народ. 13 жовтня [за ін. даними – 13 березня] 1912 р. в с. Місятичі Пінського повіту на Західному Поліссі. Закінчив університет у Відні, у роки війни редагував „Ковельські вісті”. Воював у лавах УПА. Друкувався з 1942 р. Емігрував, перебував у Німеччині, потім Англії, у 1953 р. потрапив до Канади, поселився у м. Торонто. Спочатку працював робітником, у вільний від роботи час писав. Помер 7 жовтня 1964 р. у м. Торонто.

Автор збірок оповідань „Півстанок за селом” (1959), „Покинута оселя” (1960); повістей „Вошадь” (1972), „Щебетун” (1957), „В дорозі” (1955); мемуарів „На непевному ґрунті” (1962).

Одрач Ф. На непевному ґрунті: Мемуари. – Торонто: Добра книжка, 1952. – 340 с.

Одрач Ф. Півстанок за селом: Оповідання. – Буенос-Айрес: В-во Ю. Середяка, 1959. – 291 с.

Одрач Ф. Покинута оселя: Оповідання. – Торонто, 1960. – 302 с.

Одрач Ф. Щебетун // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 389-400.

Одрач Ф. Щебетун. – Нью-Йорк, 1957. – 291 с.; Луцьк: ВАТ „Волинська обласна друкарня”, 2008. – 240 с.

Боднарук І. Федір Одрач на тлі своїх творів // Між двома світами: Вибрані статті про українських письменників. – Донецьк: Укр.

культурологічний центр, 1996. – С. 92-109.

Гарасевич М. А ти, Полісся, шуми... (Пам'яті Федора Одрача) // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 306-310.

Давидюк В. Етносоціальний портрет поліщука: художня та наукова парадигми // Концепції і рецепції. – Луцьк: ПВД „Твердиня”, 2007. – С. 202-214.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дерепа І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Одуд – див. Дудко Федір.

О'Коннор-Вілінська Валерія Олександрівна (1867-1930) – письменниця, перекладач, державний і культурний діяч, дружина першого консула України в Швейцарії Олександра Вілінського, племінниця відомого композитора Миколи Лисенка. Народ. 9 грудня 1867 р. у с. Миколаївка на Кременчуччині. Була членом Центральної Ради, головою літературно-видавничого відділу Міністерства освіти УНР. У 1919 р. емігрувала до Відня, потім до Чехословаччини. Друкувалася у „Літературно-науковому віснику”, „Сяйві”, „Новій Україні”, перекладала французьких класиків. Померла 19 грудня 1930 р. у м. Подебради (Чехословаччина), похована у Празі.

Автор п'єс (у співавт. з О. Олесею і Л. Старицькою-Черняхівською) „Сніговий бал”, „Візит” (1910);

драм „Інститутка” (1911), „Сторінки минулого” (1912); повісті „Скарб” (1924), роману-хроніки „На еміграції”; творів для дітей; спогадів „Лисенки й Старицькі” (посм., 1936). У 2003 рукопис роману „На еміграції” про життя перших українських дипломатів та початок становлення українських дипломатичних місій у Європі зусиллями Генконсульства України у Кракові віднайдено в Національному Інституті ім. Оссолінських у польському місті Вроцлав і вперше видано львівським видавництвом „Світ”.

О'Коннор-Вілінська В. На еміграції: Роман. – Львів: Світ, 2005. – 232 с.

О'Коннор-Вілінська Валерія // Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В. - Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1836.

Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 109.

Олександр Тетяна (1937) – поетеса, журналістка. Псевдонім – Тая Волошка. Народ. 8 жовтня 1937 р. у м. Харкові. З 1943 р. в еміграції, перебувала в таборах для переміщених осіб. Емігрувала до Австралії, заочно здобула фах журналіста, мешкає в Джілонгу (Вікторія). Друкувалася в періодичних виданнях Австралії, США.

Волошка Тетяна. Вірші // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 101-103.

Олександр Тетяна // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – Т. 4 (Австралія – Азія – Африка). – С. 144.

Олександрів Борис (1921-1979) – поет, прозаїк, фейлетоніст, перекладач, редактор. Справжнє прізвище та ім'я – Грибінський Олександр Зосимович. Друкувався під псевдонімами Свирид Ломачка, Б. Олександрів. Народ. 21 липня 1921 р. у Ружині на Житомирщині. Батька було репресовано. Закінчив Київський педагогічний інститут. Емігрував, перебував у таборі в Зальцбурзі (Австрія), редагував газети „Промінь”, „Наш шлях” у Зальцбургу. Був членом редколегії журналу „Літаври”. Прибув до Канади (1949), продовжив навчання в Оттавському університеті. Був співредактором газети „Молода Україна” (1951-1960). Працював бібліотекарем у Торонто з 1962 р. Загинув 21 грудня 1979 р. у Торонто, збитий автомобілем. Книжка поезій „Колокруг” була відзначена Українським літературним фондом ім. Івана Франка в Чикаго (1974).

Автор збірок віршів, оповідань, фейлетонів „Мої дні” (1946), „Свирид Ломачка в Канаді” (1961), „Туга за сонцем” (1967), „Колокруг” (1972), „Камінний берег” (1975), „Любов до ближнього” (1961). Член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Ломачка Свирид. Любов до ближнього. Фейлетони. – Нью-Йорк – Торонто: Молода Україна, 1961. – 130 с.

Олександрів Б. Колокруг: Поезії. – Мюнхен, 1972. – 101 с.

Олександрів Б. Мої дні: Лірика. – Зальцбург, 1946. – 78 с.

Олександрів Б. Туга за сонцем. – Торонто: Слово, 1967. – 120 с.

Олександрів-Гребінський Б. 100 поезій. Вибрана лірика. – К.: Юніверс, 2003. – 152 с.

Олександрів-Гребінський Б. Чужі пісні – у відгомоні власному: Переклади (1940-1979). – К.: Юніверс, 2006.

Свирид Ломачка. Собача популярність // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – Ч. 2. – С. 192-194.

Олександрів-Грибінський Б. Любов до ближнього, Гумор, сатира. – К.: Юніверс, 2007. – 240 с.

Свирид Ломачка в Канаді. Фейлетони. – Торонто: Накладом В. Усатюка, 1951. – 104 с.

Боровий В. Повернення на свої сліди // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 591-594.

Гарасевич М. Борис Олександрів „Колокруг” // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 275-283.

Качуровський І. Гумор української еміграції // Сучасність. – 1992. – № 10. – С. 152-162.

Качуровський І. „І в смутку є тепло людського серця...” // Україна. – 1992. – № 13. – С. 8-10.

Качуровський І. Кілька слів про поета // Дзвін. – 1993. – № 2/3. – С. 13-14.

Скорупський В. „Вічна правда вогнями безсмертя цвіте” // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 262-268.

Слабошпицький М. Також самотній і окремиць... Борис Олександрів // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 656-676.

Славутич Яр. Українська по-

езія в Канаді // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 89-94.

Череватенко Л. Вірю в сонце, і води, і зорі... // Дніпро. – 1990. – № 9. – С. 99-101.

Череватенко Л. „Я над буряним краєм літаю вітрами, і палає душа моя месним вогнем...” // Дніпро. – 1996. – № 9/10. – С. 41-43.

Юриняк А. „Лукавство” книжки Свирида Ломачки // Критичним пером. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 112-115.

Borys Oleksandriv // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 160.

Олесь Олександр (1878-1944) – український поет, прозаїк, драматург, перекладач. Псевдоніми – Яків Чорноморець, Іван Веселий, Клим Серета, В. Валентин. Справжнє ім'я та прізвище – Олександр Іванович Кандиба. Друкувався під псевдонімом В. Валентин. Народ. 5 грудня 1878 р. в с. Крига (Білопілля) на Сумщині. Батьків рід походив із чумаків, материн – із кріпаків. Закінчив Дергачівську хліборобську школу. У 1903 р. вступив до Харківського ветеринарного інституту. Потім працював ветеринарним лікарем у Харківському земстві. З 1911 р. мешкав у Києві.

У 1919 р. виїхав до Будапешта, потім до Відня. Очолював Союз українських журналістів і письменників, редагував сатиричний журнал „Сміх”. Згодом переїхав до Чехословаччини (1923). Помер 22

липня 1944 р., похований на Ольшанському цвинтарі у Празі.

Автор поетичних збірок „З журбою радість обнялась” (1907), „Будь мечем моїм!..” (1909), „Поезії” (1911), „Чужиною” (1919), „Княжа Україна” (1930), „Кому повім печаль мою...” (1931), „Цвіте трояндами” (1939), сатиричних творів „Перезва” (1921), драматичних творів „Драматичні етюди” (1914), „Ніч на полонині” (1943-1944), прозових творів, казок для дітей.

Качуровський І. Метрика Олександра Олесь // Променисті силвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 176-190.

Кедровський В. Олександр Кандиба-Олесь // Обриси минулого. Деякі останні діячі-українофіли напередодні революції 1917 року. – Нью-Йорк: Свобода, 1966. – С. 68-82.

Кравців Б. Олесь Олександр // Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В. -Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1844-1845.

Кедровський В. Олександр Кандиба-Олесь // Обриси минулого. – Нью-Йорк: Свобода, 1966. – С. 68-82.

Лаборева О. Ознайомлення десятикласників з життям і творчістю Олександра Олесь // Українська мова і література в школі. – 1990. – № 2.

Неврлий М. Олександр Олесь: Життя і творчість. – К.: Дніпро, 1994. – 171 с.

Олександр Олесь. Творча спадщина і сучасність: Збірник наукових праць. – Суми: Козацький вал, 1999. – 307 с.

Поет з душею вогняною: Олександр Олесь у спогадах, листах і матеріалах / Упорядк. І. М. Лисенка. – Нью-Йорк; К.; Л., 1999. – 221 с.

Радишевський Р. Журба і радість Олександра Олеся // Олесь О. Твори: У 2 т. – К., 1990.

Филипович П. Олесь // Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1991. – С. 196-218.

Франко І. О. Олесь „3 журбою радість обнялась. Поезії” // Франко І. Зібрання творів: У 50 т. – К.: Наукова думка, 1982. – Т. 37. – С. 224-227.

Харчук Р. „3 журбою радість обнялась...” // Українська мова і література в школі. – 1989. – № 4.

Oles Oleksander // Ukraine a concise encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 152-153.

Ольгович Володимир – див. Петик Ольга.

Ольжич Олег (1907—1944) – поет, учений, публіцист, громадський діяч. Справжнє ім'я та прізвище – Олег Кандиба, син поета О. Олеся. Народ. 8 липня 1907 р. у м. Житомирі. Дитинство минало в Пущі-Водиці поблизу Києва. У 1923 р. разом із матір'ю виїхав до Берліна. Університетські студії закінчив у Карловому університеті (Прага), навчався в Українському вільному університеті. Захистив докторську дисертацію „Неолітична мальована кераміка Галичини”. Був асистентом Українського вільного університету (Прага). Як

археолог працював у чеському Національному музеї, брав участь в археологічних розкопках у Словаччині та інших країнах. 1938 р. читав лекції з археології в Гарвардському університеті. У роки Другої світової війни керував підпільною боротьбою на окупованій фашистами території України. У травні 1944 р. у Львові був заарештований і вивезений до концтабору, закатований 9 червня 1944 р. гестапівцями.

Автор поетичних збірок „Рінь” (1935), „Вежі” (1940), „Підзамча” (посм., 1946), „Поезії” (посм., 1956), „Величність” (посм., 1969).

Ольжич О. Дух руїни: По сторінках історії / Передм. О. Зінкевича, післям. І. Дзюби. – К.: Смолоскип, 2007. – 52 с.

Ольжич О. Вибрані твори / Упоряд. О. Зінкевич. – К.: Смолоскип, 2007. – 664 с.

Ольжич О. Незнаному Воякові. – К.: Фундація ім. О. Ольжича, 1994. – 432 с.

Ольжич О. Цитаделя духа. – Братислава, 1991. – 246 с.

Абліцов В. Г. Ольжич Олег // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 280-282.

Бажанський М. О. Ольжич і його батьки. – Детройт, 1986. – 64 с.

Державин В. О. Ольжич – поет національного героїзму // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – К.: Рось, 1994. – Кн. 2. – С. 534-542.

Зінкевич О. Ольжич Олег // Енциклопедія Українознавства: Словник частина / Голов. ред. В. -Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1850-1851.

Іванишин П. Олег Ольжич – герольд нескореного покоління. – Дрогобич: Видавнича фірма „Відродження”, 1996. – 220 с.

Іщук-Пазуняк Н. До питання тематики поезії О. Ольжича. О. Ольжич у літературній критиці // Вибрані студії з історії, лінгвістики, літературознавства і філософії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2010. – С. 295-329.

Качуровський І. Героїчна поезія Олега Ольжича // Променисті силуети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 411-419.

Ковалів Ю. Поетична історіософія Олега Ольжича // СіЧ. – 2007. – № 10. – С. 29-36.

Неврлий М. Ольжич на тлі празького літературного довкілля // Сучасність. – 1998. – Ч. 2. – С. 102-109.

Салига Т. Високе світло (статті про Ю. Дарагана, Є. Маланюка, О. Стефановича, Н. Лівичку-Холодну, О. Лятуринську). – Львів: Каменяр, 1994. – 270 с.

Oleh Olzhych // Ukraine a concise encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 154.

Ольхівський Борис (1908-1944) – есеїст, журналіст. Народ. 1908 р. на Поліссі. З 1931 р. мешкав у Варшаві, був співредактором журналу „Ми”, редактором „Трибуни молодих” при паризькому журналі „Тризуб”, співредактором журналів „Назустріч”, „Наші дні”.

Автор книги „Вільний нарід” (1937), рецензій, статей.

Ольхівський Борис // Енциклопедія Українознавства: Словнико-

ва частина / Голов. ред. В. Кубійович. Перевид. в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1851.

Онацький Євген Дометійович (1894-1979) – публіцист, літературний критик, громадсько-культурний і політичний діяч. Псевдоніми: Не-Римлянин, А. Рибалка, Домет, Дометенко. Народ. 13 грудня 1894 р. у м. Глухів тепер. Глухівського р-ну Сумської обл., разом із батьками переїхав до Кам'янця-Подільського (1904). Навчався у Київському університеті (1912-1917). У 1917 р. обраний членом Центральної ради, брав участь у мирній конференції в Парижі (1919). Працював журналістом у Римі, інформував про стан справ в Україні, очолював дипломатичну місію в Італії. У 1927-1943 рр. голова Української громади в Римі, професор Східного інституту в Неаполі (1936-1940), лектор Римського університету (1940-1943). За звинувачення у підпільній націоналістичній діяльності потрапив до італійської та німецької в'язниць (1943-1944). 30 травня 1945 р. вийшов на волю, повернувся до Риму. У 1947 р. виїхав до Аргентини. Редагував тижневик „Наш клич”, альманах „Відродження”, місячник „Дзвін” у Буенос-Айресі. 27 жовтня 1979 р. помер в Аргентині. Архів Є. Онацького зберігається в УВАН у Нью-Йорку.

Автор історико-культурних праць, спогадів, статей про діячів української історії та світової літератури: „Українська теоретико-практична граматики для

італійців" (1937), „Чарівне коло та ритуальне оголення" (1938), „Словник українсько-італійський" (1941), „Сторінки з римського щоденника" (1942-1943), „Завзяття чи спокуса самовиправдання" (1956), „Очима душі – голосом серця" (1956), „Записки українського журналіста і дипломата за 1918-1921 рр." (1964, 1967), „Портрети в профіль" (1965).

Онацький Є. Завзяття чи самовиправдання: Нариси з суспільного життя. – Париж, 1956. – 208 с.

Онацький Є. З чужого поля. – Чикаго, 1965. – 145 с.

Онацький Є. Портрети в профіль. – Чикаго: Українсько-американська видавнича спілка, 1965. – 300 с.

Онацький Є. Творче життя Олени Теліги. – Буенос-Айрес, 1949. – 18 с.

Онацький Є. У вічному місті. – Торонто: Новий Шлях, 1981. – 632 с.; Буенос-Айрес: Вид-во М. Денисюка, 1954. – 533 с.

Бібліографія праць професора Євгена Онацького. 1917-1964 / Укл. М. Гаврилюк. – Буенос-Айрес: б. в., 1964. – 59 с.

Онацький Євген // Енциклопедія Українознавства: Словник частини / Голов. ред. В. Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1854.

Онацький Євген // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. - Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 97-98.

Онужик Іван (1954) – поет,

есеїст. Народ. 1954 р. на Марамурівщині в Румунії. Емігрував до США. Мешкає у штаті Нью-Джерсі (США).

Автор збірки поезій „Монолог і полум'я", літературознавчих статей.

Онужик Іван. Своємірні міркування над буттям і небуттям // Світо-Вид. – 1990. – Вип. 2. – С. 48-58.

Онуфрієнко Василь Йосипович (1920-1992) – український поет, прозаїк, драматург, перекладач. Псевдонім – Гнат Дядюренко. Народ. 8 [за іншими даними – 6] травня 1920 р. в с. Кишеньки Кобеляцького району на Полтавщині в селянській родині. Після закінчення школи навчався на заочному відділенні Кременчуцького вчительського інституту, учителював (1938-1940), друкувався в обласних газетах. Почав писати поезії у 1935 р. Був вивезений разом із дружиною до Німеччини (1942), працював на заводі в м. Арденах-на-Рейні, працював коректором у журналі „Дозвілля" (Берлін). Перебував у таборах у Байройті і Регенсбурзі.

У 1949 р. переїхав до Австралії, поселився в Сідней, працював у канцелярії підприємства деревообробних матеріалів і продовжував творчу діяльність. Був журналістом, редакційним працівником. Перекладав твори австралійських поетів українською мовою, друкувався в журналах Канади, США, Аргентини, Німеччини та інших країн. Помер 24 грудня 1992 р. у Кемпсі. Похований у Сідней (Австралія). Член Об-

'єднання українських письменників „Слово”.

Автор поем „Сталін у пеклі” (1956), „Симон Петлюра” (1961), збірок віршів „Земля незабутня” (1976), „Україно моя” (1994, посм.), „Полтава” (1995, посм.), „Ватра” (1995, посм.).

Онуфрієнко В. Ватра: Поезії 1943-1956. – Сідней, 1994. – 114 с.

Онуфрієнко В. Гість: Збірка для дітей. – Сідней, 1995. – 124 с.

Онуфрієнко В. Земля незабутня: Поезії. – Сідней – Мельбурн, 1976. – 95 с.

Онуфрієнко В. Оповідання // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та передм. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 15; 196-205.

Онуфрієнко В. Поезії: Вірші оригінальні і перекладені. 1956-1992. – Сідней, 1996. – 373 с.

Онуфрієнко В. Полтава: Поезії 1943-1986. – Сідней, 1995. – 247 с.

Онуфрієнко В. Україно моя. – Сідней, 1994. – 91 с.

Біляїв В. Співець землі незабутньої: Василь Онуфрієнко // „На неокраїні крилі...”. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – С. 201-219.

Онушко-Тиховська Лєна (1932) – поетеса, гуморист. Народ. 1932 р. у с. Велика Білозірка Запорізької обл. у національно-свідомій учительській родині. У роки Другої світової війни потрапила до Німеччини, потім до Канади. Викладала українську літературу на курсах українознавства.

У 1991 р. приїздила в Україну. Мешкає в Онтаріо (Канада).

Автор збірок „Мережі 1” (1998), „Гумор у побуті” (2000), „Ліра” (2001), „Мережі 2” (2003).

Тиховська Л. Вірші // Онушко-Тиховська Л. Лекції з української літератури. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2006. – С. 379-383.

Тиховська Л. Ліра. Поезії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2001. – 80 с.

Ордівський С. – див. Лужницький Григор (Григорій).

Орест Михайло (1901-1963) – поет, перекладач, літературний критик. Справжнє ім'я та прізвище – Михайло Костьович Зеров. Народ. 25 листопада 1901 у Зінківці на Полтавщині в родині педагога. Закінчив Київський інститут народної освіти, вчителював. З 1924 р. жив у Києві. Двічі заарештовували, чотири роки провів у концтаборах, був звільнений напередодні війни. У 1941 р. потрапив у полон. До 1944 р. перебував у Львові, потім переїхав до Німеччини.

Жив самотньо в Авсбурзі (Німеччина), заснував і керував Інститутом літератури в Мюнхені. Перекладав із німецької, французької, англійської, іспанської, португальської, польської та російської мов. Помер 12 березня 1963 р. в Авсбурзі. Прах поета перевезено в Україну і перепоховано на Байковому цвинтарі.

Автор поетичних збірок „Луни літ” (1944), „Душа і доля” (1946), „Держава слова” (1952), „Гість і господа” (1952), „Пізні вруна”

(посм. 1965); перекладів „Вибрані поезії” С. Георге (1952), „Вибрані поезії” Р. М. Рільке, Г. Гофманстала, „Антологія німецької поезії” (1954), „Антологія французької поезії” (1954), „Поезії” Леконт де Ліля (1956), „Сім німецьких новел” (1962); редактор збірника спогадів про М. Зерова, П. Филиповича, М. Драй-Хмару „Безсмертні” (1963).

Антологія німецької поезії. Перекл. М. Ореста. – Авґсбург: Вид-во Богдан Криницький, 1954. – 122 с.

Орест М. Держава слова. Вірші та переклади / Упор. та авт. передм. С. Павличко. – К.: Основи, 1995. – 526 с.

Абліцов В. Г. Орест Михайло / Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 282-283.

Бросаліна О. Г. Художньо-естетичні засади неокласицизму і творчість Михайла Ореста та Ігоря Качуровського. Автореф. дис. канд. філол. н.: 10.01.01 / Київ. нац. ун-т імені Т. Шевченка. – К., 2003. – 17 с.

Гординський С. До історії видання першої збірки Михайла Ореста „Луни літ”: Матеріали і спогади // Слово: Зб. укр. письм. – Нью-Йорк, 1964. – Зб. 2. – С. 288-295.

Гординський С. Поет-неокласик (З приводу збірки М.Ореста „Душа і доля”) // Світанок. Літ. альм. – 1946. – Ч. 4-5. – С. 15-19.

Державин В. Поезія Михайла Ореста і неокласицизм // Укр. слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття. – К.: Аконіт, 2001. – Кн. 2. – С. 347-365.

Качуровський І. Творчість Михайла Ореста. Перекладацька діяльність Михайла Ореста // Променисті силуети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 473-508.

Кирієнко Н. Григорій Сковорода та Михайло Орест: паралелі творчості // Актуальні проблеми сучасної філології: Зб. наук. праць. – Рівне, 2005. – Вип. 14. – С. 71-79.

Кирієнко Н. Михайло Орест і неокласицизм // Наука і сучасність. Зб. наук. праць. – К., 2005. – Т. 50. – С. 168-176.

Кирієнко Н. М. Трагічне світосприйняття в ліриці Михайла Ореста // Питання літературознавства. Наук. збірник. – Чернівці, 2005. – Вип. 12 (69). – С. 182-188.

Кошелівець І. Подвійний портрет з постскриптумом (Михайло Орест і Володимир Державин) // Березіль. – 1993. – № 3-4. – С. 20-27.

Михайло Орест – адепт духовности нової: Літературознавчий симпозіон / П. Роєнко. – Торонто: Ордин, 1967. – 124 с.

Орест Михайло // Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1869-1870.

Ротач П. Михайло Орест: Життя і творчість // Рядки за рядками. Літа за літами, літа за літами: Про те, що було дороге й незабутнє: Статті. Дослідження. Спогади. – Полтава: Верстка, 2005. – С. 86-107.

Слабошпицький М. Молодший брат. Михайло Орест // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярослав Вал, 2006. – С. 404-435.

Шевельов Ю. МУР і я в МУРі (Сторінки зі спогадів. Матеріяли до історії української еміграційної літератури) // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 559-592.

Mykhailo Orest // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 159.

Островерха Михайло (1897-1979) – український письменник, критик, журналіст. Псевдонім – Михайло Осика. Народ. 7 жовтня 1897 р. у м. Бучачі, виховувався в пансіоні отців Василіян. Брав активну участь у національно-визвольній боротьбі, воював у лавах січових стрільців. Потрапив у полон (1916), перебував у таборі для полонених (Польща). Їздив на навчання до Риму. Друкувався у львівських літературних газетах і журналах (1926-1929). Емігрував до США, був дяком. Помер 17 квітня 1979 р. у Брукліні.

Островерха М. Nihil novi: Міркування на мистецькі теми. – Штутгарт, 1946. – 70 с.

Островерха М. Берегами мандрівки: Репортажі. – Нью-Йорк, 1974. – 154 с.

Островерха М. Бучач і Бучачина. – Нью-Йорк – Париж – Сідней, 1972. – 943 с.

Островерха М. Блиски і темряви 1918-1919-1920. – Нью-Йорк, 1966. – 208 с.

Островерха М. На закруті:

Осінь 1939 року. – Нью-Йорк, 1958. – 142 с.

Островерха М. Обніжками на битий шлях. – Нью-Йорк, 1957. – 144 с.

Островерха М. Святий рік 1950. – Нью-Йорк, 1950. – 31 с.

Островерха М. Спадщина / Вступ. сл. І. Кедрина. – Нью-Йорк – Париж Сідней – Торонто, 1989. – 226 с.

Островерха М. Чорнокнижник із Зубівки: Хвильовий і хвильовізм. – Нью-Йорк, 1955. – 32 с.

Боднарук І. Михайло Островерха // Між двома світами: Вибрані статті про українських письменників. – Донецьк: Укр. культурологічний центр, 1996. – С. 114-118.

Остромира Марія (1900-1969) – українська письменниця. Справжнє прізвище – Лоза, по чоловікові – Маковська. Народ. 18 жовтня 1900 р. у с. Підберезці тепер. Пустомитівського р-ну Львівської обл., закінчила Львівську учительську семінарію (1919). У 1921 р. вийшла заміж за відомого громадського діяча Ю. Маковського.

У 1950 р. прибула до США. Друкувалася у „Лемківських вістях”, „Лемківському календарі” та ін. виданнях. Зображувала визвольну боротьбу лемків. Померла 28 жовтня 1969 р. у Ланчестері (США).

Остромира Марія. Лемківщина в огні. Повість. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1971. – 264 с.

Остромира М. Подай керму. Історичне оповідання. – Філадельфія, 1952. – 111 с.

Остромира М. У вирій. – Львів, 1938. – 128 с.

Остромира М. У досвітню годину. Повість. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1969. – 263 с.

Острук-Сосенко Ярослава (1900-1973) – письменниця, громадська діячка. Дівоче прізвище – Сосенко. Народ. 1900 р. у Боснії (Югославія) в родині службовця. Мешкала в Галичині. Закінчила вчительську семінарію, потім музичний інститут у м. Львові. У роки війни емігрувала до Австрії, потім Німеччини. У 1950 р. прибула до США, працювала на швейній фабриці. Друкувалася в журналах і газетах „Нові дні”, „Овид”, „Жіночий світ”, „Визвольний шлях”. Померла 5 квітня 1973 р. у Філадельфії (США).

Автор повістей „Провалля” (1961), „Оля” (1963), „Родина Гольдів” (1964), „Хуртовина гряде” (1967), романів „Те, що роз’єднує” (1967), „Коли меркнуть зорі” (1972).

Острук Я. Коли меркнуть зорі: Роман. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1972. – 267 с.

Острук Я. Провалля: Повість. – Чикаго, 1961. – 191 с.

Острук Я. Родина Гольдів: Повість. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1964. – 117 с.

Острук Я. Те, що роз’єднує: Роман. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1969. – 258 с.

Острук Я. Хуртовина гряде: Повість. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1967. – 189 с.

Сосенко-Острук Я. Оля. Повість. – Мюнхен: Логос, 1963. – 152 с.

Костюк Г. Українська еміграц-

ійна проза за 1965 рік // У світі ідей і образів. Вибране. – Сучасність, 1983. – С. 417.

Куликовський Д. Про двох Ізраїлів: Рецензія // Визвольний шлях. – 1968. – № 2. – С. 292-302.

Острук-Сосенко Ярослава // Українські письменники діаспори / Ред. В. Кононенко, упоряд. О. Б-ілік, Г. Гамалій, Ф. Погребенник: У 2 кн. – К., 2007. – Кн. 2. – С. 38-39.

Острук Ярослава // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. Перевид. в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1902.

Погребенник Ф. П. Ярослава Сосенко-Острук – письменниця, невідома в Україні // Визвольний шлях. – 1999. – Кн. 4. – С. 324-331.

Осьмачка Тодось Степанович (1895-1962) – поет, прозаїк, перекладач. Народ. 16 травня 1895 р. у с. Куцівка на Черкащині. Здобув середню освіту, закінчив Київський інститут народної освіти, вчителював у київських школах. Входить до літературного угруповання „Ланка” (пізніше „МАРС”).

За спробу перейти кордон відбував ув’язнення в Бутирці, Лук’янівській в’язниці. Лікувався в Кирилівській психіатричній лікарні, переховувався в рідному селі. У роки війни прибув у Львів (1943), потім перебрався до Німеччини. Манія переслідування змушувала часто переїздити, блукав по Європі, США, Канаді. Помер 7 вересня 1962 р. у Нью-Йорку.

Автор збірок „Круча” (1922), „Скитські вогні” (1925), „Клекіт” (1929), „Сучасникам” (1943), по-

еми „Поет” (1947, 1954), „Китиці часу” (1953), „Із-під світу” (1954), трьох повістей: „Старший боярин” (1946), „План до двору” (1951), „Ротонда душогубців” (1956).

Осьмачка Т. Поезії / Упоряд. та прим. Л. Р. Світайло; передм. М. - Г. Жулинського. - К.: Рад. письменник, 1991. - 252 с.

Осьмачка Т. Поезії. Повісті. - К.: Наук. думка, 2002. - 424 с.

Осьмачка Т. План до двору. Повість. - Торонто, 1951. - 184 с.

Осьмачка Т. Старший боярин. Повісті / Упоряд. Р. М. Федорів. - Львів: Червона калина, 1998. - 558 с.

Барчан В. В. Творчість Теодосія Осьмачки в контексті стильових та філософських вимірів ХХ століття. Монографія. - Ужгород: ТІМРАНІ, 2008. - 432 с.

Біляїв В. „Хай собі він буде геній...” // Живий Осьмачка: Спогади / Упоряд. С. Козак. - Детройт, 1998. - С. 85-99.

Бойчук Б. Тодось Осьмачка // Спомини в біографії. - К.: Факт, 2003. - С. 65-70.

Зборовська Н. „Танцююча зірка” Тодося Осьмачки. - К.: Козаки, 1996. - 63 с.

Кейван М. У самотній мандрівці до вічності // Березіль. - 1996. - № 3-4. - С. 58-94.

Колесниченко-Братунь Н. Оскарження червоної ротонди // Дзвін. - 1995. - № 4. - С. 59-63.

Костюк Г. Тодось Осьмачка: здалеку і зблизька (спостереження, зустрічі й діалоги) // Зустрічі і прощання: Спогади. - К.: Смолоскип, 2008. - Кн. 2. - С. 324-376.

Осьмачка Тодось // Енциклопедія Українознавства: Словник частина / Голов. ред. В. Кубійович.

- Перевид. в Україні. - Львів: Наукове Товариство ім. Шевченка, 1996. - Т. 5. - С. 1904.

Пінчук С. Свідок і оборонець „зірваної з кореня” України // Осьмачка Т. С. Старший боярин; План до двору. Романи. - К.: Укр. письменник, 1998. - С. 3-8.

Слабошпицький М. Сон про Україну: Штрихи до портрета Тодося Осьмачки // Українська мова і література в школі. - 1992. - № 2.

Слабошпицький М. Тодось Осьмачка. Літературний профіль. - К.: Рада, 1995. - 145 с.

Слабошпицький М.Ф. Поет із пекла: Роман-біографія. Вид. 3-є. - К.: Ярославів Вал, 2011. - 368 с.

Скорський М. Тодось Осьмачка. Життя і творчість. - К.: Український центр духовної культури, 1999. - 234 с.

Филипович О. Тодось Осьмачка: Фрагменти спогадів // Сучасність. - 1967. - Ч. 1. - С. 64-73.

Чапля В. Його душа похмура... // Критика. - 1929. - № 9. - С. 29-37.

Шевельов Ю. Незустрічаний друг („Китиці часу” - Осьмаччина лірика) // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. - Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. - К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. - С. 1005-1011.

Шерех Ю. Мені аж страшно, як згадаю („Плян до двору” Т. Осьмачки) // Друга черга. Література. Театр. Ідеології. - Сучасність, 1978. - С. 180-190.

Шерех Ю. Над Україною дзвони гудуть // Пороги і запоріжжя. Література. Мистецтво. Ідеології. У 3 т. - Харків: Фоліо, 1998. - Т. 1. - С. 236-247.

**Павличенко
Тиміш (Тома) Кар-
пович** (1892-1958)

– український поет,
учений, визначний
громадський і

культурний діяч. Народ. 7 берез-
ня 1892 р. на Вінниччині (Україна).
Навчався у Вінниці, Кам'янці-Под-
ільському, Кракові і Празі. Був чле-
ном Центральної Ради (1917-
1918). Працював викладачем в
Учительській семінарії та Бактері-
ологічному інституті у Празі. У
1927 р. емігрував до Канади. Про-
довжив навчання в університетах
Саскачевана і Небраски, працю-
вав у Канадській державній
дослідній раді (1930-1937). З 1938
р. – професор і голова Департа-
менту екології рослин у Саскаче-
ванському університеті, з 1948 р.
– директор Рільничо-дослідної
компанії в Канаді та США. У 1941-
1943 рр. служив у Канадській
армії. Помер 5 серпня 1958 р. у
Саскатуні, там і похований.

Очолював осередок українсь-
кої культури й освіти у Вінніпезі
(1950-1958), був головою Конгре-
су українців Канади у Саскатуні,
членом дирекції видавничої спілки
„Новий шлях”. Дійсний член УВАН
і НТШ, автор багатьох наукових
праць з екології.

Павличенко Т. Дух нації. Урив-
ки // Хрестоматія з української
літератури в Канаді. – Едмонтон,
2000. – С. 37.

Павличенко Т. Дух нації. По-
ема. – Саскатун, 1940.

Павличенко Т. Крути // Крути:
Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор.
Зінкевич О., Зінкевич Н. – К.: Смо-
лодскіп, 2008. – С. 325-326.

Марунчак М. Павличенко
Тиміш // Біографічний довідник до
історії українців Канади. – Вінніпег:
Накладом УВАН у Канаді, 1986. –
С. 485.

Славутич Яр. Українська по-
езія в Канаді // Українська літера-
тура в Канаді. Вибрані досліджен-
ня, статті й рецензії. – Едмонтон:
Славута, 1992. – С. 54-55.

Павлишин Марко Романович
(1955) – літературознавець, гро-
мадсько-культурний діяч, профе-
сор Університету ім. Монаша (Ав-
стралія). Народ. 7 липня 1955 р. у
Брісбені (Австралія) в родині архі-
тектора, студіював у Квінслендсь-
кому університеті (1973-1976),
потім у Марбурзькому (Німеччина,
1977-1978), в Університеті ім. Мо-
наша в Мельбурні (1978-1982). За-
хистив дисертацію з германістики
(1983). Очолює відділ славистики
в Університеті ім. Монаша, пер-
ший голова Асоціації українців
Австралії (з 1990), член Управи Ук-
раїнської Шкільної Ради Австралії
(з 1984). Дійсний член НТШ, ав-
тор праць про українську літера-
туру в Австралії, про українську
прозу останніх десятиліть ХХ сто-
ліття. Лауреат Міжнародної літе-
ратурної премії ім. Миколи Гоголя
(„Тріумф”).

Павлишин Марко. Канон та іко-
ностас: Літ.-критичні статті. – К.:
Час, 1997. – 447 с.

Павлишин М. Ольга Коби-
лянська: прочитання. – К.: Акта,
2008. – 358 с.

Павлишин М. Чорнобильська
тема і проблеми жанру // Слово і
час. – 1991. – Ч. 4. – С. 27-32.

Дзюба І. Марко Павлишин:

крізь „постмодерністські окуляри” і без них...// Павлишин Марко. Канон та іконостас: Літ.-критичні статті. – К.: Час, 1997. – С. 5-26.

Ільницький М. „Із західної перспективи...” (Марко Павлишин) // Ільницький М. На перехрестях віку: У 3 кн. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – Кн. 1. – С. 543-556.

Михайленко А. Зустріч для вас з одного берега // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 136-144.

Скорина Л. Марко Павлишин / Література та літературознавство української діаспори. – Черкаси: Брама, 2005. – С. 356-361.

Павлович Олександр (1819-1900) – поет, громадський діяч. Народ. 19 вересня 1819 р. у с. Шариське Чорне Бардіївського округу (Словачина), закінчив Трнавську духовну семінарію (1847), працював священиком. Був поборником слов'янської єдності. Помер 25 грудня 1900 р. у Вишньому Свиднику (Словачина).

Автор поетичних збірок „Песник для маковецкой русской детви” (1860), „Венец стихотворений” (посм., 1920), „Избранные произведения” (1955).

Павлович Олександр // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Львів: Наукове Товариство ім. Шевченка, 1996. – Т. 5. – С. 1919.

Павлусевич Володимир (1887-1958) – поет, прозаїк, драматург, актор. Народ. 3 березня 1887 р. у с. Бібрка тепер. Борусі-

вського р-ну Львівської обл., працював професором гімназії в Коломиї. Друкуватися почав на початку XX ст. Наприкінці Другої світової війни емігрував за кордон. Перебував у Німеччині, потім переїхав до США, працював у школах українознавства. Помер 18 травня 1958 р. у США.

Автор збірки віршів „3 пісень кохання” (1921), п'єс „Американка” (1928), „Добродій людства” (1934) та ін. творів.

Павлусевич В. Розбишацька ватага. Комедійка на 3 дії. – Львів, 1939. – 40 с.

Васильчук М. М. З-поза заповні забуття // Васильчук М. П'ять імен: Діячі української культури на Коломиїщині. – Коломия, 1995. – С. 12-17.

Павлусевич Володимир // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Львів, 1996. – Т. 5. – С. 1921.

Пелипейко І. Павлусевич Володимир // Гуцульщина в літературі: Довідник. – Косів, 1997. – С. 66.

Павлусевич Володимир // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. -Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 112-113.

Погребенник Ф. „3 пісень кохання” Володимира Павлусевича // З Україною в серці: Нариси-дослідження про творчість письменників-прикарпатців у діаспорі. – К., 1995. – С. 8-9.

Павлюк Антін (1899-193?) – письменник, перекладач. Народ. 1899 р. на Волині. У 1922 р. емі-

рував до Праги (Чехословаччина), редагував альманах „Стерні”, очолював літературну групу „Жовтневе коло”. У 1932 р. емігрував до СРСР. Подальша доля невідома. За неточними даними помер 1960 р. в Астрахані.

Автор поетичних збірок „Сумна радість” (1919), „Життя” (1925), „Осінні вири” (1926), „Біль” (1926), „Пустеля любови” (1928), „Полин” (1930), „Reliquaire” (1931), „Ватра” (1931); збірки оповідань „Незнайома” (1922).

Павлюк А. Незнайома. – Львів, 1922. – 39 с.

Павлюк Антін // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Львів: Наукове Товариство ім. Шевченка, 1996. – Т. 5. – С. 1921.

Палій Лідія Андріївна (1926) – поет, прозаїк, критик, маляр. Народ. 11 квітня 1926 р. у Стрию (Галичина), середню освіту здобула у Львові. У 1943 р. виїхала з батьками до Німеччини, потім до Канади (1948). Вчилася у Мюнхені. З 1949 р. мешкає в Канаді. Спочатку працювала офіціанткою в ресторані. Закінчила в 1953 р. Онтарійський коледж мистецтва у Торонто, факультет культурної антропології Торонтського університету. Працювала проєктантом-графіком в електричній компанії (з 1955). Виставляла картини в Нью-Йорку, Торонто. Багато подорожує, неодноразово приїздила в Україну. Перекладає з англійської та сербохорватської мов на українську. У 1993 р. була обрана головою ОУП „Слово”.

Член Міжнародної спілки пись-

менників, Об'єднання українських письменників „Слово”, голова цього об'єднання. Член Національної Спілки письменників України (з 1993), лауреат премії ім. П. Тичини (1995). Автор збірок віршів „Дивовижні птиці” (1989), „Жінка у вікні”, прози „Світла на воді” (1985), „Без Вітчизни”, „Мандрівка в часі і просторі” (1973), „Сон-країна” (1994), подорожніх нотаток і літературних нарисів.

Палій Л. Без Вітчизни / Вступ. ст. Б. Рубчака. – К.: Дніпро, 1997. – 229 с.

Палій Л. Відлуння смутку // Сучасність. – 1979. – Ч. 2 (218). – С. 33-35.

Палій Л. Вірші // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 109-111.

Палій Л. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 120-126.

Палій Л. Дивовижні птиці. – Торонто: Слово, 1989. – 39 с.

Палій Л. Казка про Кукулкана / Сучасність. – 1975. – Ч. 6 (174). – С. 7-14.

Палій Л. Мандрівки в часі і просторі. – Торонто: Слово, 1973. – 48 с.

Палій Л. Місто вчора і сьогодні: Життя в Торонто // Сучасність. – 1980. – Ч. 4 (232). – С. 100-107.

Палій Л. Риби не співають у Ріо Напо // Сучасність. – 1977. – № 6. – С. 5-18.

Палій Л. Світла на воді. Оповідання і нариси / Вст. ст. Б. Рубчака. – Торонто: Слово, 1985. – 144 с.

Палій Л. Сон-країна. – Торонто – Київ, 1994. – 68 с.

Палій Л. Стороною йшла гроза: спогади / Л. Палій. – К.: Ярослав Вал, 2008. – 132 с.

Матейко Р. Творчість Ліди Палій в контексті української та світової культур // Матеріали міжнародної конференції 18-20 вересня 1996 р. – Тернопіль, 1996. – С. 139-142.

Палій Лідія // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Львів: Наукове Товариство ім. Шевченка, 1996. – Т. 5. – С. 1926-1927.

Палій Ліда // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. – Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 113-114.

Перебийніс П. Малинове небо слова // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 600-601.

Рубчак Б. Різні дороги Ліди Палій // Палій Л. Світла на воді. Оповідання і нариси. – Торонто: Слово, 1985. – С. 129-139.

Слабошпицький М. Ностальгія за справжнім (Ліда Палій) // Не загублена українська людина (55 портретів з української діаспори). – К.: Ярослав Вал, 2004. – С. 180-192.

Сорока П. Поезія Ліди Палій // Форум. – 1996. – № 2. – С. 145-147.

Сорока П. Художній світ Ліди Палій. – Хмельницький, 1997. – 70 с.

Палій Микола (1911) – перекладач, романіст-іспаніст. Псевдонім – Микола Гурко. Народ. 7

грудня 1911 р. у с. Богданівка тепер. Підволочиського району в Галичині. Закінчив гімназію в Тернополі, навчався у духовній семінарії у Львові, потім на філософському та медичному факультетах у Римі. У 1943-1950 рр. навчався в Огайо-Стейт університеті, з 1950 р. – доцент, пізніше професор іспанської мови та голова Східноєвропейського відділу в Білоїт коледжі (США).

Автор повістей „Надійні дні” (1949), „Марі, Марі” (1967), „Сентиментальна Україна” (1976), „Ду-дью і я” (1980), „Весноосінь” (1991), перекладів з іспанської мови.

Палій М. Романтична Україна. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1980. – 161 с.

Панейко Василь (1883-1956) – публіцист, журналіст, громадсько-політичний діяч. Народ. 1883 р. на Золочівщині в Галичині (тепер Львівська обл.). Закінчив Львівський університет, вступив до Української національно-демократичної партії. Був редактором журналу „Молода Україна” (1905). У 1907 р. став співробітником „Діла”, потім його головним редактором (1912-1918). Брав участь у виданні „Літературно-наукового вісника” (1908-1912). У листопаді 1918 р. обраний державним секретарем закордонних справ ЗУНР, відстоював ідею створення східноєвропейської федерації. З 1920 р. працював закордонним кореспондентом газети „Діло”. У 1925-1926 рр. видавав „Діло” і двотижневик „Політика” (Львів), потім був кореспондентом „Діла” в Парижі. У 30-х рр.

відійшов від політичного життя. У 1945 р. емігрував до США, у 1955 р. – до Венесуели. Помер 29 травня 1956 р. у Каракасі (Венесуела).

Панейко В. З'єдинені держави Східної Європи: Галичина в Україні супроти Польщі й Росії. – Відень: Накладом автора, 1922. – 82 с.

Паньківський Кость (1897-1973) – публіцист, політичний діяч. Народ. 1897 р. у Львові (Галичина). Навчався у Празі. Був правником-адвокатом у Львові (1924-1939), генеральним секретарем Української Національної Ради (1941), заступником голови Українського Центрального Комітету (1942-1945). У 1945-1949 рр. перебував у Німеччині, з 1949 р. – у США. Був заступником голови уряду УНР у вигнанні. Помер 1973 р. в м. Лівінгстон (штат Нью-Джерсі), похований на українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку.

Автор спогадів „Від держави до комітету” (1957), „Роки німецької окупації” (1965), „Від комітету до Державного Центру” (1968).

Паньківський К. Листи до М. - Коцюбинського // Листи до Михайла Коцюбинського / Упорядк. та комент. В. Мазного. – Ніжин: ТОВ „Видавництво „Аспект-Поліграф”, 2003. – Т. IV: Науменко-Яновська. – С. 34-37.

Паньківський К. Роки німецької окупації / К. Паньківський. – Нью-Йорк, 1965. – 124 с.

Паньківський К. Роки німецької окупації, 1941-1944. – 2-е вид. – Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1983. – 479 с.

Паньківський Кость // Енцикло-

педія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Львів: Наукове Товариство ім. Шевченка, 1996. – Т. 5. – С. 1939.

Паращинець Юрій (1942) – поет-пісняр. Народ. 1942 р. у с. Ремети Мараморського повіту. Закінчив Клузьку консерваторію. Працює викладачем у м. Бая Маре (Румунія).

Автор оригінальних пісень.

Паращинець Ю. Із чистих джерел народної пісні // Обрії / Упоряд. М. Михайлюк. – Бухарест: Критеріон, 1985. – С. 200-209.

Парфанович (Волчук) Софія (1898-1968) – українська письменниця, громадський діяч, за фахом лікар. Народ. 1898 р. у Львові. Працювала лікарем у Львові (1926-1944), директором фельдшерської-акушерської і медсестерської шкіл (1940-1941). У 1944 р. емігрувала до Австрії, потім Німеччини. У 1949 р. прибула у США, поселилася в Детройті. Померла в 1968 р. Член Об'єднання українських письменників „Слово”. Автор багатьох наукових праць із гігієни, гінекології.

Автор збірок новел і оповідань „Ціна життя” (1936), „Загоріла полонина” (1948), „Інші дні” (1948), „У лісничівці” (1954), „Люблю Діброву” (1959), „Чарівна Діброва” (1964), повісті „Вірний приятель” (1961), „На схрещених дорогах” (1963), „Такий він був” (1964), „Карусь і ми” (1966); спогадів „У Києві в 1940 році” (1950). Відзначалася Українським літературним фондом ім. І. Франка.

Парфанович С. Два етюди // Слово. Збірник 2. – Нью-Йорк, 1964. – С. 67-73.

Парфанович С. Загоріла полонина: бойківські оповідання. – Авсбург: Накладом Р. Волчука, 1948. – 87 с.

Парфанович С. Люблю Діброву. Нариси і оповідання. – Детройт: Видання автора, 1959. – 128 с.

Парфанович С. Люди і тварини: Оповідання і нариси. – Нью-Йорк, 1969. – 244 с.

Парфанович С. Попід Кичерами та над потоком. З родинної хроніки. – Нью-Йорк, 1974. – 240 с.

Парфанович С. Сторінки непрочитаної повісти й інше. – Вінніпег, 1954. – 16 с.

Парфанович С. Таким він був...: Історія одного пса. – Нью-Йорк: Свобода, 1964. – 199 с.

Парфанович С. У лісничівці. – Буенос-Айрес: В-во М. Денисюка, 1954. – 183 с.

Гарасевич М. Софія Парфанович: „Карусь і ми”; Софія Парфанович – письменниця // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 349-356; 399-405.

Несторович В. Творча сильвета авторки // Парфанович С. На схрещених дорогах. Повість. – Чикаго, 1963. – С. 7-15.

Парфанович-Волчук Софія // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Львів: Наукове Товариство ім. Шевченка, 1996. – Т. 5. – С. 1956.

Sophia Parfanovych // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 157.

Пасічник Митро Ількович (1902 – дата невідома) – поет. Народ. 5 листопада 1902 р. у с. Вишнів Рогатинського повіту (Галичина) в багатодітній родині. У ранньому віці залишився без матері, виховувався в родині дядька. Закінчив школу, вступив до гімназії (м. Коломия), проте навчання перервала війна. Спочатку працював у батьковому господарстві, потім вступив до лав УГА. Був поранений. Після війни закінчив учительську семінарію в Харкові, працював у Первомайську на Херсонщині. Щоб уникнути переслідування, повернувся в Галичину. Учителював, був бібліотекарем читальні „Просвіти”, був одним із організаторів драматичного гуртка.

У 1927 р. емігрував до США і там продовжив педагогічну діяльність. Працював також детективом у відділі „Крайм Превеншин Юніт”.

Автор збірок оповідань „Наша слава” (1954), „3 вишневих садів” (1955), „Квіти з України” (1958).

Пасічник М. Дністрові лілеї. Автобіографія в віршах. – Філадельфія: Накладом автора, 1976. – 105 с.

Пасічник Митро. Квіти з України: оповідання. – Вінніпег, 1958. – 124 с.

Пасічник Митро // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Львів: Наукове Товариство ім. Шевченка, 1996. – Т. 5. – С. 1958.

Рудницький Я. М. Пасічник і його дністрові лілеї // Пасічник М. Дністрові лілеї. Автобіографія в віршах. – Філадельфія: Накладом автора, 1976. – С. 7-8.

Пахльовська Оксана Єжи-Янівна (1956) – поетеса, літературознавець, перекладач, культуролог. Народ. 8 вересня 1956 р. у Києві в родині української письменниці Ліни Костенко та польського письменника Єжи-Яна Пахльовського. Закінчила Московський університет ім. М. В. Ломоносова (1980), потім аспірантуру Інституту літератури НАН України (1986). Працювала науковим співробітником відділу давньої української літератури Інституту літератури НАН України ім. Т. Г. Шевченка, захистила докторську дисертацію (2000). Працює в Італії, завідує кафедрою україністики при Департаменті європейських та інтернаціональних студій (секція славистики) на факультеті літератури і філософії Римського університету “Ла Сап’єнца”. Член Директивного комітету Італійської Асоціації українських студій, член Італійської Асоціації славистів. Член Наукової ради Інституту студій суспільної та релігійної історії (Італія, Віченца) й редколегії наукової серії “Media et Orientalis Europa” (“Центральна і Східна Європа”) того самого Інституту. Лауреат премії ім. Василя Симоненка (1989) та Олени Теліги (2005). Член редакційної ради журналу „Сучасність” (2000–2007) та Наукового Товариства ім. Т. Шевченка.

Автор монографії „Українська літературна цивілізація: історичний профіль” (1998), книги „Ave, Europa!” (2008), збірки віршів „Долина храмів”.

Civiltà letteraria Ucraina („Українська літературна цивілізація”).

Roma: Carocci Editore, 1998.

Пахльовська О. Музика кризь сніг // Спогади про Соломію Павличко. – К.: Основи, 2006. – С. 214–222.

Пахльовська О. „Ave, Europa!” – К.: Університетське видавництво „Пульсари”, 2008. – 656 с.

Пеленська Ірина – див. Винницька І.

Пеленський Євген-Юлій (1908-1956) – історик літератури, критик, журналіст, бібліограф, видавець, громадський діяч. Народ. 3 січня 1908 р. у м. Стрий Львівської обл. (Галичина) в родині судового урядовця. Навчався у Стрийській гімназії (1918-1926), на філософському факультеті Львівського університету (1926-1930). Був одним із організаторів літературної групи „Листопад” (1928-1930), редактором часописів „Дажбог”, „Українська книга” (1937-1941). У 1935 р. захистив дисертацію „Шевченко як класик” і здобув ступінь доктора з історії української мови і слов’янської етнології. Викладав у Купецькій гімназії „Рідної школи” у м. Львові (1929-1939), ліцеї, на торгівельних курсах у Ярославі і Кракові (1939-1941). З 1939 р. – в еміграції. Працював в Українському вільному університеті (з 1943), організував власне видавництво „Бистриця” (Мюнхен, Бломберг). З 1949 р. мешкав у Сідней (Австралія), заснував тут видавництво і журнал „Слово”. Засновує відділ Наукового товариства ім. Шевченка, стає його головою (1950-1956). Помер 29 вересня 1956 р. у Сідней,

похований на цвинтарі Ботані.

Автор праць „Осип Маковей: Спроба літературної оцінки” (1930), „Забутий жанр. Нарис розвитку української літературної пародії” (1933), „Біографія української бібліографії” (1934), „Сучасне західноукраїнське письменство. Огляд за 1930-1935 рр.” (1935), „Матеріали до краєзнавчої бібліографії Галичини, Волині та Закарпаття” (1935), „Райнер Марія Рільке й Україна” (1935), „Марко Черемшина” (1938), „Антологія сучасної української поезії” (1936), „Богдан Лепкий” (1932, 1943), „Овідій в українській літературі” (1943), підручників і посібників.

Пеленський Є. Ю. Бібліографія праць (вибрана). 1928-1948. – Бльомберг, 1949. – 38 с.

Пеленський Є.-Ю. Богдан Лепкий. – Львів: Українська школа, 1932.

Пеленський Є. Ю. Б. Лепкий: Творчий шлях. Бібліографія творів. – 2-ге вид. – Краків – Львів: Укр. вид-во, 1943. – 55 с.

Пеленський Є. Євген Маланюк // Дажбог. – 1933. – Ч. 4. – С. 71-75.

Пеленський Є. Карпатська Україна. Географія – історія – культура. – Нью-Йорк: Накл. Карпатського Союзу в ЗСА, 1972. – 160 с.

Пеленський Є. Культура й культ української книги. – Краків, 1941. – 15 с.

Пеленський Є. Сучасне західно-українське письменство. Огляд за 1930-1935 рр. – Львів: Літературна бібліотека, 1935. – 64 с.

Пеленський Є.Ю. Українські поети 20-х рр.: Антологія сучасної української поезії. – Львів, 1936. – 128 с.

Євген-Юлій Пеленський. Життєписно-бібліографічний нарис / Ред. кол.: Я. Падох, А. Курдидик, Р. Микитович. – Львів, 1994. – 104 с.

Гринько М., Корнійчук М. Подвижник української справи – Євген-Юлій Пеленський // Слово і Час. – 2008. – № 4. – С. 88-92.

Ільницький М. Автор „ненаписаної” історії літератури (Євген-Юлій Пеленський) // Критики і критерії: Літературно-критична думка в Західній Україні 20-30-х рр. ХХ ст. – Львів: ВНТЛ, 1998. – С. 129-148.

Качкан В. Євген Пеленський – учений і громадський діяч // Київська старовина. – 1994. – № 6 (309). – С. 76–78.

Корнійчук М. Патріот і вчений, досі невідомий // Літературна Україна. – 2008. – 10 січня. – С. 4.

Лисенко Н., Лемещенко Г. Зустріч для майбутнього // Дзвін. – 1994. – № 11/12. – С. 146-149.

Пеленський Євген Юлій // Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В. -Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1977.

Перелісна Катерина Федорівна (1902-1995) – українська письменниця. Справжнє ім'я та прізвище – Катерина Федорівна Глянько (по чоловікові Попова). Псевдоніми і криптоніми – М. Донченко, М. Дичка, Л. Кіс, К. П., П. К., О. М., Клим Пищик. Народ. 2 грудня 1902 р. на околиці Харкова в родині робітника. Закінчила гімназію ім. Б. Грінченка, потім Харківський інститут народної освіти. У 1919-

1931 рр. друкувалася в харківських журналах і газетах. У 1931 р. був репресований чоловік, що очолював Український інститут педагогіки. К. Перелісна втратила роботу, в 1942 р. прибула до Львова. Від переслідувань емігрувала з родиною на Захід, жила в Німеччині, потім у м. Чикаго (США). Дожила віку в старечому притулку, бо син помер раніше. Померла в 1995 р.

Автор книжок „Одарка” (1927), „Євшан-зілля” (1946), „Для малят про звірят” (1952), „Ой, хто там?” (1954), „Три правди” (1967), „Моїй матері” (1967), „Котикова пригода” (1973), „Віршів для дітей” (1992).

Перелісна К. Вірші для дітей. – Хмельницький, 1992. – 52 с.

Перелісна Катерина // Енциклопедія Українознавства: Словник частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1992.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 70.

Perelisna Kateryna // Encyclopedia of Ukraine / Ed. By Danylo Husar Struk. – Toronto – Buffalo – London. – Vol. IV. – P. 840.

Переяславець Володимир – див. Завадович Роман.

Петик Ольга (1922-2001) – письменниця, перекладач. Дівоче прізвище – Хиляк, літературний псевдонім – Володимир Ольгович. Народ. 15 серпня 1922 р. у м. Мушині Новосанчівського повіту (Польща). Навчалася в гімназії у

Новому Санчі, потім у Кракові, пізніше – на історичному факультеті Ягеллонського університету (Краків). З 1980 р. жила у Перемишлі. Друкувалася в українському тижневику „Наше слово” (Варшава), журналі „Жовтень” (тепер „Дзвін”). Померла в 2001 р.

Автор збірок „Ми без хати” (Львів, 1995), „Лемківські пороги” (2002, посм.); драматичних творів „За землю руську“, „Володимир-І – Хреститель“, „Голод, голод“, повістей „Марта“, „Вигнання з раю“. Переклала польською мовою вірші Б.-І. Антонича, Д. Павличка, новели В. Стефаніка, „Лісову пісню” Лесі Українки.

Петлюра Симон Васильович (1879-1926) – публіцист, державно-політичний діяч. Псевдоніми та криптоніми: В. Марченко, В. Салевський, Г. Рокитний, О. Ряст, Зілот, Симон, С. Торнтон, В.М., О.Р., О. Р-ний, С. П-ра, Си-то, П.С., С.Т. та ін. Народ. 23 травня 1897 р. у Полтаві. Закінчив церковно-приходську шко-лу, навчався в Полтавській духовній семінарії (1895-1901). За причетність до таємної української громади був виключений із семінарії (1901), вчителював на Кубані (з 1902 р.). Був заарештований (1903-1904). Захопився журналістською діяльністю, активно співробітничав із „Літературно-науковим вісником”. Працював секретарем газети „Рада” (1906), був співредактором легального соціал-демократичного органу „Слово” (1907-1908). З 1909 р. мешкав у Москві, працював бухгалтером, редагував журнал „Украинская жизнь”.

Був чільним діячем Центральної Ради, організатором українських збройних сил, з травня 1917 р. – головою Українського Військового Генерального Комітету, з червня – генеральним секретарем військових справ, головою Директорії (1919). Після відступу з України в 1920 р. емігрував до Варшави (Польща), потім виїхав до Будапешта (1923), пізніше до Відня, потім Женеви. З 1924 р. перебував у Парижі, керував діяльністю екзильного уряду УНР, заснував тижневик „Тризуб”. 25 травня 1926 р. загинув на вулиці Расіна в Парижі від куль агента Шварцбарта. Похований на цвинтарі Монпарнас у Парижі.

Петлюра С. Документ судової помилки: Процес Шварцбарда. – Париж: Націоналістичне вид-во в Європі, 1958. – 152 с.

Петлюра С. В. Вибрані твори та документи / Упоряд. А. В. Голота. – К.: Фірма „Довіра”, 1994. – 271 с.

Петлюра С. Московська воша: Оповідання дядька Семена про те, як московські воші їдять Україну та що з ними треба робити. – Париж: Націоналістичне вид-во в Європі: Б-ка ім. С. Петлюри, 1966. – 100 с.

Петлюра С. Народе українській. Вибрані статті, листи, документи. – Харків: Лівий берег, 1992. – 152 с.

Петлюра С. Статті / Упоряд. та авт. передм. О. Климчук. – К.: Дніпро, 1993. – 341 с.

Верстюк В. Ф. Симон Петлюра: політичний портрет (до 125-річчя від дня народження) // Український історичний журнал. – 2004. – № 3. – С. 112-126.

Дорошенко В. Літературна діяльність Симона Петлюри // Літературно-науковий збірник 1. – Нью-Йорк: Накладом УВАН у США, 1952. – С. 300-302.

Іщук-Пазуняк Н. Зв'язок Симона Петлюри з українською літературою // Вибрані студії з історії, лінгвістики, літературознавства і філософії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2010. – С. 232-241.

Качкан В. А., Качкан О. В. „Відзвуки сурми Архангела” (науково-публіцистична та націокультурологічна діяльність Симона Петлюри) // Нев'януча галузка калини: Українські літератори, вчені, громадські діячі – в діаспорі. – К., 2011. – С. 78-99.

Корновенко С. В. Українська революція: Історичні портрети : навчальний посібник для студ. іст. фак-тів вищ. навч. закл. України / С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт. – Вінниця: Фоліант, 2004. – С. 159-163.

Литвин С. Суд історії: Симон Петлюра і петлюріана. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2001. – 640 с.

Онацький Є. Симон Петлюра – чесність з ідеєю // Портрети в профіль. – Чикаго: Українсько-американська видавнича спілка, 1962. – С. 253-260.

Сергійчук В. Великий державник України // Петлюра С. Статті, листи, документи. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1999. – С. 5-20.

Симон Петлюра та його родина. До 70-річчя його трагічної загибелі. Документи і матеріали / Упоряд. В. Михальчук. – К.: Рада, 1996. – 319 с.

Петрівський Михайло Васильович (1897-1982) – письменник, перекладач. Народ. 15 листопада 1897 р. у с. Рожувовичах біля Перемишля (Польща). З 1912 р. мешкав із батьками в Манітобі (Канада). Закінчив школу в Елма-Янів, навчався у Блумфілдському коледжі, Богословській академії, Оттавському університеті. Працював перекладачем у Королівській канадській кінній поліції. Почав друкуватися з 1922 р., видавав власний місячник „Український базар” (Торонто). Очолював Об’єднання українських письменників „Слово”. Писав українською та англійською мовами, друкувався в англомовних часописах “Canadian Forum”, “New Canadian”, “Ukrainian Weekly”, “Oshava Daily Times”. Помер 7 квітня 1982 р. у м. Торонто, похований там же. Нагороджений Шевченківською медаллю.

Автор драматичних творів „Канадійський жених” (1921), „Кати білого орла” (1922), „Дяковчитель у школі” (1927), „Мільйон” (1934); повісті „Магічне місто” (1929), збірок оповідань „Мрії сльозами облити” (1973), „Ой Канадо, Канадонько...” (1974); багатьох статей.

Петрівський М. До магічного міста // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 219-226.

Петрівський М. Магічне місто: Новели з життя українських переселенців в Америці. – Вінніпег, 1929. – 155 с.

Петрівський М. Мрії сльозами облити. Оповідання з життя українських піонерів і іммігрантів в Канаді. – Вінніпег – Торонто, 1973. – 168 с.

Петрівський М. Ой, Канадо, Канадонько...: Оповідання з побутового життя українських поселенців в Канаді. – Вінніпег – Торонто, 1974. – 168 с.

Петрівський Михайло // Українські письменники діаспори / Ред. В. Кононенко, упоряд. О. Білик, Г. Гамалій, Ф. Погребенник: У 2 кн. – К., 2007. – Кн. 2. – С. 40.

Петров Віктор Платонович (1894-1969) – український письменник, історик літератури, археолог, етнограф. Літ. псевдоніми – В. Домонтович, Віктор Бер, ймовірно й інші. Народ. 10 жовтня [22 жовтня] 1894 р. у Катеринославі (нині – Дніпропетровськ). Закінчив Холмську гімназію (1913), потім Київський університет (1918). Працював в Українській Академії Наук (1918-1942) як науковий співробітник, потім заввідділом Інституту матеріальної культури (археології), з 1941 р. – директор Інституту українського фольклору. Період діяльності 1931-1941 рр. мало вивчений. У 1944-1949 рр. перебував у еміграції.

У 1949 р. був вивезений із Мюнхена і повернутий у Радянський Союз. Із 1949 по 1956 р. жив і працював у Москві. 1956 р. з’явився у Києві як археолог Віктор Петров. У 1966 р. захистив докторську дисертацію. Помер 8 червня 1969 р.

Автор повістей „Дівчина з ведмедиком” (1928), „Без ґрунту” (1947), „Доктор Серафікус” (1947), романів „Аліна й Костомаров” (1929), „Романи Куліша” (1930), „Розмови Екегартові з Карлом

Гоцці" (1946); літературознавчих праць „Пантелеймон Куліш у п'ятдесяті роки" (Т.1, 1929), „Провідні етапи сучасного шевченкознавства" (1946), „Українська інтелігенція – жертва большевицького терору" (1955).

Бер В. Проблема епохи // Молода нація. Альманах. – 2002. – № 2 (23). – С. 65-75.

Петров В. Українські культурні діячі УРСР 1920-1940 – жертви більшовицького терору. – Нью-Йорк: Пролог, 1959. – 79 с.

Домонтович В. Без ґрунту. Повісті. – К.: Гелікон, 2000. – 520 с.

Домонтович В. Доктор Серафимус. Без ґрунту. – К.: Критика, 1999. – 280 с.

Домонтович В. Дівчина з ведмедиком. Болотяна Лукроза. – К.: Критика, 2000. – 413 с.

Агеєва В. Поетика парадокса. Інтелектуальна проза Віктора Петрова-Домонтовича. – К.: Факт, 2006. – 432 с.

Брайчевський М. В. Петров – учений-універсал // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 13-17.

Гірняк М. Жанрова парадигма прози В. Петрова-Домонтовича в контексті проблеми авторської самоартикуляції // Теорія літератури, компаративістика, україністика: Збірник наукових праць з нагоди 70-річчя Р. Гром'яка / Упоряд. М. Лановик, З. Лановик та ін. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. – С. 226-236.

Загоруйко Ю. Митець незвичайної долі (Віктор Петров-Домонтович) // Слово і час. – 1992. – Ч. 7. – С. 25-33.

Корогодський Р. На межі... Ще

один полонений доби українського відродження // Домонтович В. Без ґрунту. Повісті. – К.: Гелікон, 2000. – С. 454-507.

Домонтович В. Університетські роки // Хроніка 2000. – 1993. – Ч. 1-2 (3-4). – С. 136-148.

Петров В. Походження українського народу. – К.: Фенікс, 1992. – 192 с.

Василишин І. Віртуальний світ українського екзистенціалізму (Ю. Косач і В. Домонтович) // Слово і час. – 2003. – № 6. – С. 70-75.

Лященко О. Образ „нової" жінки у творчості Ю. Косача, І. Костецького та В. Домонтовича // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2007. – Вип. 1 (21). – С. 88-97.

Мариненко Ю. Проза В. Домонтовича: до проблеми національної ідентичності // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2004. – Вип. 56. – С. 258-279.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дереза І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Павличко С. Інтелектуальна проза Петрова й Підмогильного // Дискурс модернізму в українській літературі. Вид. друге. – К.: Либідь, 1999. – С. 209-234.

Хороб М. У світі самотності й самоти: Екзистенціальна модель буття в повісті Віктора Домонтовича „Самотній мандрівник простує по самотній дорозі" // Сучасні

проблеми мовознавства та літературознавства. – Ужгород, 2002. – Вип.5. – С. 190-196.

Шерех Ю. Віктор Петров, як я його бачив // Пороги і запоріжжя. Література. Мистецтво. Ідеології. У 3 т. – Харків: Фоліо, 1998. – Т.3. – С. 88-97; Шостий у гроні. В. Домонтович в історії української прози. – С. 98-148.

Петрушевич Іван (1875-1950) – письменник, сценарист, перекладач, громадсько-культурний діяч. Псевдонім: Е. Van Redroe-Savidge. Народ. 9 квітня 1875 р. у с. Єзупіль тепер. Галицького р-ну Івано-Франківської обл. у родині священика. Закінчив Станіславську гімназію, навчався в університетах Львова, Гайдельберга, Єни. Був секретарем Наукового товариства ім. Т. Шевченка, співробітником „Літературно-наукового вісника” (1898-1899). Політичні науки студював у Празі, економічні – в Лондоні. Брав участь у діяльності багатьох кооперативних установ Галичини, Англії, Канади, представляв Галичину на міжнародних кооперативних конгресах.

У 1913 р. емігрував до Канади, вів значну економічно-культурну діяльність, організовував мистецькі виставки, заснував кооператив „Друкарня канадійського русина”. Співпрацював з українськими дипломатичними місіями УНР, був секретарем дипломатичного представництва ЗУНР у Лондоні (1920-1923).

Володів польською, німецькою, англійською і французькою мовами. Перекладав М. Твена, Дж.-К. Джерома, А. Франса, Е. Зо-

ля, М. Метерлінка та інших письменників. Помер 28 липня 1950 р. у місцевості Укіанг (США).

Автор пригодницької повісті „The Flying Submarine” („Літаючий підводний човен”), сценаріїв.

Максимчук І. Нарис історії роду Петрушевичів. – Чикаго, 1967. – 288 с.

Марунчак М. Петрушевич Іван // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Наказом УВАН у Канаді, 1986. – С. 508.

Петрушевич Іван // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Париж – Нью-Йорк, 1970. – Т. 6. – С. 2041.

Петрушевич Іван // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. - Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 121-123.

Підгайний Семен Олександрович (1907-1965) – письменник, публіцист, громадський діяч. Народ. 17 квітня 1907 р. у станиці Новомінська на Кубані в козацькій родині. Навчався в Києві, працював у музеї, Інституті матеріальної історії (Харків). У 1933 р. потрапив на Соловки, потім перебував у інших таборях. Напередодні війни звільнили, дозволили поселитися в Ізюмі на Харківщині. Знову був заарештований на початку війни, проте вдалося втекти під час відступу.

У 1943 р. емігрував спочатку до Німеччини, у 1949 р. прибув до Канади, поселився у м. Торонто. Очолював Федерацію колишніх

репресованих, інші громадські організації. 14 листопада 1965 р. помер у м. Торонто (Канада).

Автор книг „Недостріляні” (1949), „Українська інтелігенція на Соловках” (1947), „Острів смерти”.

Підгайний С. Українська інтелігенція на Соловках. Спогади 1933-1941. – Б. м.: Прометей, 1947. – 93 с.

Підгайний С. Українська інтелігенція на Соловках. Недостріляні. – К.: Видавничий дім „Києво-Могилян-ська академія”, 2008. – 328 с.

Гайовий Гриць. Жах соловецького потойбіччя, або Убивчі свідчення „недостріляного” українського інтелігента // Літературна Україна. – 2009. – 17 грудня. – С. 1, 3.

Піснячевський Віктор (1883-1933) – публіцист, літературний критик, видавець. Псевдоніми і криптоніми: Андрій Горленко, Морський, Співаченко, Военний, В. П., П. К., П. Вік, В-ко, Г-ко, В. П-ський, Віктор П. та ін. Народ. у 1883 р. на Поділлі. Навчався у Петербурзькій військово-медичній академії, брав активну участь у культурному житті міста. Був одним із організаторів української парламентської фракції в Першій Державній Думі Росії (1906), ініціатором і співредактором видання „Рідна справа. Думські вісті” (1907). У 1906-1914 рр. працював кореспондентом газети „Рада”, у 1917-1919 рр. видавав часопис „Одеський листок”. У 1919 р. виїхав до Відня, заснував і видавав тижневик „Воля” (до 1922 р.). З 1923 р. працював лікарем у Бра-

тиславі. Помер 11 листопада 1933 р. у Братиславі (Словаччина).

Піснячевський Віктор // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. - Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 123-124.

Подольанко Богдан (1921) – український письменник, перекладач, журналіст, громадський діяч. Псевдонім – Австралюк. Народ. 30 січня 1921 р. у м. Ожидів Золочівського повіту на Галичині. За причетність до ОУН був ув’язнений. Працював у нелегальній друкарні „Прага” (1941-1943). У 1944 р. виїхав до Відня, потім – до Інсбрука (1945). У 1946 р. переїхав до Мюнхена, очолював видавництво „Українська трибуна” (1946-1949).

У 1946 р. прибув до Австралії, поселився у Сідней, заснував український тижневик „Вільна думка”, входив до редакційної колегії (1949-1970). З 1948 р. був кореспондентом „Української трибуни” (пізніше „Українського самостійника”, Мюнхен). Обирався секретарем Об’єднання українців Австралії (1951-1952).

Автор творів „Любіть життя” (1982), „Сповідь” (1984) „Фантастична втеча Мирослава Січинського” (1987). Переклав українською мовою працю Леона Василевського „Україна та її проблеми”.

Подольанко Б. Любіть життя. – Сідней: Книга, 1982. – 92 с.

Подольанко Б. Моя Болгарія // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд.

та передм. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С.98-100.

Гордіїв І. Подолянко Богдан // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – Т. 4 (Австралія – Азія – Африка). – С. 158-159.

Полтава Леонід (1921-1990) – український поет, прозаїк, радіо-журналіст. Справжнє ім'я та прізвище – Леонід Едуардович Парфомович, приbrane – Енсен. Народився 24 серпня 1921 р. у с. Вовківці тепер Роменського району Сумської обл. у родині лікаря. Закінчив Любецьку середню школу на Чернігівщині. У 1938 р. було заарештовано батька. У 1940 р. закінчив Ніжинський педагогічний інститут. Був вивезений на примусові роботи в Німеччину. Деякий час жив у Берліні, використавши документи вбитого на вулиці чеха. Працював у редакції „Українських вістей” (Новий Ульм).

У Баварії організував і редагував часописи „Школярик”, „Школяр”. Після війни жив у Іспанії, Франції. Був кореспондентом газети „Українець – час” (Париж), керівником українського відділення Іспанського національного радіо (1952-1953). Працював літературним редактором, брав участь у підготовці „Енциклопедії українознавства”. У 1958 р. переїхав до США, працював кореспондентом щоденника „Свобода”. Помер 19 квітня 1990 р. у Нью-Йорку. Похований у Бавнд Бруку.

Член Об'єднання українських письменників „Слово”. Автор поетичних збірок „За мурами Берліну” (1946), „Жовті каруселі” (1948),

„Римські сонети” (1958), „Біла трава” (1964), „Валторна” (1972), „Смак сонця” (1981), збірки новел „У вишневій країні” (1952), історичного роману „1709” (1961), повісті „Чи зійде завтра сонце” (1955); п'єс „Чого шумлять верби” (1950), „Чужі вітри” (1954), „Заметіль” (1967), поем „Нескінчений бій” (1959), „Райдуга” (1963), творів для дітей „Подорожі і пригоди Миклухи-Маклая”, „Котячий хор” (1976), „Абетка веселенька для дорослих і маленьких” (1969) та інших.

Полтава Л. Армія волі – УПА. Літературно-вокальний монтаж. Нью-Йорк, 1961. – 10 с.

Полтава Л. Енеїда модерна альбо дивні пригоди ченця Григорія Чудотворця, який що триста літ на Україні воскресас. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2002. – 164 с.

Полтава Л. Козацька абетка. – К., 1994.

Полтава Л. Маленький дзвонар із Конотопу. – Торонто: ОПДЛ, 1969. – 38 с.

Полтава Л. Малий індієць. – Нью-Йорк: Накладом автора, 1968.

Полтава Л. Профілі. – Львів: Логос, 2001. – 218 с.

Полтава Л. Смак сонця. Збірка віршів із Аляски. – Нью-Йорк – Торонто: Українська народна поміч, 1981. – 48 с.

Полтава Л. Слово про Українку. Історична поема. – Нью-Йорк, 1970. – 14 с.

Полтава Л. Чи зійде завтра сонце. Повість. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1955. – 158 с.

Григорієв Ю. Слово про авто-

ра // Полтава Л. Чи зійде завтра сонце. Повість. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1955. – С. 5-11.

Левадний І. Леонід Полтава – майстер різноманітних жанрів. – Нью-Йорк, 1982. – 99 с.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дереза І.Ж., 2009. – С. 117-275.

Науменко Н. „Якби знайшлась неопалена книга...” (Новела Леоніда Полтави „У вишневій країні” як художній погляд на новітню історіографію України)// Дивослово. – 2001. – № 11.

Слабошпицький М. Той, хто допоміг народитися МУРу. Леонід Полтава // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 677-707.

Славутич Яр. Перед вибухом атома // Українська література в Канаді: Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 147.

Шевельов Ю. Українська еміграційна література в Європі. 1945-1949 // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 633-678.

Юриняк А. „1709” Леоніда Полтави // Критичним пером. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 206-210.

Полтава Петро (1919-1951) – письменник. Справжнє прізвище – Федун. Народ. 24 лютого 1919 р. у с. Шнирів Бродівського району Львівської обл., закінчив гімназію (1938), вчився у Львівському уні-

верситеті. Вступив до лав ОУН, воював проти Німеччини, потрапив у полон, звільнився. Воював у лавах УПА, був нагороджений Срібним Хрестом (1947), пізніше – Золотим. Член Української Головної Визвольної Ради. Загинув 22 грудня 1951 р. (обставини смерті невідомі).

Полтава П. Збірка підпільних писань. – Мюнхен, 1959.

Дичковська Г. Світоглядні концепції Петра Полтави // Визвольний шлях. – 1995. – Кн. 8 (569). – С. 980-986.

Leonid Poltava // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 160.

Полтавець Петро – див. Василенко Петро.

Понеділок Микола Васильович (1922-1976) – прозаїк, драматург, гуморист, перекладач. Народ. 24 вересня 1922 р. у с. Новомиргороді Одеської обл. (тепер Кіровоградська) в селянській родині. Закінчив десятирічку (1939) і вступив на філологічний факультет Одеського університету. Був мобілізований до війська. У роки війни потрапив до Німеччини (1943), мешкав у Мюнхені, працював у театральній трупі Й. Гірняка та О. Добровольської, грав у театрі В. Блавацького. До США переїхав у 1949 р., заробляв спочатку фізичною працею, потім працював у книгарні „Сурма” (Нью-Йорк). Дебютував у 1947 р. новелою „Чорна хустина”. Помер 6 березня 1976 р. у Нью-Йорку. Твори перекладалися англійською мовою.

Автор збірок оповідань і повістей „Говорить лише поле...” (1965), „Смішні сльозини” (1966), „Зорепад” (1969), „Рятуйте мою душу” (1973); гуморесок „Вітаміни” (1957), гумористичних оповідань „Соборний борщ” (1960), п'єс „А ми тую червону калину...” (1958).

Понеділок М. Вітаміни: Гумористичні образки по той і по цей бік океану. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1957. – 319 с.

Понеділок М. Говорить лише поле: Новели, нариси, оповідання. – Торонто: Гомін України, 1962. – 318 с.

Понеділок М. Знедолені // Слово. Збірник 11. – Б. м.: ОУП „Слово”, 1987. – С. 189-215.

Понеділок М. Зорепад: Оповідання. – Торонто, 1969. – 471 с.

Понеділок М. Рятуйте мою душу. Повість. – Нью-Йорк: Свобода, 1973. – 504 с.

Понеділок М. Смішні сльозини. – Нью-Йорк: Свобода, 1966. – 276 с.

Понеділок М. Соборний борщ. Збірка гумористичних нарисів, розповідей, лицедійств, оглядів та рецензій з актуальних і недавноминулих подій. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1960. – 398 с.

Ponedilok M. Funny tears. – Jersey City: Svoboda, 1982. – 231 p.

Боднарук І. Талановитий письменник-гуморист // Між двома світами: Вибрані статті про українських письменників. – Донецьк: Укр. культурологічний центр, 1996. – С. 125-128.

Гарасевич М. „Зорепад” Миколи Понеділка // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 370-379.

Давиденко В. Дещо про автора і його книжки // Понеділок М. Смішні сльозини. – Нью-Йорк: Свобода, 1966. – С. 9-15.

Жила В. Оригінальний гуморист і стиліст // Визвольний шлях. – 1966. – Кн. 10. – С. 1198-1200.

Жила В. Своєрідність сприймання дійсності в збірці „Зорепад” // Визвольний шлях. – 1970. – Кн. 9. – С. 1059-1065.

Клиновий Ю. Два обличчя Миколи Понеділка // Слово: Збірник 3. – Нью-Йорк: ОУП, 1968. – С. 385-407.

Клиновий Ю. Зиг'загом угору // Понеділок М. Рятуйте мою душу. Повість. – Нью-Йорк: Свобода, 1973. – С. 7-23.

Кузьмович О. Повернення Миколи Понеділка додому // Понеділок М. Казка недоказана моя. – К.: Вид-во імені Олени Теліги, 2003. – Т. 1. – 352 с.

Мацько В. Пріоритетні жанрові модули в діаспорній прозі ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дерепа І. Ж., 2009. – С. 117-275.

Полтава Л. Коли говорять земля і серце... (До виходу збірки оповідань М. Понеділка „Говорить лише поле”) // Визвольний шлях. – 1962. – Кн. 9. – С. 929-930.

Стефанік Ю. Дещо про життя і „зорепадну” творчість Миколи Понеділка // Сучасність. – 1976. – Ч. 6 (186). – С. 33-37.

Супрун В. „Зорепад” Миколи Понеділка – „гімн утраченій батьківщині” // Українська мова і література в середніх школах, гімназіях. – 2004. – № 5-6. – С. 199-206.

Супрун В. „Любисток на рани”

Миколи Понеділка: від реального до символічного // Наукові записки Кіровоградського держ. пед. університету ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2004. – Вип. 56. – С. 258-279.

Супрун В. Микола Понеділок: особа і творчість невідомого майстра // Українська мова і література. – 2004. – № 1. – С. 8-10.

Супрун В. Образ війни в художньому репродукуванні Миколи Понеділка // Дивослово. – 2008. – № 8. – С. 49-52.

Чапленко В. Творчість М. Понеділка в світлі критики // Визвольний шлях. – 1976. – Кн. 11. – С. 1319-1334.

Черінь Г. Мрія в минуле // Калейдоскоп: Статті і рецензії. – К.: Всесвіт, 1995. – С. 94-103.

Mykola Ponedilok // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. l. : s. n.]. – P. 158.

Пресич Ольга (1969) – поетеса, літературознавець. Народ. 1969 р. у м. Києві. Закінчила Київський педагогічний університет ім. М. Драгоманова (1991). Друкувалася в Україні. У 1996 р. емігрувала до Канади.

Автор збірки віршів „Імпресії” (1994), статей.

Пресич О. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 159-161.

Приходько Марина (1927) – поетеса, перекладач. Дівоче прізвище – Олесюк. Народ. 16 лютого 1927 р. у Празі (Чехословаччина) у родині емігрантів. Середню освіту здобула в Польщі,

вищу – в університетах Мюнхена і Франкфурта (Німеччина). У 1947 р. дебютувала, друкувалася у різних періодичних виданнях „Батьківщина” (Італія), „Обрії”, „Свобода” (США), „Сучасність” (Німеччина). Живе у США. Працювала перекладачем. Член Об’єднання українських письменників „Слово”.

Приходько М. Під ордою. Поезії // Слово. Збірник 3. Література. Мистецтво. Критика. Мемуари. Документи. – Нью-Йорк, 1968. – С. 241-243.

Приходько Микола Теодорович (1907) – український письменник, публіцист, громадський і політичний діяч. Народ. 23 грудня 1907 р. в Україні. Навчався в Київському університеті і Київському політехнічному інституті. Вчителював у середніх школах, викладав у Київському університеті, очолював капелу бандуристів. Після Другої світової війни прибув до Канади, поселився в м. Торонто. Працював старшим інженером у лабораторії Массей-Фергусон (1950-1973). Член Міжнародного Пен-клубу. Отримав звання почесного члена Інтернаціональної літературної асоціації ім. Марка Твена (1953).

Автор творів „Один з п’ятнадцяти мільйонів” (1952, переклад на 8 мов світу), „Далекими дорогами” (1961), „Сторми ровд то фрідом” (1968), памфлетів, есе, наукових праць.

Приходько М. Від Сибіру до Канади. Повесть-хроніка. – Буенос-Айрес: В-во Ю. Середяка, 1979. – 306 с.

Приходько М. Далекими дорогами. Повість – Торонто: Вільне Слово, 1961. – Т. 1. 288 с.; Т. 2. – 294 с.

Марунчак М. Приходько Микола // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 525.

Прокіпчак Іван (1917-1991) – письменник, публіцист, громадський діяч. Народ. 6 січня 1917 р. у с. Межилабірці Гуменського округу (Словаччина). У 1935 р. закінчив Пряшівську учительську семінарію, у 1968 – педагогічний факультет Пряшівського відділення

університету ім. Шафарика. Перший вірш „Мати” надрукований у „Букварі” (1937). Був одним із засновників журналу „Дукля”, працював директором української школи-інтернату в Гуменному, виконував обов’язки голови ЦК КСУТ. Помер 26 лютого 1991 р. у Гуменному (Словаччина). Член Спілки словацьких письменників.

Автор збірки оповідань та повістей „Ранок” (1952), „Піднімається хлібороб” (1954), „Боротьба починається” (1956), „Вибоїни” (1965), „Пелюстки провесни” (1977).

Прокіпчак І. Шлях батьків. – Пряшів, 1987. – 130 с.

Рагойша В'ячеслав Петрович

(1942) – літературознавець. Народ. 5 червня 1942 р. в с. Ракав Воложанського району Мінської області, закінчив філологічний факультет Білоруського державного університету. Захистив дисертацію. Доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії літератури Білоруського державного університету, голова Міжнародного фонду Янки Купали. Член Спілки письменників Білорусі та України.

Автор книжок „Білорусько-українські літературні зв'язки початку ХХ століття” (у співавторстві з Т. Кобржицькою), „І несе вона дар. Білоруська поезія російською та українською мовами”, „Проблеми перевода с близкородственных языков: Белорусско-русско-украинский поэтический взаимоперевод”, „І відгукнеться слово в слові” та ін. Лауреат Міжнародної премії імені І. Франка.

Рагойша В. П. На шляху да Парнаса: Давед. маладога літаратара: Для ст. шк узросту. – Мінск, 2003. – 158 с.

Радзикович Володимир Петрович (1886–1966) – письменник, літературознавець, педагог. Народ. 17 жовтня 1886 р. в родині священика у с. Вишеньці Малій Городоцького повіту на Галичині (село було знищене у 1939 р.). Закінчив гімназію (1896-1904), потім Львівський університет (1904-1908). Викладав у Станіславі (1918-1919), у гімназії в м.

Львові (1919-1933), у Львівському університеті (з 1939 р.).

У роки окупації був директором гімназії у Львові. Наприкінці війни емігрував до Німеччини, був директором гімназії у м. Берхтесгадені. Був одним із засновників „Об'єднання працівників дитячої літератури” (1946). У 1949 р. переїхав до США: спочатку до Філадельфії, потім до Клівленда (1951). Працював у школі українознавства, був директором філії „Університету українознавства” (1958-1960). Помер 14 вересня 1966 р. у Клівленді (США).

Автор „Короткого нарису історії української літератури” (1922), „Української літератури ХХ століття” (1952), повістей „Шляхом туги” (1923), „У подувах буревію” (1957); творів для дітей „Пригоди Юрчика Кучерявого” (1921, 1963), „Прилетіла зима біла” (1959), „Святий вечір у лісі” (1963) та ін.

Радзикович В. Історія української літератури: У 3 т. – Детройт: Батьківщина, 1956. – Т. III. – 136 с.

Радзикович В. Легенда Крут: Сценічний образок // Крути: Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор. О. Зінкевич, Н. Зінкевич – К.: Смолоскип, 2008. – С. 258-262.

Радзикович В. Ніч проминула: Історична повість / Ілюстр. Б. Певного. – Брюссель: Центр. управа Спілки української молоді, 1967. – 139 с.

Радзикович В. Пригоди Юрчика Кучерявого. Ч. I і II. – Нью-Йорк, 1963. – 29 с.

Радзикович В. Промені: Читанка з українознавства для 5 і 6 класів. – Нью-Йорк: вид. Шкільної Ради при УККА, 1955. – 231 с.

Радзикович В. У подувах буревію: Повість. – Філадельфія: Америка, 1951. – 114 с.

Володимир Радзикович: Ювілейний збірник. – Клівленд, 1966. – 100 с.

Радіон Степан (1912-2007) – український письменник, журналіст, бібліограф. Народ. 27 липня 1912 р. у с. Сильне Луцького повіту (Ківерцівського району) на Волині. Закінчив середню школу в м. Луцьку. Був активним діячем „Просвіти”, перебував у еміграції у Кракові (1939-1941). У 1941 р. очолював районну управу Львівського уряду Ярослава Стецька в м. Олика. У роки Другої світової війни знову емігрував (1944), перебував у Німеччині. У 1949 р. прибув до Австралії, поселився у м. Мельбурн, закінчив Австралійську школу журналістів, став постійним автором часописів „Свобода”, „Шлях перемоги”, „Новий шлях”, „Український голос”. 14 липня 2007 р. помер.

Член Об'єднання українських письменників „Слово”, Спілки письменників України, член-кореспондент НТШ, дійсний член Української Могилянсько-Мазепинської Академії Наук, почесний доктор літератури університету Арізони (США), дійсний член Інституту Дослідів Волині, член Наукового Товариства ім. Шевченка в Австралії, член Асоціації австралійських письменників. З 1994 р. почесний професор Волинського держуніверситету ім. Лесі Українки.

Автор книжок „Новий похід” (1954), „Микола Береза” (1956), „Із прозовквих листків Австралії”

(1955), „Припадкова зустріч” (1983, 1991), „Словник українських дипломатів в Австралії” (1983), „Словник українських прізвищ в Австралії” (1981) та ін.

Радіон С. Бібліографія. – Мельбурн: УММАН, 1987. – Ч. 6. – 100 с.

Радіон С. Микола Береза. – Австралія: накладом Української вишкількової книгарні, 1956. – 64 с.

Радіон С. Новий похід. Шосте бойове завдання: Оповідання. – Аделаїда: Єдність, 1954. – 60 с.

Радіон С. Припадкова зустріч. Збірка новел, оповідань, перекладів. – Мельбурн, 1991. – 150 с.

Радіон С. Світ книжок – світ думок. Вид. 2-е. – Мельбурн: Спадщина, 1986. – 196 с.

Радіон С. Старий Джо // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та передм. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 165-170.

Аркушин Г. Літописець Австралійської України // Радіон С. Із прозовквих листків в Австралії: Епізоди з автобіографії віршами прозою. – Аделаїда: Наша мета, 1998. – 146 с.

Карбоване друком – Степана Радіона. Біобібліографічний огляд / за ред. М. Бойка. – Блумінгтон: Індіяна, 1974. – 43 с.

Маркусь В. Радіон Степан // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – Т. 4 (Австралія – Азія – Африка). – С. 166.

Рамач Михайло Юрійович (1951) – поет, перекладач, журналіст. Народ. 16 серпня 1951 р. в

м. Руска Крестур (Югославія). Здобув фах історика. Живе і працює в Югославії. Кореспондент Укрінформу, головний редактор газети „Данас” (Белград). Лауреат сербської премії імені Светозара Милетича за книжку політичних есе сербською мовою „По той бік мрій”. Нагороджений орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня.

Автор збірок поезій для дітей „Лібретто за одне літо”, „Казка про скрипаля і скрипку”, „Шибеник між зорями”; перекладів творів Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, М. Рильського, О. Гончара, В. Сосюри, П. Тичини та інших українських письменників русинською мовою.

Рань Олекса (1912) – поет, прозаїк, журналіст. Народ. 1912 р. у м. Козелець на Чернігівщині. Закінчив філологічний факультет Ніжинського педінституту. Після війни перебував у Західній Німеччині, потім у США.

Автор збірки „Дівчина з морських берегів”, збірки оповідань „Крилата жінка” (1948), статей у пресі.

Рань Олекса. Крилата жінка. Оповідання. – Б. м., 1948. – 83 с.

Рань О. Владар сонця // Світання. – 1969. – Ч. 8 (14). – С. 18.

Рараговський Дмитро (1878-1957) – український поет, політичний і громадський діяч. Народ. 1878 р. у с. Сливки Калуського повіту (Західна Україна). У 1903 р. прибув до Канади, працював робітником на залізниці. Навчався у Манітобському коледжі, працював

у Вінніпезі, потім в Едмонтоні. Член Української соціал-демократичної партії. У 1957 р. помер.

Автор поетичних збірок „Робітничі пісні” (1908), „Українські робітничі пісні” (1945).

Славутич Яр. Українська поезія в Канаді // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 38-40.

Рахманний Роман (1918-2002) – український есеїст, публіцист, радіожурналіст. Справжнє прізвище – Олійник. Псевдоніми – Роман Рахманний, Ромен д’Ор. Народ. 26 грудня 1918 р. в Україні. Закінчив школу у Львові, навчався у богословській академії (1937-39, 1941-1944). Студіював у Торонтському і Монреальському університетах. Захистив дисертацію (1962). Працював викладачем української літератури, радіокоментатором. Очолював українську секцію канадського радіо (1975-1984). Співредактор і співвидавець часописів „Час” (Фурт-Нюрнберг, 1945-1948), „Українська трибуна” (Мюнхен, 1946-1948), „Гомін України” (Торонто, 1949-1951), член редколегії журналів „Сучасність” (1963-1986), „Нові дні” (1970-1971). Член УВАН, НТШ.

Автор книг „Кров і чорнило” (1960), „На п’ятдесятій паралелі” (1969), „На порозі другого півстоліття” (1970), „Не словом єдиним” (1971), „Червоний сміх над Києвом” (1971), „Вогонь і поліп” (1974), „Вогні самостійної України” (1978); праць „Українська міжнародна політика з позиції власної

сили" (1963), „До письменниці Ірини Вільде" (1964), „Дума про наймолодшого брата" (1965), „Будівничий першої Української Народної Республіки" (1966), „Преса Української РСР" (1967), „За гідну українську державу: лист до українських літераторів в УРСР" (1968), „Жива Україна" (1969), „Поїзд, що йде крізь наше серце" (1969), „За діалог між українцями: відповідь Д. Павличкові" (1970).

Олійник-Рахманний Р. Літературно-ідеологічні напрямки в Західній Україні (1919-1939). – К.: Четверта хвиля, 1999. – 229 с.

Рахманний Р. Вогонь і попіл. Порив і злам Івана Дзюби. – Монреаль: Вік, 1974. – 112 с.

Рахманний Р. Дмитро Донцов і Микола Хвильовий. 1923-1933. – Лондон, 1984. – 27 с.

Рахманний Р. За який прапор? – Мюнхен, 1968. – 113 с.

Рахманний Р. Кров і чорнило. Статті і репортажі. – Нью-Йорк: Пролог, 1960. – 137 с.

Рахманний Р. На п'ятдесятій паралелі: Статті і коментарі. 1959-1969. – Вінніпег: Тризуб, 1969. – 266 с.

Рахманний Р. На порозі другого півстоліття: Дві доповіді. – Вінніпег: Вид. спілка „Тризуб", 1970. – 61 с.

Рахманний Р. Роздуми про Україну: Вибрані есеї та статті 1945-1990 / Вступ. ст. І. Дзюби. – К.: Вид-во Товариства „Просвіта", 1997. – 691 с.

Рахманний Р. Україна атомного віку: Есеї і статті, 1945-1986. – Торонто: Гомін України, 1987. – Т. 1. – 683 с.; Т. 2. – 1988. – 616 с.

Рахманний Р. Червоний сміх

над Києвом. – Париж – Монреаль: Видання П. Плевако, 1971. – 61 с.

Ковалів Ю. Літературознавчі осяяння Романа Рахманного // Слово і час. – 1999. – № 4. – С. 72.

Олійник Н. Публіцист крізь призму критики // Рахманний Р. Україна атомного віку: Есеї і статті, 1945-1986. – Торонто: Гомін України, 1987. – Т. 1. – С. 10-22.

Погребенник В. Слово-зброя: Література у творчому набутку Романа Олійника-Рахманного. Навч. посібник. – К., 2003.

Публіцист мислі і серця: Збірник праць на пошану 80-річчя Романа Олійника-Рахманного / Упор. Ф. Погребенник, передм. І. Дзюби. – К.: Четверта хвиля, 2000. – 335 с.

Ребошанка Теофіл (1935) – поет. Народ. 30 вересня 1935 р. у с. Дерманешти на Буковині. Закінчив Серетську педагогічну школу (1957), філологічний (1957), потім філософський (1976) факультети Бухарестського університету. Працює на кафедрі суспільних наук Агрономічного інституту (Бухарест). Друкується в газеті „Новий вік", збірнику „Обрії".

Ребошанка Т. Вірші // Обрії. – Бухарест: Критеріон, 1985. – С. 93-95.

Ревакович Марія (1960) – поет, літературознавець, перекладач. Народ. 1960 р. у Лідзбарку Вармінським (Польща). Середню освіту здобула в Лігниці. Навчалася на факультеті української філології Варшавського університету. У 1981 р. виїхала до Італії, потім

переїхала до Канади (1982). Навчалася в Саскачеванському університеті (Саскатун), потім на факультеті слов'янської лінгвістики в Торонто. З 1988 р. мешкала в Нью-Йорку, закінчила студії бібліотечарства в Колумбійському університеті. Працювала бібліотекарем. У 2000 р. повернулася до Канади. У 2001 р. захистила дисертацію про Нью-Йоркську групу в Торонтському університеті, викладала українську мову і літературу в Торонтському, Ратгерському і Гарвардському університетах.

Член Національної Спілки письменників України. Автор поетичних збірок „3 мішка мандрів” (1987), „Шепотіння, шепотіння” (1989), „М'яке Е” (1992), „Зелений дах” (1999), упорядник антології „Півстоліття напівтиші” (2005).

Ревакович М. У межі часу залякані вигадки // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 113-115.

Ревакович М. Еротика в поезії Нью-Йоркської групи: декілька семіотичних і рецептивних міркувань // Слово і час. – 2000. – № 2. – С. 28-33.

Ревакович М. Кризь іншу призму (Про феномен і поезію Нью-Йоркської групи) // Півстоліття напівтиші: Антологія поезії Нью-Йоркської групи / упоряд. М. Ревакович. – К.: Факт, 2005. – С. 17-40.

Ревакович М. З мішка мандрівника. – Нью-Йорк, 1987.

Ревакович М. Шепотіння, шепотіння. – Нью-Йорк, 1989.

Ревакович М. М'яке Е. – Варшава, 1992. – 80 с.

Ревакович М. Зелений дах. – К., 1999. – 208 с.

Бердник О. Культурно-освітній досвід спілкування студентів-філологів Донецького національного університету з Марією Ревакович // Донбас: культурно-освітній обмін з українцями світу: матеріали науково-практичної конференції. – Донецьк: Донецьке обласне відділення Товариства „Україна-світ”, Український культурологічний центр, 2011. – С. 88-93.

Бойчук Б. Декілька думок про Нью-Йоркську групу і декілька задніх думок // Сучасність. – 1979. – № 1. – С. 23-31.

Гаджієв Ю. Літо, як один рік, в Україні // Слово і час. – 1995. – № 1. – С. 83.

Ревуцький Валеріан Дмитрович (1910-2010) – письменник, публіцист, мистецтвознавець, театральний критик. Народ. 14 червня 1910 р. у с. Іржавець на Полтавщині. Навчався у Київському будівельному інституті (1929-1934), Московському театральному інституті (1937-1941). У 1934-1937 рр. служив на Далекому Сході. Був директором театру юного глядача в м. Києві (1942), лектором Київської консерваторії (1941-1943), театральної школи у Львові (1943-1944). У роки війни був відправлений на примусові роботи до Німеччини, перебував як в'язень у таборі в Ріміні (Італія).

У 1950 р. емігрував до Канади, продовжив навчання в Торонтському університеті. Був професором університету Британської Колумбії (1960-1976), від 1976 р. – університету у Вікторії. Співредактор англомовної „ЕУ”, дійсний

член УВАН, почесний член НТШ, член Асоціації славистів Канади, заслужений діяч мистецтв України. Помер 22 грудня 2010 р. у м. Ванкувер (Канада).

Автор праць „П'ять великих українських авторів” (1955), „В орбіті світового театру” (1995), „Віра Левицька: життя і сцена” (1998), „По обрју життя: спогади” (1998), „Загара: кілька слів про театр” (2000), „П'єси М. Куліша”, „Коротка історія українського театру”, літературознавчої студії „The Prophetic Madman: The People's Malakhij” (1956) та ін.

Ревуцький В. Віра Левицька: Життя і сцена. – Торонто – Нью-Йорк: ОУП „Слово”, 1998. – 269 с.

Ревуцький В. В орбіті світового театру. – Київ – Харків – Нью-Йорк, 1995. – 244 с.

Ревуцький В. Нескорені березільці: Йосип Гірняк і Олімпія Добровольська. – Нью-Йорк: ОУП „Слово”, 1985. – 200 с.

Ревуцький В. Смерть „актора” // Слово. Збірник 11. – Б. м.: ОУП „Слово”, 1987. – С. 280-289.

Ревуцький В. Спогади про композитора Левка Ревуцького // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 226-248.

Василенко Р. Книга про великих (Валеріян Ревуцький „Нескорені березільці”) // Життя в гримі та без (шляхами діаспори): Мемуари, поезії, публіцистика. – К.: Рада, 1999. – С. 325-328.

Риндик Степан (1887-1972) – поет, прозаїк, есеїст, фейлетоніст. Народ. 13 серпня [за ін. даними – 1 вересня] 1887 р. у м. Дунаївці на Поділлі (тепер. Хмельницька

обл.). Закінчив гімназію у Кам'янці-Подільському, навчався у Київському університеті, потім перевівся до Київського політехнічного інституту і закінчив його (1914). Працював інженером на залізничній станції поблизу м. Сміла, редактором видавництва „Дністер” (Кам'янець-Подільський), викладав у Кам'янець-Подільському університеті. У 1920 р. емігрував до Польщі, працював на фабриці рільничих машин. Потім переїхав до Чехословаччини, працював доцентом, пізніше завідувачем кафедри механіки педагогічного інституту імені М. Драгоманова (Прага), викладав в українській гімназії у Ржевничах. Наприкінці війни перебрався до Німеччини. У 1951 р. емігрував до США, помер 27 вересня 1972 р. у Чикаго (США).

Автор книг „Логос” (1942), „Прибій і люди” (1960), „Пригоди Сірка Клаповухого” (1961), збірки оповідань „Смілянська хроніка”.

Риндик С. Дідова романтика: оповідання, повісті, спогади / Упоряд. та авт. передм. С. Феодосьєв. – Городок: Бедрихів Край, 2011. – 223 с.

Риндик С. Прибій і люди. Оповідання. – Чикаго, 1960. – 397 с.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 73.

Мацько В. Людина і світ: неоромантичні мотиви у творчості Степана Риндика // Збірник наукових праць НДІ українознавства / за заг. ред. П. П. Кононенка. – К.: Українське аг-во інф. та друку „Рада”, 2007. – Т. XVII. – С. 428-435.

Мацько В. Художні моделі людини і світу в контексті стильової динаміки української діаспорної прози ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дєрепа І. Ж., 2009. – С. 12-116.

Феодосьєв С. Повернення Степана Риндика // Риндик С. Дідова романтика: оповідання, повісті, спогади / Упоряд. та авт. передм. С. Феодосьєв. – Городок: Бедріхів Край, 2011. – С. 3-6.

Рихтицька Дарія-Віра (1928) – поетеса, дружина письменника С. Любомирського. Дівоче прізвище – Мельникович. Народ. 19 серпня 1928 р. у м. Рожнятові тепер Івано-Франківської обл., у 1944 р. емігрувала до Баварії. Закінчила гімназію у м. Регенсбург, вийшла заміж за Любомира Рихтицького (псевдонім – Любомирський). Закінчила Вищі педагогічні курси в Детройті (США), працювала педагогом. Друкувалася в журналах „Шлях перемоги” (Німеччина), „Свобода” (США). Член Національної Спілки письменників України (1996).

Автор поетичних збірок „Шовкова косиця” (1992), „Крижаний цвіт” (1996), „Кольори вітру” (1998), „Жага справжнього” (2002), „Спалах іскри” (2006).

Рихтицька Д. Без тебе – з тобою: поезії. – Дрогобич: Посвіт, 2009. – 116 с.

Мельникович-Рихтицька Д. Кольори вітру: Поезії. – Детройт, 1998. – 267 с.

Мельникович-Рихтицька Д. Магія вогню: Поезії. – Детройт, 2000. – 270 с.

Рихтицька Д. Жага справжнього: Поезії. – Детройт: А. Майсюри, 2002. – 327 с.

Рихтицька Д. Спалах іскри. – Дрогобич, 2006.

Рихтицька Д. Шовкова косиця. – Детройт: Діячі української культури, 1992. – 172 с.

Погребенник В. Влада жіночої вишуканості: збірка Дарії Рихтицької-Мельникович „Магія вогню” // Актуальні проблеми слов'янської філології: Міжвуз. зб. наук. ст. / Редкол. В. Соболю. – К.: Знання України, 2004. – Вип. 9. – С. 167-176.

Погребенник В. Письменниця правди (Новий твір Дарії Мельникович-Рихтицької) // Визвольний шлях. – 2002. – № 8. – С. 111-112.

Ріпецький Нестор Олексійович (1919-1974) – письменник, журналіст, видавець, редактор, громадський діяч. Псевдонім – Всеволод Листвич, Богдар Жарський. Народ. 19 квітня 1919 р. у м. Самборі тепер Львівської обл., закінчив Станіславську гімназію, Академію політичних наук (Варшава). Перебував у таборах для переміщених осіб у Німеччині. Емігрував до Канади (1948), спочатку поселився у Вінніпезі, потім у Торонто (1950). Займався продажем нерухомості. Помер 19 березня 1974 р. у Торонто.

Автор поетичних збірок „Кучеряві дні” (1936), „Шлях пілігрима” (1937), „Тривога” (1939), „Поворот” (1941); драм „Україна в крові” (1938), „Галя” (1947); повістей „Сонце сходить із заходу” (1954), „Рік 33” (1967); статей.

Ріпецький Нестор. Пісні дале-

ких островів. – Торонто, 1969.

Ріпецький Н. Сонце сходить із заходу: історія майже правдива. – Торонто, 1954. – 119 с.

Ріпецький С. Українське Січове Стрілецтво: визвольна ідея і збройний чин. – Нью-Йорк : Червона калина, 1956. – 360 с.

Луців Л. Нестор Всеволод Ріпецький „Тривога”. Рецензія // Література і життя. Літературні огляди. – Джерзі Сіті – Нью-Йорк: Свобода, б. р. – С. 446-447.

Річ Віра (англ. *Rich Vira*; 1936-2009) – англійська поетеса, перекладач української та білоруської літератури англійською мовою. Справжнє ім'я та прізвище – Фейт Елізабет Річ. Народ. 24 квітня 1936 р. у Лондоні в англійській родині. Студіювала давньоанглійську та давньоскандинавську мови в Оксфорді. Під час навчання відвідувала курси української мови, захопилася творчістю Т. Шевченка, почала перекладати твори українських письменників, дебютувала як перекладач „Прологу” з поеми І. Франка „Мойсей”. Була головним редактором поетичного журналу “Manifold Magazine of New Poetry”, секретарем Англо-Українського Товариства в Лондоні. Лауреат премії ім. І. Франка. У 2006 р. нагороджена орденом Княгині Ольги. Померла 20 грудня 2009 р. у Лондоні. Похована за прижиттєвим заповітом у Каневі біля могили Т. Шевченка.

Автор оригінальних поезій „Outlines” (1960), „Portents and Images” (1964), збірки перекладів „Song out of Darkness” (1961), багатьох статей про українську літе-

ратуру в англійських виданнях.

Зорівчак Р. Шевченкіана Віри Річ // Слово і Час. – 2011. – № 3. – С. 3-12.

Косів Г. М. Перекладацький метод Віри Річ як інтерпретатора української художньої літератури: Автореферат дис. к. філол. н.: 10.02.16 / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2006. – 18 с.

Родак Іван (1921) – письменник, журналіст. Народ. 29 серпня 1921 р. у с. Сорочині Свидницького округу (Словаччина). Після восьмирічної школи продовжив навчання в торгівельному підприємстві „Пчела” (Прага). Від 1952 р. – працівник редакції газети „Нове життя”. Друкувався в газеті „Нове життя”, журналах „Дружно вперед”, „Дукля”, різних збірниках. Член Спілки словацьких журналістів (1950).

Автор п'єси „Кам'яні серця” (1956), збірок гумористичних оповідань „Дашто за дашто” (1968), „Між людьми” (1974), „Чорт не спить” (1977) та інших творів. Частина з них написав лемківським діалектом.

Росенко Петро Романович (1926) – письменник, літературознавець, журналіст. Народ. 27 червня 1926 р. на Уманщині в заможній родині. Втратив рідних у роки голодомору. У роки війни був вивезений до Німеччини. Після війни закінчив середню школу і здобув вищу освіту. У 1955 р. емігрував до Канади і продовжив навчання. Редагував „Лемківські вісті” (1974-1979), журнал „Люби-

сток" (1975-1980), з 1983 р. – журнал „Українське відродження”. Член Об'єднання українських письменників „Слово”, Клубу канадсько-етнічних журналістів і письменників.

Автор повісті „Знавіснілі дні” (1973), збірок оповідань „Велика людина та інші оповідання” (1973), „Гомін волі” (1975).

Роєнко П. Гомін волі: Оповідання. – Торонто: Любисток, 1975. – 128 с.

Роєнко П. Соломія Сидорівна // Слово: Збірник 7. – Едмонтон, 1978. – С. 149-154.

Марунчак М. Роєнко Петро // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 540.

Розумний Ярослав (1925) – літературознавець, критик, громадський діяч. Народ. 6 вересня 1925 р. у Вичілках (тепер Гончарівка) Тернопільської обл., середню освіту здобував у Станіславській гімназії (1939-1944), у 1946 р. складав іспити у Травнштайні (Німеччина). Студіював філософію і теологію в Німеччині та Українській католицькій семінарії (Кулемборг, Голландія), потім славистику в Оттавському університеті (Канада). Здобув ступінь магістра (1951), у 1968 р. – доктора за наукову працю „Антропоніми і топоніми в лексиконі Памви Беринди”. Викладав у Лаврентійському (1960-1963), Західномічиганському (1963-1964), Манітобському (від 1964 р.) університетах. Очолював відділ славистики в Манітобському університеті,

обирався президентом УВАН у Канаді. Професор Манітобського університету, академік УВАН, президент УВАН (1977-1980), дійсний член НТШ. Член Головної редакційної ради Енциклопедії Української Діаспори (1966), член Американської асоціації українців. Почесний професор Національного університету „Києво-Могилянська академія”.

Автор праць „Одиниця і громада в творчості І. Франка”, „Лексикон Памви Беринди”, багатьох статей з української літератури, історії української лексикографії.

Розумний Я. Героїка та антигероїка: Тема війни в поезії шістдесятників і Нью-Йоркської групи // Сучасність. – 1986. – № 11. – С. 45-51.

Розумний Я. Проблеми людських взаємин у „Камінному господарі” Лесі Українки // Слово. Збірник 5. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1973. – С. 205-210.

Розумний Я. Улас Самчук (1905-1987) // Сучасність. – 1987. – Ч. 12. – С. 30-34.

Розумний Я. „Українська література видається цікавішою...” // Тарнашинська Л. Закон піраміди: Діалоги про літературу та соціокультурний клімат довкола неї. – К.: Унів. вид-во „Пulsари”, 2001. – С. 164-168.

Марунчак М. Розумний Ярослав // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 539.

Роман Микола Григорович (1936) – поет. Народ. 10 березня 1936 р. в с. Криве Ліського повіту

Краківського воєводства (Польща).

Автор поетичних збірок „Журигора”, „Круті пороги”, „Крилатий полудень”, публікацій у колективних збірниках.

Роман Михайло (1930) – критик, літературознавець. Народ. 1 листопада 1930 р. в с. Кобильнице Бардіївського району (Словачина). Закінчив філологічний факультет Київського університету ім. Т. Г. Шевченка. Живе і працює в Словачині. Професор.

Автор монографій „Словацько-українські літературні зв'язки в 30-х роках”, „3 історії словацько-українських літературно-культурних зв'язків”, „Літературні портрети українських письменників Чехословаччини” та інших досліджень, статей, перекладів зі словацької мови. Лауреат премії Словацької спілки письменників та імені Івана Франка.

Неврлий М. Від Пряшева до великої України // Літературна Україна. – 2011. – 21 липня. – С. 12.

Романець Олекса (Олексій) Стратонович (1921) – критик. Народ. 2 квітня 1921 р. в с. Великий Молокиш Рибницького району Республіки Молдова. Закінчив Балтське молдавське педагогічне училище та Чернівецький державний університет. Кандидат філологічних наук, учасник війни. Нагороджений орденами та медалями.

Автор книжок „Джерела братерства: Богдан П. Хадшеу і східноромансько-українські взаємини”, „Ой Хотине, граде давній”, співавтор книг „Літературна Буковина”, „Очерки молдавско-руско-

українських літературних зв'язей (в трех томах)”, „Исторические корни связи и дружбы украинского и молдавского народов”; автор багатьох статей в українській та румуномовній пресі. Лауреат премій імені Д. Загула та імені С. Воробкевича.

Романюк Павло (1953) – український поет, прозаїк. Народ. 2 вересня 1953 р. у с. Рона де Сус Марамурського повіту [за ін. даними – в с. Вишня Рівна] (Румунія). Закінчив українську секцію Сілешського ліцею, учителював. Закінчив факультет іноземних мов Бухарестського університету (1976-1982). Працює в рідному селі на Марамурщині. Член Спілки письменників Румунії.

Автор поетичних збірок „Замок перелітних птахів” (1976), „Непорочність мовчання” (1979), „Спектри” (1984), „Неспокій плинності” (1993), роману „Неповернення” (1981).

Романюк П. Вірші // Обрії. – Бухарест: Критеріон, 1985. – С. 54-56.

Романюк П. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 403-412.

Романюк П. Неспокій плинності. – Бухарест: Критеріон, 1993. – 75 с.

Романюк П. Спектри. Поезії. – Бухарест: Критеріон, 1984. – 78 с.

Василик Л. Є. Фольклорні витоки неоромантичної естетики П. Романюка // Науковий вісник Чернівецького університету: Слов'янська філологія. – Чернівці: Рута, 1999. – Вип. 52-53. – С. 82-88.

Ромен Левко (1893-1981) – український письменник Степан Ковальський. Народ. 8 червня 1893 р. у м. Ромни на Полтавщині в козацькій родині. Брав участь у визвольних змаганнях. Почав друкуватися ще в роки національно-визвольної боротьби (1919). Деякий час жив у Західній Україні, емігрував (1920). Спочатку перебував у таборі в м. Каліші (Польща), потім у Німеччині. Був членом редколегії журналу „Світання”. Емігрував до Канади в 1952 р., поселився в Торонто. Помер 20 січня 1981 р. у м. Торонто.

Автор збірок „Передгрім’я” (1953), „Поєми” (1956), „Дуб-нелин” (1969), „Поляризоване” (1981), п’єси „Жовтосил” (1965) та інших.

Ромен Л. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 47-50.

Ромен Л. Дуб-нелин. – Торонто: Світання, 1969. – 80 с.

Ромен Л. Передгрім’я. – Філадельфія, 1953. – 64 с.

Ромен Л. Поєми. – Торонто: Євшан-зілля, 1956. – 72 с.
Ромен Л. Поляризоване / Вступ. ст. Я. Славутича. – Торонто: б. в., 1981. – 118 с.

Ромен Л. Шоста збірка поезій Яра Славутича // Визвольний шлях. – 1963. – № 2. – С. 233-234.

Славутич Яр. Левко Ромен (Вступна стаття до збірки „Поляризоване”, 1981) // Українська література в Канаді: Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 139-143.

Рошко Клавдія (1924) – поетеса. Народ. 30 серпня 1924 р. у м.

Харкові. Навчання в електротехнічному інституті перервала війна. У 1943 р. залишила Харків, жила в Галичині, Словаччині, Німеччині. У 1949 р. емігрувала до Австралії, поселилася в Аделаїді, працювала бухгалтером. Була диктором українського радіо, друкувалася в діаспорних виданнях.

Рошко К. Вірші // 3-під евкаліптів. Поезії. – Мельбурн: Просвіта, 1976. – С. 103-107.

Нитченко Д. Рошко Клавдія // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – Київ – Нью-Йорк – Чикаго – Мельбурн, 1995. – Т. 4. – С. 171.

Рубчак Богдан (1935) – український поет, літературознавець, перекладач. Народ. 6 березня 1935 р. у м. Калуші теперішньої Івано-Франківської обл., закінчив тут початкову освіту. Під час війни разом із родиною емігрував на Захід (1943). У 1948 р. виїхав до США. Мешкав спочатку в Нью-Йорку (1948-1952), потім у Чикаго. Студіював порівняльну історію літератури, мови. Відбув військову службу в Кореї (1958-1960). Працював у видавництві „Гарпер енд Ров”, очолював українську редакцію радіо „Свобода”. У 1977 р. захистив докторську дисертацію „Теорія метафори”, працював професором славістики й українистики Іллінойського університету (Чикаго).

Автор збірок „Камінний сад” (1956), „Промениста зрада” (1960), „Дівчині без країни” (1963), „Особиста Клію” (1967), „Марену топити” (1983), „Крило Ікарове” (1983, 1991).

Рубчак Б. Вірші // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 116-119.

Рубчак Б. Кам'яні баби чи Світовид // Світо-вид. – 1996. – Ч. 2 (23). – С. 89-100.

Рубчак Б. Переміщене серце / / Критика. – 2008. – Ч. 10/11. – С. 32-34.

Ільницький М. У фокусі ста дзеркал (Богдан Рубчак) // Ільницький М. На перехрестях віку: У 3 кн. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – Кн. 1. – С. 486-507.

Колісниченко-Братунь Н. Поетична тріада Нью-Йоркської групи // Дзвін. – 1993. – Ч. 1.

Лесич В. Розмова з Богданом Рубчаком // Світо-Вид. – 1996. – Ч. 4. – С. 78-80.

Ревакович М. Кризь іншу призму (Про феномен і поезію Нью-Йоркської групи) // Півстоліття напівтиші: Антологія поезії Нью-Йоркської групи / упоряд. М. Ревакович. – К.: Факт, 2005. – С. 17-40.

Рябчук М. Стигми крил // Рубчак Б. Крило Ікарове. – К.: Дніпро, 1991. – С. 5-15.

Руденко Микола Данилович (1920-2004) – колишній дисидент, політичний в'язень, борець за права людини, фантаст і науково-еко-но-мічний дослідник, дійсний член УВАН (Нью-Йорк), почесний член французької та японської секцій ПЕН-клубу, лауреат Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка та літературної премії ім. Володимира Винниченка, нагороджений двома бойовими орденами (Червоної Зірки, Вітчизняної війни I ступеня), шістьма медалями, ук-

раїнським орденом „За заслуги”. Народ. 19 грудня 1920 р. в с. Юрїївка на Луганщині в шахтарській родині. У 1939 р. вступив на філологічний факультет Київського університету. Брав участь у боях і був тяжко поранений (1941). Був прийнятий до Спілки письменників України (1947), працював відповідальним секретарем видавництва „Радянський письменник”, редактором журналу „Дніпро”, секретарем парткому СГПУ.

Уперше був заарештований (18.04.75), потрапив під амністію як інвалід війни. У 1977 р. був заарештований удруге. Відбув покарання й емігрував спочатку до Німеччини (1987), потім до США (м. Нью-Йорк). Працював на радіостанціях „Свобода” і „Голос Америки”. У 1990 р. реемігрував в Україну. Філадельфійський науковий центр визнав „Українцем року” (1998), був обраний Дійсним членом Української Вільної Академії Наук (1990, США). Лауреат літературної премії Українського фонду культури ім. В. Винниченка (1990), Державної премії ім. Т. - Шевченка (1993). Герой України (2000). Член ПЕН-клубу. Помер 1 квітня 2004 р. Похований на Байковому кладовищі в Києві.

Автор поетичних і прозових творів „З походу” (1947), „Вітер в обличчя” (1955), „Остання шабля” (1959), „Орлова балка” (1970-і); фантастичних романів „Чарівний бумеранг” (1966), „Слідами космічної катастрофи” (1962); поеми „Хрест” (1976), книг „Найбільше диво – життя. Спогади” (1998), „Енергія прогресу. Нариси з фізичної економії” (1998).

- Руденко М. Д. Біла акація: Оповідання та нариси. – К.: Рад. письм., 1962. – 207 с.
- Руденко М. Д. Вибране: Вірші та поеми (1936-2002) / Упорядк., передм. і післям. Л. М. Талалая. – К.: Дніпро, 2004. – 800 с.
- Руденко М. Д. Вітер в обличчя: Роман. – К.: Рад. письм., 1955. – 440 с.
- Руденко М. Енергія прогресу. Нариси з фізичної економії. Вид. 2-е, доп. – Тернопіль: Джура, 2005. – 412 с.
- Руденко М. Заграва над серцем. – К.: Укр. письменник, 1999. – 155 с.
- Руденко М. Д. За ґратами. Поезії 1977-1978. – Сучасність, 1980. – 222 с.
- Руденко М. Д. З походу: Поезії. – К.: Рад. письм., 1947. – 76 с.
- Руденко М. Д. Ковчег Всесвіту: Футурол. роман. для серед. шк. віку. – К.: Веселка, 1995. – 206 с.
- Руденко М. Д. Ленінградці: Лірична хроніка. – К.: Молодь, 1948. – 63 с.
- Руденко М. Д. Мужність: Поезії. – К.: Держлітвидав України, 1952. – 168 с.
- Руденко М. На дні морському. Трагедія. – Торонто-Балтімор: Смолоскип, 1981. – 74 с.
- Руденко М. Найбільше диво – життя. Спогади. – Київ – Едмонтон – Торонто: Інститут українських студій, ТАКСОН, 1998. – 559 с.
- Руденко М. Д. Орлова балка: Роман. – К.: Молодь, 2002. – 352 с.
- Руденко М. Д. Остання шабля: Роман. – К.: Молодь, 1959. – 574 с.
- Руденко М. Д. Пером із янгольського крила: Поезії. – Тернопіль.: Джура, 2003. – 111 с.
- Руденко М. Д. Поезії. – К.: Дніпро, 1991. – 414 с.
- Руденко М. Прозріння. Поезії. Поєми. – Балтімор – Торонто: Смолоскип ім. В. Симоненка, 1978. – 366 с.
- Руденко М. Д. Син Сонця – Фетон: Науково-фантастич. роман. – Тернопіль: Джура, 2002. – 340 с.
- Руденко М. Формула Сонця. Роман-трактат. – Тернопіль: Джура, 2005. – 224 с.
- Руденко М. Д. Хрест: Поема. – К.: Смолоскип, 1996. – 59 с.
- Руденко М. Д. Чарівний бумеранг: Космологічна феєрія. – К.: Молодь, 1966. – 273 с.
- Руденко М. Я вільний. Поема. – Торонто-Балтімор: Смолоскип, 1977. – 24 с.
- Бровко О. Етичні доміанти поетичного тексту (на матеріалі творчості М. Руденка) / Олена Бровко // Література. Фольклор. Проблеми поетики: Зб. наук. праць. – Вип. 24. – Ч. 1. – К.: Акцент, 2006. – С. 97-102.
- Бровко О. Жанрова своєрідність поезії М. Руденка // Вісник Луганського держ. ун-ту ім. Т. Шевченка. – 2002. – № 3. – С. 60-70.
- Бровко О. Особливості в'язничної поезії М. Руденка // Слобожанщина: літературний вимір. Зб. наук. пр. – Луганськ, 2003. – Вип. 1. – С. 175-184.
- Василенко Р. Микола Руденко в Оттаві // Життя в гримі та без (шляхами діаспори): Мемуари, поезії, публіцистика. – К.: Рада, 1999. – С. 393-396.
- Віват Г. Лірика дисидентів в інтертекстуальному полі множинності. Монографія. – Одеса: ВМВ, 2010. – 368 с.

Григоренко П. Микола Руденко – поет, філософ, борець: Передмова // Руденко М. Д. Прозріння: Поезії. Поєми. – Балтимор-Торонто, 1978. – С. 7-32.

Качуровський І. Лірика Миколи Руденка // Променисті силуети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 606-615.

Кудрявцев М. Г. Хто винен? (Трагедія М. Руденка „На дні морському“) // Слово і час. – 1991. – № 10. – С. 64-68.

Мусієнко О. Пророк // Руденко М. Енергія прогресу. Нариси з фізичної економії. Вид. 2-е, доповн. – Тернопіль: Джура, 2005. – С. 4-15.

Павлишин Марко. „Собор” Олеся Гончара та „Орлова Балка” Миколи Руденка: навколишнє середовище як тема й аргумент // Канон та іконостах: Літ.-критичні статті. – К.: Час, 1997. – С. 44-61.

Слабошпицький М. Горить його свіча (До 80-річчя від дня народження Миколи Руденка) // Дивослово. – 2000. – № 12. – С. 14-17.

Слабошпицький М. До рідного порога: Шляхи до істини М. Руденка // Донбас. – 1993. – № 1-2. – С. 99-104.

Талалай Л. М. І ніде не кінчається серце // Руденко М. Д. Вибране: Вірші та поеми (1936-2002) / Упорядк., передм. і післям. Л. М. Талалая. – К.: Дніпро, 2004. – С. 5-22.

Талалай Л. Муза Миколи Руденка // Березіль. – 2003. – № 7-8. – С. 164-178.

Талалай Л. Пером із янгольського крила [Про творч. та житте-

вий шлях М. Руденка] // Київ. – 2002. – № 3. – С. 13.

Тарнавський О. Микола Руденко – Паскаль доби соцреалізму // Відоме й позавідоме. – К.: Час, 1999. – С. 241-259.

Шевчук Вал. Архітектура всевіту за Миколою Руденком // Дніпро. – 2000. – № 11-12. – С. 81-85

Шевчук Вал. Заповіти, на які чекає світ // Літературна Україна. – 2007. – 20 вересня. – С. 1, 3.

Swoboda Victor. The Evolution of Mykola Rudenko's Philosophy in His Poetry // Studia Ucrainica. – 1988. – № 4. – P. 76-84.

Руденко-Десняк Олександр

Олексійович (1936-2006) – український і російський журналіст, перекладач, літературознавець, кінознавець, громадський діяч. Народ. 5 червня 1936 р. у Чернігові в родині письменника Олексія Десняка. Закінчив факультет журналістики Московського університету, працював у редакціях центральних російських газет і телебачення. Був головним редактором журналу „Дружба народів”, газет „Український кур'єр”, „Український вибір”. У 1993-2005 рр. очолював Об'єднання українців Росії, був заступником директора Культурного центру України в Москві, перекладав твори В. Винниченка, М. Хвильового, І. Чендея та інших українських письменників російською мовою. Помер 30 серпня 2006 р. у Москві.

Руденко-Десняк А. Пределы видимости. Заметки о документальном телефильме последних лет. – М.: Искусство, 1973. – 144 с.

Руденко-Десняк А. Верность

герою. Размышления о прозе Михаила Стельмаха. – М.: Советский писатель, 1980. – 320 с.

Руденко-Десняк А. Комментарий к счастливой судьбе. О творчестве Нодара Думбадзе. – М.: Советский писатель, 1985. – 304 с.

Руденко-Десняк А. Грузинские портреты. – Тбилиси: Мерани, 1989. – 196 с.

Рудловчак Олена Михайлівна (1919-2007) – літературознавець, фольклорист, журналіст. Народ. 1 лютого 1919 р. у м. Мукачеве, закінчила семінарію. Вчителювала на Воловеччині і Свалявщині. У 1940 р. виїхала до Братислави. Навчалася на філософському факультеті Словацького університету, потім у Карловому університеті (Прага). У 1945-1948 рр. викладала російську мову у Братиславському університеті. Переїхала до Пряшева, завідувала кафедрою української мови і літератури в університеті ім. П. Шафарика. У 2001 р. було присвоєно звання Почесного професора Ужгородського університету. У ніч з 16 на 17 листопада 2007 р. померла.

Автор рецензій, багатьох літературознавчих і фольклористичних праць, упорядник „Антології творчості народних поетів”, „Поети Закарпаття” (1965).

Закривидорога О., Ільченко Л., Падяк В. Олена Рудловчак. Бібліографія праць та літопис життя / Вступ. слово В. Падяка. – Ужгород: Вид-во В. Падяка, 2001. – 160 с.

Рудницький Леонід Іванович (1935) – літературознавець, кри-

тик, перекладач. Народ. 8 вересня 1935 р. у м. Львові в родині юриста. У 1944 р. емігрував до Польщі, потім до Німеччини. У 1952 р. прибув до США. Закінчив університет Ла Саль у Філадельфії (1958) зі ступенем бакалавра, ступінь магістра з германістики отримав у Пенсільванському університеті (1960). Захистив дисертацію „Франкові переклади з німецької мови” в Українському вільному університеті (1965), габілітаційну працю „Роберт Люїс Стівенсон і Юрій Клен” в Українському Католицькому університеті в Римі (1972). Був ректором Українського вільного університету (1998). Голова НТШ ім. Т. Шевченка у США (з 1989 р.), дійсний член НАН України (1994), лауреат Міжнародної літературної премії ім. І. Франка (1993). Професор-емерит германських та слов'янських мов і літератур, директор програми Центрально- і Східноєвропейських студій в університеті Ла Саль (США, Філадельфія), професор Пенсільванського університету (Філадельфія), Українського Католицького університету, Президент Світової ради наукових товариств імені Шевченка. Член Національної Спілки письменників України (2000), лауреат премії ім. І. Франка (1992), академік НАН України.

Автор праць „Іван Франко і німецька література”, „Григорій Лужницький. 1907-1990”, „Андрій Багмет. Словник синонімів української мови”, „Вияви релігійності в українській советській літературі: 1953-1988. Спроба аналізу”, літературознавчих статей.

Рудницький Л. Василь Стус і німецька література // Василь Стус. В житті, творчості, спогадах та оцінках сучасників / Упорядк. О. Зінкевич і М. Француженко. – Балтимор – Торонто: „Смолоскип ім. В. Симонен-ка, 1987. – С. 352-367.

Рудницький Л. Іван Франко і німецька література. – Мюнхен, 1974. – 226 с.; 2-е вид. – Львів, 2002. – 240 с.

Рудницький Л. Література з місією // Слово і час. – 1992. – Ч. 2. – С. 41-45.

Рудницький Л. Роберт Люїс Стівенсон і Юрій Клен // Сучасність. – 1974. – Ч. 12 (168). – С. 25-38.

Рудницький Л. Світовий код українського письменства. Вибрані літературознавчі статті й дослідження. – Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, 2010. – 334 с.

Салига Т. Ключі любові до розкодування художніх текстів // Література України. – 2011. – 25 серпня. – С. 11.

Тарнашинська Л. Закон піраміди: Діалоги про літературу та соціокультурний клімат довкола неї. – К.: Унів. вид-во „Пульсари”, 2001. – С. 178-181.

Хороб С. Компаративістські відношення Леоніда Рудницького / / Рудницький Л. Світовий код українського письменства. Вибрані літературознавчі статті й дослідження. – Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, 2010. – С. 176-183.

Рудницький Ярослав-Богдан (1910-1995) – літературознавець, фольклорист, мовознавець, громадський діяч. Народ. 27 листопада 1910 р. у м. Перемишлі (тепер Польща). Навчався у гімназіях Перемишля і Стрия. Студіював славистику в Львівському університеті, у 1934 р. здобув ступінь магістра, у 1937 р. захистив дисертацію. Учителював у гімназії (м. Львів).

У 1938 р. переїхав до Берліна, брав участь у підготовці „Українсько-німецького словника”. Викладав в УВУ, Гайдельберзькому університеті, Теологічному інституті в Гіршберзі. У 1949 р. емігрував до Канади, заснував славистичний відділ у Манітобському університеті у Вінніпезі, очолював його упродовж 1951-1969 років. Був президентом УВАН у Вінніпезі (1955-1969), видавав серію „Славистика” (1949-1973), „Ономастика” (1951-1975), „Україніка в Канаді” та ін. Організував і очолював Українську Могилансько-Мазепинську академію (1978-1992), був членом уряду в екзилі. Обирався президентом Міжнародної академії гуманістичних наук (1981). Помер 19 жовтня 1995 р. у Монреалі (Канада). Автор більше 2000 публікацій.

Автор збірки віршів „Свшану пах” (1994), книжок „Подорожі навколо півсвіту” (1955), „Подорожі по Америці” (1956), „3 подорожі по Вінніпегу” (1957), „3 подорожей по Канаді” (1949-1959), літературознавчої студії „Burns and Shevchenko” (1959).

Рудницький Я. Бернс і Шевченко. – Вінніпег, 1959. – 32 с.

Рудницький Яр. Бібліотека то-

вариства „Просвіта” в Порт Артурі, Онтаріо. – Вінніпег, Порт Артур, 1961. – 16 с.

Рудницький Яр. Бібліотека читальні “Просвіти” у Вінніпегу. – Вінніпег, Порт Артур, 1956. – 30 с.

Рудницький Я. Вірші // Хрестоматія української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 163.

Рудницький Я. Найближчі завдання шевченкознавства. – Вінніпег, 1958. – 32 с.

Рудницький Я. Нарис української діялектології. – Авсбург, 1946. – 48 с.

Рудницький Я. Слово про Ігорів похід в переспівах на сьогочасну українську мову. – Грефенгайнхен, 1944. – 54 с.

Славутич Яр. Увіковічнення українського слова в Канаді // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славутич, 1992. – С. 200-202.

Русальський Володимир (1911-1957) – український письменник, журналіст. Справжнє ім'я та прізвище – Іван Гевеленко. Народ 15 червня 1911 р. у с. Писарівка на Уманщині. Співробітничав із обласними та центральними газетами, був співробітником журналу „Літературна критика”. Емігрував, перебував у таборах у Німеччині. У 1949 р. прибув до Австралії, поселився в Аделаїді, заробляв фізичною працею. Друкувався в Австралії, Канаді, Німеччині. Помер 5 травня 1957 р. в Аделаїді (Австралія).

Автор збірок новел і оповідань „Місячні ночі” (1945), „Сонячні дзвони” (1946), „Сміх Іскаріота”

(1947), „Після облоги міста” (1951), неопублікованих збірок „Бунт землі”, „Портрети моїх знайомих”.

Русальський В. Місячні ночі. Оповідання. – Авсбург, 1945. – 36 с.

Василенко Р. Володимир Русальський (1911-1957) // Життя в гримі та без (шляхами діаспори): Мемуари, поезії, публіцистика. – К.: Рада, 1999. – С. 347-350.

Нитченко Д. Русальський Володимир // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – Т. 4 (Австралія – Азія – Африка). – С. 171.

Русова Софія Федорівна (1856-1940) – прозаїк, літературознавець, педагог, громадський діяч. Дівоче прізвище – Ліндфорс. Народ. 18 лютого 1856 р. в родинному маєтку в с. Олешня на Чернігівщині. У 1865 р. разом із родиною переїхала до Києва, закінчила гімназію, вчилася у Петербурзькій консерваторії. Викладала на жіночих курсах, у педагогічному інституті. У 1910-1914 рр. редагувала український педагогічний журнал „Світло”. У 1917 р. стала членом Центральної Ради, очолювала департамент дошкільної і позашкільної освіти Міністерства освіти УНР. У 1921 р. емігрувала, з 1923 р. мешкала в Празі, викладала в Українському педагогічному інституті ім. М. Драгоманова. Почесний голова Союзу українок. Заснувала видавництво „Українська книжка” у Празі. Померла 5 лютого 1940 р., похована у Празі.

Автор праць „Дошкільне виховання” (1918), „Перша читанка для

дорослих, для вечірніх та недільних шкіл" (1918), „Методика колективного читання" (1918), „Єдина діяльна (трудова) школа" (1923), „Теорія і практика дошкільного виховання" (1924), „Дидактика" (1925, 1930), „Сучасні течії в новій педагогіці" (1932), „Роля жінки в дошкільному вихованні" (1934), „Дещо про дефективних дітей" (1935), „Моральні завдання сучасної школи" (1938); спогадів „Мої спомини" (1939), „Наші визначні жінки" (1934; друге вид. 1945).

Русова С. Вибрані педагогічні твори / Упоряд. О. В. Проскура. – К.: Освіта, 1996. – 303 с.

Русова С. Дидактика. – Прага, 1925. – 191 с.

Русова С. Листи до М. Коцюбинського // Листи до Михайла Коцюбинського / Упорядк. та комент. В. Мазного. – Ніжин: ТОВ „Видавництво „Аспект-Поліграф", 2003. – Т. IV: Науменко-Яновська. – С. 90-95.

Русова С. Мемуари. Щоденник. – К.: Поліграфкнига, 2004. – 544 с.

Русова С. Наші визначні жінки. Літературні характеристики-силюети. – Вінніпег: Накладом Союзу українок Канади, 1945. – 107 с.

Русова С. Серед рідної природи. Оповідання. – К. – Ляйпціг, б. р. – 80 с.

Русова С. Теорія і практика дошкільного виховання. – Л.; Краків; Париж, 1993. – 126 с.

Джус О. Творча спадщина Софії Русової періоду еміграції. – Івано-Франківськ, 2002. – 260 с.

Коваленко С., Пінчук І. Освітня діяльність і педагогічні погляди Софії Русової. – Ніжин, 1998. – 213 с.

Корновенко С. В. Українська революція: Історичні портрети : навчальний посібник для студ. іст. фак-тів вищ. навч. закл. України / С. В. Корновенко, А. Г. Морозов, О. П. Реєнт. – Вінниця: Фоліант, 2004. – С. 183-184.

Сабоп Степан
– див. Зореслав.

Саварин Петро Михайлович (1926) – письменник, громадсько-політичний діяч. Народ. 17 вересня 1926 р. у с. Зубрець Бучацького повіту (Західна Україна). У 1949 р. емігрував до Канади, навчався в Альбертському університеті. Адвокатську практику почав з 1957 р. в Едмонтоні, учителював у школі українських студій. Був співзасновником і директором „Траст компанії Геритидж”, головою Конгресу українців Канади в Едмонтоні. Член Сенату, Ради губернаторів і канцлер Альбертського університету (з 1982 р.). Президент Прогресивно-консервативної партії Східного Едмонтона, голова Клубу професіоналістів і підприємців. Обирався президентом Світового Конгресу вільних українців (1983). Почесний громадянин м. Вінніпег. Нагороджений Шевченківською медаллю.

Марунчак М. Саварин Петро // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 555-556.

Савицька Іванна (1914) – письменниця. Дівоче прізвище – Трешневська, по чоловікові – Савицька. Народ. 14 березня 1914 р. у Кросно (Галичина). Почала друкуватися у 30-х рр. Емігрувала, спочатку перебувала у Німеччині, потім у Канаді. У 1949 р. переїхала до США, мешкала в Чикаго. Працювала в дитячих журналах

„Світ дитини”, „Дзвіночок”, „Веселка”. У 2004 р. відзначила 90-річчя у реабілітаційному Контіненталь Кер Сентер.

Автор збірок віршів „Серце” (1953), „Українські молоді пісні” (1957), „Незабудьки” (1959), „З мого вікна” (1997); збірок оповідань і казок „З пташиного лету” (1974), „Наша хатка” (1957), „Золоті дзвіночки” (1958), „Три казочки” (1961), „Денник Ромця” (1963); драматичних і гумористичних творів „Гість із неба” (1955) та ін.

Савицька І. З пташиного лету: Образи сучасного, дружні усмішки, репортажі. – Нью-Йорк: Червона калина, 1974. – 140 с.

Савицька І. З мого вікна: Настрєві ескізи, мальовані на канві життя. – Джерзі Ситі: Свобода, 1997. – 139 с.

Савицька І. Незабудьки. Вірші. – Філадельфія – Нью-Йорк, 1959. – 29 с.

Савицька І. Ой верше мый, верше... Нариси з минулого й сучасного Лемківщини. – Кренфорд, 1982. – 80 с.

Савицька І. Ци помнеш, лемку? // Слово. Збірник 11. – Б. м.: ОУП „Слово”, 1987. – С. 160-164.

Savytska Ivanna // Encyclopedia of Ukraine / Ed. By Danylo Husar Struk. – Toronto –Buffalo –London. – Vol. III. – P. 546.

Савчук Павло (1903-1969) – поет, драматург, критик, літературознавець, публіцист, вчений-педагог. *Псевдонім – П. Буковинець*. Народ. 1903 р. у Городенці (Західна Україна). Здобув філологічну освіту. Воював у лавах УГА та УНР. Після війни жив у США. Співробі-

тничав із журналами „Світання”, „Визвольний шлях”, „Вісник” та іншими. 6 липня 1969 р. помер. Дійсний член НТШ.

Автор п'єс „УПА в Карпатах” (1951), „Чотирьох з мільйонів” (1951), „Облога замку”, „У листопадову ніч”; збірки віршів „В бурі життя” (1954), поеми „Гетьман Мазепа”, багатьох науково-публіцистичних статей.

Савчук П. Вибрані твори: Ювіл. вид. в одному томі. – Нью-Йорк, 1955. – 159 с.

Савчук П. В бурі життя: Поезії 1935-1940. – 3-є вид. – Нью-Йорк, 1954. – 80 с.

Савчук П. Гетьман Мазепа. Історична поема. – Нью-Йорк, 1959. – 159 с.

Савчук П. Сон матері. Трагедія. – Нью-Йорк: Накладом автора, 1953. – 32 с.

Савчук П. Чотирьох з мільйонів. Трагедія. – Нью-Йорк, 1951. – 67 с.

Савчук П. УПА в Карпатах. Драма на 5 дій. – Джерзі Ситі, 1951. – 46 с.

Кухар Р. Павло Савчук (1903-1969) // Світання. – 1969. – Ч. 8 (14). – С. 1.

Славутич Яр. Новий твір про гетьмана Мазепу // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славутич, 1992. – С. 156-157.

Самчук Улас Олексійович (1905-1987) – український прозаїк, журналіст, редактор. Друкувався під літературними іменами і криптонімами: В. Данильчук, В. Перебендя, Влодко Іван, Волинянка

Ольга, Кай, Ф. Грак, У.С., М.П., П.Б, Б.П., В.Р., М.К., Ф.Н. Народ. 20 лютого 1905 р. у с. Дермань на Рівненщині в селянській родині. Навчався у Крем'янецькій гімназії, Бреславльському й Українському вільному університетах. У 1927 р. утік із польського війська до Німеччини. Закінчив Український вільний університет (1931).

У 1941 р. повернувся в Рівне, був головним редактором часопису „Волинь”. У 1944 р. емігрував, перебував у таборах Ді-Пі (1945-1948). У 1948 р. переїхав до Канади. Помер 9 липня 1987 р. у м. Торонто (Канада). Член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Автор повістей „Марія” (1933), „Кулак” (1932), трилогії „Волинь” („Куди тече річка” (1932), „Війна і революція” (1936), „Батько і син” (1937)), романів „Юність Василя Шеремети” (1946-1947), „Ост”: „Морозів хутір” (1948), „Темнота” (1957) і „Втеча від себе” (1982); книг спогадів і репортажів „П'ять по дванадцятій” (1954), „На твердій землі” (1967), „На білому коні” (1956), „На коні вороному” (1979), „Планета Ді-Пі” (1979), „Слідами піонерів” (1980).

Документ доби: публіцистика Уласа Самчука 1941-1943 років / Упоряд. А. Жив'юк. –Рівне, 2008. – 456 с.

Самчук У. Гори говорять. – К., 1996. – 270 с.

Самчук У. Волинь: У 2 т. – К.: Дніпро, 1993. – Т. 1, 2.

Самчук У. Втеча від себе. Роман. – Вінніпег: Інститут дослідів Волині, 1982. – 428 с.

Самчук У. Дермань. Роман: У

2 ч. – Рівне: Волинські обереги, 2005. – 120 с.

Самчук У. Кулак. Роман. – Чернівці: Бібліотека „Самостійної думки”, 1937. – 280 с.

Самчук У. Кулак. Месники. Віднайдений рай: Роман, оповідання, новели. – Дрогобич: Видавнича фірма „Відродження”, 2009. – 488 с.

Самчук У. На білому коні. Спогади. – Львів: Літопис Червоної Каolini, 1999. – 229 с.

Самчук У. На коні вороному. Спомини і враження. – Вінніпег: Вид. Товариства „Волинь”, 1975. – 360 с.

Самчук У. На твердій землі. Роман. – Торонто: б. в., 1966. – 390 с.

Самчук У. Плянета Ді-Пі: Нотатки й листи. – Вінніпег: Інститут дослідів Волині, 1979. – 355 с.

Самчук У. Роздуми про літературу. Збірник літературно-критичних статей. – Рівне, 2005. – 103 с.

Самчук У. Слідами піонерів: епос української Америки. – Джерзі ситі; Нью-Йорк: Свобода, б. р. – 270 с.

Самчук У. Темнота. Роман. – Нью-Йорк, 1957. – 493 с.

Самчук У. Чого не гоїть огонь. – К.: Укр. письменник, 1994. – 233 с.

Самчук У. Юність Василя Шеремети: Роман. – Рівне: Волин. обереги, 2005. – 329 с.

Васьків М. Жанрові особливості романістики Уласа Самчука. „Кулак” У. Самчука: між мистецтвом і публіцистикою, традицією та її оновленням // Український еміграційний роман 1930-50-х років. – Кам’янець-Подільський: ПП „Ме-

добори-2006”, 2011. – С. 15-34.

Волинські дороги Уласа Самчука: Збірник. – Рівне: Азалія, 1993. – 103 с.

Гарасевич М. Широкий письменницький діапазон У. Самчука / / Дзвони. – 1978. – № 3-4. – С. 55-74.

Гром’як Р. Розпросторення духовного світу Уласа Самчука (Від трилогії „Волинь” до трилогії „Ost”) // Орієнтації. Розмисли. Дискурси. 1997-2007. – Тернопіль: Джура, 2007. – С. 248-267.

Дальній М. Музей і архів Уласа Самчука перевезено в Україну // Нові дні. – 1995. – Ч. 539. – С. 14-15.

Копач О. Улас Самчук – літописець ХХ століття // Нові дні. – 1991. – № 2. – С. 14-15.

Крупач М. Історіософський „документ у слові” Уласа Самчука // Визвольний шлях. – 2006. – № 5. – С. 120-123.

Кузьменко С. Улас Олексійович Самчук: До 90-ліття з дня народження // Нові дні. – 1995. – Ч. 539. – С. 12-13.

Нагорна І. У дні виняткового часу. – Рівне, 2008. – 54 с.

Наумович С. В’їзд У. Самчука ... до Києва // Визвольний шлях. – 1965. – № 12. – С. 1364-1366.

Поліщук Я. Формули ідентичності Уласа Самчука на тлі доби / / Дивослово. – 2004. – № 7. – С. 26-29.

Розумний Я. Улас Самчук (1905-1987) // Сучасність. – 1987. – Ч. 12. – С. 30-34.

Руснак І. „Жертва пані Маї” як зразок інтелектуальної драми Уласа Самчука // Вісниківство: Літературна традиція та ідеї. Нау-

ковий збірник. – Вип. 2. – Дрогобич: Посвіт, 2012. – С. 408-417.

Руснак І. Живий дух Уласа Самчука // Самчук У. Кулак. Месники. Віднайдений рай: Роман, оповідання, новели. – Дрогобич: Видавнича фірма „Відродження”, 2009. – С. 9-28.

Руснак І. Історіософська концепція російської революції у творчості Уласа Самчука // Визвольний шлях. – 2006. – № 11. – С. 28-41.

Руснак І. „Я був повний Україною...”: Художня історіософія Уласа Самчука. – Вінниця, 2005. – 405 с.

Улас Самчук. Ювілейний збірник. До 90-річчя народження. – Рівне: Азалія, 1994. – 108 с.

Тарнавський О. Зустріч з Уласом Самчуком // Нові дні. – 1988. – № 11. – С. 13-14.

Тарнавський О. Улас Самчук – прозаїк // Відоме й позавідоме. – К.: Час, 1999. – С. 336-350.

Ткачук М.П. Художні виміри творчості Уласа Самчука // Українська мова і література в школі. – 2005. – № 6. – С. 43-47.

Харченко О. Музей-архів Уласа Самчука // Молода Україна. – 1989. – № 385. – С. 18.

Шевчук Вал. Улас Самчук та його волинська сага // Українська мова і література в школі. – 1992. – № 11-12. – С. 30-34.

Сацюк Олексій (1909-1960) – прозаїк, драматург, перекладач. Народ. 18 жовтня 1909 р. у с. Головчиці нині Млинівського району Рівненської обл., закінчив Дубенську гімназію, потім юридичний факультет Львівського університе-

ту (1933). Працював у Дубні адвокатом, у роки Другої світової війни – головою окружної управи в Дубно. За громадсько-політичну діяльність заарештовувався спочатку польською, потім радянською владою. Емігрував, у 1945-1948 рр. перебував у Австрії, потім переїхав до Аргентини. Був дорадником, головою „Товариства мистців, літераторів і науковців”, співредактором (редактором) журналу „Пороги” (Буенос-Айрес). У 1949 р. переїхав до США. Помер 3 квітня 1960 р. у м. Чикаго (США). Похований на цвинтарі „Елмвуд”.

Автор збірок оповідань „Колоски” (1947), „Злат-жолудь” (1951), „Похмілля богів”; повісті „Смертності” (1947), п’єси „Скрипка на камені” (1952), перекладів, статей.

Сацюк О. Злат-жолудь. – Буенос-Айрес: Вид-во Денисюка, 1951. – 126 с.

Сацюк О. Скрипка на камені. П’єса. – Буенос-Айрес: Вид-во Денисюка, 1952. – 63 с.

Сачко Софія (1955) – українська поетеса. Народ. 1955 р. у с. Вулька на Більщині (Польща). Закінчила факультет російської філології Люблінського університету. Мешкає в Більську Підляському, вчителює.

Автор поетичних збірок „Пошуки” (1982), „Над днем похилена”.

Сачко С. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 427-433.

Сачко С. Над дньом похилена / / Світо-Вид. – 1990. – Вип. 3. – С. 22-25.

Світлична Надія Олексіївна (1936-2006) – літературознавець, мемуарист, правознавець. Народ. 8 листопада 1936 р. у с. Пологи Старобільського р-ну на Луганщині в родині колгоспників. Закінчила середню школу № 1 м. Старобільська, потім українське відділення філологічного факультету Харківського державного університету (1958). Працювала вчителем, потім директором середньої школи робітничої молоді у м. Краснодоні, бібліотекарем. У 1964 р. переїхала до Києва, працювала в редакційній групі заочного сільськогосподарського технікуму, редактором видавництва „Радянська школа”, науковим співробітником Інституту педагогіки, викладала у вечірній школі. У 1968 р. була звільнена з роботи, у 1972 р. заарештована. Відбувала ув’язнення в Мордовії (1973-1976). Після відбуття терміну повернулася до Києва, не могла знайти роботу. У 1978 р. емігрувала до США, працювала в Українському інституті Гарвардського університету (1979-1981), потім у видавництві „Пролог”, на радіостанції „Свобода” (1983-1994), в Українському музеї (м. Нью-Йорк), редактором журналу „Віра”. Померла 8 серпня 2006 р. у м. Ірвінгтон (штат Нью-Джерсі, США). У 1994 р. була удостоєна Шевченківської премії „За активну публіцистичну журналістську діяльність”, нагороджена орденом Княгині Ольги (2005).

Автор спогадів про А. Гор-ську, Г. Снегірєва, І. Світличного, В. - Марченка, В. Стуса, упорядник збірок Я. Лесева „Мить”, М. Руден-

ка „За ґратами”, М. Горбала „Деталі піщаного годинника”, В. Стуса „Палімпсести” та ін.

Доброокий: Спогади про Івана Світличного / Упорядники Леоніда і Надія Світлична. – К.: ЧАС, 1998. – 572 с.

Світлична Н. О. „Звідки вони взялися в Донбасі” / Розмовляв О. Неживий // Наша газета. – 1997. – 23 авг. – С. 5

Світлична Н. Від упорядника // Стус В. Палімпсести. – Мюнхен: Сучасність, 1986. – С. 7-16.

Світлична Н. Кілька уточнень до життєпису Юлія Лавріненка // Березиль. – 2000. – № 11-12. – С. 183-186.

Карасюк С., Овсієнко В. Пам’яті Світличної Надії Олексіївни (8 листопада 1936 р. – 8 серпня 2006 р.) // Молода нація. – 2006. – № 2 (39). – С. 15-21.

Коцюбинська М. „Без неї не було б ніякого шістдесятництва...” // Молода нація. – 2006. – № 2 (39). – С. 5-11.

Коцюбинська М. Надія з родини Світличних // Українки в історії. – К., 2004. – С. 276-278.

Неживий О. Живе світла пам’ять // Літературна Україна. – 2009. – 22 січня. – С. 8.

Свобода Віктор Леонтійович (1925-1992) – перекладач, вчений, редактор. Один із псевдонімів – Майкл Браун. Народ. 20 лютого 1925 р. у с. Компаніївка на Кіровоградщині в інтелігентній родині. У 1933 р. був репресований батько. У 1941 р. закінчив середню школу. З 1943 р. перебував на чужині, спочатку у Відні, потім переїхав до Великобританії (1948).

Вищу освіту здобув у Інституті слов'язознавства та східноєвропейських студій Лондонського університету. У 1958 р. отримав ступінь магістра, викладав російську мову та літературу, пізніше (з 1973 р.) й українську в цьому ж навчальному закладі. Працював асистентом (1955-1959), старшим викладачем, а з 1983 р. – старшим науковим співробітником в Інституті слов'язознавства. Піднімав питання про арешти творчої інтелігенції в Україні. 1 липня 1992 р. помер у м. Кобен (графство Кент, Великобританія).

Автор статей про українську літературу до англомовної енциклопедії “The Penguin Companion to Literature”, “Cassell’s Encyclopedia of world literature” (1973), редактор англомовної збірки документальних матеріалів про антитоталітарну боротьбу в Україні “Ferment in Ukraine” („Неспокій в Україні”), англійського перекладу праці І.Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?”.

Swoboda Victor. The Evolution of Mykola Rudenko’s Philosophy in His Poetry // *Studia Ucrainica*. – 1988. – № 4. – Р. 76-84.

Зорівчак Р. Його серця струм // *Літературна Україна*. – 2007. – 27 грудня. – С. 2, 8.

Сембратович Роман (1876-1906) – публіцист, редактор, видавець, громадсько-політичний діяч. Псевдоніми та криптоніми: Р. Висовський, Учасник, Р.В., Severus, R.S. та ін. Народ. 1876 р в с. Нове Село Чесанівського повіту (тепер Польща). Освіту здобув в українській гімназії у Перемишлі,

потім на правничому факультеті Віденського університету. Навчання довелося переривати через туберкульоз у 1898 р., повернувся до родини у Нове Село, потім знову поновив навчання. Дебютував як прозаїк в альманасі „Січ”. Був одним із ініціаторів німецькомовного видання про українські справи „Ruthenische revue”. Помер 8 січня 1906 р. у Відні (Австрія).

Автор оповідань „Ренегат”, „Модні тортури”, „Лілл”; брошури „Polonia irredenta” („Невизволена Польща”) (1903), численних статей різними мовами.

Качкан В. А., Качкан О. В. Засвітився яскраво – згас раптово: Роман Сембратович і „Ruthenische revue” // *Нев’януча галузка калини: Українські літератори, вчені, громадські діячі – в діаспорі*. – К., 2011. – С. 44-77.

Федасюк Н., Шаповал Ю. Сембратович Роман // *Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопедичного словника / За ред. М. М. Романюка*. – Львів, 1996. – Вип. 3. – С. 271-272.

Семененко Олександр Платонович (1898-1978) – письменник-мемуарист, громадський діяч. Народ. 12 вересня [27 серпня за ст. ст.] 1898 р. у м. Єлисаветграді (Кіровоград) Херсонської губ., закінчив гімназію (1915), потім – юридичний факультет Одеського університету. З 1925 р. працював у харківському суді, був членом Харківської колегії адвокатів. Неодноразово заарештовувався (1937, 1938).

Під час німецької окупації Харкова був заступником обербурго-

містра О. Крамаренка, у 1942-1943 рр. – міський головою (обер-бургомістр). У 1943 р. емігрував до Німеччини, захищав інтереси робітників, вивезених на примусову працю до Німеччини. Під чужим прізвиськом (Змененко Олексій) змушений був емігрувати до Бразилії, працював у Ріо-де-Жанейро представником фірми продажу канцелярського приладдя. З 1960 р. мешкав у США. Працював клерком правничої фірми. Обирався головою Фондації УВАН. Помер 1 червня 1978 р. у Нью-Йорку, похований на православному цвинтарі св. Андрія Первозванного у Бавнд Бруку.

Автор книги спогадів „Харків... Харків...” (Мюнхен, 1977; Харків – Нью-Йорк, 1992).

Семененко О. Харків, Харків... / Вступне слово Маріяна Коця. – Харків – Нью-Йорк: Березіль – Маріян Коць, 1992. – 160 с.

Семчишин Стефан Іванович (1940) – український письменник. Народ. 19 серпня 1940 р. у Старій Дуброві (Югославія). Емігрував до Канади, навчався у Лютеранському університеті й Університеті Королєви в Кінгстоні. Здобув ступінь доктора медичних наук (1971). Народжений бронзовою медаллю. Працював лікарем у м. Торонто. Автор багатьох наукових розвідок.

Семчук Стефан (1899-1984) – поет, журналіст, публіцист. Народ. 2 листопада 1899 р. у м. Тернополі. Закінчив духовну семінарію в Перемишлі, продовжив навчання у Віденському університеті, здобув ступінь доктора бого-

словських наук (1925). У 1928 р. прибув до Канади, заснував Братство українців-католиків Канади (1932), редагував його „Бюлетень”. Працював у парафіях Саскачевана, Манітоби, Вінніпега. Був викладачем теологічних наук. Помер 4 серпня 1984 р., похований у Вінніпезі.

Автор поетичних збірок „Метеори” (1924), „Воскресіння” (1927), „Фанфари” (1931), „Канадійська рапсодія” (1959), „Рефлексії” (1965), „Жерела” (1966), „Сотворення” (1963), „Поезія і проза” (1969), „Світлість думки” (1970), „Навколо світу” (1971); наукових праць „Начерк українського письменства”, багатьох статей.

Семчук С. Жерела. – Вінніпег, 1966. – 49 с.

Семчук С. Канадійська рапсодія. Поезія і проза. – Вінніпег – Йорктон, 1959. – 132 с.

Семчук С. Митрополит Михайло Рагоза. – Мондер, 1947. – 19 с.

Семчук С. Навколо світа. Лірика. – Вінніпег, 1971. – 77 с.

Семчук С. Начерк українського письменства. – Вінніпег, 1948. – 94 с.

Семчук С. Поеми. – Вінніпег, 1967. – 67 с.

Семчук С. Рефлексії. Поезії. – Вінніпег, 1965. – 51 с.

Семчук С. Світлість думки. – Вінніпег, 1970. – 94 с.

Славутич Яр. Українська поезія в Канаді // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славути, 1992. – С. 60-62.

Сидорук Степан (1919) – поет. Народ. 1919 р. у с. Ставки біля Володави (Польща) в родині коваля.

Займався сільським господарством, бджільництвом, потім вийшов на пенсію. Друкувався в „Нашому слові”, „Українському календарі”, альманасі „Наш голос”. Член Товариства народних умільців (Stowarzyszenie Twurcyw Ludowych) у Любліні.

Автор збірки віршів „Над Бугом” (1983), оповідань „Nadbuzanskie opowiesci” (польськ.).

Гнатюк І. Степан Сидорук – поет з Південного Підляшшя // Над Бугом і Нарвою. – 2001. – № 2. – С. 14.

Силенко Лев (1920) – український поет, творець „нової віри”. Псевдонім – Лев Тигрович Орлигора. Народ. 27 вересня 1920 р. у с. Богоявленське (Ратківка неподалік нинішньої Олександрії) Миколаївської обл. У роки Другої світової війни емігрував, перебував у Франції, Канаді та США. Як поет не здобув прихильників, тому проголосив нову віру, що частково мала у своїй основі дохристиянські вірування предків. У 1964 р. заснував часопис „Рідна Віра” у Вінніпезі, у 1966 р. – часопис „Самобутня Україна” в Чикаго. Кембріджський університет присвоїв йому титул „Інтелектуал світу”.

Автор збірки „Люблю” (1958), книжок „Мага врата” (1969), „Мага віра” (1979).

Орлигора Л. Будні нашої епохи: Трилогія. – Лондон: Українська видавнича спілка, 1953-1954. – Т. 1, 2.

Орлигора Л. До сонця України. – Нюрнберґ, 1946. – 24 с.

Орлигора Л. Про большевицький фашизм. – Нюрнберґ, 1946. – 28 с.

Орлигора Л. Проблеми демократії: Фраґменти з доповіді. – Авґсбург, 1946. – 26 с.

Силенко Л. Мага Віра. РУНВ. – Велика Британія – США, 1979. – 1428 с.

Силенко Л. Мага врата. – Вінніпег: Оріяна, 1969. – 92 с.

Славутич Яр. Українська література в Канаді: Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 74-79.

Ситник Михайло Васильович (1920-1959) – український поет, журналіст, гуморист. Народ. 6 червня 1920 р. у м. Василькові на Київщині. Навчався в Київському педагогічному інституті ім. М. - Горького. Почав друкуватися в 1937 р. у журналах „Молодий більшовик” (Київ), „Літературний журнал” (Харків) та ін.

У роки війни активно друкувався, організовував видання газет у Василькові, редагував газету „Українська думка”, входив до складу редколегії „Українського слова”. У 1943 р. емігрував, проте не зміг реалізувати себе, не знайшов належного місця в інонаціональних умовах. Трагічно загинув у бійці 21 серпня 1959 р. у м. Чикаго. Похований на цвинтарі Елмут.

Автор поетичних збірок „Від серця” (1942), „Нові обрії” (1942), „Відлітають птиці” (1946), „Цвіт папороті” (1975), повісті у віршах „Залізничний сторож” (1946).

Ситник М. Відлітають птиці. – Гамбург – Гайденав, 1946. – 96 с.

Ситник М. Залізничний сторож.

Віршована повість. – Мюнхен, 1947. – 77 с.

Ситник М. Катам наперекір. Поезії, проза, спогади / Упор. М. - Неврлий, Г. Булах. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 1998. – 448 с.

Ситник М. Твори // Слово і зброя: Антологія української поезії, присвяченої УПА і революційно-визвольній боротьбі 1942-1967 / Упоряд. Л. Полтава. – Торонто – Онтаріо, 1968. – С. 324-337.

Ситник М. Цвіт папороті. Поезії. – Торонто: Молода Україна, 1975. – 224 с.

Вірний М. Творчі періоди поета // Ситник М. Цвіт папороті. – Торонто: Молода Україна, 1975. – С. 179-194.

Василенко Р. Про Михайла Ситника // Життя в гримі та без (шляхами діаспори): Мемуари, поезії, публіцистика. – К.: Рада, 1999. – С. 344-347.

Качуровський І. Покоління Другої світової війни в літературі української діаспори // Променисті силуети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 514-531.

Сірий Юрій – див. Тищенко Юрій.

Сірик Григорій Трохимович – письменник. Псевдонім – Грицько Сірик. Народ. на хуторі поблизу села Грузьке. Закінчив 6 класів сільської школи. Працював у колгоспі, на шахті, залізниці. За кордон потрапив під час війни як „остарбайтер”. Писати почав у 1950-х роках у Канаді, працював на за-

лізниці. Свій архів передав в Україну.

Автор творів „Трагедія моєї родини”, „Така моя доля”, „Василькова Анютка, останній волхв Гала” та ін.

Сірик Грицько. Під сонцем обездолених. – Торонто, Онтаріо: Накладом автора, 1989. – 243 с.

Качуровський І. Покоління Другої світової війни в літературі української діаспори // Променисті силуети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 514-531.

Сірко Божена Беатріс Індра (1909-1988) – письменниця, громадська діячка, чешка за походженням. Дівоче прізвище – Совтек, псевдонім – Б. Сібо. Народ. 15 грудня 1909 р. в Угорщині. Вийшла заміж за Івана Сірка, переїхала з чоловіком на Закарпаття. У роки Другої світової війни перебувала у Словаччині й Чехії, працювала в лікарні. У 1948 р. прибула до Австралії, у 1950 р. – переїхала до Нової Гвінеї. У 1967 р. повернулася до Мельбурна. Друкувалася в альманасі „Новий обрій”, чеському журналі „Глас дома” (Рим). Померла 8 серпня 1988 р. у Мельбурні. Член Об'єднання українських письменників „Слово”. Писала чеською та українською мовами.

Автор збірок оповідань „Літаючі самоцвіти” (1957), „Голос крові” (1961).

Сібо Б. Літаючі самоцвіти. – Мельбурн: Ластівка, 1957. – 63 с.

Сібо Божена. Оповідання // Рідні голоси з далекого континен-

ту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та передм. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 59-89

Павлишин М. Сірко Божена // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – Т. 4 (Австралія – Азія – Африка). – С. 177.

Склепович Василь Теодор (1900 – дата невідома) – письменник, учитель. Народ. 18 січня 1900 р. у Давфіні (Манітоба). Закінчив коледж, учительські курси, працював учителем. Був фундатором Колегії св. Андрея.

Автор історичної повісті „Гуцули”, оповідань „Гори кличуть”, „Ще ватра палає”, „Пам’ятник українським піонерам”.

Марунчак М. Склепович Василь Теодор // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 580.

Скоп Олександр Захарович (1927-2003) – письменник, журналіст, меценат, громадсько-політичний діяч. Псевдоніми – Олесь Шпилька, О. Куленко, О. Захарів. Народ. 16 грудня 1927 р. у Вінницькій обл., ріс у містечках Немирові та Тульчині. У роки Другої світової війни був висланий на роботу до Австрії, перебував у таборах для переміщених осіб у м. Аугсбург. Закінчив гімназію (Аугсбург), емігрував до Великобританії, потім до Канади, пізніше до США. Мешкав у Каліфорнії. Був засновником Української православної парафії св. Покрови. Помер 3 вересня 2003 р. у м. Ля Меса

в Каліфорнії. Член Об’єднання українських письменників „Слово“, активний діяч української громади США, голова Фундації ім. Івана Багряного.

Автор збірок гумористичних творів „І сміх, і горе” (1959), „І сміх, і горе за синім морем” (2001); книжки „Вінниця: злочин без кари” (1994).

Шпилька Олесь. І сміх, і горе за синім морем. – К.: Смолоскип, 2001. – 264 с.

Дальний Мар’ян. Листування з Олександром Скопом! // Вибране: Люди – події – коментарі. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – С. 491-502.

Скорубський Максим (1915-1981) – український письменник. Народ. 1915 р. у с. Антонівцях Крем’янецького повіту в сім’ї малоземельного селянина. Закінчив ремісничу школу у Вишневці та агрономічно-лісову школу в Білокриниці. Вступив до лав ОУН. Працював агрономом у маєтку Княжина, брав активну участь в організації УПА на Крем’яничині. Емігрував до США, став церковним і громадським діячем, чільним діячем ОУН. У 1981 р. помер.

Автор спогадів „Туди, де бій за волю”.

Скорубський М. Туди, де бій за волю. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1992. – 351 с.

Скорупський Володимир Михайлович (1912-1985) – український письменник, літературознавець, журналіст, редактор. Народ. 29 листопада 1912 р. у Копичинцях на Поділлі. Навчався на

юридичному відділенні Львівського університету (1935-1939). Почав друкуватися з 1937 р. у журналі „Назустріч”. У роки війни емігрував (1944), перебував у Австрії, Німеччині. Потім емігрував до Канади (1949), поселився спочатку в Едмонтоні, потім переїхав до Торонто (1958). Редагував „Новий шлях” (1977-1984). Помер 11 грудня 1985 р. у Торонто. Похований на цвинтарі „Проспект”.

Член Об'єднання українських письменників „Слово”. Був нагороджений Шевченківською медаллю.

Автор поетичних збірок „Весняний гомін” (1946), „Життя” (1947), „Моя оселя” (1954), „У дорозі” (1957), „Із джерела” (1961), „Айстри невідцвілі” (1972), „Споконвічні луни: Легенди й міти” (1977); поеми „Без рідного порога” (1958), вінка сонетів „Над могилою” (1963).

Скорупський В. Айстри невідцвілі. – Торонто, 1972.

Скорупський В. Весняний гомін. Поезії. – Зальцбург: Нові дні, 1946. – 48 с.

Скорупський В. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 38-44.

Скорупський В. Із джерела. – Торонто, 1961. – 78 с.

Скорупський В. Споконвічні луни. Легенди і міти. – Нью-Йорк – Торонто, 1977. – 70 с.

Клиновий Ю. Нове слово в українській поезії // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 595-597.

Копач О. Про поета, що шукав свого життєвого шляху // Слово.

Збірник 11. – Б. м.: ОУП „Слово”, 1987. – С. 325-329.

Славутич Яр. Українська поезія в Канаді // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 67-70.

Славинський Максим Антонович (1868-1945) – поет, перекладач, публіцист, громадсько-політичний діяч. Псевдоніми – Лавінська, пан Максим, Соловінська, М. Головатий, С. Лавинський, М. Ставинський, Стависький, Пілад. Народ. 12 [24] серпня [листопада] 1872 р. у с. Ставище на Київщині. Навчався в гімназії (1886-1895), на юридичному (1887-1891), потім історико-філологічному факультетах Київського університету. В Катеринославі редагував газету „Придніпровський край”, у Петербурзі був співредактором газет „Северный курьер”, „Свобода и право”, „Свободная мысль”, з 1906 р. редагував „Украинский вестник”. Брав участь у діяльності Української радикально-демократичної партії, був одним із засновників Української партії соціалістів-федералістів. Представляв Центральну Раду в Тимчасовому уряді, був членом ради Міністерства закордонних справ Української держави (1918), тимчасовим представником Української держави на Дону. З 24 жовтня до 14 листопада 1918 р. – міністр праці.

У 1919 р. очолював дипломатичну місію УНР у Празі, залишився в Чехословаччині, викладав в Українському педагогічному інституті ім. М. Драгоманова, Ук-

раїнській господарській академії. У 1945 р. був заарештований радянськими спецслужбами у Празі. Помер 23 листопада 1945 р. у Лук'янівській в'язниці в Києві, в 1993 р. помертено реабілітований.

Автор ліричних творів, перекладів В. Шекспіра, Й.-В. Гете, Г. - Гайне, публіцистики, курсу лекцій з історії України, книги „Национально-государственная проблема в СССР”.

Славутич Яр (1918-2011) – поет, публіцист, літературознавець, мовознавець, редактор. Справжнє ім'я та прізвище – Григорій Михайлович Жученко. Народ. 11 січня 1918 р. на хуторі Жученки неподалік с. Благодатне Олександрівського повіту на Херсонщині. Був заарештований разом із батьком (1932), але вдалося втекти з вагона. Навчався у Запорізькому педагогічному інституті (1936-1940). Відбував військовою службу, воював у складі „Чернігівської січі”. Емігрував (1944), перебував у таборі для переміщених осіб, був одним із організаторів МУРУ. Навчався в Українському вільному університеті (Авсбург, 1945-1946). У 1949 р. емігрував до США, навчався в аспірантурі Пенсильванського університету (1953-1955). Захистив докторську дисертацію (1955). Переїхав із Каліфорнії до Канади (1960), викладав українську мову і літературу в Альбертському університеті до виходу на пенсію (1983). Упорядник і видавець альманаху „Північне сяйво” (1964-1971), „Західноканадського збірника”, „Антології української

поезії в Канаді” (1975). Обирався президентом Канадського інституту назвознавства (1976). Нагороджений орденом Президента України „За заслуги” III ступеня (1998). Лауреат премії ім. Д. Яворницького та імені Д. Загула. 4 липня 2011 р. помер у Канаді.

Автор поетичних збірок „Співає колос” (1945, 1994), „Гомін віків” (1946), „Правдоносці” (1948), „Спрага” (1950), „Оаза” (1960), „Маєстат” (1962, 1994), „Завойовники прерій” (1968), „Мудрощі мандрів” (1972), „Живі смолоскипи” (1983, 1992), „Шаблі тополь” (1992), „Слово про Запорозьку Січ” (1991), „Соловецький в'язень” (1992), „Трофеї. 1938-1963” (1963); поем „Донька без імені” (1952), „Моя доба” (1993); книжок „Модерна українська поезія” (1950), „Розстріляна муза” (1955), „Іван Франко і Росія” (1959), „Велич Шевченка” (1961), „Шевченкова поетика” (1964), „Українська література в Канаді” (1992), підручників.

Славутич Яр. Велич Шевченка. – Вінніпег: УВАН, 1961. – 30 с.

Славутич Яр. Дослідження та статті: У 2 част. – Едмонтон: Славута, 2006. – Ч. 1. – 504 с.; Ч. 2. – 484 с.

Славутич Яр. Маєстат. 2-е вид. – Ніжин: Просвіта, 1997. – 64 с.

Славутич Яр. Модерна українська поезія. – Філадельфія, 1950. – 51 с.

Славутич Яр. Слово про Запорозьку Січ. – Січеслав: Січ, 1991. – 31 с.

Славутич Яр. Соловецький в'язень. – К.: Веселка, 1992. – 47 с.

Славутич Яр. Твори: У 2 т. – К.:

Дніпро, 1994. – Т. 1 – 671 с.; Т. 2. – 365 с.

Славутич Яр. У вирі багатокультурности: Спогади учасника. – Едмонтон: Славутич, 1988. – 224 с.

Славутич Яр. Українська література в Канаді. – Едмонтон: Славутич, 1992. – 336 с.

Боднарчук І. Співець херсонських степів Яр Славутич // Жіночий світ. – 1985. – Ч. 5. – С. 11-12.

Волинський К. Яр Славутич. Літературний портрет. – К.: Наукова думка, 1994. – 236 с.

Гордасевич Г. Цей невгамований Славутич // Дзвін. – 1965. – № 3. – С. 146-151.

Долинська С. Історизм і історіософія Яра Славутича // Визвольний шлях. – 2006. – № 9. – С. 52-59.

Жила В. Вимогливий, чуйний і послідовний: До 70-річчя й 50-річчя літературної діяльності Яра Славутича // Жіночий світ. – 1988. – Ч. 10. – С. 14-17.

Іщук-Пазуняк Н. До 70-річчя Яра Славутича // Вибрані студії з історії, лінгвістики, літературознавства і філософії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2010. – С. 344-352.

Качуровський І. Огляд „Розстріляної музи” Яра Славутича // Сучасність. – 1966. – № 6. – С. 154-155.

Кислиця Д. Славутичева мова (До 60-річчя поета) // Нові дні. – 1978. – № 2. – С. 13-15; № 3. – С. 13-14.

Ковалюк М. Яр Славутич англійською мовою // Визвольний шлях. – 1993. – Кн. 2. – С. 249-252.

Кравчук В. Патріотичні мотиви

у творчості Яра Славутича – Тернопіль, 1998. – 64 с.

Матвієнко Ф. „Трофеї” Яра Славутича: Рецензія-відгук // Визвольний шлях. – 1964. – № 5. – С. 588-592.

Михайловський М. Чернігівські січовики: Новий збірник пісень на слова Яра Славутича // Нові дні. – 1984. – № 10. – С. 23-24.

Міршук Д. Смолоскипи визволення: Про книжку Яра Славутича „Живі смолоскипи” // Нові дні. – 1985. – № 2 (420). – С. 22-24.

Назаренко Т. Правди потужний спалах. Поетична творчість Яра Славутича. – Львів: Каменяр, 1996. – 144 с.

Овечко І. Шоста збірка поезій Яра Славутича // Визвольний шлях. – 1967. – Кн. 4 (229). – С. 490-492.

Романенчук Б. Поетична творчість Яра Славутича // Нові дні. – 1950. – № 2. – С. 10-13.

Сварог В. Джон Кітс і Яр Славутич // Нові дні. – 1959. – № 6 – С. 17-21.

Сердюк П. Сонети Яра Славутича // Визвольний шлях. – 1995. – № 5. – С. 95-100.

Січеславський збірник: До 80-річчя Яра Славутича. – Січеслав: Січ, 1998. – 240 с.

Сологуб Н. Мовний портрет Яра Славутича. – Вінніпег, 1999. – 152 с.

Сорока П. Поетичний світ Яра Славутича. – Тернопіль: Лілея, 1995. – 176 с.

Творчість Яра Славутича: Статті і рецензії / Упоряд. В. Жила. – Едмонтон: Видання Ювілейного комітету НТШ, 1978. – 432 с.; Т. 2. – К.: Дніпро, 1997. – 912 с.

Херсонський збірник: До 80-річчя Яра Славутича. – Херсон, 1998. – 204 с.

Слонівський Євген Григорович (1914) – український письменник, публіцист, громадський діяч, учений. Народ. 18 березня 1914 р. у м. Харкові. Закінчив технікум лісового господарства, потім біологічний факультет Харківського університету. Учителював у середніх школах Харкова (1936-1939). У роки війни виїхав до Німеччини, працював на фабриці, в фермера, в таборових гімназіях (1946-1949). Після війни емігрував до Канади (1949). Продовжив навчання в Альбертському (1962) й Оттавському (1964) університетах. Учителював (1960-1963), працював бібліотекарем в Університеті Корнел (США, 1965-1979). Друкувався у виданнях „Український голос”, „Український Прометей”, „Нові дні”, „Наш вік”, „Народна воля” та ін. Писав українською та англійською мовами. Член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Автор трилогії „На руїнах минулого” (1956-1990), праць „Історичне значення трьох видатних бібліотек”, „History of Open Access to Library Collections in Soviet Union, 1714-1959” („Історія відкритого доступу до бібліотечних збірок у Радянському Союзі”), „Open Access to Soviet Book Collections” („Відкритий доступ до радянських книжкових збірок”).

Слонівський Є. На руїнах минулого. Роман. – Буенос-Айрес: Перемога, 1956. – Т. 1. – 296 с.

Марунчак М. Слонівський

Євген // Бібліографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег, 1986. – С. 586.

Підгайний О. До вісімдесятиліття видатного українця Євгена Слонівського // Визвольний шлях. – 1995. – Кн. 8 (569). – С. 1008-1010.

Підгайний О. До вісімдесятиліття Євгена Слонівського // Вітчизна. – 1995. – № 9/10. – С. 156-157.

Слонівський Євген // Українські письменники діаспори / Ред. В.Конonenko, упоряд. О. Білик, Г. Гамалій, Ф. Погребенник: У 2 кн. – К., 2007. – Кн. 2. – С. 170-171.

Смаль-Стоцький Іван (1905 – дата невідома) – український поет, прозаїк. Справжнє прізвище – Смаль. Народ. 1905 р. на Полтавщині. Емігрував до Австралії. Друкувався у „Студентській думці” (Німеччина), „Новому шляху” (Вінніпег), „Українському слові” (Буенос-Айрес), альманасі „Новий обрій” (Австралія).

Автор збірок оповідань і нарисів „Потолочені хліба” (1954), повісті „Клепачівський рейд” (1968), репортажу „Кінофільмова експедиція” (1970).

Смаль-Стоцький І. Вірші // З-під евкаліптів. Поезії. – Мельбурн: Просвіта, 1976. – С. 119-126.

Смерека Віра Євгенівна (1923-2010) – українська письменниця, громадська діячка. Народ. 19 січня 1923 р. у с. Андріївка Кролевецького району Сумської обл. в родині священика. Навчалася в селах Лушники і Чепліївка, потім у м. Кролевець. У 1940 р. закінчила школу, вступила до Львівсько-

го університету. В 1942 р. була вивезена до Німеччини, перебувала в таборах. У 1943 р. вийшла заміж за Івана Смереку, який допоміг утекти з табору. У травні 1947 р. виїхала до Англії, мешкала в м. Брадфорд. Писала вірші, оповідання, статті, спогади. Була головою Товариства українських жінок ім. Олени Теліги в Англії, активним членом Світової Федерації українських жіночих організацій. Померла 1 [за ін. даними –7] травня 2010 р.

Автор збірки оповідань „Вічний вогонь” (2000), віршів „Проміння” (2003), спогадів „В німецькій неволі” (1998), збірника доповідей і рефератів „Наші дороговкази” (2006) та ін.

Смерека В. Христос Воскрес! Повесть. – Торонто: вид-во О. О. Василян, 1970. – 133 с.

Бризгун-Соколик О. Віра Смерека: “The girl from Ukraine” // Українка в світі. – 2009. – Ч. 2/184. – С. 12-13.

Смолій Іван (1915-1984) – письменник, фейлетоніст, публіцист, журналіст, редактор. Псевдонім – Клим Булька. Народ. 14 серпня 1915 р. у с. Михнівцях біля Турки. Рано втратив матір, потім батька. Закінчив гімназію у м. Перемишлі. Студював філософію, учителював. Дебютував у 1937 р. у м. Львові оповіданням „Зустріч”. З 1944 р. в еміграції, перебував у Німеччині. Потім емігрував до США (1947), працював журналістом, був редактором тижневика „Народна воля” – органу Українського Братського Союзу – у Скрентоні. Помер 24 лютого 1984 р. в м.

Ютика (штат Нью-Йорк), похований там же. Член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Автор п'єс „Життя на вазі” (1939), „Ніч над пшеничною землею” (1954); збірок оповідань „Дівчина з Вінниці” (1947), „Манекени” (1956), „Зрада” (1959), „Сонцебори” (1960); повістей „Кордони пануть” (1951), „У зеленому підгір'ї” (1960); роману „Неспокійна осінь” (1981).

Смолій І. Дівчина з Вінниці. Оповідання. – Реґенсбург: Українське слово, 1947. – 94 с.

Смолій І. Зрада. Оповідання. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1959. – 152 с.

Смолій І. Кордони пануть. Повесть. – Вінніпег: Вид-во І. Тиктора, 1951. – 159 с.

Смолій І. Манекени. Новелі. – Буенос-Айрес: Вид-во М. Денисюка, 1956. – 151 с.

Смолій І. Неспокійна осінь. Роман. – Нью-Йорк: Сучасність, 1981. – 376 с.

Смолій І. У зеленому Підгір'ї. Повесть. – Джерсі-Сіті – Нью-Йорк: Свобода, 1960. – 190 с.

Коленська Л. Іван Смолій відійшов у вічність // Слово. Збірник 11. – Б. м.: ОУП „Слово”, 1987. – С. 319-324.

Ivan Smolii // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 158.

Смотрич Олександр (1922) – поет, прозаїк. Справжнє прізвище – Флоринський-Флорук. Народ. 28 квітня 1922 р. у м. Кам'янці-Подільському. Його батько працював директором кооперативного техн-

ікуму. У 1924 р. родина переїхала до Харкова, у 1936 р. – до Києва. Після закінчення 8 класів навчався в Київському музичному училищі, проте через хворобу не закінчив. З 1941 р. був постійним кореспондентом газети „Українське слово”, з 1942 до 1944 рр. – літературним співробітником газети „Подільчанин”. Емігрував до Західної Німеччини, друкувався в журналі „Арка”. Прибув до Канади після Другої світової війни (1949), жив у Торонто, заробляв фізичною працею. Потім влаштувався вчителем музики (1954), пізніше працював у Торонтській консерваторії. Друкував спочатку прозу, пізніше почав видавати поетичні збірки.

Автор поетичних збірок „Ночі. Голуба Савоя” (1947), „Вірші. I, II” (1974), „Вірші. III” (1975), „1933” (1975), „20 коротких віршів” (1975), „Вірші. V, VI, VII, VIII” (1975), „Вірші. IX” (1976), „Лірник” (1976), „Ужик” (1985); збірок новел і оповідань „Ночі” (1947), „Вони не живуть більше” (1948), „Вибране” (1952), „Буття. 16 нікому непотрібних оповідань” (1973).

Смотрич О. Вірші. – Б. м.: Самвидав, 1974. – 36 с.

Смотрич О. Вірші // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 120-123.

Смотрич О. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 104-117.

Смотрич О. Вірші // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 120-123.

Смотрич О. Вірші. Оповідання

// Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 111-115; С. 323-330.

Смотрич О. В'язка дір'явих віршів // Сучасність. – 1979. – Ч. 2 (218). – С. 3-10.

Мацько В. Між висловлюванням ідеї та художньою структурою // Смотрич О. Подорож у країну ночі. – Хмельницький: Просвіта, 2010. – С. 3-28.

Мацько В. Художні моделі людини і світу в контексті стильової динаміки української діаспорної прози ХХ століття // Мацько В. Українська еміграційна проза ХХ століття. – Хмельницький: ПП Дерпа І. Ж., 2009. – С. 12-116.

Рахманний Р. Холодний вогонь їхніх віршів // Україна атомного віку. Есеї і статті. 1945-1986. – Торонто: Гомін України, 1988. – С. 489-491.

Тарнашинська Л. „Квінтесенція ночі” – наскрізна метафора творчості Олександра Смотрича // Презумпція доцільності: Абрис сучасної літературознавчої концептології. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 359-384.

Шерех Ю. Подорож у країну ночі (Олександр Смотрич. „Ночі”. Новели) // Друга черга. Література. Театр. Ідеології. – Сучасність, 1978. – С. 221-228.

Юриняк А. Короткі оповідання О. Смотрича // Критичним пером. Літературно-критичні статті, нариси, нотатки. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 168-172.

Сокіл Василь (1905) – український письменник, журналіст, педагог. Псевдоніми – Андрій Шпич-

ка, Макар Дуда. Народ. 5 березня 1905 р. у с. Гусарка Царекостянтинівського повіту Катеринославської губернії. У 1914 р. переїхав до Катеринослава. Закінчив філологічний факультет Харківського інституту народної освіти. У 1925 р. був заарештований, потім викладав українську мову та літературу в середніх школах. У роки Другої світової війни працював у театрі музичної комедії (Узбекистан). Після закінчення війни працював журналістом у Харкові. У 1979 р. емігрував до США, у 1986 р. – до Австралії. Поселився у м. Сідней.

Автор збірки гумористичних і сатиричних творів „Всерйоз і жартома” (1967), „Сміюсь аж плачу” (1990); музичних комедій „Марія” (1947), „Червона калина” (1954), „За синім морем” (1956); спогадів „Здалека до близького” (1987); повістей „Надри” (1932), „Потоки сил” (1937), „Така довга ніч” (1984), „Вікна виходять на захід”; лібретто опер „Павло Корчагін” (1962), „Комуніст” (1967), перекладів, статей.

Дуда Макар. Сміюсь аж плачу. Сатира, гумор, памфлети. – Сідней: Беркут, 1990. – 200 с.

Сокіл В. Здалека до близького: спогади, роздуми. – Едмонтон: Канадський інститут українських студій Альбертського університету, 1987. – 358 с.

Сокіл В. Поминки. Драма на дві дії // Сучасність. – 1987. – Ч. 11 (319). – С. 11-27.

Сокіл В. Приходьте на новосілля // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії /

Упоряд. та передм. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 112-118.

Сокіл В. Слово про батька // Борисфен. – 1993. – № 8. – С. 12-14.

Сокіл В. Така довга ніч: Спогади старого собаки. – Нью-Йорк: Сучасність, 1984. – 96 с.

Гордіїв І., Павлишин М. Сокіл Василь // Енциклопедія української діаспори: У 7 т. – К.: ІНТЕЛ, 1995. – Т. 4 (Австралія – Азія – Африка). – С. 179.

Соколенко Герась (1920-1945) – поет. Справжнє ім'я та прізвище – Герасим Іванович Шмегельський. Народ. 3 березня 1920 р. у с. Михля Ізяславського району Кам'янець-Подільської (тепер Хмельницької) обл. У 1937 р. закінчив семирічку, працював разом із батьками у Михлівському лісництві. Почав друкуватися в молодіжній пресі. До і в перші роки війни працював кореспондентом газети „Ізяславський збірник”. Був двічі заарештований гітлерівцями, з Шепетівської в'язниці йому допоміг визволитися У. Самчук (1942). Був вивезений на каторжні роботи до Сілезії, працював на цегельні. Мобілізований на фронт, загинув 20 лютого 1945 р., похований у с. Борау (Польща). Друкувався в журналах „Дорога”, „Дозвілля”, „Пробоем”, „Наші дні” та інших.

Соколенко Герась. Балада // Крути: Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор. О. Зінкевич, Н. Зінкевич – К.: Смолоскип, 2008. – С. 318-320.

Соколенко Герась. Сурмач визвольних змагань. – Костопіль, 2010.

Соколенко Г. Твори поета невідомої долі. – Нью-Йорк – Філадельфія, 1981. – 36 с.

Горбатюк В. „Душа горить новою ерою...” // Літературна Україна. – 2011. – 17 лютого. – С. 6.

Соловей Дмитро (1888-1966) – письменник, публіцист, учений. Народ. 4 листопада [за ст. ст. 23 жовтня] 1888 р. у м. Срібному на Полтавщині. Здобув освіту на історико-філологічному факультеті Харківського університету. Працював у полтавській кооперації та губернському статистичному бюро, брав активну участь у громадсько-політичному житті Полтави. У 1925 р. переїхав до Харкова, очолив відділ у Центральному статистичному управлінні України. У 1926-1934 рр. – аспірант, потім науковий співробітник кафедри (потім інституту) історії української культури ім. акад. Д. Багалія. Пізніше працював педагогом. З 1944 р. в еміграції: спочатку в Німеччині, з 1950 – у США. 9 липня 1966 р. помер у м. Сейнт-Пол (Міннесота).

Автор 400 праць з українознавства, творів для дітей. Частина спадщина неопублікована.

Соловей Д. Втрата орієнтури: українська інтелігенція у визвольних змаганнях. – К.: Час, 1998. – 66 с.

Соловей Оксана Дмитрівна (1919-2004) – перекладач, критик, етнограф. Псевдоніми і криптоніми: Марія Шаруда, Ольга С., О. С. Народ. 2 липня 1919 р. у м. Полтава в родині історика і громадсько-культурного діяча. Закінчила

фізико-математичний факультет Харківського університету (1941). У 1943 р. залишила Харків, емігрувала до Німеччини, потім до США (1950), мешкала у м. Сейнт-Пол. Працювала у страховій компанії, потім в інженерному відділі приватної фірми. Співпрацювала з радіостанціями „Голос Америки”, „Свобода” (1951-1989). Перекладала з англійської та української мов. З 1973 р. була співробітником УВАН у Нью-Йорку, з 1990 р. – членом-кореспондентом. З 1991 р. – член Американської асоціації українців. У 1992-1993 рр. відвідала Україну. 21 березня 2004 р. померла у США.

Автор книг „Світ гостинний” (2000), „Шевченківські доповіді”, перекладач праць Ю. Шереха „Українська мова в першій половині ХХ століття. Стан і статус” (1987), „Олександр Потебня і українське питання” (1992) та ін.

Соловей О. За глухою стіною / / Забужко О., Шевельов Ю. Вибране листування на тлі доби: 1992-2002 з додатками, творами, коментарями, причинками до біографій та іншими документами. – К.: Висока Полиця, ВД Факт, 2011. – С. 444-448.

Соловей О. Листи Юрія Шереха до Оксани Лятуринської // Сучасність. – 1998. – Ч. 10. – С. 117-138; Сучасність. – 1998. – Ч. 12. – С. 153-155.

Соловей Оксана // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. - Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 171-172.

Корогодський Р. Оксана Соло-

вей у житті і „на дроті” // Сучасність. – 2004. – Ч. 5.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 78.

Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – 162 с.

Соловій Юрій (1924) – есеїст, маляр. Народ. 1924 р. у Старому Самборі (Галичина). Вчився у Львівській академії мистецтв (1941-1944). Після Другої світової війни виїхав до Німеччини, потім до США (1952). Переніс важку нейрохірургічну операцію. Мешкає в Рутерфорді (США). Картини виставляв у Мюнхені (Німеччина), Трентоні, Чикаго, Торонто (Канада). Експериментує з матеріалом, розробляє християнські теми.

Автор книги „Про речі більші, ніж зорі” (1978), картин „Материнство” (1947), „Астральне” (1948), „Розп'яття” (1950, 1969), серії „1000 голів” (1971).

Соловій Ю. Багато тем // Сучасність. – 1962. – Ч. 7.

Соловій Ю. Відвідина „На горі” // Сучасність. – 1962. – Ч. 12. – С. 30-46.

Бойчук Б. Юрій Соловій – неоекспресіонізм – Нью-Йоркська група // Світо-Вид. – 1996. – Ч. II (23). – С. 88.

Бойчук Б. Юрій Соловій // Спомини в біографії. – К.: Факт, 2003. – С. 115-118.

Зеновій Л. Фещак Виставка Юрія Соловія у Філадельфії // Сучасність. – 1976. – Ч. 4 (184). – С. 98-100.

Жодані І.М. Трагування Вірою

Вовк образів живопису Юрія Соловія (драма „Триптих” та збірка „Карнавал”) Емма Андіївська і Віра Вовк: тексти в контексті інтерсеміотики. – К.: ВДК „Університет „Україна”, 2007. – С. 79-84.

Солоха – див. Гурко Стефанія.

Софронів-Левицький Василь (1899-1975) – український письменник, фейлетоніст, перекладач, журналіст, редактор. Справжнє прізвище – Левицький. Псевдоніми – Софронів Василь, Софронів-Левицький. Народ. 14 грудня 1899 р. у с. Стриганцях Товмацького повіту в родині священника. Учнем 8 класу гімназії вступив до лав січових стрільців (1917). Склав у 1918 р. матуру, навчався на філософському факультеті Львівського таємного університету (1921-1923), продовжив навчання в Карловому університеті (1924-1925). Друкуватися почав з 1921 р. у журналах „Митуса”, „Назустріч”, „Літературно-науковому віснику”; з 1926 р. працював у видавничому концерні Івана Тиктора, з 1932 р. – головним редактором „Господарсько-кооперативного часопису”. Упродовж 1929-1939 рр. редагував журнал „Літопис Червоної Калини”. У 1942-1943 рр. був літературним керівником театру „Веселий Львів”. У 1949 р. емігрував із родиною до Канади, заробляв фізичною працею. Був співредактором тижневика „Вільне слово” (1956-1960), з 1960 р. – тижневика „Новий шлях”. Помер 1 листопада 1975 р. Член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Автор збірок „Під сміх війни” (1921), „Бо війна війною” (1922), „Липнева отрута” (1934); книжки „Кланялися вам три України” (1970); одноактівок „Парка в парку”, „Романтична ватра”, „Євшан-зілля”; творів для дітей „Свято весни”, „Печери”, „Бабусин кожушок”; перекладів „Серце людини”, „Чародійна шкіра” та ін.

Левицький В. Софронів. Під веселим оборогом. П'єси для театрів малих форм. – Торонто, 1974. – 207 с.

Софронів В. Бо війна війною. Збірка нарисів. – Львів – Київ, 1922. – 40 с.

Софронів В. Гірськими пляями. Оповідання. – Авґсбург, 1947. – 7 с.

Софронів В. Тітка з провінції. Сценічні жарти. – На правах рукопису. – 48 с.

Софронів-Левицький В. Ідіоми української мови. – Вінніпег: УВАН, 1963. – 64 с.

Софронів-Левицький В. Кланялися вам три України: Репортаж про туристичний марафон по українських поселеннях у Югославії, Чехословаччині і Польщі. – Вінніпег – Торонто: Новий шлях, 1970. – 175 с.

Софронів-Левицький В. Липнева отрута. Вибране. – Торонто – Вінніпег: Новий шлях, 1972. – 236 с.

Софронів-Левицький В. Під веселим оберегом. П'єси для театрів малих форм. – Торонто: Театральна бібліотека, 1974. – 208 с.

Софронів В. Свято весни: Сценічний образок. – Львів: Світ дитини, 1926. – 46 с.

Софронів-Левицький В. Юний

скоморох. П'єси для дітей і молоді. – Торонто, 1972. – 303 с.

Гарасевич М. „Кланялися вам три України” В. Софронів-Левицький // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 393-398.

Качуровський І. Покоління Другої світової війни в літературі української діаспори // Променисті сільвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Киево-Могилянська академія”, 2008. – С. 514-531.

Клиновий Ю. Дещо про призабутого майстра української новели // Софронів-Левицький В. Липнева отрута. Вибране. – Торонто – Вінніпег: Новий шлях, 1972. – С. V-XXV.

Ставровський Юлій (1850-1899) – поет, освітній діяч. Псевдонім – Попрадов. Народ. 18 січня 1850 р. у с. Спиській Сулині Бардівського округу (Словачина). Закінчив Пряшівську гімназію, юридичний і богословський факультети Будапештського університету. Працював парохом у с. Орябині, службовцем у єпископській канцелярії Пряшева, парохом у с. Чертіжне. Був виразником русофільських настроїв. Уклав „Руський буквар” (1883). Помер 27 березня 1899 р. у Пряшеві.

Автор збірки „Поезія Попрадова” (1928), етнографічних і публіцистичних статей.

Старицький Володимир Ісидорович (1919-1994) – поет, перекладач, учений. Народ. 3 липня 1919 р. у Полтаві в родині нащадків старокиївських князів. На-

вчався у Полтавському будівельно-му інституті. Закінчив заочно філологічний факультет Київського університету (1941). У роки війни працював у редакції окупаційної газети „Голос Полтавщини”, залишив Україну разом з окупаційними військами, перебував у таборі для переміщених осіб у Західній Німеччині. Потім викладав російську мову в німецькій гімназії (Мюнхен). На зароблені в Англії кошти видав збірку віршів і перекладів „Пелюстки туги”. Здобув ступінь доктора філософії в УВУ. У 1992-1993 рр. відвідував Полтавщину. Помер 26 квітня 1994 р. у Мюнхені (Німеччина).

Автор збірки віршів „Пелюстки туги” (1951, 1993), спогадів „Повернення”.

Старицький В. Пелюстки туги. – New Haven: Вид-во „Сліди поетичних зітхань”, 1951. – 26 с.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 78-79.

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 134.

Стебельська Аріядна Арсенівна (1919-2002) – поет, прозаїк, критик, мистецтвознавець, журналіст, маляр, скульптор. Літературні імена – Аріядна Шум, А.С., А.Ш. та інші. Дівоче прізвище – Шумовська. Народ. 23 серпня 1919 р. у с. Гнівань Вінницької обл., навчалася в Академії мистецтв у Кракові. Учителювала у середніх школах (Самбір, Яворів). У 1949 р. емігрувала до Канади. Закінчила відділ славістики От-

тавського університету (1969), педагогічний факультет Торонтського університету (1975), захистила дисертацію „Шевченкова метафора” в Українському вільному університеті (Мюнхен). Працювала медсестрою, згодом у редакції „Гомону України”, перекладачем. Після закінчення вищої освіти в Канаді викладала в середніх школах, на курсах українознавства в Торонто. Померла 6 червня 2002 р. в Торонто.

Член НТШ, Української Спілки Образотворчих Мистців, голова Торонтського відділу Асоціації діячів української культури. Автор праці „Проповідництво Кирила Турівського” (1977) та інших праць на літературні та мистецькі теми.

Стебельська А. „Тренос” Ігоря Калинця; „За Україну його замучили” // Збірник наукових праць Канадського НТШ / За ред. Б. Стебельського. – Торонто, 1993. – С. 326-332; 340-345.

Шум А. Тарас Шевченко і нескорені // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – С. 43-57.

Стебельський Богдан Ількович (1911-1994) – український учений, редактор, художник. Псевдоніми і криптоніми – Василь Ткаченко, Остап Хмурович, О. Х., В. Т. та ін. Народ. 15 березня 1911 р. у с. Томашівці тепер Калуського району Івано-Франківської обл., закінчив Самбірську гімназію, навчався в Академії мистецтв у Кракові (1934-1939). Учителював у середніх школах, був директором мистецько-промислової школи в Яворові (1942-1944).

У 1944 р. емігрував до Баварії (Німеччина), здобув ступінь доктора філософії в Українському вільному університеті (1959). У 1949 р. емігрував до Канади, працював на залізниці. У 1955-1992 рр. редагував місячник „Література і мистецтво”. Був головою Спілки митців Канади (1958-1972), головою НТШ з 1973 р. і Асоціації діячів української культури (з 1965 р.). Нагороджений Шевченківською медаллю. Помер 27 липня 1994 р. у м. Торонто.

Автор праць „Про ілюстрацію дитячої книжки” (1966), „Ідеї і творчість” (1991), численних розвідок на літературно-мистецькі теми.

Стебельський Б. Григорій Крук // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – С. 259-263.

Стебельський Б. НТШ у Канаді – пляни і праця // Збірник наукових праць Канадського НТШ / За ред. Б. Стебельського. – Торонто, 1993. – С. 7-13.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 79.

Степаненко Микола Омелянович (1918-1993) – літературознавець, учений, журналіст, громадсько-політичний діяч. Псевдоніми – Михайло Степовий, Микола Сварожич, Николай Угарті, М. - Оринин, М. Юркевич, Микола Антонович. Народ. 15 грудня 1918 р. у с. Микільське на Полтавщині. У 1937 р. закінчив філологічний факультет Полтавського державного педагогічного інституту, працював викладачем. У 1941 р. лишився на окупованій ворогом території, був

директором Шишацького сільсько-господарського технікуму. Емігрував до Німеччини, викладав у таборах для переміщених осіб у Мюнхені і Карлсфельді. Був відповідальним секретарем редколегії альманаху „МУР”.

У 1949 р. емігрував до США. Працював позаштатним диктором „Голосу Америки”. Викладав мови у військовій школі в м. Монтерей (Каліфорнія), східнослов'янські мови і літератури – в Сиракузькому, Нью-Йоркському і Ратгерському університетах. Захистив дисертацію в Нью-Йоркському університеті (1970), одержав ступінь доктора філософії. У 70-х рр. – професор славистики університету Джорджа Вашингтона, УВУ в Мюнхені, Центрально-Мічиганського університету (м. Маунт Плезант). Обирався віце-президентом УНР (1967). Наприкінці життя висвятився. Був настоятелем парафії св. Михаїла в Сан-Франциско, потім св. Івана Хрестителя в Портланді (штат Орегон). Відвідав Україну в 1992 р. Помер 14 березня 1993 р. в Сан-Хосе (Каліфорнія). Похований у Бавнд Бруку.

Дійсний член УВАН, НТШ ім. Шевченка, віце-президент УМ-МАН, член Національної Спілки письменників України.

Автор книг „Шосте коло” (1979), „Жива легенда дальшої нашої боротьби” (1979), „Борець за ідеї української нації” (1981).

Степаненко М. Літературна критика і критики в підсоветській Україні після „шестидесятників” // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 269-281.

Степаненко М. Шосте коло. – Вашингтон: Україна, 1979. – 151 с.

Біляїв В. Політик, вчений, священик // „На неокраїнім крилі...”. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – С. 257-267.

Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 134-135.

Степ Павло (1893-1965) – поет, драматург, літературознавець, журналіст, редактор. Справжнє ім'я та прізвище – Варфоломій Гаврилович Кириленко, приbrane – Павло Гавриш. Народ. 7 вересня 1893 р. у с. Хворостяники [за ін. даними – Хлоп'янки] Сосницького повіту на Чернігівщині (Україна). Закінчив криворізьку гімназію (1912), військову фельдшерську школу, працював фельдшером до революції. Брав участь у Першій світовій війні, національно-визвольних змаганнях українського народу (1917-1920). Закінчив історико-філологічний факультет Кам'янець-Подільського інституту народної освіти (1923/1924). Був асистентом професора М. А. Плевако, працював у видавництві (м. Харків). Був членом Спілки письменників.

У роки Другої світової війни разом із сином був вивезений на примусові роботи до Німеччини, працював робітником у м. Галле, видавав дитячі книжки у Гайденаві. Потім емігрував до Англії (з 1948), з 1954 р. – до Канади (м. Торонто). Викладав на курсах українознавства, редагував журнал „Молода Україна”. Помер 2 січня 1965 р. у м. Торонто.

Автор поетичних збірок „Хмиз”

(1920), „Відгуки квилінь” (1921), „Остання ніч” (1922), „Брати” (1960), поеми „Дмитро Дорошенко”, драматичних творів, казок.

Степ П. Вірші // Хрестоматія української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 65-66.

Степ Павло. Брати. – Торонто: Батьківщина, 1968. – 38 с.

Гарасевич М. „Я знаю, що чесно змагався і жив...” // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 318-325.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 79.

Славутич Яр. Повчальна казка П. Степа // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 199.

Стефанік Юрій Васильович (1909-1985) – письменник, критик, громадсько-політичний діяч. Псевдоніми і криптоніми – Юрій Клиновий, Юрій Гаморак, Т.Т., Ю.К. та інші. Народ. 24 липня 1909 р. у с. Стецєві Снятинського повіту на Станіславщині у родині видатного письменника-новеліста В. Стефаника. Навчався у Снятинській і Станіславській гімназіях. Був заарештований, рік відбув у польській в'язниці. Закінчив правничий факультет Львівського університету (1935). У 1936-1937 рр. працював співредактором газети „Українські вісті” в Едмонтоні (Канада). У 1938 р. повернувся в Галичину, працював науковим співробітником Інституту літератури АН УРСР, викладав українську мову у Львівському ветеринарно-

му інституті. Був ув'язнений за приналежність до ОУН (1940-1941). Знову був заарештований у роки фашистської окупації.

У 1944 р. емігрував, жив у Німеччині, з 1948 р. – у Канаді. Оселився в Едмонтоні, працював у міністерстві юстиції провінції Альберта. Очолював канадське відділення українських письменників „Слово” (з 1971 р.). Помер 25 квітня 1985 р. в Едмонтоні.

Автор книги „Моїм синам, моїм приятелям” (1981), есе „Юрій Морачевський, його батьки, його приятель” („Сучасність”, 1983), праць про Т. Шевченка, В. Стефаніка, Л. Мартовича, А. Любченка, М. - Понеділка.

Клиновий Ю. Великий мир Олени Теліги // Сучасність. – 1979. – № 10. – С. 43-55.

Клиновий Ю. Моїм синам, моїм приятелям. Статті й есеї. – Едмонтон: Слово, 1981. – 616 с.

Стефанік Ю. Дещо про життя і „зорепадну” творчість Миколи Понеділка // Сучасність. – 1976. – Ч. 6 (186). – С. 33-37.

Стефанік Ю. Трагедія і триумф роду Стефаніків // Сучасність. – 1971. – № 6.

Дальний Мар'ян. „Моїм синам, моїм приятелям” // Вибране: Люди – події – коментарі. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – С. 346-349.

Костюк Г. Юрій Васильович Стефанік // Слово. Збірник 11. – Б. м.: ОУП „Слово”, 1987. – С. 7-12.

Наумович С. Літературознавство Ю. Клинового // Визвольний шлях. – 1983. – Кн. 4. – С. 484-492.

Рахманний Р. Живе Стефани-

кове слово поміж нами // Україна атомного віку. Есеї і статті. 1945-1986. – Торонто: Гомін України, 1988. – С. 468-471.

Саварин П. Великий син великого батька (кілька штрихів до портрета Юрія Стефаніка) // Щасливий у праці: Зб. праць і матеріалів на пошану Федора Погребенника з нагоди 70-річчя від дня його народження. – К.: Криниця, 2000. – С. 188-2002.

Стефанівський Павло (1932) – поет, етнограф, громадський діяч. Народ. 3 березня 1932 р. у с. Білянці Горлицького повіту (Польща). Закінчив школу механізації сільського господарства у Квідзині (1952), працював інструктором Українського суспільно-культурного товариства. У 1959 р. повернувся у с. Білянку, організував хоріві, танцювальні, драматичні та музичні гуртки в селах Команча, Лоєс, Висова. Був одним з ініціаторів фестивалів лемківських колективів (1962, 1963), створив музей пам'яток культури лемків, видавав кварталник „Лемко”.

Автор поетичних збірок „Лемківська ікона” (1985), „Лем” (1991), п'єси „Любов неволю ламле” (1980).

Стефанович Олекса Корона-тович (1899-1970) – український поет, літературний критик. Народ. 5 жовтня 1899 р. у с. Милятині Острозького повіту на Волині в родині православного священика. Закінчив духовну школу в Клевані (1914), потім духовну семінарію в Житомирі (1919). У 1920-1921 рр. учителював у с. Садки. З 1922 р. мешкав у Празі. Навчався на філо-

софському факультеті Карлового університету (1922-1928), у 1930 р. захистив докторат із філософії (тема дисертації – „Метлинський як поет“). Викладав на філософському факультеті Українського вільного університету (1928-1930). У 1939-1941 рр. працював домашнім учителем. У 1944-1949 рр. перебував у Німеччині, з 1949 р. – у м. Баффало (США). Працював на фабриці, нічним сторожем, після виходу на пенсію (з 1962 р.) учителем в українській православної суботній школі. Помер 4 січня 1970 р., перепохований на цвинтарі в Бавнд-Бруку.

Автор поетичних збірок „Поезії” (1927), „Stefanos I” (1938), „Зібрані твори” (1975, посмертно).

Стефанович О. Возлюби її до крові. Літературна спадщина. Дослідження. Документи. – Рівне, 2003. – 140 с.

Стефанович О. Зібрані твори / Упор. Б. Бойчука. – Торонто: Євшан-зілля, 1975. – 304 с.

Стефанович О. Поезії. Збірка I (1923-1926). – Прага, 1927. – 48 с.

Стефанович О. Stephanos. – Прага: Дніпрові пороги, Б. р. – Вип. 1. – 79 с.

Андрухович Ю. Олекса Стефанович: буколіка та героїка // Дзвін. – 1990. – № 2. – С. 16.

Бойчук Б. Олекса Стефанович // Спомини в біографії. – К.: Факт, 2003. – С. 76-82.

Василишин І. Художньо-екзистенціальні особливості повоєнної лірики Олекси Стефановича // Вісниківство: літературна традиція та ідеї. Збірник наук. праць, присвячений пам'яті В. Іванишина

/ Ред. колегія: Л. Кравченко (голова), О. Баган та ін. – Дрогобич: Коло, 2009. – С. 103-113.

Дем'янчук Г. Олекса Стефанович: Літ. портрет. – Рівне: Волинські обереги, 1999. – 23 с.

Василишин І. Художньо-екзистенціальні особливості повоєнної лірики Олекси Стефановича // Вісниківство: літературна традиція та ідеї. – Дрогобич: Коло, 2009. – С. 103-112.

Качуровський І. Про лірику Олекси Стефановича // Променисті сільвети: лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 420-427.

Рахманний Р. Поезія міжвоєнного покоління // Україна атомного віку. Есеї і статті. 1945-1986. – Торонто: Гомін України, 1988. – С. 446-464.

Рязанцева Т. Бранець вічності: Аспекти поетичної творчості Олекси Стефановича. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – 106 с.

Савка М. Олекса Стефанович: візія України у площині міфу // Слово і Час. – 1999. – № 10. – С. 8-10.

Слабошпицький М. Самітник із Баффало. Олекса Стефанович // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 677-707.

Oleksa Stefanovych // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 153.

Стех Марко Роберт (1961) – письменник, літературознавець, перекладач, театральний діяч.

Народ. 1961 р. у м. Любліні (Польща). У м. Перемишлі здобув початкову і середню освіту. Наприкінці 1970-х рр. переїхав до Кракова, навчався в політехнічному університеті. У 1981 р. виїхав до Австрії, потім до Канади (1982), студіював славистику. У 1992 р. захистив докторську дисертацію й одержав ступінь доктора славистики в Торонтському університеті. Займався видавничою діяльністю, брав участь у підготовці фільмів, заснував „Авангардний український театр” (АУТ), видавав журнал сучасної літератури і мистецтва „Термінус”. Як виконавчий директор Фонду ім. Петра Яцика організував освітні програми. Виконавчий директор Видавництва КІУС, менеджер проекту „Енциклопедії України в Інтернеті”, член управи НТШ ім. Шевченка. У 2009 р. за роман „Голос” став лауреатом Міжнародної літературної премії ім. Миколи Гоголя („Тріумф”).

Автор п'єси „Дуель” (1985); роману „Голос” (2005); багатьох статей про М. Куліша, І. Костецького, Е. Андіївську; драматичних монтажів, продюсер фільмів „Кисневий голод”, „Лебедине озеро”, „Зона”. Усі фільми відзначені преміями на кінофестивалях у Венеції (1992) і Каннах (1990).

Стех М. Р. Голос. – Львів: Піраміда, 2005. – 400 с.

Стех М. Р. Далекосхідні стежки до меж невимовного // Кур'єр Кривбасу. – 2005. – № 183. – С. 137-160.

Стех М. Р. Містерія стилю // Критика. – 2001. – Ч. 1-2 (39-40). – С. 20-22.

Стех М. Р. Оглянувшись на

півстоліття: Ігор Костецький про літературу і театр // Кур'єр Кривбасу. – 2007. – № 206-207. – С. 201-207.

Стех М. Р. Пошуки істини крізь інтелектуальну візію всесвіту: Дещо про поезії Емми Андіївської // Сучасність. – 1989. – Ч. 2. – С. 27-41.

Стечишин Михайло (1888-1964) – прозаїк, поет, байкар, публіцист, громадський діяч. Псевдонім – М. Осьмомисл. Народ. 1 березня 1888 р. у с. Глещаві Тербовлянського повіту (Західна Україна). У 1905 р. емігрував до Канади. Здобув педагогічну освіту в Манітобі (1910), учителював. Потім студіював право в Саскачеванському університеті (1919). Мав адвокатську практику в Йорктоні. Був призначений першим суддею в Саскачевані, потім королівським радником. Один із співзасновників Інституту ім. П. - Могили. Помер 13 березня 1964 р. у Саскатуні, похований у Вінніпезі.

Автор віршів, байок, оповідань, публіцистичних творів.

Стечишин М. Апостольські канони. – Канада: Накладом автора, 1963. – 195 с.

Стечишин М. Байки. – Вінніпег, 1959. – Ч. 1. – 188 с.

Стечишин М. Між українцями в Канаді. – Саскатун, 1953. – 48 с.

Стечишин М. Св. Петро й Рим. – Вінніпег: Екклесія, 1963. – 267 с.

Гай-Головко О. Стечишин Михайло // Українські письменники в Канаді: Літературно-критичні нариси. – Вінніпег: Волинь, 1980. – С. 117-124.

Стріха Едвард – див. Буревій Кость.

Строцький Йосип Йосипович (1923-2011) – поет. Псевдонім – Зореслав. Народ. 6 травня 1923 р. у м. Вознесенську на Миколаївщині. У 30-х роках родина переїхала в Донбас, оселилася в Макіївці. У 1938 р. був репресований батько. Як син репресованого Й. Строцький залишив Україну, перебував у Німеччині у таборах. Потім виїхав до Бельгії. У 1951 р. переїхав до Австралії. У 1962 р. прибув до США. Помер 12 червня 2011 р.

Зореслав. Досвітні вогні: Поезія. – Донецьк: СПД Дмитренко, 2006. – 160 с.

Зореслав. Крилаті думки. – Черкаси: Ю. А. Чабаненко, 2004. – 292 с.

Zoreslav. Song of a distance. Poetry. – Donetsk, 2005. – 24 s.

Мозгова Т. Зореслав: Нарис життя і творчості. – Тернопіль, 2008. – 100 с.

Ярошевич І. Поезія, що змушує відчувати подих вічності // Донбас: культурно-освітній обмін з українцями світу: матеріали науково-практичної конференції. – Донецьк: Донецьке обласне відділення Товариства „Україна-світ”, Український культурологічний центр, 2011. – С. 266-271.

Струк Данило Гусар (1940-1999) – український поет, критик, літературознавець. Народ. 5 квітня 1940 р. у Львові. У 1949 р. виїхав до США, з 1963 р. жив у Канаді. Навчався у Гарвардському, Альбертському університетах.

Захистив дисертацію про В. Стефаника (1970). Викладав у Альбертському (1964-1965), потім Торонтському університетах (з 1971 р.). З 1982 р. був відповідальним редактором, з 1989 р. – головним редактором „Encyclopedia of Ukraine” (Енциклопедії України). З 1990 р. був співдиректором КІУСу, потім президентом Наукового Товариства ім. Шевченка в Західній Європі (1997-1999). Член НАН України. Помер 19 червня 1999 р. у Мюнхені (Німеччина).

Автор поетичних збірок „Гамма сіґма” (1963), літературознавчих праць „Студія про Василя Стефаника” (1973).

Струк Д. Гамма сіґма. – Вінніпег, 1963. – 40 с.

Славутич Яр. Українська поезія в Канаді // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 83-84.

Струтинська Марія (1897-1984) – українська письменниця, журналіст, редактор. Псевдоніми – Віра Марська, М. Терен, М. Ска, М. С.; дівоче прізвище – Навроцька. Народ. 9 вересня 1897 р. в с. Долині теперішнього Стрийського району Львівської обл. у родині священика В. Навроцького. Закінчила Станіславську учительську семінарію, навчалася в Українському таємному університеті у Львові, працювала народною вчителькою. Редагувала журнал „Українка” (1937-1939). У 1940 році працювала в літературному музеї Івана Франка.

У роки війни емігрувала до Австрії, була співредактором

журналу „Наші дні” (1941-1944). У 1949 р. прибула до США, оселилася у Філадельфії, друкувалася в газетах і журналах США. Член Об'єднання українських письменників „Слово”. Померла 6 травня 1984 р. в Філадельфії.

Автор повісті „Буря над Львовом” (1944-1952), п'єси „Американка” (1973), збірки оповідань „Помилка д-ра Варецького” (1964); спогадів „Далеке зблизка” (1975).

Марська В. Буря над Львовом: Повість. Ч. 1. – Філадельфія: Київ, 1952. – 212 с.

Струтинська М. Американка: П'єса для молоді. – Філадельфія, 1973. – 30 с.

Струтинська М. Буря над Львовом: Повість. – Філадельфія: Київ, 1952. – 212 с.

Струтинська М. Година в парку // Слово. Збірник 2. – Нью-Йорк, 1964. – С. 93-96.

Струтинська М. Далеке зблизка. – Вінніпег: Тризуб, 1975. – 247 с.

Струтинська М. Літературно-мистецький Львів крізь призму журналу „Наші дні” // Сучасність. – 1961. – № 10. – С. 37-45.

Струтинська М. Помилка доктора Варецького: Оповідання. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1963. – 144 с.

Погребенник Ф. Марія Струтинська // З Україною в серці: Нариси-дослідження про творчість письменників-прикарпатців у діаспорі. – К., 1995. – С. 31-32.

Сулима-Блохина Олександра – див. Чорнобривець Іванна.

Тамаш Юліан Сильвестрович (1950) – поет, прозаїк. Народ. 4 серпня 1950 р. у Вербас (Югославія).

Студіював югославську літературу в Новому Саді, здобув ступінь доктора. Очолює Академію наук і мистецтв Воєводини.

Автор монографій „Русинська література”, „Українська література між Сходом та Заходом” (сербськ. М.); книжок поезій „Небо на колінах”, „Пісні про порох”, „Звичайний день”, „Впадемо наче роса”, „Втіха природи”, „Пісок і час”, „Золота хмара”; роману „Скупаний у вічності”; книжок-есе „Очерет, який думає”, „Гавриїл Костельник між доктриною та природою”, „Володимир Гнатюк й ідентитет русинів Угорщини і Югославії”, „Дарунки моїх братів”.

Тарнавська Марта Теодозівна (1930) – українська письменниця, літературознавець, критик, перекладач, бібліограф. Дівоче прізвище – Сеньківська. Народ. 15 листопада 1930 р. у Львові в родині лікарів. Дитинство минуло в м. Устріки Долішні, потім Сільці (Польща). Навчалася у школах і гімназіях Зборова, Тернополя, Криниці, українській гімназії у Зальцбурзі (Австрія). Склала іспити в гімназії м. Берхтесгадена (Німеччина, 1948).

У 1949 р. разом із чоловіком О. Тарнавським емігрувала до США. Спочатку працювала на фабриці. Після закінчення університету Темпел влаштувалася на роботу бібліотекарем-спеціалі-

стом іноземного і міжнародного права в Пенсільванському університеті (Філадельфія). З 1994 р. на пенсії. Член ОБ'єднання українських письменників „Слово”, УВАН у США, Національної Спілки письменників України (1995). Лауреат літературного фонду імені І. Франка.

Автор поетичних збірок „Хвалю ілюзію” (1972), „Землетрус” (1981), „Тихі розмови з вічністю” (1999); збірки оповідань „Самотнє місце під сонцем” (1991); книг „Євгенія Ярошинська: життя і творчість” (1976), „Ключі до царства” (2001); методичного посібника для бібліотек „Українська бібліотека в Америці” (1983), кількох бібліографічних праць. Вірші перекладалися англійською, польською, португальською, російською, французькою та іншими мовами.

Тарнавська М. Автобібліографія. – Філадельфія: Мости, 1998. – 245 с.

Тарнавська М. Вибране. – К.: Пульсари, 2004. – 288 с.

Тарнавська М. Євгенія Ярошинська: життя і творчість // Сучасність. – 1976. – Ч. 6 (186). – С. 5-24.

Тарнавська М. Євгенія Ярошинська: життя і творчість // Сучасність. – 1976. – Ч. 7-8 (187-188). – С. 42-51.

Тарнавська М. Землетрус. – Нью-Йорк: Слово, 1981. – 96 с.

Тарнавська М. Ключі до царства. – К.: Гелікон, 2001. – 391 с.

Тарнавська М. Колумбійський симпозиум про Ю. Лавріненка // Всесвіт. – 2008. – Ч. 5/6. – С. 196.

Тарнавська М. Самотнє місце

під сонцем. Нариси, оповідання і переклади англо-американської прози. – Буенос-Айрес, 1991. – 193 с.

Тарнавська М. Тихі розмови з вічністю: Збірка збірок і поза збірками. – Філадельфія: Мости, 1999. – 320 с.

Тарнавська М. Українська література англійською мовою // Наше життя. – 1975. – № 8. – С. 12-13; № 10. – С. 11-18.

Тарнавська М. Українська літературознавча бібліографія // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 282-287.

Доценко Р. Поезія Марти Тарнавської // Тарнавська М. Тихі розмови з вічністю: Збірка збірок і поза збірками. – Філадельфія: Мости, 1999. – С. 291-306.

Жила В. Гімн до краси, як мета // Визвольний шлях. – 1984. – Кн. 3. – С. 382-384.

Костюк Г. Поетичний світ Марти Тарнавської // Тарнавська М. Тихі розмови з вічністю: Збірка збірок і поза збірками. – Філадельфія: Мости, 1999. – С. 280-290.

Тарнашинська Л. Українськість як „дім буття”, або Два крила спільної долі (Марта Тарнавська – Остап Тарнавський) // Презумпція доцільності: Абрис сучасної літературознавчої концептології. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 359-384.

Тарнавський Зенон (1912-1962) – український прозаїк, драматург, перекладач, редактор, журналіст, театральний діяч. Народ. 9 вересня 1912 р. у м. Самборі тепер. Львівської обл. Навчався у Вищій журналістській

школі (Варшава), належав до спілки молодих літераторів „12”. Працював в „Українських вістях” (Львів), був директором літературно-мистецького клубу (1942-1944), керівником театру „Веселий Львів” (1942-1944). У 1947-1948 рр. редагував газету „Українська трибуна”, співробітничав з журналом „Арка”.

Після Другої світової війни емігрував до США (1949), мешкав у Детройті. Викладав історію української культури й історію українського театру на курсах українознавства. Створив самодіяльну трупку під назвою „Театральне товариство”. Помер 8 серпня 1962 р. у Детройті (США).

Автор драматичних творів „Тарас Шевченко”, „Чай у пана прем'єра” (у співавт. з Б. Нижанківським), „День нашого відпочинку”, „Характерники”, „Дійство про чоловіка”, збірки прозових творів „Дорога на високий замок” (посм., 1964).

Зенон Тарнавський. Вітер над Янівською. Дорога на Високий Замок. Людина з п'єси // „Дванадцятка”. Наймолодша львівська літературна богема 30-х років ХХ ст.: Антологія урбаністичної прози. – Львів: ЛА „Піраміда”, 2006. – С. 159-211.

Тарнавський З. Дорога на високий замок. Новели, оповідання, нариси. – Торонто: Гомін України, 1964. – 255 с.

Лужницький Гр. Спроба характеристики творчості Зенона Тарнавського // Тарнавський З. Дорога на високий замок. Новели, оповідання, нариси. – Торонто: Гомін України, 1964. – С. 14-19.

Тарнавський Остап Давидович (1917-1992) – поет, прозаїк, перекладач, критик, літературознавець, культурний діяч. Псевдоніми – Тарас Кульчицький, Лесь Юрчик. Народ. 3 травня 1917 р. у Львові в родині робітника, закінчив гімназію, студіював філологію у Львівському університеті (1935-1939), навчався у Львівському політехнічному інституті (1939-1941). Був прийнятий до Спілки письменників України.

У 1941-1944 рр. працював журналістом в „Українських щоденних вістях”. У 1944 р. емігрував на Захід, перебував у таборах у Кракові, Відні, Зальцбурзі, Граці. З 1948 р. працює службовцем у Зальцбурзі. У 1949 р. переїздить до США, вивчає бібліотекознавство у Дрексельському університеті. Працює бібліотекарем, журналістом, вчителем у суботній школі українознавства. Обирається секретарем (1958), потім головою Об'єднання українських письменників „Слово” (1975).

У 1976 р. в Українському вільному університеті захистив докторську дисертацію „Т. С. Еліот і Павло Тичина”. У 1989 р. приїздив в Україну. Помер 19 вересня 1992 р. у Філадельфії, похований у Бавнд Бруку (США).

Автор поетичних збірок „Слова і мрії” (1948), „Життя” (1952), „Мости” (1956), „Самотнє дерево” (1960), „Сотня сонетів” (1984); збірки ессе „Туга за мітом” (1966), новел і нарисів „Камінні ступені” (1979), книги спогадів „Літературний Львів” (1995).

Тарнавський О. Від шестидесятників до поетів-дисидентів//

Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С.288- 287.

Тарнавський О. Зібрані вірші. – Філадельфія, 1992. – 449 с.

Тарнавський О. З'їзд українських письменників „Слово” // Літературна Україна.– 1990.– 23 серпня.

Тарнавський О. Життя: Вінок сонетів. – Філадельфія: Київ, 1952. – 21 с.

Тарнавський О. Відоме й позавідоме. – К.: Час, 1999. – С. 6-14.

Тарнавський О. „Крейзі” та інші оповідання. – К.: Пульсари, 2005. – 192 с.

Тарнавський О. Літературний Львів. 1939-1944. Спомини. – Львів: Просвіта, 1995. – 135 с.

Тарнавський О. Майстер карикатури – Едвард Козак // Сучасність. – 1974. – Ч. 12 (168). – С. 39-56.

Тарнавський О. Мости: Поезії. – Нью-Йорк: Слово, 1956. – 78 с.

Тарнавський О. Поетичний шлях Богдана Кравцева // Сучасність. – 1977. – Ч. 11 (203). – С. 18-39.

Тарнавський О. Поетичні переклади. – К.: Пульсари, 2005. – 184 с.

Тарнавський О. Сотня сонетів. – Філадельфія; Торонто: Слово, 1984. – 100 с.

Тарнавський О. Туга за мітом: Есеї. – Нью-Йорк: Ключі, 1966. – 160 с.

Ільницький М. Остап Тарнавський: Штрихи до портрета // Слово і час. – 1997. – № 3. – С. 58-60.

Ільницький М. „У змінності нестримного життя...” (Остап Тарнавський) // Ільницький М. На пе-

рехрестях віку: У 3 кн. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – Кн. 1. – С. 387-394.

Костюк Г. Триєдиність творчого вияву (Остап Тарнавський) // Літературно-мистецькі перехрестя (паралелі). – Вашингтон – Київ, 2002. – С. 177-190.

Лановик З. Остап Тарнавський. – Тернопіль: Місіонер, 1998. – 177 с.

Логвиненко О. Божевілля як прозоріння: В письменницькому баченні Остапа Тарнавського // Літературна Україна. – 2007. – 1 березня. – С. 6.

Остап Тарнавський: Бібліографічний покажчик. – Філадельфія, 1980. – 77 с.

Тарнашинська Л. Українськість як „дім буття”, або Два крила спільної долі (Марта Тарнавська – Остап Тарнавський) // Презумпція доцільності: Абрис сучасної літературознавчої концептології. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 359-384.

Тарнавський Юрій (1934) – письменник, один із засновників Нью-Йоркської групи. Народ. 1934 р. у м. Турка Самбірського району Львівської обл. в родині вчителів. Дитячі роки минали в Польщі та Галичині. У 1944 р. родина Тарнавських емігрувала на Захід. У роки війни перебував у таборах (Новий Ульм, Мюнхен), учився в школі. Середню освіту закінчив у Мюнхені. З 1952 р. живе у США, студіював теоретичну лінгвістику, проблеми штучного інтелекту, захистив докторську дисертацію „Семантика знання” (1982). Працював у американській компанії

IBM (1956-1992), з 1992 р. викладав українську літературу і культуру в Колумбійському університеті, був співкоординатором української програми в цьому університеті (1993-1996). Член Національної Спільки письменників України.

Автор поетичних збірок „Життя в місті” (Нью-Йорк, 1956), „Полудні в Покіпсі” (Нью-Йорк, 1960), „Ідеалізована біографія” (Мюнхен, 1964), „Спомини” (Мюнхен, 1964), „Без Еспанії” (Мюнхен, 1969), „Поезії про ніщо і інші поезії на цю саму тему” (Лондон – Нью-Йорк, 1970), „Без нічого” (Київ, 1991), „Ось як я видужую” (1976, укр. і рос. мовами), „Їх немає” (Київ, 1999), поеми „У ра на” (Харків, 1992), романів „Шляхи” (Мюнхен, 1961), „Meningitis” (Нью-Йорк, 1978, англ.), „Three Blondes and Death” (Нью-Йорк, 1993, англ.); збірки вибраних прозових творів „Не знаю” (Київ, 2000); драматичних творів „Сука-сукка / розпука” (Київ, 1996), „Чотири проекти на український національний прапор” (Мюнхен, 1973), „Жіноча анатомія” (Київ, 1998), „6x0” (Київ, 1998). Переклав англійською мовою українські народні думи, твори Г. Лорки, С. Беккета.

Тарнавський Ю. Без нічого. – К.: Дніпро, 1991. – 185 с.

Тарнавський Ю. 6x0. Драматичні твори. – К.: Родовід, 1998. – 360 с.

Тарнавський Ю. Їх немає. Поезії 1970-1999. – К.: Родовід, 1999. – 428 с.

Тарнавський Ю. Зібрані вірші. – Філадельфія, 1992. – 450 с.

Тарнавський Ю. Не знаю: Виб-

рана проза. – К.: Родовід, 2000. – 431 с.

Тарнавський Ю. У ра на. Поема. – Харків: Березіль, 1992. – 168 с.

Без Еспанії чи без значення? (Інтерв'ю Вольфрама Бургардта з Юрієм Тарнавським) // Сучасність. – 1969. – № 12. – С. 13-29.

Бойчук Б. Поезії про ніщо та інші поезії на цю саму тему // Сучасність. – 1971. – № 7-8. – С. 45-53.

Зборовська Н. Час слізьми котився по зморщених обличчях каменів (Поетичне й непоетичне Ю. Тарнавського) // Слово і час. – 2000. – № 1. – С. 88-91.

Костюк Г. Українська еміграційна проза за 1965 рік // У світі ідей і образів. Вибране. – Сучасність, 1983. – С. 412-413.

Котик І. Екзистенційний вимір людини в „Анкетах” Юрія Тарнавського // Слово і Час. – 2005. – № 11. – С. 21-28.

Котик І. Екзистенційний вимір людини в поезії Юрія Тарнавського. – Львів, 2009. – 176 с.

Москаленко М. Слово та образ Юрія Тарнавського // Тарнавський Ю. Без нічого. – К.: Дніпро, 1991. – С. 5-14.

Моренець В. Монолог без реверансів. Про поему Тарнавського „У РА НА” // Сучасність. – 1993. – № 4. – С. 155-158.

Остапчук Т. Екзистенціалізм як домінанта творчості Юрія Тарнавського // Слово і час. – 2002. – № 7. – С. 25-31.

Остапчук Т. Інтертекстуальне прочитання роману Ю. Тарнавського „Три блондинки і смерть” на тлі роману Т. Манна „Чарівна гора”

/ Т. Остапчук // Слово і час. – 2003. – № 11. – С. 44-50.

Рубчак Б. Поезія антипоезії. Загальні обриси поезії Юрія Тарнавського // Сучасність. – 1968. – Ч. 4 (88). – С. 44-55.

Сорока М. Інтертекстуальність поезії Юрія Тарнавського // Слово і час. – 2002. – № 7. – С. 15-21.

Тарновська Марія (1892-1975) – письменниця, громадська діячка. Псевдонім – М. Вірляна. Народ. 8 грудня 1892 р. у с. Коцюбинці Гусятинського повіту (тепер. Чортківського р-ну Тернопільської обл.) у селянській родині. У 1908 р. виїхала на заробітки до Німеччини, через рік до США. Була членом заокеанської філії „Гарту”. Померла 17 травня 1975 р. у Детройті (США).

Тарновський М. Рясні колосочки пшениці // Повертаємо з-за океану: Спогади. – К., 1984. – С. 143-145.

Тарновський Микола Миколайович (1895-1984) – поет, прозаїк, гуморист, перекладач. Псевдоніми і криптоніми – Остап Очко, М. Галайда, Юрко Сливка, Еммануїл, М. Щербак, М. Нараївський, М. Думка, Микола Миколайович, М. Т. та інші. Народ. 1 січня 1895 р. у с. Коцюбинцях Гусятинського повіту (тепер. Чортківського р-ну Тернопільської обл.) у селянській родині. Здобув початкову освіту в сільській школі. У 1910 р. емігрував до США на заробітки, працював спочатку в ресторані у м. Нью-Йорку, потім переїхав до Детройта (1912). Працював на заводах і фабриках, брав участь в українсь-

кому робітничому русі у США. Був редактором гумористично-сатиричного журналу „Молодь”, згодом – співредактором газети „Українські щоденні вісті”.

У 1958 р. реемігрував, був заступником голови Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном. Помер 20 червня 1984 р. в Україні.

Автор збірок „Патріоти” (1918), „Шляхом життя” (1921), „Велике місто” (1926), „В коридорах вічності” (1926), „До світлої мети” (1951), „Вибрані поезії” (1953), „Братам на Україну” (1957), „Вітаю тебе, Україно” (1960), „З далекої дороги” (1961), „Віночок” (для дітей, 1964), „З бурхливих літ” (1965), „Мости над океанами” (1967); віршованого роману „Емігранти” (1958); поеми „Гаррі Сіммс” (1932); книжок публіцистики „В ярмі окупанта” (1938), „Вперед, завжди вперед!” (1940), „До світлої мети” (1951).

Тарновський М. З бурхливих літ. Вибране. – К.: Дніпро, 1965. – 294 с.

Мельничук Ю. Микола Тарновський // Слово про письменників. – Львів: Книжко-журнальне вид-во, 1958. – С. 235-273.

Теліга Олена Іванівна (1906–1942) – українська поетеса, публіцистка, громадська діячка. Народ. 21 липня 1906 р. в Іллінському поблизу Москви в родині вченого-гідротехніка, чільного діяча УНР І. Шовгенева. Навчалася у гімназії (м. Київ). З 1922 р. в еміграції. Закінчила матуральні курси (1923), вчилася на історико-філологічному відділенні Українського

педагогічного інституту ім. М. Драгоманова (Прага), проте не закінчила його. Входила до кола українських письменників, названих В. Державиним „Празькою школою”.

У 1929 р. переїхала до Варшави, працювала манекенницею, вчителькою. З 1939 р. – у Кракові, очолює літературно-мистецьке товариство „Зарево”, працює в культурній референтурі ОУН. Друкується в „Літературно-науковому віснику” („Вісник” з 1933).

В окупованому фашистами Києві (1941-1942) очолює Спілку українських письменників, редагує тижневик „Літаври”. Розстріляна гестапівцями в Бабиному Яру (1942) разом з І. Ірлявським, І. Рогачем, М. Телігою 21 лютого 1942 р. [за іншою версією 13.02.1942]. Автор близько сорока віршів, кількох публіцистичних статей, рецензій, фрагмента „Або-або”.

Твори О. Теліги виходили по смертно: „Душа на сторожі” (1946), „Прапори духа” (1947), „Полум'яні межі” (1977), „О краю мій...” (1999) та ін.

Теліга О. Вибрані твори / Упоряд. О. Зінкевич. – К.: Смолоскип, 2006. – 344 с.

Теліга О. О краю мій...: Твори, документи, біографічний нарис. – К.: Видавництво імені О. Теліги, 1999. – 496 с.

Теліга О. Листи. Спогади / Упоряд., вст. ст., прим. Н. Миронець. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2003. – 400 с.

Абліцов В. Г. Теліга Олена // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 293-295.

Донцов Д. Поетка вогняних

меж. Олена Теліга. – Торонто, 1953. – 95 с.

Жданович О. На зов Києва (Олена Теліга). – Вінніпег: Орг. українців Канади, 1947.

Ільєва Г. Таємниці кохання: До проблем любовної поезії української еміграції. – Коломия: Вік, 1996. – 112 с.

Іщук-Пазуняк Н. Пам'яті Олени Теліги // Вибрані студії з історії, лінгвістики, літературознавства і філософії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2010. – С. 276-285.

Качуровський І. Творчість Олени Теліги на тлі світової жіночої лірики // Самостійна Україна. – 1997. – Ч. 2/ 464. – С. 21-25.

На сторожі цілості, щастя і могутності більшої родини – нації: Матеріали наук. конф. (до 100-річчя О. Теліги). – К., 2006. – 188 с.

Онацький Є. Творче життя Олени Теліги. – Буенос-Айрес, 1949. – 18 с.

Соя Б. Сильні духом: Олег Ольжич, Олена Теліга – поети і герої // Дивослово. – 2005. – № 4. – С. 14-20.

Фасоля А. Поетка вогненних меж // Дивослово. – 1996. – № 11. – С. 44-50.

Червак Б. Олена Теліга: Життя і творчість. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 1997. – 60 с.

Череватенко Л. Вмерти в Києві // Україна. – 1989. – № 43. – С. 6-8.

Череватенко Л. „І злитись знову зі своїм народом...” // Дніпро. – 1990. – № 1. – С. 58.

Шпак В. Олена Теліга // Гроно нездоланих співців: Літ. портр. укр. письм. ХХ ст. / Упоряд. В. І.

Кузьменко. – К., 1997. – С. 227-239.

Штуль-Жданович О. Ціною крові. – Нью-Йорк; К.: Торонто: Вид-во ім. О. Теліги, 1997. – 592 с.

Olena Teliha // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 155.

Терлецька Ольга (1921-1998) – поетеса. Народ. 7 березня 1921 р. у м. Чернівці. Дитинство минуло в м. Станіславі (нині Івано-Франківськ), тут здобула середню освіту в українській семінарії. Перебувала в таборах Ді-Пі (Ашафенбург). До Австралії емігрувала в 1949 р., поселилася у Мельбурні. Була активним членом і секретарем Крайової управи Союзу українців, секретарем управи Української громади Вікторії, співробітником журналу „Наш фронт”, учителькою в Пако Вале. Була засновником і адміністратором драмгуртка „Червоні Маки”. 12 липня 1998 р. померла в Сідней.

Автор книжок „Любий Україні з чужини” (1980), „Через кладку” (1983), збірки поезій і прози „Мрії і туга” (1998), антології поем англійською мовою „Australia we salute you” (перекл. С. Ковалик).

Мацько В. Білий цвіт на каліні. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 83.

Терлюк Іван Михайлович (1939) – український прозаїк, публіцист, журналіст. Народ. 8 вересня 1939 р. в українській родині в с. Поточани в Югославії. У воєнний час родина була переселе-

на до с. Будисава (Сербія). Закінчив школу, працював електриком, відбув військову службу в армії. У 1962 р. вступив до Новосадського університету. Після закінчення університету (1966) працював у русинському тижневику „Руське слово”. У 1965 р. очолив оргкомітет Першого українського самоосвітнього таборування української молоді на Фрушкій Горі у Воєводині (Сербія), був ініціатором відродження українських товариств, вивчення рідної мови у школах. У 1967 р. уперше побував в Україні як гість Спілки письменників, зустрівся з О. Гончаром. Був першим головою Товариства української мови, літератури і культури Воєводини, заснованого в 1989 р. і згодом перейменованого на Товариство „Просвіта”. З 1992 р. перебуває на пенсії, пише оповідання.

Автор збірки оповідань, монографії „Коломийка 25” (у співавт. з П. Ляховичем).

Іван Терлюк // Українського цвіту по всьому світу. – К.: ТОВ „Світ Успіху”, 2008. – С. 224-225.

Тершаковець Михайло (1883-1978) – дослідник української літератури. Народ. 11 червня 1883 р. в селянській родині у с. Кліцку в Галичині. Початкову освіту здобув дома, потім продовжив навчання у школі м. Комарні. У 1894-1902 рр. вчився у Львівській гімназії. Після її закінчення продовжив студії на філософському факультеті Львівського університету, потім Віденського. Викладав у Львівській і Сяноцькій гімназіях. У 1944 р. разом із родиною емігру-

вав до Відня, викладав у гімназії, потім Віденському університеті. Захистив докторат (1948). У 1949 р. виїхав до США, поселився у Філадельфії. Помер на 95-му році життя в Філадельфії, похований на цвинтарі у Бавнд Бруку.

Романенчук Б. Михайло Тершаковець і Володимир Дорошенко – визначні дослідники української літератури // Літературні процеси після Другої світової війни: Огляди і вибрані питання української та інших літератур. – Філадельфія – Нью-Йорк, 1982. – С. 21-36.

Тис Юрій (1904-1994) – український письменник, журналіст. Псевдоніми – Юрій Орест, справжнє прізвище – Крохмалюк. Народ. у Тернополі в 1904 р., закінчив вищу технічну школу у Відні (1928), працював у Львові. Був офіцером Української дивізії УНА.

Після Другої світової війни жив у Інсбруку (Австрія), потім в Аргентині, з 1961 р. – у США. Співзасновник Спілки українських науковців, мистців і літераторів у Буенос-Айресі, голова Інституту української культури, редактор (з 1962) журналу „Терем”.

Автор повістей „Під Львовом плуг відпочиває” (1937), „Життя іншої людини” (1958), „Звідун з Чигирини” і „На світанку” (1961), фантастичної повісті „К-7” (1964), збірки оповідань „Симфонія землі” (1951), драми „Не плач, Рахіле” (1952); історичних праць „Бої Хмельницького” (1954), „La Batalla de Poltava” (1960), „Guerra y Libertad” (1961), „UPA Warfare in Ukraine” (1972); статей в ук-

раїнській, іспанській та англо-мовній пресі.

Тис-Крохмалюк Ю. Братства колишніх вояків 1-ї Української дивізії УНА. – Мюнхен, 1954. – 186 с.

Тис Ю. Конотоп. Історична повість. – К.: Ярославів Вал, 2005. – 204 с.

Тис Ю. Маркіза. Оповідання. – Вінніпег, 1954. – 127 с.

Тис Ю. На світанку. Біографічна повість із життя Марка Вовчка. – Чикаго: Вид-во М. Денисюка, 1961. – 404 с.

Тис Ю. Останній лицар (уривок) // Слово. Збірник 2. – Нью-Йорк, 1964. – С.35-48.

Тис Ю. Шляхами віків: Оповідання. – Вінніпег, 1951. – 127 с.

Тис Ю. Не плач, Рахіле // Близнята ще зустрінуться: Антологія драматургії української діаспори / Упоряд., вст. ст. Л. Залеської-Онишкевич. – Київ – Львів: Час, 1997. – С. 521-538.

Тищенко Юрій (1880-1953) – публіцист, письменник, перекладач, видавець. Літературні та політичні псевдоніми: Юрій Сірий, Юрій Азовський, Галайда, О.Кадило, Юр. Солтачинський, Ю. Т-ко, Павло Лаврів, Агафангел Дюльгеров, Аз, С. Ю. та ін. Народ. 22 квітня 1880 р. на Херсонщині. Закінчив учительську семінарію (1901), потім учителював. За участь у культурному русі переслідувався царською владою, був заарештований. Після втечі з в'язниці вперше емігрував до Галичини (1907), вдруге у 1913 р., щоб уникнути арешту. Завідував книгарнями НТШ у Києві, Харкові й

Катеринославі. Редагував книги у видавництві „Лан” (1909-1914). Разом із В. Винниченком і Л. Юркевичем заснував видавництво „Дзвін”. У 1919 р. видавництво „Дзвін” та „Українська школа” переніс до Відня. У 1920 р. емігрував до Чехословаччини, тут відкрив „Видавництво Юрія Тищенка”, випускав художню літературу, праці з історії, літератури, культури.

У 1945 р. емігрував до США, продовжив видавничу діяльність, випустивши близько 200 книжок. Помер 28 листопада 1953 р. у м. Нью-Йорку (США).

Автор п'єс, книжок для дітей „Світова мандрівка краплини води”, „Про горобця, доброго молодця”, „Україна, земля моїх батьків”; досліджень про В. Винниченка, О. Олесья, Г. Чупринку та ін.

Сірий Ю. Із спогадів про українські видавництва. – Авсбург: Накладом Товариства прихильників УВАН, 1949. – 12 с.

Тищенко-Сірий Ю. З історії української дитячої книжки. Видання видавництва „Лан” і „Український учитель” у Києві / Ю. Тищенко-Сірий // Ми і наші діти. Література. Мистецтво. Виховання. – Торонто – Нью-Йорк : ОПДЛ ім. Л. Галібова, 1965. – С. 221- 244.

Тищенко-Сірий Ю. Перші наддніпрянські українські масові політичні газети 1909-1912. – Нью-Йорк: Укр.-амер. Вид-во, 1952. – 22 с.

Тищенко Ю. Хто такий Винниченко? – К., 1918. – 16 с.

Тищенко Ю. Листи до М. Коцюбинського // Листи до Михайла Коцюбинського / Упорядк. та ко-

мент. В. Мазного. – Ніжин: ТОВ „Видавництво „Аспект-Поліграф”, 2003. – Т. IV: Науменко-Яновська. – С. 173-183.

Антонюк Н. Юрій Тищенко // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопедичного словника / За ред. М.М. Романюка. – Львів, 1995. – Вип. 2. – С. 221-222.

Проскуріна Т.В. Юрій Тищенко (Сирій) та український літературний процес першої половини ХХ століття // Вісник Харківського університету ім. В. Каразіна. Серія філологія. – Харків, 2005. – Вип. 44. – С. 152-155.

Тищенко Юрій // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. - Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 197-199.

Чабан М. Ще одне ім'я на літературній карті Криворіжжя // Кур'єр Кривбасу. – 1995. – № 37/38. – С. 23.

Ткач Вірляна (1952) – поетеса, перекладач, керівник Яра-групи при театрі Ля-Ма Ма в Нью-Йорку. Народ. 23 червня 1952 р. у Нью-Джерсі (США). Здобула ступінь магістра красного мистецтва у Колумбійському університеті (1983). Досліджує творчість Т. Шевченка, П. Тичини, М. Семенка. Перекладає з Вандою Фіппс українську поезію англійською мовою, з Оксаною Батюк – англо-американську поезію українською мовою.

З японської поезії. Перекл. О. Батюк та В. Ткач // Світо-Вид. – 1996. – Ч. IV (25). – С. 104-105.

Мацько В. Білий цвіт на калині.

– Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 84.

Ткач Юрій (1954) – перекладач, видавець, онук Д. Нитченка. Народ. 17 лютого 1954 р. у м. Мельбурні (Австралія). Здобув фах інженера-електрика у Мельбурнському університеті (1972-1976), працював у державній телефонній корпорації. Заснував видавництво „Байда” (1978). У 1981-1983 рр. перебував у м. Торонто (Канада), з 1989 р. працює у м. Києві видавцем і перекладачем. Перекладав твори О. Гончара, Б. Антоненка-Давидовича, В. Шевчука, А. Дімарова та інших авторів.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 84.

Ткаченко Сергій Іванович (1951) – письменник, літературознавець. Народ. 13 травня 1951 р. в с. Ново-Шепеличі Чорнобильського району Київської обл., закінчив факультет романо-германської філології Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. Здобув ступінь кандидата філологічних наук. Працює співробітником Секретаріату ООН у Нью-Йорку (США). Лауреат літературної премії імені С. Шеврякова.

Автор книжок „Сповідь правнука сільського писаря”, „Ужинок осіннього поля”, „Храм Дани”; „Поезія Африки. Антологія”; публікацій в Українській літературній енциклопедії про англомовні літератури.

Ткаченко С. На острові. Поезії. – К.: Укр. аг-во інф. та друку „Рада”, 2009. – 126 с.

Ткачук Степан (1935-2005) – поет, прозаїк, перекладач, громадський діяч. Псевдонім – Богдан Лавра. Народ. 6 січня 1935 р. у с. Данилі Сучавського повіту (Буковина). Здобув фах інженера. З 1954 р. мешкав у Бухаресті (Румунія). Був головою Союзу українців Румунії (1990), президентом Спільки українських письменників, депутатом румунського парламенту. У 1984 р. відвідав США, зустрівся з громадськістю. Упорядкував антологію української поезії румунською мовою. Помер 27 липня 2005 р. у Бухаресті. Лауреат премії Спільки письменників Румунії та премії Літературного фонду ім. Івана Франка (Чикаго); член Національної Спільки письменників України. Писав українською та румунською мовами.

Автор збірки поезій „Розколоте небо” (1971), збірки оповідань „Сузір'я предків” (1974), роману „Нічия пора!” (1979) та інших творів; упорядник антології української поезії румунською мовою у 3 томах (1995).

Ткачук С. Дзвони пам'яті: Поезії. – Бухарест : Мустанг, 2000. – 616 с.

Ткачук С. Калейдоскоп. – Бухарест: Критеріон, 1985. – 234 с.

Ткачук С. Вірші// Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 44-46.

Ткачук С. Українська література в Румунії// Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 304-308.

Точило Микола – див. Колянківський Микола.

Трач Ігор Богданович (1959) – поет, публіцист, редактор. Народ. 7 червня 1959 р. у Львові, закінчив із відзнакою львівську середню школу № 53 (1976). Навчався у Львівському медичному інституті, проте через звинувачення в націоналізмі був виключений з університету. З 1988 р. живе у німецькому місті Цвіккау (Саксонія), працює психотерапевтом. У 1989-1991 рр. був співредактором журналу „Пертурбації” (Варшава), з 1993 р. – головний редактор літературно-мистецького альманаху „Зерна”. Пише українською і німецькою мовами.

Автор збірок „І день, і ніч або Неспокою життя” (1979), „На зламі шляхів” (самвидав, 1980), „З доріг далеких і близьких” (самвидав, 1980), „Поетове прощання” (самвидав, 1987), „Стіна” (Варшава, 1991), „Вірою живу” (Стрий, 1993), „Напруга серця” (Львів, 1993), „Лабіринти пам'яті” (Львів, 1934), „Розмова без масок” (у перекл. рум. м.), „До тебе, Україно, піснею прийду” (у перекл. польськ. м., 2000). Окремі книжки вийшли німецькою, румунською та польською мовами.

Трач Ігор. До тебе Україно, піснею прийду. Поезії / Пер. з укр. О. Петик. – Львів; Варшава: Українські технології, 2000. – 93 с.

Мушинка М. Зерна приносять багатий урожай // Слово і час. – 1999. – № 9. – С. 74-75.

Поліщук Я. Ігор Трач та його „Зерна” // Слово і час. – 2007. – № 11. – С. 73-76.

Сорока П. Ігор Трач. Літературний портрет. – Тернопіль: Джура, 2000. – 168 с.

Третяк Ольга (1915) – українська поетеса. Народ. 1915 р. в с. Гнилиця тепер. Прилуцького району Чернігівської обл. Закінчила Гайворонський педтехнікум, Харківський ветеринарний інститут. Емігрувала під час Другої світової війни до Німеччини, потім до Бельгії. У 1951 р. прибула до Канади, оселилася в Монреалі. У Монреалі видала поетичні збірки.

Автор поетичних збірок „Пісень моїх узори” (1972), „Лада” (1973), „Зорі” (1973), „Повір” (1974), „Полтавино моя” (1975).

Третяк О. Пісень моїх узори. – Монреаль, 1972. – 98 с.

Третяк О. Лада. – Монреаль, 1973.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 83.

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 139.

Трохановська Стефанія Осипівна (1951) – поетеса. Народ. 26 квітня 1951 р. в с. Мірошевіце Любінського повіту Легніцького воєводства (Польща). Закінчила сільськогосподарський технікум у м. Нове Містечко. Живе і працює в Польщі. Пише українською та польською мовами.

Автор поетичних збірок „Потім, зараз, раніше”, „Не дай зав’язнути квітам”, „Вербина”, „Метелик”. Друкується на сторінках газет і журналів.

Трохановський Петро – див. Петро Муранька.

Тудорковецька Ярина (1920) – поетеса. Народ. 3 січня 1920 р.

у с. Тудорковичі в Галичині. Закінчила Львівський університет. Емігрувала до Австралії, у 1957 р. – до Канади.

Автор збірки „Субстанції наузкрай” (1985).

Тудорковецька Я. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 153-155.

Тулевітрів Василь (1886 - точна дата невідома) – український поет, гуморист, драматург, фейлетоніст. Справжнє ім'я та прізвище – Василь Данилович Лисенко. Народ. 1886 р. у м. Нікополі (Україна). Закінчив гімназію, потім Новоросійський університет (Одеса). У роки Першої світової війни служив старшиною російської, потім воював у лавах французької армії. У 1919 р. емігрував до Канади, поселився в Гамільтоні, працював робітником, потім відкрив власне підприємство (1945). Друкувався в Україні, Канаді, США. Помер у 70-х рр. у Гамільтоні.

Автор збірки поезій „Весенние напевы” (1910), „Думи і пісні” (1939), драматичних творів „Така її доля” (1940), „Щасливе й веселе життя” (1944) та інших.

Тулевітрів В. Щасливе й веселе життя. Комедія. – Вінніпег: Промінь, 1944. – 59 с.

Марунчак М. Тулевітрів Василь // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 634.

Славутич Яр. Українська література в Канаді: Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 53-54.

Угрин-Без-грішний Микола (1883-1960) – український письменник, редактор, видавець. Справжнє ім'я та прізвище – Микола Венгжин. Народ. 18 грудня 1883 р. у с. Куп'ятичі (тепер Польща). Навчався у Львівському та Чернівецькому університетах. З 1 січня 1908 р. видавав журнал „Бджола”, після закінчення навчання вчителював у Рогатинській приватній гімназії. Редагував часопис „Червона калина”. У міжвоєнний період вчителював, очолював місцеве товариство „Просвіта”. Під час Другої світової війни вступив до дивізії „Галичина”. У повоєнний час працював учителем у Німеччині, видавав журнали „Обрій” і „Грім”, займався літературною творчістю. У 1960 р. помер у м. Новий Ульм (Німеччина).

Феденко Богдан Панасович (1924-1989) – письменник, публіцист, громадський діяч, учений, син П. В. – Феденка. Народ. 29 березня 1924 р. у Празі (Чехословаччина). Закінчив німецьку гімназію у Празі (1943). Навчався в Карловому університеті (1943-1944). У повоєнний час закінчив університет в Ерлангені (1948). Захистив дисертацію „Погляди М. Драгоманова на національне питання на Сході Європи та його розв'язання” й отримав ступінь доктора філософії. У 1953-1956 рр. навчався у Сорбонні (Париж).

Захистив ще одну дисертацію в УВУ і в 1970 р. став доцентом цього навчального закладу. Помер 5 червня 1989 р. у Мюнхені (Німеччина).

Автор роману французькою мовою, книг „300-ліття Переяславського договору і радянська пропаганда”, „Естетичні й суспільні ідеї в сучасній українській літературі”, „Україна після смерті Сталіна”, „Від Сталіна до Хрущова”, „Колоніалізм” та ін.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 138.

Феденко Панас Васильович (1893-1981) – письменник, публіцист, історик. Псевдоніми: Василь Тирса, Кремуцій Корд, П. Тернівський, Петришин, Петро Таборенко, Обсерватор. Народ. 13 грудня 1893 р. у багатодітній селянській родині у с. Веселі Терни на Катеринославщині (тепер Криворізький район Дніпропетровської обл.), закінчив гімназію в Олександрії (1913), навчався в Історико-філологічному інституті в Петербурзі (1913-1917). Друкувався в журналах „Наше життя” й „Украинская жизнь”.

У 1917 р. повернувся в Україну, викладав українську мову та історію в гімназії, потім у вчительському інституті в Катеринославі. З 1917 р. – член Центральної Ради і Трудового конгресу, з 1919 р. – член Центрального комітету УСДРП. Був референтом при українській армії, брав участь у Зимовому поході. Прибув до Тарнова, брав участь у діяльності уряду УНР в екзилі, видавав часописи

си „Вільна Україна” і „Соціалістична думка”. Емігрував до Німеччини, потім до Чехословаччини (1923-1945). У 1923 р. захистив дисертацію на філософському факультеті Українського вільного університету, викладав в Українському високому педагогічному інституті ім. М. Драгоманова, завідував кафедрою, був деканом. Працював професором в Українському вільному університеті.

У повоєнний час продовжив політичну діяльність у Німеччині. Після смерті Ісаака Мазепи в березні 1952 року присвятив себе виключно науково-дослідницькій роботі. Після переїзду до Лондона видавав газету „Наше слово”.

У 1959 р. повернувся до Німеччини, працював у Мюнхені над вивченням історії СРСР. Помер 10 вересня 1981 р. в Мюнхені

Автор історичних повістей „Гомоніла Україна” (1942), „Гетьманів кум” (1943), „Несмертельна слава” (1953, під псевдонімом В. Тирса), „Amor Patriae” (1962); історичних праць „Українська національна та визвольна боротьба” (1923), „Голод в Україні” (співавтор І. Мазепа; 1923), „З дипломатичної діяльності Данила Грека” (1929), „Український громадський рух у ХХ столітті” (1933), „Політичні плани Я. Коменського та Україна” (1932), „Український громадський рух у ХХ ст” (1934), „Історія соціальної та політичної боротьби в Україні” (1935), „Українське національне відродження в ХХ ст.” (1936), „Nationalitätfrage in der Sovietunion” (1937), „Ukraine, Her Struggle for Freedom” (1951), „Ісаак Мазепа” (1954), „Україна в ХХ ст.”

(1959), „Соціалізм в минулому й сучасному” (1968), „Марксистські і більшовицькі теорії національного питання”, „Соціалізм давній і новочасний”, „Нова історія СРСР”.

Феденко П. Гомоніла Україна... – Прага, 1942.

Феденко Панас // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. - Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 199-200.

Федик Теодор (1873-1949) – український поет. Народ. 1873 р. у с. Угринові Горішньому Станіславського повіту в Галичині. Закінчив сільську школу, потім навчався у Станіславській гімназії, але через матеріальні труднощі не закінчив. У 1905 р. емігрував до Канади, працював робітником, учителем. Був дяком у Вінніпезі. Писав коломийковим розміром. Помер 1949 р.

Автор збірки віршів „Пісні про Канаду й Австрію” (1908), що багато разів перевидавалася; упорядник збірника „Пісні іммігрантів про старий і Новий край. Пісні про Канаду і Австрію” (1927).

Гай-Головко О. Українські письменники в Канаді: Літературно-критичні нариси. – Вінніпег: Волинь, 1980. – С. 55-63.

Славутич Яр. Українська поезія в Канаді // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С.38.

Федоренко Євген (1929) – критик, вчений, журналіст, редактор, організатор української освіти

ти в діаспорі. Народ. 28 січня 1929 р. на Харківщині. Освіту здобув у Ливенському Католицькому університеті (Бельгія, 1949-1955), Фордгамському університеті (Нью-Йорк), Нью-Йоркському університеті (1962-1969). Доктор філософії з 1971 р. Викладав слов'янські мови і літератури в Нью-Йоркському, Ратгерському університетах (США), Українському вільному університеті (Німеччина).

Працював кореспондентом „Голосу Америки” (1969-1976), співробітником радіо „Свобода” (1962-1965), редагував із 1978 р. журнал „Рідна школа”.

Член Об'єднання українських письменників „Слово”, Національної Спілки письменників України. Дійсний член УВАН, Наукового Товариства ім. Шевченка, голова Української шкільної ради.

Автор праць „Стилеві шукання Михайла Коцюбинського”, „Рух опору і самооборони в Україні”, „Іван Франко – митець і мислитель”, упорядник хрестоматій з української літератури та літературної критики.

Федоренко Є. Рух опору і самооборони в Україні. – Торонто: Молода Україна, 1977. – 119 с.

Федоренко Є. Стилеві шукання Михайла Коцюбинського. – Торонто: Молода Україна, 1975. – 57 с.

Хрестоматія української літератури двадцятого століття / Упоряд. Є. Федоренко та ін. – Нью-Йорк: Вид-во Шкільної Ради УККА, 1997. – 400 с.

Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: У 4 кн. – К.: Рось, 1994. – Т. 1. – Кн. IV. – 704 с.

Федорівський Степан (1911-1991) – український письменник. Справжнє ім'я та прізвище – Данило Міршук. Народ. 30 грудня 1911 р. у Старій Прилуці на Вінничині в заможній родині. Навчався у Київському гідротехнікумі. У 1930 р. був заарештований, відбув 9 місяців у в'язниці. Вступив на мовнолітературні курси при НКО. Викладав у школі у м. Новограді-Волинському. Заочно закінчив Житомирський педагогічний інститут. У 1939 р. був засуджений на 12 років. У роки війни був заарештований німцями, визволився у грудні 1943 р., воював у лавах УПА. У 1946 р. емігрував до Західної Німеччини, потім до США. Помер 1991 р. у Каліфорнії.

Федорівський С. Нотатки повстанця. – Нью-Йорк, 1962. – 201 с.

Федорівський С. У смертельному колі. – Лондон, 1977. – 239 с.

Федорівський С. Молоді паростки. Півість. – Детройт, 1968. – 240 с.

Славутич Яр. Меч і перо (До 70-річчя Степана Федорівського) // Українська література в Канаді. Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славути, 1992. – С. 265-267.

Юриняк А. „Молоді паростки”. Творчий задум і його реалізація // Критичним пером. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 157-168.

Федоров Василь (1895-1959) – російськомовний прозаїк. Народ. 15 жовтня 1895 р. у Херсоні в родині службовця земської управи. Закінчив херсонську класичну гімназію. Почав друкуватися в херсонських виданнях „Родной край”,

„Херсонское утро”. У 1915 р. вступив на юридичний факультет Новоросійського університету. У 1917 р. був мобілізований на військову службу, проте через хворобу незабаром був звільнений. У 1919 р. залишив Україну, прибув до Румунії. Працював маляром, репетитором, хористом у церковному хорі. З 1922 р. мешкав у Чехословаччині. Вступив на юридичний факультет Празького університету, проте не закінчив його. У 1933-1938 рр. працював юристом у магістраті Ужгорода. У 1940 р. повернувся до Праги, у повоєнний час викладав російську мову на курсах. З 1959 р. працював перекладачем у системі зовнішньої торгівлі Чехословаччини. Помер 8 березня 1959 р., похований у Празі на Ольшанському цвинтарі.

Автор збірки оповідань „Суд Вареника” (1930), повісті „Пре-красная Эсмеральда” (1933), роману „Канареичное счастье” (1938), незакінченого роману „Человек задумался” та ін. творів.

Голобородько Я. Ю. Південний ареал. Консорціум літературної Таврії. Роман-монографія. – К.: Факт, 2007. – С. 370-371.

Федчук Богдан Боніфатій (1907 – дата невідома) – письменник. Народ. 17 грудня 1907 р. у с. Жилищі Борщівського повіту (Західна Україна). Закінчив учительську семінарію у Чорткові (1929), Вищі учительські курси у Львові (1938). Студіював економіку і журналістику у Варшаві (1939). У роки Другої світової війни працював учителем, викладав в українській таборній гімназії (1944-1948). З

1948 р. у Канаді: працював на фабриці паперу в Торонто, викладав на курсах українознавства. Член НТШ, Об'єднання українських педагогів у Канаді, Об'єднання працівників літератури для дітей і молоді.

Автор збірки віршів „Ану станьмо, діти, разом” (1946), „Казки про Івася” (1947), „Казки про зайчика, що нічого не боявся”, багатьох збірок загадок.

Федчук Б. Загадки: читай, думай, відгадуй. – Торонто, 1966-1980. – Збірки 9, 10, 16, 20.

Федчук Б. Казка про Івася. – Мангайм, 1946. – 18 с.

Федчук Б. У світі загадок-розгад. – Торонто, 1976. – Зб. 15. – 62 с.

Фесенко Надія Михайлівна (1929-1990) – письменниця, перекладач, мовознавець, педагог. Псевдонім – Надія Хмара. Народ. 9 квітня 1929 р. у м. Гадяч на Полтавщині в родині економіста. Навчалася в Гадяцькій середній школі № 1, проте не встигла закінчити. У 1943 р. разом із батьками виїхала до Німеччини. У Новому Ульмі закінчила українську гімназію (1947), потім навчалася в Інституті живих мов (м. Авґсбург).

У 1950 р. переїхала до США, закінчила бізнес-коледж у Гюстоні. Працювала секретарем у відділі закордонної торгівлі. У 1978 р. закінчила Іллінойський університет, здобула ступінь магістра. Викладала в українських школах у Чикаго. Захистила докторську дисертацію з мовознавства.

Автор віршів, оповідань.

Ротач П. З любов'ю до рідного

краю і слова: життя і творчість Н. - Фесенко // Фесенко Н. У хвилях життя. – Полтава, 1997. – С. 3-17.

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтавці на еміграції. Короткий біо-бібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 140-141.

Филипчак Іван (1871-1945) – письменник, громадський діяч. Народ. 29 січня 1871 р. у с. Лішні Сянницького повіту (Польща). Закінчив Сянницьку гімназію, потім філософський факультет Львівського університету. Працював викладачем географії, історії, української мови та літератури, психології та логіки в Самбірській семінарії. У роки Другої світової війни був вивезений до Сибіру. 21 жовтня 1945 р. помер.

Автор прозових творів „Княгиня Романова” (1927), „За Сян” (1928, 1982), „Будівничий держави”, „Сила волі” (1930), „За вчительським хлібом” (1932), „Лемко Ділер”, „Дмитро Детько” (1938); наукових розвідок „З історії села Лішні, Сянницького повіту”, „Школа в Лаврові”, „Історія Тиряви Сильної”, „Короткий курс шовківництва”.

Филипчак І. Анна Ярославна – королева Франції. – Дрогобич: Відродження, 1995. – 176 с.

Филипчак І. Будівничий держави. – Буенос-Айрес: Видавництво Юліяна Середяка, 1985. – 150 с.

Филипчак І. За Сян! – Нью-Йорк: Фондація дослідження Лемківщини, 1982. – 110 с.

Филипчак І. Княгиня Романова. – Львів: Червона калина, 1990. – 344 с.

Филипчак І. Кульчицький – герой Відня. Повесть. – Кліфтон, 1983. – 187 с.

Филипчак І. Іванко Берладник або пропаша сила. – Буенос-Айрес: Видавництво Юліяна Середяка, 1986. – 135 с.

Дибко І. Про автора і його книжку // Филипчак І. Кульчицький – герой Відня. Повесть. – Кліфтон, 1983. – С. 9-11.

Фізер Іван (1925) – літературознавець, критик. Народ. 1925 р. у с. Мірчі на Закарпатті. Навчався у Мюнхені та Нью-Йорку. Професор слов'янських мов і літератур в університеті Ратгерс у Нью-Брансвік (Нью-Джерсі). Дійсний член УВАН, закордонний член НАН України.

Автор праць з естетики і літературної критики: „Psychologism and Psychoaesthetics” (Амстердам, 1980), „Американське літературознавство” (2006).

Фізер І. Американське літературознавство: Іст.-критич. нарис. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2006. – 108 с.

Фізер І. Вагомість гуманітарних дисциплін в системі вищої освіти. – К.: Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2004. – 21 с.

Фізер І. Вступна стаття // Координати: Антологія сучасної поезії на Заході. – Мюнхен: Сучасність, 1969. – Т. 1. – 365 с.

Фізер І. Літопис подій. Виступ на врученні премії фундації Антоновичів // Слово і час. – 1991. – № 12. – С. 41-51.

Фізер І. Михайло Грушевський як літературознавець та історик літератури // Слово: Збірник 3. – Нью-Йорк: ОУП, 1968. – С. 316-330.

Фізер І. Психолінгвістична те-

орія літератури Олександра Потебні: Метакритичне дослідження. – К.: Academia, 1993. – 112 с.

Фішбейн Мойсей Абрамович (1946) – поет, перекладач. Народ. 1 грудня 1946 р. у Чернівцях. Вчився на факультеті економічної кібернетики Новосибірського університету, потім перейшов на філологічний факультет. Під час навчання почав писати і перекладати. Після військової служби переїхав до Києва і закінчив філологічний факультет Київського педінституту. Працював у головній редакції Української радянської енциклопедії. Друкується з 1971 р. У 1979 р. емігрував до Ізраїлю, потім перебрався до Мюнхена (1982). Працював кореспондентом, коментатором, редактором. У 2003 р. повернувся в Україну, поселився в Києві. Член Національної Спілки письменників України, лауреат премії імені Василя Стуса.

Автор книжок „Ямбове коло” (1974), „Збірка без назви” (1984), „Дивний сад” (1991), „Апокриф” (1996), „Розпорошені тіні” (2001), „Афоризми” (2003), „Ранній рай” (2006).

Фішбейн М. Ямбове коло. – К., 1974. – 39 с.

Фішбейн М. Збірка без назви. – Мюнхен – Нью-Йорк, 1984. – 109 с.

Фішбейн М. Ранній рай. – К.: Факт, 2006. – 520 с.

Фішбейн М. Розпорошені тіні. – Львів.: Кальварія, 2001. – 29 с.

Фольц Клавдія (1919) – актриса, поетеса, автор гумористичних творів. Народ. 1 вересня 1919

р. у с. Анастасіївка тодішньої Таврійської губернії. Закінчила металургійний технікум у Донбасі (1938). Вчилася в Одеському театральному училищі (1938-1941), у роки німецької окупації виступала в Театрі мініатюр (м. Макіївка Донецької обл.). У 1944 р. емігрувала до Німеччини, грала в театрі музичної комедії (Гайдельберг, 1947-1954). У 1955 р. виїхала до Австралії, поселилася в Сідней, брала участь у театральному житті: як режисер, художній керівник (від 1966 р.).

Автор збірки віршів, гуморесок і спогадів „Для всіх про все” (Сідней, 1988).

Фольц К. Оповідання; вірші // Рідні голоси з далекого континенту: Твори сучасних українських письменників Австралії / Упоряд. та передм. А. Г. Михайленка. – К.: Веселка, 1993. – С. 157-164; 216-217.

Фольц К. Вірші. Оповідання // Новий обрій. Альманах. – Мельбурн, 1999. – Ч. 11. – С. 106-109.

Фольц К. Для всіх про все: Спогади, оповід., гуморески, вірші. – Сідней: Книга, 1988. – 186 с.

Фостун Святомир (1924-2004) – письменник, публіцист, журналіст. Справжнє ім'я та прізвище – Гайва Маріян Дмитро. Народ. 22 листопада 1924 р. у с. Миловань (Галичина). Закінчив гімназію, воював у складі УПА. У липні 1944 р. потрапив у полон, перебував у Ріміні (Італія). Емігрував до Англії, закінчив факультет української літератури УВУ (Мюнхен), університет у Чикаго. Редагував тижневик „Українська дум-

ка”, журнали „Відомості”, „Сурмач”, був секретарем Союзу українців у Великобританії, головою Об'єднання колишніх вояків-українців. Мешкав у Уїмблдоні (Великобританія). Член Спілки письменників України та Спілки офіцерів України. Під час перебування в Україні 25 липня 2004 р. загинув у автомобільній катастрофі.

Автор історичних книг „Плем'я непокірних” (1971), „Звідуни степових когорт” (1972), „Над Галичем гримить”, „Шляхами смерті”, багатьох публіцистичних статей і розвідок.

Фостун С. Звідуни степових когорт: іст. повість. – Буенос-Айрес, 1972. – 184 с.

Фостун С. Нас розсудить Бог: іст. повість з часів гетьмана Павла Полуботка. – Брюссель, 1985. – 320 с.

Фостун С. М. Плем'я непокірних. – Лондон, 1971. – 117 с.

Фостун С. М. Стежинами життя. Етюди. – Лондон, 1993. – 79 с.

Фостун С. М. Шляхами смерті.

Повість. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1976. – 190 с.

Василенко П. „Журавлиний крик осінньої далі”. Рецензія // Визвольний шлях. – 1995. – Кн. 8 (569). – С. 1012-1014.

Лупій О. Безмежна віра, віддана любов // Літературна Україна. – 2004. – 9 грудня. – С. 5.

Погребенник Ф. Святомир Фостун – воїн, письменник, громадський діяч // З Україною в серці: Нариси-дослідження про творчість письменників-прикарпатців у діаспорі. – К., 1995. – С. 64-71.

Покальчук Ю. Вступаючись за рідну Вітчизну (С. Фостун) // Дзвін. – 1992. – № 3-4. – С. 82-89.

Скорина Л. Святомир Фостун / Література та літературознавство української діаспори. – Черкаси: Брама, 2005. – С. 208-210.

Сорока П. Святомир Фостун. Літературний портрет. – К.: Джура, 2002.

Сорока П. Святомир Фостун: Нарис життя і творчості. – Т.: Горлиця, 2005. – 154 с.

Хиляк Володимир (1843-1893) – письменник. Псевдоніми –

Єронім Анонім, В. Нелях, Лемко

Семко та ін. Народ. 27 липня 1843 р. у с. Верхомлі Великій теп. Новосанчівського воєводства (Польща). Був священником у Долині, Ізбах, Бортному. Вивчав і записував народні пісні, вірування. Помер 25 червня 1893 р. у с. Літинії біля м. Дрогобича.

Автор повістей та оповідань „Польський патріот” (1872), „Повісті на часі” (1873), „Шибеничний верх” (1877-1878), „Руська доля”; етнографічно-фольклорної праці „Весільні звичаї у лемків” (1866).

Хмара Надія – див. Фесенко Надія.

Хмелюк Василь Михайлович (1903-1986) – поет, художник. Народ. 3 липня 1903 р. у с. Березівка теперішньої Вінницької обл. [за іншими даними – у с. Чернятині на Волині], навчався у школі в Жмеринці, закінчив гімназію. Почав малювати з 9 років. Брав участь у національно-визвольній боротьбі. Разом із братом після поразки національно-визвольних змагань емігрував до Польщі, перебував у таборі (м. Каліш). Навчався у Краківській академії мистецтв. Потім переїхав до Чехословаччини, продовжив навчання в Карловому університеті та в Українській студії пластичного мистецтва. Разом із братом Ільком організував майстерню по фарбуванню хус-

ток. У 1928 р. переїхав до Франції, поселився у Парижі. Брав участь у мистецьких виставках. Колекції його картин виставлялися у Франції, Англії, Італії, Швейцарії, США. Помер 2 листопада 1986 р. у Парижі (Франція). Художні полотна митця зберігаються в музеях та приватних колекціях Парижа, Нью-Йорка, Стокгольма, Торонто та ін..

Автор поетичних збірок „Гін” (1926), „Осіннє сонце” (1928), „1928. 1926. 1923” (1928).

Хмелюк В. Гін. Збірка поезій. – Прага, 1926. – 16 с.

Хмелюк В. Осіннє сонце. Збірка поезій. – Прага, 1928. – 32 с.

Хмелюк В. 1928. 1926. 1923. – Прага, 1928. – 47 с.

Хмелюк В. Поезії. Малярство / Серія Тараса Салиги «Розсипані перли». – Ужгород: Гражда, 2011. – 280 с.

Василь Хмелюк // Координати. Антологія сучасної української поезії на Заході / Упоряд.: Б. Бойчук, Б. Рубчак. – Мюнхен, 1969. – Т. 1. – С. 201-211.

Абліцов В. Г. Хмелюк Василь / Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 411-412.

Ільницький М. На перехресті стилів: В. Хмелюк – поетичне ім'я з пражської еміграції // Хроніка-2000. – К., 1999. – Ч. II. – С. 306-309.

Кочубей Ю. Зустрічі з Василем Хмелюком // Мистецтво української діаспори. Повернуті імена. – К., 1998. – Вип. 1. – С. 353-358.

Салига Т. Празький експериментатор із Березівки // Хмелюк В. Поезії. Малярство / Серія Тараса Салиги «Розсипані перли». – Ужгород: Гражда, 2011. – С. 5-63.

Скала-Старицький М. Василь Хмелюк // Визвольний Шлях. – 1967. – Кн. 7/8. – С. 953-956.

Скофенко А. Штрихи до біографії художника Василя Хмелюка // Родовід. – 1994. - № 9. – С. 15-16, 94.

Федорук О. К. Василь Хмелюк. – К.: Тріумф, 1996. – 263 с.

Федорук О. Василь Хмелюк – видатний майстер колористики // Мистецтво української діаспори. Повернуті імена. – К., 1998. – Вип. 1. – С. 130-147.

Федорук О. К. У полоні французького колоризму: Хмелюк – художник // Слово і час. – 1993. – № 8. – С. 45-49.

Федорук О. Хмелюк паризький // Україна. – 1991. – № 4. – С. 22-24.

Федорук О. К. Хмелюк – поет / / Слово і час. – 1993. – № 7. – С. 56-63.

Хмелюк Василь // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. - Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 207-209.

Хміль Іван (1897-1974) – псевдонім Василя Лагодюка-Бойтіка (за твердженням І. Бодна-рука). Народ. 1897 р. на Поліссі (Берестейщина) в селянській родині. Почав друкуватися з 1918 р. Неодноразово заарештовувався польською владою. Воював у лавах УПА, з боями пройшов до Австрії, кілька років там прожив. Потім емігрував до Англії, пізніше до США. Помер 27 січня 1974 р., похований у Бавнд Бруку.

Автор збірок „Гомін Полісся”

(1960), „Іду з кобзою” (1962), книги „Українське Полісся” (1976).

Хміль І. Вірші // Слово і зброя: Антологія української поезії, присвяченої УПА і революційно-визвольній боротьбі 1942-1967 / Упоряд. Л. Полтава. – Торонто – Онтаріо, 1968. – С. 217-219.

Хміль І. Гомін Полісся. Поезії. – Вінніпег, 1960. – 256 с.

Хміль І. Іду з кобзою / передм. Т. Курпіти. – Чикаго: Вид-во М. Денісюка, 1962. – 244 с

Хміль І. Українське Полісся. Етнографічні нариси. – Чикаго, 1976. – 255 с.

Гарасевич М. „Іду з кобзою” Івана Хмілья // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 343-348.

Хомик Артим (1880-1921) – письменник, журналіст, педагог. Псевдоніми і криптоніми: А. Жабченко, Яковенко, А. Х., А. Яковенко, Spectator. Народ. 1880 р. на Тернопільщині. Закінчив гімназію в Тернополі, потім університет у Львові. Викладав у гімназії. Влітку 1914 р. поїхав у Наддніпрянську Україну, був заарештований, потім звільнений без права виїзду. Працював у лісництві разом із М. Шаповалом, перебував під наглядом поліції. Після падіння царського режиму переїхав до Києва, заробляв журналістською працею, співробітничав із газетою „Відродження” (1918), редагував видання „Дніпросоюзу”, брав участь у роботі творчої студії „Майстерня мистецького слова”. За часів правління гетьмана був заарештований, але вдалося врятуватися завдяки вступу в Київ війська С. Петлюри.

Як представник української дипломатичної місії мав їхати до Парижа, проте затримався у Відні, почав працювати в журналі „Воля”. Помер 1921 р. у Відні (Австрія).

Автор шкільних підручників, художньо-публіцистичного твору „Всесильний долар” (1905), збірки оповідань „Всесильний долар” (1922, посм.), новел, оповідань, публіцистичних статей.

Хомик А. Всесильний долар. Повість / Упоряд., вступ. ст. Н. Калениченко. – К.: Дніпро, 1990. – 188 с.

Хомик А. Із циклу „Всесильний долар” // Українська новелістика кінця ХІХ – початку ХХ ст. / Упоряд. Є. Нахлік. – К., 1989. – С. 508-514.

Калениченко Н. Письмо лаконічне, напружене, парадоксальне // Друг читача. – 1989. – 14 грудня.

Калениченко Н. Сильний вірою: Силует маловідомого письменника // Вітчизна. – 1970. – № 5. – С. 195-200.

Суровцева Н. Артим Хомик / Публ. Л. Лук'янової // Слово і час. – 1990. – № 7. – С. 94-95.

Хомик Артим // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Париж – Нью-Йорк, 1984. – Т. 10. – С. 3624.

Хомик Артим // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 209-211.

Хомик Василь Федорович (1933) – поет, фольклорист. Народ. 27 травня 1933 р. у с. Мис-

цові Короснянського повіту (Польща). У 1945 р. був виселений в Україну, закінчив філологічний факультет Львівського університету (1957). Вивчав і записував фольклор лемків. Друкувався в журналах „Наше слово”, „Малятко” (Київ), „Світанок” (Варшава). Член правління товариства „Лемківщина” у Львові, член Національної Спілки письменників України.

Автор поетичних збірок „Помилка і молитва” (1993), „Наша Лемківщина” (2003), збірки поезій для дітей „Україна – край наш рідний” (1997). Записав і опрацював „Лемківські народні пісні про жіночу долю” (1959), „Лемківське народне весілля” (1960), „Лемківські народні прислів'я та приповідки”, „Збійницькі пісні з Лемківщини” (1962), „Звичаї та обряди лемків” (1963), „Лемківський народний календар” (1973) та ін.

Хомик В. Наша Лемківщина: Поезії та пісні. – Львів: Каменяр, 2003. – 127 с

Хортиця Микола – див. Любомирський Степан.

Храплива-Щур Леся (1927) – українська письменниця. Псевдонім – Христина Лисовецька. Щур із 1974 року. Народ. 27 травня 1927 р. у Львові, вчилася у Львові та Холмі. У 1944 р. залишила Україну, студіювала медицину в Ерлянгені (Німеччина, 1945-1949). Закінчила біологічний факультет Колумбійського університету. У Нью-Йорку студіювала україністики при Інституті Науково-

го Товариства ім. Т. Шевченка. Працювала в організації „Пласт”, видавала журнал для малят „Готуйсь”.

Переїхала до Канади, викладала на курсах українознавства, була секретарем в Об'єднанні Працівників Літератури для Дітей та Молоді (ОПЛДМ). З 1990 р. працювала у Світовій Координаційній Виховно-Освітній Раді при Світовому Конгресі Вільних Українців, редагувала бюлетень „Відгукніть-ся!”. Член Національної Спілки письменників України. Лауреат літературної премії „Тріумф” (2001).

Автор книжок для дітей „Іскри” (1955), „Далеким і близьким” (1972), „Українські народні звичаї у сучасному побуті”, декламатора „На весь Божий рік”, збірочок для найменших читачів „Писанка українським дітям”, „Забавки Мартусі”; повісті „Отаман Воля” (1967); нарисів „У темряві” (1956); казок „Ластівочка” (1956), „Ростикова казка”, „Козак Невмирака”; віршованої біографії „Митрополит Андрій Шептицький” та ін.

Храплива Л. Маків квіт: Сценка, присвячена річниці бою під Крутами // Крути: Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор. Зінкевич О., Зінкевич Н. – К.: Смолоскип, 2008. – С. 263-267.

Храплива Л. Отаман Воля. Повість для молоді. – Мюнхен: Українське видавництво, 1967. – 271 с.

Храплива Л. У темряві. Нариси. – Чикаго: Вид-во Миколи Денисюка, 1959. – 96 с.

Храплива Л. Писанка українським дітям. – К., 1993.

Храплива Л. Ярмарок мишигризикнижки. Ревія. – Торонто, 1966. – 36 с.

Кирпа Г. Її знають і читають у рідному краю // Наше життя. – 2007. – № 5. – С. 7-8.

Луців В. Співець перелетних пташат... (На маргінесі життя і творчості Лесі Храпливої // Життя і школа. – 1963. – Ч. 3-4 (73-74). – С. 23-26.

Хрін Степан (1914-1949) – мемуарист. Справжнє прізвище – Стебельський. Народ. 18 жовтня 1914 р. у с. Голинь Калуського району тепер. Івано-Франківської обл., закінчив учительську семінарію. У 1934 р. вступив до ОУН, у 1939 р. був заарештований і ув'язнений у концтаборі Береза Картуська. Був директором школи у с. Кузьмина на Перемищині (1939-1941), війтом у Бірчі (1941-1943), провідником ОУН. У 1944 р. вступив до лав УПА, став одним із провідних командирів, сотником УПА. Був нагороджений Срібним і Золотим хрестами за бойові заслуги. 9 вересня 1949 р. загинув у сутичці з чеськими жандармами в околицях місцевості Погорільці в Західній Чехії.

Автор спогадів „Крізь сміх заліза” (1952), „Зимом в бункері” (1953).

Хрін С. Зимом в бункері. Спогади – хроніка 1947/ 1948. – Авгсбург: До зброї, 1950. – 65 с.

Содоль П. Стебельський Степан (Хрін) // Українська Повстанча Армія. Довідник. – Нью-Йорк: Пролог, 1994. – С. 123-124.

Царинник

Марко (1944) – український поет, прозаїк, есеїст, перекладач, літературознавець, публіцист. Народ. 15 листопада 1944 р. в Берліні в українській родині, перебував у таборах для переміщених осіб (Авсбург). Після закінчення війни прибув до США і поселився у Філадельфії. Закінчив середню освіту, студіював англійську літературу в Пенсільванському університеті. Працював у шкільній освіті Філадельфії (1964-1967), на радіо „Свобода”, лектором Гарвардського університету. Наприкінці 60-х років переїхав до Канади, мешкає в Торонто, працює як перекладач і публіцист. Друкувався у журналах „Сучасність”, „Смолоскип” тощо.

Перекладав і редагував твори українських письменників: М. Коцюбинського, О. Довженка, В. Стуса, М. Осадчого, І. Драча та інших. Член Національної Спілки письменників України.

Автор англomовної книжки про О. Довженка „Alexander Dovzhenko: The Poet as Filmmaker” (1973), поетичних і белетристичних творів. Вірші друкувалися у періодиці.

Царинник М. Вірші // Поза традиції. Антологія української модерної поезії в діаспорі. – Київ, Торонто, Едмонтон, Оттава, 1993. – С. 242-252.

Царинник М. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 80-82.

Царинник М. Поезії // Нові поезії. – Нью-Йорк, 1969. – Ч. 11. – С. 4-14.

Царинник М. З щоденника // Слово: Збірник 3. – Нью-Йорк: ОУП, 1968. – С. 259-268.

Царинник Марко. Поезії // Півстоліття напівтиші. Антологія поезії Нью-Йоркської групи / Упоряд. М. Ревакович. – К.: Факт, 2005. – С. 267-287.

Царинник М. Поезія і політика // Сучасність. – 1986. – № 9. – С. 33-37.

Царинник М. Фрагменти з поеми „Коловорот” // Поезія-90. – К.: Радянський письменник, 1990. – Вип. 2. – С. 132-135.

Царинник М. Шість текстів // Сучасність. – 1974. – Ч. 4 (160). – С. 3-7.

Ревакович М. Кризь іншу призму (Про феномен і поезію Нью-Йоркської групи) // Півстоліття напівтиші: Антологія поезії Нью-Йоркської групи / упоряд М. Ревакович. – К.: Факт, 2005. – С. 17-40.

Цегельська Олена (1887-1971) – український педагог, письменниця, громадська діячка. Псевдонім: Галя. Дівоче прізвище – Кизима. Народ. 1887 р. у м. Броди тепер. Львівської обл., закінчила семінарію у Львові. Працювала вчителем, потім директором школи. Дебютувала в 1910 р. у газеті „Діло” під псевдонімом Галя, друкувалася в дитячих журналах „Дзвінок”, „Світ дитини”, „Малі друзі”, згодом у „Веселці”.

До 1939 року вчителювала в селі Закомар’ї на Золочівщині. У 1940-х рр. емігрувала до Німеччини, потім до США (1952). Мешкала в Філадельфії, брала активну участь у діяльності Союзу українок Америки. Померла 16 жовтня 1971 р. у Лендсдейл (США).

Автор збірок оповідань і повістей: „Байки і казки” (1924), „Гануся йде до міста” (1930), „Слідами босих ніжок” (1934), „Хліб наш насущний” і „Велика Мовчанка” (1935); творів для дітей „Петрусева повість” (1950), „Тайна гір” (1952), „Весняні бурі” (1967), „На провесні” (1969).

Цегельська О. У тиху різдвяну ніч. Ісус у тобі // Барвінок. – 1994. – № 1. – С. 12-13.

Цегемльська Олена // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. - Гамалій, Ф. Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 211-212.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 89.

Цегельський Лонгин (1875-1950) – публіцист, мемуарист, редактор. Народ. 29 серпня 1875 р. у м. Камінка Струмилова (Галичина). Закінчив гімназію у Львові, студював право у Львівському університеті. Редагував „Свободу”, „Діло”, „Українське слово”, був співробітником „Літературно-наукового вісника”. У 1911 р. був обраним послом до парламенту, в 1913 р. – до галицького сейму. Чільний діяч ЗУНР: у 1918 р. – міністр внутрішніх справ, у 1919 р. – керівник секретаріату зовнішніх справ. У 1919 р. виїхав із дипломатичним паспортом за кордон. У 1943 р. став редактором „Америки”. Помер 13 грудня 1950 р. у Нью-Йорку.

Автор праці „Русь-Україна і Московщина-Россія”, спогадів „Від легенд до правди”.

Цегельський Л. Від легенд до правди. Спомини про події в Україні. – Нью-Йорк – Філадельфія: Булава, 1960. – 314 с.

Цеглинський Григорій Іванович (1853-1912) – письменник, критик, педагог, громадсько-політичний і культурний діяч. Народ. 9 березня 1853 р. у містечку Калуші (тепер районний центр Івано-Франківської обл.) в родині дрібногослужбовця. Закінчив Станіславську гімназію (1874), навчався у Віденському університеті (1874-1879). Працював викладачем гімназії у Львові, потім театральним референтом. Друкувався у „Ділі” та „Зорі”. У 1888-1895 рр. працював у Перемиській гімназії (Польща), у 1895-1910 рр. був директором українських класів, брав активну участь у діяльності „Народного дому”, інших громадських організацій. У 1907 р. прибув до Відня, був обраний послом до австрійського парламенту від Перемишльської землі. Помер 23 жовтня 1912 р. у Відні (Австрія). Перепхований на українському цвинтарі в Перемишлі за заповітом.

Автор поем, оповідань, комедій „На добродійні цілі” (1883), „Соколики” (1884), „Тато на заручинах” (1884), „Лихий день” (1885), „Шляхта ходячкова” (1887), оглядів, політичних і літературознавчих статей.

Цеглинський Г. Твори (комедії, драми і дещо з прози). – Львів: Наукове Товариство ім. Т. Шевченка у Львові, Львівське регіональне культурне тов-во „Надсяння”, 2003. – 456 с.

Кирчів Р. Григорій Цеглинський // Цеглинський Г. Твори (комедії, драми і децю з прози). – Львів: Наукове товариство ім. Т. Шевченка у Львові, Львівське регіональне культурне тов-во „Надсяння”, 2003. – С. 7-32.

Целевич Володимир Миколайович (1890-1943) – публіцист, редактор, учений, просвітницький діяч. Псевдонім і криптонім: Волод. Целевич, В. Ц. Народ. 1890 р. Здобув юридичну освіту. У 1919-1922 рр. працював секретарем міського комітету Львова. Викладав у Львівському та Кам'янець-Подільському університетах. У 1923-1924 рр. перебував у США. У 1926 р. був заарештований польською владою. Був генеральним секретарем Українського Національно-демократичного Об'єднання (1925-1928, 1932-1937), послом до польського сейму (1935-1939), заступником голови українського засольського Клубу. У вересні 1939 р. був заарештований енкаведистами. За припущеннями, помер від виснаження у в'язниці м. Саратова.

Автор праць культурно-просвітнього та політико-правового характеру „Віднова життя і відбудова майна просвітніх товариств” (1918), „Про нові польські шкільні закони” (1925), „Вибірчий регулямін до сільських громадських рад у Галичині: практичний поради-ник” (1935), численних статей.

Качкан В. А., Качкан О. В. *Alteri vivas opartet, si tibi vis vivere* – кредо науковця-публіциста Володимира Целевича // Нев'януча галуз-ка калини: Українські літератори,

вчені, громадські діячі – в діаспорі. – К., 2011. – С. 138-161.

Цибульський Борис Борисович (1911-1969) – письменник, бандурист. Народ. 1911 р. у Зінькові на Полтавщині в родині полковника кубанського війська. Здобув агрономічну освіту, маючи фальшиві документи, працював агрономом у радгоспі. У роки Другої світової війни розконспірувався і був змушений тікати на Захід. Переховувався в католицькому монастирі. Нервово перенапруження призвело до хвороби. Довелося 6 років лікуватися. Займався кобзарством та літературною працею. Помер 3 серпня 1963 р. у м. Моранж (Франція).

Автор збірок віршів „Моїй Україні” (1958), „Шляхами козацької слави” (1958), повісті „Люди козацького серця” (1950).

Ротач П. Розвіяні по чужині. Полтаві на еміграції. Короткий біобібліографічний довідник. – Полтава: Верстка, 1998. – С. 142-143.

Цівчинська Алла Аполло-нівна (1912-1997) – письменниця. Народ. 27 [за ст. ст. 14] травня 1912 р. в Олександрії Херсонської губ. Навчалася в Одеському інституті профосвіти (1930-1933), потім Київському держуніверситеті (1933-1934), де й познайомилася із М. Зеровим. Учителювала. У роки війни була забрана як остарбайтер до Німеччини. У 1950 р. прибула до Австралії, у 1959 – до США. У 1965-1977 рр. працювала коректором у газеті „Новое русское слово”. Власним коштом

видала повість про М. Зерова „Незабутнє, немеркнуче...”. Померла в 1997 р.

Автор повістей „Незабутнє, немеркнуче...” (1962), „Сніжинки в хуртовині” (1979), „Край дороги” (1983), „Зоя – життя” (б. р.).

Цівчинська А. Зоя – життя. Повість-хроніка. – Нью-Йорк, 1987. – 58 с.

Цівчинська А. Незабутнє, немеркнуче... Повість-спогади про Миколу Зерова. – Нью-Йорк, 1962. – 64 с.

Цивчинская А. Незабвенное, немеркнувшее... Повесть-воспоминания о Николае Зерове. – Нью-Йорк, 1963. – 79 с.

Цівчинська А. Сніжинки в хуртовині. Повість. – Нью-Йорк, 1979 – 67 с.

Білокінь С. „Надто далеко Ви заїхали...” // Родинне вогнище Зерових. – К.: Гелікон, 2004. – С. 58-68.

Цуканова Марія Михайлівна (1905-1998) – прозаїк, драматург. Дівоче прізвище – Скоромна, за чоловіком – Цуканова. Народ. 20 жовтня 1905 р. в Україні в родині службовця Михайла Скоромного. Закінчила гімназію, навчалася у музичному технікумі, потім – у Харківському інституті музичної культури (1920-1926). Почала писати російською мовою, під впливом першого чоловіка – Івана Благімовірова – спробувала писати українською. Почала друкуватися на початку 30-х років. У 1933 р. було заарештовано чоловіка, котрий незабаром помер в ув'язненні. Працювала піаністкою в естрадному бюро (1935-1941), потім в Ізюмському залізничному клубі. У

1936 р. вийшла вдруге заміж за В. Цуканова. Наприкінці Другої світової війни переїхала до Львова. У 1943-1944 рр. перебувала у Львові, потім емігрувала до Німеччини (1944), перебувала в таборах Бірау (Німеччина), Ляндек (Австрія). Емігрувала до Аргентини (1949), потім до США (1961), де перебував її син. Мешкала в штаті Південна Каролайна. У 1992 р. втратила чоловіка. Померла 28 вересня 1998 р., похована на українському цвинтарі у Вашингтоні.

Автор повістей „Святий хутір” (1930), „Їхня таємниця” (1943), „На грані двох світів” (1949-1950); роману „Проба” (1947), збірок оповідань „Шовкова рукавичка” (1946), „Бузковий цвіт” (1951); п'єс „Проліски” (1944), „Слава”, „Завтра знову зійде сонце” (1968); „Мої спогади”.

Цуканова М. Бузковий цвіт. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1951. – 128 с.

Цуканова М. Дощ іде // Світо-Вид. – 1990. – Вип. 4. – С. 53-64.

Цуканова М. Їхня таємниця. Повість та оповідання, уривок з роману. – К.: Світовид, 1992. – 174 с.

Цуканова М. Мої спогади. Частина I // Світо-Вид. – 1993. – № 11. – С. 98-112.

Цуканова М. Мої спогади. Частина II // Світо-Вид. – 1993. – № 12. – С. 85-99.

Цуканова М. На грані двох світів. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1968. – 258 с.

Цуканова М. Проліски. Драма. – Краків – Львів, 1944. – 32 с.

Цуканова М. Шовкова рукавичка. Оповідання. – Буенос-Айрес: Промінь, 1946. – 32 с.

Гавриш І. Марія Цуканова: штрихи до портрета (До 100-річчя з дня народження письменниці) // Збірник Харківського історико-філологічного товариства. – Харків, 2005. – № 647. – С. 112-117.

Онацький Є. Зворушлива людяність Марії Цуканової // Цуканова М. Їхня таємниця. – К.: Світовид, 1992. – С. 7-10.

Цурковський Антін (1882-1955) – український письменник, перекладач, публіцист, редактор. Народ. 24 лютого 1882 р. у м. Золочів (Галичина), закінчив Березанську гімназію. У 1907 р. еміг-

рував до США, був редактором газети „Свобода” (1907-1910), потім співредактором і знову редактором (1911-1912). У 1914-1926 рр. був редактором газети „Америка”. Займався будівництвом приміщення для СУК „Провидіння”, виданням календаря. Помер 1 серпня 1955 р. у Філадельфії (США). Член НТШ.

Автор публіцистичних і наукових розвідок, перекладів.

Цурковський А. Про початки письма й азбуки. – Філадельфія: Америка, 1953. – 20 с.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 89.

**Чапленко Васи-
ль Кирилович**

(1900-1990) – український письменник, літературознавець, критик, мовознавець, редактор. Псевдоніми та криптоніми – В. Гірчак, В. Світайло, В. Ватрослав, В. Кириленко, В. Кубанець, В. Недолубень, Гедзь, Вс, Вч, ВЧ-о та ін. Справжнє ім'я та прізвище – Василь Кирилович Чапля. Народ. 18 березня 1900 р. в с. Миколаївка (нині Новомосковського району на Дніпропетровщині). Закінчив школу, потім Павлоградську учительську семінарію (1920), учителював у с. Юр'ївка Павлоградського повіту. Продовжив навчання на літературно-мовному відділенні Катеринославського вищого інституту народної освіти, вступив до аспірантури при науководослідній кафедрі українознавства (1925). Був членом літературної організації „Плуг”, редколегії журналу „Зоря”.

Репресований у 1929 році у справі „СВУ”, відбув сім місяців ув'язнення, потім влаштувався на робітфак Дніпропетровського металургійного інституту. У 1932 р. шукав роботи в різних містах: Сталіно, Луганську, Ашхабаді, Ставрополі, П'ятигорську.

У роки війни повернувся у Дніпропетровськ, працював викладачем української мови у транспортному інституті. У 1943 р. виїхав до Німеччини, потім – до США (1949). Спочатку заробляв фізичною працею (на фабриці, у шпиталі), у 1952-1953 рр. був головним редактором недільного до-

датку до газети „Свобода”, видавав часопис „Всесвіт”. Заснував в УВАН „Постійну комісію для збереження літературної та мистецької спадщини В. Винниченка”. Жив у Брукліні. Помер 4 лютого 1990 р. у м. Матаван (штат Нью-Джерсі). Похований на цвинтарі св. Андрія Первозванного у Бавнд-Бруку (США). Дійсний член УВАН і НТШ.

Автор збірок оповідань „Малочучок” (1927), „Любов” (1946), „Муза” (1946), „Увесьденечки” (1948), „Зойк” (1957); повістей „Пиворіз” (1943), „На узгір'ї Копет-Дагу” (1944), „У нетрях Копет-дагу” (1951), „Люди в тенетах” (1951), „Півтора людського” (1952), „Українці” (1960), „Сумна доля добродія Безорудька” (1975); історичного роману „Чорноморці” (1948-1957), історично-побутової комедії „Знайдений скарб” (1944), історичної комедії „Гетьманська спадщина” (1947), сатиричних творів „Ісько Гава” (1949), драматичних творів „Третя сила” (1950), „Чий злочин?” (1952); праці „Сонет в українській поезії”.

Чапленко В. Драматичні твори. – Нью-Йорк, 1964. – 307 с.

Чапленко В. Деякі доповнення і поправки до статті Григорія Костюка // Нові дні. – 1979. – № 2. – С. 25-26.

Чапленко В. Дещо про мову: 36 статей. – Нью-Йорк, 1959. – 64 с.

Чапленко В. Загибель Перемітька: Повість. – Нью-Йорк, 1961. – 176 с.

Чапленко В. Зойк та інші оповідання. – Буенос-Айрес: Перемога, 1957. – 166 с.

Чапленко В. Історія нової ук-

раїнської літературної мови (XIII ст. - 1933 р.). – Нью-Йорк, 1970. – 448 с.

Чапленко В. Люди в тенетах. – Вінніпег: Вид. І. Тиктора, 1951. – Т. 1. – 127 с.; Т. 2. – Вінніпег, 1951. – 132 с.

Чапленко В. Мій голос у пустелі: Белетристика й полеміка. – Нью-Йорк, 1979. – 112 с.

Чапленко В. Півтора людського. Повість. – Нью-Йорк, 1952. – 163 с.

Чапленко В. Пиворіз. Істор.-побут. повість. – Нью-Йорк, 1965. – 168 с.

Чапленко В. Пропащі сили: Українське письменництво під комуністичним режимом (1920-1933). – Вінніпег: УВАН, 1960. – 141 с.

Чапленко В. Спрага безсмертя: Оповідання й п'єси. – Нью-Йорк, 1969. – 192 с.

Чапленко В. Сумна доля добродія Беззурядька: Повість. – Нью-Йорк, 1975. – 244 с.

Чапленко В. Його таємниця: Повість із спогадами. – Нью-Йорк, 1976. – 125 с.

Чапленко В. Чорноморці, або Кошовий Харко з усім товариством. Істор. роман. – Нью-Йорк, 1957. – 336 с.

Чапленко В. Українська літературна мова, її виникнення й розвиток. – Нью-Йорк: Український технічний інститут, 1955. – 228 с.

Чапленко В. Українці. Повість. – Нью-Йорк, 1960. – 177 с.

Чапля В. Сонет в українській поезії: історико-теоретичний нарис (до соціології українського вірша). – Харків – Одеса: Державне видавництво України, 1930. – 79 с.

Булат Т., Чапленко Ю. До 100-річчя від дня народження Василя Чапленка (1900-1990) // Слово і час. – 2000. – № 10. – С. 6-11.

Мамчич І. П. Стилістичні архаїзми у творах Василя Чапленка // Василь Семенович Ващенко: особистість, науковець, громадянин. Матеріали Всеукр. наук. конф. – Дніпропетровськ, 2007. – С. 22-24.

Чабан М. Роман Василя Чапленка „Чорноморці” (з історії створення) // Під знаком Клію. На пошану Олени Апанович: Зб. ст. – Дніпропетровськ: Промінь, 1995. – С. 160-164.

Юриняк А. „Українці” В. Чапленка // Критичним пером. Літературно-критичні статті, нариси, нотатки. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 130-136.

Vasyl Chaplenko // Ukraine a concide encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 157.

Чекмановський Антін (1890-1945) – псевдонім Антона Нивинського, письменника, журналіста, чоловіка Г. Журби. Народ. 3 серпня 1890 р. у с. Тинному біля м. Рівного. Закінчив гімназію, почав працювати. Брав участь у боях під час Першої світової війни, був поранений. Повернувся на Рівненщину і був активним організатором політичного і національно-культурного життя. Працював журналістом у волинських часописах. У роки війни у Варшаві загинула під час пожежі частина недрукованих творів. Помер 3 грудня 1945 р. у Скаржиську (Польща).

Автор повісті „Віки плывуть над Києвом” (1938, 1964), недрукова-

них творів „Збірка поліських оповідань”, „Полум'яний їздець”, „Здобувачі”.

Чекмановський А. Віки пливуть над Києвом. – Нью-Йорк: Наша Батьківщина, 1964. – 181 с.

Журба Г. Антін Чекмановський // Чекмановський А. Віки пливуть над Києвом. – Нью-Йорк, 1964. – С. 7-8.

Чекмановський Антін // Енциклопедія Українознавства: Словник. частина / Голов. ред. В. Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 1996. – Т. 5. – С. 1759.

Череватенко Віктор (1955) – український поет. Народ. 31 липня 1955 р. у с. Лісові Сорочинці на Чернігівщині. Працював на Харківському турбінному заводі. Закінчив Харківський медичний інститут, потім інтернатуру в Лисичанську. Працює педіатром на станції швидкої допомоги.

Автор поетичних збірок „Як цвіт черемухи” (1992), „Любі мої, хороші...” (2000).

Череватенко В. Записки дитячого врача. – Белгород: Крестьянское дело, 2001. – 64 с.

Череватенко В. Любі мої, хороші... – Белгород: Крестьянское дело, 2000. – 108 с.

Череватенко В. Як цвіт черемухи. – Харків: Видавець, 1992. – 62 с.

Оліфіренко В. В., Оліфіренко С. М. Слобожанська хвиля. Навчальний посібник-хрестоматія з української літератури Північної Слобожанщини. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2005. – С. 255-265.

Черінь Ганна Савівна (1924) – українська поетеса, прозаїк, белетрист. Справжнє ім'я та прізвище – Галина Грибінська, по чоловікові – Панькова. Народ. 29 квітня 1924 р. на Київщині. Закінчила школу і вступила на філологічний факультет Київського університету, проте навчання перервала війна. Лишалася в роки війни на окупованій території, потім емігрувала, перебувала у таборах для переміщених осіб у Німеччині, працювала в редакції часопису „Голос” (Німеччина). Переїхала до США в 1950 р., спочатку працювала санітаркою. Потім закінчила факультет лінгвістики Чиказького університету (1953), отримавши диплом магістра. Потім здобула диплом бібліотекаря, працювала в бібліотеці Чиказького університету, завідувачем міжнародного обміну з країнами Східної Європи (1964-1988). У 1988 р. переїхала до Флориди, мешкає у Порт Шарлот. У 1993 і 1996 рр. приїздила в Україну.

Член Об'єднання українських письменників „Слово”, Національної Спілки письменників України (з 1993). Автор поетичних збірок „Crescendo” (1949), „Чорнозем” (1962), „Вагонетки” (1969), „Травневі мрії” (1970), „Небесні вірші” (1973), „Зелень моря” (1981), „Квіти добра і зла” (1991), „Держава” (2001), „Декада” (2001), роману у віршах „Слова” (1980, 1991), репортажів „Їдьмо зі мною” (1965), „Їдьмо зі мною знов!” (1990), „Дев'яте чудо” (2005); творів для дітей „Братик і сестричка” (1960), „Українські діти” (1988), „Нове життя” (1993), „Листування” (1966), „При-

годи української книжки" (1972), „Щоденник школярки Мілочки" (1979), „Українська кров" (1979) та інших.

Черінь Г. Авангард. Поезії. – К.: Ярославів Вал, 2006. – 376 с.

Черінь Г. Вагонетки. Поезії. – Чикаго – Нью-Йорк, 1969. – 72 с.

Черінь Г. Дев'яте чудо. П'ять подорожніх нарисів. – К.: Юніверс, 2005. – 302 с.

Черінь Г. Їдьмо зі мною!: Репортажі. – Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1965. – 236 с.

Черінь Г. Калейдоскоп: Статті і рецензії. – К.: Всесвіт, 1995. – 368 с.

Черінь Г. Навколо світу. Тревоги, репортажі, нариси, вражіння. – К.: Ред. журн. „Всесвіт", 1997. – 376 с.

Черінь Г. Небесні вірші.– Буенос-Айрес: Вид-во Ю. Середяка, 1973. – 107 с.

Черінь Г. Слова: Роман у віршах. – К.: Оберіг, 1991. – 254 с.

Черінь Г. Сьогодні, вчора і позавчора. – К.: Сучасний письменник, 1991. – 332 с.

Черінь Г. Травневі мрії: поезії. – Чикаго, 1970. – 143 с.

Черінь Г. Українська кров. – Лондон, 1982. – 77 с.

Гарасевич М. Ганна Черінь – письменниця-гуморист // Ми не розлучались з тобою, Україно: Вибране. – Детройт, 1998. – С. 428-436.

Ротач П. Ганні Черінь, українській поетесі у США: Відкритий лист // Черінь Г. Калейдоскоп: Статті і рецензії. – К.: Всесвіт, 1995. – С. 317-326.

Штогрин Д. Силуетка про письменницю // Черінь Г. Слова:

Роман у віршах. – К.: Оберіг, 1991. – С. 7-13.

Юриняк А. Про одну строкату збірку поезій // Критичним пером. – Лос-Анджелес, 1974. – С. 33-50.

Черкасенко Спиридон Федосійович (1876-1940) – український поет, прозаїк, драматург, фейлетоніст, літературний критик. Псевдоніми – Петро Стах, Провінціал, Верховинський. Народ. 24 грудня 1876 р. у м. Новий Буг на Херсонщині (нині Николаївська обл.) у селянській родині. Закінчив двокласну школу, Новобузьку учительську семінарію. З 1895 р. учителював у школах Катеринославщини. З 1901 р. працює вчителем у колишній Юзівці (нині Донецьк). З 1910 р. живе в Києві, працює в редакції педагогічного журналу „Світло", в товаристві „Українська школа". У роки Першої світової війни працює в театрі М. Садовського.

У 1917-1918 рр. укладає читанки й букварі для дітей: „Буквар", „Рідна школа", „Читанка" (I, II, III, IV), „Найпотрібніші правила правопису", „Граматка". За дорученням Міністерства освіти УНР їде до Відня (1919), укладає підручники для українських шкіл.

У 1923-1929 рр. живе в Ужгороді, працює театральним референтом товариства „Просвіта". Звинувачений у співпраці з комуністами, виїздить до Чехії і поселяється у Горніх Черношціях поблизу Праги. У боротьбі за українську державність загинув його єдиний син (1939).

Помер 8 лютого 1940 р., похований на Ольшанському цвинтарі

у Празі. Вірші „В чаду кохання”, „Над річкою”, „Ніч” стали народними піснями.

Автор поетичних збірок „Хвиліни” (1909), „До верховин” (1920); збірок оповідань „Маленький горбань та інші оповідання” (1912), „На шахті” (1909), „Вони перемогли” (1917), „У шахтарів. Як живуть і працюють на шахтах” (1919); роману „Пригоди молодого лицаря” (1937); драматичних творів „Хуртовина” (1908), „Казка старого млина” (1913), „Про що тирса шестіла...” (1918), „Ціна крові” (1931), „Северин Наливайко” (1934).

Черкасенко С. Твори: У 2 т. – К.: Дніпро, 1991. – Т. 1. – 891 с.; Т. 2. – 671 с.

Вороний М. „Казка старого млина. Драма” // Вороний М.К. Твори / Упоряд., підгот. текстів, передм. та приміт. Г. Д. Вервеса. – К.: Дніпро, 1989. – С. 652-654.

Кудрявцев М. Драма ідей в українській новітній літературі. – Кам'янець-Подільський, 1997. – 272 с.

Кузякіна Н. Українська драматургія початку ХХ століття. – К., 1979.

Мишанич О. В безмежжі зим і чужини... // Черкасенко С. Твори: У 2 т. – К.: Дніпро, 1991. – С. 5-40.

Просалова В. Донбас у художній візії Спиридона Черкасенка // Донбас: культурно-освітній обмін з українцями світу: матеріали науково-практичної конференції. – Донецьк: Донецьке обласне відділення Товариства „Україна-світ”, Український культурологічний центр, 2011. – С. 229-234.

Ржепецький Л.А. Спиридон Черкасенко: Постать у вирі історії.

– Миколаїв: МФ НаУКМА, 2000. – 59 с.

Школа В. Драматургія Спиридона Черкасенка (еволюція індивідуального стилю). – К.: Знання України, 2001. – 130 с.

Черненко Олександра Петрівна (Олександра Лисяк-Рудницька) (1923) – поетеса, літературознавець, критик. Народ. 2 вересня 1923 р. у м. Пьотркуві (Польща) в родині колишнього полковника армії УНР Петра Черненка. Закінчила гімназію в Коломиї (1942), навчалася на медичному факультеті Львівського університету, в медичній академії в Данцігу (Гданськ) та в університеті Карла Франца в м. Грац (Австрія). Студіювала слов'янознавство в Альбертському університеті (Канада). З 1948 р. живе в Едмонтоні (Канада). Захистила докторат із літератури та філософії в Українському вільному університеті (Мюнхен).

Писати почала під час навчання в Коломийській гімназії. Член Канадської асоціації славистів, Об'єднання українських письменників „Слово”. Друкується в Канаді, США, Україні.

Автор поеми „Людина” (1960), поетичних збірок „В дорозі до другого берега” (1992), „Паломник” (1993); монографій „Михайло Коцюбинський – імпресіоніст” (Нью-Йорк – Мюнхен: Сучасність, 1977), „Експресіонізм у творчості Василя Стефаника” (Нью-Йорк – Мюнхен: Сучасність, 1984).

Черненко О. В дорозі до другого берега: Поезії. – Едмонтон, 1992. – 176 с.

Черненко О. Вірші // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 132-134.

Черненко О. Людина. Поема на 18 пісень. – Нью-Йорк, 1960. – 62 с.

Черненко О. Михайло Коцюбинський – імпресіоніст. Образ людини в творчості письменника. – Нью-Йорк – Мюнхен: Сучасність, 1977. – 143 с.

Черненко О. Паломник. – К.: Обереги, 1993. – 58 с.

Чернецький Сава (1874-1934) – український поет, прозаїк, сатирик, культурний діяч. Псевдоніми – Чалий, Сава Чалий, Далешівський. Народ. 1874 р. у с. Далешеві Городенського повіту на Станіславщині (Західна Україна). Невідомо, де здобув освіту. У 1899 р. емігрував до Канади, відкрив разом із К. Геником читальню у Вінніпезі, брав активну участь у громадському житті. У 1900 р. емігрував до США, працював у друкарні, потім у редакції видавництва. У 1904 р. у рідному Далешеві організував школу для дітей, що викликало невдоволення у місцевої влади. Змушений був повернутися до США, мешкав у Нью-Йорку. Редагував гумористичний двотижневик „Оса” в Оліфанті, працював у видавництві „Свобода” (до 1906), потім переїхав до Майнот, пізніше – до Монтани. Помер 3 вересня 1934 р. у Луїсавні. Похований там же.

Автор віршів, гуморесок, оповідань про життя емігрантів.

Чернецький С. З глибини пропасти // Хрестоматія з української

літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 174-176.

Чернецький С. Невдалий Линч. Оповідання. – Скрантон, 1917. – 55 с.

Гай-Головка О. Сава Чернецький // Українські письменники в Канаді: Літературно-критичні нариси. – Вінніпег: Волинь, 1980. – С. 24-37.

Зварич П. Спомини. – Вінніпег, 1976. – 239 с.

Чернява Іван (1911-1943) – письменник. Справжнє прізвище – Еміль Кіцило (Кіцила). Криptonім – І. Ч. Народ. 1911 р. у Львові. Закінчив гімназію у Львові, студіював журналістику у Варшаві. Працював журналістом у польській пресі. У 1943 р. був замордований фашистами у м. Влоцлавек під Варшавою (Польща).

Автор поетичної збірки „Ступіні” (1929), повістей „На Сході – ми! Фільм прийдешнього” (1932), „Люди з чорним піднебінням” (1935), книги пародій та епіграм „Портрети без етикетки”.

Чернява І. Екзекуція // „Двадцятка”. Наймолодша львівська літературна богема 30-х років ХХ ст.: Антологія урбаністичної прози. – Львів: ЛА „Піраміда”, 2006. – С. 269-285.

Чернява І. Люди з чорним піднебінням. – Львів: Слово, 1935. – 130 с.

Чернява І. На Сході – ми!: Фільм прийдешнього. – Нью-Йорк, 1957. – 199 с.

Курдидик А. Богдан з іншого боку: Спроба портрету одного мого близького друга // Терем. – 1971. – Ч. 4.

Чижевський Дмитро Іванович (1894-1977) – філософ, історик літератури. Народ. 5 квітня 1894 р. в Олександрії на Херсонщині (тепер Кіровоградська обл.). Освіту здобув у Олександрійській гімназії (1911), потім навчався на фізико-математичному факультеті Петербурзького університету (1911-1913), продовжив студії на історико-філологічному факультеті Київського університету ім. св. Володимира. Закінчив студії з відзнакою (1919), одержав посаду доцента на кафедрі загальною мовознавства, проте викладати не довелося. Брав участь у діяльності РСДРП, був ув'язнений більшовицькою владою за членство в Центральній Раді.

У 1921 р. виїхав за кордон. Продовжив навчання у Гейдельберзькому та Фрайбурзькому університетах (Німеччина). У 1924 р. прийняв запрошення і почав працювати спочатку лектором (1924-1925), потім доцентом (1925-1927), згодом професором (1927-1932) в Українському педагогічному інституті ім. М. П. Драгоманова. У 1933 р. захистив докторську дисертацію „Гегель у Росії” в Українському вільному університеті. Був професором УВУ (Прага, 1924-1932), університету в м. Галле (1932-1945). У 1945 р. переїхав до Марбурга (Німеччина), а в 1949 р. – до США. У 1949-1956 рр. викладав у Гарвардському університеті, в 1956-1977 рр. – у Гейдельберзькому (Німеччина). Його було обрано дійсним членом Гейдельберзької, потім Хорватської Академії наук, головою Німецької спілки викладачів славистики. По-

мер 18 квітня 1977 р. у Гейдельберзі (Німеччина). Похований на Бергфрідофському цвинтарі.

Автор праць „Філософія на Україні” (1926), „Нариси з історії філософії на Україні” (1931), „Український літературний барок. Нариси” I-III (1941-1944), „Історія української літератури від початків до доби реалізму” (1956) та ін..

Чижевський Д. І. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). – Тернопіль: Феміна, 1994. – 480 с.

Чижевський Д. І. Історія української літератури. – Прага, 1942. – Кн. 2. – 142 с.

Чижевський Д. Порівняльна історія слов'янських літератур. – К.: Академія, 2005. – 288 с.

Чижевський Д. І. Філософські твори: У 4 т. – К.: Смолоскип, 2005. – Т. 1, 2, 3, 4.

Чижевський Д. Український літературний барок. Нариси. – Харків: Акта, 2003. – 460 с.

Чижевский Д. И. Избранное: В 3 т. – Т. 1. Материалы к биографии (1894-1977) / Сост., вступ. ст. В. Янцена; Коммент. В. Янцена и др. – М.: Библиотека-фонд „Русское зарубежье”; Русский путь, 2007. – 848 с.

Абліцов В. Г. Чижевський Дмитро // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 304-305.

Барабаш Ю. Гоголіана Дмитра Чижевського // Дивослово. – 2002. – № 10. – С. 2-6.

Валявко І. До біографії двох мислителів: Дмитро Чижевський та Юрій Шевельов // Славістика / за ред. Є. Пшеничного, Р. Мниха, В. Янцена. – Т. II. – Дрогобич: Коло, 2011. – С. 227-266.

Валявко І. Інтелектуальна біографія Дмитра Чижевського: Спроба наукової ретроспективи // Чижевський Д. І. Філософські твори: У 4 т. – К.: Смолоскип, 2005. – Т. 1. – С. X-XXX.

Валявко І. Чижевський – фундатор поняття „філософія серця” // Слово і Час. – 1998. – № 8. – С. 83-89.

Вільчинський Ю. Історик філософії слов'янства /// Слово і Час. – 1994. – № 4-5. – С. 32-40.

Дмитро Чижевський і світова славістика: Матеріали наукового семінару // Славістика. – Дрогобич: Коло, 2003. – Т. 1. – С. 339-351.

Кравців Б. 80-річчя проф. Д. Чижевського // Сучасність. – 1974. – № 4. – С. 35-41.

Куценко Л. Alexandria scuipatum у житті Нестора славістів (Родина Чижевських і Кіровоградщина) СіЧ. – 1994. – № 4-5. – С. 120-126.

Лісовий В. Д. І. Чижевський: онтологія, гносеологія, філософія культури // Філософська і соціологічна думка. – 1994. – № 5-6.

Надъярных Н. Дмитрий Чижевський. Единство смысла. – М.: Наука, 2005. – 366 с.

Наєнко М. Порівняльна славістика в інтерпретації Дмитра Чижевського // Чижевський Д. Порівняльна історія слов'янських літератур. – К.: Академія, 2005. – С. 7-24.

Ткачук М. Дитро Чижевський і традиція українського „серцезнавства” // Філософська думка. – 2008. – № 2. – С.51-60.

Янцен В. Про деякі проблеми і парадокси чижевськознавства //

Славістика / за ред. Є. Пшеничного, Р. Мниха, В. Янцена. – Т. II. – Дрогобич: Коло, 2011. – С. 11-19.

Янцен В. Неизвестный Чижевский. Обзор неопубликованных трудов. – СПб.: Изд-во РХГА, 2008. – 162 с.

Чикаленко Євген Харлампійович (1861-1929) – мемуарист, публіцист, меценат українських видань, видавець. Народ. 21 грудня [за ст. ст. 9 грудня] 1861 р. у с. Перешори Ананьївського повіту Херсонської губ. у родині поміщика. Навчався в пансіоні англійця Рандаля, потім у гімназії Соколовського, Єлисаветградському реальному училищі. Вищу освіту здобував у Московській агрономічній академії, на природничому відділі Харківського університету. У 1884 р. був заарештований і відправлений під нагляд поліції у с. Перешори. У 1894 р. переїхав до Одеси, у 1900 р. – до Києва. Брав активну участь у громадському житті: як член „Старої громади” (з 1900 р.), УДП (з 1904 р.), УДРП (з 1905 р.), Товариства українських поступовців (з 1908 р.). Організував при НТШ у Львові фонд ім. Мордовця для допомоги українським письменникам, фінансував тижневик „Селянин” (м. Львів), був фундатором „Академічного дому” у Львові, фінансував видання „Громадської думки” (1906), „Ради” (1906-1914).

У роки Першої світової війни перебував у Фінляндії, Петрограді, Москві. У 1919 р. виїхав до Галичини, потім до Австрії. У 1925 р. емігрував до Чехословаччини, очолював Термінологічну комісію

при Українській господарській академії в Подєбрадах. Помер 20 червня 1929 р. у м. Празі. Ліга українських меценатів заснувала премію імені Євгена Чикаленка.

Автор практичних порад „Розмов про сільське господарство” (у 5 кн., 1897), „Спогадів” (I-II, 1925-1926), „Щоденника. 1917-1919” (1931).

Чикаленко Є. Х. Зібрання творів: У 7 т. – Т. 1: Спогади. Уривки з моїх споминів за 1917 р. – К.: ТОВ „Рада”, 2003. – 432 с.

Чикаленко Є. Листи до М. Коцюбинського // Листи до Михайла Коцюбинського / Упорядк. та комент. В. Мазного. – Ніжин: ТОВ „Видавництво „Аспект-Поліграф”, 2003. – Т. IV: Науменко-Яновська. – С. 296-335.

Чикаленко Є. Спогади (1861-1907). – Нью-Йорк: УВАН, 1955. – 504 с.

Чикаленко Є. Х. Спогади (1861-1907): Док.-худ. вид. / Передм. В. Шевчука. – К.: Темпора, 2003. – 416 с.

Чикаленко Є. Х. Щоденник (1907-1917). – Львів: Червона калина, 1931. – 496 с.

„Горе наше, що і колись, і тепер ми не можемо одностайно стати до праці, до боротьби...”. Листи мецената Євгена Чикаленка до класика Михайла Коцюбинського // Дивослово. – 2001. – № 12. – С. 17-19.

Дорошенко Д. Євген Чикаленко. Його життя і громадська діяльність. – Прага, 1934. – 99 с.

Дорошенко Д. Євген Чикаленко. Його життя і громадська діяльність / Передм. Любомира Белея. Кн. I. – Ужгород: Гражда, 2008. – 224 с.

Старовойтенко І. Євген Чикаленко: людина на тлі епохи. – К., 2009. – 544 с.

Чикаленко-Келлер Ганна Євгенівна (1884-1964) – публіцист, фейлетоніст, перекладач, журналіст, бібліограф, дочка Є. Чикаленка, дружина німецького лінгвіста Келлера. Народ. 1884 р. у с. Перешори на Херсонщині. Навчалася у Києві, Лозанні (Швейцарія), Единбурзі, Женеві. Закінчила історико-мовознавчі студії в Единбурзі, здобула ступінь магістра. Друкувалася в газеті „Рада”, „Літературно-науково-му віснику”. У 1918-1920 рр. з дипломатичною місією перебувала у Швейцарії. Була активісткою міжнародного жіночого руху, брала участь у багатьох конгресах. Перекладала на українську мову та з української на французьку. З 1931 р. працювала в університетській бібліотеці м. Тюбінгена (Німеччина), там знайшла один із першодруків праці Ю. Дрогобича „Прогностикон”. Померла в 1964 р. у Женеві.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 93.

Мельник Мар'яна. Пам'яті Ганни Чикаленко // Наше життя. – 1965. – № 5. – С. 4.

Чикаленко Левко Євгенович (1888-1975) – поет, етнограф, фольклорист. Народ. 18 лютого 1888 р. у с. Перешори Херсонської губернії в родині Є. Чикаленка. Закінчив приватну гімназію Г. - А. Палькера (1907) у Києві. Навчався на природничому факультеті Лозаннського університету (1907-1909), Петербурзького уні-

верситетів (1909-1913). З 1909 р. брав участь в археологічних експедиціях на Волині та Чернігівщині під керівництвом Ф. Вовка. Був членом Української соціал-демократичної партії, секретарем УЦР, членом Малої Ради УЦР.

Закінчив Український вільний університет у Празі (1924, здобув ступінь доктора філософії. З 1920 р. в еміграції: Польщі, Чехії, Німеччині, Франції. Викладав у педагогічному інституті ім. М. Драгоманова у Празі. Брав участь у виданні газети „Українське життя” (Авсбург), друкував вірші, публіцистичні статті в періодиці. У 1948 р. виїхав до США, спочатку працював прибиральником у шпиталі. Помер 1975 р. у Нью-Йорку (США), у 1998 р. прах був перепхований у Перешорах (Україна).

Автор праць „Нарис розвитку геометричного орнаменту палеолітичної доби” (1923), „Техніка орнаментування керамічних виробів мізинських неолітичних селищ” (1925), „Нарис розвитку української неолітичної мальованої кераміки – Більче Золоте” (1926).

Соловецька каторга: Документи / Ред. Левко Чикаленко. Варшава, 1931. – 72 с.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 54.

Чирський Микола Антонович (1903-1942) – український письменник. Псевдоніми: Мик. Подоляк, М. Бурлака, Кольченко, Ларіон Ліра, Микола Собачкін, М. Юрич та ін. Народ. 5 серпня 1903 р. у Кам'янці-Подільському. Навчався у Кам'янецькій гімназії

(1912-1919), але не закінчив. У 1919 р. вступив до Української Армії, брав участь у визвольних змаганнях. З 1920 р. перебував у таборях у Польщі, починав свій творчий шлях разом із Ю. Дарганом, Є. Маланюком, М. Селегієм із публікацій у табірному журналі „Веселка” (Каліш). Належав до Легії українських націоналістів. Емігрував до Чехословаччини (1923), мешкав у Подєбрадах, Празі, видавав разом із Л. Мосендзом, Ю. Матушевським, П. Холодним студентський журнал „Подєбрадка”, проте не зміг закінчити середню освіту.

З 1928 р. працював балетмейстером і актором у театрі (м. Ужгород), з 1932 р. – у театрі М. Аркаса. У 1934 р. переїхав до Будапешта, влаштувався викладачем танців у навчальному закладі для шляхетних дівчат (1934-1938). У 1938 р. очолив мистецьку громаду „Говерла”, працював у театрі в Хусті. Був ув'язнений як активний діяч Карпатської України у концтаборі Вор'юлопош. У 1941 р. повернувся в Україну. Помер 26 лютого 1942 р. від туберкульозу, похований у м. Кам'янці-Подільському.

Автор поетичної збірки „Емаль” (1941), п'єс „П'яний рейд” (1938), „Отаман Пісня” (1936), „Андрій Корибут”. Частина творів не була надрукована: „Місяць і зорі”, „Неофавстіяда”, „Останній король”.

Чирський М. Вірші // Координати: Антологія сучасної поезії на Заході. – Мюнхен: Сучасність, 1969. – Т. 1. – С. 123-130.

Чирський М. Емаль: Вірші. – Прага: Б. в., 1941. – 40 с.

Чирський М. Л. Мосендз:

Вічний корабель // Пробоєм. – 1941. – Ч. 4. – С. 252-254.

Чирський М. Отаман Пісня: П'єса. – Чернівці, 1936. – 50 с.

Чирський М. П'яний рейд. – Львів, 1938. – 33 с.

Бойко В. Художня своєрідність замальовки „Мій сон” Миколи Чирського // Творчість Юрія Клена і міжвоєнна доба в українській літературі. Збірник наукових праць. – Вип. 2 / Ред. кол. І. Руснак (гол.), О. Баган та ін. – Вінниця: ТОВ Фірма „Планер”, 2012. – С. 149-153.

Дем'янівська Л. С. Євген Маланюк про Ірлявського, Гай-Головка, Влизька, Кравцева, Осьмачку, Чирського, Мосендза та ін. // Слово і час. – 1995. – № – С. 61-67.

Куценко Л. Дон Кіхот із Кам'янець-Подільського. Микола Чирський: Літературний портрет. – К.: ТОВ „Імекс-ЛТД”, 2005. – 48 с.

Mykola Chyrskiy // Ukraine a concise encyclopedia. 988-1988 / Edited by Halyna Petrenko [S. I. : s. n.]. – P. 153.

Чолган Іларіон Іванович (1918-2004) – український драматург, член Спілки письменників України. Псевдоніми – І. Алексе-вич, В. Наглоч. Народ. 1918 року в с. Сапогів на Тернопільщині. Закінчив гімназію в Івано-Франківську, навчався на медичному факультеті Познанського університету, потім (з 1939 р.) – Львівського медінституту, закінчив медичні студії у Віденському університеті.

У Відні був кореспондентом журналу „Назустріч”. Під час перебування у таборах для переміщених осіб у Ландеку (Австрія)

почав писати драматичні твори. Співпрацював із театром В. Блавацького, із театром-студією Йосипа Гірняка. Помер 16 лютого 2004 р. у Нью-Йорку, похований у Бавнд Бруку.

Автор п'єс „Замотеличене теля” (1945), „Блакитна авантюра” (1946), „Сон української ночі” (1946), „Провулок св. Духа” (1946), „Останнє втілення Лиса Микити” (1947), „Наступ” (1947), „Ходженіє Мамає” (1948), „Діти Дажбога” (1949), „Загублений скарб” (1952), „Мамай невмирущий” (1956) і „Дума про Мамає” (1989). Твори відзначаються чітким поділом на веселі („рожеві”) і серйозні („чорні”).

Чолган І. Дванадцять п'єс без однієї: Зібрані драматичні твори 1945-1989. – Нью-Йорк: Слово, 1990.

Чолган І. Дванадцять п'єс без однієї. – Нью-Йорк, 1990. – 517 с.

Чолган І. Провулок Св. Духа // Близнята ще зустрінуться: Антологія драматургії української діаспори / Упоряд., вст. ст. Л. Залеської-Онишкевич. – Київ – Львів: Час, 1997. – С. 273-318.

Антонюк Н. Знаний і незнаний Іларіон Чолган // Дзвін. – 1997. – № 5-6. – С. 143-148.

Барабан Л. Іларіон Чолган – відомий і невідомий // Слово і час. – 2000. – № 10. – С. 48-51.

Беспутна С. Модерністські тенденції в драматургії І. Чолгана // Актуальні проблеми слов'янської філології: міжвуз. зб. наук. ст. / відп. ред. В. А. Зарва. – Вип. 16: Лінгвістика і літературознавство. – С. 214-219.

Чорний – див. Вассиян Юліан.

Чорнобривець Іванна (1902-1990) – поетеса, прозаїк, публіцист, історик літератури. Дівоче ім'я та прізвище – Олександра Парфенівна Сулима, по чоловікові – Блохина. Народ. 4 квітня 1902 р. поблизу Охтирки тепер. Сумської обл. в родині священика, закінчила дівочу гімназію, потім мовно-літературний факультет Харківського педагогічного інституту (1933), Харківський університет (1935), курси іноземних мов (1937). Працювала в Харківському інституті інженерів транспорту (1933-1941), Інституті планування (1936-1941). У 1943 р. разом із чоловіком Ю. Блохиным виїхала до Львова, пізніше до Відня. У повоєнний час мешкала в Мюнхені, працювала у Високій економічній школі (1946-1950), згодом – доцентом (1960), потім професором в Українському технічно-господарському інституті. У 1965 р. отримала ступінь доктора наук за працю „Квітка і Куліш”. Була головою Об'єднання українських жінок Німеччини, членом Світової федерації українських жінок. Померла 12 грудня 1990 р. у м. Мюнхен (Німеччина).

Автор збірок поезій „3 блакиті неба і скорботи душі” (1959), „Ескізи” (1976); новел „3 потоку життя” (1963), дослідження „Квітка і Куліш” (1969).

Чорнобривець Іванна Вибране: Поезії, новелістика, науки та публіцистичні розвідки. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1995. – 286 с.

Чорнобривець Іванна Ескізи. – Мюнхен, 1976. – 62 с.

Чорнобривець Іванна 3 блакиті неба і скорботи душі. – Мюнхен, 1959. – 45 с.

Чорнобривець Іванна 3 потоку життя. Новели. – Мюнхен, 1963. – 164 с.

Чорнобривець Іванна Новела без кінця // Слово. Збірник 10. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1983. – С. 280-288.

Чорнобривець Іванна Проповідниця // Слово. Збірник 6. – Торонто: ОУП „Слово”, б. р. – С. 189-193.

Чорнобривець Іванна. У кільцях пахучого ладану // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 140-142.

Наумович С. Цікаві новели // Визвольний Шлях. – 1964. – Кн. 1. – С. 115.

Чорнобривець Іванна // Енциклопедія Українознавства: Словникова частина. Доповнення / Голов. ред. В. Кубійович. – Париж – Нью-Йорк, 1995. – Т. 11. – С. 257-258.

Шумило Н. Свідома свого обов'язку // Чорнобривець Іванна. Вибране: Поезії, новелістика, наукові та публіцистичні розвідки. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 1995. – С. 5-10.

Чуб Дмитро (1905-1999) – поет, прозаїк, публіцист, громадський діяч. Псевдоніми – Дмитро Чуб, Остап Зірчастий. Справжнє прізвище – Нитченко. Народ. 21 лютого 1905 р. у Зінькові на Полтавщині в селянській родині. Навчався в індустріально-технічній школі у Зінькові, потім на мовно-літературному факультеті педінституту. Був виключений із робітфаку, працював робітником. Закінчив технікум іноземних мов (1934), потім Харківський педінститут, працював педагогом.

У 1941 р. був мобілізований до армії, потрапив у полон, повернувся у Харків, працював у газеті „Нова Україна” (1942-1943). Разом із родиною емігрував до Німеччини, викладав у таборівій гімназії (Новий Ульм). З 1949 р. живе в Австралії. Оселився у Мельбурні, працював у каменоломнях (до 1972 р.), директором та вчителем українських суботніх шкіл, був організатором українського життя. Очолював Українську Центральну шкільну Раду Австралії, невтомно працював на культурно-освітній ниві, керував Літературно-мистецьким клубом ім. Василя Симоненка, австралійською філією Об'єднання Українських Письменників „Слово”. Дійсний член Наукового товариства ім. Шевченка. Помер 15 листопада 1999 р.

Автор поетичних збірок „Поезії індустрії” (1931), „Склепіння” (1933); книг „Це трапилось в Австралії” (1953), „На гадючому острові” (1953, 1958), „Стежками пригод” (1975), „З новогвінейських вражень” (1977), „На слідах Миклухи-Маклая” (1977); літературознавчих розвідок „Шевченко в житті” (1947), „Живий Шевченко” (1963), „Б. Антоненко-Давидович. Життя і творчість” (1979), „На життєвому і творчому шляху В. Гжицького” (1978), „Люди великого серця” (1981), „У дзеркалі життя й літератури” (1982), спогадів „В лісах під В'язмою” (1958, 1983), „Від Зінькова до Мельбурну” (1990), підручників і словників „Елементи теорії літератури і стилістики” (1976), „Український правописний словник” (1968) та ін. Член Спілки письменників Украї-

ни, лауреат літературної премії ім. Лесі Українки.

Нитченко Д. Від Зінькова до Мельбурна: Із хроніки мого життя. – Мельбурн: Байда, 1990. – 407 с.

Нитченко Д. Листи письменників. – Мельбурн, 1992. – 190 с.

Чуб Д. Борис Антоненко-Давидович. Життя і творчість. – Мельбурн: Ластівка, 1979. – 32 с.

Чуб Дмитро. Живий Шевченко: Біографічні та літературознавчі оповіді. – К.: Ярославів Вал, 2005. – 200 с.

Чуб Дмитро. Люди великого серця. Статті, розвідки, спогади. – Мельбурн: Ластівка, 1981. – 241 с.

Василюк Я. Цінний підручник для студентів // Визвольний шлях. – 1979. – № 12. – С. 1470-1472.

Дальний Мар'ян (Горгота) Вибране листування з Дмитром Нитченком-Чубом // Дальний Мар'ян (Горгота) Вибране: Люди – події – коментарі. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – С. 467-471.

Дмитро Нитченко – людина ідеї: Нариси, спогади, листи, поезії / Упоряд. М. Слабошпицький. – К.: Ярославів Вал, 2003. – 198 с.

Крижанівський С. Майже на ціле століття (Д. Нитченко) // Слово і час. – 2000. – №1. – С. 117-118.

Павлишин Марко. Живий Дмитро Нитченко // Нитченко Дмитро. Від Зінькова до Мельбурну: Із хроніки мого життя. – Мельбурн: Байда, 1990. – С. 7-12.

Павлишин Марко. З епістолярної скарбниці Дмитра Нитченка // Канон та іконостас: Літ.-критичні статті. – К.: Час, 1997. – С. 380-383.

Слабошпицький М. Дмитро Нитченко – людина ідеї // Київ. – 2003. – № 1. – С. 133-136.

Славутич Яр. Дмитро Чуб як літературознавець // Українська література в Канаді. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 306-308.

Сорока П. Дмитро Нитченко-Чуб. Літературний портрет. – Тернопіль, 1996. – 94 с.

Ярошенко Т. Книжкова колекція Петра Одарченка в Україні // Українська культура. – 2002. – № 4. – С. 32.

Чугайстер – див. Дудко Федір.

Чумаченко Віктор Кирилович (1956) – літературознавець, кандидат філологічних наук. Народ. 26 березня 1956 р. у поселенні Ахметовському Краснодарського краю. Закінчив філологічний факультет Кубанського державного університету (1978), пізніше – аспірантуру Літературного інституту ім. М. Горького (Москва). Працював редактором відділу нарисів і публіцистики літературно-художнього альманаху

„Кубань”, викладачем. У 1988 р. захистив кандидатську дисертацію. З 1991 р. – завідувач кафедри літератури, потім декан інформаційно-бібліотечного факультету Краснодарської державної академії культури. Заслужений Працівник культури України і Кубані, вчений секретар Товариства української культури Кубані. У 1998 р. удостоєний звання Заслуженого працівника культури України, у 2001 р. – Кубані.

Автор монографії „Літературні традиції кубанського козацтва” (1998), упорядник антології української кубанської літератури кінця XVIII – початку XX ст. „Курінь” (1994), близько 300 наукових праць.

Оліфіренко В. В., Чумаченко - В. К. Козак Мамай. Навчальний посібник-хрестоматія з української літератури. – Київ – Донецьк – Краснодар: Український культурологічний центр, 1998. – 214 с.

Віктор Чумаченко // Українського цвіту по всьому світу. – К.: ТОВ „Світ Успіху”, 2008. – С. 244-247.

Шанковський**Ігор Львович**

(1931) – поет, літературознавець, перекладач. Народ 1931 р. у Стрию (Західна Україна). Після Другої світової війни емігрував до США. Вищу освіту здобув у Пенсільванському й Альбертському університетах, вивчав славистику і порівняльну літературу в Токійському університеті (Японія). Захистив дисертацію, викладав російську мову і літературу в Канаді, США й Італії (проф. університету в Трієсті з 1979).

Автор поетичних збірок „Квітнева даль” (1958), „Дисонанси” (1960), „Коротке літо” (1970), поеми-епопеї „УПА”, збірки перекладів з японської середньовічної поезії „Сто поетів – сто пісень” (1966), розвідок українською та англійською мовами про В. Симоненка, літературознавчих есе.

Шанковський І. Квітнева даль. Збірка поезій. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1958. – 115 с.

Шаповал Микита Юхимович

(1882-1932) – український поет, критик, публіцист, соціолог, громадський діяч, журналіст, видавець. Псевдоніми – М. Срібляньський, М. Понурий, Михайло Бутенко, М. Сріб-ський та ін. Народ. 26 травня [8 червня] 1882 р. у с. Срібляниці Бахмутського повіту Катеринославської губернії (нині Артемівський р-н Донецької обл.). Навчався у Комишуваській (1896-1898) і Ново-глухівській школах (1898-1900). Працював землеміром, помічником лісничого в Маяцькому

лісництві (тепер Слов'янський район Донецької обл.). У 1900 р. отримав звання лісоведа.

Навчався в Чугуївському піхотному юнкерському училищі (з 1904 р.), був призначений офіцером піхоти. У 1906 р. був заарештований за причетність до революційної організації, відсидів 8 місяців у польській в'язниці. Після виходу на волю повернувся в Україну, був вільним слухачем історико-філологічного відділу Харківського університету, але через матеріальну скруту залишив його. Член РУП (з 1901), видавець і співредактор журналу „Українська хата” (1909-1914), чільний діяч Центральної Ради, міністр пошти і телеграфу в уряді В. Винниченка, міністр земельних справ в уряді В. Чехівського (грудень 1918 – лютий 1919).

У 1919 р. емігрував, був секретарем дипломатичної місії УНР у Будапешті (1919-1920). Потім у Празі заснував Український громадський комітет і був його головою до 1929 р. Заснував Український інститут громадознавства, вищі навчальні заклади, разом із В. Винниченком часопис „Нова Україна” (1922-1928). Помер 25 лютого 1932 р. у Ржевницях поблизу Праги (Чехословаччина).

Автор поетичних збірок „Сни віри” (1908), „Самотність” (1910), „Лісові ритми” (1917), нарисів „Жертви громадської байдужості” (1910), „Шевченко і самостійність України” (1917), „Листки з лісу” (1918); праць „Село і місто” (1926), „Масарик як соціолог” (нім. і чес. мовами), „Стара і нова Україна” (1926), „Міжнаціональне становище українського народу” (1934),

„Велика революція й українська визвольна програма” (1928), „Ляхоманія” (1931); підручника „Загальна соціологія”, досліджень із соціології та історії.

Сріблянський М. Поет і юрба (До характеристики „культу” Шевченка) // Українська хата. – 1910. – Кн. 3. – С. 201-205.

Шаповал М. Вірші // Українська Муза: Поетична антологія / За ред. О. Коваленка. – К., 1908. – Вип. 12. – Ст. 1186-1196.

Шаповал М. Вірші // Уроки правди і добра / Упоряд. та автор біогр. нарисів В. В. Оліфіренко. – Донецьк: Донбас, 2001. – С. 29-39.

Шаповал М. Загальна соціологія. – К.: Український центр духовної культури, 1996. – 368 с.

Шаповал М. Гетьманщина і Директорія. Уривки зі споминів // Вітчизна. – 1995. – Ч. 11-12. – С. 131-141; 1996. – Ч. 1-2. – С. 131-136; Ч. 5-6. – С. 125-141.

Шаповал М. Ляхоманія. Наша доба. Соціально-політичний нарис. – Прага: Вільна Спілка, 1931. – 287 с.

Шаповал М. Поезії // Українська хата: Поезії. – К.: Молодь, 1990. – С. 240-248.

Шаповал М. Стара і нова Україна. Листи в Америку. – Нью-Йорк, 1925. – 32 с.

Шаповал М. Схема життяпису (автобіографічний шкіц) / Упоряд. С. Зеркаль. – Нью-Йорк, 1956. – 33 с.

Шаповал М. Шлях визволення. Суспільно-політичні нариси. – Прага – Берлін: Нова Україна, 1923. – 70 с.

Шаповал М. Ю. Щоденник / Упоряд. С. Зеркаль. – Новий Йорк: Українська громада ім. М. Шапо-

ва-ла, 1958. – Ч. 1. – 155 с.: Ч. 2. – 164 с.

Лупейко О., Лупейко В. Правда не вмирає // Літературна Україна. – 2007. – 27 грудня. – С. 7.

Миронець Н. Микита Шаповал про національне відродження та державність // Закордонне українство і Донеччина: вчора, сьогодні, завтра. Матеріали науково-практичної конференції. – Донецьк, 2008. – С. 289-300.

Пустова Ф. Деякі особливості образного мислення Микити Шаповала // Закордонне українство і Донеччина: вчора, сьогодні, завтра. Матеріали науково-практичної конференції. – Донецьк, 2008. – С. 300-310.

Терещенко В. Микита Шаповал. Велетень із Донбасу. – Артемівськ, 2001. – 154 с.

Харчук Р. Духовний Ренесанс на Україні: Микита Шаповал і Микола Хвильовий // Слово і час. – 1991. – № 1.

Шаповал Микита // Українські письменники діаспори: Матеріали до біобібліографічного словника / Авт.-укл.: О. Білик, Г. Гамалій, Ф. - Погребенник. – К., 2007. – Част. 2. – С. 207-209.

Шарик Михайло Теодорович (1901-1979) – письменник-мемуарист, громадський діяч. Народ. 24 жовтня 1901 р. у с. Денисові на Тернопільщині. У 1915 р. був мобілізований до російської армії. Воював у складі УГА та армії УНР (1918-1921). Був членом українського підпілля. У 1926 р. емігрував до Канади. Був сержантом у Королівсько-канадській армії. Був одним із організаторів Українського національного об'єднання, го-

ловою контрольної комісії. Помер у 1979 р. у Ст. Кетеринс і там похований.

Автор спогадів „Діти війни” (1955-1956), „3 віддали 50 літ” (1969-1971); книжки „Важкими шляхами Канади”; збірки поезій „Розсипані перли” (1965).

Шарик М. Діти війни. Спогади / Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 493-503.

Марунчак М. Шарик Михайло / Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 682.

Шаян В. – див. Володимир.

Шевчук Тетяна (1904 – дата невідома) – українська письменниця, громадська діячка. Псевдонім – Т. Кройтор. Народ. 5 лютого 1904 р. в с. Сушні Радехівського повіту (Галичина). У Канаду прибула з батьками в 1905 р., навчалася в Йорктоні, а закінчила вищу освіту в Інституті ім. П. Могилы в Саскатуна. Учителювала в середніх школах Саскатуну, навчалася в Королівському університеті в Кінгстоні. Була однією із засновниць Жіночого товариства ім. О. Кобилянської, Союзу українок Канади. Диригувала хором, оркестром. Активно друкувалася в українській та англомовній пресі. Емігрувала у 1947 р. до США, мешкала у Спокені.

Автор поетичної збірки „На престіл майбутніх днів” (1964), збірки прозових творів „Пробудження духа” (1961), „A Record of the Spirit” (англ.).

Шевчук Т. Вірші // Хрестоматія

української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 26-27.

Шевчук Т. На престіл майбутніх днів. Поезії. – Вінніпег, 1964. – 79 с.

Шевчук Т. Пробудження духа. – Вінніпег: Накладом авторки, 1961. – 124 с.

Славутич Яр. Спрага роздуму // Північне сяйво. Альманах. – Едмонтон: Славутич, 1971. – С. 182.

Шелест Володимир Леонтійович (1921) – літературознавець. Народ. 25 квітня 1921 р. в родині вчителів. Навчався на історико-філологічному факультеті Харківського університету. У 1941 р. потрапив у полон до німців. Був поранений. Після закінчення війни навчався в Українському вільному університеті. Переїхав до Канади (1948). Студював славистику в Оттавському університеті (1960-1963), захистив докторську дисертацію в Українському вільному університеті (1966). Викладав російську мову і літературу, відкрив секцію української мови і літератури в університеті Ватерлу. Член УВАН.

Автор праць „Княжа доба у „Слові о полку Ігоревім” (1961), „Елегія в українській поезії” (1966), статей про Є. Маланюка, Л. Мосендза та інших авторів.

Шелест В. Буремна поезія Євгена Маланюка // Березіль. – 1992. – № 9-10. – С. 187-191.

Шелест В. Образні асоціації в поезії Ліни Костенко // Дивослово. – 1994. – № 2.

Шелест В. Поезія Леоніда Мосендза // Українська мова і література в школі. – 1992. – № 1.

Шелест В. Поезія Леоніда Мо-

сендза // Українське літературознавство. – 1996. – Вип. 63. – С. 133-147.

Марунчак М. Шелест Володимир // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 688.

Шерех Юрій (1908–2002) – видатний славіст-мовознавець, літературознавець, літературний і театральний критик, публіцист, лауреат Державної премії ім. Тараса Шевченка (2000). Псевдоніми – Шерех Юрій, Гр. Шевчук. Справжнє ім'я та прізвище – Юрій Володимирович Шевельов. Народ. 17 грудня 1908 р. у польському місті Ломжі. Значна частина життя минала в Харкові (1914-1943). Тут у 1931 р. закінчив Харківський університет (1931), викладав у Харківському комуністичному інституті журналістики (1933-1939). Захистив кандидатську дисертацію „Спостереження над мовою сучасної поезії” під керівництвом Л. Булаховського, працював доцентом у Харківському університеті (1939-1943). У червні 1941 р. був обраний завідувачем кафедри українського мовознавства, в листопаді цього ж року – заступником декана філологічного факультету.

У 1943 р. прибув до Львова, у 1944 р. виїхав до Німеччини. Працював робітником на металургійному заводі Мартіна Мюллера.

З 1945 р. живе в Мюнхені, стає професором УВУ (1946-1949). У 1949 р. одержав науковий ступінь доктора слов'янської філології, був заступником голови Мистецького Українського Руху, редагував

літературно-мистецький журнал „Арка”, альманах „МУР”. Викладав українську та російську мови у Люнді (Швеція, 1950-1952), потім у Гарварді (США, 1952-1954), професор слов'янської філології Колумбійського університету (1954-1977). Викладав у Йельському, Корнельському, Пенсільванському, Каліфорнійському та багатьох інших університетах США, Канади, Франції, Австрії. Помер 2002 р. у м. Нью-Йорку. Похований на цвинтарі Бавнд Брук. Дійсний член УВАН (з 1945 р.), дійсний член НТШ (з 1949 р.), почесний доктор Альбертського (Канада), Люндського (Швеція) університетів та УВУ, президент УВАН у ЗДА (1959-1961 і 1981-1986 рр.), іноземний член НАН України (з 1991 р.).

Автор праць „Не для дітей” (1964), „Друга черга” (1978), „Третя сторожа” (1991), мовознавчих праць „Нарис сучасної української літературної мови” (Мюнхен, 1951), „Синтаксис сучасної української літературної мови” (1963), „Передісторія слов'янських мов. Історична фонологія праслов'янської мови” (1964, 1965), „Українська мова в першій половині двадцятого століття (1900-1941). Стан і статус” (1981-1987).

Забужко О., Шевельов Ю. Вибране листування на тлі доби: 1992-2002 з додатками, творами, коментарями, причинками до біографій та іншими документами. – К.: Висока Полиця, ВД Факт, 2011. – 504 с.

Шевельов Ю. З історії незакінченої війни / Упор. О. Забужко, Л. Масенко. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2009. – 471 с.

Шевельов Ю. Портрети українських мовознавців. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2002. – 132 с.

Шевельов Ю. Традиція і новаторство в лексиці і стилістиці І. П. – Котляревського / Упор. Л. О. Тарновецька. – Чернівці: Рута, 1998. – 80 с.

Шерех Ю. Друга черга: Література. Театр. Ідеології. – Нью-Йорк, 1978. – 391 с.

Шерех Ю. Третя сторожа: Література. Мистецтво. Ідеологія. – К.: Дніпро, 1993. – 590 с.

Шерех Ю. Поза книжками і з книжок. – К.: Час, 1998. – 456 с.

Шерех Ю. „Скарби, якими володіємо” // Сучасність. – 1993. – № 6. – С. 147-164.

Шерех Ю. Юрій Шевельов в автобіографічному конспекті // Пороги і заборіжжя. Література. Мистецтво. Ідеології. У 3 т. – Харків: Фоліо, 1998. – Т. 1. – С. 13-14.

Шерех Ю. 28 днів особливої служби соціалістичній Батьківщині і по тому. Бувальщина і небувальщина // Сучасність. – 1998. – № 10. – С. 97-116.

Агєєва В. П. Шерех Юрій. Матеріали для біографії // Слово і час. – 1992. – № 5. – С. 32-44.

Валявко І. До біографії двох мислителів: Дмитро Чижевський та Юрій Шевельов // Славістика / за ред. Є. Пшеничного, Р. Мниха, В. Янцена. – Т. II. – Дрогобич: Коло, 2011. – С. 227-266.

Дзюба І. Юрій Шерех – літературознавець і культуролог // Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. – Кн. II. Літературознавство / Упоряд. І. Дзюба. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – С. 5-32.

Жуковский А. Світлий пам'яті Юрія Шевельова // Варшавські українознавчі записки. 13-14: Польсько-українські зустрічі / За ред. С. Козака. – Варшава, 2002. – С. 467-468.

Збірник на пошану професора доктора Юрія Шевельова. – Мюнхен, 1971. – 504 с.

Ільницький М. Критика Юрія Шереха як літературний феномен // У фокусі віддзеркалень: Статті. Портрети. Спогади. – Львів, 2005. – С. 359-371.

Костюк Г. На шляху до верховин: Юрій Шевельов як літературний критик // Літературно-мистецькі перехрестя (паралелі). – Вашингтон – Київ, 2002. – С. 237-248.

Маляр П. Збірник на пошану Юрія Шевельова // Сучасність. – 1973. – Ч. 12 (156). – С. 61-69.

Михайлин І. Л. „Судилося бути Україною”, або Головна публіцистична ідея Юрія Шереха (Шевельова) // Журналістика як весвіт: Вибрані медіадослідження. – Харків: Прапор, 2008. – С. 424-429.

Одарченко П. Наукова й літературна діяльність професора Юрія Володимировича Шевельова // Українська література: Збірник вибраних статей. – К.: Смолоскип, 1995. – С. 233-243.

Сверстюк Є. Послідовний у правді: До 100-річчя Юрія Шевельова // Літературна Україна. – 2009. – 22 січня. – С. 1, 8.

Така тривала відсутність, таке непросте повернення (Листи Юрія Шевельова до Романа Корогодського) // Кур'єр Кривбасу. – 2009. – № 250-251. – С. 148-158.

Фізер І. Юрій Шевельов як літе-

ратурний критик: У шістдесятиріччя з дня народження // Сучасність. – 1969. – Ч. 2. – С. 50-53.

Ушкалов Л. Історія української літератури „не для дітей” // Сковорода та інші. Причинки до історії української літератури. – К.: Факт, 2007. – С. 96-111.

Юрій Володимирович Шевельов (Юрій Шерех). Матеріали до бібліографії / Упоряд. А. Даниленко і Л. Чабан. – Нью-Йорк: УВАН у С ША, 1998. – 200 с.

Шкандрій Борис – див. Бора Богдан.

Шкандрій Мирослав Борисович (1950) – літературознавець. Народ. 17 березня 1950 р. у Лідс (Англія). Навчався спочатку в Кембріджському (1972), потім Торонтському університетах (1973), захистив дисертацію „Літературна дискусія в Радянській Україні. 1925-1928 рр.”. Викладав у Йоркському і Капгарському університетах (1978-1983), з 1983 р. – у Манітобському, з 1985 р. – професор Оттавського університету.

Автор праць „The Literary Discussion in Soviet Ukraine, 1925-1928” (1980), „Mykola Khvylovy, The Cultural Renaissance in Ukraine: Polemical Pamphlets, 1926 – 1927” (1985), „В обіймах імперії: Російська і українська література новітньої доби” (2004), „Модерністи, марксиста і нація. Українська літературна дискусія 1920-х років” (2006).

Шкандрій М. В обіймах імперії: Російська і українська література новітньої доби. – К.: Факт, 2004. – 496 с.

Шкандрій М. Микола Хвильовий: У п'ятдесяти роковини смерті // Сучасність. – 1983. – № 5. – С. 7-14.

Шкандрій М. Модерністи, марксиста і нація. Українська літературна дискусія 1920-х років. Пер. з англ. М. Климчук. – К.: Факт, 2006. – 384 с.

Шкандрій М. Українська проза в Канаді // Хрестоматія з української літератури в Канаді. – Едмонтон, 2000. – С. 525-535.

Шлемкевич Микола Іванович (1894-1966) – публіцист, філософ, громадсько-політичний діяч. Псевдонім – М. Іванейко. Народ. 27 січня 1894 р. у с. Пиляві Бучацького повіту (Галичина). Навчався в Бучацькій школі, Бучацькій і Львівській гімназіях, Віденському університеті (1923-1926). Захистив дисертацію „Сутність філософії” (1925; за ін. даними – 1926) і здобув ступінь доктора філософії. У 1928-1929 рр. продовжив студії в Сорбонському університеті. Очолював редколегію журналу „Перемога”, „Українське видавництво” (1941-1944).

Після Другої світової війни перебував у Німеччині, працював в українській гімназії. У 1949 р. емігрував до США, поселився в м. Елізабет і продовжив громадсько-публіцистичну діяльність. Заснував видавництво „Ключі” (1956), журнал „Листи до приятелів” (1963), Український публіцистично-науковий інститут разом із Т. - Лапичаком. Помер 14 [за ін. даними 17] лютого 1966 р. у м. Пассейку (штат Нью-Джерсі, США). Дійсний член НТШ і УВАН. На

згадку про свого видатного односельчанина М. Шлемкевича громада села Сновидів встановила у 1998 р. пам'ятний знак із рельєфним погруддям.

Автор подорожніх нарисів „Вітер” (1928-1930); праць „Філософія” (1934), „Проблема української інтелігенції” (1936), „Українська синтеза чи українська громадянська війна” (1949), „Загублена українська людина” (1954), „Галичанство” (1956), „Верхи життя і творчості” (1958), „За правду України” (1962), „Фронт української правди” та інших.

Шлемкевич М. Верхи життя і творчості. Промови – доповіді. – Нью-Йорк – Торонто, 1958. – 160 с.

Шлемкевич М. Галичанство. – Нью-Йорк – Торонто, 1956. – Кн. 3. – 116 с.

Шлемкевич М. Галичанство. – Львів: Каменяр, 1997. – 137 с.

Шлемкевич М. Загублена українська людина. – Нью-Йорк, 1954. – 160 с.

Шлемкевич М. Прогулька до великої столиці. Гутірка при ватрі про світогляд і характер. – Регенсбург, 1946-1947. – 32 с.

Бойчук Б. Микола Шлемкевич // Спомини в біографії. – К.: Факт, 2003. – С. 93.

Дальний Мар'ян. Наш Микола Шлемкевич // Вибране: Люди – події – коментарі. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – С. 287-290.

Костюк Г. Микола Шлемкевич // Зустрічі і прощання: Спогади. – К.: Смолоскип, 2008. – Кн. 2. – С. 320-323.

Шмайда Михайло (1920) – письменник, фольклорист, публі-

цист, громадський діяч. Народ. 2 листопада 1920 р. у с. Красний Брід Межилабірського округу (Словаччина). Початкову освіту здобув у рідному селі, потім 7 класів закінчив у Межилабірцях. Самостійно займався вивченням рідного краю. Працював у Музеї української культури в Красному Броді. Друкувався з 1948 р. в журналах „Дружно вперед”, „Дукля”. Вивчав і записував фольклор лемків.

Автор трилогії „Лемки” (1965), роману „Трищать криги” (1958), повісті „Паразити” (1953), збірки оповідань „В'язка ключів” (1956), праці „3 народної пам'яті” (Пряшів, 1969), багатьох статей.

Кобиліух В. Охоронець мовної скарбниці // Літературна Україна. – 2010. – 11 листопада. – С. 7.

Шпитко Осип (1869-1942) – письменник, актор, композитор. Псевдоніми і криптоніми – Гриць Щипавка, Осип Стефанович, Шер-Шепко, О. Ш., Ошко, О. Колька та ін. Народ. 7 квітня 1869 р. в Галичині: у с. Городниці на Гусятинщині (за іншою версією в с. Говилові тепер. Копиченського району). Навчався у Тернопільській учительській семінарії. Був редактором газети „Буковина” (Чернівці, 1899). Належав до „Молодої Музи”. Був актором в українських і польських театрах Галичини, диригував хорами. Писав музику до власних польських та українських текстів. Емігрував до Бразилії (1912), писав португальською мовою. Перебував у Порто Алегре. Помер у 1942 р. у м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія). Точна дата смерті невідома.

Автор автобіографічного твору „Вирід” (1930), сатирично-гумористичних збірок „Пекельні листи Антихриста до Люцифера”, „Новомодний співаник”, „Хруніяда”; збірки оповідань “No tumulo da vida” („У могилі життя”, 1930).

Боднарук І. Дивне життя письменника – бунтаря і мрійника // Між двома світами: Вибрані статті про українських письменників / Упор. В. Оліфіренко. – Донецьк: Український культурологічний центр, 1996. – С. 163-167.

Шпичка Андрій – див. Сокіл Василь.

Шрамченко Святослав Олександрович (1893-1958) – письменник, публіцист, громадський діяч, морський военачальник. Народ. 3 травня 1893 р. в Баку (Азербайджан). Закінчив гімназію у Києві, навчався у Гардемаринській школі й Військово-юридичній академії у Петрограді. З 1917 р. служив мічманом на Балтійському флоті. У січні 1918 р. прибув до Києва, був заступником міністра морських справ УНР, очолював Генеральний морський штаб. У 1920 р. йому було присвоєне звання контр-адмірала. Емігрував до Польщі, потім поселився в Ченстохові, там очолював українську громаду. У 1941-1944 рр. очолював Український допомоговий комітет у Холмі, у 1945-1950 рр. – в Ерфурті (Німеччина).

Емігрував до США (1950), поселився в Філадельфії, працював військово-морським істориком, публіцистом. Друкувався в часописах „За державність”, „Табор”, „Літопис Червоної Калини”,

„Sammler-Woche” (Мюнхен), „The West End Philatelist” (Лондон), „Weekly Stamp Collecting” (Лондон), „Ilustrowany Przegląd Filatelistyczny” (Торунь), „Madrid Filatelico” (Мадрид), „Der Tag des Markensammlers” (Відень), „Germania Berichte” (Лейпціг), „Cesky Filatelista” (Прага), „Lijaojan-Manchur a” (Маньчжурія) та ін. Помер 24 червня 1958 р. у Філадельфії. Похований у Бавнд Бруку.

Штендера Євген Адамович (1924) – письменник, публіцист, редактор. Псевдоніми – Е. Прірва, Е. Зоряний. Народ. 2 лютого 1924 р. в Україні. Перебував у лавах УПА (1943-1948), був сотником (1945-1947), командував рейдом до Східної Пруссії. Навчався в Українському вільному університеті. Емігрував до Канади, працював друкарем і креслярем (1956-1966), навчався в Альбертському університеті (1969-1973). Працював бібліотекарем в університеті м. Ріджайна, потім у Торонто. Член Канадської асоціації бібліотекарів, відповідальний редактор „Літопису Української Повстанської Армії” (з 1976 р.). Співредактор багатьох газет і журналів: „Сучасна Україна”, „Український самостійник”, „До зброї”, „Українські вісті”.

Автор праці „Роман Уласа Самчука „На твердій землі” (1973).

Штепа Павло Олександрович (1897-1980) – український письменник, громадський діяч. Народ. 12 вересня 1897 р. у станиці Нова Дмитрівка поблизу Краснодару. Закінчив Кубанське

технічне училище (1919). Брав участь у визвольних змаганнях 1917-1920 рр., потім емігрував до Чехословаччини. Здобув фах інженера-будівельника в Українській господарській академії в Подєбрадах (1927). У 1927 р. переїхав до Канади, співпрацював із журналом „Новий шлях”. Був співзасновником ОУН, членом НТШ, УВАН. Помер 2 березня 1980 р.

Автор праць „Московство” (1968), „Мафія” (1971); словників „Словника чужослів, знадібки” (1976), „Річевий словник, знадібки” (1979), низки статей.

Штепа П. Нищення української вищості // *Визвольний шлях*. – 1960. – № 2. – С. 136-148; № 3. – С. 259-275.

Штепа П. *Мафія і Україна*. – Львів: ВПК „Глобус”, 2002. – 408 с.

Штепа П. *Московство: його походження, зміст, форми й історична тяглість*. – Дрогобич: Видавнича фірма „Відродження”, 2003. – 412 с.

Штогрин Дмитро (1923) – літературознавець. Народ. 9 листопада 1923 р. у с. Звиняч Чортківського району Тернопільської обл. Навчався в Чортківській гімназії. Емігрував до Німеччини, перебував у Авсбурзі. Навчався в Українському вільному університеті (Мюнхен). Потім емігрував до США. Працював на заводі в Мінеаполісі. Навчався в Міннесотському університеті, потім – в Оттавському. Захистив дисертацію „Павло Филипович – літературознавець”. Працює в Іллінойському

університеті в Урбана-Шампейні: з 1960 р. – бібліотекарем славістичного відділу, з 1984 р. очолює Програму українських студій.

Автор „Світла і тіні українських студій в Гарварді” (1966), довідника „Ukrainians in North America. A Biographical Directory” (1975).

Абліцов В. Г. *Штогрин Дмитро // Український Все-Світ*. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 313-314.

Штуль-Жданович Олег (1917-1977) – публіцист, літературний критик, журналіст, редактор, політичний діяч. Справжнє прізвище – Штуль. Народ. 1 липня 1917 р. у с. Лопатичі тепер Олеського району на Житомирщині в родині православного священика. Навчався у православній духовній семінарії у м. Крем’янци. Студіював історію і слов’янську філологію у Варшавському університеті (1934-1939), отримав ступінь магістра (1938). У 1940 р. записався на філософський факультет Українського вільного університету, проте навчання перервала війна. Член ОУН і Культурної референтури ПУН. Редагував альманах „Літаври”. У 1939-1941 рр. був у проводі ОУН. Був заарештований гестапівцями, перебував у концтаборі Заксенгаузен. Після звільнення з концтабору перебував у Берхтесгадені (1945-1946), потім перебрався до Австрії (1947-1948). З 1948 р. редагував „Українське слово” у Парижі (1948-1977). Був головою ПУН (1964-1977). Помер 4 листопада 1977 р. у м. Торонто. Похований у Бавнд Бруку.

Жданович О. Крути. Крути зобов'язують! Пам'яті героїв // Крути: Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор. Зінкевич О., Зінкевич Н. – К.: Смолоскип, 2008. – С. 238-246.

Жданович О. На зов Києва (Олена Теліга). – Вінніпег: Орг. українофіль Канади, 1947. – 83 с.

Штуль О. Трагічні дні у Києві // Україна. – 1992. – № 10. – С. 18-20.

Штуль-Жданович О. Ціною крові. – Нью-Йорк – К. – Торонто: Видво ім. О. Теліги, 1997. – 592 с.

Париж Олега Штулеві: Збірник на пошану Олега Штуля-Ждановича. – Париж: Українське слово, 1986. – 359 с.

Шуварська-Шумилович Ірина – поетеса, прозаїк. Народ. у Галичині. Емігрувала, оселилася в Нью-Йорку (США).

Автор збірок віршів „Співуче світло” (1959), „Прозорий семи-свічник” (1968); збірки оповідань „Недільний ранок” (1962).

Шуварська-Шумилович І. Доні // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 147-148.

Шуварська-Шумилович І. Недільний ранок. Оповідання. – Нью-Йорк, 1962. – 64 с.

Шуварська-Шумилович І. Прозорий семи-свічник. Поезії. – Нью-Йорк, 1968. – 63 с.

Шуварська-Шумилович І. Співуче світло. Поезії. – Нью-Йорк: Свобода, 1959. – 62 с.

Наумович С. Дві поетки-модерністки (Емма Андіївська „Народження ідола”, Шуварська-Шумилович „Співуче світло”) // Визвольний шлях. – 1959. – № 7. – С. 837-838.

Шумук Данило (1914-2004) – мемуарист. Народ. 30 січня 1914 р. в с. Боремщині Любомльського району на Волині. Вів боротьбу з польським окупаційним режимом. У 1934 р. був заарештований за поширення забороненої літератури та організацію страйку і засуджений на 8 років ув'язнення. Після звільнення викладав географію у школі.

У 1941 р. був заарештований удруге. У складі штрафного батальйону брав участь у боях із фашистами, потрапив у полон, перебував у концтаборі для військово-полонених. Утік із концтабору й організував партизанський загін, що влився в лави УПА. У грудні 1944 р. був схоплений НКВД під Богуславом і засуджений. Покарання відбував у Норильську, Воркуті. Після звільнення повернувся до Богуслава, працював сторожем. У 1972 р. знову був засуджений як особливо небезпечний рецидивіст, відбував покарання в Мордовії. Після звільнення виїхав до Канади, перебував у притулку для самотніх людей (м. Торонто). У 2002 р. повернувся в Україну до дочки В. Калач. Помер 21 травня 2004 р. у м. Красноармійську Донецької обл., там і похований.

Шумук Д. За східним обрієм: Спомини. – Париж – Балтимор: Смолоскип, 1974. – 447 с.

Шумук Д. Із ГУЛАГу – у вільний світ. – Торонто: Новий шлях, 1991. – 259 с.

Щербак Микола (1916-2010) – український поет, літературознавець, журналіст.

Народ. 26 листопада 1916 р. у с. Топильна Шполянського району на Черкащині. У роки Другої світової війни потрапив на фронт, потім у Німеччину. Вчителював у гімназії. У 1950 р. емігрував до США. Працював на фабриках, журналістом, учителював у школах українознавства. Мешкав у Сарасотті (штат Флорида). Помер 7 червня 2010 р.

Автор збірок „Вітри над Україною” (1947), „П'янкий чебрець” (1953), „Багаття” (1959), „Пахощі суцвіття” (1992), „Чебрець” (1991), поеми „Шлях у вічність” (1954), творів для дітей „Віршована абетка” (1960), „Волошки” (1969), „Пахощі суцвіття” (1982), „Чебрець” (1991). Член Об'єднання українських письменників „Слово”, Національної Спілки письменників України.

Щербак М. Багаття: Лірика. – Нью-Йорк, 1959. – 63 с.

Щербак М. Баляда про буслів // Естафета. Збірник АДУК. – Нью-Йорк – Торонто, 1974. – Ч.2. – С.107-109.

Щербак М. Вірші // Слово. Збірник 9. – Едмонтон: ОУП „Слово”, 1981. – С. 55-59.

Щербак М. Вірші // Слово і зброя: Антологія української поезії, присвяченої УПА і революційно-визвольній боротьбі 1942-1967 / Упоряд. Л. Полтава. – Торонто – Онтаріо, 1968. – С. 348-351.

Щербак М. Вітри над Україною:

Поезії. – Авґсбург, 1947. – 63 с.

Щербак М. Вогненне слово // Крути: Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор. О. Зінкевич, Н. Зінкевич – К.: Смолоскип, 2008. – С. 328-330.

Щербак М. Пахощі суцвіття (1960-1970). – Нью-Йорк, 1982. – 104 с.

Щербак М. П'янкий чебрець: Лірика. – Торонто: Євшан-зілля, 1953. – 46 с.

Щербак М. Чебрець. – Нью-Йорк: Вид-ня ООЧСУ, 1991. – 274 с.

Щербак М. Шлях у вічність. Поема. – Нью-Йорк, 1954. – 29 с.

Славутич Яр. Волошки Миколи Щербака // Українська література в Канаді: Вибрані дослідження, статті й рецензії. – Едмонтон: Славута, 1992. – С. 155.

Черінь Г. Вічний трудівник // Літературна Україна. – 2010. – 22 липня. – С. 2.

Щербина Никифор Панасович (1900-1977) – український

поет. Народ. 1900 р. у станиці Старо-Корсунській на Кубані. Закінчив школу, вступив до Кубанського педагогічного інституту (1922), потім перевівся до Київського інституту народної освіти. У 1926 р. повернувся в рідну станицю. У 1927 р. приїхав у Харків і поринув у вир літературного життя. Належав до Асоціації панфутуристів з 1923 р., з 1927 р. – до ВАПЛІТЕ. Друкувався в журналах „Вапліте”, „Молодняк”, „Літературний ярмарок” та ін. Працював садівником в Алушті, потім повернувся до Харкова і закінчив Харківський державний університет (1936). Перестають друкувати, вчителює.

Емігрував, друкувався в еміг-

раційних журналах, був редактором дитячого журналу „Новак” (Авгсбург). Потім переїхав до США. Помер 21 березня 1977 р. у Нью-Йорку.

Автор збірок „Ранок” (1929), „Гомін буднів” (1930), „Проліски” (1969), багатьох творів для дітей.

Щербина Н. Лісова людина. Гвоздики // Слово. Збірник 2: Література. Мистецтво. Критика. Мемуари. Документи. – Нью-Йорк, 1964. – С. 15.

Щербина Н. Рубаї та добейті. Ірландські народні пісні-мініатюри // Слово. Збірник 7. – Едмонтон, 1978. – С. 66-70.

Одарченко П. Никифор Щербина // Українська література: Збірник вибраних статей. – К.: Смолоскип, 1995. – С.136-144.

Щербина Федір Андрійович (1849-1936) – український учений, дослідник Кубані, засновник української статистичної науки, громадський діяч, письменник. Народ. 25 лютого 1849 р. на Кубані. До еміграції писав наукові праці російською мовою. У 1920 р. емігрував до Чехословаччини, поселився у Празі (1921). Працював

професором Українського вільного університету, Української господарської академії. У 1924 р. був обраний ректором УВУ. Став одним із засновників Музею визвольної боротьби України у Празі. Помер 28 жовтня 1936 р. у Празі, похований на Ольшанському цвинтарі у склепі православної каплиці Успіння Пресвятої Богородиці. Перепохований у Росії.

Автор поем „Чорноморці”, „Іван Мазепа”, спогадів „Пережите, передумане, здійснене”; підручників і наукових праць „Історія статистики та статистичних установ” (1922), „Статистика” (1922-1923), „Значення статистики як наукової експертизи” (1923), „Статистика: історія статистики і статистичних установ” (1925), „Класифікація потреб трудового населення в світлі бюджетних даних” (1927).

Щербина Ф. А. Історія статистики та статистичних установ. – Прага: Укр. гром. вид. фонд, 1925. – Вип. 1. – 287 с.

Пеленська О. Понівечена пам'ять // Літературна Україна. – 2009. – 26 березня. – С. 1, 2.

Щипавка – див. Гірний Василь.

**Юриняк Ана-
толь** (1902-1996) – поет, прозаїк, драматург, критик, теоретик літератури, журналіст, редактор. Справжнє ім'я та прізвище – Юхим Кошельник. Народ. 8 грудня 1902 р. у с. Проскурові тепер. Хмельницької обл. у родині сільського вчителя. Після закінчення школи вступив до Київського інституту професійної освіти на мовно-літературний факультет (1929), закінчив у 1934 р., вступив до аспірантури, проте не закінчив. Викладав у медичному інституті. У роки окупації працював як педагог і журналіст у часописі „Український голос” у Проскурові, „Подільянин” у Кам'янець-Подільську. У 1944 р. емігрував до Кракова, потім перебрався до Німеччини, згодом до США (1949). Співробітничав із редакціями „Свобода”, „Народна воля”, „Нові шляхи”, редагував газету „Український Прометей” у Детройті. Помер 23 лютого 1996 р. у Лос-Анджелесі (Каліфорнія). Член Об'єднання українських письменників „Слово”.

Автор комедії „Справжня наречена”, книжок „Літературний твір і його автор”, „Творчі компоненти літературного твору”, „Літературні жанри – повісті, поеми і драми”, „Критичним пером”, „Літературознавство” та інших.

Юриняк А. Засоби і способи етичного вислову: Скорочений курс поезики для шкіл і самонавчання. – Новий Ульм, 1966. – 69 с.

Юриняк А. Камікадзе палас

сам. Оповідання й фейлетони. – Лос-Анджелес, Каліфорнія, 1973. – 184 с.

Юриняк А. Критичним пером. Літературно-критичні статті, нариси, нотатки. – Лос-Анджелес, 1974. – 318 с.

Юриняк А. Літературний твір і його автор: Монографія літературного факту і критичні нариси. – Буенос-Айрес: Перемога, 1955. – 289 с.

Юриняк А. Літературні жанри малої форми. – Вінніпег: Тов-во „Волинь”, 1981. – 118 с.; К.: Смолоскип, 1996. – 129 с.

Юриняк А. Людям і собі. Збірка поезій. – Чикаго, 1964. – 140 с.

Юриняк А. На далеких шляхах. П'єса в 5 діях з життя українських скитальців. – Б. м.: Україна, 1955. – 56 с.

Юриняк А. Пам'яті Крутянців // Крути: Збірка у пам'ять героїв Крут / Упор. О. Зінкевич, Н. Зінкевич – К.: Смолоскип, 2008. – С. 334-335.

Юриняк А. Справжня наречена. Комедія. 2-е вид. – Лос-Анджелес, Каліфорнія, 1971. – 40 с.

Юриняк А. Творчі компоненти літературного твору. – Чикаго, 1964. – 67 с.

Василенко Р. Анатоль Юриняк (як літературознавець і літературний критик) // Життя в гримі та без (шляхами діаспори): Мемуари, поезії, публіцистика. – К.: Рада, 1999. – С. 386-388.

Юрченко Віталій (1900-1942) – письменник, публіцист. Справжнє ім'я та прізвище – Юрій Галинський [за іншими даними – Карась-Голінський]. Народ. 1900 р. на

Поділля, закінчив школу в Вінниці, розпочав навчання у Київському університеті. Працював у Інформаційному відділі Директорії. Вступив до лав Армії УНР, незабаром відзначився у боях і став сотником. Після поразки УНР воював із повстанськими загонами на Поділлі. З 1923 р. працював інспектором районної освіти, потім – учителем української мови і літератури. У 1929 р. був заарештований і відправлений на Соловки, проте з концтабору вдалося втекти (1930). Перейшов кордон. У роки Другої світової війни пере-

бував у Польщі: Кракові, Холмі, Корці. У жовтні 1942 р. трагічно загинув від рук найманого вбивці у м. Корц (Польща).

Юрченко В. Пекло на землі. Історичний роман-спогад / Упоряд. Р. Федорів, Оф. М. Яцків. – Львів: Червона калина, 1994. – 376 с.

Юрченко В. Шляхами на Соловки. – Львів, 1931. – 231 с.

Юрченко В. Зі соловецького пекла на волю. – Львів: Червона калина, 1931. – 287 с.

Мацько В. Білий цвіт на калині. – Хмельницький: Просвіта, 2001. – С. 96-97.

Яблонська -**Уден Софія** (1907-

1971) – письменни-

ця. Народ. 15 трав-

ня 1907 р. у с.

Тарасівка тепер.

Пустомитівського р-ну Львівської обл., у роки Першої світової війни потрапила до Росії. Вчилася у Таганрозі. У 1921 р. повернулася в рідний край, закінчила вчительську семінарію. У 1927 р. виїхала до Парижа, вийшла заміж за Ж. М. – Удена. Мандрувала по Франції, Китаю, Африці, Австралії, Японії, готувала кінорепортажі. У 1950 р. оселилася на о. Нуармутьє (Франція). Померла 4 лютого 1971 р. у Франції.

Автор збірки епічних творів „Чар Марокко” (1932), „3 країни рижу та опіуму” (1936), „Далекі обрії” (у 2 ч., 1939), збірки нарисів і оповідань „Дві ваги – дві міри” (1972, посм.).

Яблонська С. Далекі обрії. – Львів, 1939. – 169 с.

Яблонська С. Дві ваги – дві міри. Оповідання та нариси. – Париж, 1972. – 105 с.

Яблонська С. Книга про батька: З мого дитинства. – Едмонтон – Париж: Слово, б. р. – 237 с.

Калитовська М. Софія Яблонська: подорожник і людина // Сучасність. – 1971. – № 5. – С. 51-59.

Клиновий Ю. Софія Яблонська – її найкращий твір // Сучасність. – 1977. – № 6. – С. 20-27.

Передерій В. Світ Софії Яблонської // Дзвін. – 1998. – № 8/9. – С. 98-105.

Погребенник Ф. Софія Яб-

лонська: „Чар Марокко” та інші перлини // Всесвіт. – 1990. – № 3. – С. 151.

Поліщук Я. Далекі обрії Софії Яблонської // Всесвіт. – 2006. – № 11-12. – С. 187-192.

Поліщук Я. Навколосвітня мандрівка Софії Яблонської // Український журнал (Прага). – 2007. – № 3. – С. 6-7.

Штуль К. З життя українців у світі. Замітка // Сучасність. – 1974. – № 7/8. – С. 254.

Янів Володимир (1908-1991)

– український поет, учений, публіцист, есеїст, громадський діяч. Народ. 21 листопада 1908 р. у Львові, навчався у Львівському університеті. Був активним членом Пласту, одним із організаторів літературного гуртка „Листопад” (1928). Викладав психологію в Українській католицькій духовній семінарії в Гіршбергу (1947-1948), став доцентом (1949), потім професором Українського вільного університету в Мюнхені (з 1955). Упродовж 1968-1986 рр. був ректором УВУ. Почесний член НТШ (1987), його науковий секретар (1952-1968). Помер 19 листопада 1991 р. у Мюнхені (Німеччина).

Автор збірок „Сонце і ґрати” (1941), „Листопадові фрагменти” (1941), „Шляхи” (1951), „Життя” (1976), брошури „Бій під Крутами” (1932, 1934).

Янів В. Бій під Крутами. – Львів: Бібліотека „Студентського шляху”, 1934. – 34 с.

Янів В. Життя. Лірика. – Париж, 1975. – 119 с.

Янів В. Поезія у в'язниці. – Мюнхен, 1952. – 17 с.

Янів В. Сонце і грати. – Берлін, 1941. – 63 с.

Янів В. Нарис української культури. – Нью-Йорк, 1961. – 93 с.

Янів В. Нариси до історії української етнопсихології / Упорядк. М. Шафовал. – К.: Знання, 2006. – 344 с.

Янів В. Психологічні основи окциденталізму. – Мюнхен: Вид-во УВУ, 1996. – 205 с.

Янів В. Студії та матеріали до нової української історії. – Мюнхен: Український вільний університет, 1983. – 343 с.

Янів В. Українська духовність у поетичній візії Шевченка. – Париж, 1962. – 40 с.

Збірник на пошану професора доктора Володимира Янева. – Мюнхен – Львів, 1997. – 175 с.

Костюк Г. Три книжки // У світі ідей і образів. Вибране. – Сучасність, 1983. – С. 390-398.

Салига Т. Любов Листопада // Високе світло: Літературно-критичні статті. – Львів: Каменяр, Мюнхен: УВУ, 1994. – С. 131-160.

Тарнавський О. Володимир Янів – поет і вчений // Відоме й позавідоме. – К.: Час, 1999. – С. 392-402.

Ясенчук Йосиф Васильович (1893-1970) – поет-самоук, громадський діяч. Народ. 5 березня 1893 р. у с. Звиняч Чортківського повіту. У 1911 р. емігрував до Канади. Воював у складі канадської армії в роки Першої світової війни. Після повернення до Канади закінчив технічну школу в Едмонтоні, поселився в м. Беліс. Організував Товариство „Просвіта”, був посадиником у м. Беліс.

У 1937 р. переїхав до Ванку-

вера. Був головою Комітету українців Канади, членом інших громадських організацій. Помер 3 вересня 1970 р.

Автор збірки віршів „Канадський кобзар” (1918), драматичних творів „Слава Україні”, „Поміч в нещастю”, „Вефлеємська ніч” та ін.

Марунчак М. Ясенчук Йосиф // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 713.

Яхненко Наталія (1903-1995) – письменниця, правнучка російського хірурга і педагога М. Пирогова. Справжнє ім'я та прізвище – Наталія Пирогова (дівоче), Зибенко (по чоловікові). Народ. 3 серпня 1903 р. у м. Ковелі на Волині. Навчалася у гімназії О. Дучинської, закінчила Ольгинську гімназію (м. Київ). Навчалася на природничому відділі Інституту народної освіти (1920-1921). У 1921 р. переїхала до Ковеля. Емігрувала до Чехословаччини, закінчила матуральні курси, потім аграрно-лісовий факультет Української господарської академії (м. Подєбради, 1927). У 30-х рр. переїхала з чоловіком до м. Львова. У роки Другої світової війни емігрувала до Німеччини, потім – до Нової Зеландії (1949). Друкувалася в часописах „Вісник”, „Київ” (Філадельфія), „Визвольний шлях” (Лондон), „Пороги” (Буенос-Айрес), альманасі „Новий обрій” та інших. Померла у 1995 р. у Сідней (Австралія).

Автор новел та мемуарів „Від бюро до Бригідок. Трохи спогадів з 1939-1941 рр. (1986), новел.

Яхненко Н. Від бюро до Бригідок. Трохи спогадів з 1939-1941 рр. – Львів. – Бераля – Мюнхен: Накладом авторки, 1986. – 260 с.

Яцик Петро Дмитрович (1921-2001) – підприємець, меценат української науки і культури. Народ. 7 липня (за іншими даними – 1 січня) 1921 р. у родині селянина Дмитра Яцика у с. Верхне Синьовидне Стрийського повіту (Західна Україна). Батько помер у 1934 р. Закінчив семирічну школу, сільськогосподарські та шести-місячні залізничні курси (1939). Працював помічником машиніста (1940-1942). У період німецької окупації брав участь у підпільній боротьбі.

У 1944 р. емігрував на Захід, працював у Німеччині в бауера. У 1947 р. закінчив Український технічно-господарський інститут у Регенсбурзі. У 1949 р. прибув до Канади, заснував книгарню „Арка” (1950). У 1956 р. відкрив власну будівельну фірму в Онтаріо. Президент і керівник „Prombank Investment Ltd.”, „Accurate Builders Ltd.”, „P. Jacyk Group”. Помер 1 листопада 2001 р., похований у Канаді. Заснував Міжнародний благодійний фонд „Лігу українських меценатів” для проведення міжнародних конкурсів знавців української мови. Один із фундаторів Інституту українських студій Гарвардського університету (США), „Енциклопедії українознавства”, засновник центру досліджень історії України ім. П. Яцика при Альбертському університеті (Канада), Освітньої фундації ім. Петра Яцика, Українського лекторію в Школі славистики та

східноєвропейських студій при Лондонському університеті, документального центру в бібліотеці ім. Джона П. Робертса при Торонтському університеті. Нагороджений „Почесною відзнакою Президента України” (1996).

Абліцов В. Г. Яцик Петро // Український Все-Світ. – Т. 1. – К.: КИТ, 2011. – С. 515-516.

Марунчак М. Яцик Петро // Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег: Накладом УВАН у Канаді, 1986. – С. 714.

Слабошпицький М. Українець, який відмовився бути бідним. – К.: Рада, 1994. – 174 с.

Яцканин Іван (1950) – письменник, перекладач, публіцист. Народ. 28 серпня 1950 р. у с. Ряшеві Бардіївського району (Словаччина). Закінчив педагогічний факультет Кошицького університету ім. П. Шафарика. Головний редактор літературно-мистецького журналу „Дукля” та дитячого журналу „Веселка”, голова Спільки українських письменників Словаччини, член Національної Спільки письменників України. Лауреат Міжнародної премії імені Григорія Сковороди, премій імені Олени Пчілки та Дмитра Нитченка, літературної премії „Тріумф” (2002), премії імені Зореслава (2011). Нагороджений Указом Президента України орденом „За заслуги” III ступеня.

Автор книг „Дерев’яний смук” (1997), „Тіні й шрами” (1994), „Як збиті пси” (1998), „Вернісаж” (2000), „Діалог літератур” (2008) та ін.

Яцканин І. Вернісаж. – Пряшів:

ЦУПЕР, 2000. – 87 с.

Яцканин І. Дерев'яний смуток: оповідання. – Ужгород: Гражда, 1997. – 134 с.

Яцканин Іван. Діалог літератур. – Пряшів: Спілка українських письменників Словаччини, 2008. – 132 с.

Яцканин І. Тіні й шрами. – Братислава – Пряшів, 1994. – 97 с.

Яцканин Іван. Тут промовляє історія // Літературна Україна. – 2011. – 29 грудня. – С. 12.

Яцканин Іван. Я не вживаю слова „народ”... // Літературна Україна. – 2010. – 15 липня. – С. 7.

Яцканин І. Як збиті пси. – Пряшів: ЕХСО, 1998. – 104 с.

Неврлий М. Від Пряшева до великої України // Літературна Україна. – 2011. – 21 липня. – С. 12.

Яцкевич Лев (1907-1995) – український поет. Народ. 1907 р. у Галичині. За фахом інженер. Помер 1995 р. у Філадельфії, похований на українському католицькому цвинтарі Фокс Чейз.

Автор збірок „Чавун” (1948), „Паровий верблюд” (1947), „Мак і волошка” (1966), віршованих казок для дітей „Князь роси”.

Яцкевич Л. Мак і волошка. Казка. – Філадельфія – Нью-Йорк, 1966. – 11 с.

Яцкевич Л. Паровий верблюд. – Берхтесгаден – Мюнхен, 1947. – 11 с.

Яцкевич Л. Чавун. Поезії. – Берхтесгаден – Мюнхен, 1948. – 29 с.

БК
УДК
У

Українська діаспора: літературні постаті, твори, біобібліографічні відомості / Упорядк. В. А. Просалової. - Донецьк: Східний видавничий дім, 2012. - 480 с.

ISBN 978-966-317-145-6

*Книга видана відповідно до результатів конкурсу проектів
Донецької облдержадміністрації у 2012 році*

У книзі подано відомості про українських письменників діаспори: біографічні факти, творчу діяльність, довідкові та літературно-критичні матеріали, що допоможуть в опрацюванні необхідної літератури та осмисленні їхньої багатогранної художньої творчості. Видання має науково-популярний характер і призначене як для фахівців-філологів, так і широких кіл читачів, які цікавляться художньою літературою, розмаїтим літературним процесом діаспори.

На обкладинці використано картину О. Богомазова "Монтер".